

STUDIU PRIVIND DISPARITĂȚILE URBAN RURAL ÎN REGIUNEA NORD-EST

Decembrie 2019

ACHIZITOR:

AGENȚIA PENTRU DEZVOLTARE REGIONALĂ NORD-EST

Responsabil proiect: Sorin Grigorescu

Echipa de proiect:

Izabella Grădinescu, Oana Ciobotaru

CONTRACTANT:

CIVITTA STRATEGY & CONSULTING

Responsabil proiect: Ioana Ivanov

Echipa de proiect:

Ana Dragomir, Ioana Frențiu, Georgeta Gălușcă, Daiana Ghintuială, Andrei Gorghiu, Rodica Gorghiu, Endre-Marton Hunnyadi, Bianca Horjan, Andreea Maier, Paul Moldovan, Mihaela Munteanu, Delia Opișan, Amelia Pîrvu, Reinhold Stadler, Elena Ungureanu, Silvia Ursu

STUDIU PRIVIND DISPARITĂȚILE DE TIP URBAN-RURAL ÎN REGIUNEA NORD-EST

VERSIUNE FINALĂ

Decembrie
2019

CUPRINS

1. INTRODUCERE. CONTEXT. DESCRIERE A PARCURSULUI. METODOLOGIA DE CERCETARE	25
2. DISPARITĂȚI PRIVIND CAPITALUL NATURAL ȘI ANTROPIC.....	32
2.1. Principalele aspecte constatate	32
2.2. Localizare geografică și context teritorial	33
2.3. Cadru natural	35
2.3.1. Relief.....	35
2.3.2. Climă.....	36
2.3.3. Resursele Solului	38
2.3.4. Resurse naturale.....	39
2.3.5. Faună și floră	39
2.3.6. Hidrografie.....	40
2.3.7. Obiective de cadru natural cu potențial turistic	42
2.4. Cooperare teritorială și forme asociative de dezvoltare	44
2.5. Oportunități și obstacole în dezvoltare	49
3. DISPARITĂȚI DE ORDIN DEMOGRAFIC.....	51
3.1. Prezentarea principalelor aspecte cheie constatate.....	51
3.2. Populația	53
3.2.1. Densitatea populației	55
3.3. Elemente privind mișcarea naturală a populației	58
3.4. Elemente privind mișcarea migratorie a populației	61
3.5. Îmbătrânirea demografică	65
4. DISPARITĂȚI DE ORDIN ECONOMIC	71
4.1. Prezentarea principalelor aspecte cheie constatate	71
4.2. Caracteristicile economiei regionale.....	75
4.3. Mediul de afaceri	78
4.3.1. Demografia întreprinderilor	78
4.3.2. Rezultatele întreprinderilor. Salariați.....	87

4.3.3. Analiza sectorială a mediului de afaceri.....	104
4.4. Structura economiei locale	135
4.4.1. Investiții străine.....	135
4.4.2. Comerț exterior (structura exporturilor)	137
4.5. Cercetare, dezvoltare, inovare și transfer tehnologic	139
4.5.1. Instituții de învățământ superior și profilul acestora.....	139
4.5.2. Institute și centre de cercetare și profilul acestora	140
4.5.3. Lista entităților de transfer tehnologic acreditate și în curs de acreditare.....	142
4.5.4. Întreprinderi inovatoare.....	143
4.5.5. Cheltuieli cu activitatea de cercetare-dezvoltare	143
4.5.6. Personalul angajat în activitatea de cercetare-dezvoltare.....	144
4.6. Societatea informațională.....	145
4.7. Industrii creative	149
4.8. Turism	160
4.9. Situri industriale.....	174
4.10. Infrastructura de sprijin a afacerilor	175
4.11. Agricultură	177
5. DISPARITĂȚI PE PIAȚA MUNCII. OCUPARE ȘI ȘOMAJ.....	188
5.1. Prezentarea principalelor aspecte cheie constatate	188
5.2. Resurse de muncă, populație ocupată – rată de ocupare	188
5.3. Șomaj (inclusiv șomaj în rândul tinerilor)	193
6. DISPARITĂȚI DE ORDIN SOCIAL.....	202
6.1. Prezentarea principalelor aspecte cheie constatate	202
6.2. Accesibilitatea la servicii de educație	205
6.2.1. Populația școlară și personalul didactic	205
6.2.2. Dotări de educație	208
6.3. Accesibilitatea la servicii medicale.....	219
6.4. Accesibilitatea la servicii sociale	231
6.5. Comunități defavorizate și marginalizate	238
6.5.1. Dezvoltare umană locală.....	238
6.5.2. Zone marginalizate	240
7. DISPARITĂȚI PRIVIND INFRASTRUCTURA ȘI ECHIPAREA TERITORIULUI.....	243
7.1. Prezentarea principalelor aspecte cheie constatate	243
7.2. Accesibilitatea rutieră	251
7.3. Accesibilitatea feroviară	261
7.4. Accesibilitatea aeriană.....	267

7.5. Accesibilitatea urban-rural.....	272
7.6. Infrastructura tehnico – edilitară.....	280
7.6.1. Rețeaua de alimentare cu apă potabilă	282
7.6.2. Rețeaua de apă uzată.....	291
7.6.3. Rețeaua de alimentare cu gaze naturale	296
7.6.5. Rețeaua de alimentare cu energie termică.....	301
7.7. Managementul deșeurilor	305
7.7.1. Situația deșeurilor menajere municipale	305
7.7.2. Cantități de deșeuri generate.....	307
7.7.3. Spații de depozitare a deșeurilor	309
7.7.4. Modalități de eliminare/sortare/colectare Selectivă/valorificare a deșeurilor	311
7.7.5. Gestionare deșeuri biodegradabile.....	312
7.7.6. Situația reciclării deșeurilor.....	313
7.7.7. Iluminat public.....	314
7.7.8. Infrastructura de telecomunicații	315
7.8. Spații verzi.....	321
7.9. Cultură și agrement	323
7.9.1. Peisaj cultural	323
7.9.2. Vitalitate culturală.....	332
7.9.3. Agrement și sport.....	338
8. DISPARITĂȚI PRIVIND SITUAȚIA FACTORILOR DE MEDIU ȘI SCHIMBĂRILE CLIMATICE.....	342
8.1. Prezentarea principalelor aspecte cheie constatate	342
8.2. Schimbări climatice	343
8.2.1. Emisiile de gaze cu efect de seră.....	343
8.2.2. Principalii poluatori.....	347
8.2.3. Diferențe în funcție de temperatură.....	348
8.2.4. Populația afectată de noxe	352
8.3. Energii regenerabile.....	354
8.3.1. Iradierea globală și potențialul electric solar	355
8.3.2. Potențialul energetic fotovoltaic.....	357
8.3.3. Potențialul energetic al biomasei.....	358
8.4. Patrimoniul natural și biodiversitate	361
8.5. Situri contaminate/ potențial contaminate.....	366
8.6. Analiza terenurilor	367
8.6.1. Repartiția terenurilor pe categorii de folosință	367
8.6.2. Repartiția terenurilor pe clase de calitate.....	368

8.6.3. Suprafețe acoperite cu păduri.....	369
8.6.4. Terenurile degradate.....	373
8.7. Calitatea aerului, apelor și solurilor	374
8.7.1. Calitatea aerului	374
8.7.2. Calitatea apelor (inclusiv cele subterane)	378
8.7.3. Calitatea solurilor	384
9. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI	387
10. ANEXE.....	400
10.1. Anexe la capitolul 2.4.....	400
10.2. Anexe la capitolul 6.6.....	407
10.3. Anexe la capitolul 7.9.....	407
10.4. Anexe la capitolul 8.7.2.....	428

INDEX FIGURI

FIGURĂ 1 – GRUPURILE DE ACȚIUNE LOCALĂ DIN REGIUNEA NORD-EST, 2018.....	47
FIGURĂ 2 – POPULAȚIA PE MEDII DE REZIDENȚĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018.....	55
FIGURĂ 3 – POPULAȚIA PE JUDEȚE ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ ALE REGIUNII NORD-EST, 2015 – 2018	55
FIGURĂ 4 – NUMĂR DE LOCUITORI PER UAT ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018.....	56
FIGURĂ 5 – DENSITATEA POPULAȚIEI DOMICILIAȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018.....	57
FIGURĂ 6 – MIȘCAREA NATURALĂ A POPULAȚIEI ÎN ROMÂNIA, REGIUNEA NORD-EST ȘI ÎN JUDEȚELE COMPONENTE ALE ACESTEIA, 2018	58
FIGURĂ 7 – RATA NATALITĂȚII PENTRU REGIUNEA NORD-EST, 2018	59
FIGURĂ 8 – RATA SPORULUI NATURAL PENTRU REGIUNEA NORD-EST, 2018	60
FIGURĂ 9 – SOLDUL SCHIMBĂRILOR DE DOMICILIU, 2015 - 2018 (NUMĂR DE LOCUITORI)	61
FIGURĂ 10 – SOLDUL SCHIMBĂRILOR DE REȘEDINȚĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015 – 2018	62
FIGURĂ 11 – SOLDUL SCHIMBĂRILOR DE REȘEDINȚĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018	63
FIGURĂ 12 – SOLDUL SCHIMBĂRILOR DE DOMICILIU ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018	64
FIGURĂ 13 – PIRAMIDA VÂRSTELOR ÎN JUDEȚELE DIN REGIUNEA NORD-EST, 2019	66
FIGURĂ 14 – POPULAȚIA PE GRUPE PRINCIPALE DE VÂRSTĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018.....	66
FIGURĂ 15 – CREȘTERE PROCENTUALĂ A GRUPELOR DE VÂRSTĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015 - 2018 .	66
FIGURĂ 16 – ÎMBĂTRÂNIREA DEMOGRAFICĂ A POPULAȚIEI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018	68
FIGURĂ 17 – DEPENDENȚA DEMOGRAFICĂ A POPULAȚIEI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018	69
FIGURĂ 18 – ÎNLOCUIREA FORȚEI DE MUNCĂ A POPULAȚIEI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018	70
FIGURĂ 19 – DISTRIBUȚIA PIB LA NIVEL REGIONAL, MLD. RON, 2016	75
FIGURĂ 20 – STRUCTURA VALORII ADĂUGATE BRUTE LA NIVELUL REGIUNII NORD-EST, 2016.....	76
FIGURĂ 21 – PIB/CAP DE LOCUITOR LA NIVEL DE REGIUNE, MII RON 2012-2016	76
FIGURĂ 22 – PIB/CAP DE LOCUITOR ÎN REGIUNEA NORD-EST, MII RON, 2012-2016	77
FIGURĂ 23 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME ÎN REGIUNEA NORD-EST, LA NIVEL JUDEȚEAN, 2017..	78
FIGURĂ 24 – PONDEREA NUMĂRULUI DE FIRME, ÎN FUNCȚIE DE MĂRIMEA FIRMELOR, REGIUNEA NORD-EST, 2017	78
FIGURĂ 25 – NUMĂR DE FIRME LA NIVELUL REGIUNII NORD-EST, 2017	80
FIGURĂ 26 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME ÎN JUDEȚUL BACĂU, 2017	81
FIGURĂ 27 – DISTRIBUȚIA NR. DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ ÎN JUDEȚUL BACĂU, 2017	81
FIGURĂ 28 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME, JUDEȚUL BOTOȘANI, 2017	82
FIGURĂ 29 – DISTRIBUȚIA PE CLASE DE MĂRIME ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ A NUMĂRULUI DE COMPANII ÎN JUDEȚUL BOTOȘANI, 2017	82
FIGURĂ 30 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME ÎN JUDEȚUL IAȘI, 2017.....	83
FIGURĂ 31 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME ȘI MEDII DE REȘEDINȚĂ ÎN JUDEȚUL IAȘI, 2017	83
FIGURĂ 32 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME ÎN JUDEȚUL NEAMȚ, 2017.....	84

FIGURĂ 33 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME ȘI MEDII DE REȘEDINȚĂ ÎN JUDEȚUL NEAMȚ, 2017	84
FIGURĂ 34 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME ÎN JUDEȚUL SUCEAVA, 2017....	85
FIGURĂ 35 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME ȘI MEDII DE REȘEDINȚĂ ÎN JUDEȚUL SUCEAVA, 2017	85
FIGURĂ 36 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME ÎN JUDEȚUL VASLUI, 2017	86
FIGURĂ 37 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ ÎN JUDEȚUL	86
FIGURĂ 38 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE SALARIAȚI LA NIVEL JUDEȚEAN ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	87
FIGURĂ 39 – NUMĂRUL DE SALARIAȚI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	89
FIGURĂ 40 – RATA DE CREȘTERE A EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL BACĂU ȘI DISTRIBUȚIA PE CATEGORII DE ÎNTREPRINDERI, 2017.....	90
FIGURĂ 41 – DISTRIBUȚIA EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL BACĂU PE CATEGORII DE ÎNTREPRINDERI ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ A FIRMELOR, 2017.....	90
FIGURĂ 42 – RATA DE CREȘTERE A EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL BOTOȘANI ȘI DISTRIBUȚIA PE CATEGORII.....	91
FIGURĂ 43 – DISTRIBUȚIA EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL BOTOȘANI PE CATEGORII DE ÎNTREPRINDERI ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ A FIRMELOR, 2017.....	91
FIGURĂ 44 – RATA DE CREȘTERE A EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL IAȘI ȘI DISTRIBUȚIA PE CATEGORII DE ÎNTREPRINDERI, 2017	92
FIGURĂ 45 – DISTRIBUȚIA EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL IAȘI PE CATEGORII DE ÎNTREPRINDERI ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ A FIRMELOR, 2017	92
FIGURĂ 46 – RATA DE CREȘTERE A EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL NEAMȚ ȘI DISTRIBUȚIA PE CATEGORII DE ÎNTREPRINDERI, 2017.....	93
FIGURĂ 47 – DISTRIBUȚIA EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL NEAMȚ PE CATEGORII DE ÎNTREPRINDERI ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ A FIRMELOR, 2017.....	93
FIGURĂ 48 – RATA DE CREȘTERE A EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL SUCEAVA ȘI DISTRIBUȚIA PE CATEGORII.....	94
FIGURĂ 49 – DISTRIBUȚIA EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL SUCEAVA PE CATEGORII DE ÎNTREPRINDERI ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ A FIRMELOR, 2017.....	94
FIGURĂ 50 – RATA DE CREȘTERE A EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL VASLUI ȘI DISTRIBUȚIA PE CATEGORII DE ÎNTREPRINDERI, 2017.....	95
FIGURĂ 51 – DISTRIBUȚIA EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL VASLUI PE CATEGORII DE ÎNTREPRINDERI ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ A FIRMELOR, 2017.....	95
FIGURĂ 52 – DISTRIBUȚIA CIFREI DE AFACERI LA NIVEL JUDEȚEAN ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	96
FIGURĂ 53 – RATA DE CREȘTERE A CIFREI DE AFACERI A PE JUDEȚE ȘI MEDII DE LOCUIRE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017.....	97
FIGURĂ 54 – CIFRA DE AFACERI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	99
FIGURĂ 55 – RATA DE CREȘTERE ȘI DISTRIBUȚIA CA PE CLASE DE MĂRIME FIRME ÎN JUDEȚUL BACĂU, 2017	100
FIGURĂ 56 – DISTRIBUȚIA CA PE MEDII DE LOCUIRE ȘI CLASE DE MĂRIME ÎN JUDEȚUL BACĂU, 2017....	100

FIGURĂ 57 – RATA DE CREȘTERE ȘI DISTRIBUȚIA CA PE CLASE DE MĂRIME FIRME ÎN JUDEȚUL BOTOȘANI, 2017	101
FIGURĂ 58 – DISTRIBUȚIA CA PE MEDII DE LOCUIRE ȘI CLASE DE MĂRIME ÎN JUDEȚUL BOTOȘANI, 2017	101
FIGURĂ 59 – RATA DE CREȘTERE ȘI DISTRIBUȚIA CA PE CLASE DE MĂRIME FIRME ÎN JUDEȚUL IAȘI, 2017	102
FIGURĂ 60 – DISTRIBUȚIA CA PE MEDII DE LOCUIRE ȘI CLASE DE MĂRIME ÎN JUDEȚUL IAȘI, 2017	102
FIGURĂ 61 – DISTRIBUȚIA CA PE CLASE DE MĂRIME FIRME ÎN JUDEȚUL NEAMȚ, 2017	103
FIGURĂ 62 – DISTRIBUȚIA CA PE MEDII DE LOCUIRE ȘI CLASE DE MĂRIME ÎN JUDEȚUL NEAMȚ, 2017 ...	103
FIGURĂ 63 – DISTRIBUȚIA CA PE CLASE DE MĂRIME FIRME ÎN JUDEȚUL VASLUI, 2017	104
FIGURĂ 64 – DISTRIBUȚIA CA PE MEDII DE LOCUIRE ȘI CLASE DE MĂRIME ÎN JUDEȚUL VASLUI, 2017 ...	104
FIGURĂ 65 – PONDEREA SECTOARELOR ÎN TOTAL ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	105
FIGURĂ 66 – RATA DE CREȘTERE A NUMĂRULUI DE FIRME PE SECTOARE ECONOMICE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017	106
FIGURĂ 67 – RATA DE CREȘTERE A EFECTIVULUI SALARIAL PE SECTOARE ECONOMICE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017	107
FIGURĂ 68 – RATA DE CREȘTERE A CIFREI DE AFACERI PE SECTOARE ECONOMICE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017	107
FIGURĂ 69 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE MEDII DE LOCUIRE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	108
FIGURĂ 70 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE SALARIAȚI PE MEDII DE LOCUIRE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	109
FIGURĂ 71 – DISTRIBUȚIA CIFREI DE AFACERI PE MEDII DE LOCUIRE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	110
FIGURĂ 72 – NUMĂRUL DE FIRME ÎN AGRICULTURĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017.....	111
FIGURĂ 73 – NUMĂRUL DE FIRME ÎN INDUSTRIA EXTRACTIVĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	112
FIGURĂ 74 – NUMĂRUL DE FIRME ÎN INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	113
FIGURĂ 75 – NUMĂRUL DE FIRME ÎN CONSTRUCȚII ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	114
FIGURĂ 76 – NUMĂRUL DE FIRME ÎN COMERȚ CU RIDICATA ȘI AMĂNUNTUL ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	115
FIGURĂ 77 – NUMĂRUL DE FIRME ÎN HOTELURI ȘI RESTAURANTE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	116
FIGURĂ 78 – NUMĂRUL DE FIRME ÎN SERVICII ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017.....	117
FIGURĂ 79 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME ÎN JUDEȚUL BACĂU, SECTOARE ECONOMICE, 2017 .	118
FIGURĂ 80 – DISTRIBUȚIA CIFREI DE AFACERI ÎN JUDEȚUL BACĂU, SECTOARE ECONOMICE, 2017	119
FIGURĂ 81 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME ÎN JUDEȚUL BOTOȘANI, SECTOARE ECONOMICE, 2017	121
FIGURĂ 82 – DISTRIBUȚIA CIFREI DE AFACERI ÎN JUDEȚUL BOTOȘANI, SECTOARE ECONOMICE, 2017 ...	121
FIGURĂ 83 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME ÎN JUDEȚUL IAȘI, SECTOARE ECONOMICE, 2017	123
FIGURĂ 84 – DISTRIBUȚIA CIFREI DE AFACERI ÎN JUDEȚUL IAȘI, SECTOARE ECONOMICE, 2017	124
FIGURĂ 85 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME ÎN JUDEȚUL NEAMȚ, SECTOARE ECONOMICE, 2017 .	125
FIGURĂ 86 – DISTRIBUȚIA CIFREI DE AFACERI ÎN JUDEȚUL NEAMȚ, SECTOARE ECONOMICE, 2017	126

FIGURĂ 87 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME ÎN JUDEȚUL SUCEAVA, SECTOARE ECONOMICE, 2017	128
FIGURĂ 88 – DISTRIBUȚIA CIFREI DE AFACERI ÎN JUDEȚUL SUCEAVA, SECTOARE ECONOMICE, 2017	128
FIGURĂ 89 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME ÎN JUDEȚUL VASLUI, SECTOARE ECONOMICE, 2017	130
FIGURĂ 90 – DISTRIBUȚIA CIFREI DE AFACERI ÎN JUDEȚUL VASLUI, SECTOARE ECONOMICE, 2017	131
FIGURĂ 91 – CLASAMENTUL PENTRU 2019 AL INDICELUI ECONOMIEI ȘI SOCIETĂȚII DIGITALE (DESI), ÎN REGIUNEA NORD-EST	146
FIGURĂ 92 – ACCESUL POPULAȚIEI LA TEHNOLOGIA INFORMAȚIILOR, 2018	147
FIGURĂ 93 – EVOLUȚIA IMM-URILOR ÎN TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI, 2015 – 2017	147
FIGURĂ 94 – NUMĂR DE PERSOANE OCUPATE ÎN TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI, 2015 – 2017	148
FIGURĂ 95 – UTILIZAREA TEHNOLOGIEI INFORMAȚIILOR ÎN CADRUL ÎNTREPRINDERILOR, 2017	148
FIGURĂ 96 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME ICC ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE SECTOARE ICC, 2017	149
FIGURĂ 97 – RATA DE CREȘTERE A NUMĂRULUI DE FIRME ICC, PE SECTOARE ICC, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017	149
FIGURĂ 98 – RATA DE CREȘTERE A NUMĂRULUI DE FIRME ICC ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE JUDEȚE, 2015-2017	150
FIGURĂ 99 – PONDERI ALE NUMĂRULUI DE FIRME ICC ÎN FUNCȚIE DE MEDIUL DE REȘEDINȚĂ, PE JUDEȚE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	150
FIGURĂ 100 – DISTRIBUȚIA DE FIRME ICC, CU SEDIUL ÎN MEDIUL RURAL, ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE SECTOARE ICC, 2017	151
FIGURĂ 101 – RATA DE CREȘTERE A NUMĂRULUI DE FIRME ICC CU SEDIUL ÎN MEDIUL URBAN, PE SECTOARE ICC, DIN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017	151
FIGURĂ 102 – RATA DE CREȘTERE A NUMĂRULUI DE FIRME ICC CU SEDIUL ÎN MEDIUL RURAL, PE SECTOARE ICC, DIN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017	152
FIGURĂ 103 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE ANGAJAȚI AI FIRMELOR ICC, ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE SECTOARE ICC, 2017	152
FIGURĂ 104 – RATA DE CREȘTERE A NUMĂRULUI DE SALARIAȚI PENTRU FIRMELE ICC, PE SECTOARE ICC, DIN REGIUNEA NORD-EST, 2017	153
FIGURĂ 105 – RATA DE CREȘTERE A NUMĂRULUI DE SALARIAȚI AI FIRMELOR ICC DIN REGIUNEA NORD-EST, PE JUDEȚE, 2015-2017	153
FIGURĂ 106 – PONDERE NUMĂR SALARIAȚI AI FIRMELOR ICC ÎN FUNCȚIE DE MEDIUL DE REȘEDINȚĂ, PE JUDEȚE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	154
FIGURĂ 107 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE SALARIAȚI AI FIRMELOR ICC, CU SEDIUL ÎN MEDIUL URBAN, ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE SECTOARE ICC, 2015	154
FIGURĂ 108 – RATA DE CREȘTERE A NUMĂRULUI DE SALARIAȚI PENTRU FIRMELE ICC CU SEDIUL ÎN MEDIUL URBAN, PE SECTOARE ICC, DIN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017	155
FIGURĂ 109 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE SALARIAȚI AI FIRMELOR ICC, CU SEDIUL ÎN MEDIUL RURAL, ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE SECTOARE, 2017	155
FIGURĂ 110 – RATA DE CREȘTERE A NUMĂRULUI DE SALARIAȚI PENTRU FIRMELE ICC CU SEDIUL ÎN MEDIUL RURAL, PE SECTOARE ICC, DIN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017	155
FIGURĂ 111 – DISTRIBUȚIA CA A FIRMELOR ICC, ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE SECTOARE ICC, 2017	156

FIGURĂ 112 – RATA DE CREȘTERE A CA PENTRU FIRMELE ICC, PE SECTOARE ICC, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017	156
FIGURĂ 113 – PONDEREA CA A FIRMELOR ICC PE JUDEȚE, DIN TOTALUL REGIUNII NORD-EST, 2017	157
FIGURĂ 114 – RATA DE CREȘTERE A CA A FIRMELOR ICC ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE JUDEȚE, 2015-2017	157
FIGURĂ 115 – PONDERI ALE FIRMELOR ICC ÎN FUNCȚIE DE MEDIUL DE REȘEDINȚĂ, PE JUDEȚE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017.....	158
FIGURĂ 116 – RATA DE CREȘTERE A CA PENTRU FIRMELE ICC CU SEDIUL ÎN MEDIUL URBAN, PE SECTOARE ICC, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017	158
FIGURĂ 117 – DISTRIBUȚIA CA A FIRMELOR ICC, CU SEDIUL ÎN MEDIUL RURAL, ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE SECTOARE ICC, 2017	159
FIGURĂ 118 – RATA DE CREȘTERE A CA PENTRU FIRMELE ICC CU SEDIUL ÎN MEDIUL RURAL, PE SECTOARE ICC, DIN REGIUNEA NE, 2015-2017.....	159
FIGURĂ 119 – PONDEREA CAPACITĂȚII DE CAZARE PE JUDEȚE ALE REGIUNII NORD-EST, 2015-2018.....	166
FIGURĂ 120 – PONDEREA STRUCTURILOR TURISTICE PE JUDEȚE ALE REGIUNII NORD-EST, 2015-2018..	166
FIGURĂ 121 – CAPACITATEA DE CAZARE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018	167
FIGURĂ 122 – PONDEREA SOSIRILOR TURISTICE PE JUDEȚE ALE REGIUNII NORD-EST, 2018.....	168
FIGURĂ 123 – PONDEREA STRUCTURILOR DE CAZARE MEDII (RURAL/URBAN) ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018	169
FIGURĂ 124 – PONDEREA CAPACITĂȚILOR DE CAZARE PE MEDII (RURAL/URBAN) ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018	169
FIGURĂ 125 – PONDEREA SOSIRILOR DE TURIȘTI PE MEDII (RURAL/URBAN) ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018	170
FIGURĂ 126 – PONDEREA PENSIUNILOR AGROTURISTICE PE JUDEȚE ALE REGIUNII NORD-EST, 2018	170
FIGURĂ 127 – PONDEREA CAPACITĂȚII DE CAZARE A PENSIUNILOR AGROTURISTICE PE JUDEȚE ALE REGIUNII NORD-EST, 2018	171
FIGURĂ 128 – PONDERE TURIȘTI ÎN PENSIUNI AGROTURISTICE PE JUDEȚE ALE REGIUNII NORD-EST, 2018	171
FIGURĂ 129 – EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SOSIRI ȘI ÎNNOPTĂRI DE TURIȘTI STRĂINI ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN PERIOADA 2015-2018	173
FIGURĂ 130 – EVOLUȚIA INDICELUI DE UTILIZARE A CAPACITĂȚII DE CAZARE ÎN REGIUNEA NORD-EST ȘI LA NIVEL NAȚIONAL, ÎN PERIOADA 2015-2018.....	174
FIGURĂ 131 – PONDEREA REGIUNILOR LA FORMAREA CIFREI DE AFACERI NAȚIONALE ÎN AGRICULTURĂ (2015-2017).....	178
FIGURĂ 132 – PONDEREA JUDEȚELOR LA FORMAREA CIFREI DE AFACERI DIN AGRICULTURĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017	179
FIGURĂ 133 – VARIAȚIA PRODUCȚIEI PE SECTOARE AGRICOLE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017 VS. 2015	180
FIGURĂ 134 – PRODUCȚIA ZOOTEHNICĂ PE JUDEȚE ALE REGIUNII NORD-EST (TONE GREUTATE VIE) ÎN ANUL 2017	181
FIGURĂ 135 – VARIAȚIA GREUTĂȚII ÎN VIU A ANIMALELOR DESTINATE PENTRU CONSUM ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017 VS. 2015.....	182

FIGURĂ 136 – VARIAȚIA PRODUCȚIEI DE LAPTE ÎN REGIUNEA NORD-EST ȘI NAȚIONAL, 2017 VS. 2015 .	183
FIGURĂ 137 – VARIAȚIA PRODUCȚIEI ALTOR PRODUSE DE ORIGINE ANIMALĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST ȘI NAȚIONAL, 2017 VS. 2015	184
FIGURĂ 138 – VARIAȚIA PRODUCȚIEI VEGETALE ÎN REGIUNEA NORD-EST ÎN 2017 VS 2015	185
FIGURĂ 139 – EVOLUȚIA PRODUCȚIEI DE STRUGURI PE JUDEȚE ȘI LA NIVELUL REGIUNII NORD-EST, 2015 - 2018	185
FIGURĂ 140 – CONTRIBUȚIA JUDEȚELOR REGIUNII NORD-EST LA PRODUCȚIA POMICOLĂ, ÎN PERIOADA 2015-2018	186
FIGURĂ 141 – POPULAȚIA OCUPATĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE MEDII DE REZIDENȚĂ, BIM, MII ÎN ANUL 2017	189
FIGURĂ 142 – POPULAȚIA OCUPATĂ CIVILĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE JUDEȚE, MII ÎN ANUL 2017	189
FIGURĂ 143 – RATA DE OCUPARE A RESURSELOR DE MUNCĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE JUDEȚE, ÎN ANUL 2017	189
FIGURĂ 144 – RATA DE OCUPARE A RESURSELOR DE MUNCĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE MEDII DE VÂRSTĂ ȘI REZIDENȚĂ, ÎN ANUL 2017	190
FIGURĂ 145 – NUMĂRUL MEDIU AL SALARIAȚIILOR ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE JUDEȚE, ÎN ANII 2015-2017	192
FIGURĂ 146 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE ANGAJAȚI DIN REGIUNEA NORD-EST PE SECȚIUNI CAEN, ÎN 2017	192
FIGURĂ 147 – DISTRIBUȚIA ȘOMERILOR PE MEDII DE REZIDENȚĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	193
FIGURĂ 148 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE ȘOMERI DIN REGIUNEA NORD-EST, PE MEDII DE REZIDENȚĂ ȘI JUDEȚE, 2017	194
FIGURĂ 149 – RATA ȘOMAJULUI PE SEXE ȘI JUDEȚE DIN REGIUNEA NORD-EST, 2017.....	194
FIGURĂ 150 – EVOLUȚIA RATEI ȘOMAJULUI PE MEDII DE REZIDENȚĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2011-2018	195
FIGURĂ 151 – RATA ȘOMAJULUI PE GRUPE DE VÂRSTĂ ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	196
FIGURĂ 152 – RATA ȘOMAJULUI PE GRUPE DE VÂRSTĂ ȘI NIVELURI DE INSTRUIRE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	197
FIGURĂ 153 – RATA ȘOMAJULUI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	198
FIGURĂ 154 – PONDAREA ȘOMERILOR ÎN FUNCȚIE DE NIVELUL DE INSTRUIRE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	199
FIGURĂ 155 – PONDAREA ȘOMERILOR PE SEXE ȘI NIVELURI DE INSTRUIRE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	199
FIGURĂ 156 – PONDAREA ȘOMERILOR DE LUNGĂ DURATĂ PE GRUPE DE VÂRSTĂ ȘI JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017.....	201
FIGURĂ 157 – NUMĂRUL ȘOMERILOR DE LUNGĂ DURATĂ CU VÂRSTA PESTE 40 ANI, PE JUDEȚE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017.....	201
FIGURĂ 158 – POPULAȚIA ȘCOLARĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015 – 2017	206
FIGURĂ 159 – PERSONALUL DIDACTIC ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015 – 2017.....	206
FIGURĂ 160 – DISTRIBUȚIA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018.	211

FIGURĂ 161 – DISTRIBUȚIA SPAȚIALĂ A UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018	212
FIGURĂ 162 – DISTRIBUȚIA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT GIMNAZIAL ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018.	213
FIGURĂ 163 – DISTRIBUȚIA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018.....	214
FIGURĂ 164 – DISTRIBUȚIA ȘCOLILOR PROFESIONALE ȘI POSTLICEALE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018..	216
FIGURĂ 165 – INDICATORI PRIVIND DOTAREA ȘI ÎNCĂRCAREA INFRASTRUCTURII EDUCAȚIONALE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018.....	217
FIGURĂ 166 – NUMĂRUL DE ELEVI PE CADRU DIDACTIC ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018	218
FIGURĂ 167 – EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SPITALE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015 - 2018	219
FIGURĂ 168 – PATURI ÎN SPITALE/ 1.000 DE LOCUITORI ÎN REGIUNILE ROMÂNIEI, 2018	219
FIGURĂ 169 – PATURI ÎN SPITALE/ 1.000 DE LOCUITORI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015 -2018	220
FIGURĂ 170 – PERSONAL MEDICAL ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015 - 2018	220
FIGURĂ 171 – DISTRIBUȚIA CABINETELOR MEDICALE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018.....	222
FIGURĂ 172 – NUMĂRUL DE LOCUITORI PE MEDIC DE FAMILIE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018.....	223
FIGURĂ 173 – DISTRIBUȚIA UNITĂȚILOR FARMACEUTICE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018.....	224
FIGURĂ 174 – BOLNAVI PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018.....	225
FIGURĂ 175 – PROCENTUL DE BOLNAVI DE INIMĂ DIN TOTALUL POPULAȚIEI DIN LOCALITATE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019.....	226
FIGURĂ 176 – PROCENTUL DE BOLNAVI DE CANCER, DIABET, BOLI CEREBRO-VASCULARE SAU TULBURĂRI MENTALE ȘI DE COMPORTAMENT DIN TOTALUL POPULAȚIEI UNEI LOCALITĂȚI, 2019	227
FIGURĂ 177 – NUMĂRUL DE PERSOANE BENEFICIARE DE INDEMNIZAȚIE LUNARĂ PENTRU HANDICAP GRAV ȘI ACCENTUAT, PE REGIUNI ALE ROMÂNIEI, 2015 - 2017	231
FIGURĂ 178 – NUMĂRUL MEDIU LUNAR DE FAMILII SAU PERSOANE SINGURE BENEFICIARE DE VMG, 2015 – 2017	231
FIGURĂ 179 – NMĂRUL DE PERSOANE BENEFICIARE DE INDEMNIZAȚIE LUNARĂ PENTRU HANDICAP GRAV ȘI ACCENTUAT, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017.....	232
FIGURĂ 180 – NUMĂR DE PERSOANE CU HANDICAP ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019.....	234
FIGURĂ 181 – NUMĂR DE COPII CU PĂRINȚI PLECAȚI ÎN STRĂINĂTATE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019 .	235
FIGURĂ 182 – INDICELE DE DEZVOLTARE UMANĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2011	239
FIGURĂ 183 – REȚEAUA TEN-T (RUTIER ȘI FERVIAR) ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018.....	252
FIGURĂ 184 – CENTRALIZARE RĂSPUNSURI PRIVIND CALITATEA INFRASTRUCTURII RUTIERE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019.....	254
FIGURĂ 185 – PROCENTAJUL DRUMURILOR MODERNIZATE DIN TOTALUL DRUMURILOR PUBLICE, REGIUNEA NORD-EST, 2018.....	254
FIGURĂ 186 – DISTRIBUȚIA DRUMURILOR ÎN REGIUNEA NORD-EST ÎN FUNCȚIE DE TIPUL DE ACOPERĂMÂNT, 2018	255
FIGURĂ 187 – DISTRIBUȚIE DRUMURI ÎN REGIUNEA NORD-EST ÎN FUNCȚIE DE TIPUL DE ACOPERĂMÂNT, PE JUDEȚE, 2018	256
FIGURĂ 188 – GRAD DE MODERNIZARE A DRUMURILOR PUBLICE PE CATEGORII, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	256

FIGURĂ 189 – PROCENT DRUMURI ORĂȘENEȘTI MODERNIZATE, PE REGIUNI DE DEZVOLTARE - 2017 ..	257
FIGURĂ 190 – LUNGIMEA STRĂZILOR ORĂȘENEȘTI PE JUDEȚE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017.....	257
FIGURĂ 191 – STARE DRUMURI ORĂȘENEȘTI REGIUNEA NORD-EST, 2017	258
FIGURĂ 192 – PROCENTAJ DRUMURI MODERNIZATE PE CATEGORII ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	259
FIGURĂ 193 – NUMĂR DE ACCIDENTE RUTIERE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018.....	260
FIGURĂ 194 – INDICE DE MOTORIZARE JUDEȚEAN VS. MUNICIPIILE REȘEDINȚĂ DE JUDEȚ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018 – NUMĂR DE AUTOVEHICULE/1000 LOCUITORI	261
FIGURĂ 195 – CLASAMENT JUDEȚE DIN REGIUNEA NORD-EST ÎN FUNCȚIE DE LUNGIMEA TOTALĂ A REȚELEI DE CALE FERATĂ, 2018.....	262
FIGURĂ 196 – INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT FERROVIAR ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019.....	265
FIGURĂ 197 – EVOLUȚIE NUMĂR TOTAL PASAGERI AEROPORTURI DIN REGIUNEA NORD-EST, 2015- 2018	267
FIGURĂ 198 – CLASAMENT AEROPORTURI ÎN FUNCȚIE DE NUMĂRUL TOTAL DE PASAGERI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018.....	268
FIGURĂ 199 – ACCESIBILITATEA LA AEROPORTURI ÎN INTERVALUL DE TIMP DE MAXIM 60 DE MINUTE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019.....	269
FIGURĂ 200 – DESTINAȚII AEROPORTUL BACĂU	270
FIGURĂ 201 – DESTINAȚII AEROPORTUL IAȘI	270
FIGURĂ 202 – DESTINAȚII AEROPORTUL SUCEAVA	271
FIGURĂ 203 – REZULTATE CERCETARE CANTITATIVĂ ACCESIBILITATE URBAN-RURAL ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019.....	272
FIGURĂ 204 – ACCESUL LA AȘEZĂRI URBANE ÎN FUNCȚIE DE TIMPUL DE PARCURGERE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019.....	273
FIGURĂ 205 – TRASEE FUNCȚIONALE DE CALE FERATĂ/NEFUNCȚIONALE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019	274
FIGURĂ 206 - REZULTATE CENTRALIZARE ÎNTREBARE CHESTIONAR DEPLASĂRI NEMOTORIZATE.....	274
FIGURĂ 207 – DISTRIBUȚIA MIJLOACELOR DE TRANSPORT ECOLOGICE LA NIVELUL MUNICIPIILOR DIN REGIUNEA NORD-EST, 2019.....	275
FIGURĂ 208 – DISTRIBUȚIA MIJLOACELOR DE TRANSPORT PUBLIC LOCAL LA NIVELUL MUNICIPIILOR DIN REGIUNEA NORD-EST, 2019.....	276
FIGURĂ 209 – MUNICIPII ȘI ORAȘE DIN REGIUNEA NORD-EST CARE AU ÎNTOCMIT PMUD-URI, 2019	278
FIGURĂ 210 – EVOLUȚIA CONSUMULUI DE APĂ POTABILĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, MII M ³	283
FIGURĂ 211 – EVOLUȚIA CONSUMULUI DE APĂ ÎN MEDIUL URBAN ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, MII M ³	284
FIGURĂ 212 – EVOLUȚIA CONSUMULUI DE APĂ POTABILĂ ÎN MEDIUL RURAL ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, MII M ³	284
FIGURĂ 213 – CONSUMUL MEDIU DE APĂ POTABILĂ PENTRU UZ CASNIC ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017, M ³ /LOCUIITOR	285

FIGURĂ 214 – RAPORTUL PROCENTUAL DINTRE LUNGIMEA REȚELEI DE DISTRIBUȚIE A APEI POTABILE DIN FIECARE JUDEȚ ȘI LUNGIMEA TOTALĂ A REȚELEI DE DISTRIBUȚIE A APEI POTABILE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	285
FIGURĂ 215 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI DE DISTRIBUȚIE A APEI POTABILE, PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, KM	286
FIGURĂ 216 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI DE DISTRIBUȚIE A APEI POTABILE ÎN MEDIUL URBAN, PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, KM.....	286
FIGURĂ 217 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI DE DISTRIBUȚIE A APEI POTABILE ÎN MEDIUL RURAL, PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, KM.....	287
FIGURĂ 218 – DENSITATEA REȚELEI DE DISTRIBUȚIE A APEI POTABILE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN ANUL 2014, KM/100KM ²	287
FIGURĂ 219 – NEVOI DE INVESTIȚII ÎN CEEA CE PRIVEȘTE REȚEAUA DE APĂ POTABILĂ, 2015	289
FIGURĂ 220 – RAPORTUL PROCENTUAL DINTRE LUNGIMEA REȚELEI DE APĂ UZATĂ DIN FIECARE JUDEȚ ȘI LUNGIMEA TOTALĂ A REȚELEI DE APĂ UZATĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	291
FIGURĂ 221 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI DE APĂ UZATĂ, PE JUDEȚE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, KM	291
FIGURĂ 222 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI DE APĂ UZATĂ ÎN MEDIUL URBAN, PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, KM	292
FIGURĂ 223 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI DE APĂ UZATĂ ÎN MEDIUL RURAL, PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, KM	292
FIGURĂ 224 – DENSITATEA REȚELEI DE APĂ UZATĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2014, KM/100 KM ²	293
FIGURĂ 225 – NEVOI DE INVESTIȚII ÎN CEEA CE PRIVEȘTE REȚEAUA DE APĂ POTABILĂ, 2015	295
FIGURĂ 226 – EVOLUȚIA CONSUMULUI DE GAZE NATURALE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, MII M ³	297
FIGURĂ 227 – EVOLUȚIA CONSUMULUI DE GAZE NATURALE ÎN MEDIUL URBAN ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, MII M ³	297
FIGURĂ 228 – EVOLUȚIA CONSUMULUI DE GAZE NATURALE ÎN MEDIUL RURAL ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014-2017, MII M ³	297
FIGURĂ 229 – CONSUMUL MEDIU DE GAZE NATURALE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017, M ³ /LOCUIITOR. 298	
FIGURĂ 230 – LUNGIMEA REȚELEI DE GAZE NATURALE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017, PROCENT DIN LUNGIMEA TOTALĂ.....	298
FIGURĂ 231 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI DE GAZE NATURALE, PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, KM	299
FIGURĂ 232 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI DE GAZE NATURALE ÎN MEDIUL URBAN, PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, KM	299
FIGURĂ 233 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI DE GAZE NATURALE ÎN MEDIUL RURAL, PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, KM	300
FIGURĂ 234 – DENSITATEA REȚELEI DE ALIMENTARE CU GAZE ÎN ANUL 2014, KM/100KM ²	300
FIGURĂ 235 – EVOLUȚIA CONSUMULUI DE ENERGIE TERMICĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, GCAL	302
FIGURĂ 236 – EVOLUȚIA CONSUMULUI DE ENERGIE TERMICĂ ÎN MEDIUL URBAN ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, GCAL	302

FIGURĂ 237 – EVOLUȚIA CONSUMULUI DE ENERGIE TERMICĂ ÎN MEDIUL RURAL ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, GCAL	302
FIGURĂ 238 – CONSUMUL MEDIU DE ENERGIE TERMICĂ, 2017, GCAL/LOCUIITOR.....	303
FIGURĂ 239 – RAPORTUL PROCENTUAL DINTRE LUNGIMEA REȚELEI DE ALIMENTARE CU ENERGIE TERMICĂ DIN JUDEȚELE UNDE EXISTĂ ACEASTĂ INFRASTRUCTURĂ ȘI LUNGIMEA TOTALĂ A REȚELEI DE ALIMENTARE CU ENERGIE TERMICĂ, 2017	304
FIGURĂ 240 – NUMĂRUL DE APARTAMENTE RACORDATE LA REȚEAUA DE DISTRIBUȚIE A ENERGIEI TERMICE ÎN INTERVALUL 2017 - 2018	304
FIGURĂ 241 – SITUAȚIA COMPARATIVĂ A GRADULUI DE CONECTARE LA SERVICIILE DE SALUBRITATE ÎN MEDIUL URBAN ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2016.....	306
FIGURĂ 242 – SITUAȚIA COMPARATIVĂ A GRADULUI DE CONECTARE LA SERVICIILE DE SALUBRITATE ÎN MEDIUL RURAL.....	306
FIGURĂ 243 – CANTITATEA TOTALĂ DE DEȘEURI GENERATĂ (TONE) ÎN JUDEȚELE DIN REGIUNEA NORD-EST 2016	308
FIGURĂ 244 – SITUAȚIA COMPARATIVĂ A CANTITĂȚII DE DEȘEURI RECICLATE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2016	313
FIGURĂ 245 – SITUAȚIA COMPARATIVĂ A TIPURILOR DE DEȘEURI RECICLATE SAU VALORIFICATE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2016.....	313
FIGURĂ 246 – TOATE ZONELE ALBE NGN (ALBE SAU ALBE NGN, CU SAU FĂRĂ REȚELE 3G+) ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015.....	317
FIGURĂ 247 – DISTRIBUȚIA SATELOR GRI NGN CU ACCES-NU-DISTRIBUȚIE (ANUD) (CU SAU FĂRĂ REȚELE 3G+) ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015.....	317
FIGURĂ 248 – DISTRIBUȚIA SATELOR GRI NGN CU DISTRIBUȚIE-NU-ACCES (DNUA) (CU SAU FĂRĂ REȚELE 3G+) ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015.....	318
FIGURĂ 249 – DISTRIBUȚIA SATELOR NEGRE NGN - REȚELE EXISTENTE DE 30 MBPS (CU SAU FĂRĂ REȚELE 3G+) ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015.....	318
FIGURĂ 250 – TOATE ZONELE NEGRE NGN (REȚEA BRADBAND FIXĂ DE 30+ MBPS, REȚELE EXISTENTE SAU PARTE A UNOR PROIECTE ÎN CURS, CU SAU FĂRĂ REȚELE 3G+) ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015	319
FIGURĂ 251 – UAT-URI DIN REGIUNEA NORD-EST CARE NU BENEFICIAZĂ DE REȚELE DE BUCLĂ LOCALĂ, 2017	319
FIGURĂ 252 – GOSPODĂRII DIN REGIUNEA NORD-EST CARE NU BENEFICIAZĂ DE REȚELE DE BUCLĂ LOCALĂ, 2017	319
FIGURĂ 253 – GOSPODĂRII DIN REGIUNEA NORD-EST CARE BENEFICIAZĂ DE REȚELE DE BUCLĂ LOCALĂ, 2017	320
FIGURĂ 254 – UAT-URI DIN REGIUNEA NORD-EST CARE BENEFICIAZĂ DE REȚELE DE BUCLĂ LOCALĂ, 2017	320
FIGURĂ 255 – EVOLUȚIA SPAȚIILOR VERZI ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, HA	321
FIGURĂ 256 – EVOLUȚIA SPAȚIILOR VERZI, PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, HA.....	321
FIGURĂ 257 – SUPRAFAȚA SPAȚIILOR VERZI PE CAP DE LOCUIITOR ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017, M2/LOCUIITOR.....	321
FIGURĂ 258 – CONCENTRAREA ÎN TERITORIU A PATRIMONIULUI CONSTRUIT CU VALOARE CULTURALĂ DE INTERES NAȚIONAL	324

FIGURĂ 259 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE MONUMENTE ISTORICE DIN REGIUNEA NORD-EST, 2015 .	325
FIGURĂ 260 – NUMĂRUL TOTAL AL DOTĂRILOR CULTURALE (MUZEE, BIBLIOTECI, INSTITUȚII DE SPECTACOLE) DIN REGIUNEA NORD-EST, 2017	330
FIGURĂ 261 – EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE UTILIZATORI AI INFRASTRUCTURII CULTURALE ÎN INTERVALUL 2015-2017	334
FIGURĂ 262 – DISTRIBUȚIA CLUBURILOR ȘI ASOCIAȚIILOR SPORTIVE PE JUDEȚELE REGIUNII NORD-EST	340
FIGURĂ 263 – NUMĂRUL TOTAL AL FACILITĂȚILOR SPORTIVE DIN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN REGIUNEA NORD-EST ÎN ANUL 2017	341
FIGURĂ 264 – EMISIILE GAZELOR CU EFECTE DE SERĂ TONE CO ₂ LA NIVELUL REGIUNII NORD-EST, 2013-2016	345
FIGURĂ 265 – EMISII GAZE CU EFECT DE SERĂ, PE JUDEȚE, REGIUNEA NORD-EST, 2012-2017	346
FIGURĂ 266 – SITUAȚIA COMPARATIVĂ A MAXIMEI ZILNICE A EMISIILOR DE OZON O ₃ (μG/MC) LA NIVELUL REGIUNII DE NORD-EST ÎN ANUL 2017	346
FIGURĂ 267 – DIFERENȚE DE TEMPERATURĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	349
FIGURĂ 268 – DIFERENȚE VALORI MAXIME DE TEMPERATURĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	350
FIGURĂ 269 - POTENȚIALUL ELECTRIC SOLAR ÎN ROMÂNIA.....	355
FIGURĂ 270 – POTENȚIAL FOTOVOLTAIC ROMÂNIA	357
FIGURĂ 271 – POTENȚIAL DE COGENERARE LA NIVELUL REGIUNII DE NORD-EST, 2013-2030	360
FIGURĂ 272 – CELE MAI BOGATE JUDEȚE ÎN RESURSE DE BIOMASĂ ÎN ROMÂNIA	360
FIGURĂ 273 – ARII NATURALE PROTEJATE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018	364
FIGURĂ 274 – PONDEREA SUPRAFEȚEI AGRICOLE ÎN TOTAL SUPRAFAȚĂ LA NIVELUL JUDEȚELOR DIN REGIUNEA NORD-EST ÎN ANUL 2017	367
FIGURĂ 275 – ÎNCADRAREA TERENURILOR AGRICOLE (HA) ÎN CLASE DE CALITATE DUPĂ NOTA DE BONITARE ÎN JUDEȚELE DIN REGIUNEA NORD-EST, 2017.....	369
FIGURĂ 276 – ZONE ÎMPĂDURITE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018.....	370
FIGURĂ 277 – SITUAȚIA COMPARATIVĂ A PROCENTULUI DE SUPRAFEȚE ACOPERITE CU PĂDURI ÎN FUNCȚIE DE TIPUL DE PROPRIETATE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	371
FIGURĂ 278 – SITUAȚIA PIERDERILOR DE SUPRAFEȚE ÎMPĂDURITE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018.....	372
FIGURĂ 279 – EVOLUȚIA COMPARATIVĂ A SUPRAFEȚELOR DE PĂDURI REGENERATE, REGIUNEA NORD-EST, 2015-2018	372
FIGURĂ 280 – SITUAȚIA COMPARATIVĂ A VOLUMULUI DE LEMN RECOLTAT (MCUB) ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017.....	373
FIGURĂ 281 – CANTITATEA DE PESTICIDE UTILIZATE (TONE), ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017.....	374
FIGURĂ 282 – SITUAȚIA COMPARATIVA A PROCENTELOR CONTRIBUȚIEI SECTOARELOR DE ACTIVITATE LA EMISIILE DE PARTICULE ÎN SUSPENSIE PM ₁₀ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	376
FIGURĂ 283 – SITUAȚIA COMPARATIVA A PROCENTELOR CONTRIBUȚIEI SECTOARELOR DE ACTIVITATE LA EMISIILE DE PARTICULE ÎN SUSPENSIE PM _{2,5} ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	376
FIGURĂ 284 – SITUAȚIA COMPARATIVĂ A PROCENTELOR CONTRIBUȚIEI SECTOARELOR DE ACTIVITATE LA EMISIILE DE POLUANȚI PRECURSORI AI OZONULUI - MONOXID DE CARBON CO ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	377

FIGURĂ 285 – SITUAȚIA COMPARATIVĂ A PROCENTELOR CONTRIBUȚIEI SECTOARELOR DE ACTIVITATE A EMISIILOR DE DIOXID DE SULF SO ₂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	377
FIGURĂ 286 – LOCALITĂȚILE AFECTATE DE INUNDAȚII ÎN ANUL 2017 ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017....	383
FIGURĂ 287 – ACTORI DE DEGRADARE A SOLULUI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017.....	385

INDEX TABELE

TABEL 1 - GRUPURILE DE ACȚIUNE LOCALĂ DIN REGIUNEA NORD-EST, 2018	48
TABEL 2 – NUMĂR DE FIRME PE MEDII DE REZIDENȚĂ ȘI CLASĂ DE MĂRIME ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	79
TABEL 3 – NUMĂR DE FIRME PE MEDII DE REZIDENȚĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	79
TABEL 4 – CONTRIBUȚIA MEDIULUI URBAN LA EFECTIVUL SALARIAL PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	87
TABEL 5 – CONTRIBUȚIA MEDIULUI RURAL LA EFECTIVUL SALARIAL PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	88
TABEL 6 – CONTRIBUȚIA MEDIULUI URBAN LA CIFRA DE AFACERI JUDEȚEANĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	96
TABEL 7 – CONTRIBUȚIA MEDIULUI RURAL LA CIFRA DE AFACERI JUDEȚEANĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	97
TABEL 8 – TOP SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI, BACĂU, MEDIUL RURAL, 2017	119
TABEL 9 – TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI – BACĂU, MEDIUL URBAN, 2017...	120
TABEL 10 – TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI – BOTOȘANI, MEDIUL RURAL, 2017	122
TABEL 11 - TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI – BOTOȘANI, MEDIUL URBAN, 2017	122
TABEL 12 – TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI – IAȘI, MEDIUL RURAL, 2017	124
TABEL 13 – TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI – IAȘI, MEDIUL URBAN, 2017	125
TABEL 14 – TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI, NEAMȚ, MEDIUL RURAL, 2017...	126
TABEL 15 - TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI – NEAMȚ, MEDIUL URBAN, 2017.	127
TABEL 16 – TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI – SUCEAVA, MEDIUL RURAL, 2017	129
TABEL 17 – TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI – SUCEAVA, MEDIUL URBAN, 2017	129
TABEL 18 – TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI – VASLUI, MEDIUL RURAL, 2017 .	131
TABEL 19 – TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI – VASLUI, MEDIUL URBAN, 2017	132
TABEL 20 – INSTITUȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR REGIUNEA NORD-EST, 2019	139
TABEL 21 – INSTITUTE, CENTRE DE CERCETARE ȘI ALTE ORGANIZAȚII DIN DOMENIU ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019.....	140
TABEL 22 - LISTA ENTITĂȚILOR ACREDITATE DIN REGIUNEA NORD-EST, ANUL 2018	142
TABEL 23 - ÎNTREPRINDERILE CU INOVAȚIE DE PRODUS ȘI/SAU PROCES DE ACTIVITĂȚI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2012-2016	143

TABEL 24 - PERSONALUL ANGAJAT ÎN ACTIVITATEA DE CERCETARE-DEZVOLTARE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017, NUMĂR PERSOANE	144
TABEL 25 – SITUAȚIA REZERVAȚIILOR ȘI MONUMENTELOR NATURII DIN REGIUNEA NORD-EST, 2017 ...	160
TABEL 26 - EVOLUȚIA INDICATORILOR DIN DOMENIUL TURISMULUI ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN PERIOADA 2015-2018	165
TABEL 27 – DURATA MEDIE DE ȘEDERE/TURIST, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2018	168
TABEL 28 – PONDERE TURIȘTI ÎN PENSIUNI AGROTURISTICE PE JUDEȚE ALE REGIUNII NORD-EST, 2018	172
TABEL 29 – DURATA MEDIE DE ȘEDERE, PE JUDEȚE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2018.....	172
TABEL 30 - PARCURI INDUSTRIALE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018.....	175
TABEL 31 – STRUCTURI DE SPRIJIN A AFACERILOR ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018	176
TABEL 32 - VARIAȚIA PRODUCȚIEI PE SECTOARE AGRICOLE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015, 2016, 2017	180
TABEL 33 - PRINCIPALII INDICATORI AI ÎNTREPRINDERILOR ACTIVE ÎN SECTORUL PESCUIT ȘI PISCICULTURĂ, PE JUDEȚE ALE REGIUNII NORD-EST, 2017	187
TABEL 34 – POPULAȚIA ACTIVĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE JUDEȚE ȘI SEXE, 2017	191
TABEL 35 – EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ȘOMERI, PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	193
TABEL 36 – NUMĂRUL DE ȘOMERI INDEMNIZAȚI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	200
TABEL 37 - NUMĂRUL DE ȘOMERI DE LUNGĂ DURATĂ, PE JUDEȚE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017.....	200
TABEL 38 - CENTRE PENTRU PERSOANE VÂRSTNICE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019	233
TABEL 39 – DEZVOLTAREA UMANĂ LOCALĂ ÎN MEDIUL RURAL DIN REGIUNEA NORD-EST, 2011.....	238
TABEL 40 – ZONE RURALE MARGINALIZATE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2011	240
TABEL 41 – ZONE MARGINALIZATE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2011.....	241
TABEL 42 – PROIECTE INFRASTRUCTURĂ RUTIERĂ MPGT 2030, ÎN REGIUNEA NORD-EST.....	253
TABEL 43 - MAGISTRALE FERROVIARE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018	263
TABEL 44 - PROIECTE DESTINATE INFRASTRUCURII ȘI SERVICIILOR DE TRANSPORT PUBLIC DIN REGIUNEA NORD-EST (2007-2013 ȘI 2014-2020).....	279
TABEL 45 – REȚEAUA DE ALIMENTARE CU APĂ POTABILĂ ȘI CONSUMUL ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	282
TABEL 46 - REȚEAUA DE ALIMENTARE CU GAZE NATURALE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	296
TABEL 47 – REȚEAUA DE ALIMENTARE CU ENERGIE TERMICĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017.....	301
TABEL 48 - EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE BIBLIOTECI ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2015-2017	327
TABEL 49 - EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE MUZEE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2015-2017.....	328
TABEL 50 - EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE INSTITUȚII DE SPECTACOLE ȘI DE CINEMATOGRAFE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2015-2017	328
TABEL 51 - POZIȚIILE OCUPATE ÎN CLASAMENTUL PRIVIND VITALITATEA CULTURALĂ A MUNICIPIILOR DIN REGIUNEA NORD-EST, 2018.....	333
TABEL 52 – EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE CITITORI ÎN BIBLIOTECILE DIN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2015-2017	334
TABEL 53 – EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE VIZITATORI ÎN MUZEELE DIN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2015-2017	335

TABEL 54 – EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SPECTATORI LA REPREZENTAȚII ARTISTICE DIN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2015-2017	335
TABEL 55 - EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SECȚII SPORTIVE ȘI DE SPORTIVI LEGITIMAȚI ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2015-2017	339
TABEL 56 - PRINCIPALII AGENȚI ECONOMICI POLUATORI ÎN REGIUNEA NORD-EST, SUNT PREZENTAȚI ÎN TABELUL URMĂTOR, 2017	347
TABEL 57 – ARII NATURALE PROTEJATE DE INTERES NAȚIONAL PREZENTE ÎN REȚEAUA NATURA 2000 ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017	362
TABEL 58 - ARII NATURALE PROTEJATE AMENINȚATE DE ANTROPIZARE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019	365
TABEL 59 - REPARTIȚIA TERENURILOR PE CATEGORII DE FOLOSINȚĂ ÎN DOMENIUL AGRICULTURII, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017.....	368

ABREVIERI ȘI ACRONIME

ADI – ASOCIAȚIA DE DEZVOLTARE INTERCOMUNITARĂ
AEM – AGENȚIA EUROPEANĂ DE MEDIU
AFM – ADMINISTRAȚIA FONDULUI DE MEDIU
AJOFM – AGENȚIA JUDEȚEANĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ
AJPIS – AGENȚIA JUDEȚEANĂ PENTRU PLĂȚI ȘI INSPECȚIE SOCIALĂ
ANAR – ADMINISTRAȚIA NAȚIONALĂ APELE ROMÂNE
ANCSI – AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ ȘI INOVARE
ANM – ADMINISTRAȚIA NAȚIONALĂ DE METEOROLOGIE
ANOFM - AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU OCUPAREA FORȚEI DE MUNCĂ
ANRE – AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI
APJ - AUTORITĂȚI PUBLICE JUDEȚENE
APL – AUTORITĂȚI PUBLICE LOCALE
APLR - AUTORITĂȚI PUBLICE LOCALE RURALE
APLU – AUTORITĂȚI PUBLICE LOCALE URBANE
APM – AGENȚIA DE PROTECȚIA MEDIULUI
APR – AUTORITĂȚI PUBLICE DIN MEDIUL RURAL
APU – AUTORITĂȚI PUBLICE DIN MEDIUL URBAN
BIM - BIROUL INTERNAȚIONAL AL MUNCII
CAEN – CLASIFICAREA ACTIVITĂȚILOR DIN ECONOMIA NAȚIONALĂ
CAPM – CORPURI DE APĂ PUTERNIC MODIFICATE
CD – CERCETARE DEZVOLTARE
CE – COMISIA EUROPEANĂ
CFR – COMPANIA DE CĂI FERATE
DCA – DIRECTIVA CADRU APĂ
DESI – INDEXUL ECONOMIEI ȘI SOCIETĂȚII DIGITALE
DGASPC – DIRECȚIA GENERALĂ DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ ȘI PROTECȚIA COPILULUI
DJST – DIRECȚIA JUDEȚEANĂ PENTRU SPORT ȘI TINERET
DRDP – DIRECȚIA REGIONALĂ DE DRUMURI ȘI PODURI
DSP – DIRECȚIA DE SĂNĂTATE PUBLICĂ
GAL – GRUP DE ACȚIUNE LOCALĂ
ICC – INDUSTRII CULTURALE ȘI CREATIVE
IDUL – INDICELE DEZVOLTĂRII UMANE LOCALE
IMM – INTREPRINDERI MICI ȘI MIJLOCII
INS – INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ
IPCC – GRUPUL INTERGUVERNAMENTAL PRIVIND SCHIMBĂRILE CLIMATICE

ISJ – INSPECTORATUL SCOLAR JUDEȚEAN
ISU – INSPECTORATUL SITUAȚIILOR DE URGENȚĂ
IUCN – INTERNAȚIONAL UNOIN FOR CONSERVATION OF NATURE
MPGT – MASTER PLANUL GENERAL DE TRANSPORT PÂNĂ ÎN ANUL 2030
NGN – NEXT GENERATION NETWORK
OMS – ORGANIZAȚIA MONDIALĂ A SĂNĂȚĂII
ONG – ORGANIZAȚIE NONGUVERNAMENTALĂ
ONRC – OFICIUL NAȚIONAL AL REGISTRULUI COMERȚULUI
PATN – PLAN DE AMENAJARE TERITORIALĂ NAȚIONAL
PC – PERSONAL COMPUTER
PIB – PRODUS INTERN BRUT
PJGD – PLANUL JUDEȚEAN DE GESTIUNE A DEȘEURILOR
PMUD – PLAN DE MOBILITATE URBANĂ DURABILĂ
PNGSCR – PLANUL NAȚIONAL PENTRU GESTIONAREA SITURILOR CONTAMINATE DIN ROMÂNIA
POIM – PROGRAMUL OPERAȚIONAL INFRASTRUCTURĂ MARE
POR – PROGRAM OPERAȚIONAL REGIONAL
POS – PROGRAM OPERAȚIONAL SECTORIAL
SCDAEA - STAȚIUNEA DE CERCETARE DEZVOLTARE PENTRU ACVACULTURĂ ȘI ECOLOGIE ACVATICĂ
SCI – SITURI DE IMPORTANȚĂ COMUNITARĂ
SMID – SISTEM DE MANAGEMENT INTEGRAT AL DEȘEURILOR
SNGD – STRATEGIA NAȚIONALĂ DE GESTIONARE A DEȘEURILOR
SNIEPA – SISTEMUL NAȚIONAL DE INVENTARIERE A EMISIILOR DE POLUANȚI ATMOSFERICI
SNMCA – SISTEMUL NAȚIONAL DE MONITORIZARE A CALITĂȚII AERULUI
SPA – ARIE DE PROTECȚIE SPECIALĂ AVIFAUNISTICĂ
TEN-T – TRANS-EUROPEAN TRANSPORT NETWORK
TIC – TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI ȘI A COMUNICAȚIILOR
UAIC – UNIVERSITATEA ALEXANDRU IOAN CUZA
UAT – UNITATE ADMINISTRATIVĂ TERITORIALĂ
UE – UNIUNEA EUROPEANĂ
UNESCO - UNITED NATIONS EDUCATIONAL, SCIENTIFIC AND CULTURAL ORGANIZATION
VMG – VENIT MINIM GARANTAT
ZMI – ZONA METROPOLITANĂ IAȘI

1. INTRODUCERE. CONTEXT. DESCRIERE A PARCURSULUI. METODOLOGIA DE CERCETARE

CONTEXT GENERAL ȘI DESCRIERE A PARCURSULUI

La nivel european, Strategia Europa 2020, prin propunerile de regulamente pentru perioada 2014-2020, stabilește cadrul general al priorităților de investiții, și reprezintă strategia Uniunii Europene de creștere economică. Aspectele cheie identificate în cadrul Strategiei includ fundamentarea obiectivelor de creștere economică pe o economie inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii sociale, facilitând cadrul de asumare de către statele membre a unor obiective privind forța de muncă, productivitatea sau coeziunea. Între obiectivele tematice stabilite de agenda europeană, se regăsesc cercetarea și inovarea, competitivitatea IMM-urilor, ocupare și facilitarea mobilității forței de muncă, precum și alte aspecte de importanță strategică pentru consolidarea unui viitor sustenabil.

La nivel național, Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare, Inovare (SNCDI) 2014-2020 identifică drept obiectiv general creșterea competitivității economiei românești prin inovare, iar Strategia Națională de Competitivitate a identificat o serie de obiective privind asigurarea unui echilibru sustenabil economic și social, cu o rată mai bună de participare și ocupare a forței de muncă, dezvoltarea competitivă a agriculturii și spațiului rural, creșterea coeziunii sociale ca bază a dezvoltării competitive, precum și reechilibrarea relației funcționale dintre economie, natură și societate prin gestionarea eficientă a consumului de resurse, care să asigure sustenabilitatea economică. La nivel regional, Planul de Dezvoltare al Regiunii Nord-Est pentru 2014-2020 propune ca obiectiv *Derularea în Regiunea Nord-Est a unui proces de creștere economică durabilă, favorabilă creșterii competitivității economice și incluziunii sociale, care să conducă la o diminuare a decalajelor existente față de celelalte regiuni ale României.* În același timp, Strategia de Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est pentru perioada 2014-2020 evidențiază necesitatea configurării și identificării de noi nișe în sectoarele reprezentative care să antreneze mediul economic local, cu efecte de multiplicare și la nivel social și instituțional.

„Acordul de Parteneriat” dintre România și Comisia Europeană (MFE, 2014) propune drept obiectiv global **reducerea discrepanțelor de dezvoltare economică și socială între România și statele membre UE.** Deși ultimele decenii au fost marcate și de progrese, sărăcia și excluziunea socială au continuat să se manifeste pe scară largă în România, agravându-se în contextul crizei financiare și economice. Mai precis, conform datelor Eurostat, peste o treime din populație era supusă riscului de sărăcie și excluziune socială în trei state membre din Uniunea Europeană: Bulgaria (40,4%), România (38,8%) și Grecia (35,6%) în 2018, România fiind pe al doilea loc în Uniunea Europeană.

Principalele cauze ale acestor fenomene la care se face referire și în Acordul de Parteneriat (MFE, 2014) sunt:

- Nivelul scăzut al activității economice;
- Dependența pronunțată față de agricultura și pescuitul de subzistență cu o productivitate redusă, precum și de alte activități înrudite;
- Modelele de diversificare regională nesustenabile, din trecut, care conduc la dezindustrializare și migrație.

Problema disparităților între regiuni și intra-regiuni se află în dezbatere pe agenda europeană și națională, în special prin prisma convergenței PIB-ului pe cap de locuitor și reducerea decalajelor între regiunile din Uniunea Europeană, dar și între regiunile din România. Metodologiile de cercetare a decalajelor au reușit însă să surprindă decalajele socio-economice și din alte perspective. Potrivit *Atlasului zonelor urbane marginalizate din România (2013)* există trei criterii principale pentru definirea și analiza diferitelor tipuri de zone marginalizate, și anume: capitalul uman (educație, starea de sănătate, educația), ocuparea și condițiile de locuire. La nivel european, ESPON a definit regiunile aflate în dificultate *Inner Peripheries* (regiuni periferice interne), subliniind importanța studierii unui set complex de factori care determină o evoluție mai lentă cu privire la recuperarea decalajelor: gradul de conectivitate, potențialul economic redus, situația demografică, situarea regiunilor în zone de frontieră națională, predominanța zonelor rurale, migrația negativă. Astfel de factori trebuie luați în considerare și atunci când sunt studiate disparitățile în interiorul regiunilor, aceste dimensiuni având rolul de a contura mult mai clar provocările, dificultățile dar și soluțiile recomandate de acțiune pentru diminuarea fenomenului.

Cu privire la procesul de planificare strategică la nivel regional, PDR Nord-Est 2021-2027 are ca punct de plecare analiza cantitativă și calitativă a situației existente și a tendințelor înregistrate la nivelul Regiunii Nord-Est, în ceea ce privește: localizarea geografică, cadrul natural, structura sistemului de așezări, structura demografică a populației, infrastructură, mediu, economia regiunii, turismul, agricultura și dezvoltarea rurală. Pe de altă parte, elaborarea PDR Nord-Est 2021-2027 presupune utilizarea informațiilor care stau la baza procesului curent de monitorizare a PDR Nord-Est 2014-2020 și care evidențiază starea și evoluția socio-economică evoluția indicatorilor monitorizați, precum și stadiul implementării proiectelor prioritare din Regiunea Nord-Est.

La nivel regional, ADR Nord-Est este o instituție neguvernamentală, de utilitate publică, care activează în domeniul dezvoltării regionale, având ca misiune elaborarea și promovarea de strategii, atragerea de resurse, identificarea și implementarea programelor de finanțare și oferta de servicii pentru stimularea creșterii economice durabile, a parteneriatelor și a spiritului antreprenorial. În conformitate cu prevederile art. 9 din Legea 315/2004 privind dezvoltarea regională în România, printre atribuțiile ADR Nord-Est figurează coordonarea și/sau participarea la elaborarea/ implementarea/ monitorizarea documentelor de planificare, precum PDR Nord-Est și planurile regionale de acțiune tematice. În acest context, ADR Nord-Est a inițiat procesul de elaborare a Studiului privind disparitățile de tip urban-rural în Regiunea Nord-Est pentru fundamentarea proceselor de realizare și monitorizare a PDR Nord-Est.

Prin urmare, prezentul studiu furnizează elemente necesare atât pentru elaborarea PDR Nord-Est 2021-2027, cât și pentru realizarea Raportului Strategic Anual privind monitorizarea PDR Nord-Est 2014-2020, prin identificarea de date și informații privind disparitățile dintre mediul urban și cel rural, sub aspectul demografiei populației, a resurselor, a mediului economico-social, a mediului înconjurător, infrastructurii fizice și tehnico-edilitare etc.

În consecință, obiectivul general al prezentului studiu îl reprezintă contribuția la fundamentarea procesului de planificare aferent perioadei de programare 2021-2027, respectiv a procesului de monitorizare pentru perioada de programare 2014-2020, prin identificarea disparităților dintre mediul urban și cel rural la nivelul Regiunii Nord-Est.

Pentru a atinge acest obiectiv, procesul de elaborare a „Studiului privind disparitățile de tip urban-rural în Regiunea Nord-Est” a avut la bază trei etape:

1. Cercetarea cantitativă bazată pe

- a). analiza datelor statistice și a studiilor deja existente,
- b). aplicarea unui chestionar pe un eșantion reprezentativ;

2. Cercetarea calitativă bazată pe interviuri și focus-grupuri;

3. Elaborarea studiului, inclusiv prin informarea și consultarea parteneriatului regional.

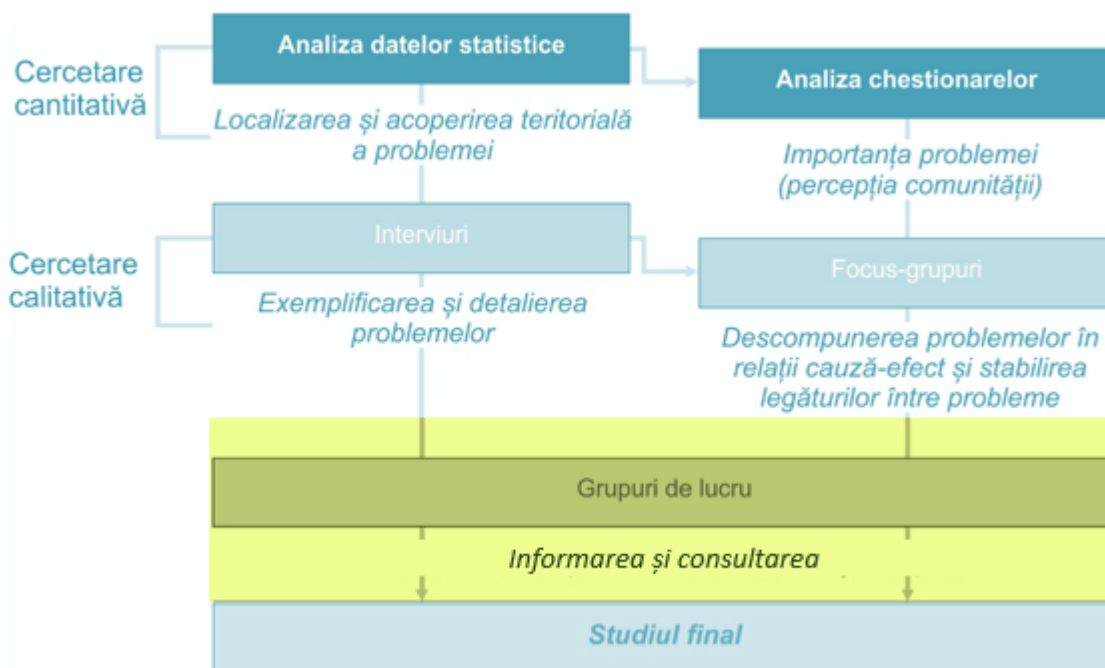
Cercetarea cantitativă a pornit de la actualizarea și completarea datelor statistice folosite în PDR Nord-Est 2014-2020 și în Studiul privind disparitățile existente la nivelul Regiunii de Dezvoltare Nord-Est realizat în 2012. Principalele tipuri de date folosite în analiza datelor statistice, precum și alte informații cantitative vizează:

1. date de la Institutul Național de Statistică: baza de date Tempo Online, baza de date e-Demos, rapoarte ale Institutului Național de Statistică;
2. date din baza de date Eurostat;
3. date din baza de date BORG DESIGN, ListaFirme;
4. date provenite de la ministere (ex. Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Cercetării și Inovării);
5. date provenite din studiile realizate de Banca Mondială;
6. date provenite de la instituții deconcentrate și alte instituții la nivel județean, primite în special în urma solicitărilor transmise (ex. Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, Inspectoratele Școlare Județene, Direcțiile Județene de Sănătate Publică, Agențiile Județene pentru Protecția Mediului, Direcțiile Județene de Sport și Tineret, Consiliile Județene, operatorii de rețele tehnico-edilitare, Inspectoratele de Poliție Județene, Agențiile Județene pentru Ocuparea Forței de Muncă);
7. Strategii sau studii specifice la nivel național, regional și județean (PATN, MPGT, PMUD-urile orașelor, planuri de management a deșeurilor, planuri în domeniul turistic etc.).

De asemenea, pe întreg parcursul studiului s-a urmărit corelarea și completarea informațiilor prezentate cu cele din Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020 și cu Rapoartele Strategice Anuale privind Monitorizarea PDR Nord-Est 2014-2020 pentru anii 2017 și 2018, toate capitolele cuprinzând în același timp și extrase sau referiri la aceste documentații.

METODOLOGIE DE CERCETARE

Pe întreg parcursul procesului de realizare a studiului, consultarea actorilor regionali a reprezentat o componentă deosebit de importantă, care a urmărit numeroase metode de implicare a acestora, de la derularea cercetării cantitative prin aplicarea unui sondaj de opinie, la derularea cercetării calitative prin realizarea de interviuri și organizarea de focus-grupuri sau la informarea și consultarea parteneriatului regional prin intermediul unor întâlniri de lucru.

În ceea ce privește aplicarea **chestionarelor**, acestea au avut rolul de a completa datele statistice colectate, de a valida sau invalida o suită de ipoteze care stau la baza studiului și de a prioritiza principalele probleme, nevoi și oportunități de dezvoltare. Tot prin intermediul chestionarului s-a urmărit și completarea listei de resurse ale regiunii. Astfel, întrebările au fost concepute să se refere fie la importanța unor probleme sau nevoi sau la evaluarea accesului la dotări / servicii publice.

În designul și derularea sondajului de opinie s-au avut în vedere următoarele principii:

- Reprezentativitatea eșantionului la nivel regional, fiind stratificat după criteriile: județ și medii de rezidență
- Acoperirea teritorială, prin selecția membrilor eșantionului din toate județele Regiunii Nord-Est (Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui), atât din mediul urban cât și din cel rural,
- Fiecare UAT rural din fiecare județ al regiunii are șansa de a fi inclus în eșantion,
- Includerea tuturor UAT-urilor urbane în eșantion, având în vedere faptul că orașele sunt principalele motoare de dezvoltare socio – economică a regiunii,
- Dimensionarea eșantionului astfel încât să permită redarea trăsăturilor esențiale ale regiunii și să poată surprinde întreaga variație a caracteristicilor înregistrate în eșantion, fapt care va permite obținerea unor indicatori cu un grad ridicat de veridicitate,
- Includerea fiecărei unități în eșantion independent de alte unități,
- Structurarea și dimensionarea eșantionului astfel încât să aibă reprezentativitate funcțională (participarea tuturor categoriilor de actori relevanți) și statistică (participarea tuturor sau a unui procent reprezentativ de actori relevanți din cadrul fiecărei categorii).

Grupul țintă pentru aplicarea chestionarelor a fost alcătuit din reprezentanți ai următoarelor categorii de actori:

- Autorități publice locale județene și din mediul urban (toate) și din mediul rural (minim 30% din numărul total al UAT-urilor rurale din fiecare județ al Regiunii Nord-Est);
- Instituția Prefectului din fiecare județ al Regiunii Nord-Est;
- Servicii deconcentrate relevante pentru domeniile de analiză la nivelul celor șase județe ale Regiunii Nord-Est;
- Reprezentanți ai mediului academic și de cercetare (câte un reprezentant al fiecărei facultăți și institut de cercetare din județ, fie acesta public sau privat) din fiecare județ al Regiunii Nord-Est;
- Reprezentanți ai mediului privat din fiecare județ al Regiunii Nord-Est (selecțai în raport cu cifra de afaceri totală și după rata de creștere medie anuală a cifrei de afaceri din fiecare județ sau primele firme după cifra de afaceri din fiecare clasă de mărime sau cele mai reprezentative firme din topurile site-urilor de profil);
- Organizații neguvernamentale (ONG-uri) care activează în domenii relevante pentru studiul vizat (câte unul pentru fiecare domeniu relevant din toate județele Regiunii Nord-Est);
- Asociații patronale (minim 3 reprezentative) din toată Regiunea Nord-Est;
- Asociații profesionale (minim 5 reprezentative) din toată Regiunea Nord-Est;
- Grupurile de Acțiune Locală (GAL-uri) din mediul urban și rural, din toate județele Regiunii Nord-Est;
- Grupurile de Lucru Subregionale din cadrul parteneriatului regional Nord-Est;
- Comitetul Regional pentru Planificare Nord-Est.

Pornind de la aceste principii, componența eșantionului a avut în vedere următoarele categorii de actori relevanți și metode de selectare, pentru asigurarea reprezentativității statistice:

- Autorități publice locale județene și urbane: toate Consiliile Județene, toate Primăriile municipiilor și orașelor din fiecare județ al Regiunii Nord-Est
- Autorități publice locale rurale: minim 30% din numărul total al UAT-urilor rurale din fiecare județ al Regiunii Nord-Est. Numărul UAT-urilor rurale din Regiunea Nord-Est este de 506, dintre care 78 în județul Neamț, 85 în județul Bacău, 93 în județul Iași, 98 în județul Suceava, 81 în județul Vaslui și 71 în județul Botoșani. Pentru a asigura criteriul de reprezentativitate de minim 30% din numărul total al UAT-urilor rurale din fiecare județ al Regiunii Nord-Est, au fost selectate pentru eșantion un total de 150 de comune, din care eșantioanele specifice pe fiecare județ au fost: 23 de comune din județul Neamț, 25 de comune din județul Bacău, 28 de comune din județul Iași, 29 de comune din județul Suceava, 24 de comune din județul Vaslui și 21 de comune din județul Botoșani. Pentru a ne asigura că fiecare UAT rural din fiecare județ al regiunii a avut șansa de a pătrunde în eșantion, a fost realizată o eșantionare aleatorie sistematică specifică cercetării descriptive de tip transversal.
- Instituția Prefectului: din fiecare județ al Regiunii Nord-Est
- Serviciile deconcentrate: un reprezentant din fiecare serviciu deconcentrat relevant pentru domeniile de analiză din fiecare județ al Regiunii Nord-Est
- Mediul Academic: câte un reprezentant al fiecărei facultăți și institut de cercetare din județ, fie acesta public sau privat
- Mediul Privat: primele cinci firme din fiecare județ al Regiunii Nord-Est, selectate în raport cu cifra de afaceri totală – în ordine descrescătoare, din baza de date Listă firme, precum și primele cinci firme după rata de creștere medie anuală a cifrei de afaceri din fiecare județ / primele firme după cifra de afaceri din fiecare clasă de mărime
- Organizații neguvernamentale: minim un ONG pe fiecare domeniu; pe baza listei naționale a ONG-urilor acreditate, au fost selectate ONG-urile care sunt cele mai active în domeniul respectiv de

activitate relevant pentru studiu, din fiecare județ al Regiunii Nord-Est, în funcție de numărul și amploarea proiectelor.

- Asociații patronale: minim 3 asociații reprezentative pentru tematica studiului; au fost selectate organizațiile de tipul Camere de Comerț, Federații Patronale și Uniuni, astfel încât să fie reprezentat fiecare județ printr-o organizație de tip cameră de comerț plus încă o organizație reprezentativă pentru mediul de afaceri județean.
- Asociații profesionale: minim 5 asociații reprezentative pentru tematica studiului; pe baza listei membrilor din Grupul de Lucru Tematic Regional Mediu de Afaceri, au fost selectate organizațiile de tipul Uniunilor, Patronatelor și Asociațiilor oamenilor de afaceri, astfel încât să fie reprezentat fiecare județ printr-o organizație reprezentativă pentru mediul de afaceri județean, după numărul de membri și reprezentativitatea în rândul mediului de afaceri.
- Grupurile de acțiune locală din mediul urban și rural: au fost luate în considerare toate GAL-urile urbane și rurale din toate județele Regiunii Nord-Est;
- Grupurile de lucru subregionale din cadrul parteneriatului regional Nord-Est: toți reprezentanții fiecărui Grup de Lucru Județean (GLJ) care nu au fost incluși în categoriile de mai sus, așa cum se regăsesc aceștia la adresa:
http://www.adrnorddest.ro/index.php?page=pdr_cr_parteneriat
- Comitetul Regional pentru Planificare Nord-Est: toți reprezentanții comitetului care nu au fost incluși în categoriile de mai sus, așa cum se regăsesc aceștia la adresa:
http://www.adrnorddest.ro/index.php?page=pdr_cr_parteneriat

Respondenții au avut posibilitatea de a completa chestionarul prin mai multe metode, reducând astfel rata refuzurilor. Chestionarele au putut fi completate fizic de către reprezentanții instituțiilor și transmise prin fax/email, online utilizând Google Forms sau telefonic. În urma acestui proces au fost primite răspunsuri de la toate tipologiile de actori din Regiunea Nord-Est.

Ulterior, pentru a putea detalia și înțelege mai bine problemele, nevoile și oportunitățile de dezvoltare au fost aplicate **interviuri** cu actori relevanți la nivel regional, județean și local (urban/rural). Intervipurile au fost realizate pe baza unui ghid de interviu agreeat în prealabil. Informațiile din interviuri au rolul de a detalia și exemplifica principalele probleme sau disparități. Grupul țintă a fost ales pornind de la aceleași categorii de respondenți precum în cazul chestionarelor, ținând cont și de rata de răspuns în cazul sondajului de opinie pentru a obține o acoperire teritorială cât mai ridicată în urma acestui proces. În afara asociațiilor patronale contactate, au fost primite răspunsuri la interviurile aplicate de la toate celelalte categorii de actori din regiune.

Tot ca parte a analizei calitative, au fost organizate și șase focus-grupuri, câte unul în fiecare județ al regiunii. Acestea au avut ca scop principal aprofundarea principalelor disparități, probleme sau nevoi și oportunități de dezvoltare. Prin intermediul acestora s-a urmărit definitivarea narativului studiului (principalele idei și legăturile între ele), precum și dezvoltarea de relații de tip cauză-efect pentru principalele probleme și disparități.

Metodologia avută în vedere în procesul de realizare a listei de participanți a urmărit următoarele aspecte, pentru fiecare județ:

- Selectarea autorităților publice locale, din care una din mediul rural:
 - Un municipiu reședință de județ;
 - O comună din județ, selectată prin metoda de eșantionare aleatorie sistematică;
- Entități diferite din cadrul grupului țintă, respectiv instituții publice relevante pentru domeniile studiului din categoria serviciilor deconcentrate, care au o imagine comprehensivă asupra întreg teritoriului județean:
 - Consiliul Județean;
 - Inspectoratul Școlar Județean;

- Direcția de Sănătate Publică Județeană;
- Casa Județeană de Pensii;
- Agenția Județeană pentru Ocuparea Forței de Muncă;
- Direcția pentru Agricultură Județeană;
- Agenția Județeană pentru Protecția Mediului;
- Direcția Județeană de Cultură;
- Inspectoratul pentru Situații de Urgență;
- Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului.

Numărul și tipologia participanților la fiecare focus-grup a variat, însă în ansamblu, în cadrul focus grupurilor au fost participante toate tipologiile de instituții vizitate, cu excepția reprezentanților autorităților locale din mediul rural, fapt ce a îngreunat identificarea anumitor categorii de disparități de tip urban-rural la nivelul Regiunii Nord-Est.

În final, versiunea preliminară a studiului a fost prezentată și dezbătută în cadrul a 6 întâlniri de lucru, câte una în fiecare județ, cu Grupurile de Lucru Subregionale, precum și cu o parte din membrii Comitetului Regional pentru Planificare Nord-Est. În plus, având în vedere faptul că în cadrul întâlnirilor de lucru au fost semnalate aspecte cu privire la corectitudinea anumitor informații prezentate, a fost transmisă și versiunea intermediară a studiului spre consultare către actorii regionali care au fost invitați la aceste întâlniri. Reprezentanții acestor instituții au fost solicitați să adreseze observații/completări/comentarii referitoare la diferite aspecte ce vizează domeniile de activitate ale acestora. Au fost primite în total unsprezece răspunsuri, dintre care opt instituții au transmis propuneri de revizuire a studiului. Aceste propuneri au fost cuprinse în versiunea finală a documentului, cu excepția observațiilor care au vizat date și informații colectate din surse externe, ce nu au putut fi modificate.

Pe baza observațiilor primite din partea acestor actori atât în cadrul întâlnirilor de lucru, cât și la nivelul observațiilor primite asupra versiunii intermediare, studiul a fost completat și revizuit.

Pe lângă tipologiile de actori prezenți în cadrul focus-grupurilor, de această dată, în cele 6 întâlniri de lucru au participat și reprezentanți ai unor administrații publice din mediul rural, ai mediului academic, ai unor organizații non-guvernamentale, Instituții ale Prefectului, Direcții Județene de Statistică sau ai unor Grupuri de Acțiune Locală.

În final, rezultatele procesului de consultare a actorilor regionali au fost incluse în cadrul studiului, atât pentru a completa informațiile cantitative și calitative la nivelul analizei situației actuale din Regiune, cât și pentru fundamentarea principalelor concluzii și recomandări formulate pentru toate domeniile de interes la nivel regional.

Finalitatea întregului proces a constat în „Studiului privind disparitățile de tip urban-rural în Regiunea Nord-Est” integrat într-o formă clară și expresivă, cuprinzând analiza principalelor disparități, ilustrate (cartograme și scheme), explicate sub forma de relații cauză-efect și detaliate cu exemple din teritoriu. Pe parcursul întregului proces de realizare a prezentului studiu, echipa de proiect din partea Agenției pentru Dezvoltare Regională Nord-Est a fost implicată permanent în relația cu elaboratorul studiului, desfășurând următoarele activități:

- Asigurarea unei comunicări permanente pentru a analiza și a propune soluții de adresare a problemelor intervenite pe parcursul procesului de elaborare a studiului;
- Verificarea, formularea de observații documentelor și materialelor întocmite de specialiștii din echipa de experți;
- Participarea activă în cadrul focus-grupurilor și al întâlnirilor de lucru organizate cu actorii din regiune;
- Analiza și formularea de propuneri și observații care au vizat îmbunătățirea calității atât a versiunii intermediare, cât și a versiunii finale a studiului.

2. DISPARITĂȚI PRIVIND CAPITALUL NATURAL ȘI ANTROPIC

2.1. PRINCIPALELE ASPECTE CONSTATATE

- În regiune zona montană ocupă aproximativ 28% din suprafață, zona subcarpatică este în procent de 12%, iar zona de podiș aproximativ 60%. Zona este variată din punct de vedere al reliefului și al posibilităților de amenajare a teritoriului.
- Regiunea Nord-Est este traversată de cursuri de apă ce aparțin bazinelor hidrografice ale Prutului și ale Siretului.
- problemă întâlnită este gradul scăzut de conectivitate la nivel național cauzată de fragmentarea reliefului și văilor orientate nord-sud.
- Oportunitate importantă turistică datorită cadrului natural și a elementelor importante regăsite în siturile Natura2000.
- Altă problemă la nivelul regiunii este existența unor zone cu risc potențial semnificativ la inundații pe râurile Siret, Prut, Jijila, Moldova, Bistrița și pe anumiți afluenți ai acestora.
- Lacul Izvorul Muntelui reprezintă cel mai mare lac de acumulare de pe râurile interioare la nivel național.
- În zonă se regăsește o gamă diversificată de resurse ale solului și subsolului.
- În regiune există un punct de trecere a frontierei rutier și unul feroviar spre Ucraina și patru puncte de trecere a frontierei rutiere și unul feroviar spre Republica Moldova.
- În Regiunea Nord-Est există o resursă importantă de materiale de construcții, gaze naturale, sare, turbă, mangan, ape minerale carbogazoase, ape minerale etc.
- Oportunitate importantă o reprezintă diversitatea cadrului natural ce poate conduce la o dezvoltare a turismului.
- Din punct de vedere al localizării la limita estică a Uniunii Europene, acest aspect reprezintă un avantaj strategic pentru cooperarea transfrontalieră cu Ucraina și Republica Moldova, în ceea ce privește apropierea acestora de structurile europene.
- Regiunea Nord-Est se află amplasată pe granița de Est a Uniunii Europene, 184,2 km reprezentând granița cu Ucraina (terestră și fluvială) și 562,3 km graniță cu Republica Moldova (în întregime fluvială – râul Prut), în cadrul căreia există relații culturale și istorice.
- Teritoriul Regiunii Nord-Est este sub influența unei fluctuații din punct de vedere al precipitațiilor datorită climatului temperat continental existând astfel probleme referitoare la perioade de secetă și perioade cu inundații.
- Zona prezintă o varietate bogată din punct de vedere al speciilor atât din punct de vedere al florei, cât și al faunei. În zonă se regăsesc specii protejate de lege care necesită o atenție deosebită.
- Un punct important în localizarea teritorială a Regiunii Nord-Est este reprezentată de faptul că articulează frontiera de Est a Uniunii Europene.
- La nivelul Regiunii Nord-Est se regăsește Localitatea Horodiștea la cea mai mare altitudine de pe teritoriul românesc.

- Clima variază corespunzător reliefului. De la temperaturi medii anuale de 0,7 °C și precipitații de 700 mm pe vârful Toaca din Munții Ceahlău, la temperaturi de 9,8 °C (Bârlad) și precipitații de 450-500 mm (zonele de câmpie din județele Botoșani, Iași și Vaslui).
- Patru dintre județele regiunii fac parte din trei Euroregiuni transfrontaliere.

2.2. LOCALIZARE GEOGRAFICĂ ȘI CONTEXT TERITORIAL

Regiunea Nord-Est aparține de vechea regiune istorică a Moldovei, fiind alcătuită din județele Bacău, Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui.

Această regiune reprezintă 15,45% din suprafața României cu 36.849,83 kmp, situându-se pe primul loc ca suprafață la nivel național. Județul Suceava contribuie în cea mai mare măsură la procentul la nivel regional reprezintă 23,2% cu o suprafață de 8553,5 kmp, urmat de județul Bacău cu 18% și o suprafață de 6620,52 kmp. Județul Neamț contribuie cu o suprafață de 5896,14 kmp – 16%, județul Iași cu 5475,58 – 14,9%, județul Vaslui cu 5318,4 kmp – 14,4%, iar județul Botoșani cu 4985,69 kmp – 13,5%.

La nivel European, conform clasificării Eurostat prin Nomenclatorul Unităților Teritoriale pentru Statistică, există NUTS 1, categorie reprezentată de Macroregiunea 2 în care se încadrează Regiunile Sud-Est și Nord-Est. Regiunea Nord-Est se încadrează în palierul NUTS 2, iar județele se încadrează pe palierul NUTS 3.

Macroregiunile existente în România formează teritoriul țării ce se încadrează pe palierul de NUTS 0.

Tot la nivel European, județele Suceava și Botoșani aparțin de Euroregiunea Carpatică, care include unități administrative din Polonia, Slovacia, Ungaria și Ucraina. Județele Botoșani și Suceava se află în vecinătatea oblastului Cernăuți din Ucraina în zona de nord. De asemenea, tot aceste două județe aparțin de Euroregiunea Prutul de Sus împreună cu 7 raioane și municipiul Bălți din Republica Moldova, oblastul Cernăuți și Ivanp-Frankivsk din Ucraina.

Pe de altă parte, tot în asociere cu Republica Moldova sunt județele Iași și Vaslui în cadrul Euroregiunii Siret-Prut-Nistru.

Din punct de vedere al localizării, Regiunea Nord-Est se învecinează la Nord cu Ucraina, la Sud cu județele Galați și Vrancea ce aparțin de Regiunea Sud-Est, la Est se regăsește Republica Moldova, iar la vest se învecinează cu Regiunea Nord-Vest, respectiv județele Maramureș și Bistrița-Năsăud și Regiunea Centru cu județele Mureș, Harghita și Covasna.

În cadrul regiunii, județul Bacău are în componență 3 municipii, Bacău, Onești și Moinești, 5 orașe, Buhuși, Comănești, Dărmănești, Slănic-Moldova și Târgu Ocna și 85 de comune. În județul Botoșani se regăsesc 2 municipii, Botoșani și Dorohoi, 5 orașe, Darabani, Săveni, Bucecea, Flămânzi și Ștefănești, și 72 de comune. Organizarea administrativă a județului Iași cuprinde un număr de 2 municipii, Iași și Pașcani, 3 orașe, Hârlău, Podu Iloaiei și Târgu Frumos și 94 de comune. Componenta județului Neamț este de 2 municipii, Piatra Neamț și Roman, 3 orașe, Târgu Neamț, Bicz și Roznov și un număr de 78 de comune. Organizarea administrativă a teritoriului județului Suceava cuprinde 5 municipii, Suceava, Fălticeni, Rădăuți, Câmpulung Moldovenesc și Vatra Dornei, 11 orașe, Gura Humorului, Siret, Solca, Broșteni, Cajvana, Dolhasca, Frasin, Liteni, Milișăuți, Salcea, Vicovu de Sus, și 98 de comune. Din punct de vedere al organizării administrativ-teritoriale, județul **Vaslui** are 3 municipii (Vaslui, Bârlad și Huși), două orașe (Negrești și Murgeni) și 81 de comune.

Din punct de vedere geografic, un punct important în localizarea teritorială a Regiunii Nord-Est este reprezentată de faptul că articulează frontiera de Est a Uniunii Europene. Astfel prezintă o necesitate în securizarea zonelor de trecere a frontierei. La limită cu Ucraina există o graniță de 184,2 km lungime, iar la limita cu Republica Moldova reprezentată de râul Prut pe o întindere de 562,3 km.

La nivel regional există un traseu rutier de trecere a frontierei și unul feroviar către Ucraina. Ambele puncte de trecere se regăsesc în județul Suceava, în localitățile Siret, respectiv Vicșani. În ceea ce privește

Republica Moldova există patru puncte rutiere de trecere a frontierei, 2 dintre ele se regăsesc pe teritoriul județului Botoșani în localitățile Rădăuți-Prut și Stânca. Celelalte două se regăsesc câte una în județele Iași și Vaslui în localitățile Sculeni, Iași și Albita, Vaslui. De asemenea există și două puncte de trecere feroviare, cel din județul Vaslui, localitatea Falciu este momentan închis, iar cel din localitatea Ungheni, Iași este funcțional.

În ceea ce privește accesibilitatea Regiunii Nord-Est, aceasta este accesibilă atât pe cale rutieră și feroviară, cât și aeriană. Arterele rutiere și de cale ferată sunt cele care susțin cea mai mare parte din traficul de marfă și de călători.

Accesul rutier la nivel de Regiune se realizează prin următoarele trasee:

- Drumul European E85 – București – Bacău – Roman – Suceava – Siret (punct de control și trecere a frontierei)
- Drumul E576 - Suceava – Vatra Dornei – Cluj, care face legătura cu Drumul European E60 Cluj Napoca – Oradea
- Drumul European E574 - Bacău – Brașov – Pitești, care face legătura cu drumul internațional E70 Craiova – Vidin – Skopje
- Drumul European E581, care străbate județul Vaslui – București – Bârlad – Albita (punct de trecere a frontierei) – Chișinău
- Roman – Târgu Frumos ce se conectează către Botoșani E58 și Iași – Sculeni E583

Conectivitatea la nivel rutier cu capitala București se realizează cel mai facil din județele Bacău și Vaslui, ce se află la o distanță de 285 km, respectiv 315 km. În timp ce cele mai îndepărtate județe de capitală sunt Botoșani și Suceava cu 431 km, respectiv 435 km. În același timp accesul feroviar se realizează prin magistralele de cale ferată cu rutele:

- Magistrala 500 - București – Bacău – Suceava – Siret – Ucraina
- Magistrala 600 – București – Iași – Ungheni – Republica Moldova

La nivel local, conectivitatea în cadrul regiunii este asigurată ulterior prin aproximativ 20 de magistrale feroviare secundare ce traversează și realizează accesibilitatea în localitățile cele mai importante din Regiunea Nord-Est.

Accesul aerian la nivel de Regiune este asigurat prin aeroporturile din orașele Bacău, Iași și Suceava. Cele trei aeroporturi au zboruri atât interne, cât și la nivel internațional.

Există o serie de orașe importante și mari din afara teritoriului României de dimensiuni importante ce sunt situate aproximativ aproape de Regiunea Nord-Est. În Republica Moldova, cel mai apropiat oraș este capitala țării, Chișinău (situat la 130km de graniță, 145km de Municipiul Iași). În Ucraina se regăsesc în proximitate orașele Liov, care este cel mai mare oraș din Ucraina de vest, cu o zonă metropolitană ce adună aproximativ 1,5 mil. locuitori, acesta este situat la 300km de graniță, respectiv 350 km de Suceava. Cel de-al doilea oraș din Ucraina regăsit în proximitatea Regiunii Nord-Este este orașul port Odessa, care are peste 1 mil. de locuitori și care este situat la 270 km de graniță și 340 km de municipiul Iași.

2.3. CADRU NATURAL

2.3.1. RELIEF

Regiunea Nord-Est are un relief variat, din care: 30% munți, 30% relief subcarpatic, 40% podiș. Cea din urmă formă de relief ocupă peste 70% din suprafața județelor Botoșani, Vaslui și Iași.

O secțiune longitudinală asupra regiunii, se prezintă sub forma unei pante care coboară dinspre Vest spre Est, cu numeroase variații. La Vest, Munții Carpați stau ca un zid cu înălțimi apropiate de 2000 m în Nord (Vf. Pietrosu, Vf. Rarău, Vf. Giupalău, Vf. Ocolașu Mare, Vf. Hășmașu Mare) și cu o scădere de înălțime spre Sud (Munții Ciuc, Munții Troțușului și, în mică măsură Munții Vrancei).

Subcarpații au înălțimi cuprinse între 7-800 m și înconjoară munții. În continuare, jumătatea estică este împărțită în două zone majore: Câmpia colinară a Moldovei, în partea nordică, și Podișul Bârladului, în partea de Sud.

În ceea ce privește zona de munte a Regiunii Nord-Est, aceasta este reprezentată de trei tipuri de aliniamente geologice care creează peisaje diferite în funcție de dispunerea în teritoriu. În partea de vest a regiunii se regăsesc munții Călimani, care oferă un peisaj vulcanic specific datorat prezenței craterelor vulcanice. În zona centrală se regăsește un relief conturat prin intermediul rocilor dure, cristaline, în cadrul cărora se regăsesc munții Rarău și Hășmaș, unde au apărut elemente precum Pietrele Doamnei, Piatra Șoimului sau Piatra Singuratică, a căror apariție se datorează activității geologice. Estul Regiunii Nord-Est este configurată prin strate sedimentare cutate și oferă un peisaj de culmi, printre care iese în evidență Obcinele Bucovinei. Acestea sunt faimoase datorită monumentelor istorice ce se regăsesc în zonă. Tot în zona de est se regăsește muntele Ceahlău, ce este considerat un element simbolic al Moldovei. Muntele Ceahlău este important din punct de vedere turistic prin intermediul stațiunii Durau, a cascadei Duruitoarea, a vârfului Toaca, a lacului de acumulare Izvorul Muntelui.

Zona de est a regiunii este caracterizată de un relief de podiș ce este subdivizată în Podișul Sucevei în zona central Nordică, Podișul Bârladului în sud-est, Câmpia Moldovei în Nord-Est. Astfel Podișul Sucevei este traversat de râurile Siret, Suceava și Moldova și este caracterizat de un relief neuniform de dealuri și depresiuni. Podișul Bârladului este puternic afectat de eroziunea râului Bârlad și a afluenților săi. Câmpia Moldovei își trage denumirea din funcția agricolă importantă pe care o are la nivel regional, totodată relieful dominant este caracterizat de dealuri scunde.

Zona de Nord-Vest a regiunii este cunoscută și sub numele de Podișul Sucevei cu o înălțime medie de 500 metri și este recunoscută pentru ușoarele ondulații ale reliefului, ca un lanț de unde pietrificate.

Relieful Județului **Bacău** este format din: zona muntoasă, care înglobează la Vest grupa central-estică a Carpaților Orientali; zona deluroasă ce cuprinde Subcarpații și depresiunea Tazlău-Cașin; o parte din lunca Siretului și a podișului Bârladului. Munții Tarcăului, Oituzului, Goșmanului și Berzunți fac parte din lanțul carpatic. Vârful Grindușu-Târbăuș (1,662m), din munții Tarcăului, atinge cea mai mare altitudine din județ.

Teritoriul Județului **Botoșani**, cuprins în întregime în zona de dealuri a Moldovei de Nord, prezintă diferențe de altitudine relativ reduse: dealurile Siretului, mai înalte la vest și în sectorul nordic al Câmpiei Moldovei și dealurile scunde la est, cu caracteristici proprii Podișului Moldovei. Ca altitudine, relieful variază între 587m în zona Dealu Mare Tudora și 54 în Lunca Prutului. Relieful este puțin proeminent fiind reprezentat de văi largi, platforme netede și pante reduse.¹

Relieful județului **Iași** este deluros. Partea centrală și nord-estică este dominată de dealuri și podișuri interfluviale joase, străbătute de râurile Bahlui și Jijila, având versanți afectați de alunecări de teren și lunci inundabile. Partea de vest cuprinde culmi deluroase și platouri înalte, de peste 400m, având și zone

¹ <http://www.cjbotosani.ro/portal.html?pid=181>

reprezentate de luncile râurilor Siret și Moldova. Partea de sud are un relief înalt și masiv cu înălțimi cuprinse între 350 și 450 de metri, străbătut de afluenții râurilor Bârlad și Vaslui.²

Principalele unități de relief din județul **Neamț** sunt dispuse în trepte cu înălțimi ce descresc de la vest spre est – 1907 m în vârful Ocolașul Mare din muntele Ceahlău și 180 m în lunca Siretului. Munții constituie principala unitate de relief (51% din suprafața județului). Unitatea subcarpatică, situată la est de aria montană, cuprinde, pe teritoriul județului, depresiunile Neamț, Cracău – Bistrița și o parte din depresiunea Tazlău. Unitatea de podiș apare distinct la est de Subcarpați.

În județul **Suceava** dealurile și munții sunt formele de relief predominante. Suprafața fondului forestier reprezintă 53% din cea a județului, ocupând din acest punct de vedere primul loc pe țară. Raportat la marile unități geografice ale țării, teritoriul județului Suceava se suprapune parțial Carpaților Orientali și Podișul Sucevei. Regiunea muntoasă cuprinde masivele Suhard și Călimani (cu vârful Pietrosul de 2100m), regiunea de podiș cuprinde dealurile piemontane Marginea, Depresiunea Rădăuți, Valea Siretului. Relieful este format în întregime din ansamblurile de culmi și de largi orientate, în majoritatea situațiilor, nord-sud. Ca principale unități de relief prezente pe teritoriul județului **Vaslui** se pot evidenția: Podișul Central Moldovenesc, Estul Colinelor Tutovei, Dealurile Fălciului. Din punct de vedere al altitudinii, variază între înălțimea maximă Dealul Mângăralei cu 485m și înălțimea minimă de 10m din Lunca Prutului.

Modul de conformare al reliefului în Regiunea Nord-Est creează probleme în organizarea legăturilor rutiere între localitățile din vestul județului Vaslui și din estul județului Bacău. Există puține drumuri transversale, cu trasee puternic curbate, ce nu permit o conectivitate bună cu principalele orașe din apropiere și anume Bacău, Vaslui și Bârlad.

La nivelul Regiunii Nord-Est se regăsește Localitatea Horodiștea la cea mai mare altitudine de pe teritoriul românesc. De asemenea, regiunea se regăsește în intervalele 48°15'N – 46°00'N latitudine Nordică și 28°15'E – 24°56'E longitudine estică.

Între județele Suceava și Mureș se regăsește la altitudinea maximă de 2.100 m vârful Pietrosul Călimani.

2.3.2. CLIMĂ

Regiunea Nord-Est este caracterizată de diferite tipuri de relief, ce determină conturarea unor zone climatice cu diferențe semnificative între cele muntoase și cele de deal sau de câmpie.

În zona muntoasă a regiunii (zona vestică a județelor Suceava, Neamț și Bacău), climatul este continental moderat, cu veri răcoroase și ierni bogate în precipitații sub formă de ninsoare. Zona este sub influența în partea de nord a maselor de aer scandinav-baltice și a maselor de aer oceanice pe direcția Vest-Est. Vânturile de Vest care transportă aceste mase de aer în regiune conduc la o creștere a precipitațiilor anuale până la 1200mm în zona Ceahlăului. Diferențele de temperatură se observă în funcție de altitudine, climatul alpin cu media anuală de 0°C este regăsit la peste 1800 de m, în timp ce climatul de tip montan cu temperatura medie anuală de 7 °C se regăsește la 1000m.

În zona subcarpatică de dealuri și câmpie (părțile estice ale județelor Suceava, Neamț, Bacău precum și întreg teritoriul județelor Botoșani, Iași, Vaslui), climatul este continental, cu veri călduroase și secetoase, iar iernile sunt reci și de cele mai multe ori fără zăpadă. În această zonă circulă aerul pe direcția nord-vest și sud-est, pe văile principalelor râuri, teritoriul fiind afectat uneori și de crivățul dinspre nord-est. În arealul depresiunilor subcarpatice au loc pe perioada iernilor inversiuni termice, iar în timpul primăverilor fenomene de tipul foehnului. Precipitațiile nu depășesc 700mm/an, iar temperaturile medii anuale scad de la sud la nord, având valori de 8-9 °C județele din zona de nord a regiunii.

Relieful de tip podiș este reprezentat prin influențe continentale estice, aride, cu temperaturi medii anuale de 9-10 °C, precipitații de aproximativ 450mm/an, ierni reci și deseori caracterizată de apariția crivățului. Verile în această zonă sunt călduroase și secetoase în zona de est. În zona de nord a reliefului de podiș,

² <http://www.iasi.insse.ro/despre-noi/despre-judetul-iasi/geografie-si-statistici/>

temperaturile medii anuale scad până la 6 °C, iar precipitațiile sunt mai numeroase până la aproximativ 800mm, fiind în același timp resimțite și influențe baltice.

Clima variază corespunzător reliefului. De la temperaturi medii anuale de 0,7 °C și precipitații de 700 mm pe vârful Toaca din Munții Ceahlău, la temperaturi de 9,8 °C (Bârlad) și precipitații de 450-500 mm (zonele de câmpie din județele Botoșani, Iași și Vaslui).

În județul Bacău climatul județului este unul temperat continental accentuat, cu ierni reci, veri secetoase și călduroase, datorat acțiunii unui complex de factori naturali (circulația generală a atmosferei, radiația solară, relieful) și antropici, orașul însuși având un rol esențial în crearea propriei topoclimate printr-o serie de factori care se manifestă constant.

Temperatura medie anuală este de 2 °C, oscilând între -4 °C, în luna ianuarie, și 20,6 °C, în luna iunie, constatându-se o ușoară modificare a regimului termic în ultimii ani datorită lacurilor de acumulare, încălzirii globale și poluării atmosferei. Cantitatea medie anuală de precipitații este de 541 mm/m²/an, existând diferențe între sezonul cald (82,8 mm-luna iunie) și cel rece (24 mm-luna februarie). Aversele sunt frecvente în lunile iulie-august.

În ceea ce privește județul Botoșani clima este puternic influențată de masele de aer din estul continentului, fapt ce determină ca temperatura medie anuală să fie mai redusă decât în restul țării (8-11°C), cu precipitații variabile, cu ierni sărace în zăpadă, cu veri ce au regim scăzut de umezeală, cu vânturi predominante din nord-vest și sud-vest.

La nivelul județului Iași, clima se prezintă cu un caracter continental pronunțat, fiind influențată de masele de aer cu proveniență răsăriteană. Vara predomină timpul secetos cu temperaturi ridicate, iar iarna se simte din plin efectul maselor de aer venite dinspre nord și nord-est. Regiunea este frecvent afectată de viscole. Secetele, brumele târzii de primăvară și timpurii de toamnă, aversele de ploaie însoțite de căderi de grindină, completează trăsăturile regimului climatic continental specific.

Județul Neamț se bucură de o climă temperat continentală cu veri scurte și răcoroase, perioade de toamnă lungi, ierni blânde, fără geruri prea mari.

Din punct de vedere climatic Suceava se găsește tot în zona climatului temperat continental de dealuri. Anumiți factori și caracteristici ale mediului înconjurător influențează clima orașului (altitudinea, gradul de fragmentare și de orientare a versanților, peisajul urban cu blocuri). Teritoriul județului Suceava, ca și întreg teritoriul României se află sub incidența maselor de aer care determină anumite caracteristici în inducția fenomenelor meteorologice și climatice.

În județul Vaslui, clima se încadrează în trăsăturile climei temperat – continentale cu regiuni de antestepă. Temperatura medie anuală este de 14,3 °C, apropiindu-se de media pe țară care este de 10,5 °C.

La nivelul regiunii, trecerea de la anotimpul rece la cel cald și invers se face brusc, existând diferențe mari de temperatură între luna martie și luna mai.

În ceea ce privește perioada caldă a anului se înregistrează aproximativ 85 de zile cu temperaturi maxime egale sau mai mari de 25°C și 23 de zile tropicale cu temperaturi maxime egale sau mai mari de 30°C.

Umezeala relativă a aerului are valori medii anuale de 75-76% în zona înaltă din vest și sud 74% în zona joasă din est. Cele mai mari valori lunare depășesc 85-90% iarna. Cele mai scăzute valori coboară până la 64-65% vara. Pe perioada de primăvară se înregistrează un deficit de umiditate în aer, influențând negativ dezvoltarea vegetației.

Nebulozitatea este direct influențată de temperatura și umezeala aerului, valoarea medie anuală variind de la 5 zecimi la 6,5 zecimi, cele mai mari valori medii lunare se înregistrează iarna (peste 7 zecimi). Durata efectivă de strălucire a soarelui variază între 1900 și 2000 de ore pe an în zonele înalte din vest și sud, iar în zona câmpiei colinare între 2000 și 2100 de ore pe an.

Precipitațiile atmosferice care cad pe teritoriul Regiunii Nord-Est variază de la 450-500 mm în medie pe an la limitele de nord-est și sud, la peste 700 în zonele înalte. În timpul anului regimul precipitațiilor este neuniform, înregistrându-se cantități mari în mai și iunie, uneori și iulie (65-75mm în medie) și mici în

decembrie – martie (25-35 mm în medie). În proporție de 70% ele cad sub formă de ploaie. În sezonul de iarnă se înregistrează 34-42 zile cu ninsoare.

Regimul pluviometric al Regiunii Nord-Est este atât abundența, cât și deficitul de precipitații. Aceste fenomene au influențe negative asupra economiei, în special în zona câmpiei colinare. Averse torențiale afectează zonele agricole, astfel că într-un timp scurt se înregistrează cantități ce depășesc cu 50-60% suma lunii respective.

Deficitul de precipitații ce apare în perioada aprilie – octombrie timp de 10 zile consecutive și în perioada octombrie – martie timp de 14 zile duce la apariția secetelor, frecvente în regiune, în special în zona de nord-vest.

2.3.3. RESURSELE SOLULUI

Condițiile orofito-climatice au determinat o desfășurare zonală și chiar o ușoară etajare a principalelor tipuri de soluri. Defrișarea, procesele erozionale au determinat degradarea în stadii diferite a solurilor și scăderea corespunzătoare a posibilităților de folosire a lor.

O mare parte din fondul pedologic se caracterizează printr-o fertilitate medie, solurile aflându-se la altitudini variate de la nord la est, dezvoltate în condiții fitoclimatice de silvostepă, pe un substrat ce asigură circulația apei. În regiunea dealurilor înalte, unde s-au dezvoltat soluri de pădure acide, argiloiluviale, fertilitatea este mai scăzută îndeosebi pentru culturile de câmp.

Din punct de vedere pedologic pe teritoriul Regiunii Nord-Est se întâlnesc soluri cu însușiri și pretabilități diferite. Astfel se identifică următoarele categorii:

- protosoluri, aproximativ 29,85% din teritoriu;
- cernisoluri, aproximativ 62,13% din teritoriu;
- luvisoluri, aproximativ 0,07% din teritoriu;
- pelisoluri, aproximativ 0,09% din teritoriu;
- hidrosoluri, aproximativ 2,41% din teritoriu;
- salsodisoluri, aproximativ 1,36% din teritoriu;
- antrisoluri, aproximativ 4,10% din teritoriu.

Printre cele mai frecvent întâlnite procese geomorfologice din teritoriu sunt în primul rând eroziunea solului și alunecările de teren care se regăsesc pe terenurile în pantă și fenomene de depunere cu acumulări ce se găsesc pe văi și lunci.

În ceea ce privește potențialul natural de fertilitate solurile pot fi:

- Soluri cu potențial ridicat de fertilitate în care se includ toate tipurile de cernoziomuri și unele aluviosoluri, când nu sunt afectate de factori limitativi.
- Aceste soluri se pretează pentru tot felul de utilizări agricole (culturi cerealiere, pajiști, plantații viti-pomicole), dar cele mai mari note de bonitate le primesc pentru culturi cerealiere și tehnice;
- Soluri cu potențial moderat de fertilitate sunt faeoziomurile și preluvosolurile, rendzinele, majoritatea aluviosolurilor, precum și cele slab - moderate din prima categorie (cernozomuri);
- Soluri cu potențial scăzut de fertilitate includ soluri erodate și slab dezvoltate (erodosoluri și regosoluri) cu pretabilitate limitată pentru pajiști, plantații viti-pomicole și forestiere, apoi unele luvosoluri, pretabile pentru pajiști, plantații pomicole și unele culturi de câmp, gleiosolurile și solurile gleice, pretabile pentru fânețe.³

³ <https://galvaleaprutului.ro/informatii-generale/prezentare-teritoriul/>

2.3.4. RESURSE NATURALE

În ceea ce privește resursele naturale valorificabile ale Regiunii Nord-Est pot fi clasificate în două categorii: resurse neregenerabile (minerale și combustibili fosili) și resurse regenerabile (apă, aer, sol, floră, faună sălbatică, inclusiv cele inepuizabile: energie solară, eoliană, geotermală și a valurilor). Referitor la legăturile dintre componentele resurselor naturale există legături și interacțiuni puternice, astfel că orice intervenție conduce la consecințe asupra celorlalte.

Resursele naturale neregenerabile sunt în principal resurse ale subsolului generatoare de energie precum hidrocarburi: petrol, gaze naturale și zăcăminte de cărbuni, zăcăminte de minereuri feroase și neferoase și roci utile.

Totodată acestea prezintă un dezavantaj la nivelul exploatării resurselor, poluarea mediului. O parte dintre aceste resurse exploatare și prelucrate au dus la poluarea intensă a unor zone din regiune. Cele mai consistente emisii de poluanți atmosferici provin din activitățile industriale.

La nivelul Regiunii Nord-Est, din punct de vedere al patrimoniului de resurse neregenerabile sunt încă neexploatate tone de minereuri neferoase, minereuri feroase, sare, minereuri nemetalifere, nisipuri și pietrișuri, roci ornamentale, dintre care și marmură.

După modul de folosință au fost identificate substanțe utile neenergetice precum minerale metalice (cupru, fier, mangan, minereuri polimetalice, auroargentifere, molibden), minerale industriale (sare, feldspat, caolin, turbă, talc, bentonite, diatomite) și minerale pentru industria materialelor de construcție (calcare, cretă, cuarțite, gresii, andezit, granit, marmură, nisipuri, argile, pietriș, gips).

În ceea ce privește resursele subsolului acestea sunt de tipul: minereu uranifer, minereu polimetalic, minereu cuprifera, baritina, mangan, sare gema, sulf, tuf ardeziec, turba, nisipuri curtoase, gips, săruri de potasiu, nămoluri, andezite, calcare, serpentinite, argile, luturi loessoide, petrol și gaze naturale, cărbune brun, situri bituminoase, ape minerale terapeutice, ape minerale carbogazoase, ape plate.⁴

2.3.5. FAUNĂ ȘI FLORĂ

Flora și fauna regiunii reprezintă o caracteristică importantă pentru cadrul natural. Ponderea vegetației o alcătuiesc pădurile, care ocupă o mare parte din suprafața regiunii. În compoziția acestora, 79% este reprezentat de rășinoase și de 20% foioase. Pădurile de foioase sunt formate din arbori de fag, stejar, carpen, frasin, tei, mesteacăn și o mare diversitate de arborișuri. În amestec se găsesc plopul, paltinul, sorbul, mălinul, scorușul și mai rar, tisa. Dintre arbuști amintim zmeurul, afinul, măceșul și merișorul. Există și câțiva arbori ocrotiți: Stejarul de Cașvana (500 de ani), Stejarul din Botoșana (350 de ani), Ulmii din Câmpulung Moldovenesc (500 de ani) etc.

Munții Bucovinei adăpostesc numeroase specii floristice rare: sângele voinicului (munții Călimani), floarea de colț (Rarău, Călimani) smârdanul sau bujorul de munte (Călimani, Suhard), papucul doamnei, brusturul negru, argințica (Rarău Giumalău). Alte specii importante din Regiune sunt: Bradul, Brădetul, Molidul, Molidișul, Larice, Stejarul, Stejarul Roșu, Fagul, Carpenul, Pinul, Pinul Strob, Paltinul, Frasinul, Salcâmul, Plopul Alb, Gorunul, Cireșul, Teiul.

Din punct de vedere al faunei există un număr ridicat de specii protejate la nivelul regiunii Nord-Est. Acestea sunt: Castorul (Castor fiber); Elanul (Alces alces); Hamsterul/ Hârciogul (Cricetus cricetus); Nurca (Lutreola lutreola); Veverița (Sciurus vulgaris); Vidra (Lutra lutra); Zimbrul (Bison bonasus). Acvila de câmp (Aquila heliaca); Acvila de munte (Aquila chrysaetos); Acvila de stepă (Aquila rapax orientalis); Acvila mică (Hieraetus pennatus); Acvila țipătoare mică (Aquila pomarina); Acvila țipătoare mare (Aquila clanga); Acvila porumbacă (Hieraetus fasciatus); Alunarul (Nucifraga caryocatactes); Aușelul (Regulus sp.); Barza albă (Ciconia ciconia); Barza neagră (Ciconia nigra); Bataușul (Philomachus pugnax); Becațina mare

4

http://sdtr.ro/upload/RAPOARTE%20SI%20ANALIZE/Resurse%20naturale/Raport%20de%20expertiza%20Resurse%20Naturale_v2.pdf

(*Gallinago media*); Boicușul (*Remiz pendulinus*); Botgros (*Coccothraustes coccothraustes*); Brumărița (*Prunella sp.*); Bufnița (*Buba bubu*); Buhaiul de baltă (*Botaurus stellaris*); Căpântortura (*Jynx torquilla*); Caprimulgul (*Caprimulgus europaeus*); Califarul alb (*Tadorna tadorna*); Califarul roșu (*Tadorna ferruginea*); Cănăraș (*Serinus serinus*); Cânepar (*Carduelis cannabina*); Chira (*Sterna sp.*); Chirighița (*Chlidonias sp.*); Ciocîntors (*Recurvirostra avosetta*); Cinghița de iarnă (*Montifringilla nivalis*); Cinteza (*Fringilla sp.*); Ciocănitorea (*Dendrocopos sp.*, *Picoides sp.*; *Drycopus sp.*); Ciocănitorea neagră (*Dryocopus martius*); Ciocârlanul (*Gaierida cristata*); Ciocârlia (*Lullula sp.*; *Melanocorypha*); Ciocârlia urecheată (*Eremophila alpestris*); Ciovlica (*Glareola sp.*); Ciuful (*Asio sp.*); Ciuvica (*Giaucidium passerinum*); Ciușul (*Otus scops*); Cocorul mare (*Grus grus*); Cocorul mic (*Anthropoides virgo*); Cocoșul de mesteacăn (*Lyrurus tetrix*); Codalbul (*Haliaeetus albicilla*); Codobatura (*Motacilla sp.*); Codrosul (*Phoenicurus sp.*); Cojoaica (*Certhia sp.*); Corbul (*Corvus corax*); Corcodelul mic (*Pachybaptus ruficollis*); Corcodelul mare (*Podiceps cristatus*); Corcodelul cu gât negru (*Podiceps nigricollis*); Corcodelul cu gât roșu (*Podiceps griseigena*); Cormoranul mare (*Phalacrocorax carbo*); Cormoranul mic (*Phalacrocorax pygmaeus*); Crestetul (*Porzana sp.*); Cârsteiul de baltă (*Rallus aquaticus*); Cârsteiul de câmp (*Crex crex*); Cucul (*Cuculus canorus*); Cucuveaua (*Athene noctua*); Cufundarul (*Gavia artica*); Cufundarul mic (*Gavia stellata*); Cufundarul mare (*Gavia immer*); Culicul mare (*Numenius arquata*); Culicul mic (*Numenius phaeopus*); Culicul cu cioc subțire (*Numenius tenuirostris*); Drepneaua (*Apus sp.*); Dropia (*Otis tarda*); Dumbrăveanca (*Coracias garrulus*); Egreta mare (*Egretta alba*); Egreta mica (*Egretta garzetta*); Eiderul (*Somateria mollissima*); Ferestrașul mare (*Mergus merganser*); Ferestrașul mic (*Mergus albellus*); Ferestrașul moțat (*Mergus serrator*); Fasa (*Anthus sp.*); Flamingul (*Phoenicopterus ruber*); Florintele (*Carduelis chloris*); Fluierarul de munte (*Actitis hypoleucos*); Fluierarul sur (*Xenus cinereus*); Fluierarul (*Tringa sp.*); Fluturaș de stâncă (*Trichodroma muraria*); Forfecuța (*Loxia sp.*); Frunzărița (*Hippoboscus sp.*); Fugaciul (*Calidris sp.*); Furtunarul (*Puffinus puffinus*); Gaia neagră (*Milvus migrans*); Gaia roșie (*Milvus milvus*); Ghionoaia (*Picus sp.*); Gârlița mică (*Anser erythropus*); Gâsca mică de semănătură (*Anser fabalis rossicus*); Gâsca cu cioc scurt (*Anser fabalis brachyrhynchus*); Gâsca cu gât roșu (*Branta ruficollis*); Gâsca neagră (*Branta bernicla*); Grangurul (*Oriolus oriolus*); Grelușelul (*Locustella sp.*); Gușă vânătă (*Luscinia sp.*); Heretele (*Circus sp.*); Hoitar (*Neophron percnopterus*); Huhurezul (*Strix sp.*); Inarița (*Carduelis sp.*); Lăcarul (*Acrocephalus sp.*); Lăcustarul (*Sturnus roseus*); Lăstunul (*Delichon sp.*; *Riparia sp.*; *Hirundo sp.*); Lebăda de vară (*Cygnus olor*); Lebăda de iarnă (*Cygnus cygnus*); Lebăda mică (*Cygnus coimbrianus*); Lopătarul (*Platalea leucorodia*); Lupul-de-mare (*Stercorarius sp.*); Măcăleandru (*Erithacus rubecula*); Mărăcinarul (*Saxicola sp.*); Mătăsarul (*Bombus garrulus*); Mierla gulertată (*Turdus torquatus alpestris*); Mierla neagră (*Turdus merula*); Mierla de piatră (*Monticola saxatilis*); Minunița (*Aegolius funereus*); Mugurarul (*Pyrrhula pyrrhula*); Mugurar roșu (*Carpodacus erythrinus*); Muscarul (*Ficedula sp.*); Nagățul (*Chettusia sp.*; *Vanellus vanellus*); Notățita (*Phalaropus sp.*); Ochiul boului (*Troglodytes troglodytes*); Pasărea ogorului (*Burhinus oedicnemus*); Pasărea omătului (*Plectrophenax nivalis*); Păscărelul negru (*Cinclus sp.*); Pelicanul comun (*Pelecanus onocrotalus*); Pelicanul creț (*Pelecanus crispus*); Pescăruș cu trei degete (*Rissa tridactyla*); Pescărușul albastru (*Alcedo atthis*); Pescărița (*Hydroprogne sp.*; *Gelochelidon sp.*); Pescărușul (*Larus sp.*); Piciorong (*Himantopus himantopus*); Pierarul (*Oenanthe sp.*); Pietrușul (*Arenaria interpres*); Pitulicea (*Phylloscopus sp.*); Pițigoiful (*Parus sp.*);⁵

2.3.6. HIDROGRAFIE

Cu privire la hidrografia Regiunii Nord-Est, aceasta este străbătută de un număr de opt cursuri importante de apă, care se repartizează pe direcția Nord-Sud, cele mai mari bazine hidrografice revenind Siretului (42.890 kmp) și Prutului (10.990 kmp). Acesta din urmă, se constituie în granița naturală cu Republica Moldova, pe o distanță de cca. 680 km.

Bazinele principale Siret și Prut au în componența fiecăruia sub-bazinele: Suceava, Moldova, Bistrița, Trotus pe partea dreaptă a Siretului, sub-bazinul Bârlad pe partea stângă a Siretului și sub-bazinul Jijia pe partea dreaptă a râului Prut.

Suprafața totală a spațiului hidrografic Prut – Bârlad este de 20.267 km² reprezentând o pondere de cca. 8,7 % din suprafața țării. Rețeaua hidrografică cuprinde un număr de 392 cursuri de apă cadastrate, cu o

⁵ <http://dorinm.ro/study/romania/bacaurel.html>

lungime totală de 7.679 km și o densitate medie de 0,38 km/km². În spațiul hidrografic Prut-Bârlad există 72 de lacuri de acumulare importante (cu o suprafață mai mare de 0,5 kmp).

Bazinul hidrografic Siret este cel mai mare bazin hidrografic de pe teritoriul României, ce ocupă 18% din suprafața țării. De asemenea râul Siret este cel mai important afluent al Dunării, având un debit mediu multianual, la vărsare, de cca. 250 mc/s. Bazinul hidrografic al râului Siret are o suprafață totală de 44,811 kmp din care 42,890 kmp pe teritoriul României și 28,116 kmp în administrarea Direcției Apelor Siret sub denumirea Spațiului Hidrografic Siret.⁶

În ceea ce privește apele freactice din zona montană, acestea fac parte din categoria apelor dulci și potabile, cu un grad de mineralizare diferită în funcție de substratul geologic. Astfel, în regiune sunt prezente 10 cursuri de apă subterană, 5 aparținând bazinului hidrografic Siret, iar alte 5 aparținând bazinului Prut. Dintre acestea, 2 sunt în adâncime, iar 2 sunt clasificate ca având o stare proastă. Apa din subteran este utilizată pentru alimentarea cu apă a populației, industrie sau zootehnie, iar principalii poluatori sunt reprezentați de factorii industriali și agricoli.

În același timp multe din cursurile de apă ale regiunii au beneficiat de ample lucrări de amenajări și regularizare.⁷ Scopul acestor lucrări de regularizări este de a realiza echilibrul între curent și albie fără a întrerupe procesele de albie, acele procese care se produc în mod natural datorită curgerii debitului lichid și solid. Scopul final al lucrărilor de regularizări este crearea echilibrului între curent și albie fără a întrerupe procesele de albie. Procesele de albie sunt acele fenomene care se produc în mod natural datorită curgerii debitului lichid și a celui solid. Principalele obiective ale lucrărilor de regularizare sunt:

- Apărarea maluri și protecția construcțiilor, terenurilor agricole și a altor bunuri materiale
- Apărarea construcțiilor de traverse
- Amenajarea confluențelor și ramificațiilor
- Apărarea contra inundațiilor

Apele minerale constituie o resursă regenerabilă, extrem de importantă, de valoare națională sau internațională, dar insuficient valorificată, cu însușiri atât curative cât și alimentare remarcabile.

Apele de adâncime de pe teritoriul regiunii Nord-Est sunt puternic mineralizate datorită dizolvării sărurilor din sedimente. De exemplu, forajele de adâncime executate în punctul Nicolina-lași (1032 m) au pus în evidență existența unor ape clorosodice și clorocalcice, ușor radioactive, cu o mineralizare foarte ridicată, variind între 57,78 g/kg și 63,69 g/kg, din care 25,11 - 43g/kg NaCl și 16-30 g/kg CaCl₂, la care se adaugă conținuturi reduse de NaCl, CaSO₄ și Ca(HCO₃)₂. Pe lângă acest complex acvifer din fundament, s-a constatat existență a mai multor complexe acvifere, unul în formațiunile paleozoice, cu ape clorosodice, cu concentrație mare în săruri, și altul în formațiunile miocene cu ape clorosodice, sulfuroase, bromoiodurate, bicarbonatate, alcaline, calcice, magneziene, cu o concentrație mare în săruri.

Resursele solului sunt reprezentate de condițiile orofito-climatice ce au determinat o desfășurare zonală și chiar o ușoară etajare a principalelor tipuri de soluri. Defrișările, procesele erozionale au determinat o degradare în stadii diferite a solurilor și scăderea corespunzătoare a posibilităților de folosire a lor.

O mare parte din fondul pedologic se caracterizează printr-o fertilitate medie, mai crescută în parte de est. Solurile sunt dezvoltate în condiții fitoclimatice de silvostepă, pe un substrat ce asigură circulația apei. În regiunea dealurilor înalte, unde s-au dezvoltat solurile de pădure acide, argiloiluviale, fertilitatea este mai scăzută îndeosebi pentru culturile de câmp.

⁶ Sinteza calității apelor din România în anul 2017

⁷ <http://www.suceava.insse.ro/despre-noi/despre-judetul-suceava/geografie/>

2.3.7. OBIECTIVE DE CADRU NATURAL CU POTENȚIAL TURISTIC

Regiunea Nord-Est este acoperită în procent de 11.53% din suprafață de Arii Naturale Protejate de interes național. Cel mai mare aport este adus de județul Botoșani cu 8.76%, urmat de Neamț cu 1.93%. În ceea ce privește Ariile Naturale Protejate de importanță județeană, acestea reprezintă 21.8% din suprafața regiunii, județele Suceava și Neamț având cea mai semnificativă contribuție cu 9.4%, respectiv 4.4% din suprafață.

Rețeaua ecologică Natura 2000 este o rețea europeană de arii naturale protejate, care cuprinde arii de protecție avifaunistică și arii speciale de conservare. În Regiunea Nord-Est există 55 de arii naturale protejate care au devenit situri Natura 2000.

Pe teritoriul Regiunii Nord-Est sunt prezente 103 arii protejate Natura2000, din care 24 de situri de tipul arie de protecție specială avifaunistică (SPA) și 79 de tipul sit de importanță comunitară (SCI). Siturile de tip SPA ocupă o suprafață de aproximativ 297 mii ha – 8%, iar cele de tip SCI 265 mii ha – 7% din suprafața regională. În ceea ce privește suprafețele ocupate de ariile naturale protejate Natura 2000, pe primele locuri se află pentru ariile de tip SPA județele Neamț cu 88733 ha și Suceava cu 84085 ha, iar pentru siturile de tip SCI, județele Suceava cu 68995 ha, Neamț cu 68299 și Iași cu 67356 ha.

În Regiunea Nord-Est există monumente ale naturii, zone naturale protejate de interes național, 3 dintre cele 13 parcuri naționale ale României, mai exact Parcul Național Munții Călimani, Parcul Național Cheile Bicazului Hășmaș, Parcul Național Ceahlău.

Parcul Național Călimani reprezintă o zonă montană cu forme de relief diversificate: vârfuri (Pietrosul Călimanului - 2100 m, Gurghiu - 1776 m, Harghita - 1800 m, Lucaciu - 1778 m, 12 Apostoli - 1760 m, Ciomatu - 1.301 m), abrupturi stâncoase, chei, văii, doline, măguri, lapiezuri, ponoare, poiene; cu suprafețe naturale acoperite cu păduri, pășuni și pajiști. Aria naturală dispune de mai multe tipuri de habitate (Păduri acidofile de Picea abies din regiunea montană (Vaccinio-Piceetea), Păduri de Larix decidua și/sau Pinus cembra din regiunea montană, Pajiști montane de Nardus bogate în specii, pe substraturi silicioase, Tufărișuri cu Pinus mugo și Rhododendron myrtifolium, Tufărișuri cu specii subarctice de Salix, Vegetație herbacee de pe malurile râurilor montane) ce adăpostesc o gamă diversă de floră și faună specifică Orientalilor.⁸

Situat în Munții Călimani și incluzând cel mai mare crater vulcanic din România cu un diametru de circa 10 km (stins în prezent), Parcul Național Călimani cu o suprafață totală de 24.566 ha, are în componență rezervațiile naturale: Doisprezece Apostoli (cu Poteca tematică 12 Apostoli), Jnepenișul cu Pinus cembra - Călimani și Lacul Iezer și se suprapune ariei de pretecție specială avifaunistică Munții Călimani (sit SPA) - Natura 2000.

Parcul Național Cheile Bicazului Hășmaș este situat în zona central nord-estică a României, în grupa centrală a Carpaților Orientali, pe raza administrativă a județelor Harghita și Neamț și a fost constituit în 1990 pe o suprafață de 6575 hectare. Parcul Național Cheile Bicazului – Hășmaș reprezintă o arie naturală protejată de un deosebit interes științific din punct de vedere geologic, geomorfologic, paleontologic, peisagistic dar și din punctul de vedere al diversității biologice.

Din punct de vedere geografic parcul se situează în Masivul Hășmaș – Hăghimaș, care ocupă o poziție centrală în Carpații Moldo–Transilvani, însemnată subdiviziune a Carpaților Orientali. În partea de nord suprafața Parcului Național se întinde în principal pe zona Lacului Roșu și a Cheilor Bicazului.

Munții Hășmaș prezintă trăsături particulare care le conferă o personalitate geografică aparte. Printre acestea se numără: prezența calcarelor și dolomitelor pe toată lungimea lor, din care rezultă un relief relativ mai înalt (1600 – 1700 m) cu abrupturi și vârfuri semețe, izolate, chei adânci spectaculoase, turnuri, ace, lapiezuri, alveole, o fragmentare longitudinală și transversală a reliefului destul de mare. Versantul estic al Hășmașului Mare cade spre Valea Oltului sub forma unui abrupt calcaros, cu multe formațiuni spectaculoase. Rețeaua hidrografică ce intersectează calcarele și conglomeratele mezozoice străbate

⁸ <http://ananp.gov.ro/>

adesea aceste formațiuni prin chei sălbatice cum ar fi Cheile Bicazului, Cheile Duruitoarei, Cheile Șugăului, Cheile Bicăjelului.

Rezervații naturale care se regăsesc pe suprafața Parcului Național Cheile Bicazului – Hășmaș: Cheile Bicazului, Lacul Roșu, Cheile Șugăului, Avenul Licaș, Masivul Hășmașul Mare, Piatra Singuratică-Hășmașul Negru.⁹

Situat în arealul Carpaților Orientali și localizat la nivelul zonei centrale, acesta ocupă o suprafață de 8.396 hectare (formată din conglomerate dure a Masivului Ceahlău) și include ariile protejate Polița cu Crini (rezervație naturală de tip științific și botanic) și Cascada Duruitoarea (monument al naturii).

Parcul natural se suprapune sitului Natura 2000 - Ceahlău, la baza desemnării căruia aflându-se câteva specii faunistice și floristice enumerate în anexa I-a a Directivei Consiliului European 92/43/CE din 21 mai 1992 (privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică); printre care: șase mamifere: ursul brun (*Ursus arctos*), lupul (*Canis lupus*), râsul (*Lynx lynx*), liliacul mic cu potcoavă (*Rhinolophus hipposideros*), liliacul cu urechi mari (*Myotis bechsteini*) și liliacul comun (*Myotis myotis*); trei amfibieni: ivorașul-cu-burta-galbenă (*Bombina variegata*), tritonul cu creastă (*Triturus cristatus*) și salamandra carpatică (*Triturus montandoni*), un pește din specia *Cottus gobio* (zglăvoacă), precum și coșașul-de-munte-cu-picioare-roșii, o nevertebrată din specia *Odontopodisma rubripes*.¹⁰

În același timp în cadrul Regiunii Nord-Est se regăsește și o Arie Naturală Protejată de importanță internațională – Tinovul Mare Poiana Stampei în județul Suceava. Aceasta este cea mai întinsă rezervație naturală de turbă din România, cu o suprafață de 681 ha, localizată pe teritoriul comunei Poiana Ștampei, fiind declarată încă din anul 1955 monument al naturii. În anul 2007, Rezervația Tinovul Mare Poiana Stampei a fost declarată sit de importanță comunitară, dobândind recunoaștere europeană ca parte integrantă a Rețelei Natura 2000. Recunoașterea internațională a fost obținută odată cu aderarea la Convenția privind Zonele Umede (Ramsar, 1971) în anul 2011, prin declararea rezervației ca Zonă Umedă de Importanță Internațională.

Situl este reprezentativ pentru Bazinul Dornelor și adăpostește trei habitate de turbărie de interes comunitar, dintre care cel de turbărie activă și cel de turbărie împădurită sunt prioritare, acestea aflându-se aici într-o stare excelentă de conservare. Importanța sitului este accentuată și de existența unor populații foarte bine reprezentate de curechi de munte și două specii de mușchi rare, aflate și ele într-o stare foarte bună de conservare și indicând o calitate excelentă a habitatelor. Două specii de libelule și tritonul carpatic întregesc importanța acestui sit din nordul țării.

Suprafețele mari de pădure, fânețele și pășunile le-au oferit oamenilor posibilitatea de a se ocupa de creșterea animalelor, aceștia valorificând și produsele pădurii (lemnul, fructele de pădure și ciupercile). Apele minerale și nămolul terapeutic din zonă constituie atracții pentru un număr mare de turiști, aceasta conducând la dezvoltarea în toată zona a serviciilor aferente. Alimentarea cu apă și canalizarea localităților din sit este realizată parțial sau lipsește. Încălzirea gospodăriilor se realizează individual, cu lemne.¹¹

Comuna Poiana Stampei a fost atestată documentar din secolul al XVI-lea, primind numele de la ștampila care se aplica pe documente la trecerea frontierei spre Moldova, precum și de la întinsele poieni ale acestei zone. Cel mai vechi habitat uman este satul Căsoi, numit astfel de la casele mari construite din lemn. Locuitorii s-au stabilit pe aceste meleaguri atrași fiind de pitorescul regiunii și de posibilitățile deosebite oferite de prelucrarea masei lemnoase. Păstrarea tradițiilor este o prioritate azi pentru toate generațiile, dovadă fiind numeroasele manifestări cultural-artistice găzduite de comună, dar și renumele „Ansamblului Poienița”, devenit cunoscut la concursuri și festivaluri naționale și internaționale. Înfrumusețarea comunei cu o multitudine de flori și aranjamente florale este o activitate specifică Festivalului „Flori de pe Dorna”. Amintim și anuală „Întâlnire cu fiii satului”, o serbare câmpenească de cântec, joc și port popular.

⁹ <http://anap.gov.ro/anap/2017/11/28/parcul-national-cheile-bicazului-hasmas/>

¹⁰ <http://anap.gov.ro/>

¹¹ <https://judetulsuceava.ro/locuri/arii-naturale-protejate/situri-natura-2000/tinovul-mare-poiana-stampeii/>

Regiunea Nord-Est prezintă un potențial important balnear, datorită fondului de resurse disponibile. Climatul Regiunii este potrivit pentru tratamentele terapeutice și includ arii cu un bio-climat tonic, sedativ și de salină. Stațiuni importante cu potențial balneo-climateric sunt: Slănic Moldova, Târgu Ocna, Sarata Bai, Strunga, Nicolina, Durau, Oglinzi, Baltatesti și Negulești, Vatra Dornei, Câmpulung Moldovenesc, Gura Humorului și centrul balnear de la Ghermănești.¹²

În ceea ce privește turismul rural și agroturismul, acestea s-au dezvoltat în ultima perioadă la nivel național. În Regiunea Nord-Est, Bucovina este o zonă agroturistică consacrată prin intermediul arealelor cu caracteristici specifice, Țara Huților din nordul Sucevei, ce se întinde și în județul Maramureș, zona Moldovița – Izvoarele Sucevei în județul Suceava și altele. O altă zonă importantă din regiune este Masivul Ceahlău, în special zonele Bicaz, Ceahlău și Durău.

Regiunea Nord-Est numără două stațiuni montane principale, Vatra Dornei și Durău. Vatra Dornei a beneficiat de investiții de-a lungul timpului care au dus la o dezvoltare semnificativă a sporturilor de iarnă din zonă. Zonele montane din regiune se pretează activităților caracteristice turismului activ, precum nordic walking, practicarea drumețiilor montane, alpinismul, ciclismul montan, echitație, rafting pe râurile Bistrița și Moldova, zborul cu delta plan și cu parapantă etc. Peisajul montan și submontan din regiune oferă pe lângă elementele naturale specifice (păduri, lacuri, râuri și izvoare, peșteri etc.) și numeroase arii protejate cu o mare diversitate a florei și faunei, cu anumite specii unice sau pe calde de dispariție.

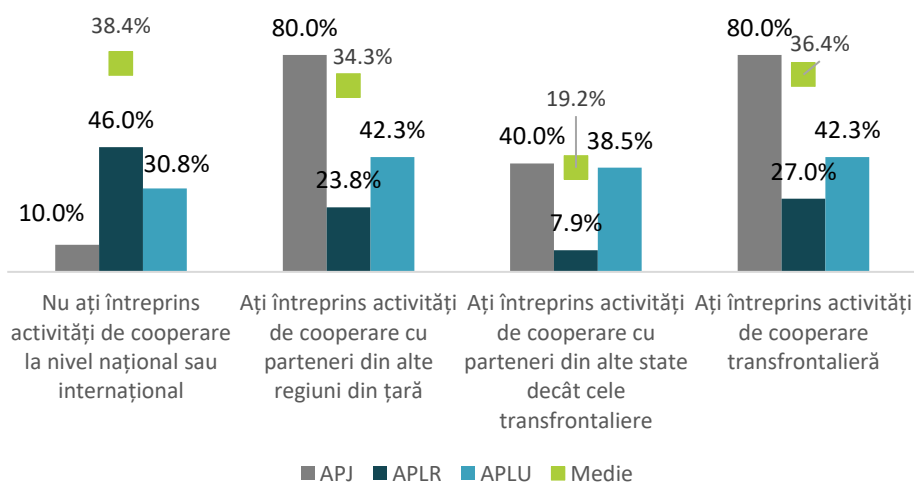
2.4. COOPERARE TERITORIALĂ ȘI FORME ASOCIATIVE DE DEZVOLTARE

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI - CHESTIONARE

Cooperarea în ultimii 5 ani Respondenți: APJ, APLU și APLR

Conform răspunsurilor oferite de reprezentanții Autorităților Publice Locale și Județene, putem remarca un nivel destul de ridicat de cooperare, doar un procent de 36,4% dintre reprezentanții autorităților publice participante la studiu au declarat că nu au întreprins activități de cooperare la nivel național sau internațional. Un procent de 38,4% din autoritățile publice participante la studiu au întreprins activități de cooperare transfrontalieră, 34,3% au întreprins activități de cooperare cu parteneri din alte regiuni din țară și 19,2% activități de cooperare cu parteneri din alte state decât cele transfrontaliere.

La nivelul Autorităților Publice Județene poate fi remarcat un grad de cooperare mai ridicat decât la nivelul Autorităților Publice Locale din mediu urban sau rural. Doar 10% din Autoritățile Publice Județene nu au întreprins în ultimii 5 activități de cooperare la nivel național sau internațional, în schimb ce procentul Autorităților Publice Locale din mediul urban este de 30,8% iar a celor din mediul rural de 46%.

¹² [Planul](#) Regional de Acțiune pentru Turism Nord-Est 2008 -2013

Grupurile de Acțiune Locală reprezintă parteneriate public-private, ce joacă un rol important la nivelul mediului rural, contribuind la dezvoltarea Regiunii Nord-Est. La nivel decizional, aceste grupuri includ cel mult 49% mediul public, și cel puțin 51% mediul privat.

“GAL-urile sunt reglementate de Regulamentele Europene ca structuri de dezvoltare locală, practic au ca obiectiv principal dezvoltarea zonelor unde sunt implementate. Aceste entități sunt organizații non-guvernamentale, care au ca obiectiv specific dezvoltarea zonei în care sunt instituite. Funcționarea Grupurilor de Acțiune Locală se bazează pe implicarea activă a actorilor locali, care au rolul de a identifica direcția majoră de dezvoltare a ariei teritoriale pe raza căreia se află GAL-ul respectiv, implicând totodată, toți locuitorii acelei zone”, a declarat pentru Agriinteligenta Alexandru Potor, președintele FNGAL. Delimitarea teritorială a GAL-urilor se face printr-o hotărâre a Consiliului Local de aderare la Grupul de Acțiune Locală din zona respectivă.¹³

O cooperare interjurisdicțională de succes este ancorată în cadre legislative naționale permissive. Temeiurile juridice care reglementează, ghidează și fac posibilă cooperarea interjurisdicțională s-au maturizat în timp. Această evoluție a variat de la instrumente juridice care fac posibile cooperarea interjurisdicțională, competențe și funcții sporite pentru aceste instituții, până la consolidarea capacităților și la instrumente fiscale care încearcă să simuleze și să facă posibilă cooperarea interjurisdicțională.

Cooperarea interjurisdicțională din România intră în principal sub incidența legislației care definește zonele metropolitane, teritoriul metropolitan și asociațiile de dezvoltare intercomunitară (ADI), precum Legea nr. 215/23.04.2001 a administrației publice locale, Legea nr. 350/06.07.2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul și Legea nr. 351/06.07.2001 privind aprobarea Planului de amenajare a teritoriului național - Secțiunea a IV-a - Rețeaua de localități. Asociațiile de dezvoltare, inclusiv cele metropolitane, sunt reglementate prin Ordonanța Guvernului nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații.

Asociații de dezvoltare intercomunitară - structurile de cooperare cu personalitate juridică, de drept privat, înființate, în condițiile legii, de unitățile administrativ-teritoriale pentru realizarea în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori furnizarea în comun a unor servicii publice.

Asociațiile de dezvoltare intercomunitară (ADI) sunt forme de asociere pe care localitățile și județele au fost obligate să le construiască, aceasta fiind, în lipsa regionalizării, o condiție esențială în accesarea fondurilor de mediu de la Uniunea Europeană. Astfel în cadrul ADI se regăsesc atât localități din mediul rural, cât și orașe ce aparțin mediului urban.

În Ghidul elaborat de Ministerul de Interne se arată că unitățile administrativ teritoriale au dreptul să colaboreze și să coopereze în scopul realizării în comun a unor proiecte de dezvoltare de interes zonal sau regional ori al furnizării în comun a unor servicii publice prin constituirea, în condițiile legii și în limitele competențelor autorităților lor deliberative și executive, a unor asociații de dezvoltare intercomunitară.

O asociație de dezvoltare intercomunitară înființată și organizată în temeiul Legii nr. 51/2006, cu modificările și completările ulterioare, poate să aibă ca obiect de activitate unul sau mai multe servicii comunitare de utilități publice.

Cooperarea intercomunitară poate urma mai multe modele¹⁴:

Modele de cooperare în cadrul entităților intercomunitare cu scop unic:

- ADI transport public
- ADI apă și ape uzate
- ADI gestionarea deșeurilor
- ADI pentru gestionarea infrastructurii fizice
- Asociație de turism - potențială organizație de management al destinației (OMD)

Modele de cooperare în cadrul entităților intercomunitare cu scopuri multiple:

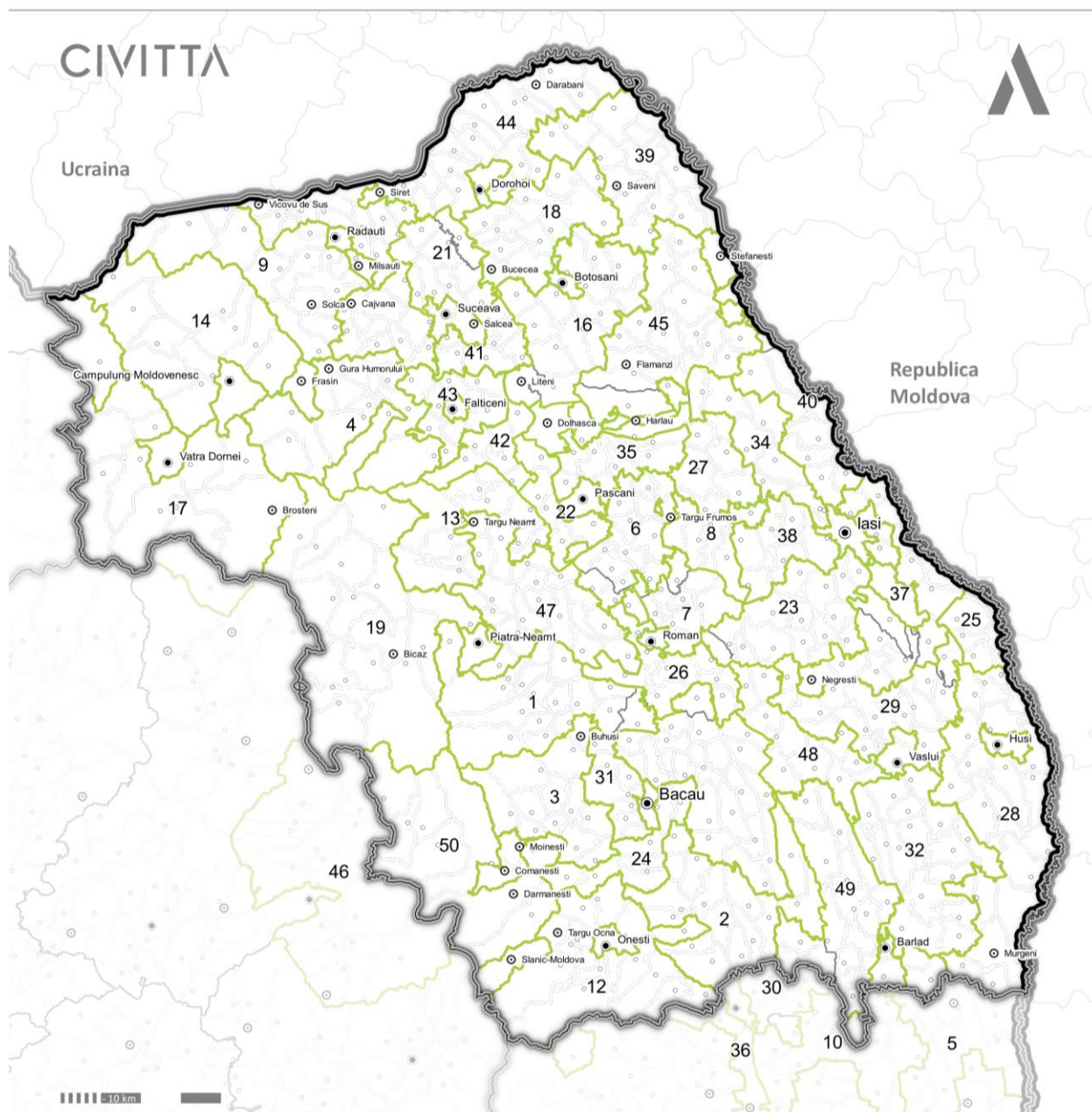
¹³ <https://agriintel.ro/36927/ce-este-un-gal-si-cum-functioneaza-el-pentru-a-i-ajuta-pe-fermieri-sa-acceseze-fonduri-europene-de-pana-la-200-000-de-euro/>

¹⁴ Banca Mondială, Romania Catching-up Regions, Modele de cooperare interjurisdicțională, 2019

- ADI zonă metropolitană
- Asociere intercomunitară pentru cooperare și dezvoltare comunitară, dezvoltare durabilă etc. (ADI)
- Asociație de dezvoltare microregională
- Grup de acțiune locală (GAL) pentru dezvoltare rurală
- Grup de Acțiune Locală pentru Pescuit (GALP)
- Grup local de acțiune pentru dezvoltare urbană

Cele mai comune modele de cooperare interjurisdicțională din România sunt ADI cu scopuri multiple și cu scop unic și parteneriatele bazate pe programe și proiecte. Cooperarea vizează o diversitate de domenii și niveluri teritoriale. O listă detaliată a Asociațiilor de Dezvoltare Intercomunitară se regăsește în anexe.

FIGURĂ 1 – GRUPURILE DE ACȚIUNE LOCALĂ DIN REGIUNEA NORD-EST, 2018

Limita teritoriului național	Rețeaua de localități
(rang cf. legii 351/2001)
Limita regiunilor de dezvoltare	I
Limită județ	II
Limită unitate administrativ teritorială de bază	III
Infrastructură de transport rutier	IV
Drum național	Grupuri de Acțiune Locală
Drum județean	
Infrastructură de transport feroviar	
Căi ferate	

Sursa: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

TABEL 1 - GRUPURILE DE ACȚIUNE LOCALĂ DIN REGIUNEA NORD-EST, 2018

NR.CRT	DENUMIRE
1	Asociația Drumurile Bistriței
2	Asociația G.A.L. Cetatea Tamasidava
3	Asociația G.A.L. Ulmus Montana
4	Asociația G.A.L. Confluente Nordice
5	Asociația G.A.L. Covurlui
6	Asociația G.A.L. Iași Sud-Vest
7	Asociația G.A.L. Podișul de Nord al Bârladului
8	Asociația G.A.L. Stejarul
9	Asociația G.A.L. Sucevița-Putna
10	Asociația G.A.L. Tecuci
11	Asociația G.A.L. Ținutul Bucovinei Frătăuții Vechi
12	Asociația G.A.L. Valea Troțușului Bacău
13	Asociația G.A.L. Ținutul Zimbrilor
14	Asociația G.A.L. Bucovina de Munte
15	Asociația G.A.L. Colinele Tutovei
16	Asociația G.A.L. Valea Siretului de Sus
17	Asociația G.A.L. Bazinul Dornelor
18	Asociația G.A.L. Codrii de Arama
19	Asociația G.A.L. Ceahlău
20	Asociația G.A.L. Cetatea Bucovinei
21	Asociația G.A.L. Codrii Bucovinei
22	Asociația G.A.L. Codrii Pașcanilor
23	Asociația G.A.L. Colinele Iașilor
24	Asociația G.A.L. Confluente Moldave
25	Asociația G.A.L. Dealurile Bohotinului
26	Asociația G.A.L. Elisabeta Doamna
27	Asociația G.A.L. Microregiunea Belcești-Focuri
28	Asociația G.A.L. Moldo-Prut
29	Asociația G.A.L. Movila lui Burcel Vaslui Nord
30	Asociația G.A.L. Plaiurile Bistriței
31	Asociația G.A.L. Podu Înalt Vaslui
32	Asociația G.A.L. Poiana Vlădicăi
33	Asociația G.A.L. Regiunea Rediu-Prăjeni
34	Asociația G.A.L. Siret Moldova
35	Asociația G.A.L. Ștefan cel Mare
36	Asociația G.A.L. Stejarii Argintii
37	Asociația G.A.L. Valea Bașeului de Sus
38	Asociația G.A.L. Valea Prutului
39	Asociația G.A.L. Valea Siretului de Jos
40	Asociația G.A.L. Suceava Sud-Est
41	Asociația G.A.L. Valea Șomuzului
42	Asociația G.A.L. Codrii Hertei
43	Asociația LEADER Colinele Moldovei

NR.CRT	DENUMIRE
44	Asociația Ținutul Răzeșilor
45	Asociația Valea Racovei
46	Asociația Valea Tutovei și Zeletinului
57	Asociația G.A.L. Valea Muntelui

Sursa: Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

2.5. OPORTUNITĂȚI ȘI OBSTACOLE ÎN DEZVOLTARE

Aspectele menționate anterior pot avea un rol important în influențarea dezvoltării Regiunii Nord-Est și disparitățile urban-rural. Unul dintre exemple face referire la relieful și hidrografia poate izola anumite UAT-uri, în special cele din mediul rural.

Un alt aspect poate fi lipsa unor autostrăzi sau drumuri expres ce izolează întreaga regiune, iar cele mai afectate fiind zonele cu o întindere mare fără orașe. Acestea prezintă dificultăți chiar și mai mari de a accesa servicii publice și duc lipsă de conexiune cu restul țării.

Accesibilitate scăzută la nivel regional atât la nivel național, cât și la nivel local reprezintă o problemă importantă în dezvoltarea regiunii. Această problemă apare în mediul urban, în care competitivitatea economică este destul de scăzută în comparație cu orașele din România care beneficiază de infrastructură dezvoltată rutieră și feroviară. Pe de altă parte această problemă afectează în special localitățile din mediul rural, ce nu se află în proximitatea unui centru urban. Acest tip de localități sunt dezavantajate și accesibilitatea la dotări de infrastructură socio-culturală precum spitale, licee este îngreunată. De asemenea oportunitățile de angajare sau de consum sunt mult mai scăzute în astfel de localități.

În ceea ce privește clima zonei, faptul că este un climat continental temperat cu variații ridicate de temperatură și precipitații afectează modul de viață, dar și de cultivare agricolă a locuitorilor. În Regiunea Nord-Est există anual aproximativ 10 zile de secetă și aproximativ 14 zile de inundații. Acestea produc pagube la nivel infrastructural și al culturilor agricole.

Componenta solului, tipul de relief, hidrografia regiunii și clima determină existența anumitor areale cu risc crescut de inundații, alunecări de teren sau secete.

Totodată rețeaua hidrografică din teritoriu reprezintă o oportunitate importantă datorită apelor minerale carbogazoase ce pot fi valorificate în scop economic. De asemenea în Regiunea Nord-Est există un potențial puternic de valorificare a resurselor minerale.

În ceea ce privește solul, în teritoriu există zone de podiș și Subcarpați cu o fertilitate scăzută ce sunt sărace în jumus și substanțe nutritive. Acestea ar necesita să fie întreprinse măsuri de ameliorare complexe și de utilizare de îngrășăminte organice.

Regiunea Nord-Est este caracterizată de o diversitate mare a faunei și florei, fapt ce o deosebește la nivel național prin speciile unice regăsite în teritoriu. Acestea reprezintă un potențial în ceea ce privește dezvoltarea turistică naturală. Cadrul natural divers este un punct tare la nivel regional. Flora și fauna regiunii fac parte din regiunea alpină în zona de vest, regiunea continentală în centru și nord-est, regiunea stepică în est și sud.

Elementele de cadru natural și patrimoniu național reprezintă o oportunitate pentru dezvoltarea unui mod de viață sănătos al locuitorilor. De asemenea acest factor poate contribui la creșterea atractivității regiunii prin dezvoltarea, de exemplu, a eco-turismului, turismului de agrement etc.

În Regiunea Nord-Est se regăsesc zone agroturistice consacrate prin intermediul arealelor cu caracteristici specifice, în special în județul Suceava care prezintă o puternică oportunitate de promovare și dezvoltare a turismului agro.

La nivel regional se regăsesc stațiuni montane importate care au dus la o dezvoltare semnificativă a sporturilor de iarnă. Astfel există un potențial puternic de creștere economică prin intermediul turismului sportiv.

Peisajul montan și submontan din regiune oferă pe lângă elementele naturale specifice (păduri, lacuri, râuri și izvoare, peșteri etc.) și numeroase arii protejate cu o mare diversitate a florei și faunei, cu anumite specii unice sau pe cale de dispariție. Astfel zona se evidențiază printr-un potențial de promovare și exploatare a cadrului natural într-un mod sustenabil.

În Regiunea Nord-Est, zona montană ocupă 28% din teritoriu, zona subcarpatică 12% și zona de podiș 60%. Astfel se observă o varietate de amenajare a teritoriului.

Relieful teritoriului Regiunii Nord-Est este fragmentat, iar modul de orientare al văilor de la nord la sud contribuie la accesibilitatea scăzută a zonei. Astfel apar probleme în realizarea de legături rutiere între localitățile din zona de vest a județului Vaslui și a zonei de est a județului Bacău.

3. DISPARITĂȚI DE ORDIN DEMOGRAFIC

3.1. PREZENTAREA PRINCIPALELOR ASPECTE CHEIE CONSTATE

În anul 2018, Regiunea Nord-Est înregistra 3.968.040 locuitori, fiind regiunea cu cea mai numeroasă populație din România. Cea mai puțin populată zonă este sud-estul regiunii. Centrele urbane polarizează populația în vecinătatea lor, precum și în comunele de pe principalele artere dintre acestea.

Pe fondul natalității, populația a crescut constant începând cu anul 2015. Creșterea populației a fost datorată în principal mediului urban, care concentrează 46% din locuitorii Regiunii Nord-Est. În mediul rural, populația a scăzut, în principal din cauza mortalității ridicate și, în măsură mai mică din cauza migrației definitive.

Există comune subdimensionate care sunt relativ izolate și comune care depășesc 5000 de locuitori – pragul minim de înființare a unui oraș și care pot avea rol de deservire teritorială pentru zonele mai puțin populate.

Deși rata natalității este favorabilă la nivel de regiune precum și în fiecare dintre județele componente, rata mare a mortalității conduce la rate negative ale sporului natural.

Din punct de vedere al îmbătrânirii demografice și al înlocuirii forței de muncă, regiunea înregistrează o situație favorabilă la nivel național.

În centrele urbane a crescut numărul tinerilor și numărul vârstnicilor, în timp ce populația aptă de muncă a scăzut. Pe de altă parte, în mediul rural s-au înregistrat creșteri ale populației apte de muncă și scăderi ale numărului tinerilor și a vârstnicilor.

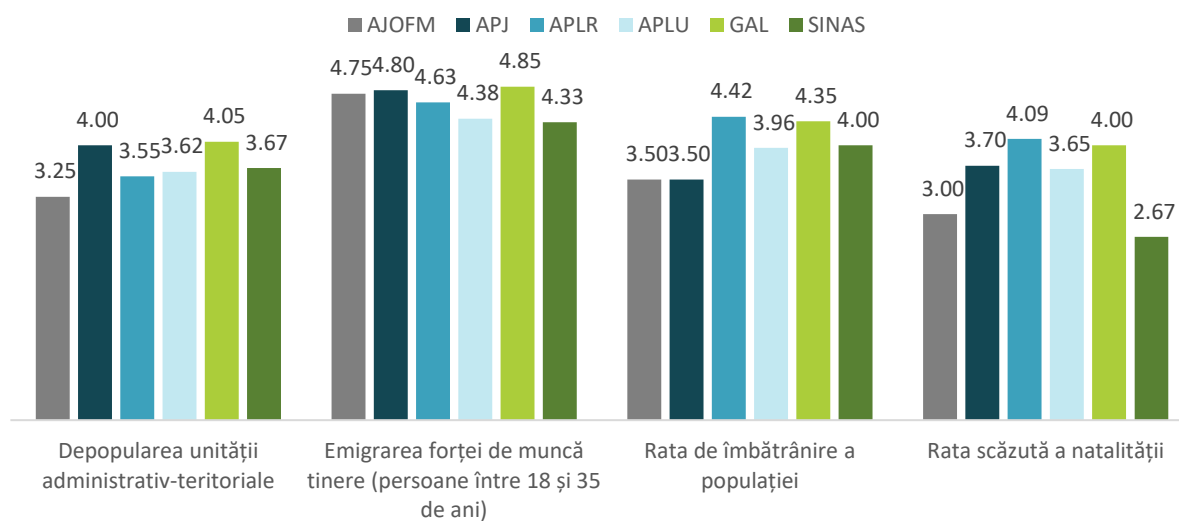
În ceea ce privește mișcarea migratorie, majoritatea UAT-urilor, cu precădere cele rurale, au înregistrat valori negative ale soldului schimbărilor de domiciliu. Pe de altă parte, datorită fenomenului de suburbanizare generat de principalii poli urbani, comunele aflate în zonele metropolitane sau în coroanele de localități înconjurătoare ale orașelor au înregistrat valori pozitive ale soldului schimbărilor de domiciliu.

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI - CHESTIONARE

- Principala provocare cu care se confruntă Regiunea Nord-Est, din punct de vedere demografic, este emigrarea forței de muncă tinere (persoane între 18 și 35 de ani), conform răspunsurilor oferite la chestionarele aplicate, cu un punctaj mediu de 4,62 din 5 puncte. Aceasta este resimțită în special de reprezentanții Grupurilor de Acțiune Locală (4,85 puncte) și Autorităților Publice Județene (4,8 puncte).
- Regiunea se confruntă, de asemenea, cu probleme destul de mari din cauza îmbătrânirii populației (3,95 puncte), scăderii populației (3,69 puncte), dar și din cauza natalității scăzute (3,52 puncte).
- În mediul rural, problemele de ordin social precum: emigrarea forței tinere de muncă (4,63 puncte rural și 4,38 puncte urban), îmbătrânirea populației (4,42 puncte rural și 3,96 puncte urban) și scăderea natalității (4,09 puncte rural și 3,65 puncte urban) sunt resimțite mai intens comparativ cu mediul urban, conform reprezentanților Autorităților Publice Locale participante la studiu.
- Depopularea unităților administrativ teritoriale, în schimb, este resimțită ușor mai ridicat în mediul urban (3,62 puncte) față de mediul rural (3,55 puncte).
- Se remarcă o diferență de percepție a respondenților din partea Autorităților Județene de Ocupare a Forței de Muncă față de respondenții Autorităților Publice locale și județene, Grupurilor de Acțiune Locală și cei ai Sindicatelor și Asociațiilor, care, cu excepția problemei destul de mari cauzată de emigrarea forței de muncă tinere (3,8 puncte), nu consideră că regiunea se confruntă cu probleme prea mari în ceea ce privește depopularea, îmbătrânirea populației sau scăderea natalității.

- Întrebare: Care considerați că sunt cele mai mari provocări de ordin demografic din comunitatea dumneavoastră (județul unde activați)? (vă rugăm să acordați o notă de la 1 – cea mai mică problemă la 5 – cea mai mare problemă); Respondenți: Agenția Județeană de Ocupare a Forței de muncă, Autorități Publice Județene, Autorități Publice Locale din mediul Urban, Autorități Publice Locale din mediul Rural, Grupuri de Acțiune Locală și Sindicate și Asociații. Analizând scorurile obținute pe județe, în baza răspunsurilor oferite de reprezentanții Autorităților Publice Județene, observăm faptul că:
 - Județul Vaslui a înregistrat un scor maxim, de 5 puncte, toate cele 4 provocări de ordin demografic fiind resimțite la nivelul județului ca probleme foarte mari.
 - Emigrarea forței de muncă tinere (persoane între 18 și 35 de ani) e considerată ca una din cele mai mari probleme (5 puncte) în majoritatea județelor regiunii, cu excepția județului Iași care a înregistrat un scor de 4 puncte.
 - Rata scăzută a natalității este văzută ca o problemă mare în județele Bacău și Neamț (scor de 4 puncte) și destul de mare în județele Suceava (3,5 puncte), Iași (3,5 puncte) și Botoșani (3 puncte).
 - Din perspectiva ratei de îmbătrânire a populației, la nivelul județului Bacău, aceasta este considerată o problemă mare (4 puncte), în timp ce la nivelul județelor Neamț (3,5 puncte), Suceava (3,5 puncte), Iași (3 puncte) și Botoșani (3 puncte), este considerată o problemă destul de mare cu care județele se confruntă.
 - Cu excepția județului Iași (3 puncte), depopularea unităților administrativ teritoriale este considerată o problemă foarte mare (Bacău – 5 puncte) sau mare (Botoșani, Neamț și Suceava – 4 puncte).

CLASAMENT PRIVIND PROBLEMELE INDICATE DE RESPONDEȚII LA CHESTIONARELE APLICATE – DEMOGRAFIE, 2019

Sursa: Prelucrare proprie a rezultatelor chestionarelor aplicate factorilor interesați

3.2. Populația totală

În anul 2018, Regiunea Nord-Est număra 3.968.040 locuitori, fiind cea mai numeroasă regiune a României. Pe fondul natalității pozitive, populația acesteia a crescut constant din anul 2015, cu 1%. Situația este favorabilă la nivel național, fiind a doua regiune după București-Ilfov care a înregistrat creștere în această perioadă, în timp ce în restul regiunilor populația a scăzut.

Creșterea populației a fost datorată în principal mediului urban, care concentrează 46% din locuitorii Regiunii Nord-Est. În mediul rural, populația a urmat o curbă de creștere și apoi scădere, ajungând în anul 2019 la o valoare inferioară celei din anul 2015, în principal din cauza mortalității ridicate și, în măsură mai mică din cauza migrației definitive din județele Neamț, Vaslui, Bacău și Botoșani.

La nivel intra-regional, Județul Iași înregistrează cea mai numeroasă populație, Municipiul Iași fiind, de altfel, al doilea centru urban național ca număr de locuitori după capitală. Populația județului a înregistrat creșteri constante începând cu anul 2015 atât în mediul urban cât și în mediul rural în principal datorită schimbărilor de domiciliu.

Pe locul 2, județele Bacău și Suceava concentrează fiecare 19% din locuitorii regiunii, cu toate că au prezentat tendințe diferite în intervalul analizat. Astfel, în județul Bacău tendința generală a fost descreșterea a numărului de locuitori atât în mediul urban cât și în mediul rural – aici sporul natural și soldul schimbărilor de domiciliu fiind negative, în timp ce în județul Suceava numărul locuitorilor a crescut în cadrul ambelor medii de rezidență – cei doi indicatori menționați anterior având valori pozitive.

Județul Neamț concentrează 15% din populația Regiunii Nord-Est și a înregistrat descreșteri în intervalul analizat – mișcarea migratorie nu a avut un impact semnificativ asupra populației nemțene, astfel încât rata sporului natural a condus la declinul demografic și la îmbătrânirea semnificativă a județului Neamț.

Județul Vaslui, deși se află pe ultimul loc cu 12% din populația regiunii, a înregistrat creșteri ale numărului de locuitori în intervalul analizat, dar această tendință s-a manifestat doar în mediul urban, deoarece în mediul rural a fost înregistrat cel mai mare sold negativ la nivel de regiune. Totuși, Vaslui este singurul județ cu spor natural semnificativ pozitiv.

Distribuția spațială a populației în regiune evidențiază modele de polarizare teritorială a centrelor urbane, care adună în jurul lor precum și în comunele aflate pe principalele artere dintre acestea, densități mai mari de populație. Cea mai depopulată zonă este sud-estul a teritoriului analizat.

Majoritatea suprafeței regiunii este ocupată de comune având dimensiuni clasice conform principalilor indicatori naționali minimali de definire a localităților, între 2.000 și 5.000 de locuitori. Cu toate acestea, există comune care numără sub 2.000 sau chiar sub 1.500 de locuitori, care nu se încadrează în condițiile minime de existență la nivel național și care vor prezenta mereu dificultăți în demersul de deservire cu dotări și servicii publice. Unele dintre acestea sunt tangente sau se află în imediata apropiere a unor centre urbane majore, astfel încât nu prezintă o situație îngrijorătoare.

Pe de altă parte, așa cum arată harta de mai jos și așa cum a fost identificat inclusiv în Planul de Amenajare a Teritoriului Național, există comune subdimensionate care sunt relativ izolate și care fac parte din zone mai ample lipsite de orașe pe o rază de 25-30 de km, aici fiind necesare acțiuni comune prioritare de deservire intercomunală.

Zona 13:

- Botoșani: Albești, Călărași, Dobârceni, Durnești, Flămânzi, Frumușica, Hlipiceni, Lunca, Mihălășeni, Prăjeni, Răuseni, Ripiceni, Românești, Santa Mare, Ștefănești, Todireni, Trușești;
- Iași: Andrieșeni, Bivolari, Gropnița, Probotă, Șipote, Trifești, Vlădeni

Zona 14

- Iași: Ciortești, Costuleni, Cozmești, Dolhești, Gorban, Grozești, Moșna, Prisăcani, Răducăneni, Vaslui, Arsura, Boțești, Bunești-Averești, Codăești, Dănești, Drânceni, Miclești, Tăcuta

Zona 15

- Iași: Dagâța, Ipatele, Mironeasa, Scânteia, Șcheia, Tansa, Țibana, Țibănești, Neamț, Bozieni, Oniceni, Poienari, Valea Ursului;
- Bacău: Colonești, Corbasca, Dealu Morii, Filipeni, Găiceana, Glăvănești, Horgești, Huruiesti, Izvoru Berheciului, Lipova, Motoșeni, Oncești, Parincea, Pâncești, Plopana, Podu Turcului, Răchitoasa, Stănișești, Tătăraști, Vultureni;
- Vaslui: Albești, Alexandru Vlahuță, Banca, Berezeni, Blăgești, Bogdănești, Bogdănița, Costești, Dimitrie Cantemir, Dragomirești, Fălcu, Găgești, Gherghești, Hoceni, Iana, Ivănești, Lunca Banului, Mălușteni, Murgeni, Poienești, Puiești, Pungești, Roșiești, Șuletea, Vetrișoia, Viișoara, Voinești, Vutcani.

În același timp, există o serie de comune care depășesc 5.000 de locuitori – pragul minim de înființare a unui oraș și care pot avea rol de deservire teritorială pentru zonele mai puțin populate. O situație particulară este a celor 11 comune care au peste 10.000 de locuitori (Dofteana, Mărgineni și Nicolae Bălcescu din Bacău, Săbăoani din Neamț, Marginea și Scheia din Suceava, Deleni, Belcești, Tomești, Holboca, Ciurea și Miroslava din Iași¹⁵) dintre care, majoritatea, s-au dezvoltat sub influența fenomenului de suburbanizare a centrelor urbane principale.

„Despre comunele izolate datorită reliefului montan - serviciile publice nu au șanse să se schimbe datorită dificultăților de accesibilitate și se va ajunge la emigrarea locuitorilor.” A declarat unul dintre participanții din cadrul întâlnirii de lucru din data de 8.10.2019

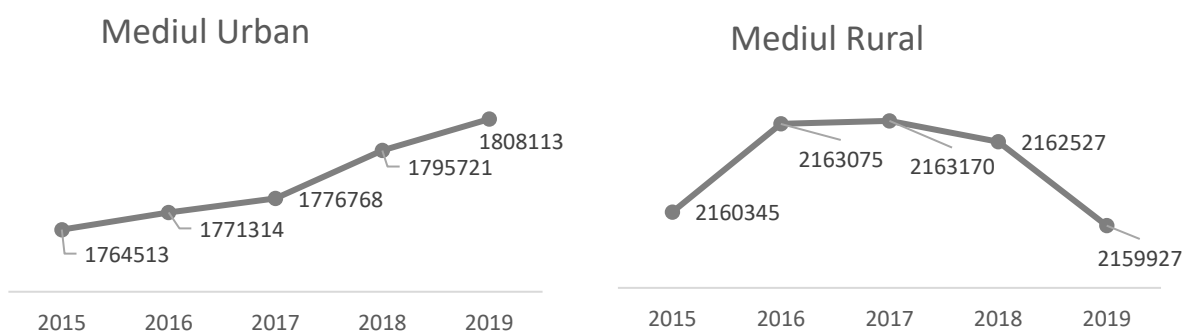
”Da, comunele cu un număr mai mare de locuitori sunt mai dezvoltate prin prisma bugetului alocat, unele comune au drumurile asfaltate, infrastructura este bine pusă la punct, altele sunt în noroi. Comunele care sunt mai apropiate de zona urbană sunt mai dezvoltate, oamenii lucrează în orașele din împrejurimi, cele care sunt situate mai la periferie, mai departe de orașe, sunt defavorizate, dezvoltarea este mai lentă, sunt mult mai izolate. Populația crește în comunele limitrofe orașelor, în timp ce în comunele mai îndepărtate, scade”. A declarat unul dintre participanții din cadrul sesiunii de interviuri cu actori relevanți din luna Septembrie 2019.

¹⁵ Comunele menționate din Iași ajungând până la 18.000 de locuitori fiecare

DENSITATEA POPULAȚIEI

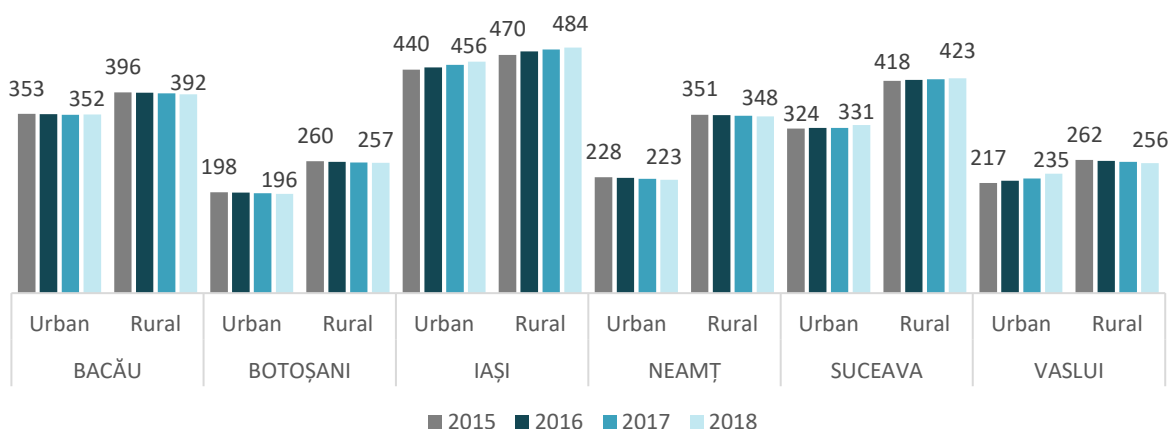
La nivelul Regiunii Nord-Est, comunele cu cea mai mare densitate a populației sunt cele din jurul așezărilor urbane și de-a lungul drumurilor europene și naționale ca E85, E58 și DN15. Cea mai puțin densă zonă (sub 50 locuitori/kmp) este și cea mai puțin populată - Sud-Estul regiunii - formată din județul Vaslui și parte din județul Bacău. O altă zonă cu densitate redusă a fost identificată în extremitatea Nord-Estică a regiunii, la limita dintre Județul Botoșani și Republica Moldova. Totodată, apropierea comunelor de lanțul Carpatic evidențiază o scădere a densității populației odată cu creșterea altitudinii, fenomen ce se manifestă pe toată latura Vestică a regiunii.

FIGURĂ 2 – POPULAȚIA PE MEDII DE REZIDENȚĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

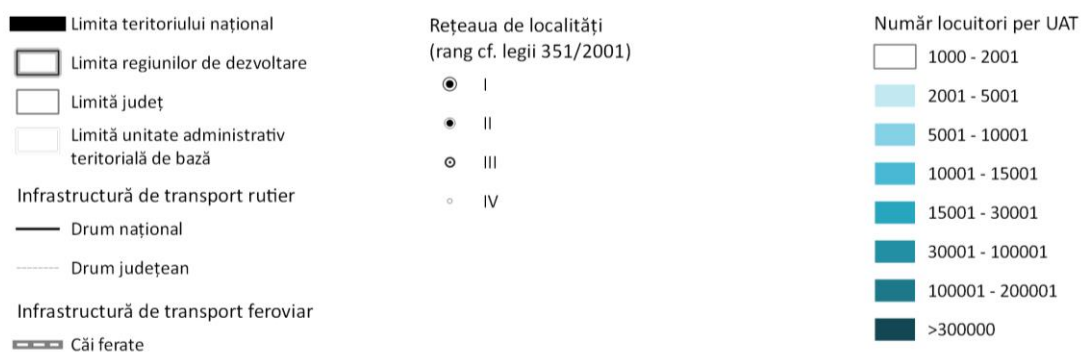
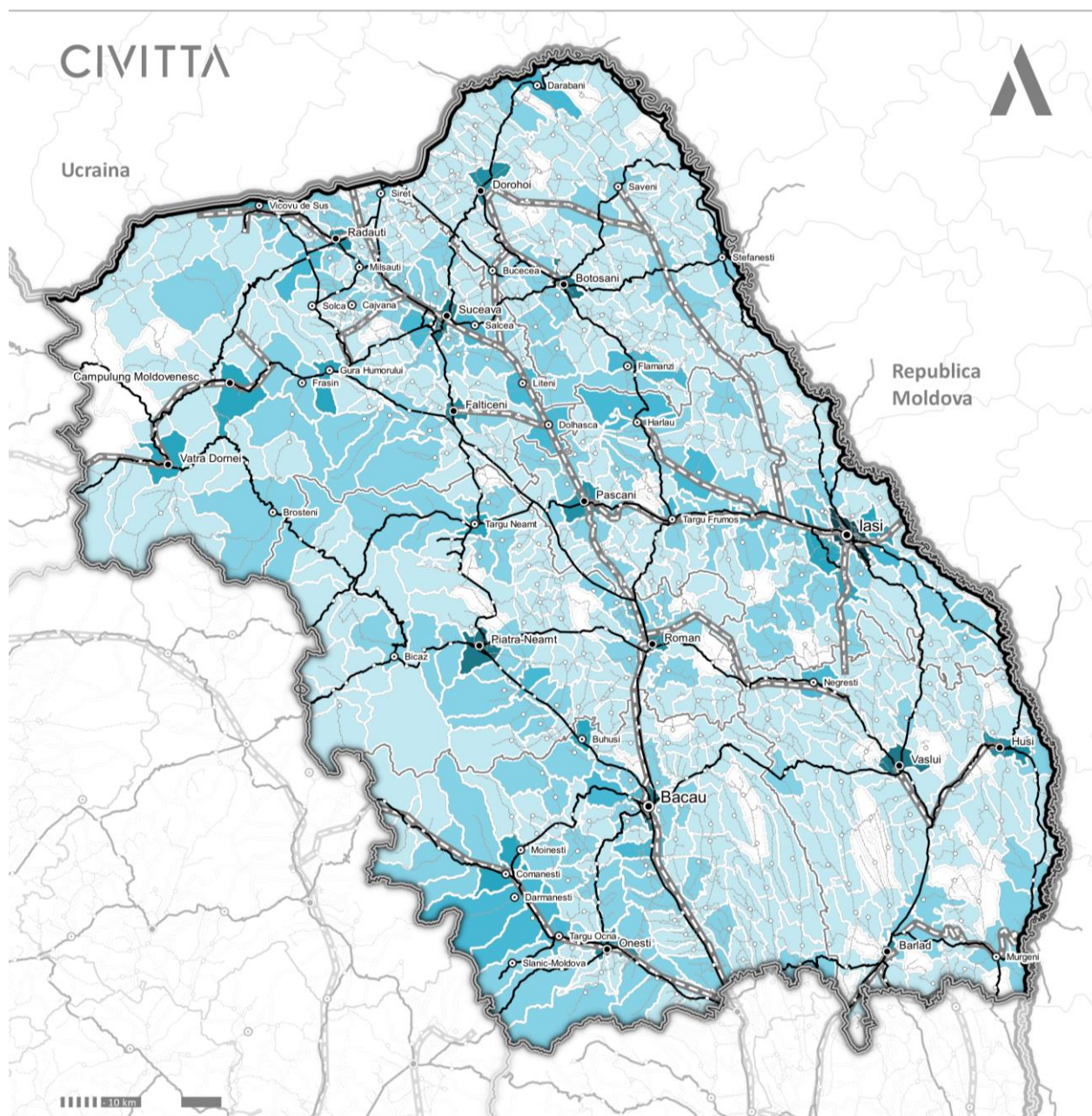
Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 3 – POPULAȚIA PE JUDEȚE ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ ALE REGIUNII NORD-EST, 2015 – 2018

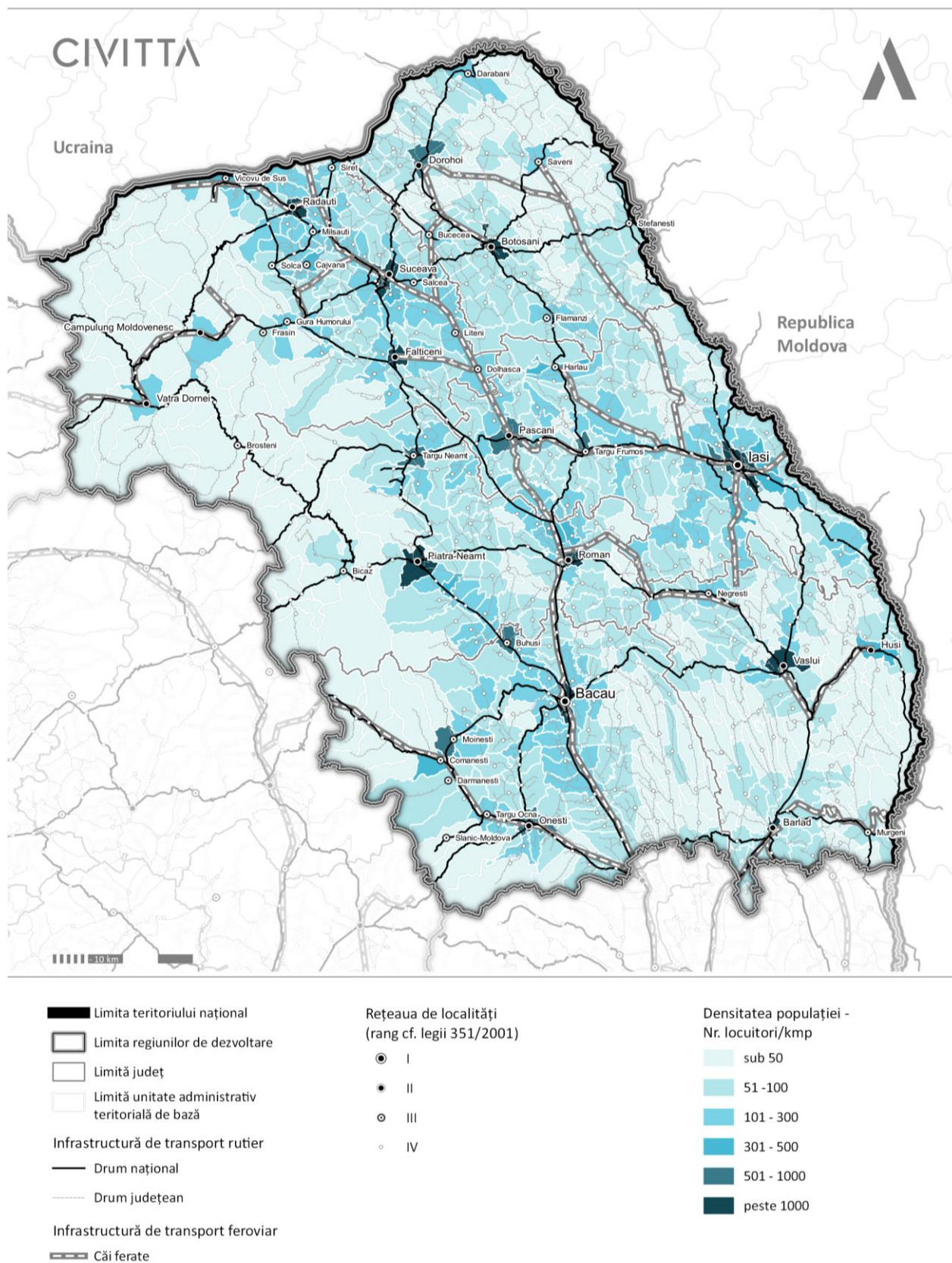
Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 4 – NUMĂR DE LOCUITORI PER UAT ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor din Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 5 – DENSITATEA POPULAȚIEI DOMICILIATE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor ANCPJ și din Baza de date TEMPO Online a INS

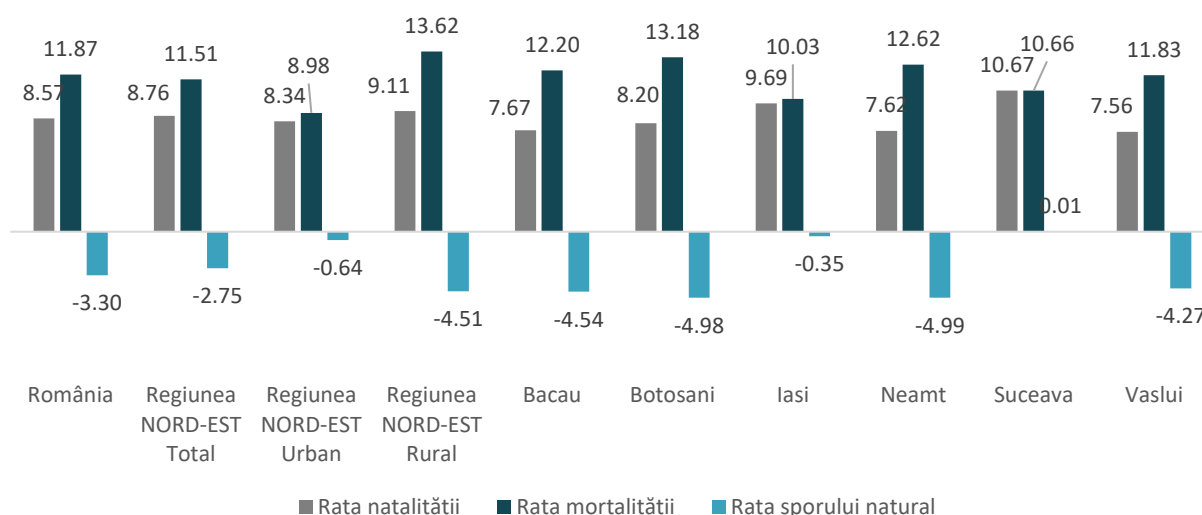
3.3. ELEMENTE PRIVIND MIȘCAREA NATURALĂ A POPULAȚIEI

Deși rata natalității este favorabilă la nivel de regiune precum și în fiecare dintre județele componente ale acesteia, rata mare a mortalității face ca, per total, mișcarea naturală a populației să nu fie una pozitivă, cu rate ale sporului natural negative.

În sens pozitiv se remarcă județul Suceava unde mișcarea naturală este per total echilibrată, cu rata sporului natural aproximativ 0 – fapt datorat localităților cu spor natural pozitiv de pe axa Suceava – Rădăuți – Câmpulung Moldovenesc, în timp ce în județul Iași tinde și acesta spre aceeași situație echilibrată, mai ales datorită comunelor din zona metropolitană și a celor din imediata apropiere a acestora – în direcția Pașcani.

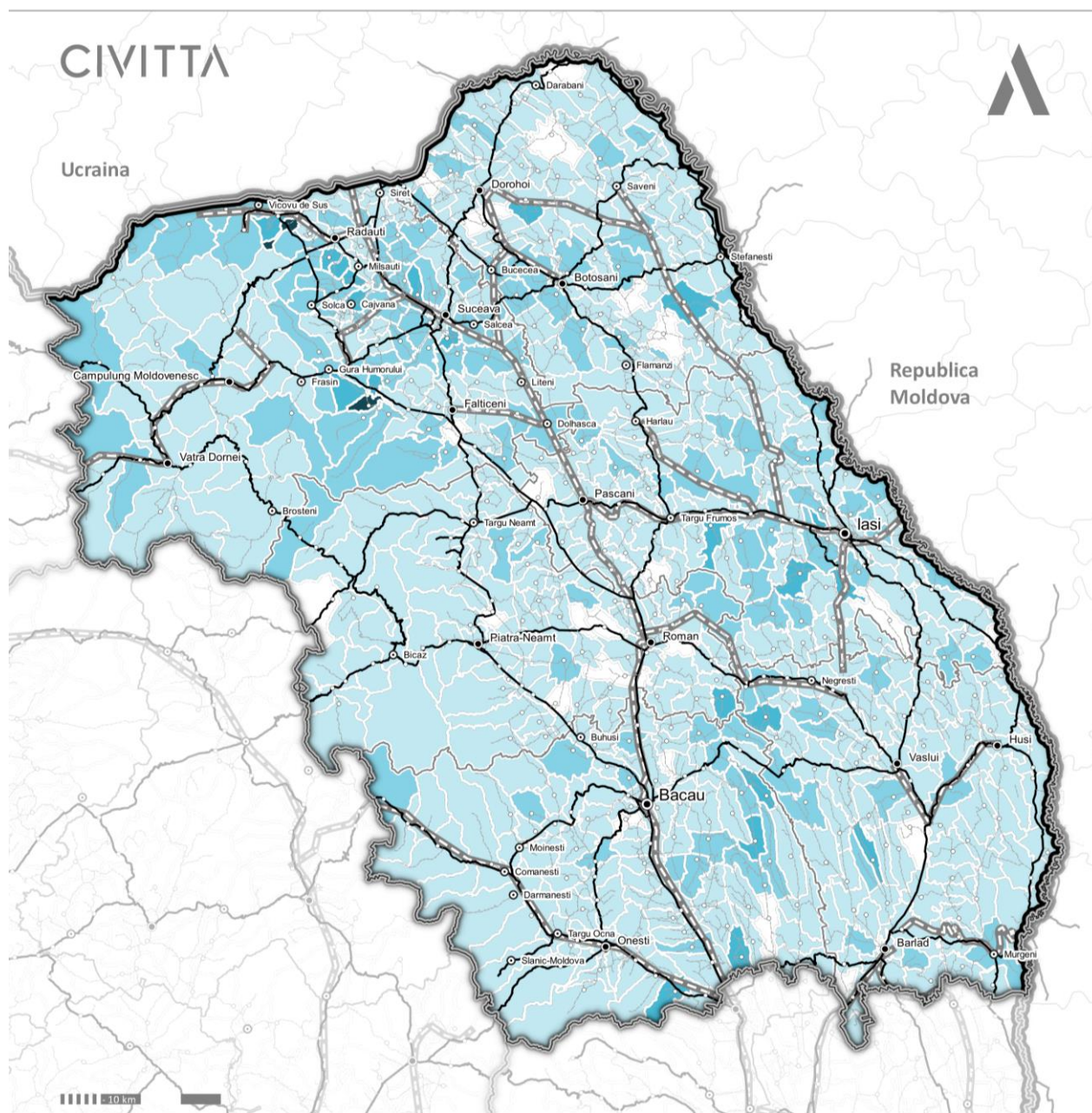
De altfel, sporul natural negativ este în consecință o problemă a mediului rural și în special a zonelor depopulate și/ sau îmbătrânite demografic din județele Neamț, nordul regiunii – județele Botoșani și Suceava – pe axa Dorohoi – Botoșani și în sudul regiunii pe axa Bacău-Bârlad. Totuși, dintre centrele urbane majore se remarcă Municipiile Botoșani, Piatra Neamț și Bacău unde situația demografică nu este favorabilă.

FIGURĂ 6 – MIȘCAREA NATURALĂ A POPULAȚIEI ÎN ROMÂNIA, REGIUNEA NORD-EST ȘI ÎN JUDEȚELE COMPONENTE ALE ACESTEIA, 2018

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 7 – RATA NATALITĂȚII PENTRU REGIUNEA NORD-EST, 2018

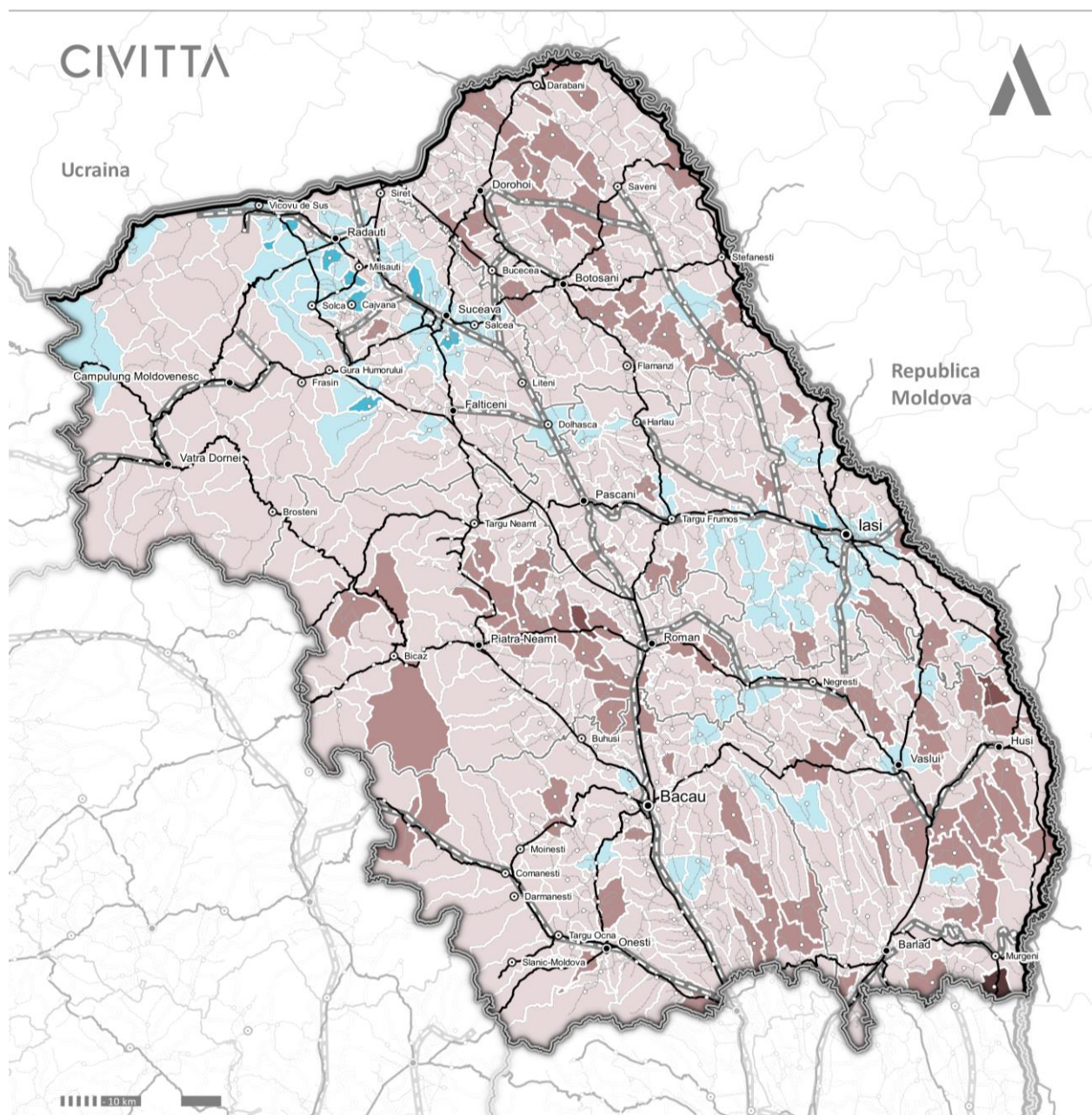
- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier**
- Drum național
- Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar**
- Căi ferate

- Rețeaua de localități**
 (rang cf. legii 351/2001)
- I
 - II
 - III
 - IV

- Rata natalității (‰)**
- 0 - 5
 - 6 - 10
 - 11 - 15
 - 16 - 20
 - 21 - 30

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor din Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 8 – RATA SPORULUI NATURAL PENTRU REGIUNEA NORD-EST, 2018

- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier**
 - Drum național
 - Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar**
 - Căi ferate

Rețeaua de localități
 (rang cf. legii 351/2001)

- I
- II
- III
- IV

Rata sporului natural (‰)

- 40 - -30
- 29 - -20
- 19 - -10
- 9 - 0
- 0 - 10
- 11 - 20

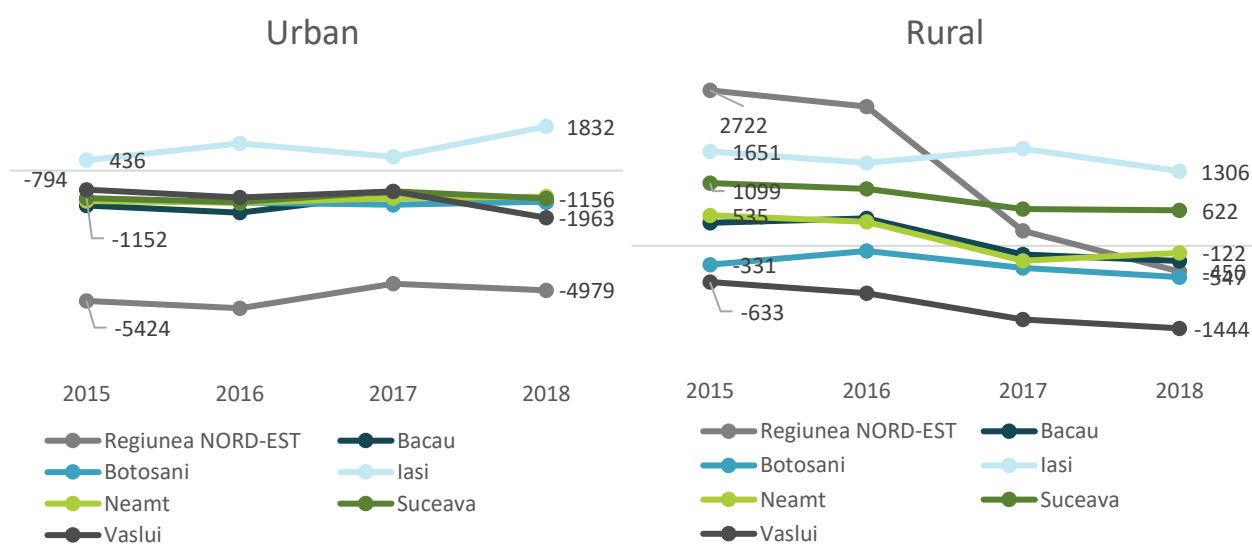
Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor din Baza de date TEMPO Online a INS

3.4. ELEMENTE PRIVIND MIȘCAREA MIGRATORIE A POPULAȚIEI

Încă de la intrarea României în Uniunea Europeană, Regiunea Nord-Est a fost principalul bazin de emigrare a forței de muncă către țările din Europa Centrală și de Vest. Astfel, soldul schimbărilor de reședință - persoane plecate cu reședința într-o altă localitate decât cea de domiciliu - este negativ în toate județele regiunii cu excepția județului Iași, unde municipiul omonim a înregistrat numai în anul 2018 mai mult de 10.000 de persoane venite la studii sau pentru locul de muncă, datorită funcției sale de centru universitar, industrial și de afaceri.

În ceea ce privește schimbările de domiciliu – persoanele care au plecat cu domiciliul în altă localitate - situația este împărțită. Din punct de vedere statistic, la nivel de regiune și la nivel județean, soldul acestor schimbări este pozitiv. Analiza teritorială la nivel de UAT arată faptul că majoritatea UAT-urilor, cu precădere cele din mediul rural au înregistrat valori negative ale soldului schimbărilor de domiciliu. Pe de altă parte, datorită fenomenului de suburbanizare generat de principalii poli urbani, comunele aflate în zonele metropolitane sau în prima coroană de localități înconjurătoare ale orașelor au înregistrat valori pozitive ale aceluiași indicator.

FIGURĂ 9 – SOLDUL SCHIMBĂRILOR DE DOMICILIU, 2015 - 2018 (NUMĂR DE LOCUITORI)

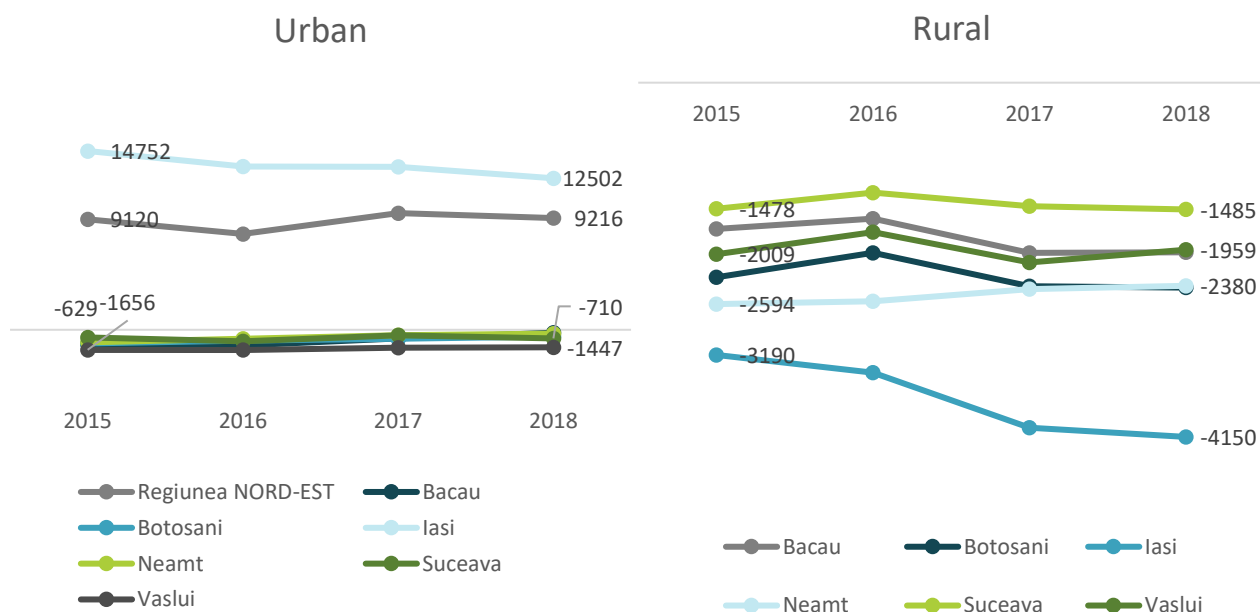

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

„La nivelul Județului Vaslui situația creșterii demografice din mediul urban este influențată de tinerii din Republica Moldova ce doresc să își ia cetățenie română și își fac buletine în Municipiul Vaslui. Se estimează faptul că mai mult de 10% din populația orașului este reprezentată de cetățeni din Republica Moldova ce își stabilesc domiciliul în oraș.” A declarat unul dintre participanții din cadrul întâlnirii de lucru din data de 8.10.2019

„În orașul Buhuși există aproximativ 2500 de cetățeni din Republica Moldova cu domiciliul înregistrat în două garsoniere, care sunt acolo doar statistic, ei nefiind o forță de muncă reală, deoarece nu sunt populație stabilă.” A declarat unul dintre participanții din cadrul întâlnirii de lucru din data de 15.10.2019

FIGURĂ 10 – SOLDUL SCHIMBĂRILOR DE REȘEDINȚĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015 – 2018

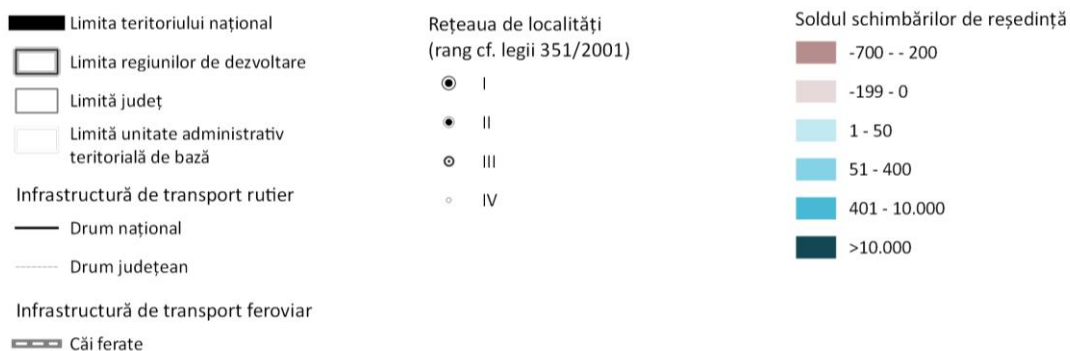
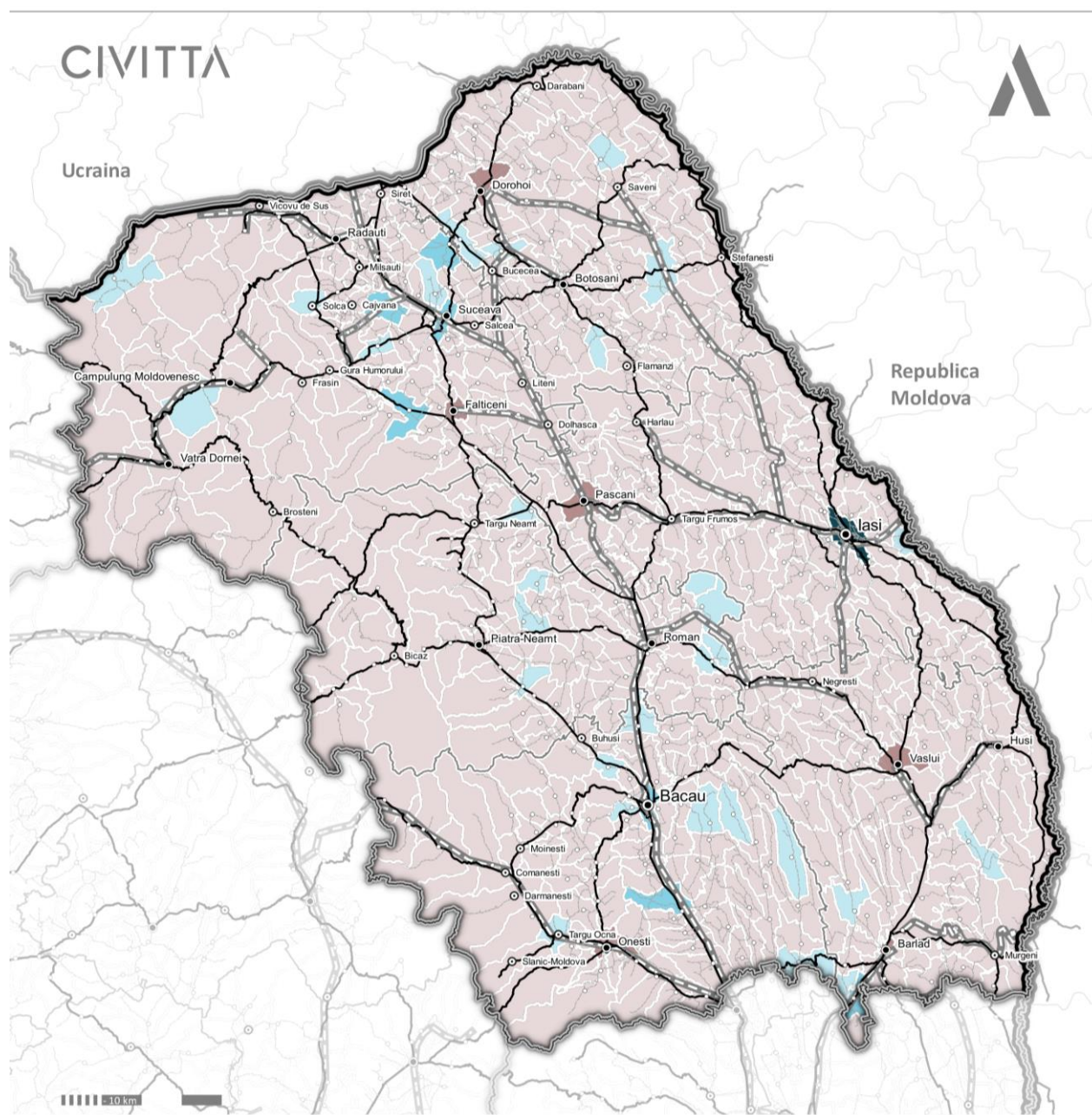
Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

„Este necesară promovarea măsurilor pentru reîntoarcerea în rural – care se depopulează și astfel apar locuințe părăsite, forța de muncă este îmbătrânită, se înregistrează migrație spre urban sau spre alte regiuni/ țări.” A declarat unul dintre participanții din cadrul focus-grupului din data de 12.09.2019

„Emigrarea este principala cauză a lipsei forței de muncă, salariile fiind mult mai competitive în străinătate. Problema este accentuată și de faptul că în mediul rural nu sunt investiții, capitalul uman fiind îmbătrânit. Pe de altă parte, oamenii pleacă în străinătate și din considerente de calitate a vieții. ” A declarat unul dintre participanții din cadrul focus-grupului din data de 4.09.2019

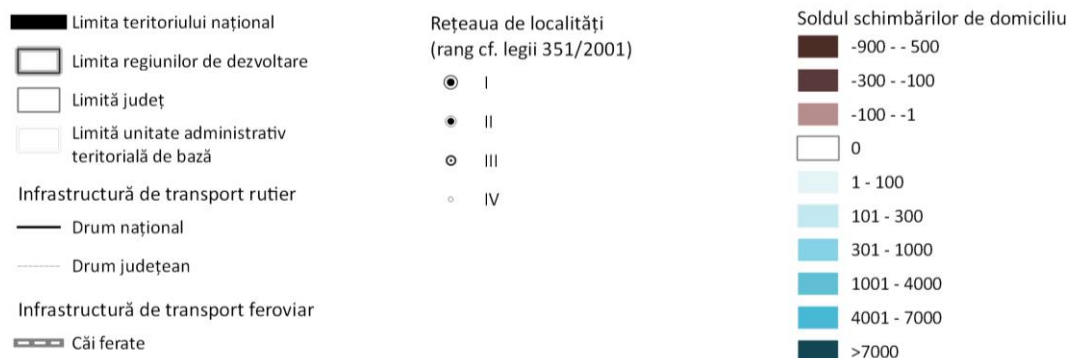
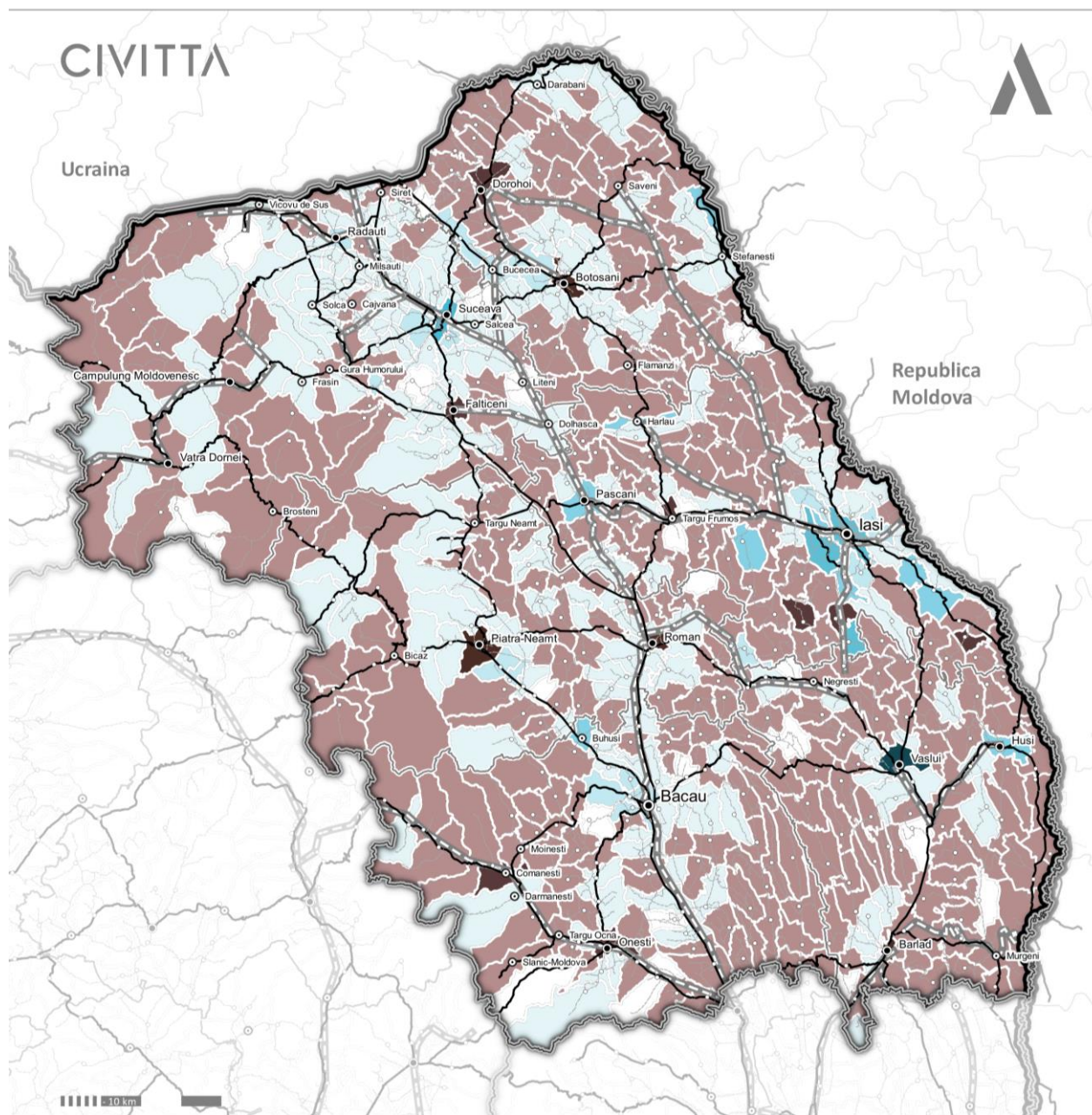
„În general la nivel de județ crește numărul firmelor care se autorizează în domeniul agricultură. Sunt multe cazuri de tineri care se întorc în țară și fac plantații de nuci, cireși, vișini, arbuști fructiferi sau plante medicinale pe care le exportă către companii farmaceutice. De exemplu anul acesta au fost înregistrate producții record de cătină. Lucrurile merg mai greu deoarece tinerii care fac aceste investiții nu au specializare în domeniul agricol și trebuie să urmeze cursuri de formare. Majoritatea acestor afaceri sunt de familie, deschise sub formă de PFA. Sunt foarte puțin cei care comercializează produsele pe piața locală. Ei încearcă să se organizeze în cooperative dar momentan nu au rețele de asociații. ” A declarat unul dintre participanții din cadrul focus-grupului din data de 5.09.2019

FIGURĂ 11 – SOLDUL SCHIMBĂRILOR DE REȘEDINȚĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor din Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 12 – SOLDUL SCHIMBĂRILOR DE DOMICILIU ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor din Baza de date TEMPO Online a INS

3.5. ÎMBĂTRÂNIREA DEMOGRAFICĂ

Comparativ cu media națională, Regiunea Nord-Est a înregistrat un procent mai mare al tinerilor până în 15 ani, un procent mai mare al populației apte de muncă (15 – 64 ani) și un procent mai mic al vârstnicilor de peste 65 de ani. Prin urmare, din punct de vedere al îmbătrânirii demografice și a înlocuirii forței de muncă, regiunea are o situație favorabilă. Mai mult, datorită faptului că este cel mai numeros bazin demografic al României, putem afirma faptul că regiunea beneficiază de cel mai valoros capital uman din România în momentul de față.

Cu toate acestea, arealul studiat nu este imun fenomenului de îmbătrânire demografică care se manifestă la nivel național încă din anii '90. Prin urmare, în intervalul 2015 – 2018, a fost înregistrată o descreștere a numărului tinerilor și o creștere semnificativă a numărului vârstnicilor, în timp ce populația aptă de muncă a crescut foarte lent. Astfel, piramida vârstelor din Regiunea Nord-Est este asemănătoare ca formă cu cea națională, dar cu o bază a populație tinere mai mare în raport cu populația aptă de muncă.

Diferențe semnificative în ceea ce privește tendințele din ultimi ani au fost constatate la nivel intra-regional între mediile de rezidență. În centrele urbane a crescut numărul tinerilor și numărul vârstnicilor în timp ce populația aptă de muncă a scăzut, în timp ce în mediul rural fenomenul s-a manifestat în mod total opus, cu creșteri ale populației apte de muncă și scăderi ale numărului tinerilor și a vârstnicilor. Cu toate acestea, procentual, în mediul rural sunt mai mulți tineri, mai mulți vârstnici și mai puțină populație aptă de muncă comparativ cu mediul urban. Se poate spune că în mediul rural, numărul tinerilor a scăzut în așa măsură încât să aibă un impact semnificativ la nivel regional, fapt ce se poate afirma și despre creșterea numărului vârstnicilor în mediul urban.

Singura tendință comună celor 6 județe a fost creșterea constantă a numărului vârstnicilor, cele mai ridicate rate de creștere fiind înregistrate în Iași, Bacău și Suceava.

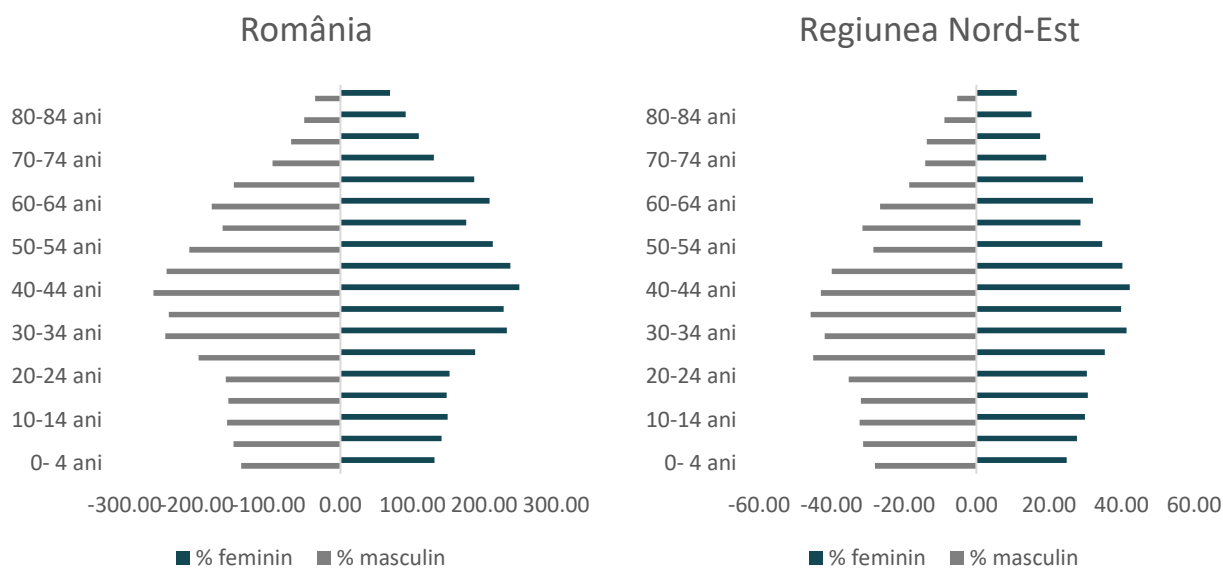
Județul Neamț se diferențiază prin cel mai mare procent de populație aptă de muncă raportat la totalul locuitorilor – cu toate că este unul din cele două județe unde în ultimii ani forța de muncă a înregistrat scăderi, dar și prin cel mai mic procent de populație tânără și cel mai mare procent de vârstnici, fiind județul unde problemele de îmbătrânire demografică se vor manifesta în cel mai scurt timp. Deși menționăm anterior faptul că la nivel național situația regiunii privind îmbătrânirea populației este una favorabilă, județul Neamț este într-o situație alarmantă deoarece depășește media națională privind acest indicator. Aici, comunele cu cel mai mare indice al îmbătrânirii demografice formează două zone relativ omogene: una între Roman și Târgu Neamț și una în zona lacului Bicz și a Muntelui Ceahlău unde geografia locului impune condiții dificile de trai.

Pe de altă parte, județele Iași și Suceava se remarcă prin cel mai mare procent de tineri raportat la totalul locuitorilor și printre cele mai mici procente de vârstnici, indicând astfel faptul că, dintre județele regiunii, aici problemele de îmbătrânire demografică vor fi cele mai reduse. Totuși, la nivel intra-județean, în Suceava se configurează o zonă omogenă de comune cu un grad mai mare de îmbătrânire demografică între Vatra Dornei și Câmpulung Moldovenesc, relieful fiind și aici un factor determinant.

Valorile dependenței demografice din majoritatea comunelor din regiune se află peste media națională a acestui indicator. Județele Suceava și Vaslui au înregistrat cel mai mare număr de comune cu valori maxime ale dependenței demografice din cauza numărului mare de tineri și vârstnici raportat la forța de muncă, indicând o presiune economică sporită asupra persoanelor angajate pentru întreținerea familiilor.

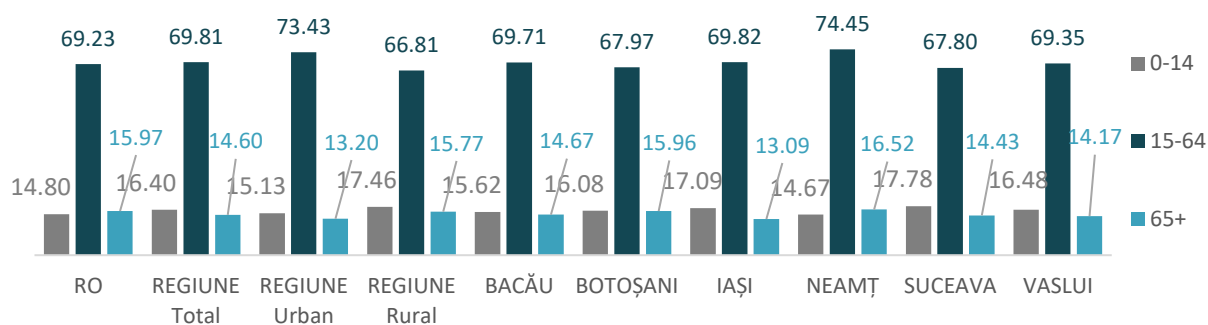
Areele compacte unde au fost înregistrate valori peste rata optimă de înlocuire a forței de muncă se prefigurează pe axa Pașcani – Roman, Roman – Vaslui și Suceava – Rădăuți, indicând probleme viitoare pentru piața forței de muncă.

FIGURĂ 13 – PIRAMIDA VÂRSTELOR ÎN JUDEȚELE DIN REGIUNEA NORD-EST, 2019

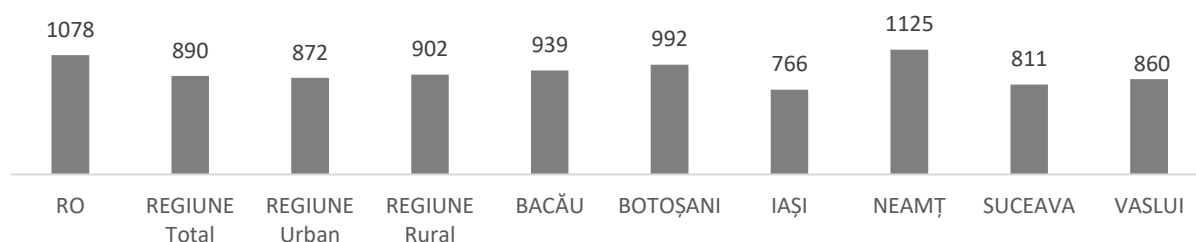
Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 14 – POPULAȚIA PE GRUPE PRINCIPALE DE VÂRSTĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 15 – CREȘTERE PROCENTUALĂ A GRUPELOR DE VÂRSTĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015 - 2018

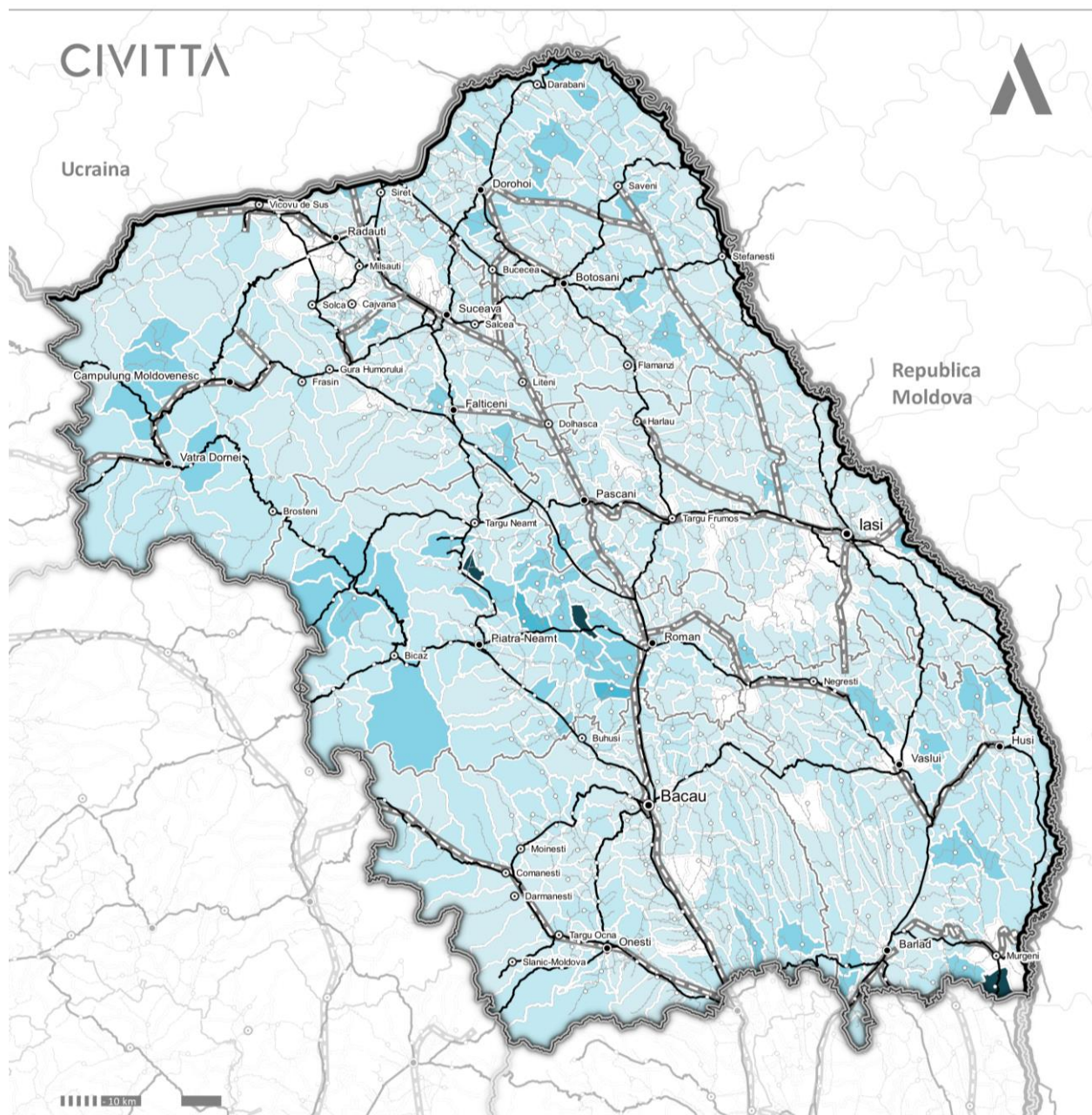
Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

„Persoanele trecute de 60 de ani nu mai au nici o posibilitate de a-și mari veniturile în lipsa unor programe de îmbătrânire activă.” A declarat unul dintre participanții din cadrul focus-grupului din data de 4.09.2019

„Declinul demografic prin depopulare/îmbătrânire demografică afectează în mare măsură procesul de dezvoltare al regiunii din care fac parte(teritoriul GAL Ținutul Zimbrilor) deoarece conduce la o lipsă a forței de muncă în general și a celei calificate în special.” A declarat unul dintre participanții din cadrul sesiunii de interviuri cu actori relevanți din luna Septembrie 2019.

„O mare problemă o reprezintă îmbătrânirea demografică, fiind foarte accentuată în mediul rural.” A declarat unul dintre participanții din cadrul focus-grupului din data de 10.09.2019

FIGURĂ 16 – ÎMBĂTRÂNIREA DEMOGRAFICĂ A POPULAȚIEI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier**
- Drum național
- Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar**
- Căi ferate

Rețeaua de localități
 (rang cf. legii 351/2001)

- I
- II
- III
- IV

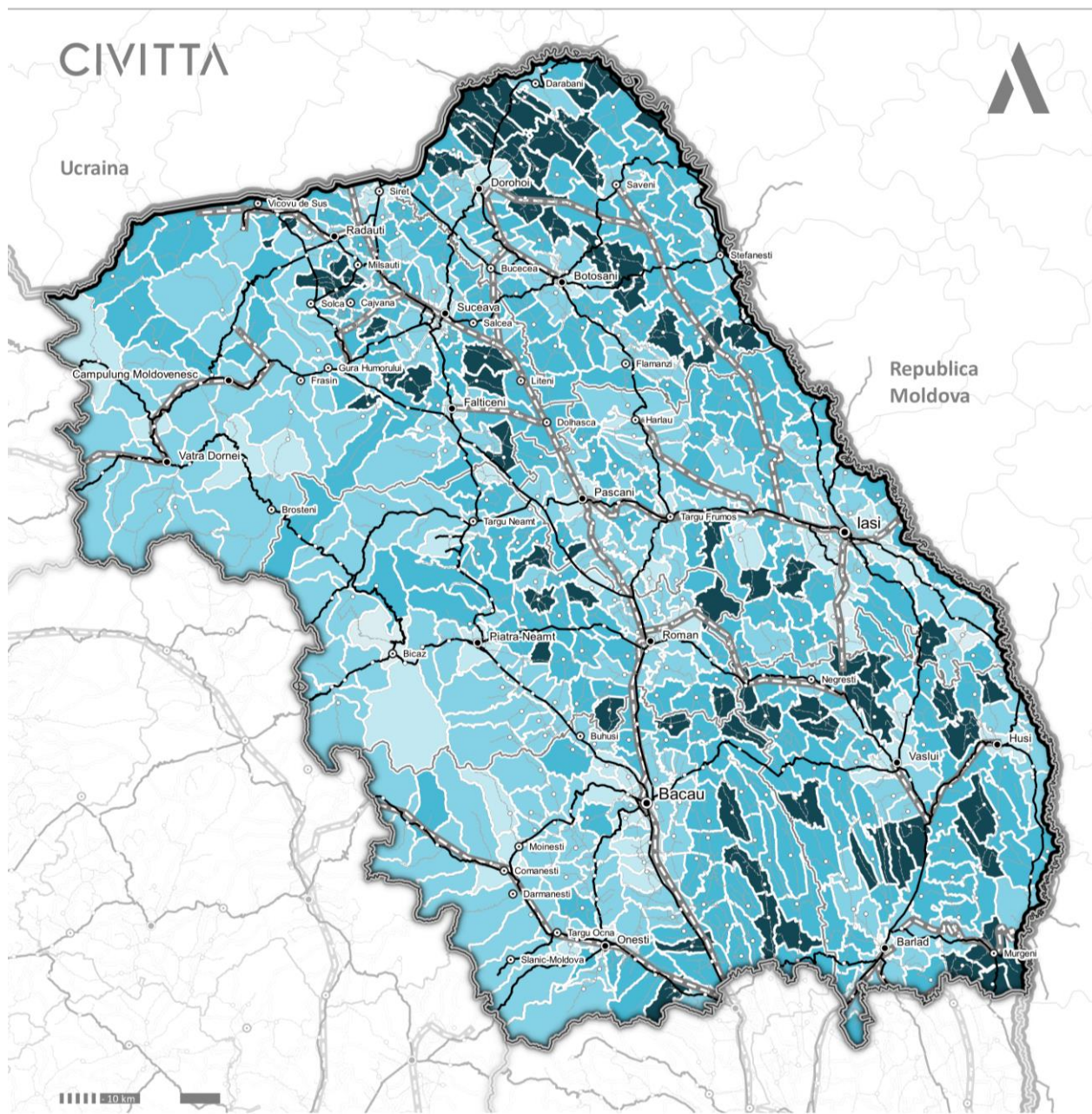
Îmbătrânirea demografică a populației (%)

- 200 - 500
- 501 - 1000
- 1001 - 1500
- 1501 - 2000
- 2001 - 2500
- >2500

*Numărul persoanelor vârstnice - de 65 ani și peste - care revine la 1000 de persoane tinere - sub 15 ani

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor din Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 17 – DEPENDENȚA DEMOGRAFICĂ A POPULAȚIEI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier**
- Drum național
- Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar**
- Căi ferate

Rețeaua de localități
 (rang cf. legii 351/2001)

- I
- II
- III
- IV

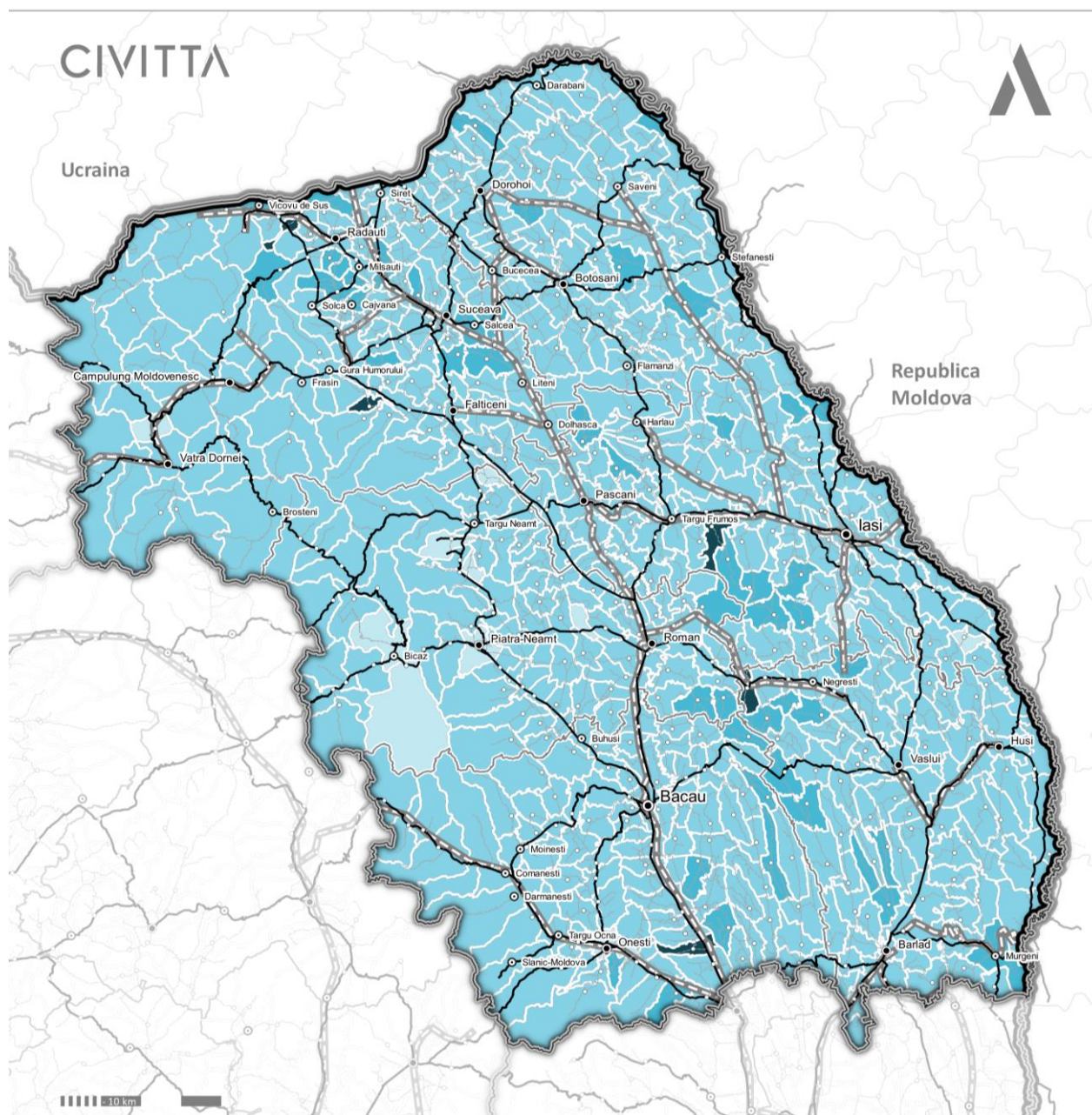
Dependența demografică (%)

- 200 - 300
- 301 - 400
- 401 - 500
- 501 - 600
- 601 - 800

*Raportul dintre numărul persoanelor de vârstă "dependentă" - persoane sub 15 ani și de peste 64 ani - și populația în vârstă de muncă - între 15 și 64 ani (%).

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor din Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 18 – ÎNLOCUIREA FORȚEI DE MUNCĂ A POPULAȚIEI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier**
 - Drum național
 - Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar**
 - Căi ferate

Rețeaua de localități
 (rang cf. legii 351/2001)

- I
- II
- III
- IV

Rata de înlocuire a forței de muncă a populației (%)

- 300 - 500
- 501 - 1000
- 1001 - 1500
- >1500

*Raportul dintre numărul persoanelor sub 15 ani și o treime din populația în vârstă de muncă - între 15 și 64 ani (%)
 (Sursă: Studiul privind Dezvoltarea Urbană la Nivelul Regiunii Nord Est, pagina 30, footnote 2)

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor din Baza de date TEMPO Online a INS

4. DISPARITĂȚI DE ORDIN ECONOMIC

4.1. PREZENTAREA PRINCIPALELOR ASPECTE CHEIE CONSTATATE

CARACTERISTICILE ECONOMIEI REGIONALE

- Comparând performanța Regiunii Nord-Est cu restul regiunilor, se observă un rezultat cu 19,3% inferior mediei PIB între regiuni, rezultat ce se menține constant sub valoarea mediei între anii 2012 și 2016, observându-se o ușoară creștere a decalajului în anul 2016 față de anul 2012.
- Pe județe, cea mai mare contribuție la Produsul Intern Brut regional o are județul Iași, de 30,7% și 23,7 mld. RON, urmat la mare distanță de județul Bacău, cu un PIB realizat în valoare de 14,6 mld. RON (18,9% din totalul regional) și de județul Suceava, cu 14 mld. RON contribuție, reprezentând 18,1% din valoarea regională.
- Comparativ cu media regională, de 12,9 mld. RON, județele Botoșani și Vaslui prezintă disparități semnificative, situându-se la sub 42% față medie, în timp ce județul Iași înregistrează o performanță cu 84,3% mai bună. Această divergență se observă și în evoluția PIB, județele Botoșani și Vaslui accentuând decalajul față de performanța județelor din regiune între anii 2012 și 2016, în timp ce județul Iași și-a îmbunătățit performanța economică. De menționat este și degradarea performanței comparative a județului Bacău în timp, de la 23% peste media regională în 2012, la 13,6% peste aceasta în anul 2016.
- Numărul redus al angajatorilor din mediul rural, dar și diversitatea redusă a mediului de afaceri, preponderent în domeniul agricol și salariile mici, determină migrația forței de muncă spre mediul urban sau în afara țării, în căutarea unui loc de muncă.
- Principalele sectoare de activitate economică se concentrează în municipiile reședință de județ ale regiunii.
- Tendința este de diversificare a activității economice în mediul rural prin sprijinirea tinerilor întreprinzători, în special în comunele cu o populație medie.
- Infrastructura rutieră deficitară, în special în mediul rural, este considerată una din principalele cauze a volumul redus de investiții în regiune și a dezvoltării economice inferioare a regiunii comparativ cu restul țării.
- Reprezentanții mediului de afaceri și ai autorităților publice consideră că Regiunea Nord-Est are un potențial ridicat în domeniul turismului, agriculturii și zootehniei, industriei extractive și prelucrătoare dacă ar beneficia de susținerea necesară revitalizării (în special domeniile tradiționale: industria alimentară, textilă și prelucrarea lemnului), dar și în domeniul industriilor creative și IT, considerând în același timp componenta de cercetare, dezvoltare și inovare extrem de importantă în dezvoltarea economiei regiunii.

DEMOGRAFIA ÎNTREPRINDERILOR

- Județele Iași, Bacău și Suceava concentrează cel mai mare număr de întreprinderi.
- Județul Suceava este singurul județ din regiune în care distribuția companiilor pe medii de locuire este inversată, mediul rural deținând o pondere mai mare.

INVESTIȚII STRĂINE

- În județul Iași se regăsesc cele mai multe întreprinderi cu capital străin și tot în județul Iași se află cele mai multe companii cu capital străin care își majorează capitalul.
- Un sold negativ (radieri minus înmatriculări) se observă în cazul județelor Bacău, unde în anul 2017 au fost radiate 73 de companii și înmatriculate 52 de companii, Suceava, cu 60 de radieri și 45 de înmatriculări, Neamț, cu 55 de radieri și 36 de înmatriculări.

COMERȚ

- 31,3% din exporturile regiunii provin din județul Iași, la polul opus regăsindu-se județul Vaslui (6,3%).
- Județele Iași și Bacău concentrează importurile.
- Cu excepția județului Vaslui, toate județele au balanță deficitară.

CDI

- Cele mai multe unități de cercetare se regăsesc în județul Iași și în mediul urban.
- În rândul județelor regiunii, tendințele sunt diferite: județele Bacău, Botoșani și Vaslui au înregistrat o creștere a cheltuielilor cu activitatea de cercetare-dezvoltare, în timp ce județele Iași și Suceava și-au diminuat cheltuielile, cu 49,2% și respectiv 85,6%.
- Ca pondere în totalul regional, județul Iași concentrează cel mai mare număr în anul 2016, având o valoare de 2786 de salariați și 70,6 pondere, urmat la mare distanță de județul Suceava, cu 595 de angajați și 15,1% pondere.

INDUSTRIILE CULTURALE ȘI CREATIVE

- Pe medii de locuire la nivel regional, se remarcă concentrarea companiilor din domeniul ICC în mediul urban în proporție de 72,5%.
- La nivel urban, cele mai multe companii se regăsesc în sectorul Software, IT și Jocuri (968 de companii și 24,5% pondere), urmat de sectorul Arte vizuale (613 companii și 15,5% pondere) și Artizanat și meșteșuguri (607 companii și 15,4% pondere).
- La nivel județean, tendința efectivului numărului de salariați este una negativă în general, cu excepția județului Iași.
- Pe medii de locuire, cei mai mulți salariați se regăsesc în mediul urban, cu 22.592 salariați, reprezentând 75% din efectivul salarial, proporție menținută constantă între anii 2015 și 2017.
- cea mai mare pondere din cifra de afaceri a regiunii se află comasată în județul Iași, adică 1,98 miliarde lei din totalul de 4,33 de miliarde. Procente importante mai sunt deținute de județele Suceava și Bacău, în jurul valorii de 15% fiecare.
- pe medii de locuire, se observă concentrarea acesteia în mediul urban în proporție de peste 75%, echivalentul a 3,3 mld RON în anul 2017.

TURISMUL

- La nivelul regiunii, în anul 2018, ponderea unităților de cazare turistică aflate în mediul rural (55,2%, 1616 unități) este mai mare decât a celor din mediul urban (44,8%, 948 unități).
- În perioada 2015 – 2018, turismul la nivelul Regiunii Nord-Est a avut o evoluție pozitivă, confirmată de creșterea peste media înregistrată la nivel național a numărului de turiști cu 33,8%, numărului

de structuri de cazare turistică cu 27,3%, numărul de înnoptări a crescut cu 26,9% dar și a capacității de cazare cu 10,4%.

- În anul 2018 s-a înregistrat o reducere cu 5,2% a duratei medii de ședere, de la 2,1 zile în anul 2015 la 2 zile în anul 2018.
- Județele Suceava și Neamț se remarcă cu cele mai multe unități de cazare și cele mai mari capacități de cazare în cadrul acestora. La polul opus se află județele Botoșani și Vaslui.
- Județul care atrage cel mai mare număr de turiști în unitățile de cazare este Suceava (34,3%), urmat de Iași (26,5%) și Neamț (19,6%).
- Județul care a înregistrat cea mai mare durată medie de ședere în anul 2018 este Neamț cu 2,48 nopți/turist). La polul opus se află județul Botoșani cu 1,47 nopți/turist.
- La nivelul regiunii, în anul 2018, ponderea unităților de cazare turistică aflate în mediul rural (55,2%, 1616 unități) este mai mare decât a celor din mediul urban (44,8%, 948 unități), dar capacitatea de cazare din mediul rural este inferioară celei din mediul urban.
- Județele care au în anul 2018 mai multe unități de cazare în mediul rural decât în mediul urban, sunt Neamț și Suceava.
- 73,2% din totalul turiștilor care au înnoptat în unități de cazare din Regiunea Nord-Est, au ales unități de cazare din mediul urban.
- Județul cu cea mai mică pondere de turiști cazați în mediul rural este Iași (7,1% din totalul turiștilor).
- Județul Iași permite practicarea unor forme variate de turism, în special cultural, ecleziastic, muzeistic, etnografic și de tranzit în interes de afaceri, dar și ecoturism, turism sportiv și balneo medical; Județul Bacău are un potențial ridicat pentru turismul balnear, ornitologic și ecoturism; În județul Suceava turismul este dezvoltat pe mai multe paliere: turism montan, turism cultural, de afaceri și turism balnear; Județul Neamț are potențial pentru practicarea în special a turismului montan, balneo medical și de tranzit, dar și cultural și religios Județul Botoșani are un potențial ridicat, neexploatat suficient în prezent în ceea ce privește turismul cultural, ecumenic, ecoturism, sportiv; Județul Vaslui nu se remarcă ca o zonă cu potențial turistic ridicat, turismul fiind în general de tranzit.
- Accesibilitatea redusă spre unele zone turistice, serviciilor de calitate slabă oferite în anumite zone turistice, gradul inegal de modernizare a infrastructurii existente, precum și de promovare a potențialului turistic existent sunt principalele cauze care conduc la insuficienta exploatare a potențialului turistic de care dispune Regiunea Nord-Est.

INFRASTRUCTURĂ DE SPRIJIN A AFACERILOR

- Infrastructura de sprijin a afacerilor este insuficient dezvoltată la nivelul Regiunii Nord-Est comparativ cu alte regiuni de dezvoltare precum Nord-Vest, Centru sau Sud Muntenia. În anul 2018, pe teritoriul regiunii funcționau 7 centre de afaceri (localizate în Iași, Bacău, Vaslui și Suceava) și 6 situri industriale (în județele Bacău, Botoșani, Iași, Neamț și Suceava).

AGRICULTURA

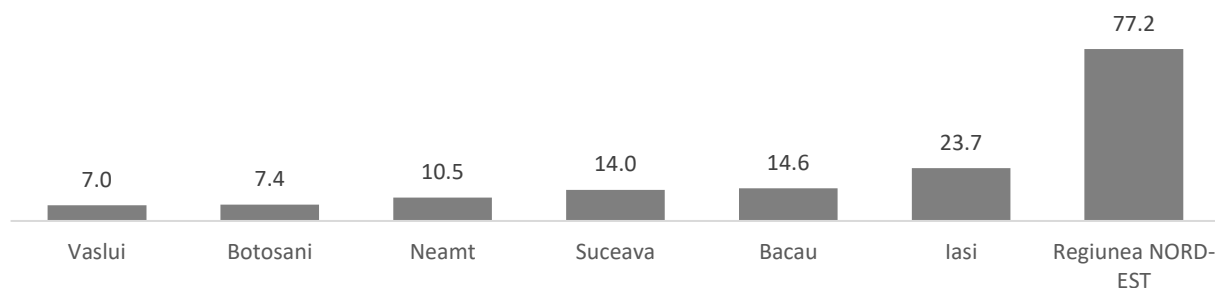
- Cele mai mari suprafețe agricole se înregistrează în județele Vaslui, Botoșani și Iași.
- Cele mai mari suprafețe viticole sunt deținute de județele Vaslui și Iași.
- Cea mai mare suprafață acoperită cu păduri și alte vegetații este deținută de județul Suceava.
- Suceava deține cea mai mare suprafață destinată fânețelor și pășunilor.
- Principalele culturi la nivelul tuturor județelor regiunii sunt: cerealele, cartofii și sfecla de zahăr.

- Viticultura este practică în toate județele regiunii cu excepția județului Suceava, dar mai intensiv în județele Vaslui, Iași și Bacău.
- Pomicultura este practică în toate județele, dar se remarcă prin intensitate în Suceava, Iași, Botoșani și Neamț.
- Zootehnia este practică la nivelul tuturor județelor, în special creșterea păsărilor (se remarcă județele Bacău, Iași și Vaslui) și creșterea porcinelor (se remarcă județele Suceava, Iași, Neamț și Bacău).
- Județul Vaslui are cea mai mare contribuție la formarea cifrei de afaceri din agricultură a regiunii, iar Suceava cea mai mică contribuție.
- Producția animală a județului Suceava a scăzut cu 13,8% în anul 2017 față de 2015, în special bovine și porcine.
- Sectorul avicol a înregistrat o evoluție pozitivă la nivelul tuturor județelor regiunii.
- Județul Suceava, care deține și cea mai mare pondere în producția vegetală a regiunii (22,8%) a înregistrat cea mai mare creștere cu 35,3%.
- Cele mai mici creșteri ale producției agricole vegetale sunt înregistrate în județele Vaslui (5,8%) și Botoșani (7,2%).
- Regiunea Nord-Est se situează pe locul 2 la nivel național, cu o contribuție de 15,7% în anul 2017 la formarea cifrei de afaceri provenită din pescuit și acvacultură.
- În Iași Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași a demarat un proiect care își propune înființarea și dotarea unui centru de consiliere pentru fermele de acvacultură din Regiunea Nord-Est, care să poată soluționa diferite probleme legate de tehnologii generale de acvacultură, analize ale apei și furajelor, servicii ecosistemice, conservarea mediilor umede, marketing și planuri de afaceri în acvacultură.

4.2. CARACTERISTICILE ECONOMIEI REGIONALE

Conform Institutului Național de Statistică, în anul 2016 Produsul Intern Brut din Regiunea Nord-Est înregistra o valoare de 77,2 mld. RON, reprezentând 9,2% din valoarea acestuia la nivel național. Prin prisma acestei valori, Regiunea Nord-Est se situează în rândul regiunilor mai puțin dezvoltate economic, în a doua parte a clasamentului, singurele regiuni cu valori inferioare ale Produsului Intern Brut fiind Regiunea Vest și Regiunea Sud-Vest Oltenia. Comparând performanța Regiunii Nord-Est cu restul regiunilor, se observă un rezultat cu 19,3% inferior mediei PIB între regiuni, rezultat ce se menține constant sub valoarea mediei între anii 2012 și 2016, observându-se o ușoară creștere a decalajului în anul 2016 față de anul 2012.

FIGURĂ 19 – DISTRIBUȚIA PIB LA NIVEL REGIONAL, MLD. RON, 2016

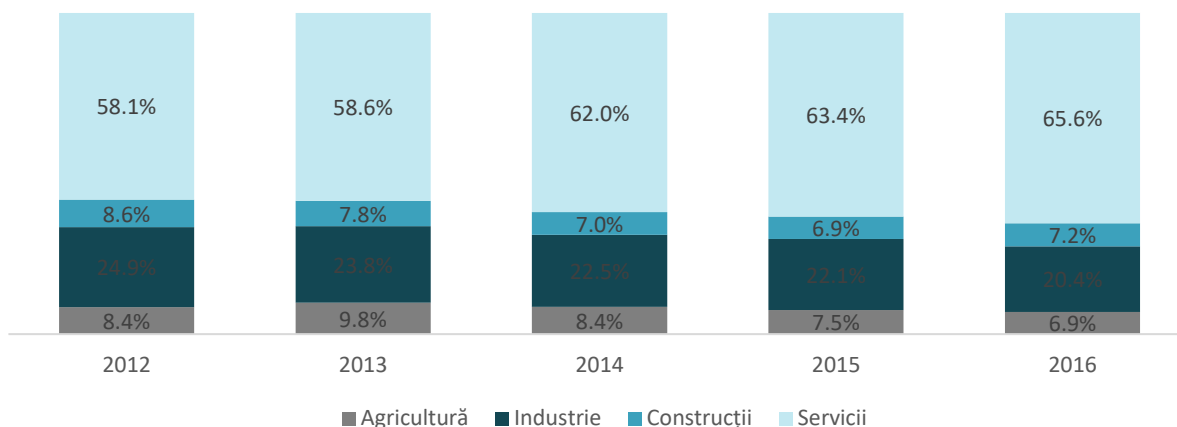

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Pe județe, cea mai mare contribuție la Produsul Intern Brut regional o are județul Iași, de 30,7% (23,7 mld. RON), urmat la mare distanță de județul Bacău, cu un PIB realizat în valoare de 14,6 mld. RON (18,9% din totalul regional) și de județul Suceava, cu 14 mld. RON contribuție, reprezentând 18,1% din valoarea regională. O performanță economică mai scăzută se observă în cazul județului Neamț, cu un PIB de 10,5 mld. RON și o pondere de 13,6%, în timp ce județele Botoșani și Vaslui înregistrează cele mai scăzute valori ale Produsului Intern Brut, în valoare de 7,4 mld. RON (9,6% pondere) și, respectiv, 7 mld. RON (9,1% pondere). Comparativ cu media regională, de 12,9 mld. RON, județele Botoșani și Vaslui prezintă disparități semnificative, situându-se la sub 42% față de medie, în timp ce județul Iași înregistrează o performanță cu 84,3% mai bună. Această divergență se observă și în evoluția PIB, județele Botoșani și Vaslui accentuând decalajul față de performanța județelor din regiune între anii 2012 și 2016, în timp ce județul Iași și-a îmbunătățit performanța economică. De menționat este și degradarea performanței comparative a județului Bacău în timp, de la 23% peste media regională în 2012, la 13,6% peste aceasta în anul 2016.

În ceea ce privește structura Valorii Adăugate Brute pe ramuri ale economiei, sectorul terțiar deține cea mai mare pondere, de peste 65%, în creștere constantă din anul 2012. Totodată, sectorul construcțiilor a înregistrat o ușoară creștere în ultimii ani, în timp ce Agricultură și Industria se află în declin.

FIGURĂ 20 – STRUCTURA VALORII ADĂUGATE BRUTE LA NIVELUL REGIUNII NORD-EST, 2016

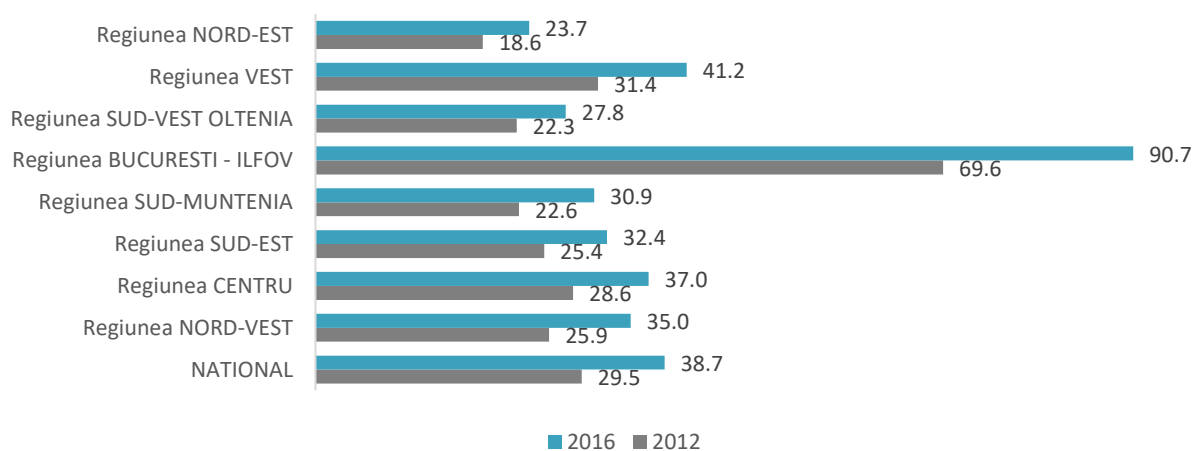

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

În cadrul sectorului terțiar, al serviciilor, o contribuție importantă o au clasele G-I (Comerț, Transporturi și Hoteluri și restaurante), de 21,3%, precum și clasa Tranzacțiilor imobiliare, ce contribuie cu 14,1%, toate având o dinamică pozitivă între 2012 și 2016.

Comparativ cu anul 2012, Produsul Intern Brut pe cap de locuitor a crescut de la 18,6 mii RON la 23,7 mii RON în anul 2016. Cu toate acestea, PIB/cap de locuitor își menține valoarea redusă, clasând Regiunea Nord-Est pe ultimul loc în clasamentul regiunilor pentru acest indicator.

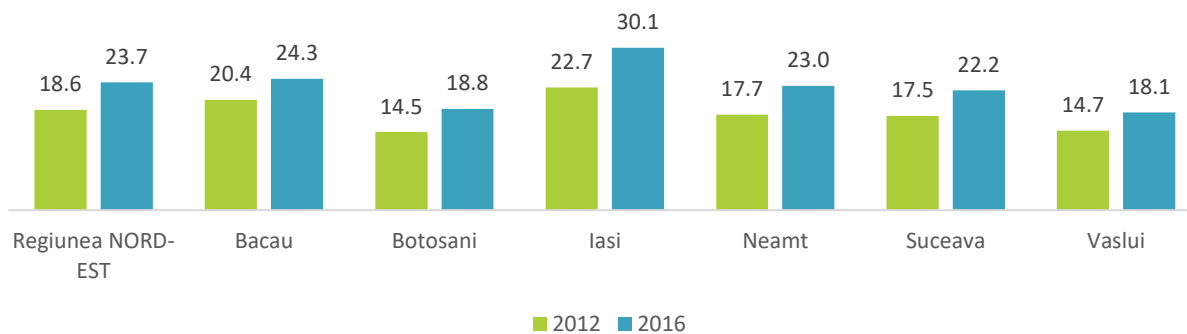
FIGURĂ 21 – PIB/CAP DE LOCUIITOR LA NIVEL DE REGIUNE, MII RON 2012-2016

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

La nivel regional, județul Iași a înregistrat în anul 2016 valori ale PIB/cap de locuitor superioare valorii regionale, poziție menținută în ultimii ani. În ciuda creșterii înregistrate, județul Bacău ocupă în continuare locul secund. La polul opus, județele Vaslui și Botoșani rămân cele mai sărace județe, PIB/cap de locuitor având aproximativ 60% din valoarea indicatorului în cazul județului Iași.

FIGURĂ 22 – PIB/CAP DE LOCUITOR ÎN REGIUNEA NORD-EST, MII RON, 2012-2016

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

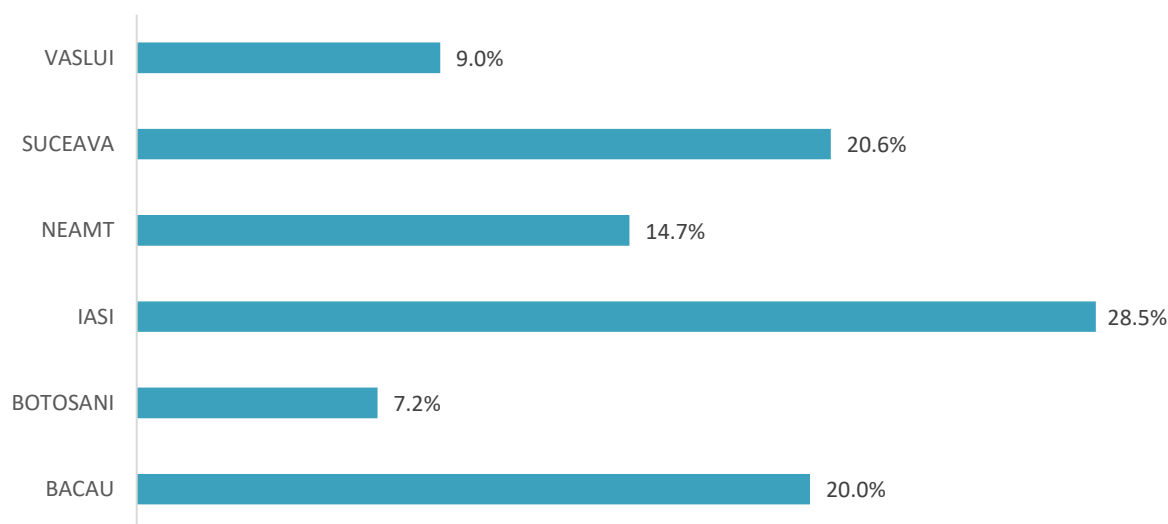
4.3. MEDIUL DE AFACERI

4.3.1. DEMOGRAFIA ÎNTREPRINDERILOR

ANALIZA NUMĂRULUI DE ÎNTREPRINDERI | La nivelul Regiunii Nord-Est, numărul companiilor active era de 55.354 în anul 2017, din care 61,8% sunt reprezentate de companiile din mediul urban. Față de anul 2015, ponderea mediului urban a scăzut cu 1,3 puncte procentuale.

Din punct de vedere al distribuției pe județe, principalii contribuabili sunt județele Iași (28,5%), Suceava (20,6%) și Bacău (20%), la polul opus fiind județele Vaslui (9%) și Botoșani (7,2%).

FIGURĂ 23 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME ÎN REGIUNEA NORD-EST, LA NIVEL JUDEȚEAN, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

FIGURĂ 24 – PONDEREA NUMĂRULUI DE FIRME, ÎN FUNCȚIE DE MĂRIMEA FIRMELOR, REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Pe clase de mărime, în cadrul regiunii primează numărul microîntreprinderilor, reprezentând 88,9% din totalul acestora, la nivelul anului 2017. Numărul firmelor mari și foarte mari este foarte scăzut, acestea reprezentând împreună 0,2%, procent neschimbat din 2015.

Luând în considerare inclusiv mediul de reședință al companiilor, pentru toate categoriile de mărime, mediul urban reprezenta la finele anului 2017 principalul loc de reședință. Dintre acestea, cele mai mari ponderi în urban le înregistrau firmele mari și foarte mari (82% și respectiv 90,9%), însă doar 61,5% din microîntreprinderi erau concentrate în orașe sau municipii.

TABEL 2 – NUMĂR DE FIRME PE MEDII DE REZIDENȚĂ ȘI CLASĂ DE MĂRIME ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

	RURAL	URBAN	PONDERE NR FIRME RURAL DIN TOTAL	PONDERE NR FIRME URBAN DIN TOTAL
An	2017	2017	2017	2017
>999 salariați	1	10	9.1%	90.9%
0-9 salariați	18,915	30,273	38.5%	61.5%
10-49 salariați	1,947	3,232	37.6%	62.4%
250-999 salariați	23	105	18.0%	82.0%
50-249 salariați	239	609	28.2%	71.8%
Total regiune	21,125	34,229	38.2%	61.8%

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Analizând distribuția județeană în Regiunea Nord-Est, cele mai multe companii erau situate în Iași (28,5%), Suceava (20,6%) și Bacău (20%). La polul opus, din cele peste 55.000 de companii, doar 7,2% erau înregistrate în județul Botoșani. Comparând numărul total al companiilor între cei doi ani de referință, observăm că pe perioada analizată, datele respectă aproximativ aceeași distribuție de la un județ la altul.

De asemenea, după mediul de reședință, deși mai mult de jumătate din firme se aflau în mediul urban la nivel de regiune, în județul Suceava situația este inversată, 71,3% fiind înregistrate în mediul rural. Județul Neamț prezintă o pondere de 40,4% a companiilor în mediul rural, însă în restul județelor procente sunt apropiate, aproximativ 2 treimi din numărul firmelor situându-se în mediul urban.

TABEL 3 – NUMĂR DE FIRME PE MEDII DE REZIDENȚĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

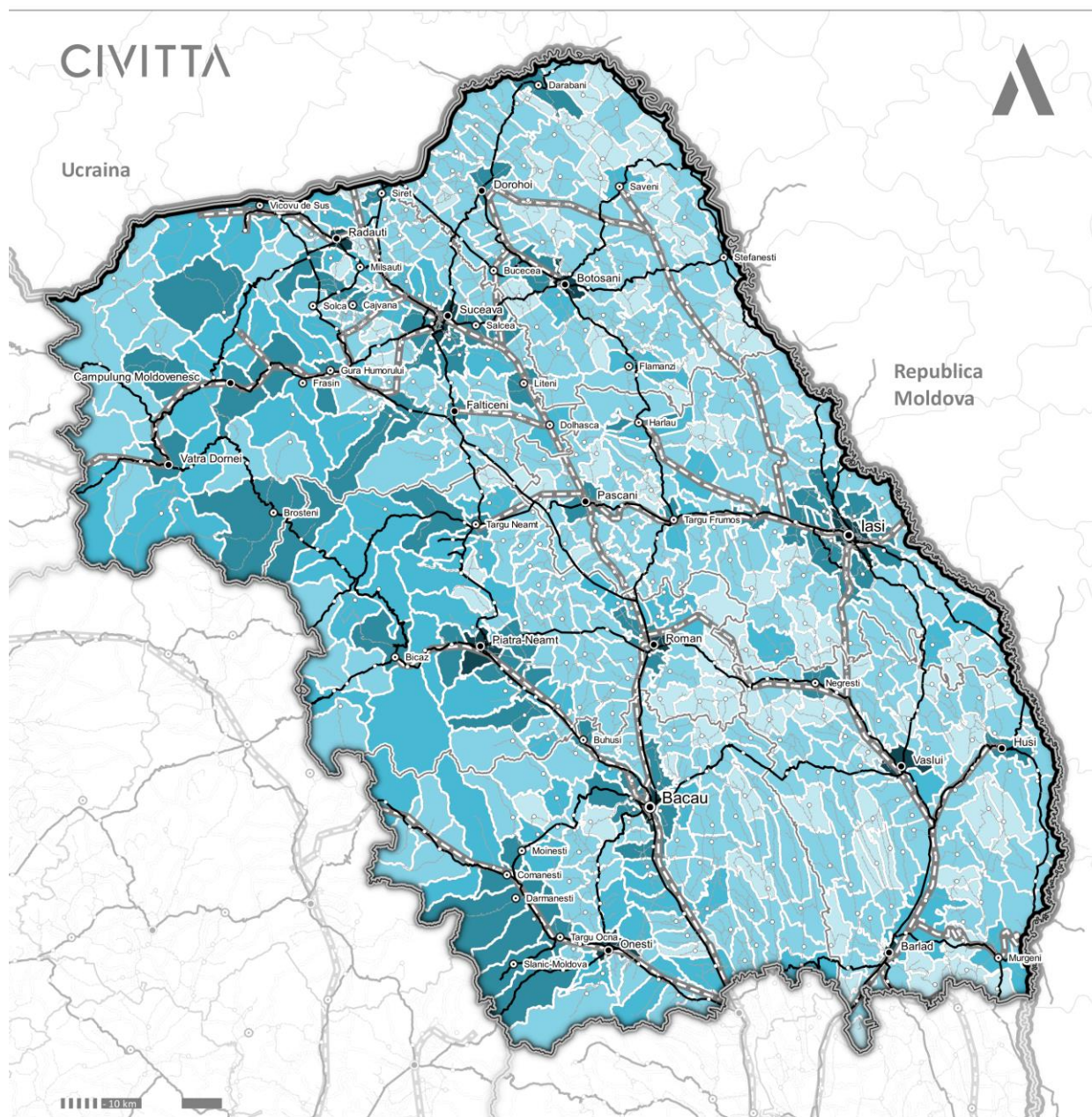
	RURAL	URBAN	TOTAL	TOTAL	% URBAN	%RURAL	JUD/TOTAL
An	2017	2017	2015	2017	2017	2017	2017
BACĂU	3223	7858	10344	11081	70.9%	29.1%	20.0%
BOTOȘANI	1142	2821	3869	3963	71.2%	28.8%	7.2%
IAȘI	4005	11778	14419	15783	74.6%	25.4%	28.5%
NEAMȚ	3277	4833	8112	8110	59.6%	40.4%	14.7%
SUCEAVA	8142	3282	10310	11424	28.7%	71.3%	20.6%
VASLUI	1336	3657	4484	4993	73.2%	26.8%	9.0%
Regiune	21125	34229	51538	55354	61.8%	38.2%	100.0%

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Realizând o reprezentare vizuală a numărului de firme, se observă faptul că în municipiile din regiune și o parte din orașe înglobează un număr mare de firme (peste 1000 fiecare), însă o parte dintre ele reprezintă și poluri de atragere a altor întreprinderi pentru localitățile limitrofe, în acest sens Iași constituind cel mai bun exemplu. O altă observație este faptul că în partea de vest a regiunii se observă o densitate mai mare de unități administrativ teritoriale de ordin rural în care activează, de regulă, peste 50 de întreprinderi (fiecare), în timp ce pe partea de est, acest lucru apare doar în vecinătatea orașelor.

Conform cartogramei privind distribuția întreprinderilor în plan teritorial, se remarcă existența unui număr mai mare de întreprinderi în partea vestică a regiunii, în timp ce în partea estică numărul întreprinderilor este mai degrabă redus. De asemenea, municipiile și orașele concentrează cel mai mare număr de întreprinderi comparativ cu UAT-urile din mediul rural, care sunt predominante.

FIGURĂ 25 – NUMĂR DE FIRME LA NIVELUL REGIUNII NORD-EST, 2017

- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier**
- Drum național
- Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar**
- Căi ferate

- Rețeaua de localități**
 (rang cf. legii 351/2001)
- I
 - II
 - III
 - IV

- Număr de firme**
- 0 - 9
 - 10 - 49
 - 50 - 99
 - 100 - 999
 - >1000

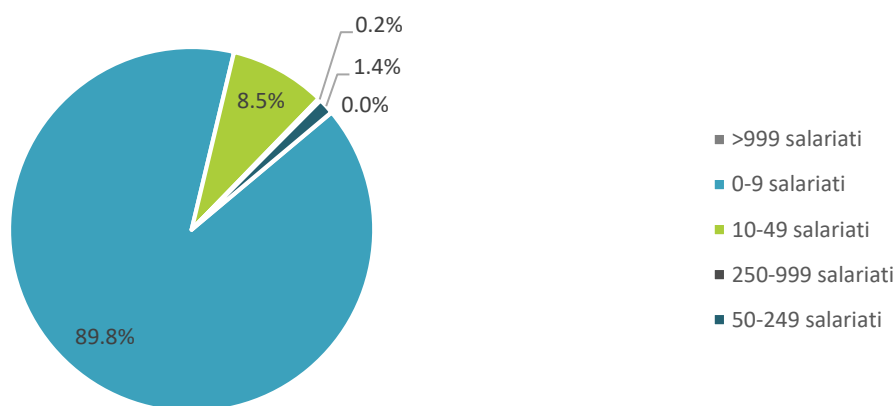
Sursa: Prelucrare proprie pe baza BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Județul Bacău

La finele anului 2017, județul Bacău comasa 11,081 de companii, cu 7,1% mai mult decât în anul 2015. Cele mai mari rate de creare s-au înregistrat pentru companiile mari, de 13,6%, și microîntreprinderi, de 8,4%. La polul opus, numărul companiilor mici, medii și foarte mari au înregistrat scăderi în perioada analizată, de -2,7, -7,7 și -25 de puncte procentuale.

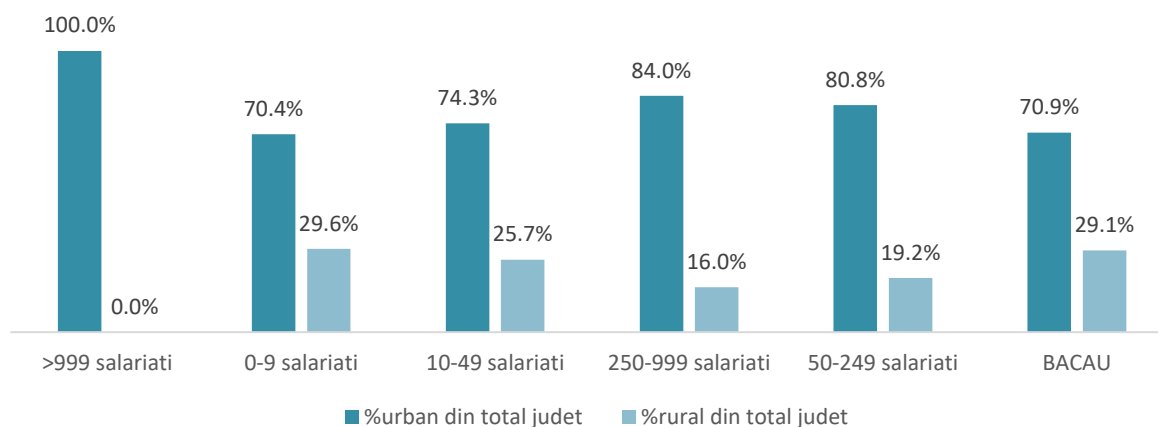
Din punct de vedere al distribuției județene, situația între cei doi ani este similară, majoritatea numărului de companii, adică 98,3% în 2017, fiind microîntreprinderi sau firme mici. Firmele medii înregistrează un procent redus, de doar 1,4%, pe când cele mari și foarte mari sunt în număr foarte scăzut.

FIGURĂ 26 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME ÎN JUDEȚUL BACĂU, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

FIGURĂ 27 – DISTRIBUȚIA NR. DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ ÎN JUDEȚUL BACĂU, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

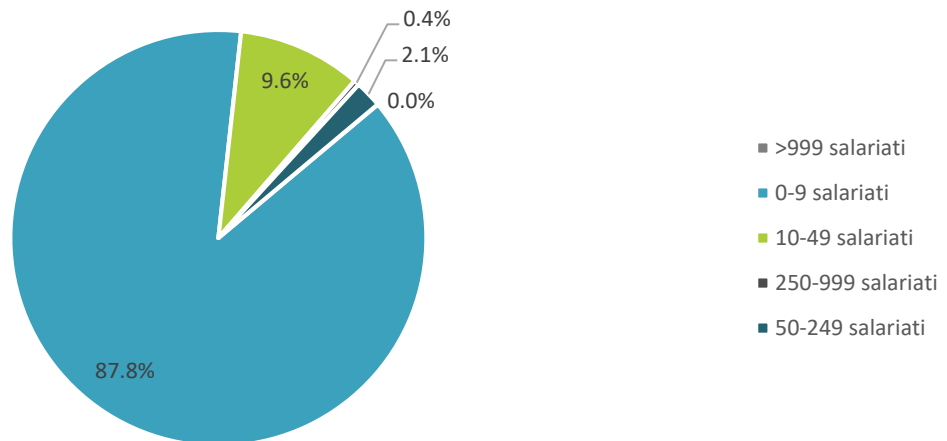
Luând în considerare și distribuția pe medii de reședință, se observă că regăsim firme foarte mari numai în mediul urban, procente însemnate înregistrându-se pentru toate categoriile de firme cu astfel de reședință. Cele mai însemnate proporții de companii în mediul rural sunt în cazul microîntreprinderilor (26,9%), firmelor mici (25,7%) și mijlocii (16%), conducând astfel la o medie județeană de 29,1% de firme cu sediul în mediul rural.

Județul Botoșani

Din punct de vedere al dinamicii întreprinderilor, județul Botoșani a înregistrat o rată de creștere de 2,4 puncte procentuale între 2015 și 2017 și rămâne pe ultimul loc în regiune la capitolul număr de companii, deși doar în cazul întreprinderilor mici a fost înregistrată o rată de creștere negativă (-1,8%).

Analizând distribuția județeană, din cele 2,963 de companii de la finalul anului 2017, cele mai multe erau de tipul microîntreprinderilor (87,8%) și firmelor mici (9,6%), pe când la polul opus se află categoria firmelor foarte mari, dintre care regăsim doar una în județul Botoșani.

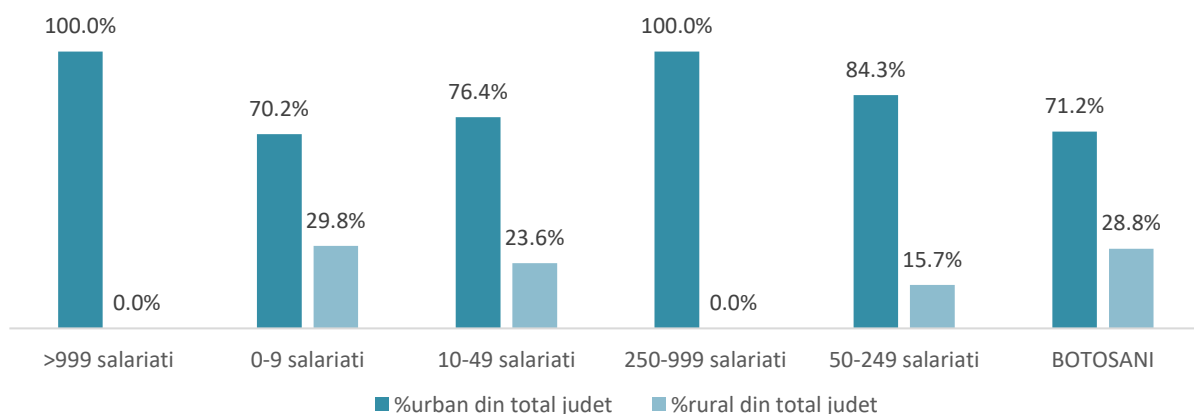
FIGURĂ 28 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME, JUDEȚUL BOTOȘANI, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Luând în calcul și distribuția pe medii de rezidență, în județul Botoșani doar 28,8% din companii erau înregistrate în mediul rural, aici neregăsindu-se firme mari sau foarte mari. Cele mai multe companii cu sediul în mediul rural erau microîntreprinderile, aproape 30%, pe când doar 15,7% din firmele mijlocii se regăseau în această zonă la finalul anului 2017.

FIGURĂ 29 – DISTRIBUȚIA PE CLASE DE MĂRIME ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ A NUMĂRULUI DE COMPANII ÎN JUDEȚUL BOTOȘANI, 2017

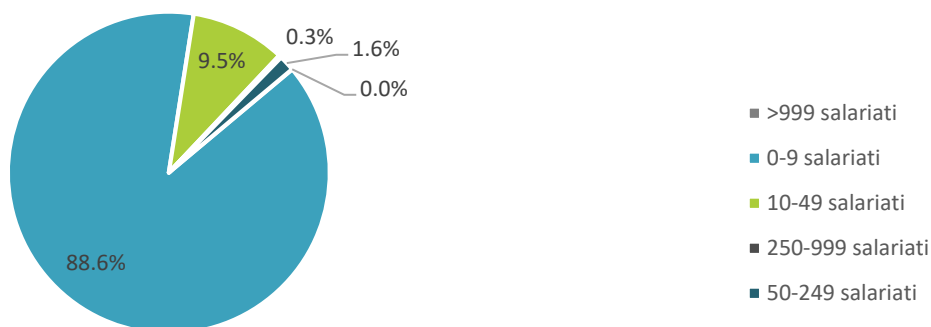
Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Județul Iași

Dinamica numărului de companii din Iași este una pozitivă, înregistrându-se o rată de creștere județeană de 9,5%, firmele mijlocii, micro și mari decretând această tendință, cu ponderi de 13,6%, 10,7% și respectiv 10,5%. La polul opus însă, firmele mici și foarte mari au înregistrat rate de creștere negative, de 1, respectiv 16,7 puncte procentuale.

Analizând situația din perspectiva claselor de mărime, din cele 15,783 de companii din județul Iași, 13,978 (adică 88,6%) intră în categoria microîntreprinderilor, iar doar 5 sunt foarte mari, cu peste 1,000 de angajați. O pondere semnificativă o înregistrează și firmele mici, de 9,5%, pe când cele mijlocii și mari nu reprezintă cumulat 2% din totalul județean.

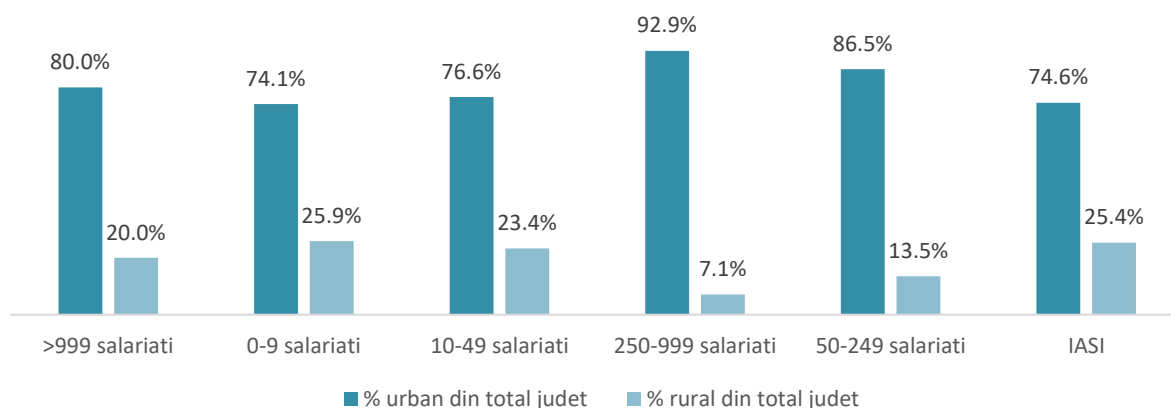
FIGURĂ 30 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME ÎN JUDEȚUL IAȘI, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Luând în considerare și mediul de rezidență, în Iași se observă că un sfert din firme sunt concentrate în mediul rural, proporție respectată aproximativ și în cazul microîntreprinderilor sau firmelor mici. Cele mai mici ponderi din acest punct de vedere se înregistrează pentru firmele mijlocii și mari, de 13,5 și 7,1 puncte procentuale.

FIGURĂ 31 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME ȘI MEDII DE REȘEDINȚĂ ÎN JUDEȚUL IAȘI, 2017

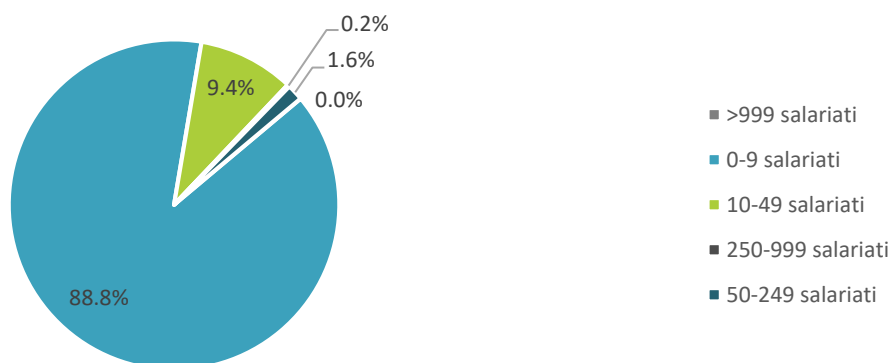
Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Județul Neamț

Dinamica întreprinderilor din județul Neamț prezintă o stagnare între anii 2015 și 2017 din punct de vedere al numărului total al acestora. În schimb, o rată de creștere semnificativă a fost înregistrată în cazul firmelor mari, de 12,5%, pe când în celelalte cazuri diferențele sunt în limita de 2%.

Ca și în județele prezentate anterior, la finalul anului 2017 majoritatea erau microîntreprinderi (88,8%) și firme mici (9,4%), pe când în ceea ce privește firmele foarte mari, se mai regăsea doar una, iar cele mijlocii și mari reprezentau sub 2% cumulată.

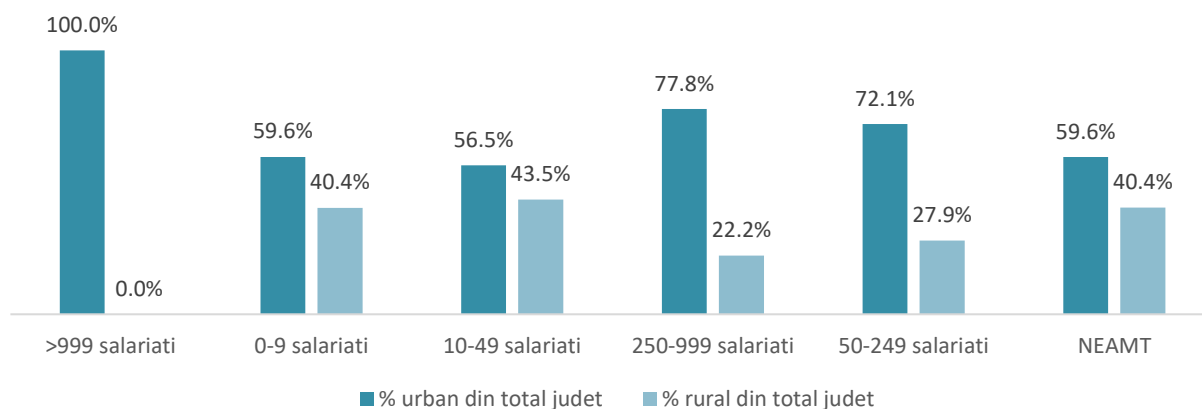
FIGURĂ 32 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME ÎN JUDEȚUL NEAMȚ, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Luând în considerare inclusiv mediul de reședință, la nivelul județului 40,4% din firme erau concentrate în mediul rural, o proporție asemănătoare remarcându-se și în cazul întreprinderilor micro și mici. Ponderi mai mici, de sub 30%, au fost calculate pentru restul tipurilor de firme cu sediul în afara orașelor.

FIGURĂ 33 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME ȘI MEDII DE REȘEDINȚĂ ÎN JUDEȚUL NEAMȚ, 2017

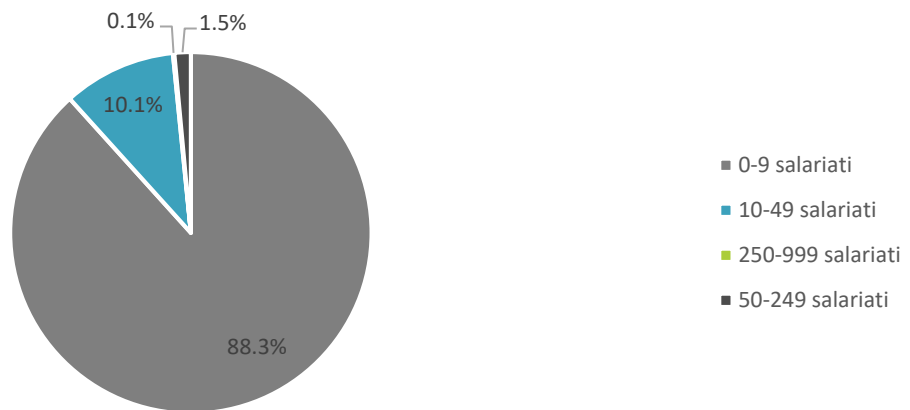

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Județul Suceava

La nivelul județului Suceava, dinamica firmelor este una pozitivă (10,8% rată de creștere generală), pentru toate categoriile de firme înregistrându-se creșteri, mai puțin cele foarte mari, acestea nefiind prezente în cadrul județului. Astfel, microîntreprinderile și firmele mari au avut cele mai mari rate de creștere, de 12,3 și 7,7 puncte procentuale.

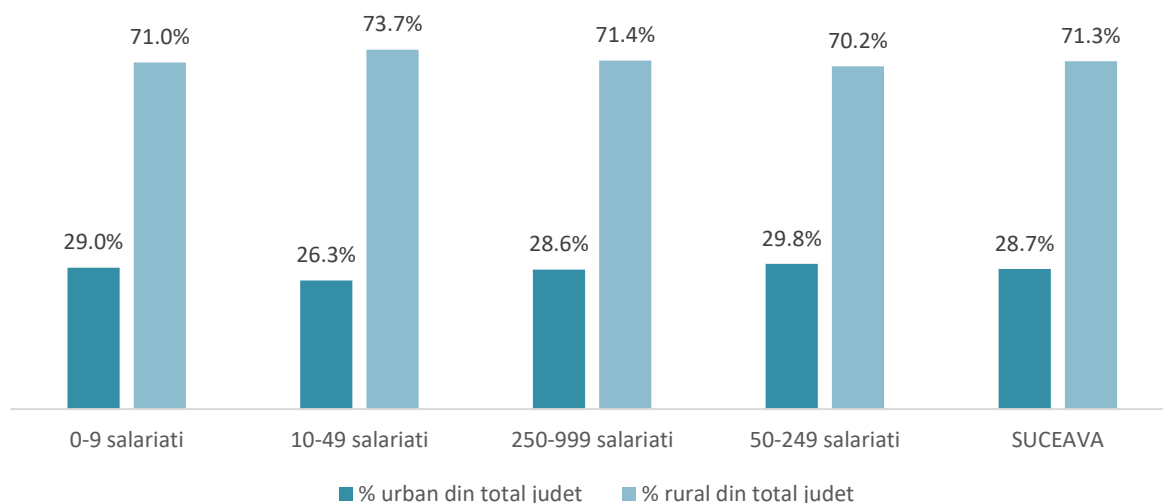
FIGURĂ 34 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME ÎN JUDEȚUL SUCEAVA, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Din totalul de peste 11,000 de întreprinderi active la finalul anului 2017, 88,3% erau de tipul microîntreprinderilor și 10,1% de tipul întreprinderilor mici. Analizând, de asemenea, distribuția pe medii de reședință pentru toate tipurile de firme existente în județ, proporția este asemănătoare cu cea județeană, 28% în mediul urban, 71% în afara orașelor.

FIGURĂ 35 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME ȘI MEDII DE REȘEDINȚĂ ÎN JUDEȚUL SUCEAVA, 2017

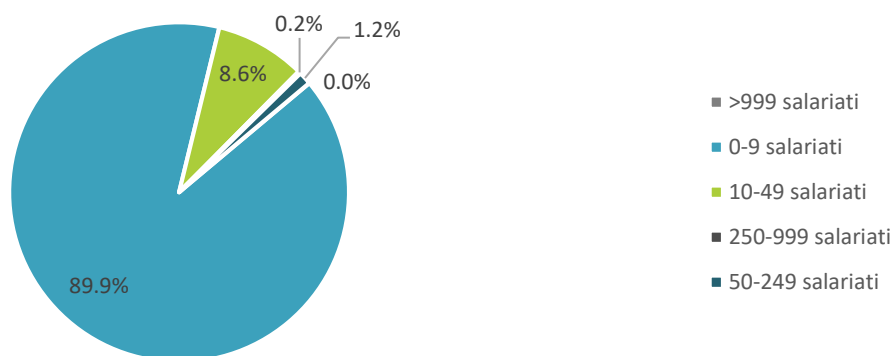

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Județul Vaslui

La finalul anului 2017, în județul Vaslui erau înregistrate aproape 5,000 de firme, înregistrându-se o rată de creștere de 11,4%, dată în special de sectorul microîntreprinderilor. Pentru celelalte categorii, mai puțin firmele foarte mari, s-au înregistrat rate de creștere negative, cea mai semnificativă fiind de -33% pentru companiile cu peste 250 de salariați.

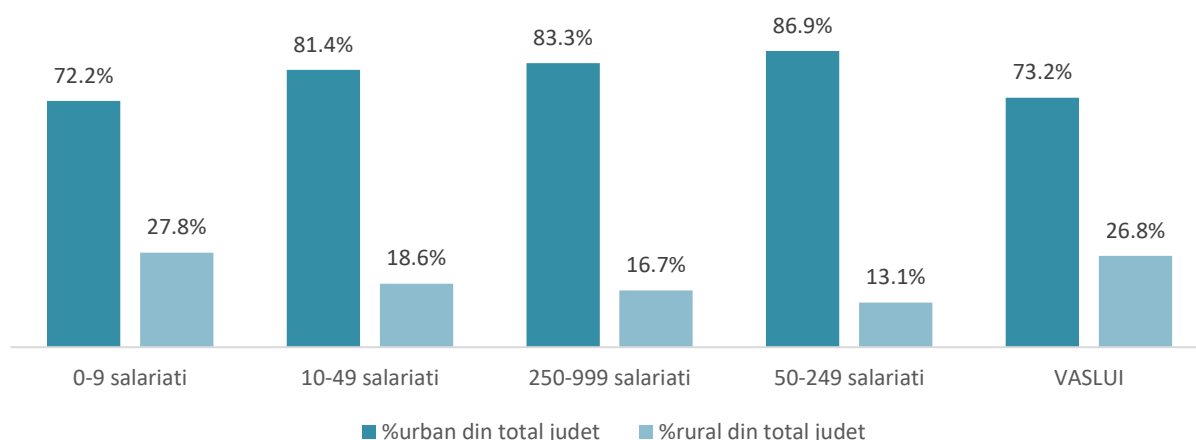
FIGURĂ 36 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME ÎN JUDEȚUL VASLUI, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Din cele 4,993 de firme active la finalul anului 2017 în județul Vaslui, 89,9% se situau în categoria microîntreprinderilor, pe când firmele mici reprezentau 8,6%, iar restul se încadrau în 1,4%. Analizând și distribuția în județ în funcție de mediul de rezidență, era de așteptat ca mediul în care activează microîntreprinderile să dicteze și distribuția generală pentru județul Vaslui, și anume 73,2% în urban, iar 26,8% în rural. Pentru celelalte categorii de firme, discrepanța dintre mediile de rezidență este și mai pregnantă, în cazul firmelor mari existând o preferință covârșitoare, de aproape 87%, pentru mediul urban.

FIGURĂ 37 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE CLASE DE MĂRIME ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ ÎN JUDEȚUL

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

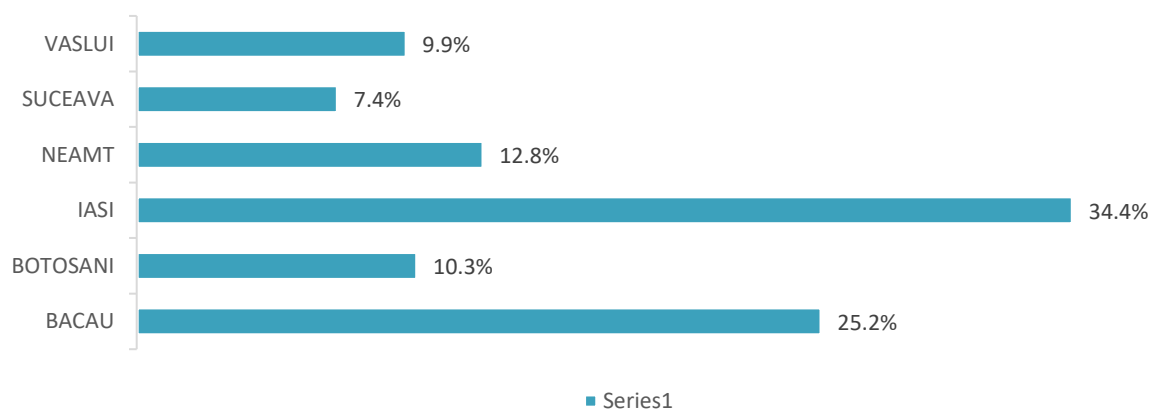
4.3.2. REZULTATELE ÎNTREPRINDERILOR. SALARIAȚI.

ANALIZA NUMĂRULUI DE SALARIAȚI | În anul 2017, companiile din Regiunea Nord-Est angajau 361.062 de angajați, cu 0,6% mai mult decât în anul 2015, dintre care 30,8% se regăseau în mediul rural iar 69,2% în mediul urban. Comparativ cu anul 2015, se observă o evoluție pozitivă pentru efectivul salarial din mediul rural, de 4,4%, și o scădere pentru mediul urban, de -1,1%.

Analizând distribuția pe județe, cea mai mare pondere o deține județul Iași, care angajează 105.500 de persoane, urmat de județul Bacău, cu 76.881 de persoane și o pondere de 25,2%. Cei mai puțini salariați se regăsesc în județele Suceava (7,4%) și Vaslui (9,9%).

Pe clase de mărime, 22,3% din efectivul salarial este determinat de companiile mari și foarte mari, în timp ce IMM-urile angajează 77,7% din personal. Comparativ cu anul 2015, nu au fost înregistrate diferențe substanțiale, cu excepția evoluției negative, de 10,3 puncte procentuale în clasa de mărime peste 999 de salariați. Clasa de mărime cu cea mai importantă creștere a numărului de salariați este cea a companiilor mari, care au înregistrat cu 6,8% mai mulți salariați în anul 2017.

FIGURĂ 38 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE SALARIAȚI LA NIVEL JUDEȚEAN ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

În ceea ce privește contribuția mediului urban la efectivul salarial pe județe, patru județe contribuie cu peste 80% (Bacău, Botoșani, Iași, Vaslui). La fel ca în cazul companiilor și cifrei de afaceri, și în cazul salariaților se remarcă aceeași pondere redusă a județului Suceava la efectivul salarial din mediul urban. În continuare, analizând contribuția efectivului salarial din mediul urban la efectivul salarial total din regiune, observăm contribuția semnificativă a județelor Iași și Bacău, de 34,4%, respectiv 25,2%.

TABEL 4 – CONTRIBUȚIA MEDIULUI URBAN LA EFECTIVUL SALARIAL PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

	URBAN	TOTAL	URBAN JUDEȚ/ URBAN REGIONAL	URBAN JUDEȚ/ TOTAL JUDEȚ
BACĂU	62,941	76,881	25.2%	81.9%
BOTOȘANI	25,786	30,831	10.3%	83.6%
IAȘI	86,034	105,500	34.4%	81.5%
NEAMȚ	31,870	49,889	12.8%	63.9%
SUCEAVA	18,482	67,710	7.4%	27.3%
VASLUI	24,802	30,251	9.9%	82.0%

	URBAN	TOTAL	URBAN JUDEȚ/ URBAN REGIONAL	URBAN JUDEȚ/ TOTAL JUDEȚ
Total regiune	249,915	361,062	100.0%	69.2%

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Din totalul de 111.147 de salariați din Regiunea Nord-Est din mediul rural, cea mai mare parte se regăsește în județul Suceava (44,3%). Județul Suceava se remarcă prin cea mai ridicată pondere a salariaților din mediul rural (72,7%) din totalul salariaților la nivel județean, dublu față de județul Neamț și de peste 4 ori mai mare față de celelalte 4 județe din regiune.

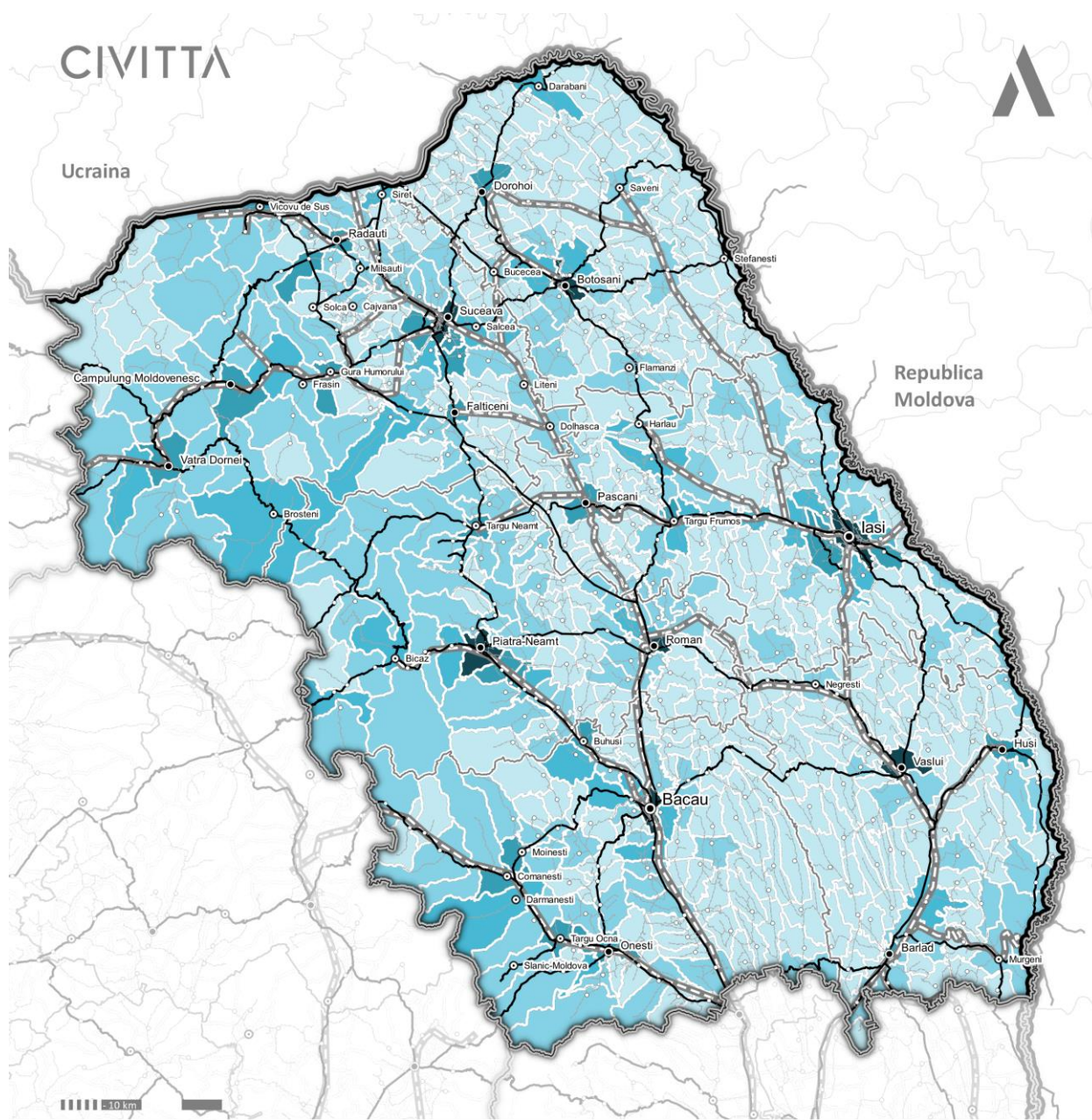
TABEL 5 – CONTRIBUȚIA MEDIULUI RURAL LA EFECTIVUL SALARIAL PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

	RURAL	TOTAL	RURAL JUDEȚ/ RURAL REGIONAL	RURAL JUDEȚ/ TOTAL JUDEȚ
BACĂU	13,940	76,881	12.5%	18.1%
BOTOȘANI	5,045	30,831	4.5%	16.4%
IAȘI	19,466	105,500	17.5%	18.5%
NEAMȚ	18,019	49,889	16.2%	36.1%
SUCEAVA	49,228	67,710	44.3%	72.7%
VASLUI	5,449	30,251	4.9%	18.0%
Total regiune	111,147	361,062	100.0%	30.8%

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Analizând distribuția teritorială a numărului de salariați, observăm aproximativ aceleași tendințe precum în cazul analizei numărului de întreprinderi. Municipiile reședințe de județ reprezintă concentrări cu un efectiv salarial de peste 10,000 de persoane, însă mai mult decât atât, uitându-ne la Iași, Bacău și Piatra Neamț se observă o densitate mai mare de localități adiacente cu un număr mare de persoane angajate. De asemenea, în partea de vest a regiunii, descoperim o densitate mai mare de UAT-uri de tip rural care prezintă între 250 și 1,000 de angajați, iar la polul opus, în partea de nord a regiunii, mai exact în nordul județului Botoșani, există multe localități de ordin rural cu sub 50 de salariați.

FIGURĂ 39 – NUMĂRUL DE SALARIAȚI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier
 - Drum național
 - Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar
 - Căi ferate

Rețeaua de localități
 (rang cf. legii 351/2001)

- I
- II
- III
- IV

Număr de salariați

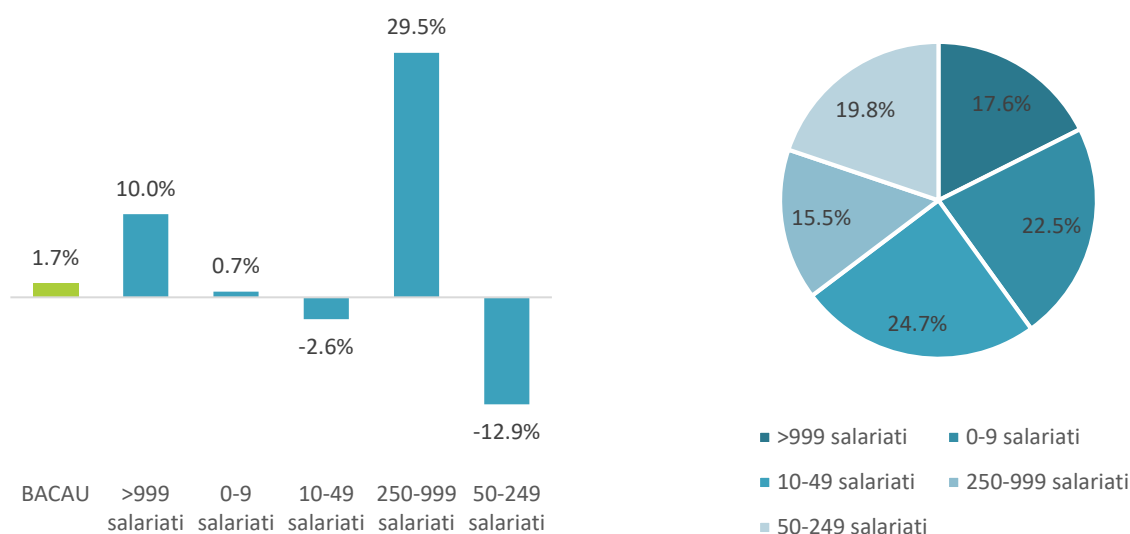
- <100
- 100 - 499
- 500 - 999
- 1000 - 9999
- >10000

Sursa: Prelucrare proprie pe baza BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Județul Bacău

Analizând datele de la nivelul județului Bacău, între anii 2015 și 2017, se înregistrează o rată de creștere de 1,7% pentru efectivul salarial al județului, acest procent redus datorându-se ratelor de creștere negative înregistrate în cazul firmelor mici (-2,6%) și mari (-12,9%). La polul opus se află firmele foarte mari, în care numărul salariaților a crescut cu aproape o treime, și cele foarte mari (10%). Astfel, la finalul anului 2017, aproape un sfert din salariații mediului de afaceri din județul Bacău lucrau în cadrul companiilor mici, iar 22,5% în microîntreprinderi și doar 15,5% în companii mari.

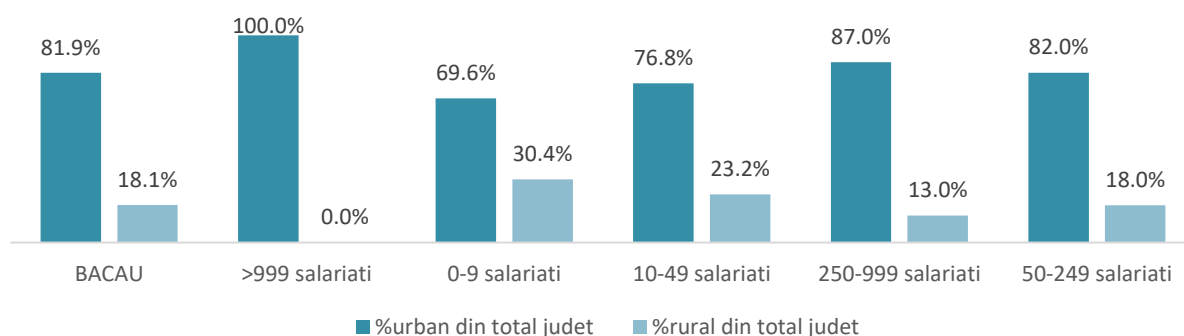
FIGURĂ 40 – RATA DE CREȘTERE A EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL BACĂU ȘI DISTRIBUȚIA PE CATEGORII DE ÎNTREPRINDERI, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

De asemenea, din analiza distribuției salariaților pe medii de rezidență a afacerilor, se observă o preferință clară pentru mediul urban în județul Bacău, mai exact 81,9% din efectivul salarial. În toate categoriile de firme analizate se observă proporții de peste 2:1 pentru raportul salariaților firmelor din mediul urban versus rural.

FIGURĂ 41 – DISTRIBUȚIA EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL BACĂU PE CATEGORII DE ÎNTREPRINDERI ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ A FIRMELOR, 2017

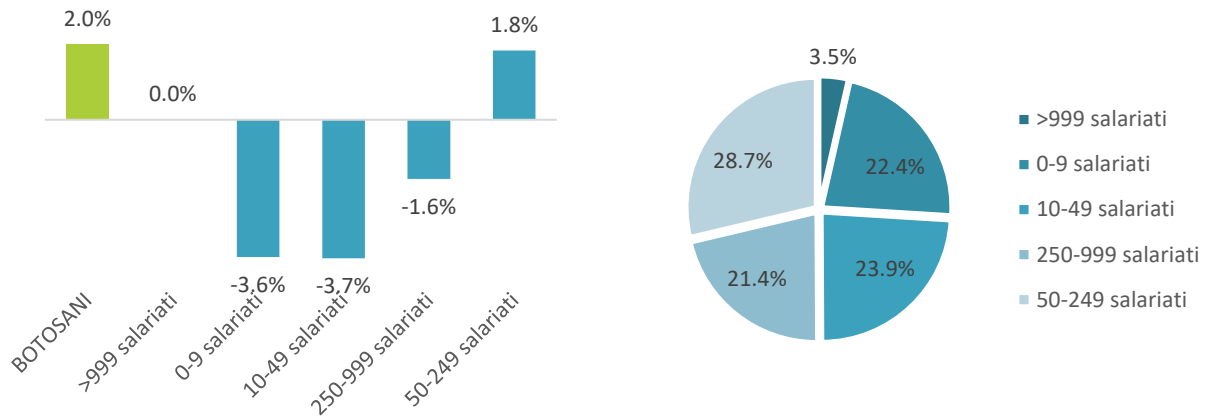

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Județul Botoșani

În cadrul județului Botoșani, între 2015 și 2017 s-a înregistrat o creștere de 2% a numărului de persoane angajate pentru firmele private. Această rată pozitivă este dată în principal de creșterea cu 1,8% a salariaților din întreprinderile mijlocii, pe când pentru microîntreprinderi, firme mici și mari s-a micșorat efectivul salarial cu rate între -1,6% și -3,7%. Acest fapt a condus la finalul anului 2017 la o distribuție a numărului de angajați aproximativ uniformă pentru microîntreprinderi, firme mici și mari, pe când cei mai mulți se regăseau în cadrul firmelor mijlocii, 28,7%, iar cei mai puțini în firme foarte mari, adică doar 3,5%.

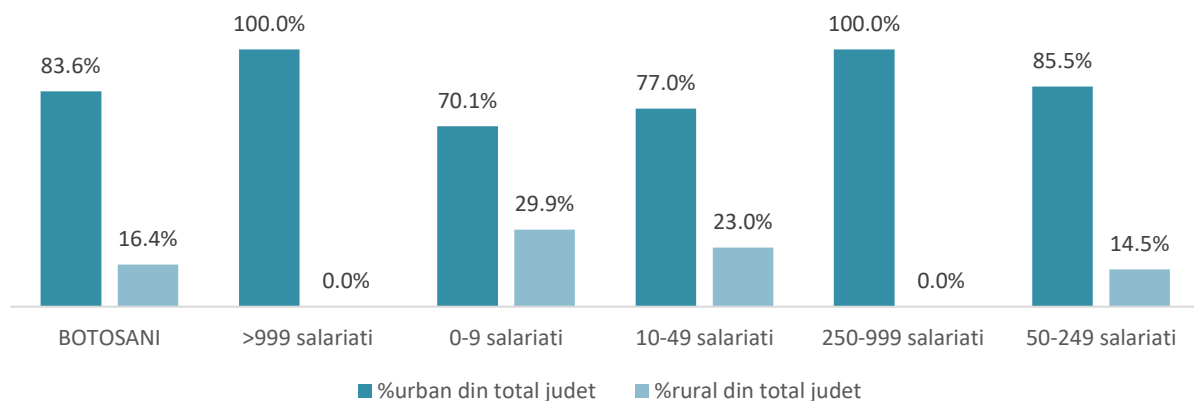
FIGURĂ 42 – RATA DE CREȘTERE A EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL BOTOȘANI ȘI DISTRIBUȚIA PE CATEGORII

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Din perspectiva mediului de rezidență al întreprinderilor, în județul Botoșani majoritatea salariaților lucrează în mediul urban, 83,6%. Pentru firmele cu peste 250 de angajați, mediul rural nu a reprezentat o alegere, pe când microîntreprinderile constituiau clasa cu cei mai mulți angajați în acest mediul, și anume 29,9%.

FIGURĂ 43 – DISTRIBUȚIA EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL BOTOȘANI PE CATEGORII DE ÎNTEPRINDERI ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ A FIRMELOR, 2017

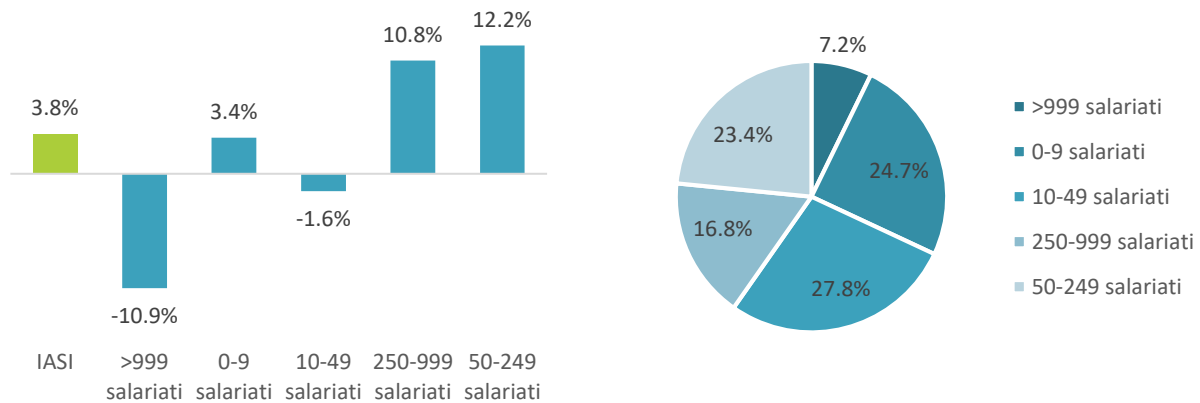

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Județul Iași

În cadrul județului Iași, ce cumulează cel mai mare număr de salariați ai mediului de afaceri din regiune, rata de creștere înregistrată a fost de 3,8% între anii 2015 și 2017. Numărul salariaților din firmele cu peste 999 de angajați a scăzut cu -10,9%, iar din firmele mici cu doar -1,6%, în rest ratele de creștere ale celorlalte categorii de firme fiind pozitive. Pentru categoriile firmelor mari și mijlocii s-au înregistrat creșteri de peste 10 puncte procentuale. Astfel, la începutul anului 2018, cei mai mulți salariați lucrau în cadrul companiilor mici (27,8%), microîntreprinderilor (24,7%) și firmelor mijlocii (23,4%).

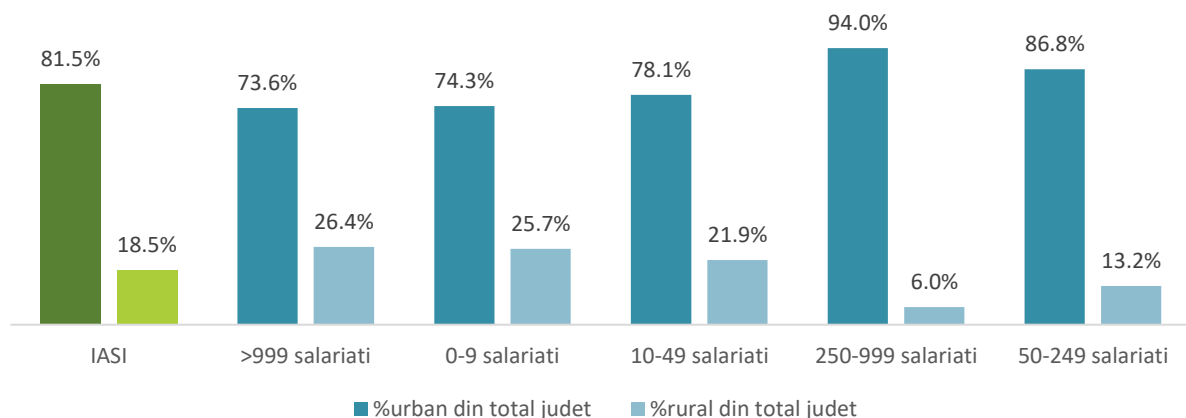
FIGURĂ 44 – RATA DE CREȘTERE A EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL IAȘI ȘI DISTRIBUȚIA PE CATEGORII DE ÎNTREPRINDERI, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Analizând distribuția mediului de afaceri din județul Iași, peste 80% din salariați lucrau în mediul urban, cea mai mare preferință pentru acest mediu înregistrându-se în cazul întreprinderilor mari (94% în mediul urban). În cazul firmelor cu peste 999 de angajați se observă cea mai mare proporție de personal din mediul rural, de 26,4%.

FIGURĂ 45 – DISTRIBUȚIA EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL IAȘI PE CATEGORII DE ÎNTREPRINDERI ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ A FIRMELOR, 2017

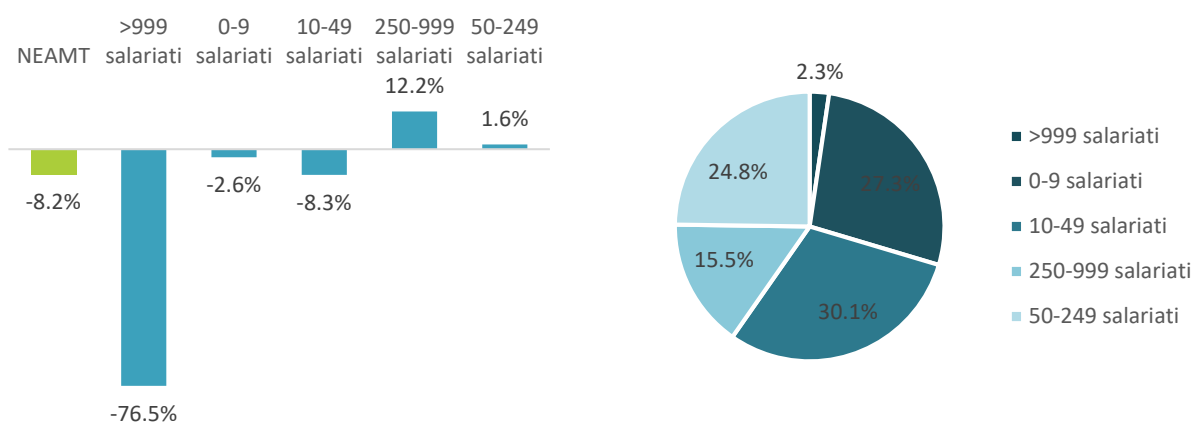

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Județul Neamț

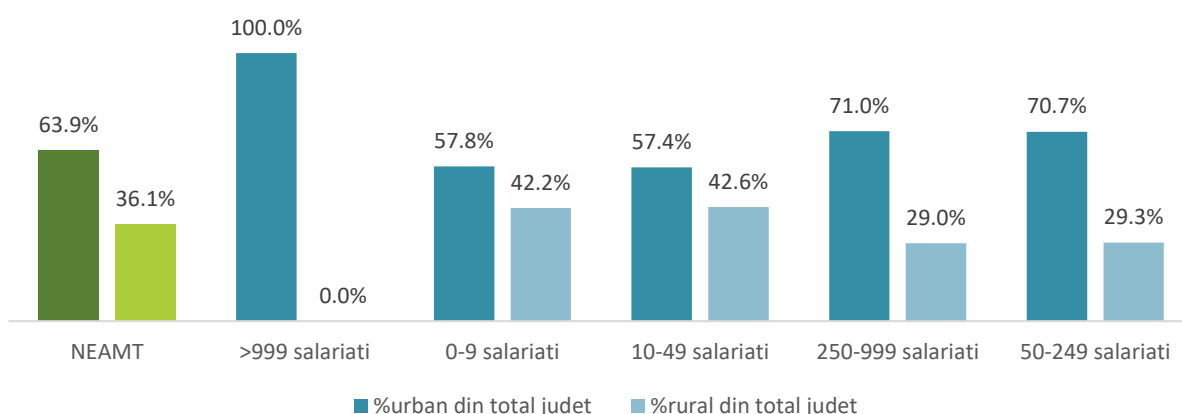
Între anii 2015 și 2017, singurele rate de creștere pozitive înregistrate pentru efectivul salarial au fost în cazul firmelor mari, de 12,2%, și al celor mijlocii, de 1,6%. În rest tendința este una de negativă, firmele foarte mari având cea mai mare scădere a numărului de salariați, de -76,5%, astfel că la nivel de județ au rămas angajați în mediul de afaceri cu -8,2% mai puține persoane. Acest lucru a condus la o proporție de 30,1% din persoane salariate în cadrul firmelor mijlocii, 27,3% în microîntreprinderi și 24,8% în firme mari, pe când doar 2,3% în companii foarte mari.

FIGURĂ 46 – RATA DE CREȘTERE A EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL NEAMȚ ȘI DISTRIBUȚIA PE CATEGORII DE ÎNTREPRINDERI, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

FIGURĂ 47 – DISTRIBUȚIA EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL NEAMȚ PE CATEGORII DE ÎNTREPRINDERI ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ A FIRMELOR, 2017

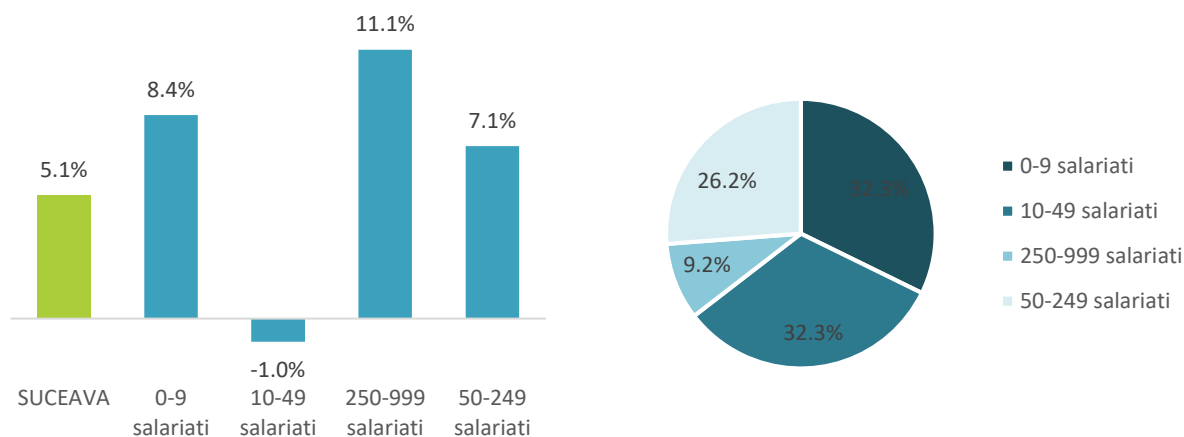
Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Privind situația din punct de vedere al mediului de rezidență, aproape 2 treimi din persoanele angajate lucrau în mediul urban, preferință resimțită de către toate categoriile de firme. În schimb, cele mai mari proporții de efectiv salarial în mediul rural se observă pentru microîntreprinderi (42,2%) și firme mici (42,6%).

Județul Suceava

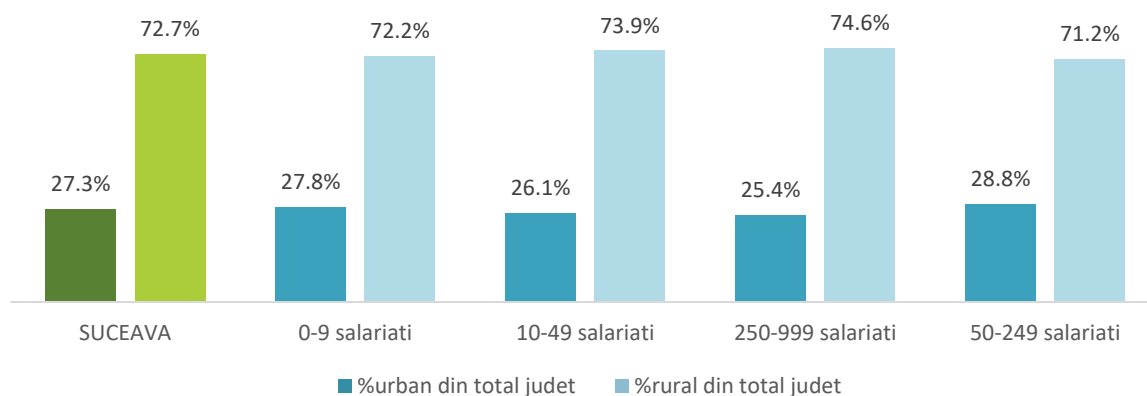
La nivelul județului Suceava, mediul de afaceri a cunoscut o creștere a numărului de salariați de 5,1% între 2015 și 2017, tendință înregistrată de către firmele mari (11,1%), mijlocii (7,1%) și microîntreprinderi (8,4%). În schimb, din firmele mici au plecat 1% din persoane până la finalul lui 2017. Astfel, situația la începutul lui 2018 în județ releva faptul că o treime din salariați se aflau în cadrul microîntreprinderilor (32,3%), o treime aproape în firme mici (32,3%), iar un sfert în companii mari (26,2%). Cum în Suceava nu existau companii foarte mari, restul de 9,2% dintre angajați se regăseau în firme mijlocii.

FIGURĂ 48 – RATA DE CREȘTERE A EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL SUCEAVA ȘI DISTRIBUȚIA PE CATEGORII

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

FIGURĂ 49 – DISTRIBUȚIA EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL SUCEAVA PE CATEGORII DE ÎNTRERPRINDERI ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ A FIRMELOR, 2017

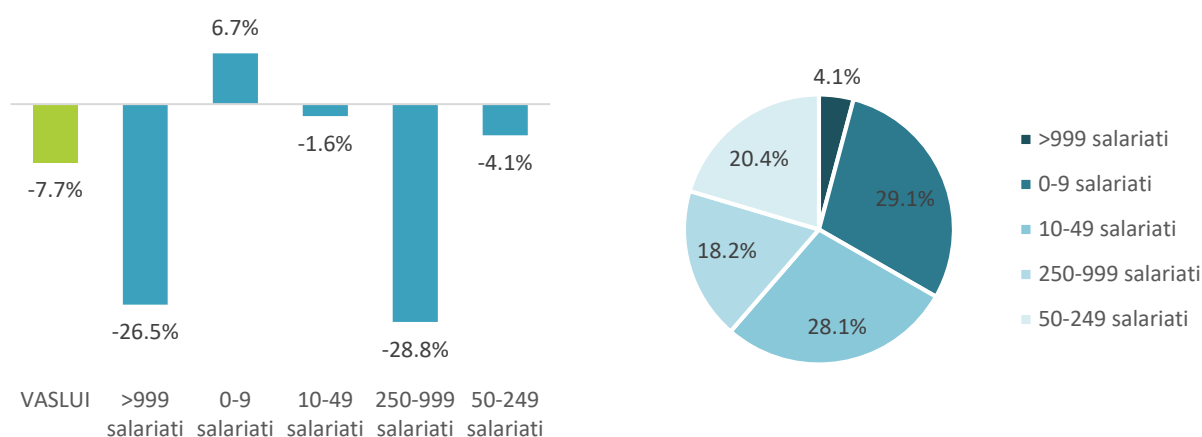
Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Aruncând o privire asupra mediilor de rezidență a afacerilor, în Suceava se înregistrează aproximativ aceeași situație pentru toate tipurile de firme, astfel că proporția medie de salariați rezultată este de 27,3% în mediul urban și 72,7% în mediul rural.

Județul Vaslui

Din analiza datelor efectivului salarial, la nivelul județului Vaslui se observă o scădere de -7,7%, tendință negativă înregistrată în aproape toate categoriile de întreprinderi, însă cu precădere în cazul firmelor mari (-28,8%) și foarte mari (-26,5%). Doar în sectorul microîntreprinderilor s-a înregistrat o creștere de 6,7% a persoanelor angajate. Astfel, la finalul anului 2017, 29,1% din populația angajată la privat funcționa în cadrul microîntreprinderilor și 28,1% în firme mici. Cea mai mică proporție din acest punct de vedere s-a înregistrat pentru firmele cu peste 999 de salariați, adică 4,1%.

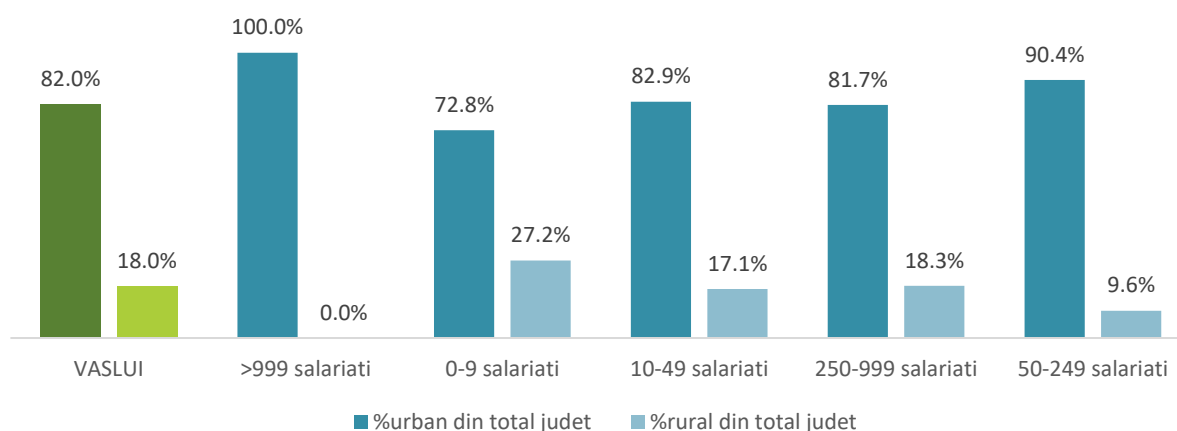
FIGURĂ 50 – RATA DE CREȘTERE A EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL VASLUI ȘI DISTRIBUȚIA PE CATEGORII DE ÎNTREPRINDERI, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Luând în considerare și mediul de rezidență, 82% din întreprinderile private funcționau în mediul urban și doar 18% în rural, această preferință înregistrându-se pentru toate categoriile de firme. Doar în cazul microîntreprinderilor numărul de salariați din mediul rural a depășit pragul de 25%.

FIGURĂ 51 – DISTRIBUȚIA EFECTIVULUI SALARIAL DIN JUDEȚUL VASLUI PE CATEGORII DE ÎNTREPRINDERI ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ A FIRMELOR, 2017

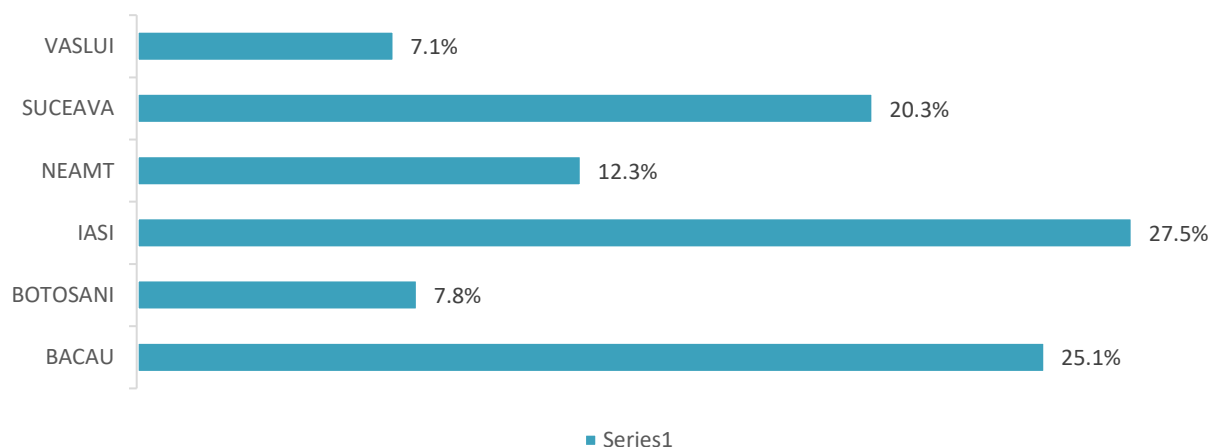

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

ANALIZA CIFREI DE AFACERI | La nivelul Regiunii Nord-Est, cifra de afaceri a companiilor active înregistra 87,6 mld RON în anul 2017, dintre care 67,7% se datorează companiilor din mediul urban. Față de anul 2015, ponderea mediului urban a scăzut cu 0,7 puncte procentuale.

Din punct de vedere al distribuției pe județe, principalii contribuabili sunt de departe județele Iași (27,5%), Bacău (25,1%) și Suceava (20,3%), la polul opus fiind județele Vaslui (7,1%) și Botoșani (7,8%).

FIGURĂ 52 – DISTRIBUȚIA CIFREI DE AFACERI LA NIVEL JUDEȚEAN ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Pe clase de mărime, 27% din cifra de afaceri se datorează companiilor mari și foarte mari, în timp ce 63% reprezintă rezultatul întreprinderilor mici și mijlocii. Toate clasele de mărime au înregistrat creșteri, în special în cazul companiilor mari și foarte mari, de peste 20%.

Din totalul cifrei de afaceri 87,6 mld RON la nivel urban în anul 2017, județele cu cea mai mare contribuție sunt Bacău și Iași, cu 21%, respectiv 20,6% din cifra de afaceri. Dacă ne referim strict la mediul urban la nivel regional, aceleași județe au cea mai mare contribuție, susținând 31,1% din cifra de afaceri în cazul județului Bacău și 30,4% în cazul județului Iași.

TABEL 6 – CONTRIBUȚIA MEDIULUI URBAN LA CIFRA DE AFACERI JUDEȚEANĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

	URBAN	TOTAL	URBAN JUDEȚ/ URBAN REGIONAL	URBAN JUDEȚ/ TOTAL REGIONAL
BACAU	18,428,825,643	1,957,812,781	31.1%	21.0%
BOTOSANI	5,239,825,119	6,796,276,464	8.8%	6.0%
IASI	18,041,980,002	24,075,742,478	30.4%	20.6%
NEAMT	6,380,584,868	10,760,262,461	10.8%	7.3%
SUCEAVA	6,453,315,318	17,808,514,853	10.9%	7.4%
VASLUI	4,750,164,615	6,227,769,431	8.0%	5.4%
Total	59,294,695,565	87,626,378,468	100.0%	67.7%

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

În mediul rural, din totalul de 28,3 mld RON în anul 2017, județul Suceava generează 40,1% din cifra de afaceri din mediul rural, fiind singura regiune unde mediul rural are o performanță comparabil mai bună față de cel urban. Prin performanța companiilor din mediul rural, județul Suceava se remarcă și prin generarea a 13% din totalul cifrei de afaceri regionale provenind din mediul rural. Într-o măsură mai mică contribuie și județul Iași, cu o pondere de 21,3% a companiilor din mediul rural în total mediului rural regional.

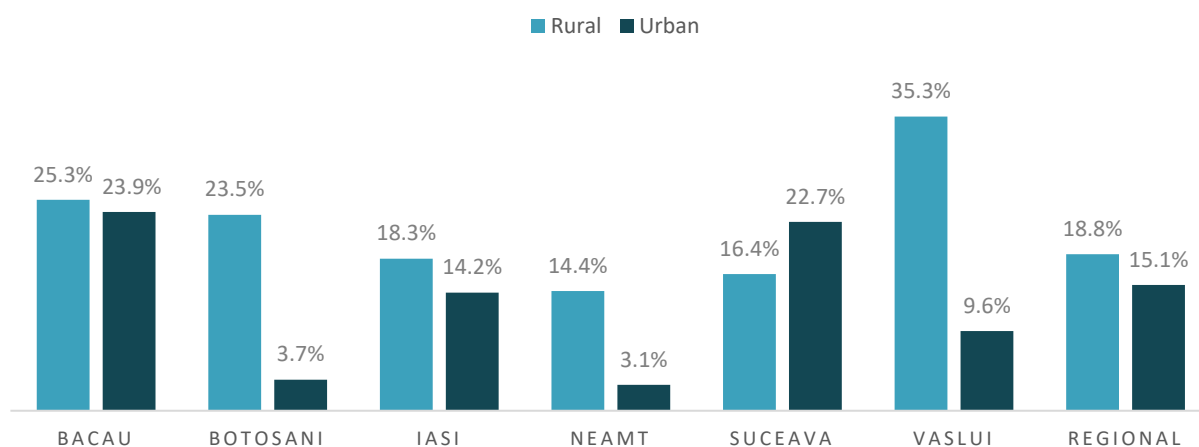
TABEL 7 – CONTRIBUȚIA MEDIULUI RURAL LA CIFRIA DE AFACERI JUDEȚEANĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

	RURAL	TOTAL	RURAL JUDEȚ/ RURAL REGIONAL	RURAL JUDEȚ/ TOTAL REGIONAL
BACĂU	3,528,987,138	1,957,812,781	12.5%	4.0%
BOTOȘANI	1,556,451,345	6,796,276,464	5.5%	1.8%
IAȘI	6,033,762,476	24,075,742,478	21.3%	6.9%
NEAMȚ	4,379,677,593	10,760,262,461	15.5%	5.0%
SUCEAVA	11,355,199,535	17,808,514,853	40.1%	13.0%
VASLUI	1,477,604,816	6,227,769,431	5.2%	1.7%
Total	28,331,682,903	87,626,378,468	100.0%	32.3%

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Analizând evoluția, între anii 2015 și 2017, cifra de afaceri a înregistrat o creștere de 16,3%, superioară în mediul urban (18,8%) și inferioară în mediul rural (15,1%). În mediul urban, o rată de creștere superioară mediei se înregistrează în județul Suceava (18,6%) și județul Bacău (24,1%), iar cea mai redusă în județele Neamț (7,4%) și Botoșani (7,7%). Pe medii de locuire, în mediul urban se remarcă județele Bacău (23,9% creștere) și Suceava (22,7%). În mediul rural, evoluția a fost semnificativ mai mare decât în mediul urban, toate județele având rate de creștere de peste 14,4% (în județul Neamț), până la 35,3% în județul Vaslui.

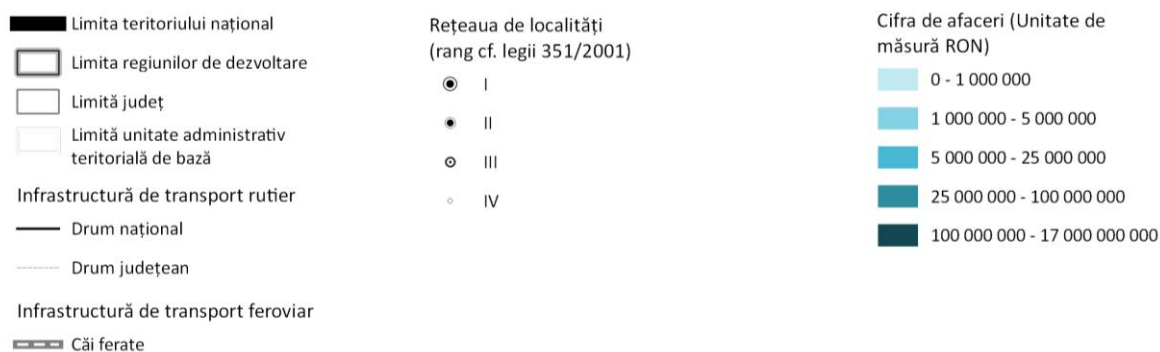
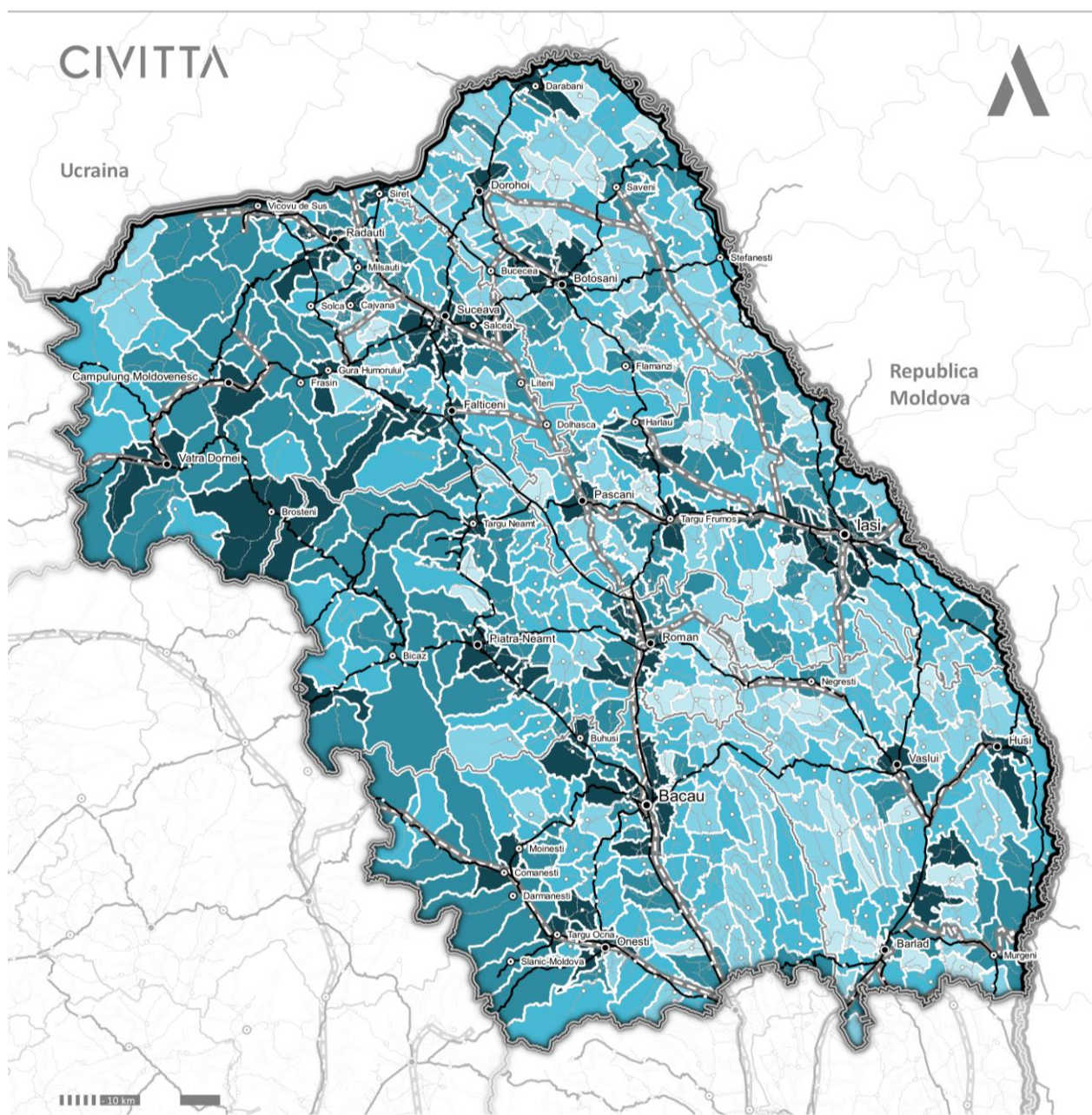
FIGURĂ 53 – RATA DE CREȘTERE A CIFREI DE AFACERI A PE JUDEȚE ȘI MEDII DE LOCUIRE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Asimilând cifrele de afaceri cumulate pentru fiecare UAT din regiunea NE, observăm că cea mai mare densitate de cifră de afaceri de peste 100 mil. RON se întâlnește în județul Suceava, pe partea de vest a regiunii existând localități mai multe care trec pragul de 25 mil. RON. Cum era de așteptat, multe municipii și orașe se află în fruntea clasamentului pe baza cifrei de afaceri, însă acestea au avut un efect pozitiv și pentru localitățile adiacente din mediul rural, înregistrând în multe cazuri cifre de afaceri de peste 25 mil. RON, și chiar 100 mil. RON.

FIGURĂ 54 – CIFRA DE AFACERI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

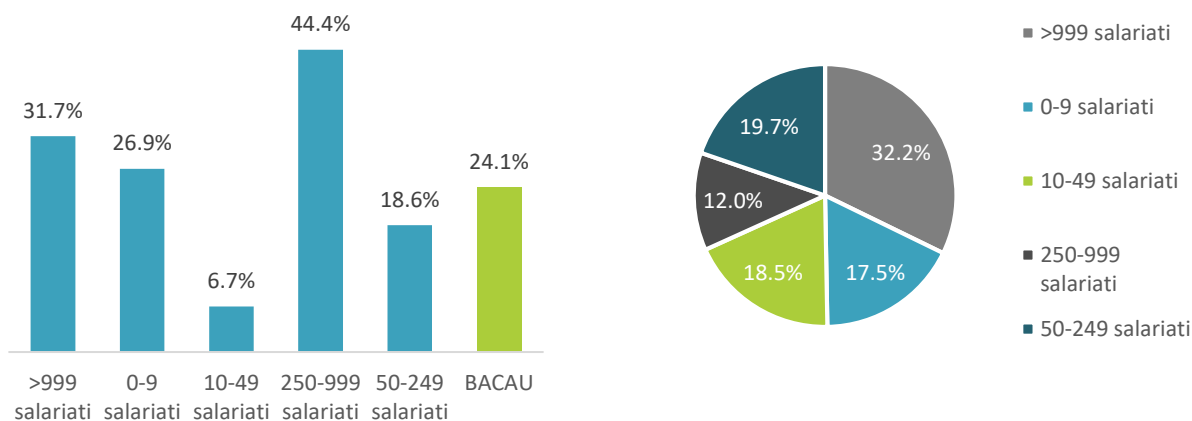

Sursa: Prelucrarea proprie pe baza BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Județul Bacău

În județul Bacău, cifra de afaceri generată în anul 2017 este de 21,9 mld. RON, în creștere cu 24,1% față de anul 2015. Pe clase de mărime, cea mai mare contribuție o au firmele foarte mari, de 32,2%, în timp ce microîntreprinderile generează doar 17,5%, iar întreprinderile mari 12%, în ciuda creșterii de 44,4% față de anul 2015. Tot întreprinderile foarte mari (peste 999 salariați) au înregistrat și o creștere superioară valorii la nivel județean, de 31,7%.

FIGURĂ 55 – RATA DE CREȘTERE ȘI DISTRIBUȚIA CA PE CLASE DE MĂRIME FIRME ÎN JUDEȚUL BACĂU, 2017

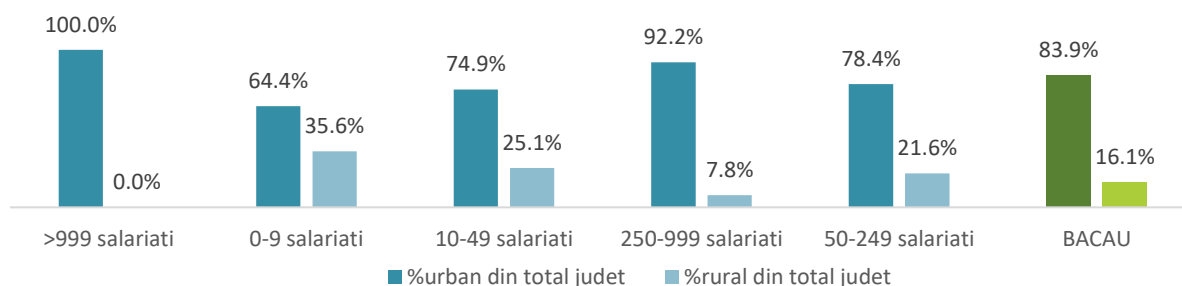

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Pe medii de locuire, 83,9% din cifra de afaceri este generată în mediul urban, pentru un total de 18,4 mld RON. Tot în mediul urban, 38,4% din cifra de afaceri este generată de către companiile foarte mari iar 18,4% de către companiile mijlocii. Cea mai mare rată de creștere se observă în rândul companiilor mari, de 67,7% și foarte mari, de 31,7%. În mediul rural, microîntreprinderile determină cea mai mare pondere a cifrei de afaceri (38,8%), alături de companiile mici (28,9%). Companiile mari și foarte mari au cea redusă contribuție, de 5,8%, ultima categorie nefiind reprezentată.

Pe clase de mărime și medii de locuire, mediul urban este cel mai bine reprezentat, în special în cazul întreprinderilor mari (92,2%). Mediul rural contribuie la cifra de afaceri a județului cel mai mult prin microîntreprinderi (35,6%).

FIGURĂ 56 – DISTRIBUȚIA CA PE MEDII DE LOCUIRE ȘI CLASE DE MĂRIME ÎN JUDEȚUL BACĂU, 2017

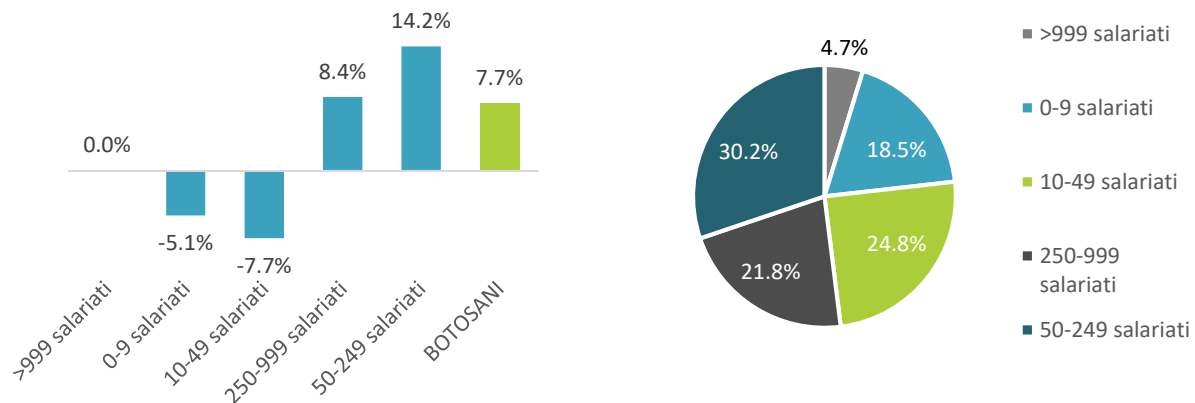

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Județul Botoșani

Cifra de afaceri în județul Botoșani a înregistrat o valoare de 6,79 mld RON în anul 2017, ca urmare a creșterii de 7,7%. Pe clase de mărime, microîntreprinderile contribuie cu 18,5%, în timp ce întreprinderile mijlocii reprezintă 30,2%. Tot întreprinderile mijlocii au înregistrat și cea mai mare creștere, de 14,2%. Microîntreprinderile și companiile mici sunt singurele clase de mărime cu evoluție negativă, de -5,1%, și respectiv -7,7%. Cea mai mică pondere o au întreprinderile foarte mari (4,7%).

FIGURĂ 57 – RATA DE CREȘTERE ȘI DISTRIBUȚIA CA PE CLASE DE MĂRIME FIRME ÎN JUDEȚUL BOTOȘANI, 2017

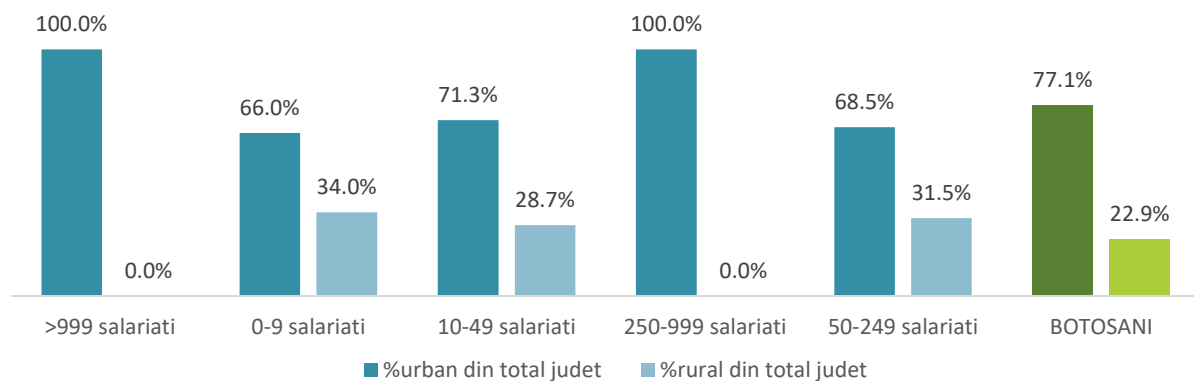

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Pe medii de locuire, județul Botoșani contribuie prin întreprinderile sale, la formarea cifrei de afaceri din mediul urban cu 15,8% prin clasa microîntreprinderilor și cu 28,3% prin companiile mari. Cu excepția acestora și a firmelor foarte mari, toate clasele de mărime au înregistrat scăderi la contribuția cifrei de afaceri din mediul urban. În mediul rural, 41,6% din cifra de afaceri este generată de rezultatul companiilor mari localizate în mediul rural.

Pe clase de mărime și medii de locuire la nivel județean, cifra de afaceri generată de către companiile foarte mari este atribuită exclusiv acestei clase, la fel și în cazul companiilor mari. Microîntreprinderile din mediul rural contribuie în proporție de 34% la formarea cifrei de afaceri județe, fiind cel mai bun rezultat al companiilor pe clase de mărime din acest tip de mediu.

FIGURĂ 58 – DISTRIBUȚIA CA PE MEDII DE LOCUIRE ȘI CLASE DE MĂRIME ÎN JUDEȚUL BOTOȘANI, 2017

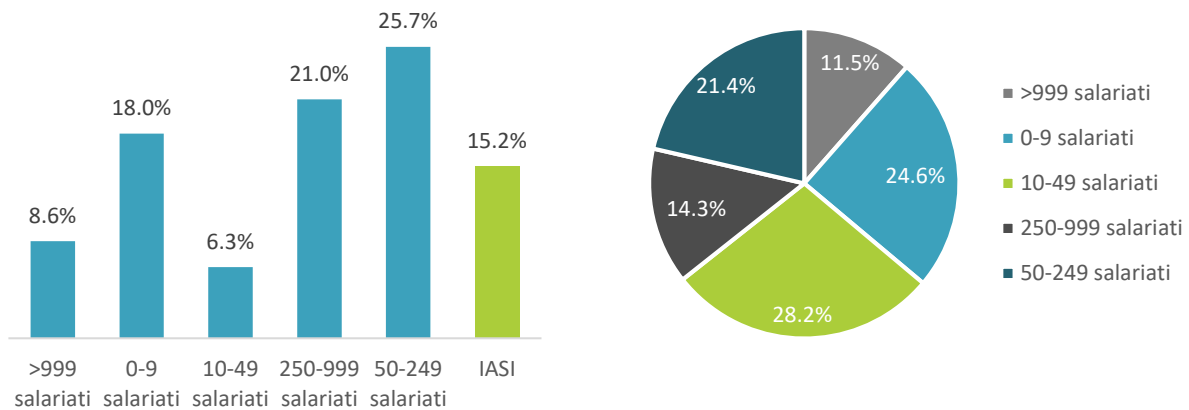

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Județul Iași

La nivelul județului Iași, cifra de afaceri totalizează 24 mld RON în anul 2017, în creștere cu 15,2% față de anul 2015. Pe clase de mărime, microîntreprinderile generează un sfert din cifra de afaceri (24,6%), în timp ce firmele mici și mijlocii (clasele 10-49 și 50-249 salariați) împreună contribuie cu aproape 50% la formarea cifrei de afaceri. Clasa 50-249 salariați a înregistrat și cea mai mare creștere, de 25,7%, în timp ce firmele mici și-au mărit cifra de afaceri cu doar 6,3%.

FIGURĂ 59 – RATA DE CREȘTERE ȘI DISTRIBUȚIA CA PE CLASE DE MĂRIME FIRME ÎN JUDEȚUL IAȘI, 2017

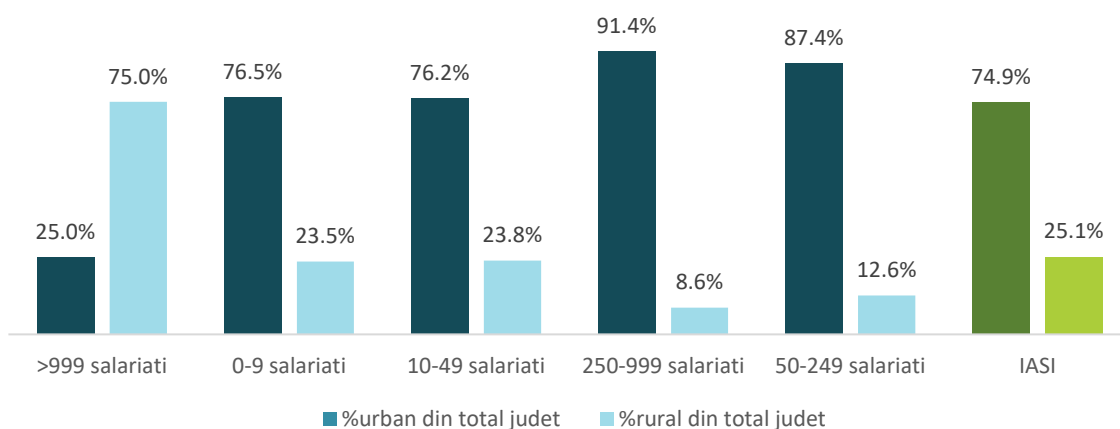

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

În mediul urban, microîntreprinderile determină 25,1% din cifra de afaceri, iar întreprinderile mijlocii (50-249 salariați) 25%. În mediul rural, cea mai mare pondere este determinată de companiile foarte mari (cu peste 999 de salariați), acestea înregistrând o pondere de 34,4%. Analizând evoluția, în mediul urban sectorul IMM (micro, mici și mijlocii) a avut rate de creștere peste creșterea totală din mediul urban, în timp ce în mediul rural, companiile mari au înregistrat cea mai bună evoluție (52,5% creștere pentru clasa 50-249 salariați).

Pe clase de mărime și medii de locuire, se remarcă următoarele: în mediul urban, predomină clasa IMM-urilor și a întreprinderilor mari, în timp ce în cazul mediului rural, întreprinderile foarte mari (peste 999 salariați) contribuie în proporție de 75% la formarea cifrei de afaceri.

FIGURĂ 60 – DISTRIBUȚIA CA PE MEDII DE LOCUIRE ȘI CLASE DE MĂRIME ÎN JUDEȚUL IAȘI, 2017

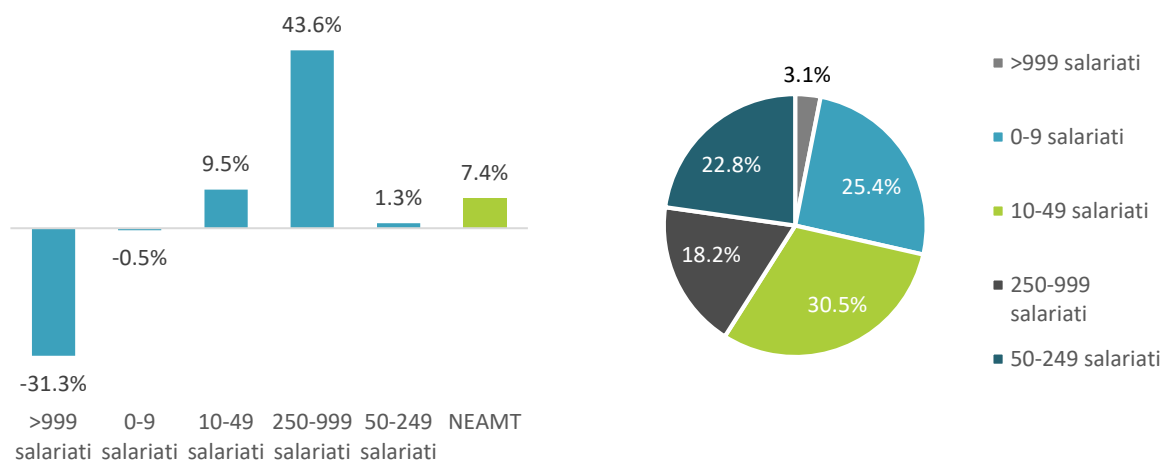

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Județul Neamț

În județul Neamț, cifra de afaceri totaliza în anul 2017 10,7 mld RON, în creștere cu 7,4% față de anul 2015. Pe clase de mărime, cea mai însemnată creștere se observă în rândul întreprinderilor mari, cu 250-999 salariați, de 43,6%. Celelalte clase de mărime au înregistrat fie evoluții pozitive reduse (9,5% în cazul întreprinderilor mici – 10-49 salariați), fie negative, cum este cazul cifrei de afaceri generate de către companiile foarte mari, cu peste 999 de salariați (-31,3% scădere). În ceea ce privește distribuția cifrei de afaceri pe clase de mărime, se remarcă contribuția de 30,5% a întreprinderilor mici (10-49 salariați), și a microîntreprinderilor (25,4%). Împreună cu întreprinderile mijlocii, segmentul IMM contribuie cu 78,7% la formarea cifrei de afaceri din județ.

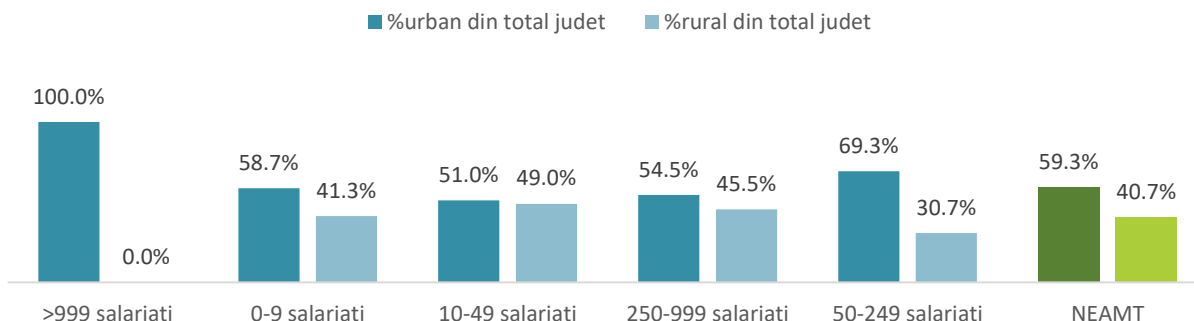
FIGURĂ 61 – DISTRIBUȚIA CA PE CLASE DE MĂRIME FIRME ÎN JUDEȚUL NEAMȚ, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Pe medii de rezidență, observăm faptul că cifra de afaceri generată de către companiile foarte mari provine din mediul urban în proporție de 100%, în timp ce în alte clase de mărime proporția este echilibrată. Cea mai mare diferență între rezultatul companiilor din mediul urban și cel rural se observă în cazul întreprinderilor din mijlocii (50-249 salariați), unde companiile din mediul urban generează 69,3% din cifra de afaceri. La nivelul județului, balanța înclină tot în favoarea companiilor din mediul urban, cu 59,3% contribuție la formarea cifrei de afaceri.

FIGURĂ 62 – DISTRIBUȚIA CA PE MEDII DE LOCUIRE ȘI CLASE DE MĂRIME ÎN JUDEȚUL NEAMȚ, 2017

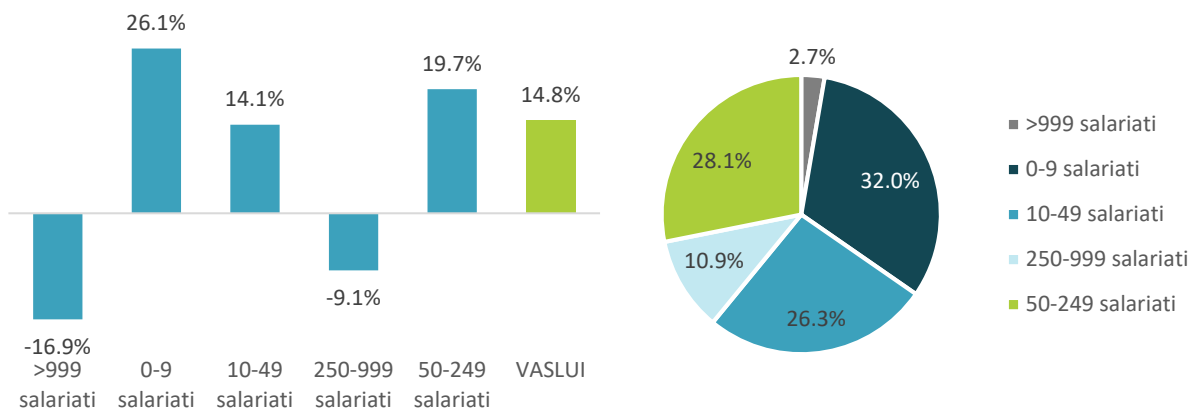

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Județul Vaslui

În județul Vaslui, 32% din cifra de afaceri este generată de către microîntreprinderi, urmate de întreprinderile mijlocii (28,1%), și întreprinderile mici (26,3%). Cea mai mică contribuție la cifra de afaceri o au companiile mari și foarte mari, împreună având o contribuție de 13,6%. Față de anul 2015, tot companiile mari și foarte mari au înregistrat scăderi ale cifrei de afaceri, de -9,1% și respectiv -16,9%, în timp ce segmentul microîntreprinderilor și-a crescut contribuția cu 26,1%.

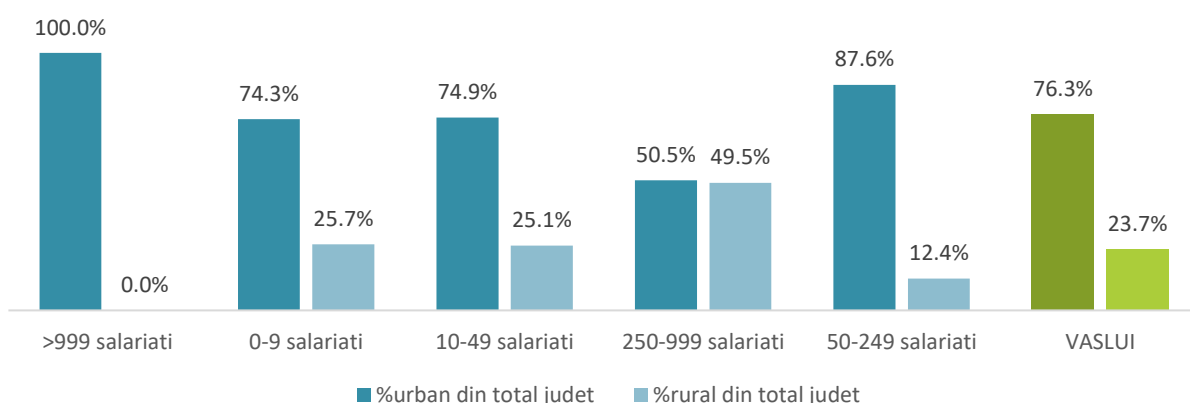
FIGURĂ 63 – DISTRIBUȚIA CA PE CLASE DE MĂRIME FIRME ÎN JUDEȚUL VASLUI, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Întreprinderile localizate în mediul urban generează peste 76% din cifra de afaceri județeană în cazul tuturor tipurilor de întreprinderi. Singura categorie unde se observă un echilibru în contribuția mediului urban și cel rural este cea a întreprinderilor mari (250-999 salariați), care determină aproximativ 50% fiecare din cifra de afaceri județeană.

FIGURĂ 64 – DISTRIBUȚIA CA PE MEDII DE LOCUIRE ȘI CLASE DE MĂRIME ÎN JUDEȚUL VASLUI, 2017

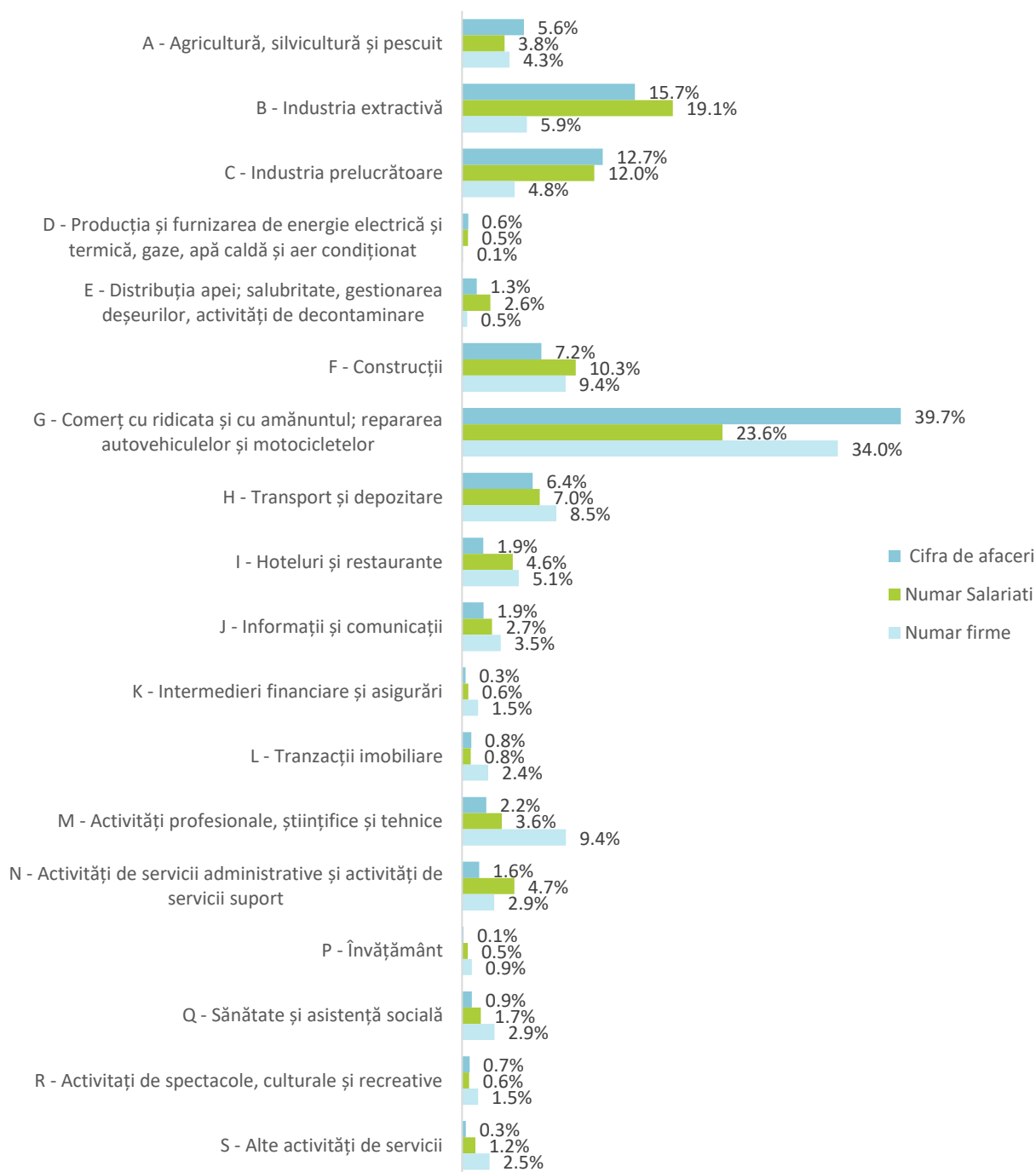
Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

4.3.3. Analiza sectorială a mediului de afaceri

Mediul de afaceri din Regiunea Nord-Est indică un profil economic diversificat, aici regăsindu-se toate tipurile de activități economice conform clasificării pe ramuri ale economiei naționale. După numărul de întreprinderi, cea mai însemnată pondere se remarcă în ramura G – Comerț, de 34%, la nivelul anului 2017. Pe locurile următoare se clasează ramura M – Activități profesionale, științifice și tehnice (9,4%), F – Construcții (9,4%) și H – Transport și depozitare (8,5%). După numărul de salariați, tot ramura G – Comerț este cea mai bine reprezentată, angajând 23,6% din efectivul salarial, urmată de ramura B – Industria

extractivă (19,1%), ramura C – Industria prelucrătoare (12%), și ramura F – Construcții (10,3%). În cazul cifrei de afaceri generate, se remarcă ramura G – Comerț, cu o contribuție de 39,7% la totalul regional, urmată de ramura B – Industria extractivă, cu 15,7%, și ramura C – Industria prelucrătoare, cu 12,7%.

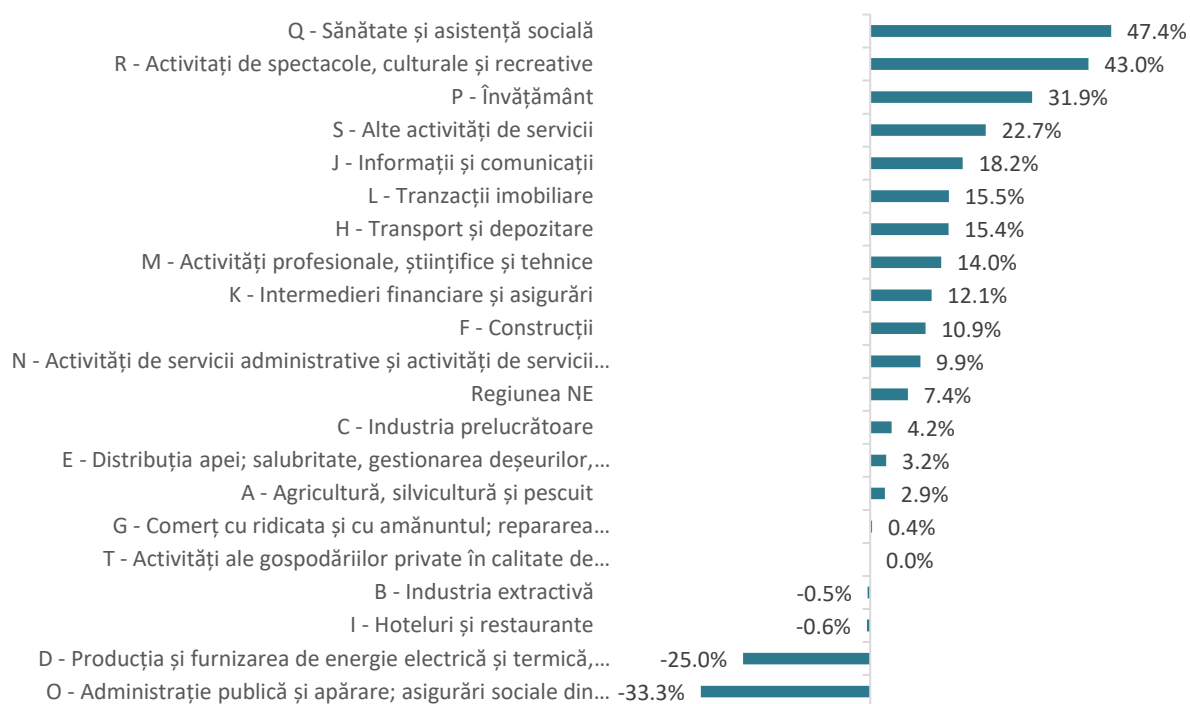
FIGURĂ 65 – PONDEREA SECTOARELOR ÎN TOTAL ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Analizând rata de creștere a numărului de întreprinderi, majoritatea sectoarelor au înregistrat o creștere peste rata de creștere la nivel regional, de 7,4%, din care se remarcă: Q – Sănătate și asistență socială (47,4%), R – Activități de spectacole (43%), și în general ramurile asociate serviciilor. Ramura C – Industria prelucrătoare a înregistrat o creștere a numărului de întreprinderi de 4,2%, iar ramura I – Hoteluri și restaurante a scăzut numărul companiilor cu 4,2%.

FIGURĂ 66 – RATA DE CREȘTERE A NUMĂRULUI DE FIRME PE SECTOARE ECONOMICE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017

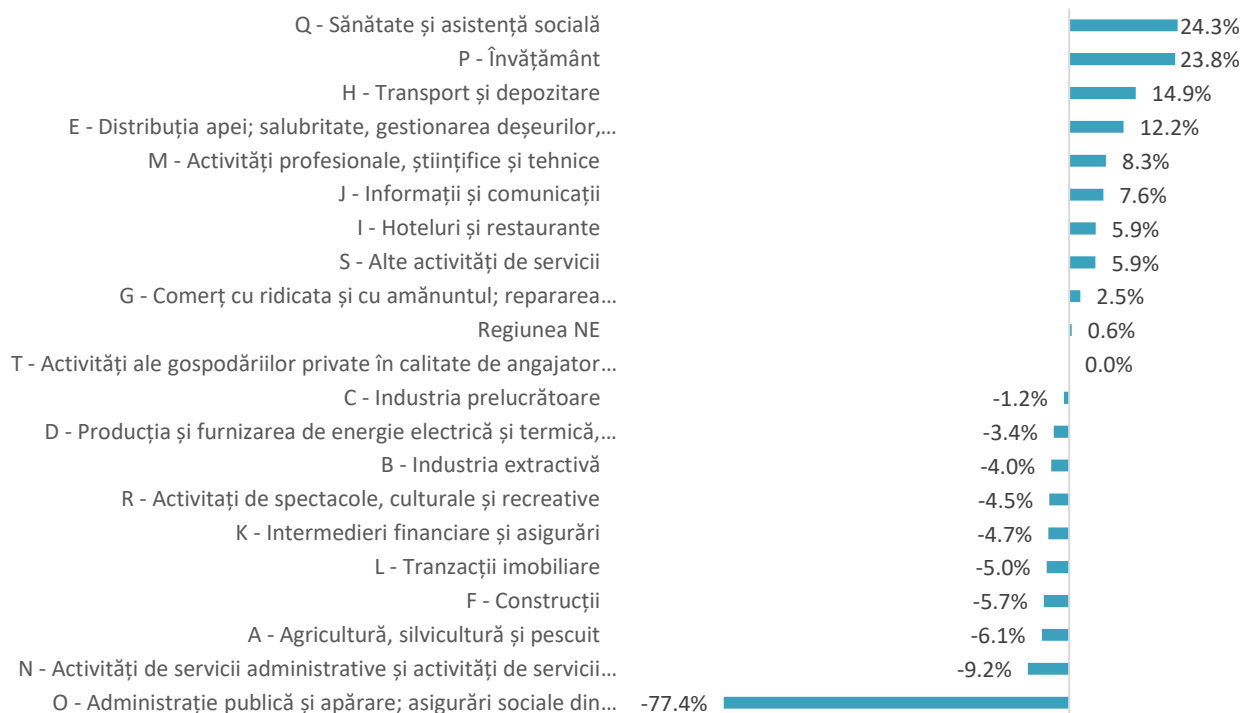

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

În ceea ce privește creșterea efectivului salarial, la nivel regional se observă o creștere de 0,6%. La nivelul sectoarelor, creșteri importante au fost înregistrate în domeniul serviciilor, dacă luăm în considerare ramura H – Transport și depozitare (14,9%), M – Activități profesionale, științifice și tehnice (8,3%), sau J – Informații și comunicații (7,6%). La polul opus, remarcăm o serie de sectoare care și-au redus efectivul salarial, printre care C – Industria prelucrătoare (-1,2%), F – Construcții (-5,7%), sau A – Agricultură (-6,1%).

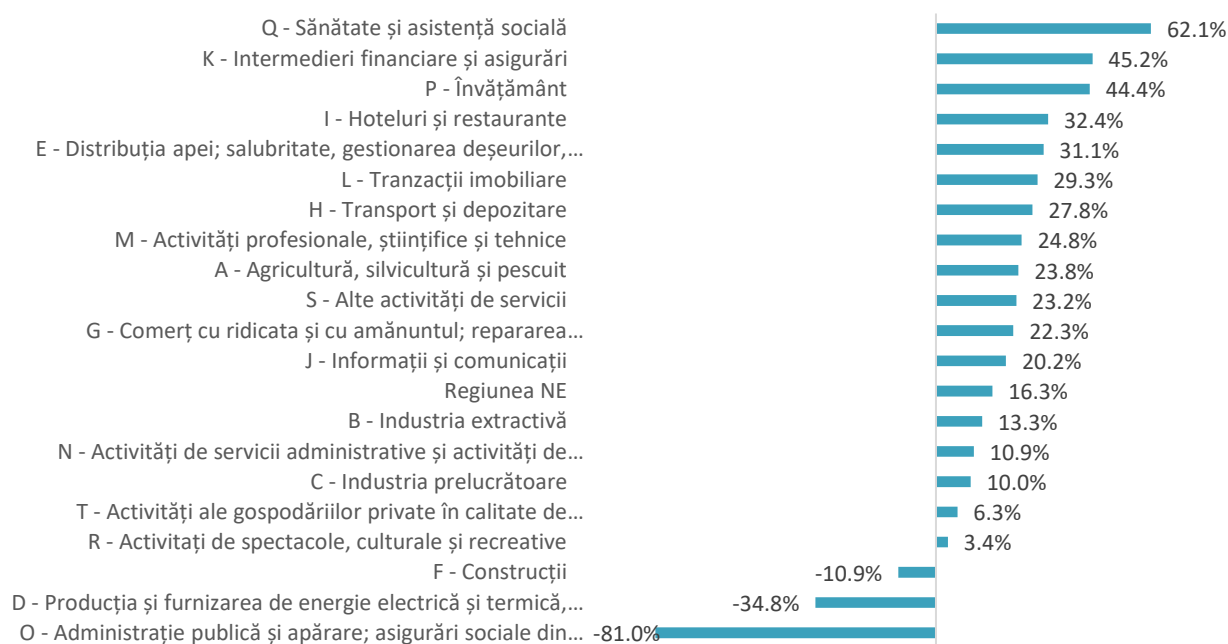
Dacă ne uităm la cifra de afaceri regională, aceasta a înregistrat o creștere de 16,3%, antrenată de evoluția pozitivă a mai multor sectoare economice, precum: K – Intermedieri financiare (45,2%), I – Hoteluri și restaurante (32,4%), H – Transport și depozitare (27,8%), M – Activități profesionale, științifice și tehnice (24,8%) sau A – Agricultură (23,8%). O evoluție negativă a cifrei de afaceri se observă în cazul ramurii F – Construcții (-10,9%).

FIGURĂ 67 – RATA DE CREȘTERE A EFECTIVULUI SALARIAL PE SECTOARE ECONOMICE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

FIGURĂ 68 – RATA DE CREȘTERE A CIFREI DE AFACERI PE SECTOARE ECONOMICE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017

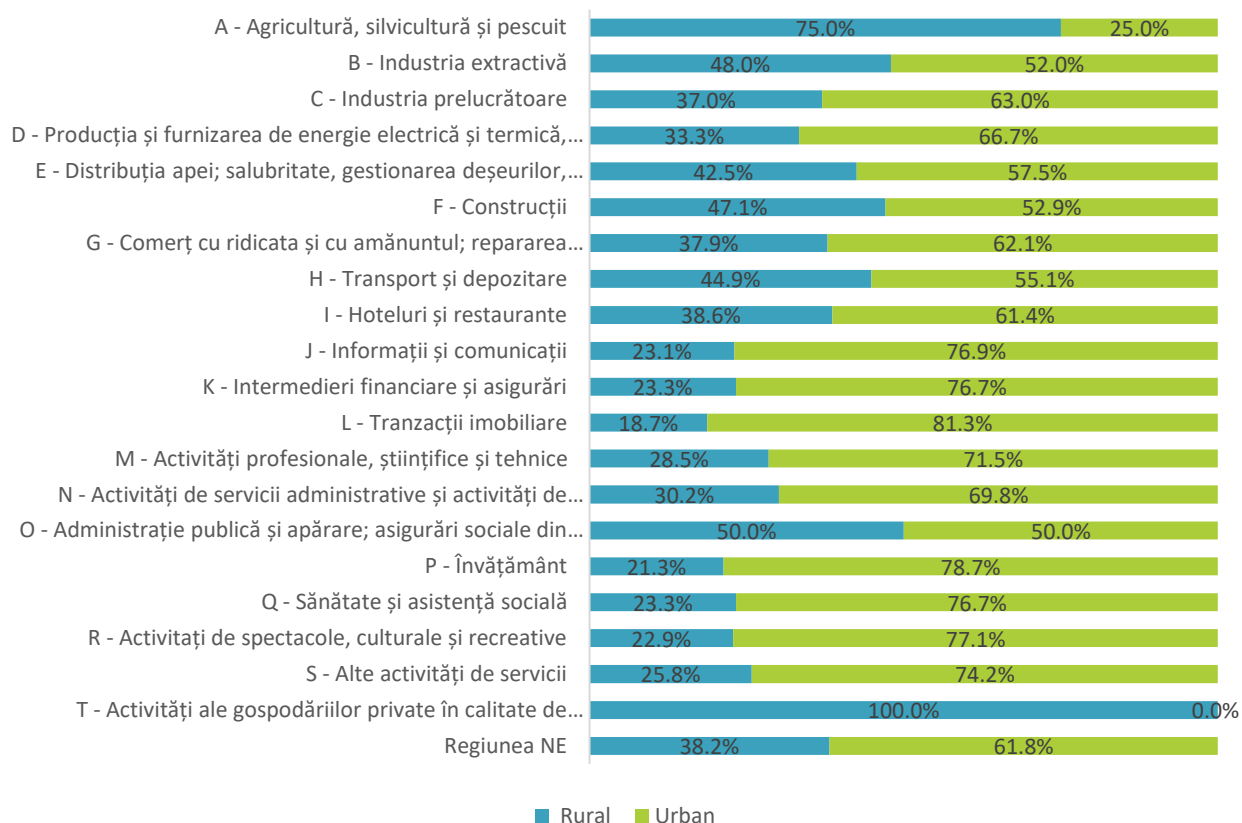

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Pe medii de locuire, se remarcă ponderea mai mare a numărului de întreprinderi în mediul urban, în orașe și municipii regăsindu-se 61,8% din totalul întreprinderilor. Pe tipuri de activități economice, clasa A – Agricultură, este predominantă în mediul rural în proporție de 75%, în timp ce în unitățile administrative teritoriale afiliate orașelor se regăsesc 25% din companii în acest domeniu. Clasa C – Industria prelucrătoare este mai prezentă în mediul urban (63%), la fel și clasa G – Comerț (62,1%), și majoritatea activităților din categoria Serviciilor. Cele mai mari diferențe între mediile de locuire se observă la nivelul claselor J – Informații și comunicații (76,9% în mediul urban), K – Intermedieri financiare (76,7%), L – Tranzacții imobiliare (81,3%), sau M – Activități profesionale, științifice și tehnice (71,5%). În mediul rural, se observă o localizare considerabilă pentru întreprinderile din clasa H – Transport și depozitare (44,9%), F – Construcții (47,1%), B – Industria extractivă (48%), sau I – Hoteluri și restaurante (38,6%).

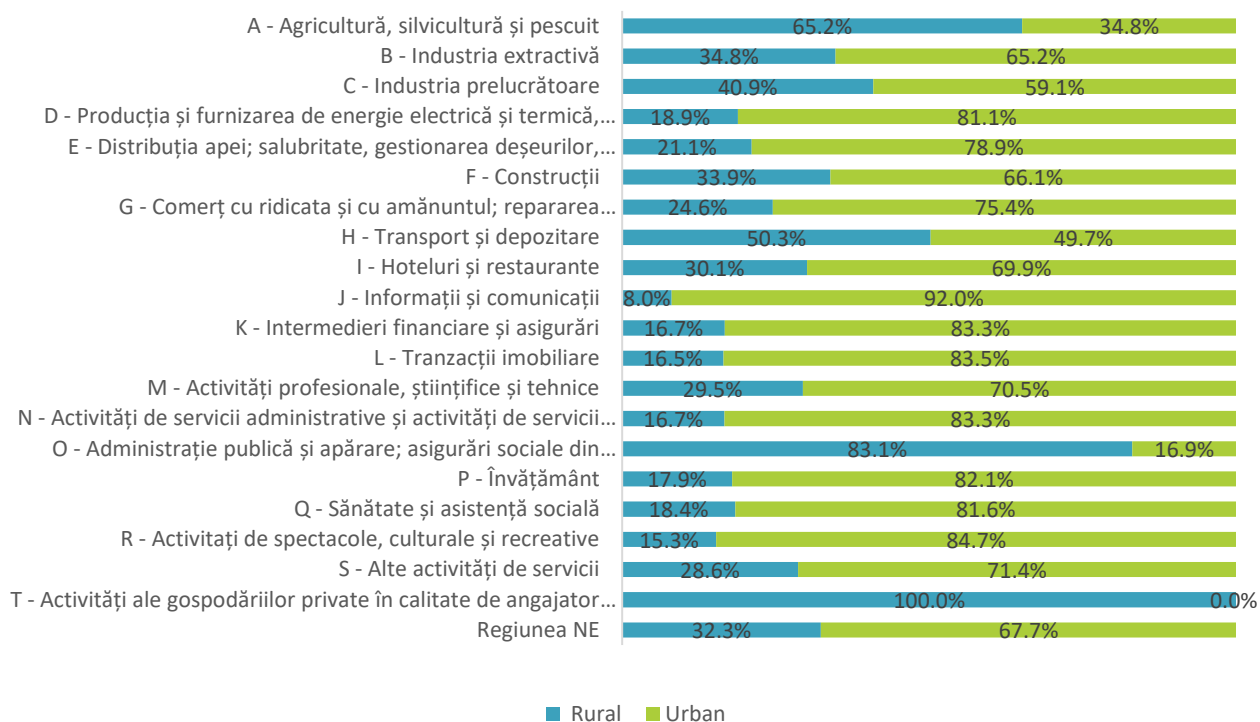
În ceea ce privește distribuția pe medii de locuire a efectivul salarial, 69,2% dintre angajați provin din mediul urban, iar 31,9% din mediul rural. A – Agricultura angajează 68,4% din salariați din mediul rural, având una din cele mai mari ponderi pentru acest mediu de locuire. Se observă, de asemenea, o contribuție importantă a mediului rural în domeniile F - Construcții (36,5%), H – Transport și depozitare (42,5%), O – Administrație publică (95,8%), C – Industria prelucrătoare (29,5%). Sectorul J – Informații și comunicații ocupă 89,4% din efectivul salarial în mediul urban, ponderi similare ce indică concordanța cu activitățile specifice mediului urban regăsindu-se și în sectorul K – Intermedieri financiare (80,2%) sau L – Tranzacții imobiliare (86,8%).

FIGURĂ 69 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME PE MEDII DE LOCUIRE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

FIGURĂ 70 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE SALARIAȚI PE MEDII DE LOCUIRE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

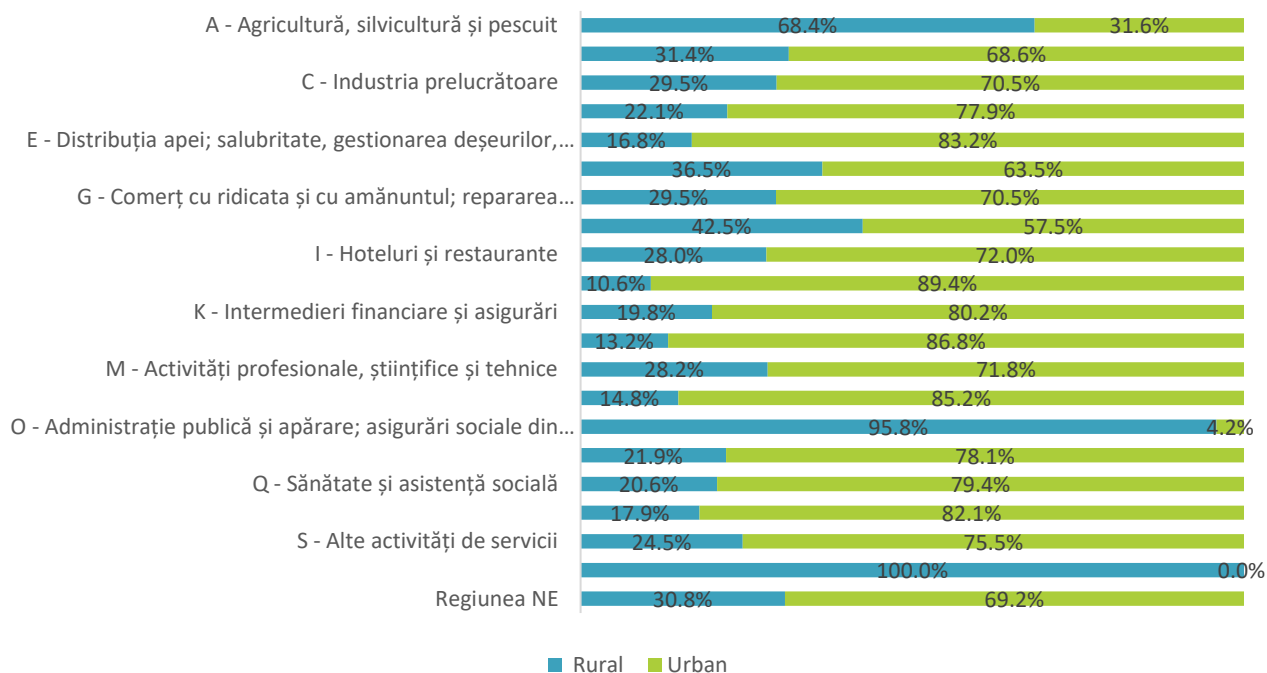

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Analizând distribuția cifrei de afaceri pe medii de locuire, întreprinderile active în mediul rural contribuie la formarea a 32,3% din cifra de afaceri regională, în timp ce mediul urban determină 67,7% din aceasta. O contribuție peste sau comparabilă cu ponderea regională a mediului rural în totalul cifrei de afaceri o determină sectoare precum I – Hoteluri și restaurante (30,1%), H – Transport și depozitare (50,3%), F – Construcții (33,9%), C – Industria prelucrătoare (40,9%) sau A – Agricultură (65,2%).

Așa cum indică analiza situației generale pe medii de locuire a profilului economic regional din perspectiva activităților economice, mediul urban își păstrează profilul bazat preponderent pe servicii și industrie prelucrătoare, în special în zona serviciilor profesionale, informații și comunicații sau intermedieri financiare. Cu toate acestea, mediul de afaceri din zonele rurale demonstrează un profil economic mai diversificat față de activitățile agricole tradiționale – diversificarea însă este realizată cu precădere către servicii puțin intensive în tehnologie și în cunoaștere.

FIGURĂ 71 – DISTRIBUȚIA CIFREI DE AFACERI PE MEDII DE LOCUIRE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Așa cum indică analiza situației generale pe medii de locuire a profilului economic regional din perspectiva activităților economice, mediul urban își păstrează profilul bazat preponderent pe servicii și industrie prelucrătoare, în special în zona serviciilor profesionale, informații și comunicații sau intermedieri financiare. Cu toate acestea, mediul de afaceri din zonele rurale demonstrează un profil economic mai diversificat față de activitățile agricole tradiționale – diversificarea însă este realizată cu precădere către servicii puțin intensive în tehnologie și în cunoaștere.

Distribuția teritorială a numărului de întreprinderi active în **sectorul agricol** indică un număr de 0-5 întreprinderi în majoritatea teritoriului, preponderent în partea centrală și estică a regiunii, și o concentrare mai mare în partea vestică, datorită activităților specifice silviculturii. În jurul orașelor și municipiilor, se remarcă o concentrare mai mare a întreprinderilor din acest sector, în timp ce în mediul rural numărul întreprinderilor rămâne redus.

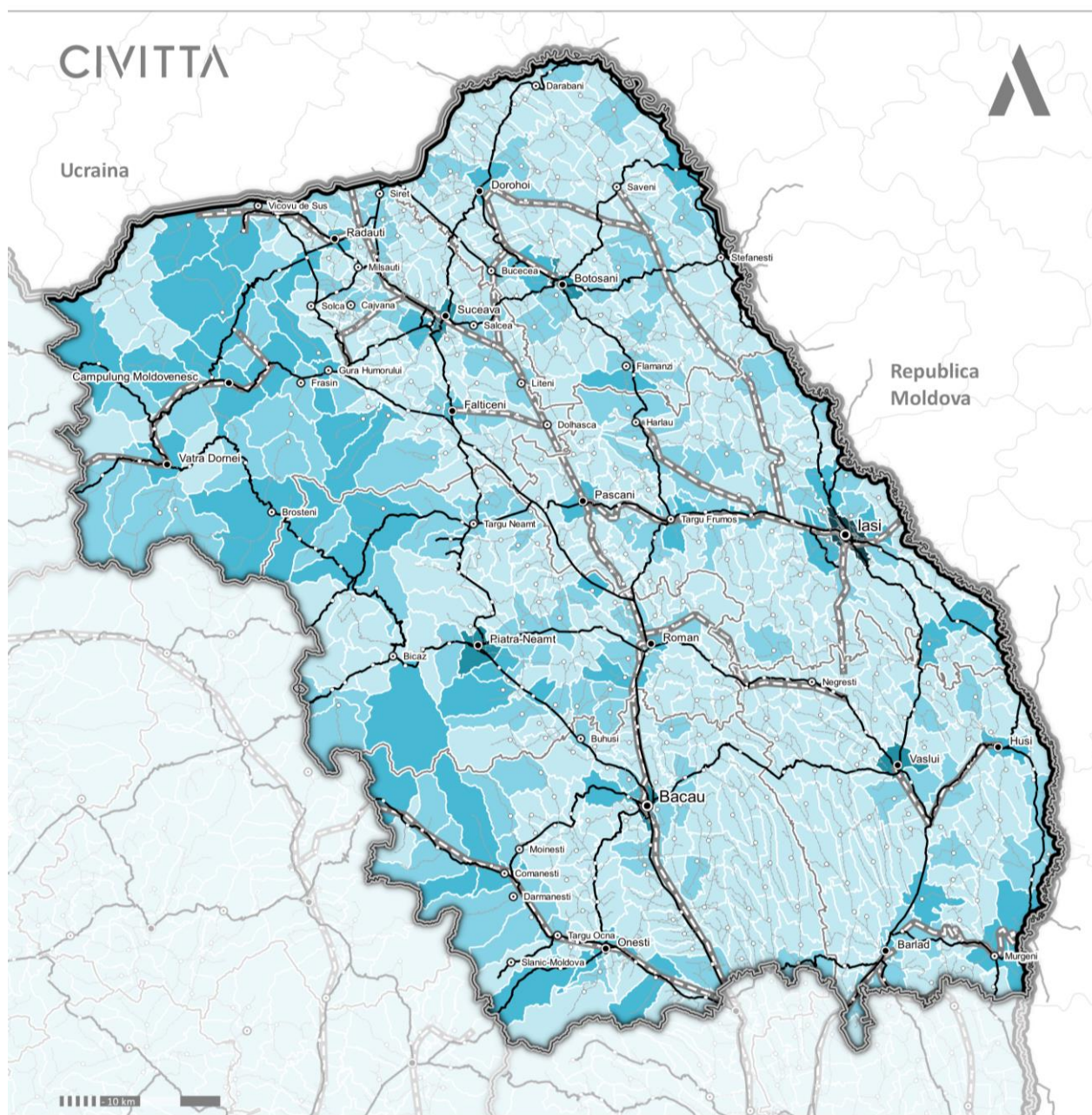
În **industria extractivă**, cel mai mare număr de întreprinderi se găsește în orașe și municipii, precum Vaslui, Huși, Suceava, Piatra Neamț, cu o concentrare mai mare în jurul municipiului Iași și în jurul orașelor mai mici din nord-vestul regiunii. **Industria prelucrătoare** înregistrează cele mai mari valori ale numărului de întreprinderi în reședințele de județ, precum Suceava, Piatra Neamț, Iași, Vaslui, și în alte orașe mai mici (Târgu Neamț), în timp ce în zonele rurale numărul întreprinderilor se menține sub 10 firme per UAT.

Sectorul **Construcțiilor** dispune de o concentrare semnificativă a întreprinderilor în centrele urbane importante și localitățile din jurul acestora, dar și în alte localități din sud-vestul regiunii (Comănești, Dărmănești, Târgu Ocna), și în județul Suceava.

Activitatea de **Comerț** este de asemenea concentrată în centrele urbane, însă în zonele rurale numărul de firme din acest domeniu este mai ridicat decât în cazul altor industrii, până la 50 de întreprinderi.

În sectorul **Hoteluri și restaurante**, cu excepția centrelor urbane și a localităților limitrofe, cel mai mare număr de firme se regăsește în partea nord-vestică a regiunii, în județul Suceava. În sectorul **Serviciilor**, cu excepția municipiilor reședință de județ, numărul de firme este redus în alte tipuri de teritorii.

FIGURĂ 72 – NUMĂRUL DE FIRME ÎN AGRICULTURĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier**
- Drum național
- Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar**
- Căi ferate

Rețeaua de localități
 (rang cf. legii 351/2001)

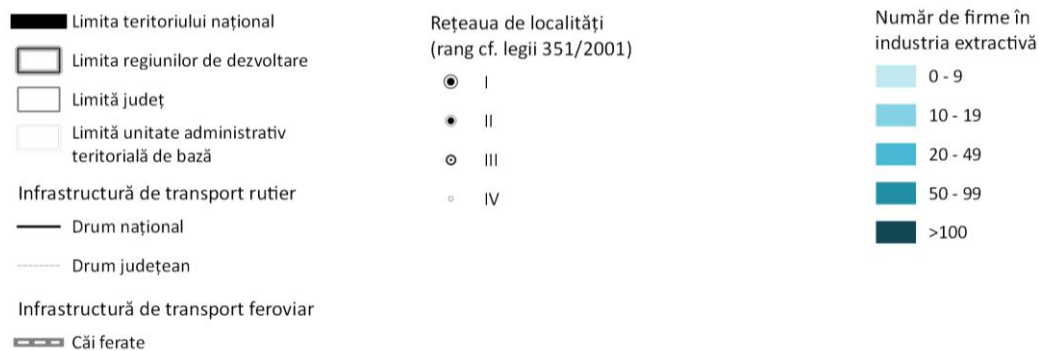
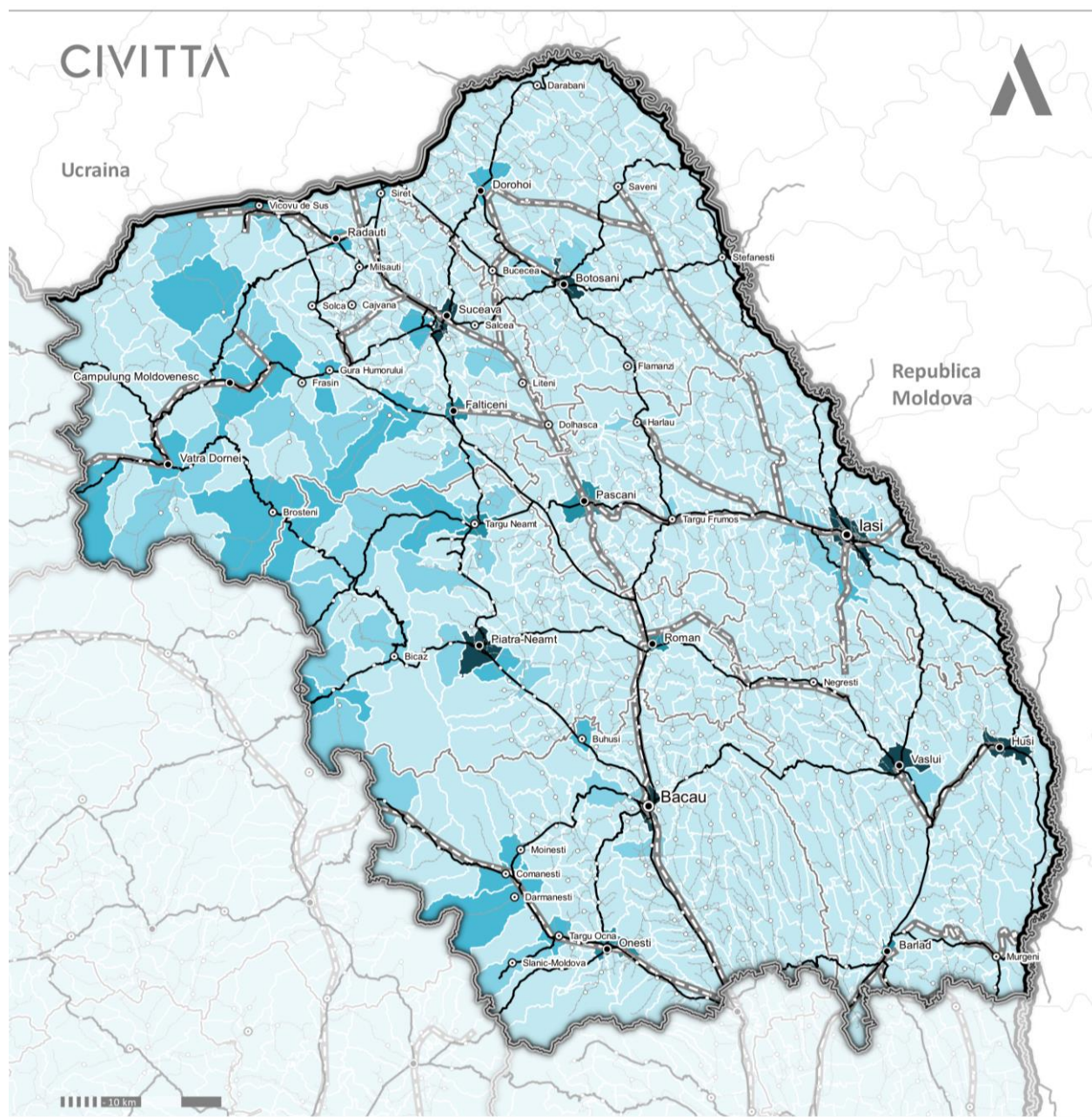
- I
- II
- III
- IV

Număr de firme în agricultură

- 0 - 5
- 6 - 10
- 11 - 49
- 50 - 99
- >100

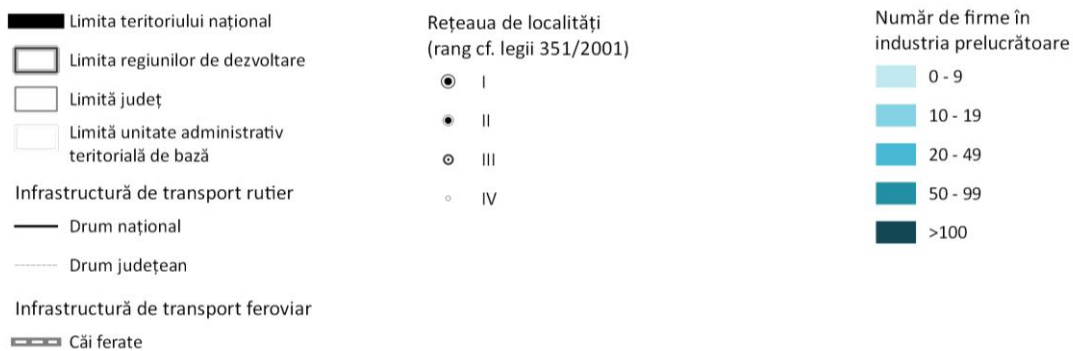
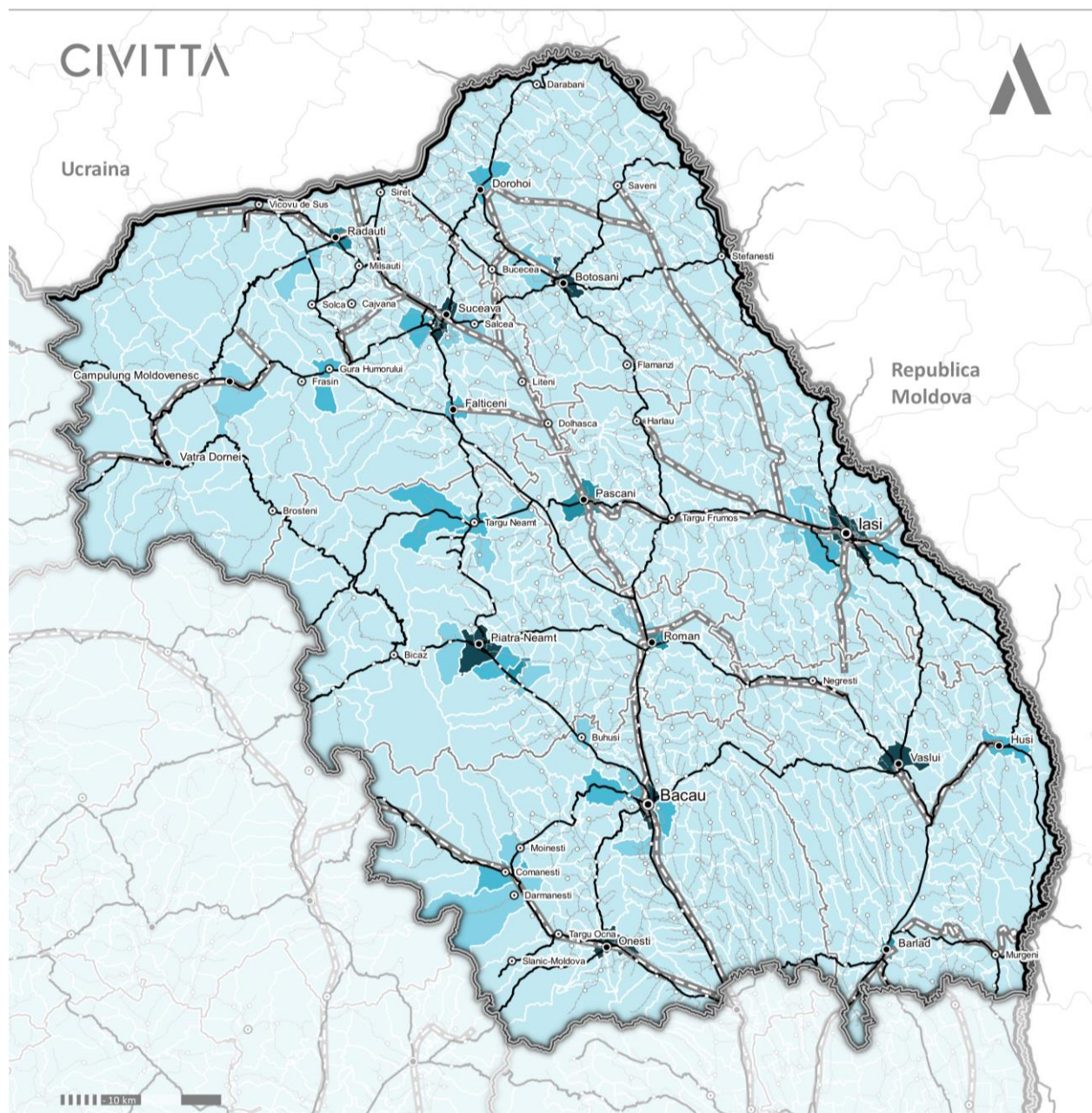
Sursa: Prelucrare proprie pe baza BORG DESIGN, baza de date Listă firme

FIGURĂ 73 – NUMĂRUL DE FIRME ÎN INDUSTRIA EXTRACTIVĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

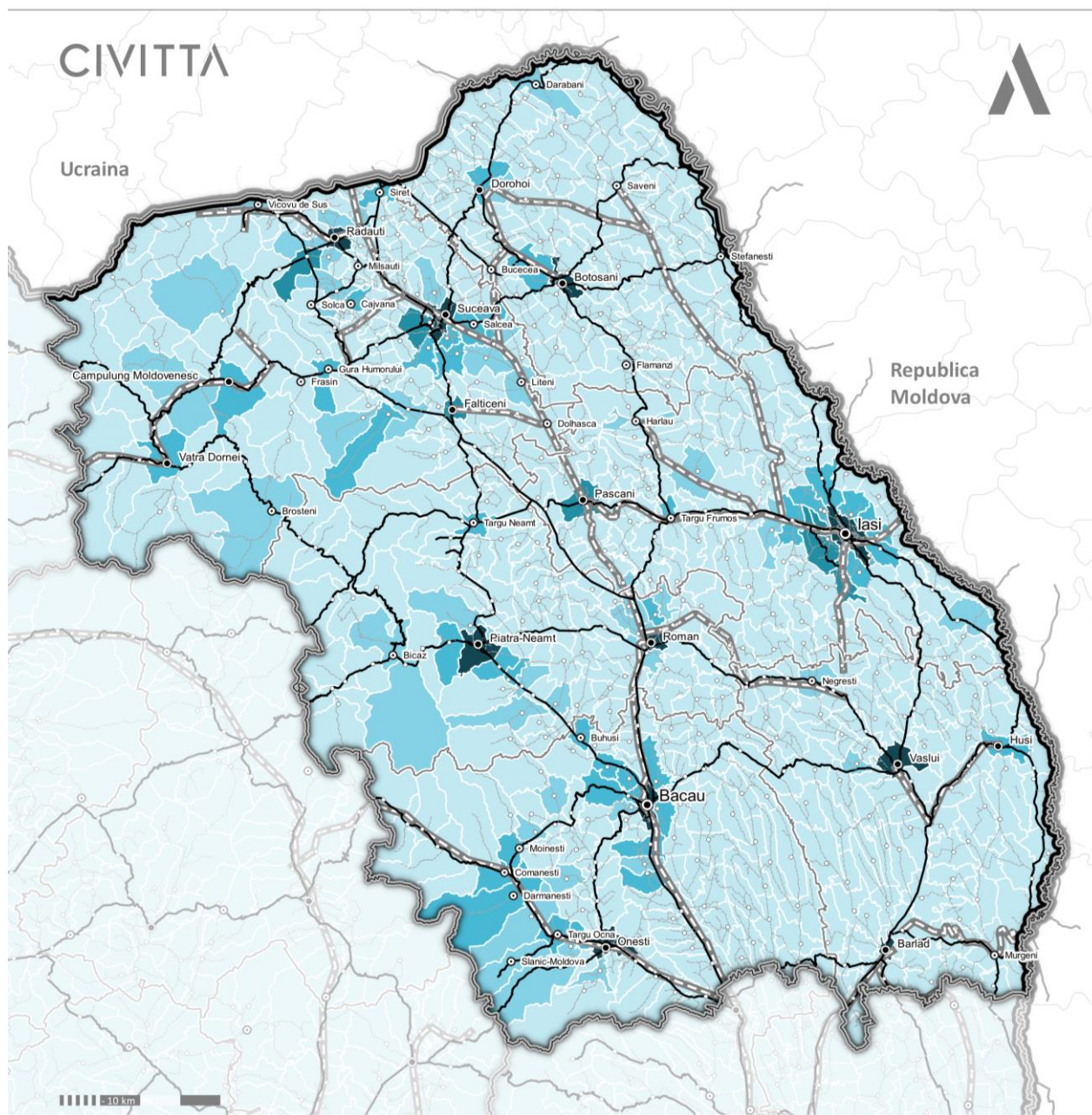
Sursa: Prelucrare proprie pe baza BORG DESIGN, baza de date Listă firme

FIGURĂ 74 – NUMĂRUL DE FIRME ÎN INDUSTRIA PRELUCRĂTOARE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: Prelucrare proprie pe baza BORG DESIGN, baza de date Listă firme

FIGURĂ 75 – NUMĂRUL DE FIRME ÎN CONSTRUCȚII ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier**
- Drum național
- Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar**
- Căi ferate

Rețeaua de localități
 (rang cf. legii 351/2001)

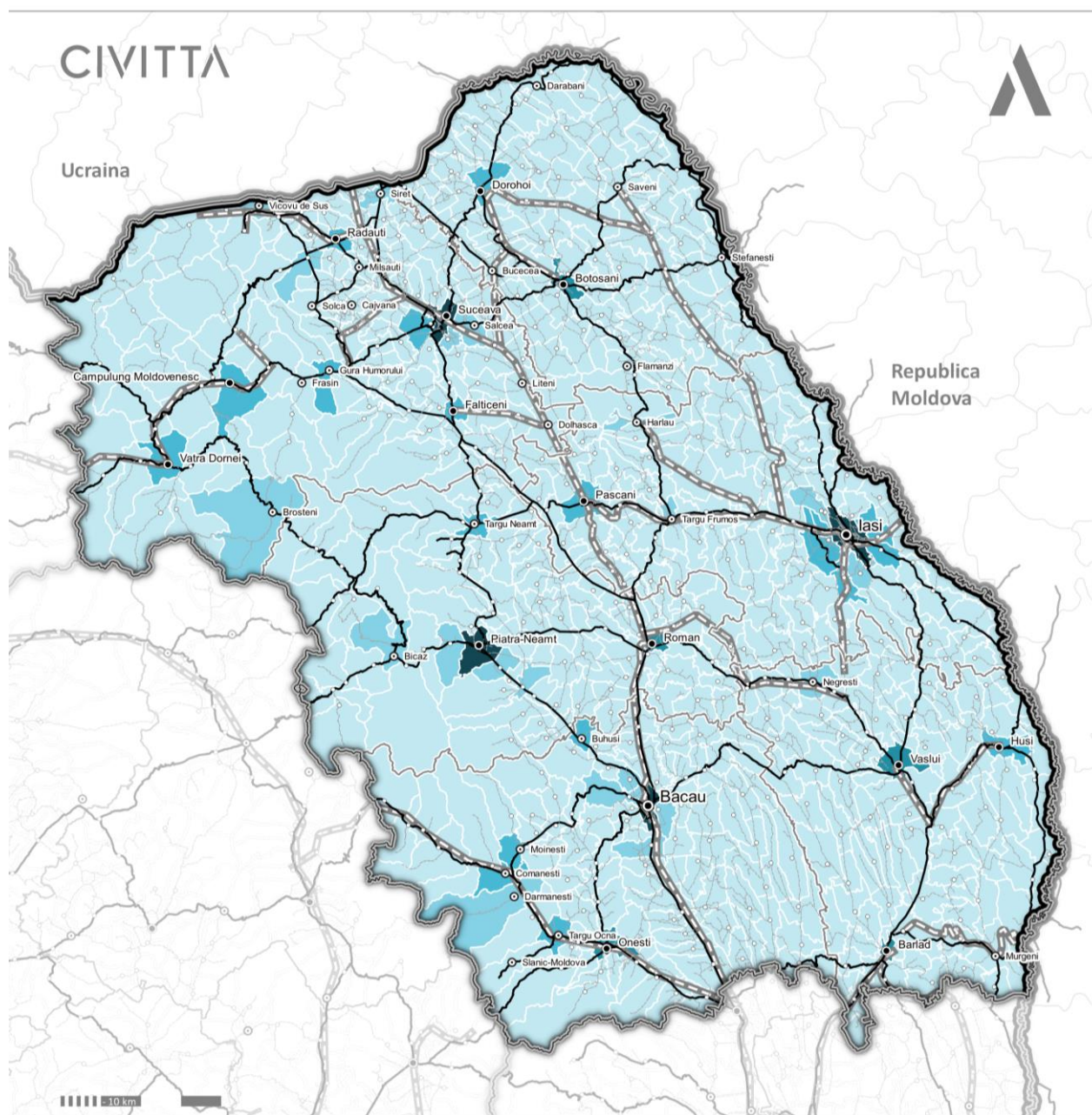
- I
- II
- III
- IV

Număr de firme în construcții

- 0 - 9
- 10 - 19
- 20 - 49
- 50 - 99
- >100

Sursa: Prelucrare proprie pe baza BORG DESIGN, baza de date Listă firme

FIGURĂ 76 – NUMĂRUL DE FIRME ÎN COMERȚ CU RIDICATA ȘI AMĂNUNTUL ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier**
- Drum național
- Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar**
- Căi ferate

Rețeaua de localități
 (rang cf. legii 351/2001)

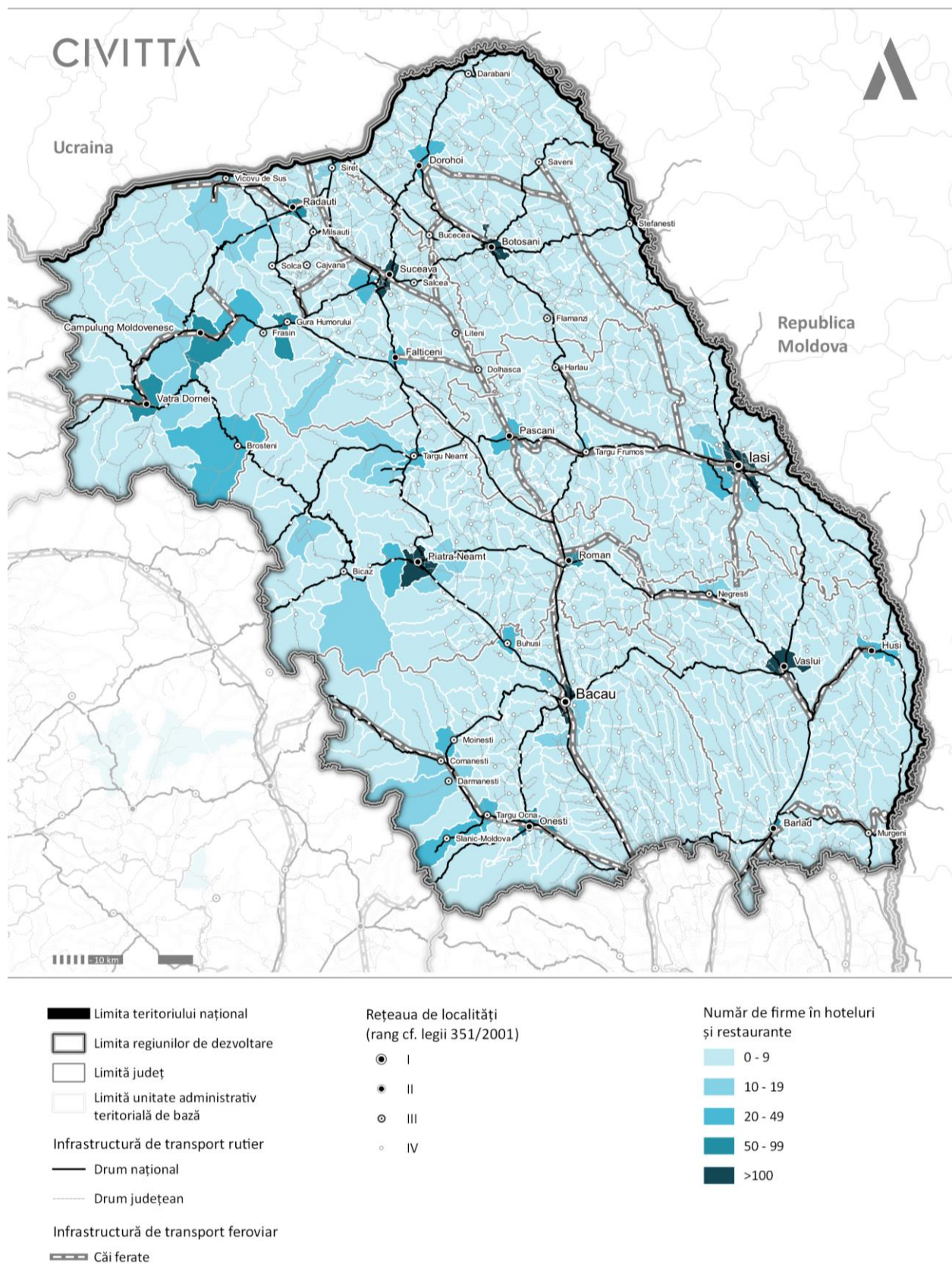
- I
- II
- III
- IV

Număr de firme în comerțul cu
 ridicata și amănuntul

- 0 - 49
- 50 - 99
- 100 - 499
- 500 - 999
- >1000

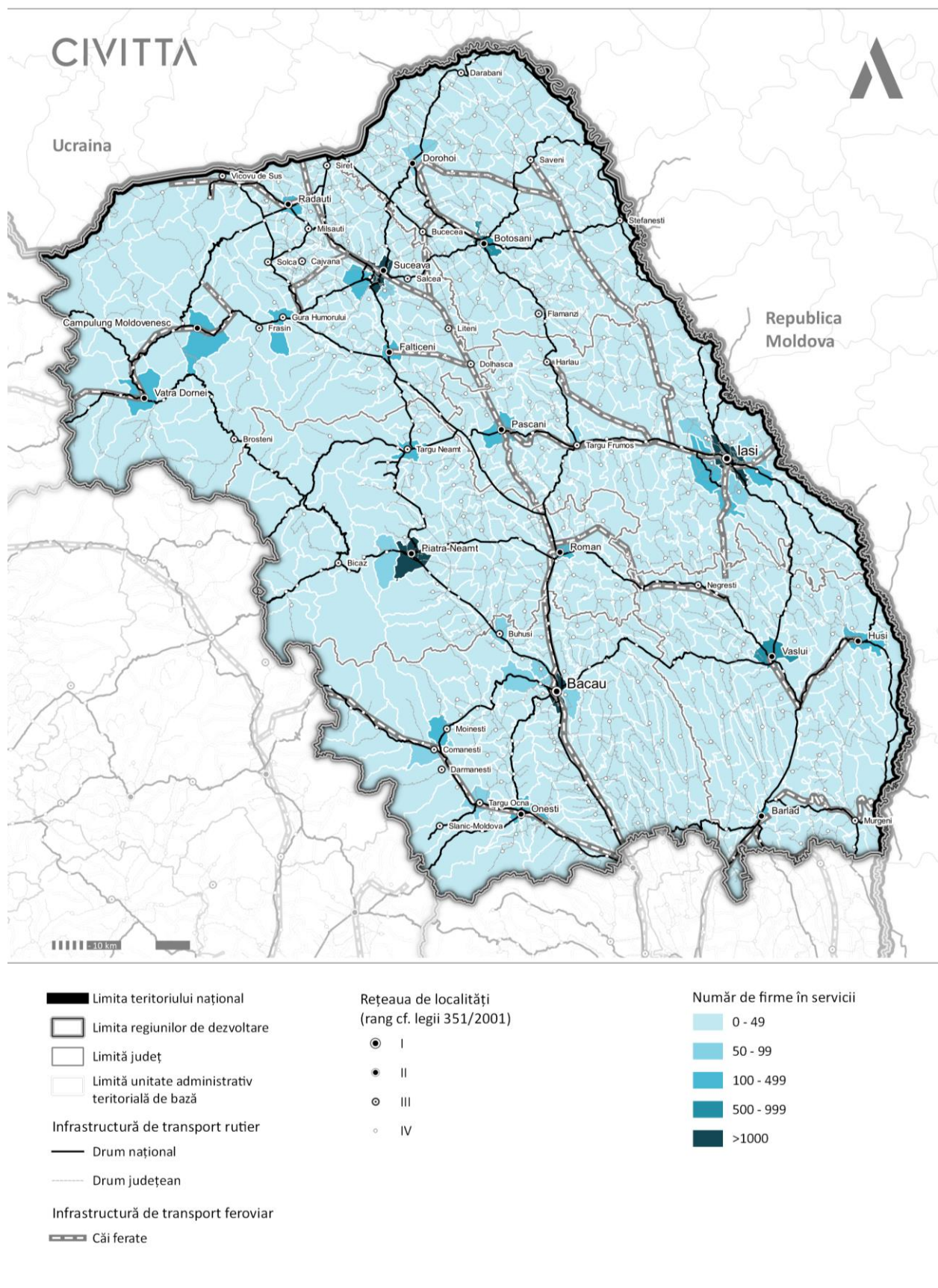
Sursa: Prelucrare proprie pe baza BORG DESIGN, baza de date Listă firme

FIGURĂ 77 – NUMĂRUL DE FIRME ÎN HOTELURI ȘI RESTAURANTE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: Prelucrare proprie pe baza BORG DESIGN, baza de date Listă firme

FIGURĂ 78 – NUMĂRUL DE FIRME ÎN SERVICII ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

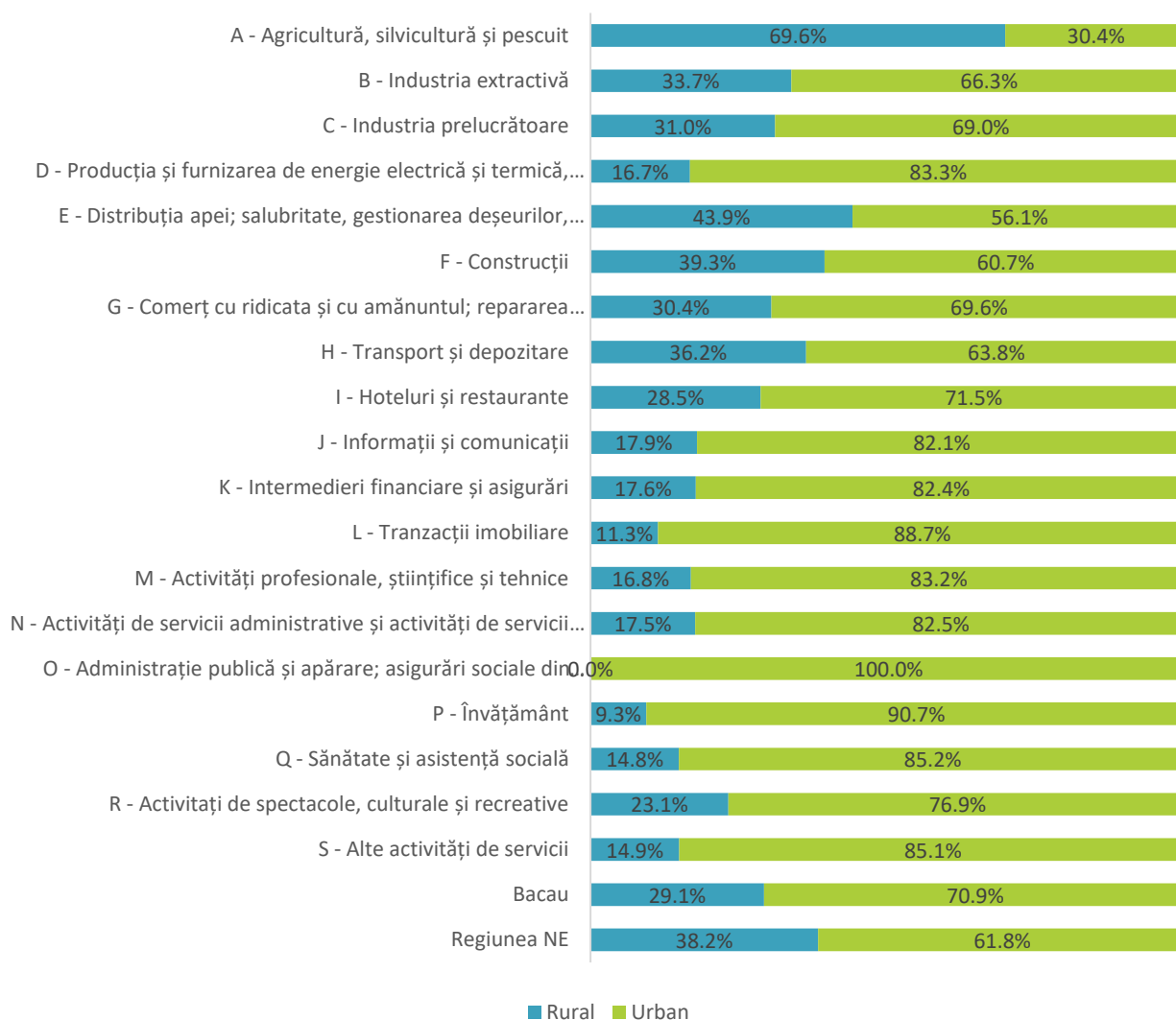
Sursa: Prelucrare proprie pe baza BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Profilul economic al județului Bacău

În județul Bacău se observă o concentrare ușor mai mare decât cea la nivel regional a întreprinderilor în mediul urban (70,9% față de 61,8%). Comparativ cu valoarea înregistrată la nivelul județului, mediul rural concentrează mai multe întreprinderi în sectoare precum: A – Agricultură (69,6%), B – Industria extractivă (33,7%), C – Industria prelucrătoare (31%), F – Construcții (39,3%), G – Comerț (30,4%), H – Transport și depozitare (36,2%).

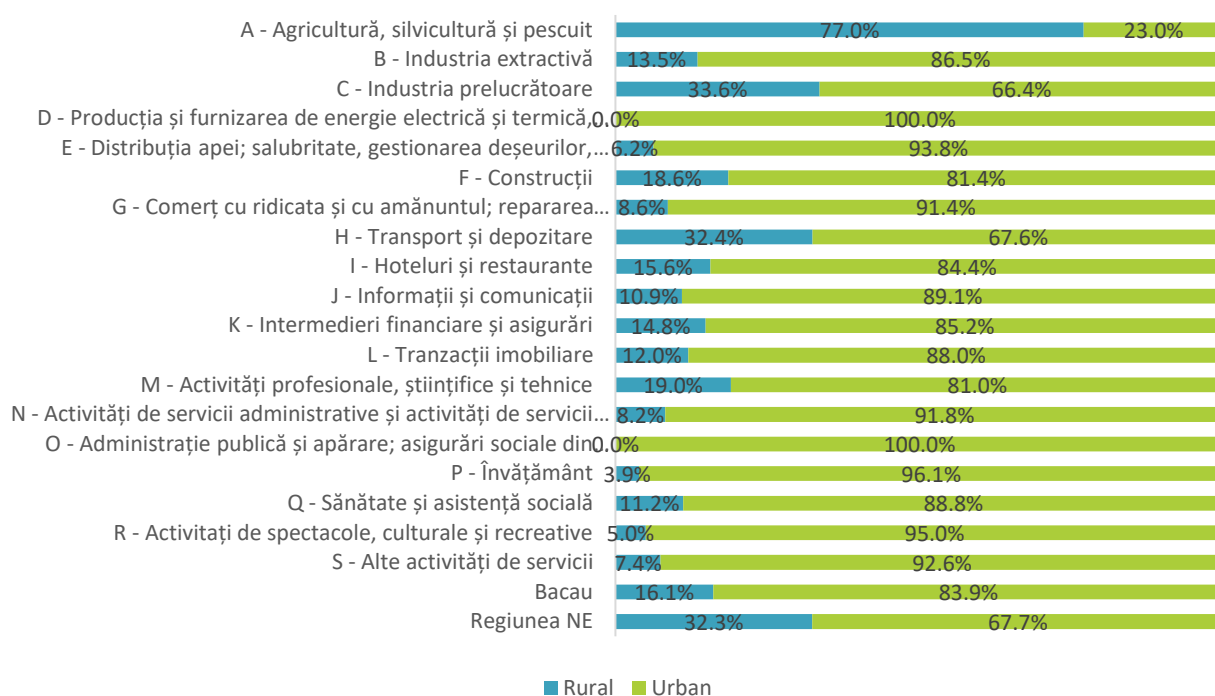
După cifra de afaceri, 83,9% este generată de către companii din mediul urban, depășind valoarea regională cu aproape 20 de procente. În ceea ce privește contribuția fiecărui sector la formarea cifrei de afaceri pe medii de locuire, observăm contribuția sectorului agricol la formarea a 77% din totalul cifrei de afaceri din acest sector. De asemenea, și în clasa C – Industria prelucrătoare, mediul rural contribuie cu 33,6%, în special datorită activității întreprinse de cele 5 companii active în clasa 29 - Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor, și a 58 de companii active în clasa 18 - Tipărire și reproducerea pe suport și înregistrările.

FIGURĂ 79 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME ÎN JUDEȚUL BACĂU, SECTOARE ECONOMICE, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

FIGURĂ 80 – DISTRIBUȚIA CIFREI DE AFACERI ÎN JUDEȚUL BACĂU, SECTOARE ECONOMICE, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Tabelul următor prezintă principalele activități economice desfășurate de către companiile active în mediul rural la nivelul județului Bacău, în funcție de cifra de afaceri obținută în anul 2017.

TABEL 8 – TOP SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI, BACĂU, MEDIUL RURAL, 2017

	CIFRA DE AFACERI	NR. SALARIATI	NR. COMPANII
46 - Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	640,024,551	1,272	239
01 - Agricultură, vânătoare și servicii anexe	613,773,332	850	161
47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	388,658,420	1,963	837
09 - Activități de servicii anexe extracției	344,537,656	2,543	186
29 - Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor	342,477,611	172	5
49 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte	249,914,033	1,064	269
18 - Tipărire și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor	212,470,916	758	58
41 - Construcții de clădiri	172,569,286	1,313	268
02 - Silvicultură și exploatare forestieră	106,978,959	440	88
45 - Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	61,501,961	322	108

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Tabelul următor prezintă principalele activități economice desfășurate de către companiile active în mediul urban la nivelul județului Bacău, în funcție de cifra de afaceri obținută în anul 2017. Și în mediul urban se remarcă clasa G – Comerț, Clasa F – Construcții, dar și Activitățile de servicii anexe extracției.

TABEL 9 – TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI – BACĂU, MEDIUL URBAN, 2017

	CIFRA DE AFACERI	NR. SALARIATI	NR. COMPANII
47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	7,674,759,468	15,485	1,759
46 - Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	3,538,006,527	4,680	663
09 - Activități de servicii anexe extracției	2,276,854,158	12,281	380
41 - Construcții de clădiri	586,579,443	2,638	304
18 - Tipărire și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor	513,569,775	2,218	117
49 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte	374,880,393	1,906	432
30 - Fabricarea altor mijloace de transport	352,081,402	1,946	3
42 - Lucrări de geniu civil	330,977,877	1,784	52
45 - Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	320,431,453	1,281	294
43 - Lucrări speciale de construcții	226,856,911	1,565	326

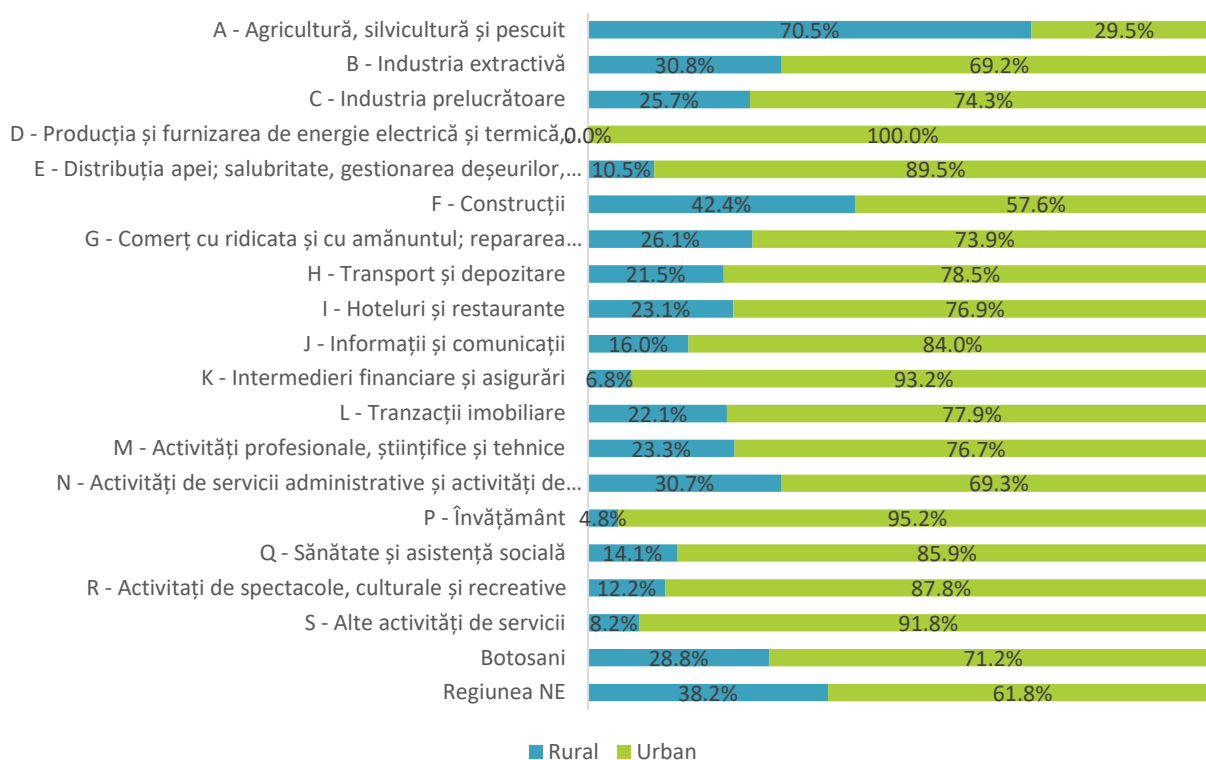
Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Profilul economic al județului Botoșani

Similar județului Bacău, și în județul Botoșani activitatea economică în mediul urban este mai intensă din perspectiva valorii înregistrate la nivelul regiunii, înregistrând aproximativ 10 procente peste valoarea regională, 71,2% din întreprinderi fiind localizate în mediul urban. Un număr mare de companii există totuși și în mediul rural, în special dacă luăm în considerare întreprinderile din sectorul agricol, 70,5% dintre acestea regăsindu-se în mediul rural. Sectorul Construcțiilor este de asemenea prezent în mediul rural prin 42,4% din companii, la fel și întreprinderile din clasa N – Servicii administrative, în proporție de 30,7%.

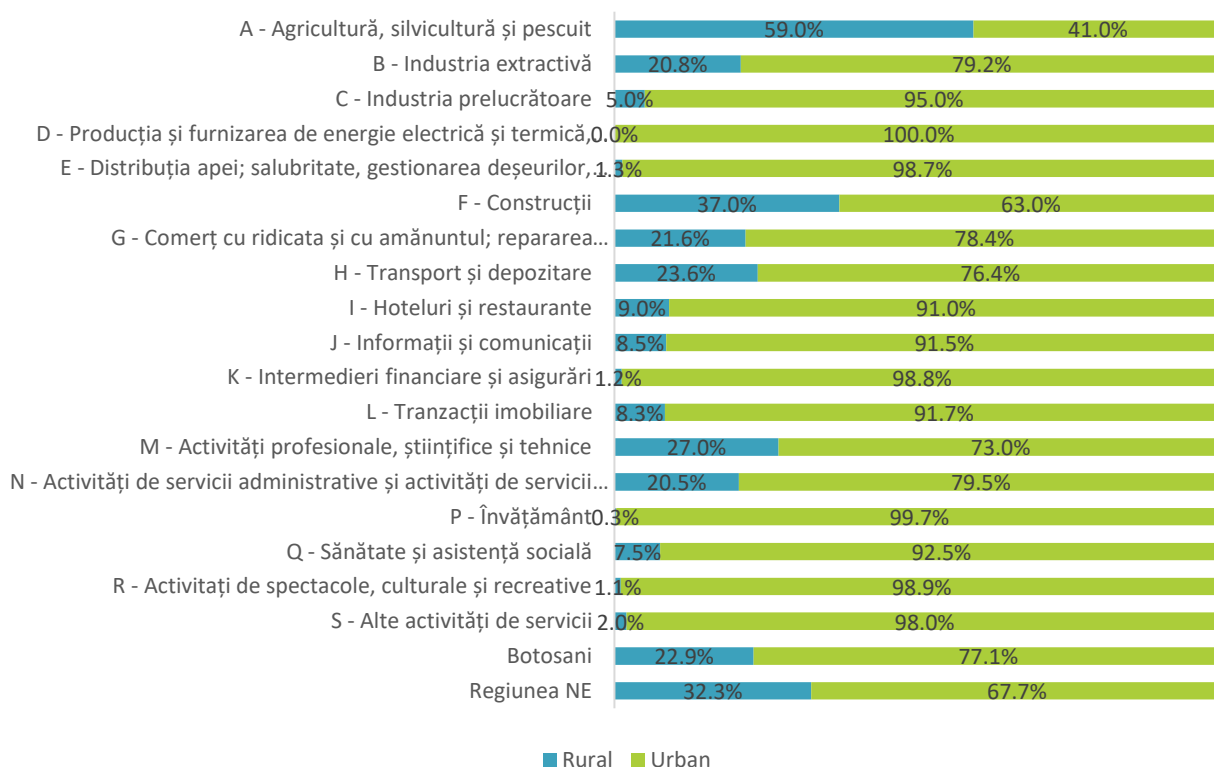
După cifra de afaceri, se remarcă contribuția redusă a companiilor din mediul rural, cu puține excepții în sectoarele A – Agricultură, unde mediul rural contribuie cu 59%, F – Construcții, cu 37% și M – Activități profesionale, științifice și tehnice (27%).

FIGURĂ 81 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME ÎN JUDEȚUL BOTOȘANI, SECTOARE ECONOMICE, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

FIGURĂ 82 – DISTRIBUȚIA CIFREI DE AFACERI ÎN JUDEȚUL BOTOȘANI, SECTOARE ECONOMICE, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Pe tipuri de activități, o componentă considerabilă o constituie clasa 09 - Activități de servicii anexe extracției, urmată de Agricultură și Comerț. După cum reiese din clasament, în mediul rural întreprinderile desfășoară activități cu valoare adăugată mică.

TABEL 10 – TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI – BOTOȘANI, MEDIUL RURAL, 2017

	CIFRA DE AFACERI	NR. SALARIATI	NR. COMPANII
09 - Activități de servicii anexe extracției	417,747,517	1,313	76
01 - Agricultură, vânătoare și servicii anexe	314,065,503	760	213
46 - Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motocicletele	303,253,089	293	53
41 - Construcții de clădiri	176,879,797	694	86
47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	160,315,166	577	266
08 - Alte activități extractive	26,769,714	116	4
49 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte	23,651,147	118	51
52 - Depozitare și activități auxiliare pentru transporturi	23,472,324	86	4
45 - Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	15,797,609	133	35
18 - Tipărire și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor	13,941,151	87	24

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

TABEL 11 - TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI – BOTOȘANI, MEDIUL URBAN, 2017

	CIFRA DE AFACERI	NR. SALARIATI	NR. COMPANII
09 - Activități de servicii anexe extracției	1,689,674,042	8,897	174
47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	907,343,883	3,426	702
46 - Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motocicletele	756,059,095	1,592	188
18 - Tipărire și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor	246,966,602	1,176	68
01 - Agricultură, vânătoare și servicii anexe	192,891,271	488	78
41 - Construcții de clădiri	154,055,108	1,235	89
49 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte	149,972,478	1,108	186
26 - Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice	148,020,813	394	5
27 - Fabricarea echipamentelor electrice	105,517,245	324	8
43 - Lucrări speciale de construcții	94,446,672	568	92

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

În mediul urban, în afara activităților puțin intensive în tehnologie, se observă prezența în clasament a clasei 26 - Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice și 27 - Fabricarea echipamentelor electrice.

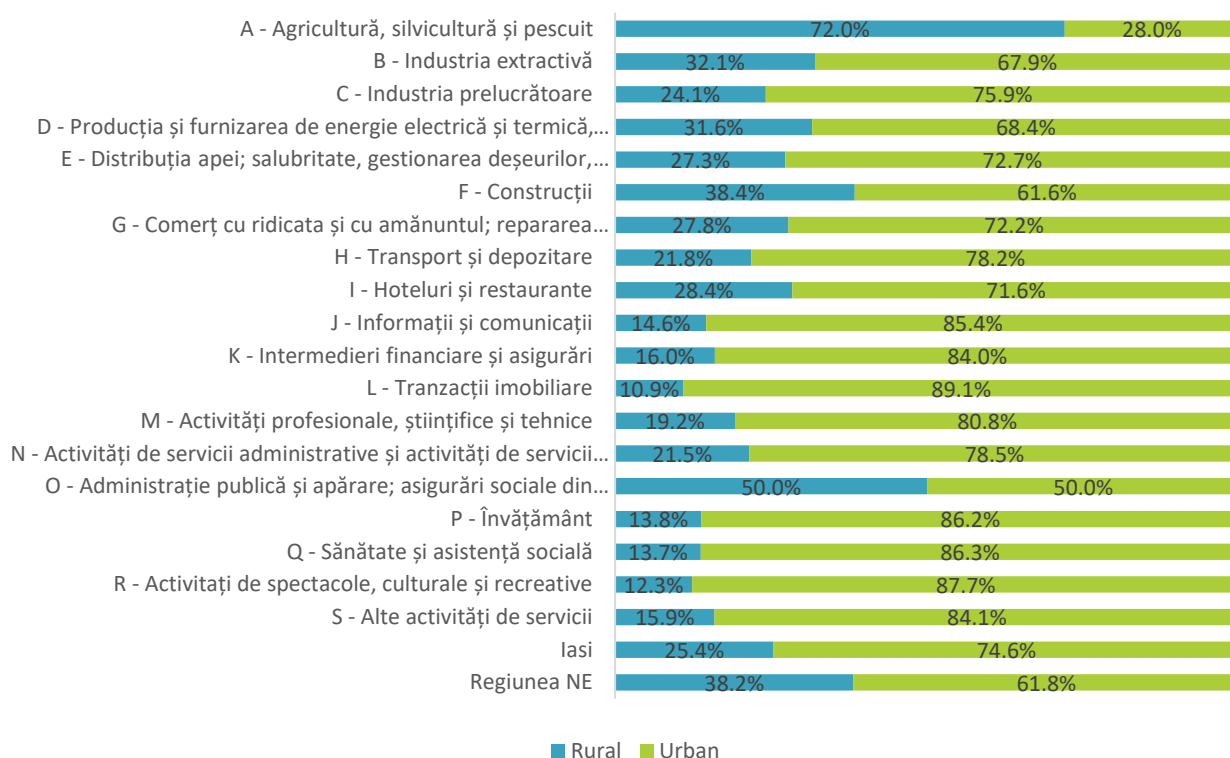
Profilul economic al județului Iași

În cazul județului Iași, se observă o structură relativ echilibrată între sectoarele economice și distribuția acestora pe medii de rezidență, în ceea ce privește numărul de întreprinderi. În județul Iași, trei sferturi din întreprinderi își desfășoară activitatea în mediul urban, însă tendința este inversată în cazul clasei A – Agricultură, care se regăsește mai degrabă în mediul rural. Alte sectoare bine reprezentate în mediul rural sunt B – Industria extractivă (32,1%), C – Industria prelucrătoare (24,1%), F – Construcții (38,4%).

În mediul urban, sectoarele cele mai bine reprezentate sunt din categoria serviciilor, peste 80% din fiecare sector asociat serviciilor fiind reprezentat la nivelul orașelor și municipiilor.

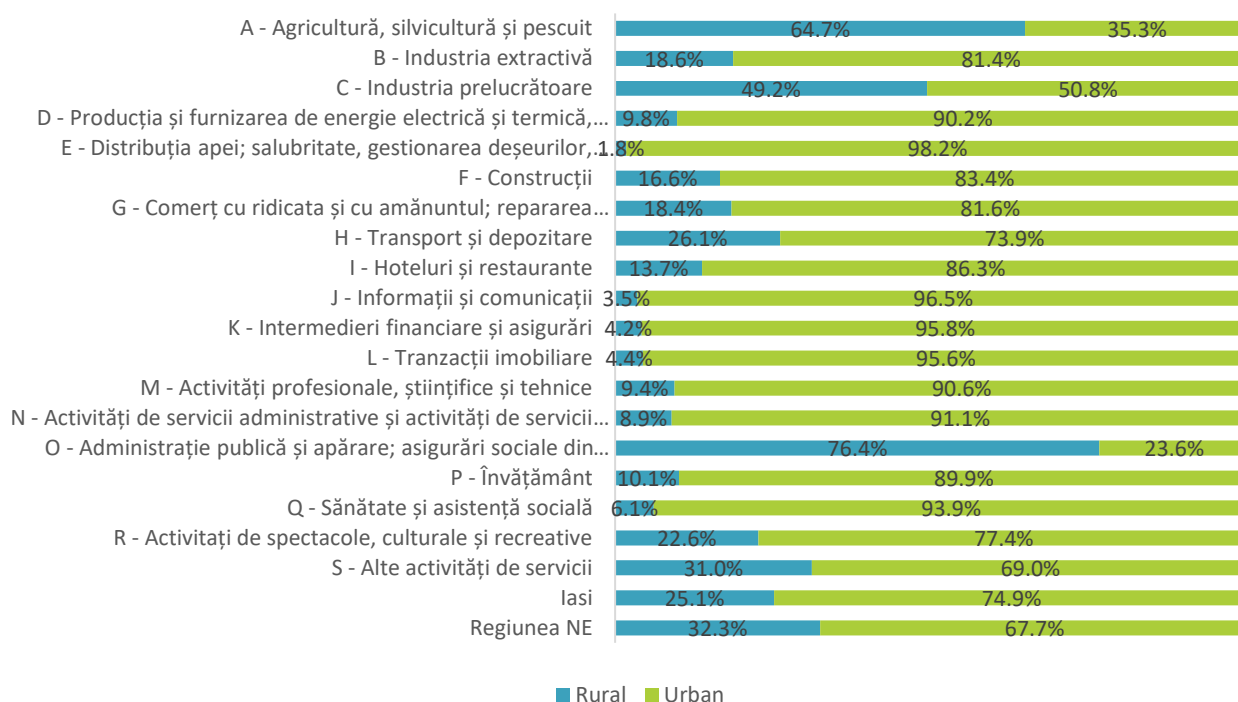
Dacă analizăm distribuția cifrei de afaceri, se remarcă o performanță bună a întreprinderilor din mediul rural în clasa C – Industria prelucrătoare. Acestea contribuie cu aproape jumătate (49,2%), la formarea cifrei de afaceri din industrie, în special datorită performanței companiilor din clasa 29 - Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor, localizate în proximitatea municipiului Iași, dar și claselor 25 - Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații și 24 - Industria metalurgică.

FIGURĂ 83 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME ÎN JUDEȚUL IAȘI, SECTOARE ECONOMICE, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

FIGURĂ 84 – DISTRIBUȚIA CIFREI DE AFACERI ÎN JUDEȚUL IAȘI, SECTOARE ECONOMICE, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

TABEL 12 – TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI – IAȘI, MEDIUL RURAL, 2017

	CIFRA DE AFACERI	NR. SALARIATI	NR. COMPANII
29 - Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor	2,113,980,331	2,238	4
01 - Agricultură, vânătoare și servicii anexe	753,639,605	2,392	276
46 - Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	606,449,512	1,186	346
47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	513,980,155	2,399	910
49 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte	320,816,084	1,087	229
09 - Activități de servicii anexe extracției	307,919,232	1,407	168
45 - Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	238,119,817	573	128
41 - Construcții de clădiri	221,029,843	1,730	339
18 - Tipărire și reproducerea pe suportți a înregistrărilor	123,156,706	570	45
43 - Lucrări speciale de construcții	97,908,809	687	199

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

În județul Iași, principalele sectoare economice după cifra de afaceri generată în mediul rural fac parte din clasa 29 - Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor, urmată de Agricultură și Comerț, profilul observat fiind similar cu cele din județele Botoșani și Bacău.

În mediul urban, însă, pe lângă activitățile de comerț care sunt o componentă comună la nivelul regiunii, se observă prezența clasei 62 - Activități de servicii în tehnologia informației, din care fac parte activitățile din domeniul IT, cu valoare adăugată mare și locuri de muncă înalt calificate.

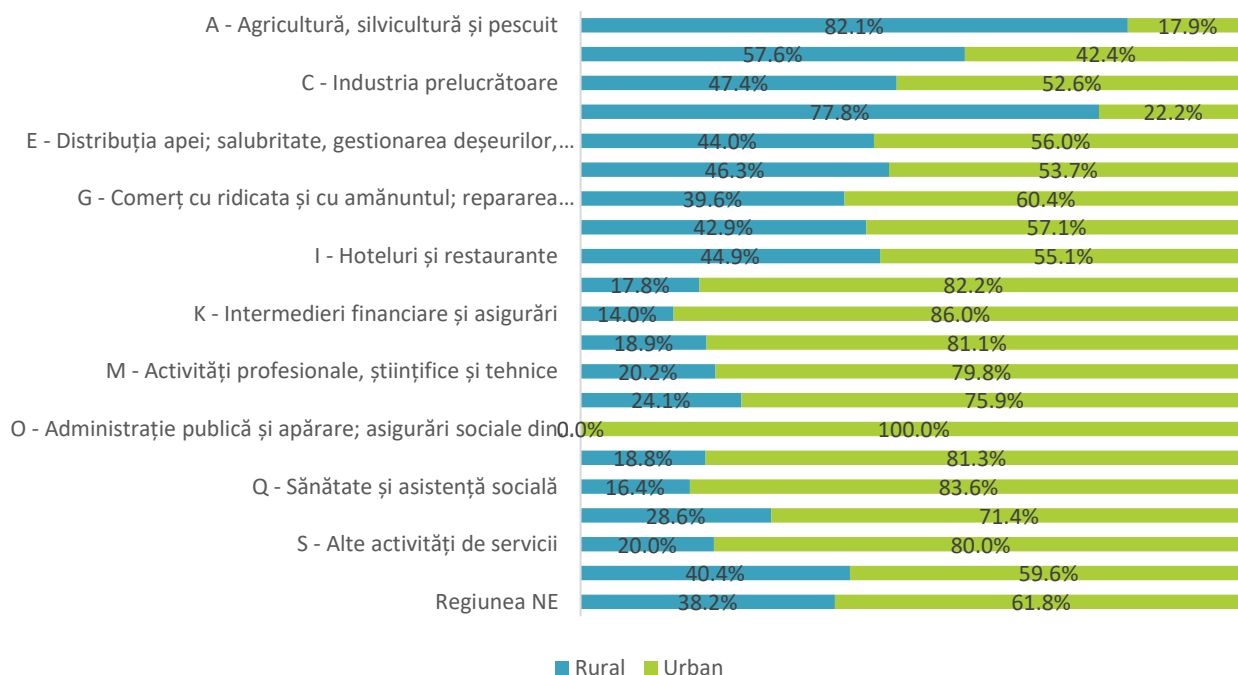
TABEL 13 – TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI – IAȘI, MEDIUL URBAN, 2017

	CIFRA DE AFACERI	NR. SALARIATI	NR. COMPANII
46 - Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motocicletele	3,187,940,697	4,998	1,037
47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	1,842,886,027	7,454	2,159
09 - Activități de servicii anexe extracției	1,400,889,442	9,095	369
45 - Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	1,011,230,635	2,599	402
62 - Activități de servicii în tehnologia informației	957,279,136	5,591	467
41 - Construcții de clădiri	916,076,392	4,208	410
18 - Tipărire și reproducerea pe suport și înregistrările	823,624,850	3,489	138
49 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte	820,043,164	5,273	834
43 - Lucrări speciale de construcții	557,624,735	3,118	428
24 - Industria metalurgică	527,773,076	930	9

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Profilul economic al județului Neamț

FIGURĂ 85 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME ÎN JUDEȚUL NEAMȚ, SECTOARE ECONOMICE, 2017

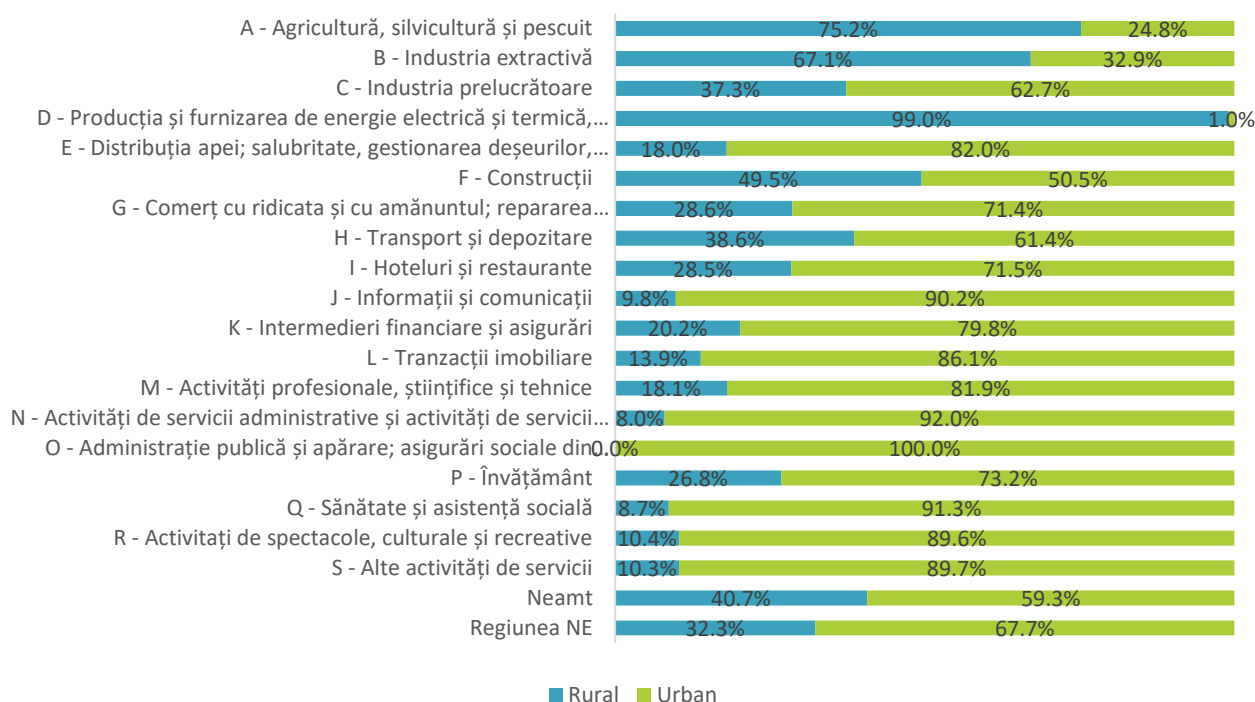

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Comparativ cu alte județe analizate, în județul Neamț se observă o pondere mai mare, de peste 40%, a întreprinderilor din mediul rural în mai multe sectoare economice. Acestea fac parte în special din sectorul primar și secundar, și mai puțin din categoria serviciilor. Cele mai notabile exemple se observă în cazul ramurilor A – Agricultură (82,1%), C – Industria prelucrătoare (47,4%), F – Construcții (66,3%), I – Hoteluri și restaurante (44,9%).

În ceea ce privește cifra de afaceri, se remarcă o contribuție net superioară a companiilor din mediul urban la formarea cifrei de afaceri din categoria serviciilor, în timp ce companiile din mediul rural își aduc aportul în sectoare precum A – Agricultură (75,2%), B – Industria extractivă (67,1%), F – Construcții (49,5%), H – Transport și depozitare (38,6%).

FIGURĂ 86 – DISTRIBUȚIA CIFREI DE AFACERI ÎN JUDEȚUL NEAMȚ, SECTOARE ECONOMICE, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

În județul Neamț observăm pe prima poziție după cifra de afaceri o activitate a sectorului primar, 09 - Activități de servicii anexe extracției, urmată de activități similare profilului regional. Totodată, în clasamentul primelor 10 activități după cifra de afaceri, observăm activități cu o performanță ridicată, care diferențiază județul: 02 - Silvicultură și exploatare forestieră și 31 - Fabricarea de mobilă. În mediul urban, profilul activităților pe clase CAEN este similar activității întâlnite în mediul urban și în alte județe ale regiunii.

TABEL 14 – TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI, NEAMȚ, MEDIUL RURAL, 2017

	CIFRA DE AFACERI	NR. SALARIATI	NR. COMPANII
09 - Activități de servicii anexe extracției	1,226,246,841	4,735	366
46 - Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	533,937,908	1,089	236
47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	471,150,243	2,182	789

	CIFRA DE AFACERI	NR. SALARIATI	NR. COMPANII
18 - Tipărire și reproducerea pe suportți a înregistrărilor	470,689,495	1,671	92
01 - Agricultură, vânătoare și servicii anexe	325,813,451	861	202
49 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte	203,989,758	1,035	252
41 - Construcții de clădiri	188,742,512	798	197
02 - Silvicultură și exploatare forestieră	174,642,547	872	115
42 - Lucrări de geniu civil	89,147,656	405	22
31 - Fabricarea de mobilă	77,877,639	771	39

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

TABEL 15 - TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI – NEAMȚ, MEDIUL URBAN, 2017

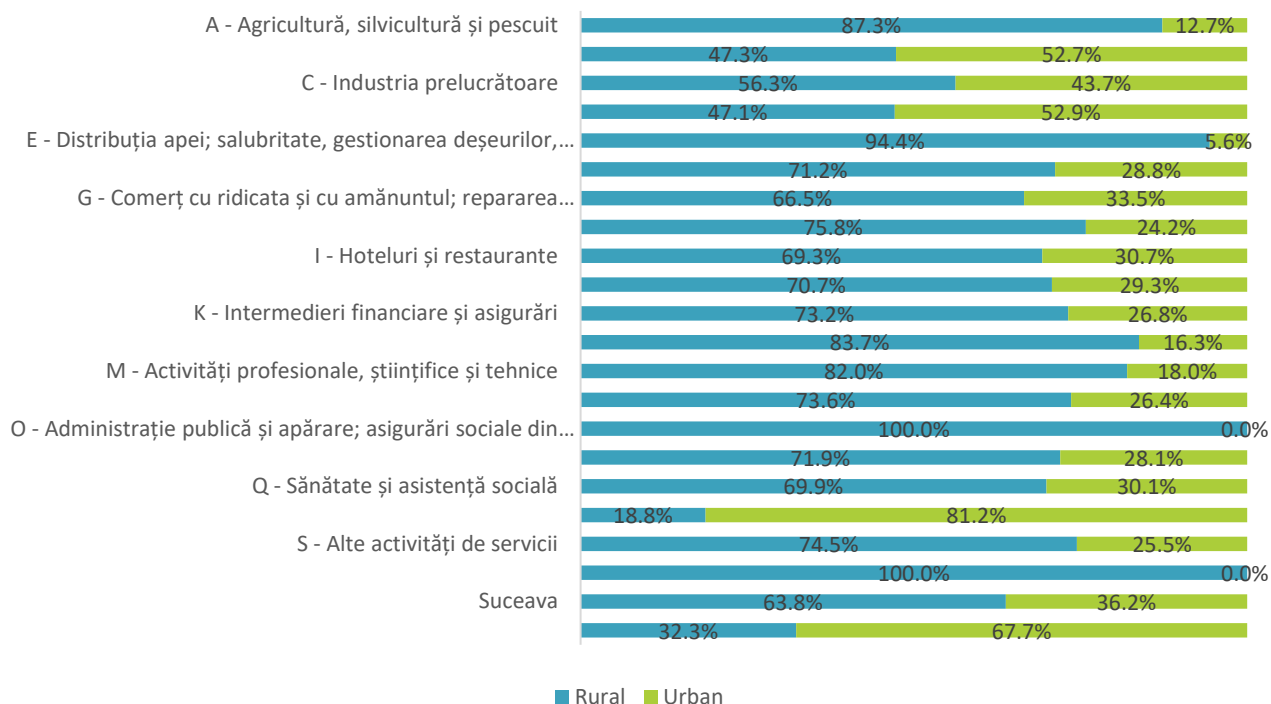
	CIFRA DE AFACERI	NR. SALARIATI	NR. COMPANII
46 - Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motocicletele	1,233,314,699	2,074	465
47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	1,003,938,357	4,235	1,057
09 - Activități de servicii anexe extracției	597,400,855	5,804	273
18 - Tipărire și reproducerea pe suportți a înregistrărilor	409,161,020	1,890	89
45 - Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	401,146,860	1,076	193
24 - Industria metalurgică	342,214,495	745	1
29 - Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor	336,604,687	1,170	2
49 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte	241,923,664	2,029	314
41 - Construcții de clădiri	175,533,396	1,362	215
46 - Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motocicletele	1,233,314,699	2,074	465

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Profilul economic al județului Suceava

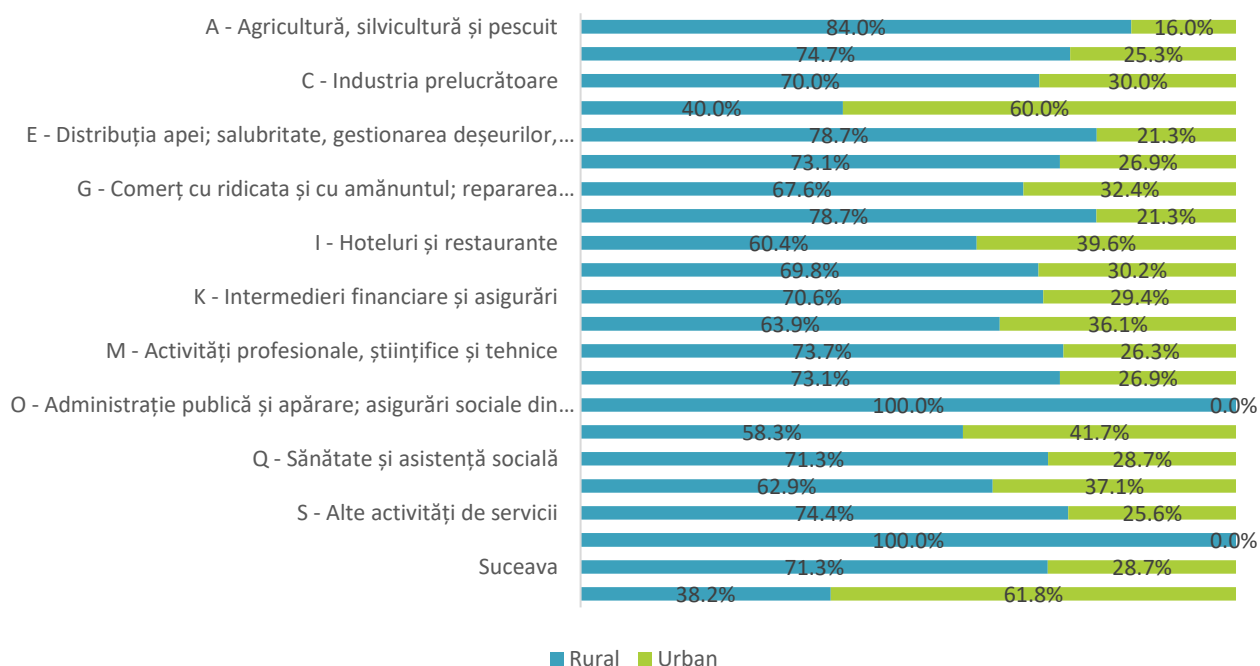
Județul Suceava se remarcă de departe la nivelul regiunii prin concentrarea activității economice în mediul rural, tendința observată în cazul celorlalte județe fiind inversată. Peste 70% din întreprinderi se regăsesc în mediul rural, comparativ cu 28,7% în mediul urban, regăsindu-se inclusiv activități tipice pentru mediul urban.

FIGURĂ 87 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME ÎN JUDEȚUL SUCEAVA, SECTOARE ECONOMICE, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

FIGURĂ 88 – DISTRIBUȚIA CIFREI DE AFACERI ÎN JUDEȚUL SUCEAVA, SECTOARE ECONOMICE, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

În ceea ce privește cifra de afaceri, balanța înclină ușor către întreprinderile din mediul urban. De exemplu, în ramura C – Industria prelucrătoare, în mediul rural sunt concentrate 70% din întreprinderi, care generează însă doar 56,3% din cifra de afaceri, acest fapt indicând probleme de productivitate și competitivitate. Din această categorie fac parte în principal 31 - Fabricarea de mobilă și alte industrii bazate pe prelucrarea metalului.

TABEL 16 – TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI – SUCEAVA, MEDIUL RURAL, 2017

	CIFRA DE AFACERI	NR. SALARIATI	NR. COMPANII
46 - Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	2,228,259,540	3770	648
09 - Activități de servicii anexe extracției	2,018,806,552	9709	624
49 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte	1,774,683,747	6613	1097
47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	1,395,430,667	5829	1602
41 - Construcții de clădiri	579,331,675	3695	507
45 - Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	547,727,897	1886	307
02 - Silvicultură și exploatare forestieră	349,643,822	1532	279
18 - Tipărire și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor	349,145,544	1408	105
43 - Lucrări speciale de construcții	215,885,744	1312	283
56 - Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	208,453,897	1609	283

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Comparativ cu alte județe și cu profilul regional, în județul Suceava se remarcă includerea în clasamentul activităților economice, atât în mediul rural cât și în mediul urban, a sectorului 56 - Restaurante și alte activități de servicii de alimentație, care deservește activitatea turistică intensă din zonă. Cu excepția acestui sector, nu se observă diferențe majore între județul Suceava și alte județe din regiune cu privire la profilul economic.

TABEL 17 – TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI – SUCEAVA, MEDIUL URBAN, 2017

	CIFRA DE AFACERI	NR. SALARIATI	NR. COMPANII
09 - Activități de servicii anexe extracției	2,331,774,232	4,302	211
47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	989,924,994	3,424	914
46 - Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	968,983,865	1,002	174
49 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte	560,136,492	1,690	283
18 - Tipărire și reproducerea pe suporturi a înregistrărilor	386,002,409	396	55
41 - Construcții de clădiri	268,434,769	1,062	168
45 - Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	139,178,257	441	140

	CIFRA DE AFACERI	NR. SALARIATI	NR. COMPANII
92 - Activități de jocuri de noroc și pariuri	81,991,790	247	9
43 - Lucrări speciale de construcții	74,137,384	503	121
56 - Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	69,690,170	792	195

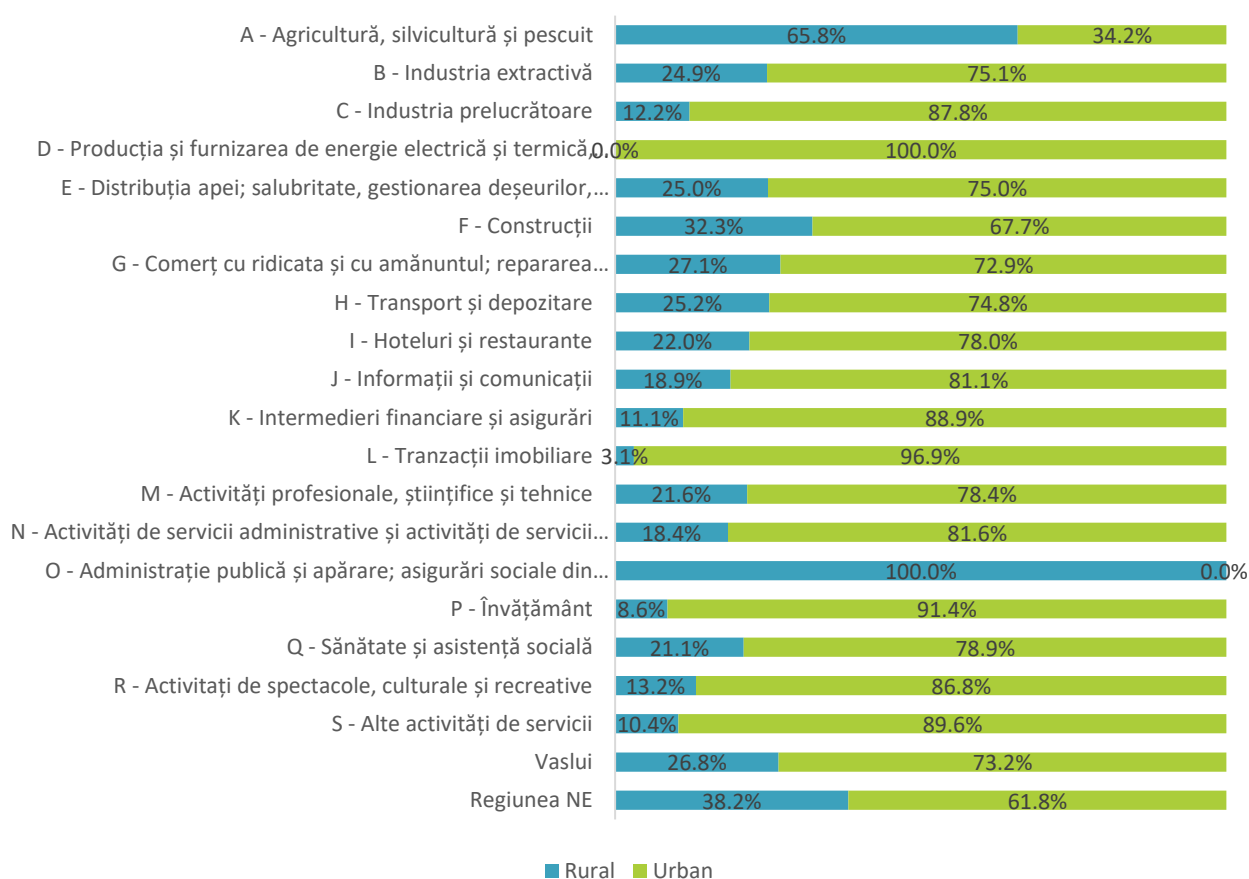
Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Profilul economic al județului Vaslui

Județul Vaslui prezintă o distribuție similară cu cea a județelor Botoșani, Iași și Bacău în ceea ce privește profilul economic pe medii de rezidență, activitatea fiind concentrată în mediul urban în proporție de 73,2%.

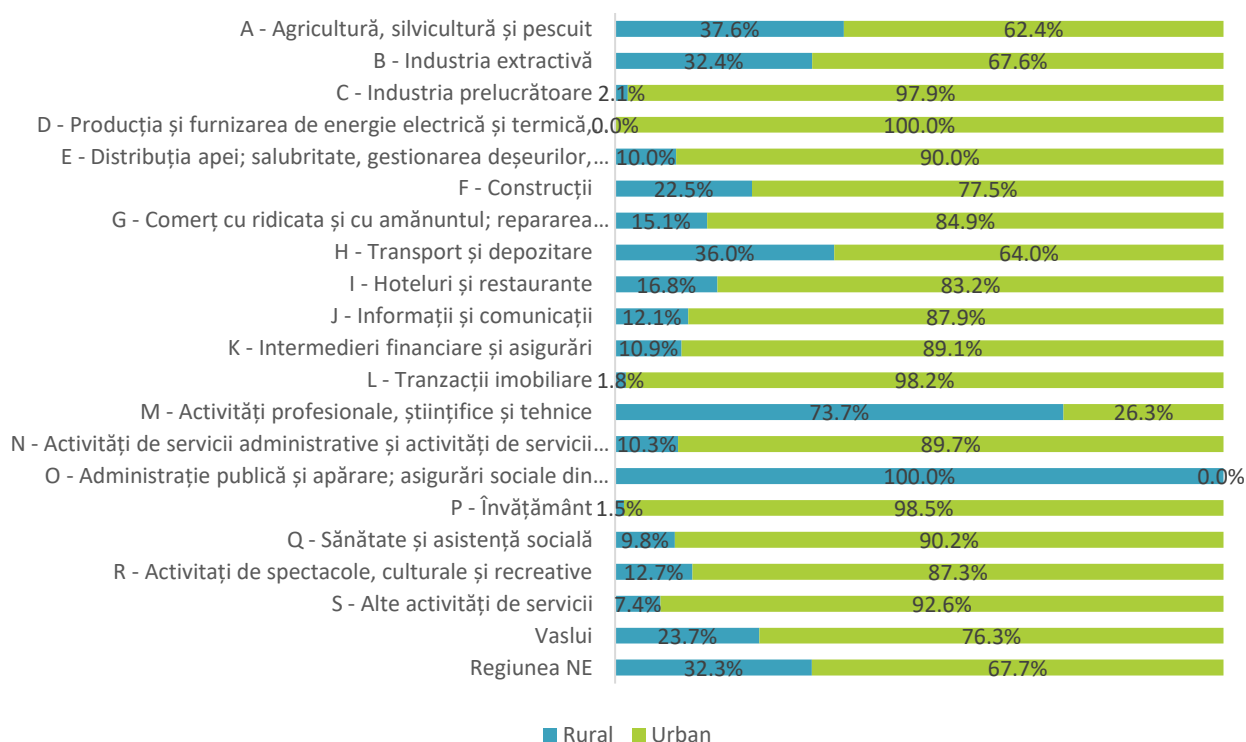
Cifra de afaceri evidențiază și mai mult concentrarea activităților economice, cu excepția agriculturii, în mediul urban. De asemenea, se observă o pondere foarte mare a cifrei de afaceri în întreprinderi localizate în mediul rural în clasa M – Activități profesionale, științifice și tehnice, de 73,7%. Acest rezultat se datorează în mare parte rezultatului obținut de către companiile din clasa 75 - Activități veterinare.

FIGURĂ 89 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME ÎN JUDEȚUL VASLUI, SECTOARE ECONOMICE, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

FIGURĂ 90 – DISTRIBUȚIA CIFREI DE AFACERI ÎN JUDEȚUL VASLUI, SECTOARE ECONOMICE, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

TABEL 18 – TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI – VASLUI, MEDIUL RURAL, 2017

	CIFRA DE AFACERI	NR. SALARIATI	NR. COMPANII
01 - Agricultură, vânătoare și servicii anexe	353,907,339	977	193
09 - Activități de servicii anexe extracției	281,739,511	897	86
46 - Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	210,493,040	225	63
75 - Activități veterinare	195,608,429	705	41
47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	162,111,161	941	449
49 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte	99,008,714	388	106
42 - Lucrări de geniu civil	38,648,074	159	9
41 - Construcții de clădiri	24,967,671	321	93
45 - Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	21,251,956	161	24
56 - Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	13,671,414	144	42

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

TABEL 19 – TOP 10 SECTOARE ECONOMICE DUPĂ CIFRA DE AFACERI – VASLUI, MEDIUL URBAN, 2017

	CIFRA DE AFACERI	NR. SALARIATI	NR. COMPANII
46 - Comerț cu ridicata cu excepția comerțului cu autovehicule și motociclete	1,013,858,602	1,549	229
47 - Comerț cu amănuntul, cu excepția autovehiculelor și motocicletelor	986,133,538	3,747	1,066
01 - Agricultură, vânătoare și servicii anexe	598,687,858	681	88
09 - Activități de servicii anexe extracției	592,361,322	6,591	262
45 - Comerț cu ridicata și cu amănuntul, întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	212,411,999	604	150
28 - Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.	209,566,305	1,650	11
49 - Transporturi terestre și transporturi prin conducte	158,463,690	1,122	305
41 - Construcții de clădiri	112,089,414	1,211	156
42 - Lucrări de geniu civil	76,771,315	433	22
56 - Restaurante și alte activități de servicii de alimentație	73,984,737	761	161

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

Întrebare: Care considerați că sunt domeniile economice care ar trebui sprijinite pentru dezvoltarea comunității dumneavoastră? (Pot fi selectate multiple variante de răspuns)
 Respondenți: Autorități Publice Județene – referitor la mediul rural, Autorități Publice Județene – referitor la mediul urban, Autorități Publice Locale din mediul Urban, Autorități Publice Locale din mediul Rural, Grupuri de Acțiune Locală, Reprezentanți ai mediului de afaceri.

Domeniile economice care ar trebui sprijinite la nivelul Regiunii Nord-Est din perspectiva respondenților la chestionarul aplicat sunt: agricultura (81,68%), turismul (58,78%), serviciile (58,78%), construcțiile (54,96%), comerțul (43,51%), industriile creative (41,98%), industria lemnului (39,69%) și fabricarea mobilei (38,93%). Reprezentanții mediului de afaceri susțin sprijinirea cu prioritate a industriei alimentare, industria lemnului și a hârtiei, construcțiile și IT&C.

Mediul urban

Conform răspunsurilor cumulate ale Autorităților Publice Județene referitor la mediul urban și a Autorităților Publice Locale din mediul urban, domeniile ce ar trebui susținute în mediul urban al Regiunii Nord-Est sunt: turismul (69,44%), serviciile (66,67%), construcțiile (58,33%), fabricarea mobilei (52,78%), industriile creative (50%), agricultura (47,22%), comerțul (47,22%), industria lemnului (41,67%) și informațiile și comunicațiile (38,89%).

Se remarcă diferențe de opinie între Autoritățile Publice Locale din mediul Urban și Autoritățile Publice Județene în privința anumitor domenii care ar trebui sprijinite.

Astfel, din punctul de vedere al Autorităților Publice Locale din mediul urban ar trebui susținute în general domeniile tradiționale ale regiunii, prioritățile acestora fiind: turismul (65,38%), serviciile (65,38%), construcțiile (65,38%), agricultura (61,54%), fabricarea mobilei (50%), comerțul (46,15%), industriile creative (46,15%) și industria lemnului (46,15%). În schimb, din punctul de vedere al

Autorităților Publice Județene cu privire la mediul urban, deși susține și domeniile tradiționale, consideră necesară diversificarea activității regiunii prin susținerea domeniilor TIC precum și fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice, prioritățile acestora fiind: turismul (80%), serviciile (70%), industriile creative (60%), fabricarea mobilei (60%), informațiile și comunicațiile (60%), construcțiile (40%), industria textilă și pielărie (40%) și fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice (40%).

Domeniile economice care ar trebui sprijinite pentru dezvoltarea comunităților urbane, diferă pe județe.

Turismul este considerat ca domeniu ce trebuie sprijinit cu prioritate, în procent de 100% din respondenții, în județul Neamț. Și la nivelul celorlalte județe este considerat important, deși într-un procent mai mic de respondenți: Iași cu 75%, Suceava cu 69,23%, Botoșani cu 66,67%, Bacău cu 57,14% și Vaslui cu 50%.

În procent de 100%, domeniul serviciilor se consideră necesar a fi sprijinit, datorită contribuției la bunăstarea comunității, de respondenții din județul Iași. În procent mai mic este considerat important pentru județele: Neamț (83%), Suceava (69,23%) și Bacău (57,14%). Pentru dezvoltarea localităților urbane din județul Botoșani, doar 33% din respondenți consideră domeniul serviciilor important.

Tot în procent de 100% este considerat important la nivelul județului Iași și domeniul construcțiilor. Destul de important este și pentru județele Neamț (66,67%), Suceava (61,54%), Vaslui (50%) și Bacău (42,86%), și mai puțin important conform procentelor înregistrate, pentru județul Botoșani (33,3%).

Fabricarea mobilei este considerat în unanimitate un domeniu important ce ar trebui sprijinit în județul Vaslui. În județul Bacău este considerat important de un procent destul de mare (71,43%), iar în restul județelor în procente mai reduse: Suceava (53,85%), Iași (50%) și Neamț (50%). În județul Botoșani nu este considerat ca un domeniu care ar contribui la dezvoltarea economică dacă ar fi sprijinit, de niciun respondent.

Industria creative ar trebui susținute cu prioritate în județul Vaslui, conform respondenților (100%). Important sau destul de important este perceput și la nivelul județelor Neamț (66,67%), Bacău (57,14%) și Suceava (46,15%). Mai puțin important este considerat pentru județul Botoșani, unde a fost nominalizat de un procent de doar 33% din participanții la chestionar.

Agricultura este printre domeniile destul de importante, care ar trebui sprijinit în județele: Suceava (61,54%), Neamț (50%), Iași (50%) și Bacău (42,86%). Mai puțin important este considerat pentru județul Botoșani (33,33%) și deloc important pentru Vaslui (0%).

Comerțul se numără printre domeniile ce ar trebui sprijinite cu prioritate în județele Iași (75%) și Botoșani (66,67%). Destul de important este considerat și pentru județele Vaslui (50%) și Bacău (42,86%).

Sprijinirea industriei lemnului în mediul urban pentru dezvoltarea comunității, este considerată destul de importantă în județele Suceava (60%), Neamț (50%), Vaslui (50%) și Bacău (42,86%). Niciunul din respondenți nu consideră că acest domeniu ar trebui sprijinit în județele Botoșani și Iași.

Domeniul informațiilor și comunicațiile este considerat că ar contribui la dezvoltarea economică și că ar trebui sprijinit cu prioritate, în județul Botoșani, de către toți respondenții. Și în județul Iași acest domeniu este considerat prioritar (75%), iar în Vaslui destul de important (50%).

Mediul rural

Domeniile considerate prioritare pentru mediul rural, conform răspunsurilor Autorităților Publice Județene pentru mediul rural și a Autorităților Publice Locale din mediul rural, sunt cele tradiționale: agricultura (96%), construcțiile (52%), turismul (50,67%), serviciile (50,67%), comerțul (44%), industria lemnului (37,33%), industriile creative (30,67%), industria alimentară și fabricarea băuturilor (30,67%) și fabricarea mobilei (28%).

Diferențe de opinie se remarcă și la nivelul respondenților reprezentanți ai Autorităților Publice Locale din mediul rural și cei ai Autorităților Publice Județene, cu privire la anumite domenii care ar trebui susținute pentru dezvoltarea economică a comunităților rurale, deși domeniile reprezentative pentru

Regiunea Nord-Est, precum agricultura, turismul, construcțiile, comerțul și serviciile, industriile creative și fabricarea mobilei sunt susținute de ambele autorități.

Diferențe majore de opinie apar în schimb în ceea ce privește domeniul informațiilor și comunicațiilor și Industriei extractive, care în opinia a 20%, respectiv 10% din respondenții Autorităților Publice Locale din mediul rural ar trebui susținute în mediul rural, iar din partea Autorităților Publice Județene niciun respondent nu este de acord cu susținerea acestor domenii, conform răspunsurilor oferite.

De asemenea, Autoritățile Publice Județene consideră în proporție de 20% că domeniul Industriei farmaceutice ar trebui dezvoltat în mediul rural, spre deosebire de procentul de 4,62% al respondenților din partea Autorităților Publice Locale din mediul urban.

Agricultura este văzută ca domeniu prioritar ce trebuie susținut pentru dezvoltarea comunităților rurale la nivelul tuturor județelor regiunii, în special de către respondenții județelor: Iași (100%), Suceava (100%), Botoșani (100%), Bacău (93,75%) și Neamț (92,31%). La nivelul județului Vaslui, procentul respondenților este mai redus față de celelalte județe (77,78%).

În ceea ce privește celelalte domenii păreri sunt diferite, conform răspunsurilor oferite de Autoritățile Publice Județene referitor la mediul rural și de Autoritățile Publice Locale din mediul rural.

Turismul a înregistrat cele mai mari procente în județele Neamț (76,92%) și Suceava (75%). În procente mai reduse este considerat ca domeniu prioritar la nivelul județelor: Vaslui (22,22%), Iași (30%), Botoșani (38,46%) și Bacău (43,75%).

Susținerea domeniului construcțiilor este considerat un domeniu prioritar pentru dezvoltarea comunităților rurale în special în județele Iași (60%), Suceava (58,33%), Botoșani (53,85%) și Neamț (53,85%). Mai puțin important este perceput la nivelul județelor Vaslui (33,33%) și Bacău (37,5%).

În ceea ce privește necesitatea sprijinirii comerțului în mediul rural pentru dezvoltarea comunității, județele care au înregistrat cel mai mare număr de susținători sunt: Botoșani (61,4%), Iași (60%), Vaslui (55,56%) și Suceava (50%). Mai puțin important este considerat pentru județele Neamț (15,38%) și Bacău (31,25%).

Industria lemnului este considerată ca domeniu ce trebuie sprijinit pentru dezvoltarea comunității în special la nivelul județului Suceava (66,67%). Procente mai mici de respondenți s-au înregistrat pentru județele: Vaslui (44,44%), Bacău (43,75%), Neamț (30,77%) și Iași (30%). Cel mai mic procent se remarcă la nivelul județului Botoșani (15,38%).

În ceea ce privește industriile creative, acesta sunt considerate ca fiind destul de importante și sprijinirea acestora ar contribui la dezvoltarea comunităților rurale din județele: Neamț (46,15%), Botoșani (38,46%), Vaslui (33,33%) Bacău (31,25%) și Iași (30%). La popul opus se află județul Suceava, unde doar 8,33% din respondenți consideră că acest domeniu ar aduce plus valoare economiei locale.

Județele pentru care susținerea în mediul rural a industriei alimentare și fabricării băuturilor este destul de importantă, sunt: Botoșani (46,15%), Suceava (41,67%) și Iași (40%). Mai puțin important este văzut la nivelul județelor: Bacău (12,5%), Vaslui (22,22%) și Neamț (23,08%).

Fabricarea mobilei este considerat un domeniu ce ar trebui sprijinit cu prioritate în județul Vaslui (66,67%), la o diferență considerabilă față de celelalte județe ale regiunii Dacă județe precum Bacău (18,75%), Neamț (23,08%), Iași (30%) și Botoșani (30,77%) au înregistrat procente mai mici, niciun respondent din județul Vaslui nu a considerat că acest domeniu ar trebui sprijinit pentru dezvoltarea comunității rurale din județ.

Se mai remarcă domeniile informații și comunicații și industria textilă și pielărie care au fost considerate importante, și necesar a fi sprijinit în județul Iași de 30%, respectiv 40% din respondenți, și industria extractivă, considerată importantă în județul Suceava, de un procent de 25% din respondenți.

4.4. STRUCTURA ECONOMIEI LOCALE

4.4.1. INVESTIȚII STRĂINE

ÎNMATRICULĂRI DE SOCIETĂȚI CU PARTICIPARE STRĂINĂ LA CAPITALUL SOCIAL | Conform datelor ONRC, la nivelul anului 2017 în Regiunea Nord-Est au fost înmatriculate 346 de întreprinderi cu capital străin, reprezentând 5,9% din totalul național. Acest fapt clasează Regiunea Nord-Est pe locul 5 între regiuni, la egalitate cu Regiunea Sud Est, având o performanță superioară numai regiunilor Sud-Muntenia și Sud-Vest Oltenia. La nivel regional, județul care a înregistrat cea mai mare valoare este județul Iași, cu 169 de companii, reprezentând 48,8% din totalul înmatriculărilor la nivel regional. O performanță de mijloc este observată în cazul județelor Bacău și Suceava, cu 52, și respectiv 45 de companii cu capital străin. Județul Iași este, de altfel, și singurul județ cu o performanță peste media județelor din regiune, de 139 de companii. Comparativ cu clasamentul național al județelor, se observă faptul că județul Iași se situează pe locul 8, peste media dintre județe, în timp ce la polul opus se remarcă prezența județului Vaslui pe penultima poziție a clasamentului județelor, cu 10 companii înmatriculate. Exceptând județul Iași, toate celelalte județe ale Regiunii Nord-Est se clasează sub media națională a județelor, confirmând atractivitatea județului Iași atât în regiune, cât și la nivel național.

MAJORĂRI DE CAPITAL ÎN RÂNDUL SOCIETĂȚILOR CU PARTICIPARE STRĂINĂ | În ceea ce privește numărul companiilor care au înregistrat majorări de capital social străin, datele ONRC indică faptul că doar 4,3% dintre cele 4,087 de companii se regăsesc în Regiunea Nord-Est, poziționând regiunea printre cele cu performanțele cele mai scăzute la nivel național, surclasată numai de Regiunea Sud-Vest Oltenia. Comparativ cu media națională, Regiunea Nord-Est are o performanță cu 66% mai slabă decât rezultatul național, însă cu excepția Regiunii București Ilfov, și în mai mică măsură, a Regiunii Nord Vest, rezultatul este unul comparabil cu cel al majorității regiunilor care se clasează sub medie. Continuând cu performanța județelor componente ale Regiunii Nord-Est, se remarcă din nou județul Iași, situat pe locul 11 între județe, cu 72 de companii străine care au efectuat majorări de capital. O discrepanță majoră se remarcă în cazul județului Vaslui, cu o singură companie care a efectuat majorări de capital, fiind pe ultimul loc al clasamentului național. În interiorul regiunii, pe lângă performanța superioară a județului Iași și cea redusă a județului Vaslui, observăm performanța slabă a județelor Bacău, Suceava și Neamț.

RADIERI DE SOCIETĂȚI CU PARTICIPARE STRĂINĂ | Continuând cu situația radiatorilor întreprinderilor cu participare străină, conform datelor ONRC, la nivelul anului 2017 se observă un număr de 401 companii cu capital străin radiate la nivelul Regiunii Nord-Est, reprezentând 5,9% din totalul companiilor radiate la nivel național. Procentual, companiile radiate se află la același nivel cu companiile înmatriculate, însă observând numărul companiilor în valoare absolută, se remarcă un sold negativ, mai multe companii fiind radiate decât înmatriculate, tendință identificată și la nivel național. Comparativ cu alte regiuni, în Regiunea Nord-Est numărul este la jumătate față de media națională, similar Regiunii Sud-Est. În ceea ce privește rezultatele la nivel județean, cele mai multe companii radiate se regăsesc în județul Iași (169 de companii și 42,1% din totalul radiatorilor la nivel regional), un număr similar valorii înmatriculărilor de companii cu capital străin. Un sold negativ (radieri minus înmatriculări) se observă în cazul județelor Bacău, unde în anul 2017 au fost radiate 73 de companii și înmatriculate 52 de companii, Suceava, cu 60 de radieri și 45 de înmatriculări, Neamț, cu 55 de radieri și 36 de înmatriculări.

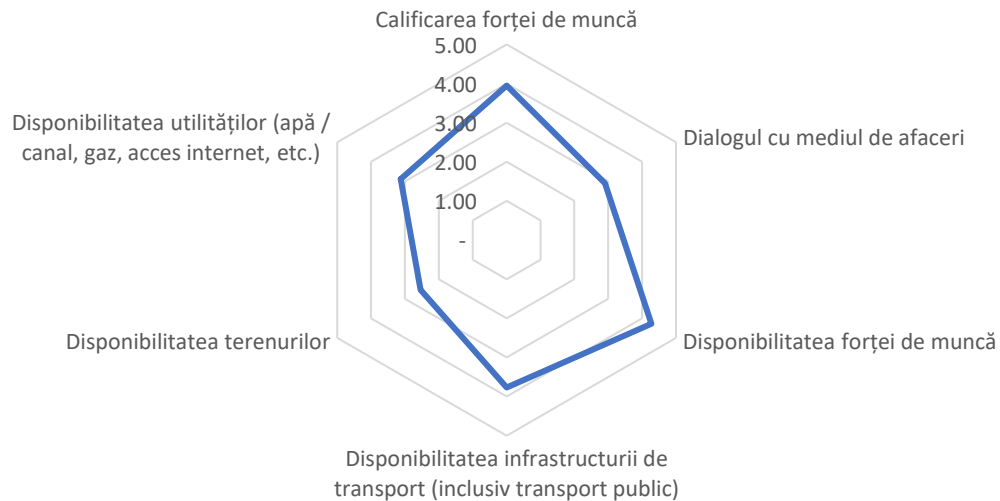
CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

Pe baza analizei calitative au fost identificate principalele probleme cu care se confruntă Regiunea Nord-Est în ceea ce privește atragerea sau menținerea activităților economice și a investițiilor: disponibilitatea forței de muncă (scor de 4,27 puncte), calificarea forței de muncă (3,95 puncte) și disponibilitatea infrastructurii de transport (inclusiv transport public) (3,77 puncte).

Întrebare: Care sunt principalele probleme pe care le resimțiți în atragerea sau menținerea activităților economice/investițiilor? (vă rugăm să acordați o notă de la 1 – cea mai mică problemă la 5 – cea mai mare problemă)

Respondenți: Agenția Județeană de Ocupare a Forței de muncă, Autorități Publice Județene, Autorități Publice Locale din mediul Urban, Autorități Publice Locale din mediul Rural, Grupuri de Acțiune Locală și Sindicate și Asociații

PUNCTAJUL PROBLEMELOR REFERITOARE LA ATRAGEREA/MENȚINEREA ACTIVITĂȚILOR ECONOMICE/INVESTIȚIILOR

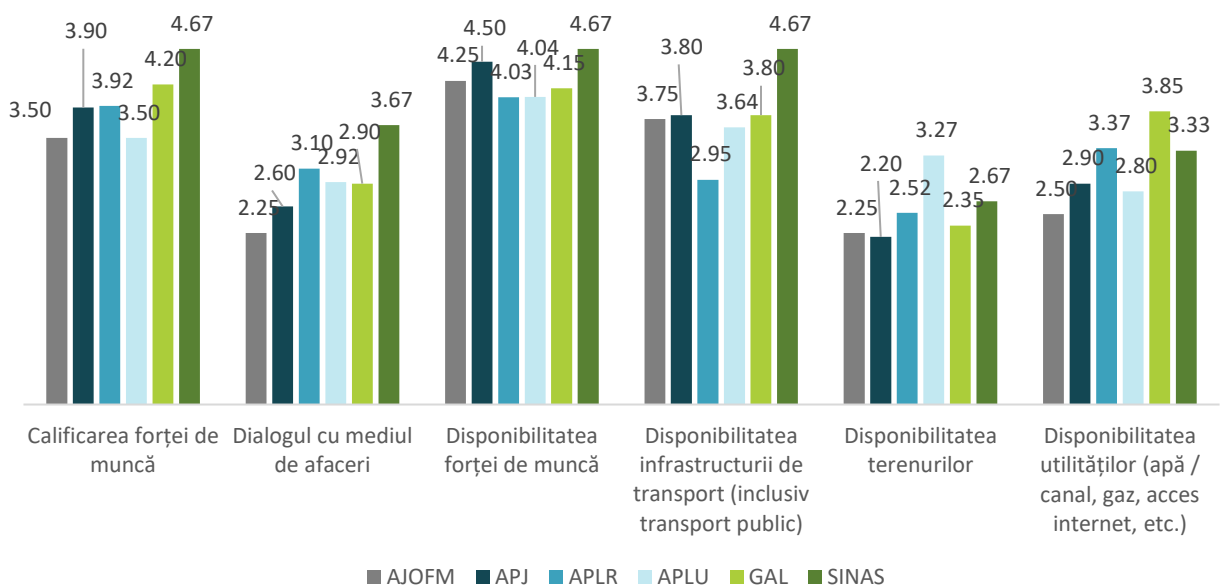

Analizând răspunsurile oferite de APL din mediul rural și APL din mediul urban, putem observa diferențe în ceea ce privește principalele probleme identificate.

Astfel, principalele probleme, considerate mari sau destul de mari, întâmpinate în atragerea și menținerea investițiilor în mediul rural, sunt: disponibilitatea forței de muncă (4,04 puncte), calificarea forței de muncă (3,92 puncte), și disponibilitatea utilităților (3,37 puncte).

Pentru mediul urban, principalele probleme resimțite, mari sau destul de mari sunt: disponibilitatea forței de muncă (4,04 puncte), disponibilitatea infrastructurii de transport (inclusiv transport public) (3,64 puncte), calificarea forței de muncă (3,5 puncte) și disponibilitatea terenurilor (3,27 puncte).

RĂSPUNSURI SONDAJ

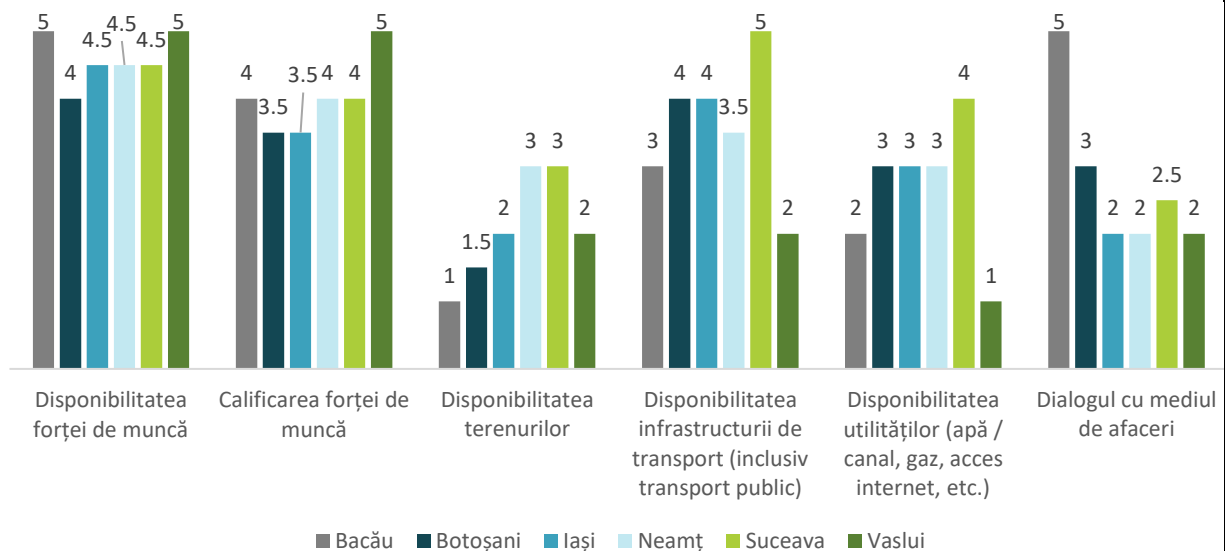

Analiza pe județe ale Regiunii Nord-Est a problemelor resimțite în atragerea sau menținerea activităților economice/investițiilor, indică următoarele:

- Lipsa disponibilității forței de muncă este resimțită la nivelul tuturor județelor regiunii, dar cel mai intens în Bacău și Vaslui, unde a înregistrat un scor de 5 puncte.
- Necorelarea calificării forței de muncă cu cerința pieței sau slaba calificare a forței de muncă, reprezintă o problemă foarte mare în special la nivelul județului Vaslui (5 puncte), și mare în Bacău, Neamț și Suceava (4 puncte).
- În ceea ce privește disponibilitatea terenurilor pentru realizarea de investiții, răspunsurile indică faptul că, aceasta nu reprezintă o problemă pentru atragerea sau menținerea investițiilor, în special la nivelul județelor Bacău, Botoșani, Vaslui și Iași, care au înregistrat scoruri sub 2 puncte. În Neamț și Suceava, disponibilitatea terenurilor este ușor mai problematică, înregistrând un scor de 3 puncte.
- Disponibilitatea infrastructurii de transport (inclusiv transport public) reprezintă un impediment foarte mare la nivelul județului Suceava (scor de 5 puncte), mare pentru Botoșani (4 puncte), Iași (4 puncte) și destul de mare pentru Neamț (3.5 puncte) și Bacău (3 puncte).
- Disponibilitatea utilităților (apă / canal, gaz, acces internet, etc.) este considerată o problemă mare pentru atragerea investițiilor la nivelul județului Suceava (4 puncte) și destul de mare în județele: Botoșani, Iași și Neamț (3 puncte).

Probleme foarte mari de dialog cu mediul de afaceri sunt semnalate de respondenții Autorităților Publice Județene Bacău (5 puncte), în timp ce la nivelul celorlalte județe dialogul cu mediul de afaceri nu este resimțit ca o problemă prea mare în atragere sau menținere a activităților economice/investițiilor (scoruri între 2 și 3 puncte).

RĂSPUNSURI SONDAJ

4.4.2. COMERȚ EXTERIOR (STRUCTURA EXPORTURILOR)

VALOAREA EXPORTURILOR | Analizând valoarea exporturilor la nivel regional, remarcăm valoarea redusă la nivelul Regiunii Nord-Est comparativ cu exporturile la nivel național, reprezentând 4,8% din total în anul 2015 (188.627 mii EUR), în creștere cu 9,3% în anul 2017. În ciuda creșterii înregistrate la nivelul Regiunii Nord-Est, creșterea valorii exporturilor la nivel național nu determină și o creștere a ponderii Regiunii Nord-Est în totalul național, aceasta reprezentând 4,6% în 2017.

Rata de creștere înregistrată de către Regiunea Nord-Est este modestă comparativ cu cea a regiunilor București-Ilfov (12,4%), Centru (30,3%), Sud-Muntenia (21,4%) și Sud-Vest (35,7%), fiind superioară numai regiunii Sud-Est (1,4%).

Ponderea valorii exporturilor la nivelul Regiunii Nord-Est în totalul național se menține atât în anul 2015 cât și în anul 2017 la cea mai redusă valoare între regiunile de dezvoltare, având o valoare comparabilă numai cu Regiunea Sud-Vest Oltenia care înregistrează o pondere de 5%, respectiv 6%, în anii 2015 și 2017.

Comparativ cu media națională, Regiunea Nord-Est se află la 60,6% sub valoarea medie la nivel național în anul 2015, iar în 2017 diferența se adâncește cu 2,5 puncte procentuale.

La nivel județean, toate județele regiunii înregistrează o creștere a valorii exporturilor între 2015 și 2017, cu excepția județului Neamț, unde exporturile scad cu 10,9%. De asemenea, în cazul județului Botoșani se observă cea mai redusă creștere, de 1,5%, în timp ce județele Iași (19,1%), Suceava (13,2%) și Bacău (12%) înregistrează creșteri de peste 10%. Comparativ cu alte județe la nivel național, valoarea exporturilor județului Iași se situează pe poziția 15, cu 70.207 mii EUR, în timp ce județul Vaslui se află pe locul 36 în anul 2017.

Analizând ponderea județelor în totalul regional al valorii exporturilor, remarcăm faptul că o treime se datorează județului Iași (31,3% în anul 2015 și 34% în anul 2017), în timp ce județul Vaslui contribuie cu doar 6,3%. O creștere a ponderii în valoarea regională a exporturilor între anii 2015 și 2017 se observă în cazul județelor Bacău (de la 18,8% la 19,3%) și Iași, în timp ce cele mai drastice scăderi se remarcă în cazul județelor Neamț (cu trei puncte procentuale) și Botoșani (0,8 puncte procentuale).

VALOAREA IMPORTURILOR | Analizând valoarea importurilor la nivel regional, se înregistrează o valoare de 205.480 mii EUR în anul 2015, având o pondere de 4% din totalul importurilor totale, și o valoare de 245.535 mii EUR în anul 2017, reprezentând de asemenea 4% din totalul importurilor.

Deși ponderea totală la nivelul regiunii se menține constantă, valoarea importurilor a crescut cu 19,5%, situând Regiunea Nord-Est între regiunile cu o creștere medie, alături de Regiunile Sud-Est (15,4%), Vest (13,7%), București-Ilfov (18,8%). Totodată, se remarcă faptul că rata regională de creștere a importurilor este similară ratei de creștere a importurilor totale, 19,5% în Regiunea Nord-Est, respectiv 19,4% la nivel național.

Comparativ cu media națională, valoarea importurilor se menține totuși la un nivel scăzut în Regiunea Nord-Est, având o valoare cu 67% mai mică decât media de 634.866 mii Euro în anul 2015 și 756.786 mii EUR. Singura regiune cu o valoare superioară mediei naționale este Regiunea București-Ilfov.

La nivel județean, este de remarcat faptul că toate județele au înregistrat o evoluție pozitivă în anul 2017 față de anul 2015, cea mai importantă fiind creșterea înregistrată în județele Bacău, de 41,7%, de la 42.895 mii EUR (anul 2015) la 60.793 mii EUR (anul 2017) și Suceava, de 27%, de la 40.314 mii EUR (anul 2015) la 51.207 mii EUR (anul 2017). Cea mai redusă evoluție se remarcă în cazul județului Iași, de 6,4%.

În ceea ce privește distribuția importurilor pe județe, valorile cele mai însemnate se înregistrează în cazul județelor Iași, de 28,9% în anul 2017, în scădere cu 3,6 puncte procentuale față de anul 2015 (32,5% pondere) și Bacău, de 24,8% în anul 2017, în creștere cu 3,9 puncte procentuale față de ponderea anului 2015, care era de 20,9%.

BALANȚA COMERCIALĂ | Continuând analiza cu situația balanței comerciale, observăm că Regiunea Nord-Est se înscrie în tendința națională a balanței comerciale deficitare, în creștere între anii 2015 și 2017, de la exporturi nete negative de minus 16.853 mii EUR la minus 39.301 mii EUR. Alte regiuni cu balanță comercială deficitară sunt București-Ilfov, Nord-Vest, Sud-Est și Sud-Muntenia. La nivel județean, toate județele se remarcă printr-o valoare mai mare a importurilor decât a exporturilor, cu excepția județului Vaslui.

4.5. CERCETARE, DEZVOLTARE, INOVARE ȘI TRANSFER TEHNOLOGIC

4.5.1. Instituții de învățământ superior și profilul acestora

La nivelul Regiunii Nord-Est își desfășoară activitatea o serie de instituții de învățământ superior, publice și private, acoperind o gamă largă de domenii și specializări. La nivel teritorial, se remarcă o concentrare a universităților în județul Iași, existența a două universități în județul Bacău și a unei universități în județul Suceava. Toate instituțiile de învățământ sunt localizate în mediul urban.

TABEL 20 – INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR REGIUNEA NORD-EST, 2019

	JUDEȚUL IAȘI	JUDEȚUL BACĂU	JUDEȚUL SUCEAVA	JUDEȚUL NEAMȚ
Publice	Universitatea Alexandru Ioan Cuza Universitatea Tehnică Gh. Asachi Universitatea de Medicină și Farmacie Gr.T Popa Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” Universitatea de Arte ”George Enescu”	Universitatea ”Vasile Alecsandri”	Universitatea „Ștefan cel Mare”	Academia De Studii Economice Din București – Filiala Neamț Academia Națională De Muzică "Gheorghe Dima" Din Cluj-Napoca - Filiala Piatra Neamț Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" Din Iași – Filiala Piatra Neamț
Private	Universitatea ”Apollonia” Universitatea ”Petre Andrei” Fundația "Ștefan Lupașcu" - Institutul de Studii Europene din Iași	Universitatea ”George Bacovia”, Bacău		

Sursa: Ministerul Cercetării și Inovării

În ceea ce privește structura universităților publice, în continuare se regăsește o listă cu facultățile componente ale acestora, o parte dintre ele fiind recurente în mai multe locații de pe teritoriul regiunii Nord Est:

- Universitatea Ioan Alexandru Cuza din Iași: Biologie, Chimie, Informatică, Economie și Administrarea afacerilor, Geografie și Geologie, Istorie, Drept, Litere, Matematică, Teologie ortodoxă, Filozofie și științe social-politice, Educație fizică și sport, Fizică, Psihologie și științe ale educației, Teologie romano-catolică;
- Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași: Automatică și Calculatoare, Inginerie Chimică și Protecția Mediului "Cristofor Simionescu"; Construcții și Instalații; Construcții de Mașini și Management Industrial; Electronică, Telecomunicații și Tehnologia Informației; Electrică, Energetică și Informatică Aplicată; Hidrotehnică, Geodezie și Ingineria Mediului; Mecanică; Știința și Ingineria Materialelor; Design industrial și Managementul Afacerilor; Arhitectură "G. M. Cantacuzino"

- Universitatea de Medicină și Farmacie „Grigore T. Popa” din Iași: Medicină, Medicină Dentară, Farmacie, Bioinginerie Medicală; Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” din Iași: Agricultură, Horticultură, Zootehnie, Medicină Veterinară;
- Universitatea de Arte „George Enescu” din Iași: Performanță Muzicală, Compoziție și Studii Muzicale Teoretice, Teatru, Arte Vizuale și Design;
- Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava: Educație Fizică și Sport, Inginerie Alimentară, Inginerie Electrică și Știința Calculatoarelor, Inginerie Mecanică, Mecatronică și Management, Istorie și Geografie, Litere și Științe ale Comunicării Științe, Silvicultură, Drept și Științe Administrative; Științe Economice și Administrație Publică, Științe ale Educației;

Universitatea „Vasile Alecsandri” din Bacău: Inginerie, Litere, Științe, Științe Economice, Științe ale Mișcării, Sportului și Sănătății; Lista de facultăți universități private:

- Universitatea Apollonia: Medicină Dentară, Științe ale Comunicării;
- Universitatea Petre Andrei: Economie, Facultatea de Psihologie, Științele Educației și Asistență Socială, Științe Politice și Administrative;
- Universitatea George Bacovia: Științe Economice, Juridice și Administrative
- Fundația "Ștefan Lupașcu" - Institutul de Studii Europene din Iași

4.5.2. Institute și centre de cercetare și profilul acestora

La nivelul Regiunii Nord-Est activează un singur institut național aflat în subordinea ANCSI, 3 institute de cercetare aflate în subordinea Academiei Române, 11 institute de cercetare aflate în subordinea Academiei Române – Filiala Iași, 1 stațiune de cercetare aflată în subordinea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură „Gheorghe Ionescu – Șișești” și o Bancă de Resurse Genetice Vegetale. Lista acestora se regăsește în tabelul de mai jos:

TABEL 21 – INSTITUTE, CENTRE DE CERCETARE ȘI ALTE ORGANIZAȚII DIN DOMENIU ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019

	Denumire instituție	Domeniu activitate	Localizare
INSTITUTE DE INTERES NAȚIONAL			
1.	Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Fizică Tehnică (IFT)	Activități de cercetare-dezvoltare și inovare în domeniul materialelor cu structuri și proprietăți fizice noi, dispozitive, aparate și echipamente bazate pe acestea, metode noi de obținere și tehnici noi de caracterizare a materialelor și de control nedistructiv, metode de separare electrică și magnetică, materiale și dispozitive speciale cu aplicații în inginerie, medicină și bip tehnologii	Iași
INSTITUTE ȘI CENTRE DE CERCETARE			
2.	Institutul de Arheologie din Iași	Cercetare arheologică	Iași
3.	Institutul de Cercetări Economice și Sociale „Gh. Zane”	Cercetări fundamentale și aplicative în domeniul științelor economice (macroeconomie, microeconomie, economie rurală) și al științelor sociale și umaniste (filosofie și științe politice, psihologie și științele educației, sociologie și științe juridice, antropologie digitală și teoria critică a fotografiei).	Iași
4.	Institutul de Filologie Română „A. Philippide”	Cercetare istorie literară, folclorică, lexicografie, lexicologie, etnografie, toponimie etc	Iași

5.	Institutul de Informatică Teoretică	Îmbunătățirea cunoașterii în domeniul informaticii și domeniile conexe (tehnologia informației, comunicații, electronică, științe cognitive, teoria sistemelor, matematică aplicată), realizarea de cercetări relevante pentru cultura și știința națională.	Iași
6.	Institutul de Istorie „A.D.Xenopol”	Cercetare în domeniul istoriei	Iași
7.	Institutul de Matematică ”O. Mayer”	Cercetarile în prezent se desfășoară în următoarele direcții: Ecuații cu derivate parțiale, Ecuații stochastice, Teoria controlului; Analiză matematică, Analiză convexă, Teoria optimizării; Mecanică teoretică: elasticitate, termoelasticitate și modele generalizate în mecanica mediilor continue.	Iași
8.	Centrul de Cercetări Antropologice „Olga Necrasov”	Antropologia fizică și culturală	Iași
9.	Centrul de Cercetări pentru Oenologie	Tehnologia de producere și condiționare a vinului; analiza fizico-chimică a vinului; microbiologia vinului; efecte biologice și medicale ale vinului.	Iași
10.	Centrul de Istorie și Civilizație Europeană	Istorie națională și universală, genealogie și arheologie medievală, rolul și locul românilor în istoria universală, istoriografie.	Iași
11.	Colectivul de Geografie	Competente: amenajarea și organizarea teritoriului, dezvoltarea regională, riscurile și hazardele naturale și antropice, studiile geografice integrate sau sectoriale	Iași
12.	Centrul de Cercetări Biomedicale	studiul sistemului renina-angiotensină vascular; studiul implicării sistemului renina-angiotensină în bazele neurobiologice ale durerii, comportamentului și metabolismului oxidativ; fizio-farmacologia sistemului renina-angiotensină în bolile digestive și ale sistemului nervos central.	Iași
13.	Institutul de Chimie Macromoleculară „Petru Poni”	Cercetarea fundamentala si aplicata, in domeniul chimiei organice si anorganice, al chimiei si fizicii polimerilor.	Iași
14.	Institutul „Bucovina”	Sprijinirea dezvoltării durabile	Rădăuți
15.	Centrul de Economie Montană „CE-Mont” al Institutului Național de Cercetări Economice „Costin Kirițescu”	Cercetare montanologică	Vatra Dornei
16.	Stațiunea de Cercetare – Dezvoltarea pentru creșterea ovinelor și caprinelor Popăuți în subordinea Academiei de Științe Agricole și Silvicultură ”Gheorghe Ionescu – Șişești”	Creșterea ovinelor și caprinelor	Răchiti

17	Banca de Resurse Genetice Vegetale „Mihai Cristea”	Explorarea, inventarierea, colectarea și studierea resurselor fitogenetice în vederea conservării adecvate, condițiile a securității alimentare, eradicării sărăciei și protejării mediului.	Suceava
----	--	--	---------

Sursa: Ministerul Cercetării și Inovării

4.5.3. Lista entităților de transfer tehnologic acreditate și în curs de acreditare

La nivelul anului 2018, dintre cele 41 de entități de transfer tehnologic acreditate existente la nivel național, patru dintre ele erau stabilite în Regiunea Nord-Est, în județele Bacău, Iași și Vaslui. Acestea sunt specializate în industriile prelucrărilor mecanice și lemnului, dar și în industria textilă, protecția mediului și TIC. Ca obiective principale câteva puncte sunt comune activității acestor entități de transfer tehnologic:

- Documentarea tehnologică, identificarea noilor tehnologii și a rezultatelor activității de cercetare – dezvoltare, inovare și promovarea acestora în mediul economic;
- Sprijinirea firmelor, în special a întreprinderilor mici și mijlocii în dezvoltarea potențialului de inovare;
- Creșterea potențialului de absorbție tehnologică;
- Creșterea numărului de firme care aplică tehnologii noi.

De asemenea, în Iași activează și Gemini CAD Systems, o unitate autorizată provizoriu, dar care este un furnizor global de tehnologie pentru industrii care lucrează cu materiale flexibile moi, cum ar fi textile, compozite sau piele. Activitatea acestora include cercetarea, dezvoltarea și implementarea de soluții software, hardware și workflow pentru îmbrăcăminte, mobilier și automobile, cu accent pe proiectarea asistată de calculator (CAD) și producția asistată de calculator (CAM) aplicate în camera de tăiere. Centrul de Cercetare și Transfer Tehnologic POLYTECH, ce are ca misiune dezvoltarea relațiilor specifice domeniului Cercetare, Dezvoltare și Inovare (CDI) ale Universității Tehnice “Gheorghe Asachi” din Iași cu mediul socio-economic și transferul rezultatelor obținute din activitatea de CDI derulată de structurile de cercetare din TUIASI spre organizații interesate să preia aceste rezultate.

TABEL 22 - LISTA ENTITĂȚILOR ACREDITATE DIN REGIUNEA NORD-EST, ANUL 2018

Denumire entitate	Tip	Domeniu	Localitate
Centrul de Informare Tehnologică IND-TECH NORD EST	Centru de Informare Tehnologică	Industria prelucrărilor mecanice Industria lemnului Protecția mediului	Bacău
Autorizate provizoriu			
Centrul de Transfer Tehnologic - Gemini CAD Systems (CTTGCS)	Centru de Transfer Tehnologic	Tehnologia Informației și a Comunicațiilor, spațiu și securitate Fashion, automotive, mobilă și digital printing Sisteme și tehnologii de fabricație	Iași
Centrul de Transfer Tehnologic PETAL – CTT PETAL	Centru de Transfer Tehnologic	Eco-tehnologii, energie, mediu și schimbări climatice, bioeconomie	Vaslui
Centrul de Transfer Tehnologic – CTT POLYTECH	Centru de Transfer Tehnologic	Tehnologia informației și telecomunicațiilor (TIC), energie, mediu și schimbări climatice,	Iași

		econano-tehnologii și materiale avansate	
--	--	--	--

Sursa: Ministerul Cercetării și Inovării

4.5.4. Întreprinderi inovatoare

ÎNTEPRINDERI INOVATOARE ȘI NON-INOVATOARE | Conform datelor INS, în anul 2016 existau 424 de companii inovatoare și 2,639 de întreprinderi non-inovatoare. Comparativ cu anul 2012, numărul întreprinderilor inovatoare a scăzut cu 56,5%, în timp ce numărul companiilor non-inovatoare a crescut cu 28,5% la nivelul regiunii. Dintre întreprinderilor inovatoare, 69% dintre ele sunt companii mici, 25% sunt companii mijlocii iar 6% sunt companii mari. Între anii 2012 și 2016, se observă o creștere a ponderii întreprinderilor mijlocii care inovează, de la 18% din total în 2012 la 25% în anul 2016.

Pe tipuri de activități, cele mai multe companii inovatoare se regăsesc în industrie (53%) iar 47% în companiile din sectorul serviciilor, la nivelul anului 2016.

TIPURI DE INOVARE | Pe tipuri de inovare, la nivelul Regiunii Nord-Est se observă o scădere a activităților inovatoare, cu 4,1%, între anii 2012 și 2016. Singurul indicator care a avut o evoluție pozitivă este reprezentat de numărul inovatorilor de produs, înregistrând o creștere de la 32 la 40 de companii, cele mai multe fiind din industrie (31 de companii) și companii mici.

TABEL 23 - ÎNTEPRINDERILE CU INOVAȚIE DE PRODUS ȘI/SAU PROCES DE ACTIVITĂȚI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2012-2016

TIPURI DE INOVATORI	ANUL 2012	ANUL 2014	ANUL 2016	2016 VS 2012
Total Național	1806	1840	1556	-13.8%
Total Regiunea NORD-EST	194	99	186	-4.1%
% Regiune NORD-EST	10.7%	5.4%	12.0%	
Inovatori numai de produs	32	23	40	25.0%
Inovatori numai de proces	95	23	36	-62.1%
Inovatori de produs și proces	56	32	47	-16.1%
Inovatori cu activități nefinalizate și/sau abandonate	11	21	63	472.7%

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Comparativ cu rezultatele altor regiuni, Regiunea Nord-Est se clasează pe locul 5 în ceea ce privește inovatorii de produs, pe locul 4, cu 36 de companii inovatoare de proces, și pe locul 5, cu 47 de companii inovatoare de produs și de proces.

4.5.5. Cheltuieli cu activitatea de cercetare-dezvoltare

Analizând cheltuielile cu activitatea de cercetare-dezvoltare, observăm o tendință de creștere a acestora, de 24,2% la nivel național între anii 2015 și 2017. În acest context, Regiunea Nord-Est se înscrie pe o tendință diametral opusă, de scădere masivă, cu 50,8%, de la 313.176 mii RON (anul 2015) la 153.981 mii RON (anul 2017). În rândul județelor regiunii, tendințele sunt diferite: județele Bacău, Botoșani și Vaslui au înregistrat o creștere a cheltuielilor cu activitatea de cercetare-dezvoltare, în timp ce județele Iași și Suceava și-au diminuat cheltuielile, cu 49,2%, respectiv 85,6%.

În ceea ce privește contribuția fiecărui județ în cadrul regiunii la cheltuielile cu activitatea de cercetare-dezvoltare, județul Iași concentrează cea mai mare parte a cheltuielilor (74,9%), urmat la mare distanță de județul Neamț, cu 10,2% din cheltuieli în anul 2017. Această pondere s-a menținut în timp, singurele diferențe notabile înregistrându-se în cazul județului Suceava, în cazul căruia ponderea a scăzut de la 19% în anul 2015 la 5,6% în anul 2017. În același timp, județul Vaslui și-a dublat ponderea pe care o deține în totalul cheltuielilor regionale, de la 2,3% la 5,7%, fapt remarcat și în cazul județului Neamț. Aceste rezultate se datorează mai degrabă scăderii în valoare absolută a cheltuielilor în județele care contribuiau semnificativ, cum este cazul județului Suceava, și mai puțin creșterii cheltuielilor în cazul județelor cu performanțe reduse.

4.5.6. Personalul angajat în activitatea de cercetare-dezvoltare

În ceea ce privește personalul angajat în activitatea de cercetare-dezvoltare, la nivel național numărul acestora a crescut cu 3,1% între anii 2015 și 2017. Regiunea Nord-Est și-a redus personalul activ în CD cu 8,2%, de la 4,298 de persoane în anul 2015, la 3,947 de persoane în anul 2017. Comparativ cu alte regiuni, doar Regiunea Nord-Est și Regiunea Sud-Muntenia au înregistrat scăderi ale personalului, celelalte regiuni având o evoluție ușor pozitivă pentru acest indicator.

La nivel județean, două dintre județele regiunii au avut o rată pozitivă de creștere – Suceava, care și-a majorat numărul personalului cu 10,2% și Vaslui, care a înregistrat o creștere de 8,8%. În ceea ce privește județele care și-au diminuat personalul, cea mai dramatică scădere se observă în cazul județului Neamț, de minus 28,1%, de la 167 la 120 de salariați, și în cazul județului Botoșani, cu o scădere de 20%, de la 5 la 4 angajați.

Ca pondere în totalul regional, județul Iași concentrează cel mai mare număr în anul 2017, înregistrând 2,786 de salariați și 70,6% pondere, urmat la mare distanță de județul Suceava, cu 595 de angajați și 15,1% pondere.

TABEL 24 - PERSONALUL ANGAJAT ÎN ACTIVITATEA DE CERCETARE-DEZVOLTARE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017, NUMĂR PERSOANE

	ANUL 2015	ANUL 2016	ANUL 2017
Total național	43.448	44.386	44.801
Total Regiunea Nord-Est	4298	4129	3947
% Regiune Nord-Est	9.9%	9.3%	8.8%
Cercetători	3470	3223	3056
Tehnicienii și asimilați	251	276	215
Alte categorii de salariați	577	630	676

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Pe tipuri de personal, ponderea cea mai mare este reprezentată de categoria cercetătorilor, în proporție de 77,4% în anul 2017, în ușoară scădere față de anul 2015, când cercetătorii reprezentau 80,7% din totalul angajaților.

4.6. SOCIETATEA INFORMAȚIONALĂ

Pe măsură ce tot mai mulți cetățeni utilizează internetul pentru diverse scopuri, iar aplicațiile digitale sunt din ce în ce mai diverse, necesitatea de măsurare a performanței acestora apare pentru a înțelege mai bine întreaga scară a digitalizării și în ce domenii sau țări ar trebui să existe îmbunătățiri care servesc drept cele mai bune practici datorită unor factori similari și relevanți. Astfel, a fost creat un indicator universal în acest sens - Indexul Economiei și Societății Digitale - DESI. (Comisia Europeană, 2017)

În anul 2019, România este listată ca fiind penultima dintre cele 28 de state membre ale UE – înregistrând astfel un progres lent față de anul 2017, când țara noastră se plasa pe ultimul loc în clasamentul DESI. Dar aceasta nu înseamnă că țara noastră a fost stagnantă în ceea ce privește digitalizarea. Procentul populației abonate la broadband a crescut, datorită calității bune a infrastructurii. La nivel național, în anul 2018 Regiunea Nord-Est a înregistrat cea mai mică rată a gospodăriilor care au acces la internet de acasă, cu toate că proporția persoanelor care au utilizat internetul nu este printre cele mai mici.

În timp ce utilizarea internetului a crescut, raportul Comisiei Europene arată că acest lucru se datorează creșterii presei sociale, în timp ce mediul de afaceri trebuie să exploateze mai bine acest domeniu. Deși este penultima în lista țărilor UE, progresul înregistrat de România în ultimii 4 ani a fost semnificativ, apropiindu-l de media europeană. Numărul întreprinderilor mici și mijlocii (IMM) care activează în domeniul tehnologiei informațiilor precum și numărul persoanelor ocupate în acest domeniu au crescut constant, regiunea Nord-Est fiind a patra dintre cele 8 regiuni ale țării în ceea ce privește acest indicator.

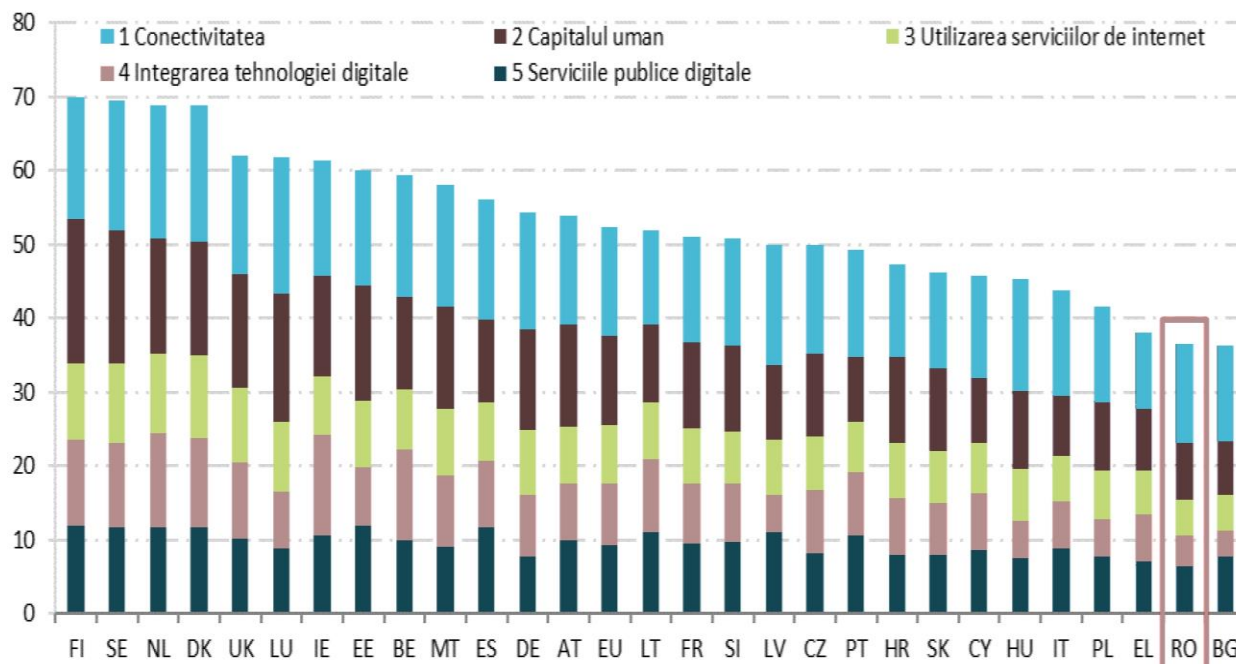
La locul de muncă, doar un sfert dintre angajații regiunii folosesc calculatoare conectate la internet, valoare care se află pe locul 3 în top național, după Regiunea București – Ilfov și Regiunea Nord-Vest. Acest fapt se datorează în principal Municipiului Iași care este unul din principalii poli de dezvoltare IT, după București și Cluj.

Conform studiului “ITC 2030 Nord Est pentru identificarea nevoii de resurse umane înalt calificate în domeniului ITC și a competențelor aferente necesare, precum și evoluției sectorului ITC din Regiunea Nord – Est cu orizont de timp 2030”, principalele puncte tari ale sectorului ITC în regiune constau pe de o parte în prezența companiilor de renume în domeniu în Municipiul Iași (Xerox, Amazon, Eurisko, SCC, Capgemini, Endava, Ness, Continentals, etc) iar pe de altă parte, în existența unor cursuri de reconversie profesională (de exemplu inițiativa Oracle în parteneriat cu UAIC, Școala informală de IT) sau inițiativele de colaborare dintre mediul academic și mediul privat în oferirea unor cursuri de specializare a elevilor sau a studenților.

În România, serviciile publice digitale au fost în mare parte dezvoltate la nivel central și abordează chestiuni pe care toți cetățenii le utilizează în același mod, cum ar fi plata impozitelor, asistența socială, licitațiile publice și vizualizarea statisticilor naționale. Conform Raportului DESI, nivelul de sofisticare digitală a țării este încă foarte scăzut și necesită o îmbunătățire consecventă a nivelurilor de bază ale interacțiunilor către forme mai complexe de implicare a cetățenilor.

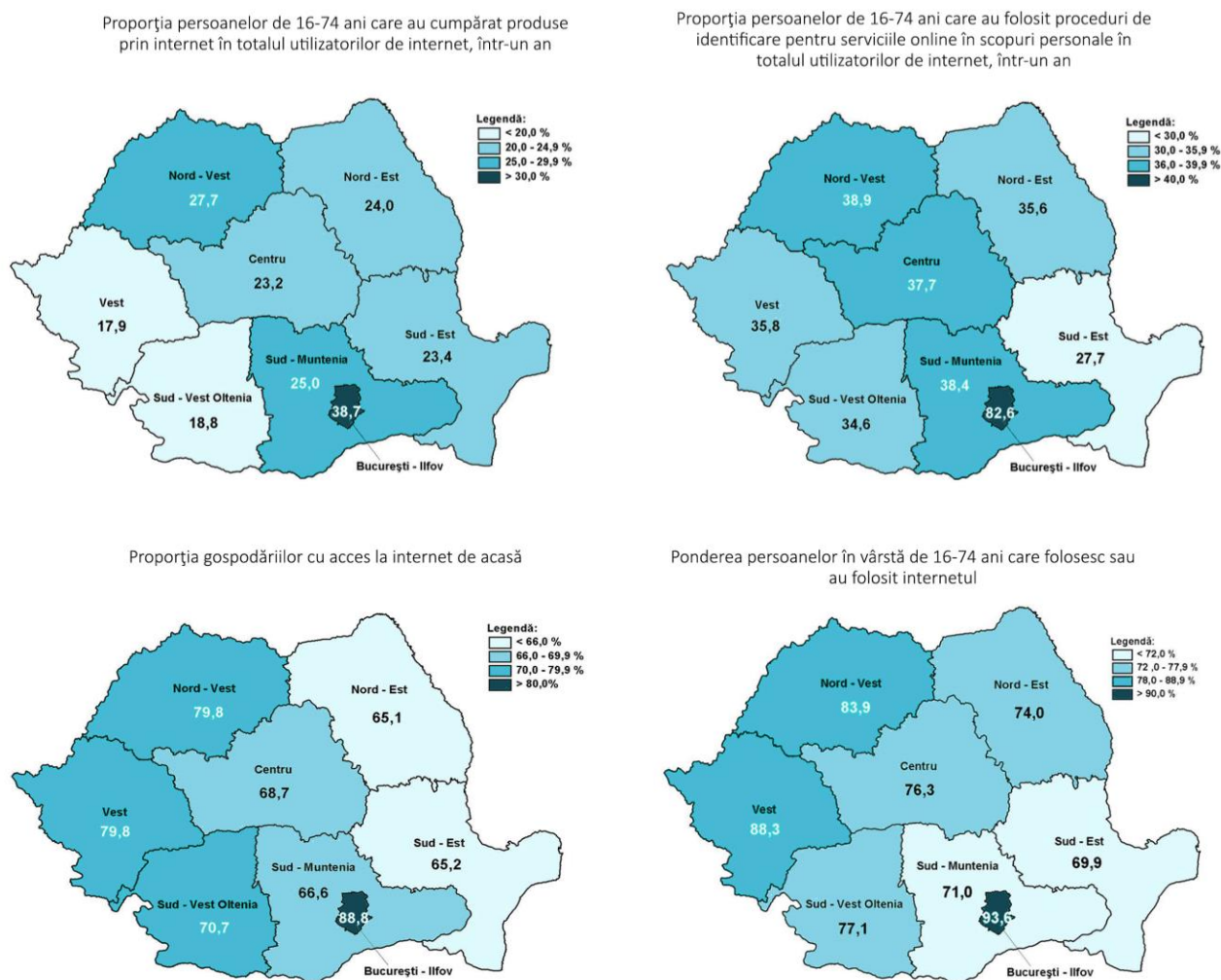
În ceea ce privește nivelul local, Municipiile Iași, Bacău, Suceava și Piatra Neamț beneficiază de aplicații mobile de informare și implicare a cetățenilor lansate de administrația publică, iar în Rădăuți și în Iași au fost lansate alternative ale acestor tipuri de aplicații de către societatea civilă.

FIGURĂ 91 – CLASAMENTUL PENTRU 2019 AL INDICELUI ECONOMIEI ȘI SOCIETĂȚII DIGITALE (DESI), ÎN REGIUNEA NORD-EST

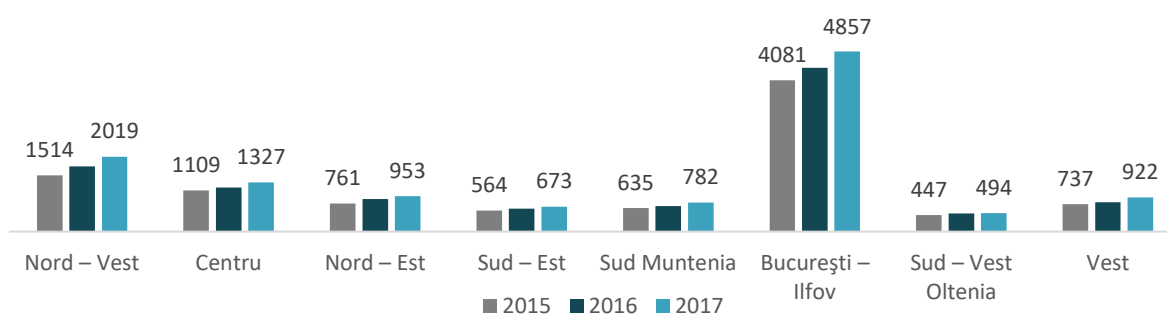
Sursa: Indicele economiei și societății digitale (DESI) Raportul de țară din 2019, Comisia Europeană

FIGURĂ 92 – ACCESUL POPULAȚIEI LA TEHNOLOGIA INFORMAȚIILOR, 2018

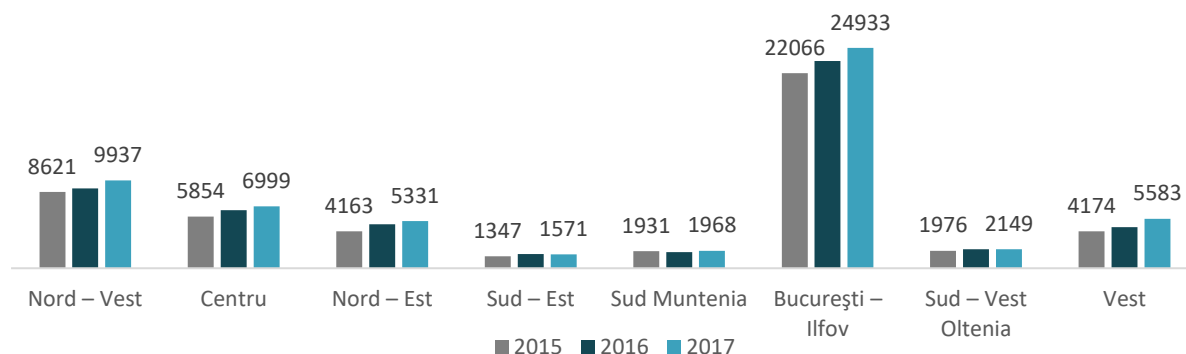
Sursa: Accesul populației la tehnologia informațiilor și comunicațiilor, INS

FIGURĂ 93 – EVOLUȚIA IMM-URILOR ÎN TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI, 2015 – 2017

Sursa: Întreprinderi mici și mijlocii în economia românească, INS

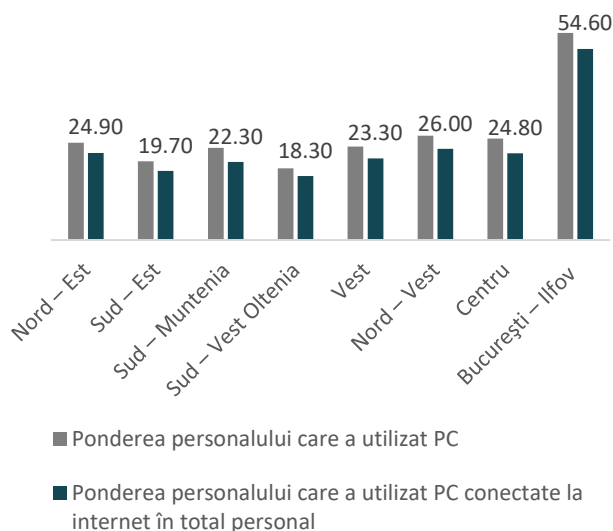
FIGURĂ 94 – NUMĂR DE PERSOANE OCUPATE ÎN TEHNOLOGIA INFORMAȚIEI, 2015 – 2017

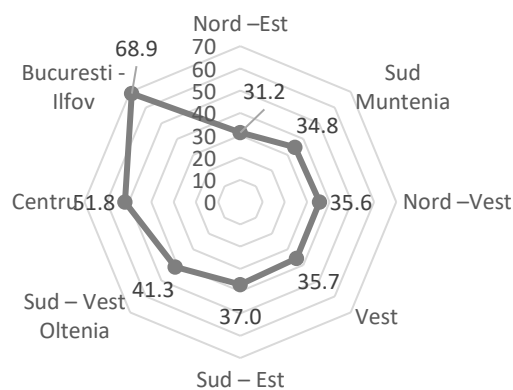
Sursa: Întreprinderi mici și mijlocii în economia românească, INS

FIGURĂ 95 – UTILIZAREA TEHNOLOGIEI INFORMAȚIILOR ÎN CADRUL ÎNTEPRINDERILOR, 2017

Ponderea personalului care a utilizat PC și PC conectate la internet pe regiuni de dezvoltare, în anul 2017

Ponderea întreprinderilor care dețin website propriu în total întreprinderi active, 2017

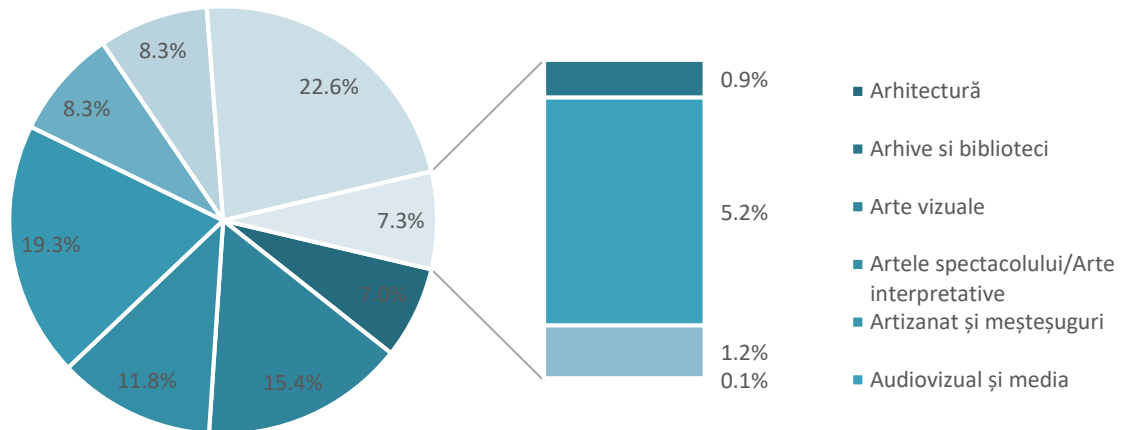
Sursa: Întreprinderi mici și mijlocii în economia românească, INS

4.7. INDUSTRII CREATIVE

Analiza industriilor culturale și creative (ICC) a fost realizată pornind de la lista codurilor CAEN incluse în Carta Albă a Industriilor Culturale și Creative din România.

ANALIZA NUMĂRULUI DE COMPANII | La nivelul Regiunii Nord-Est, în anul 2017, existau 5,445 de companii, cu 20% mai multe decât în anul 2015. Dintre acestea, cele mai multe se regăsesc în sectorul Software, IT și Jocuri, în proporție de 22,6%, precum și în sectorul Artizanat și meșteșuguri, în proporție de 19,3% și Arte vizuale, având o pondere de 15,4% din totalul firmelor active.

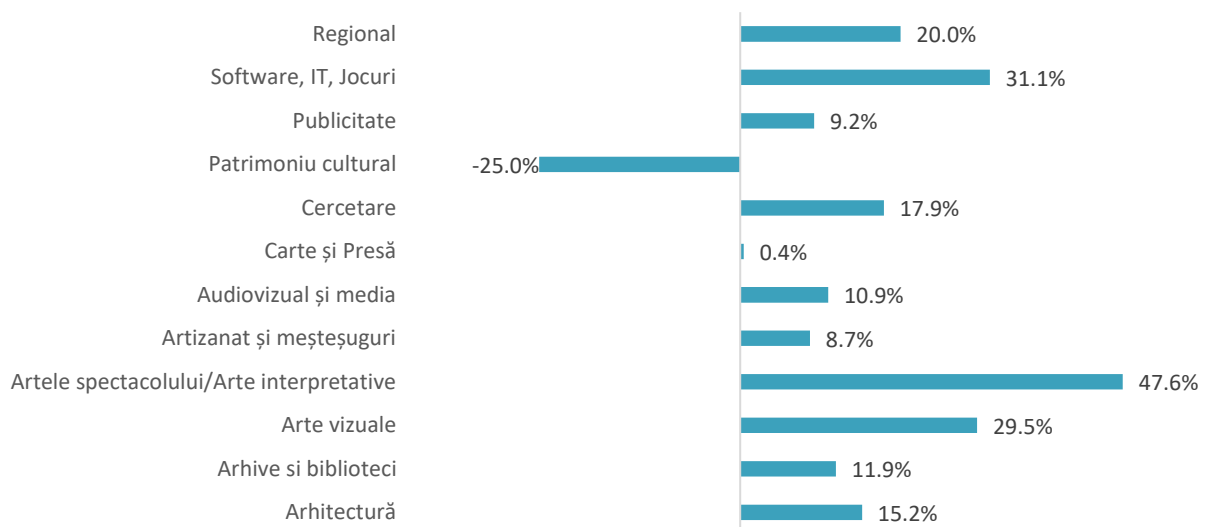
FIGURĂ 96 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE FIRME ICC ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE SECTOARE ICC, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Din puncte de vedere al evoluției, se remarcă o tendință în general pozitivă, numărul de companii înregistrând o rată de creștere de 20% la nivel regional. Cu excepția sectorului Patrimoniul Cultural care a înregistrat o reducere a numărului de companii cu un sfert în această perioadă, toate celelalte sectoare au avut o evoluție net pozitivă. Cea mai mare creștere se remarcă în sectorul Artele spectacolului/Arte interpretative, de 47,6%, fiind urmat de sectorul Software, IT și Jocuri, cu 31,1% și Arte vizuale, cu 29,5%.

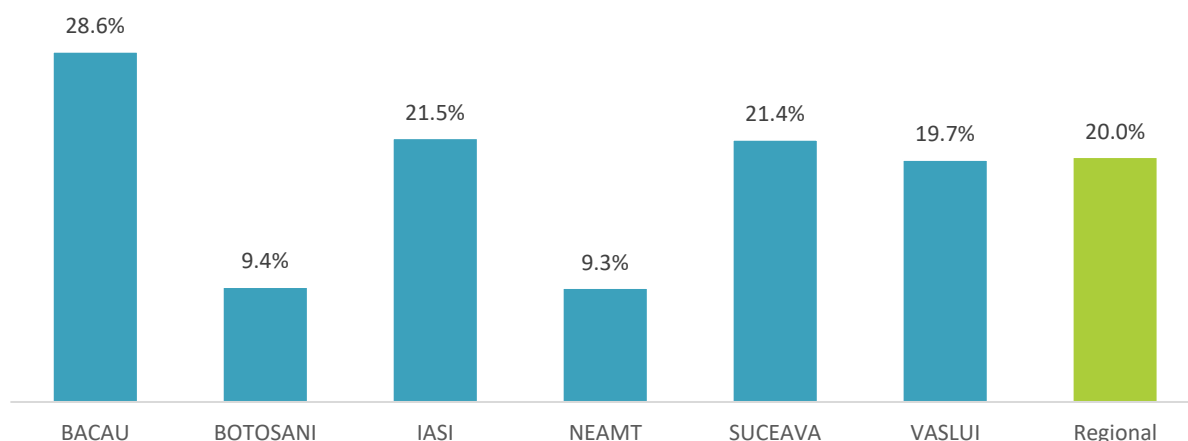
FIGURĂ 97 – RATA DE CREȘTERE A NUMĂRULUI DE FIRME ICC, PE SECTOARE ICC, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

La nivel județean, tendința de creștere a numărului de firme este prezentă în toate cazurile, cele mai mari rate fiind înregistrate în Bacău (28,6%), Iași (21,5) și Suceava (21,4%). La polul opus, sub media regională se află Botoșani și Neamț, cu rate de 9,4% și respectiv 9,3%, ajungând totuși la un număr de 385, respectiv 886 de întreprinderi în Industriile Culturale și Creative.

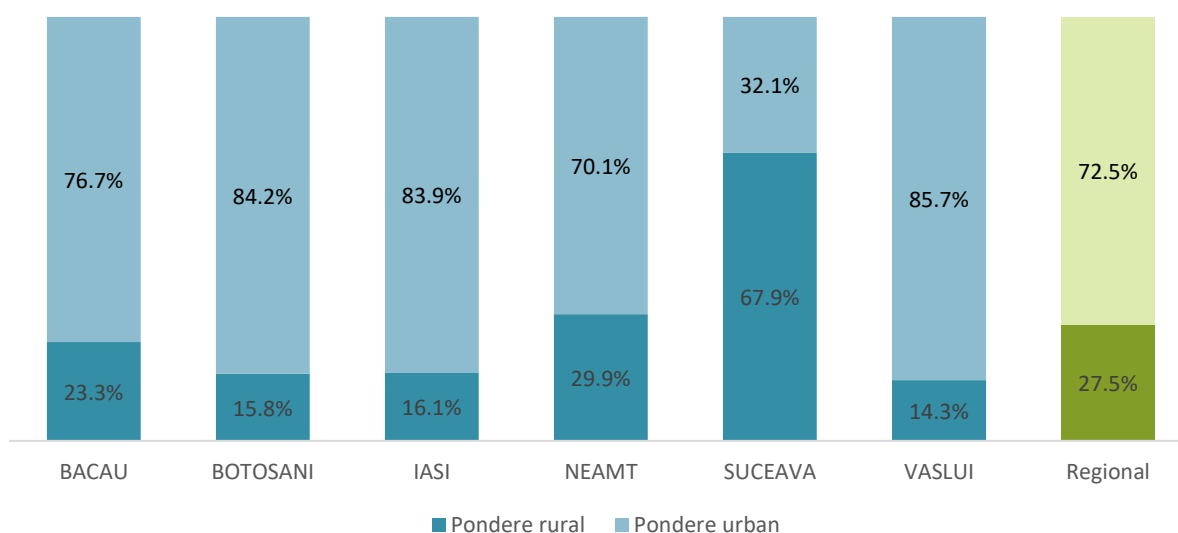
FIGURĂ 98 – RATA DE CREȘTERE A NUMĂRULUI DE FIRME ICC ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE JUDEȚE, 2015-2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Pe medii de locuire la nivel regional, se remarcă o concentrare a companiilor din domeniul ICC în mediul urban în proporție de 72,5%, în ușoară scădere, 1,6 puncte procentuale față de anul 2015, în favoarea companiilor din mediul rural. La nivel urban, cele mai multe companii se regăsesc în sectorul Software, IT și Jocuri (968 de companii și 24,5% pondere), urmat de sectorul Arte vizuale (613 companii și 15,5% pondere) și Artizanat și meșteșuguri (607 companii și 15,4% pondere).

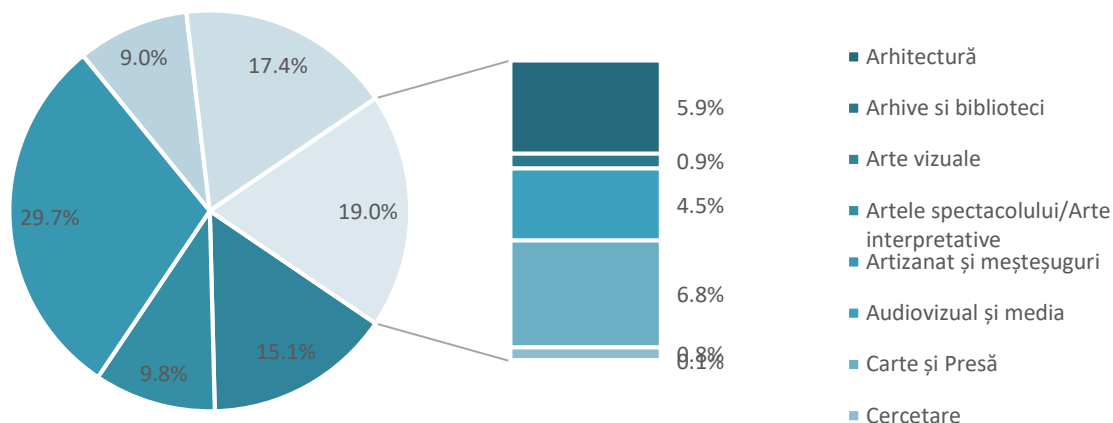
FIGURĂ 99 – PONDERI ALE NUMĂRULUI DE FIRME ICC ÎN FUNCȚIE DE MEDIUL DE REȘEDINȚĂ, PE JUDEȚE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

În mediul rural se observă de departe ponderea însemnată a sectorului Artizanat și meșteșuguri, cu 444 de companii pentru o pondere de 29,7%, urmat de sectorul Software, IT și Jocuri, cu 17,4% și Arte vizuale, cu 15,1%.

FIGURĂ 100 – DISTRIBUȚIA DE FIRME ICC, CU SEDIUL ÎN MEDIUL RURAL, ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE SECTOARE ICC, 2017

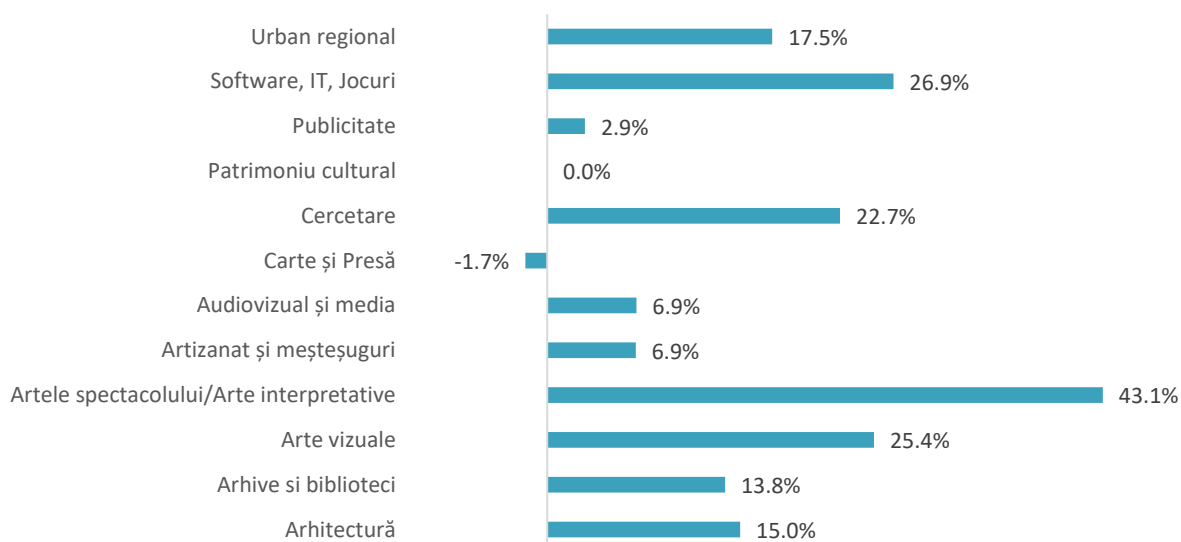

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Analizând evoluția numărului companiilor între anii 2015 și 2017, se remarcă o rată superioară de creștere a companiilor din mediul rural față de cel urban, de 27,1% față de 17,5%. În ambele medii de locuire, există un singur sector care a înregistrat o scădere. Astfel, în mediul urban, sectorul Carte și presă și-a diminuat numărul de companii cu 1,7%, în timp ce în mediul rural sectorul în scădere cu 50%, este Patrimoniul cultural.

În mediul urban, cea mai mare creștere se observă în sectoarele: Artele spectacolului/Arte interpretative (43,1%), Software, IT și Jocuri (26,9%), Arte vizuale (25,4%) și Cercetare (22,7%).

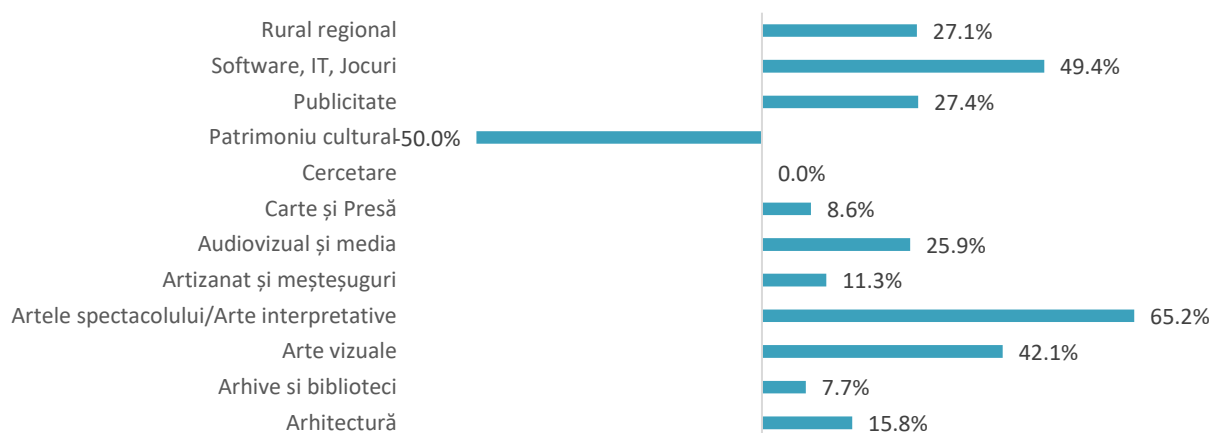
FIGURĂ 101 – RATA DE CREȘTERE A NUMĂRULUI DE FIRME ICC CU SEDIUL ÎN MEDIUL URBAN, PE SECTOARE ICC, DIN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

În mediul rural, sectoarele în care au fost înființate cele mai multe companii sunt Artele spectacolului (65,2%), Software, IT și Jocuri (49,4%) și Arte vizuale (42,1%).

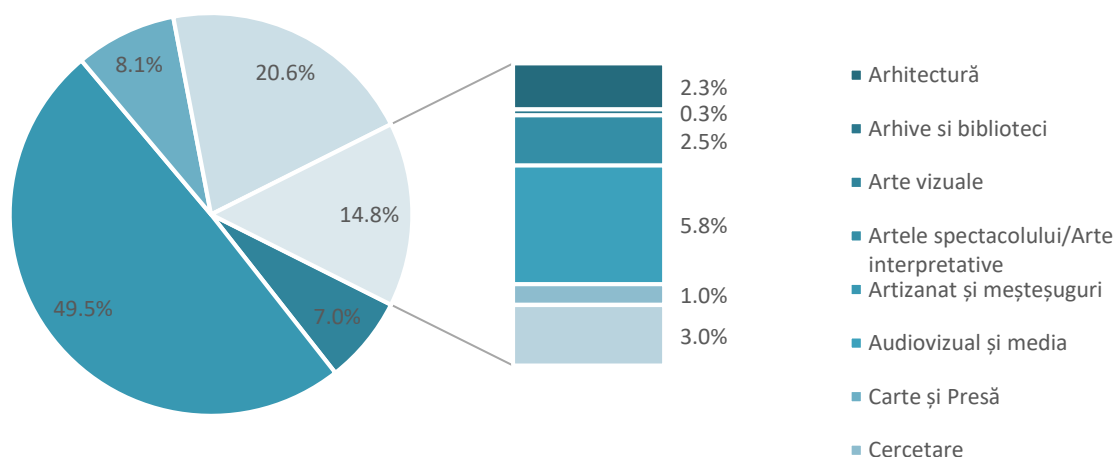
FIGURĂ 102 – RATA DE CREȘTERE A NUMĂRULUI DE FIRME ICC CU SEDIUL ÎN MEDIUL RURAL, PE SECTOARE ICC, DIN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

ANALIZA NUMĂRULUI DE SALARIAȚI | În ceea ce privește numărul de salariați la nivel regional, domeniul ICC numără 30,080 de salariați, în creștere cu 1,5% față de anul 2015. Cei mai mulți se regăsesc, în anul 2017, în sectorul Artizanat și meșteșuguri (14,877 salariați), reprezentând jumătate din efectivul total, urmat de sectorul Software, IT și Jocuri, cu 6,201 salariați și 20,6% pondere.

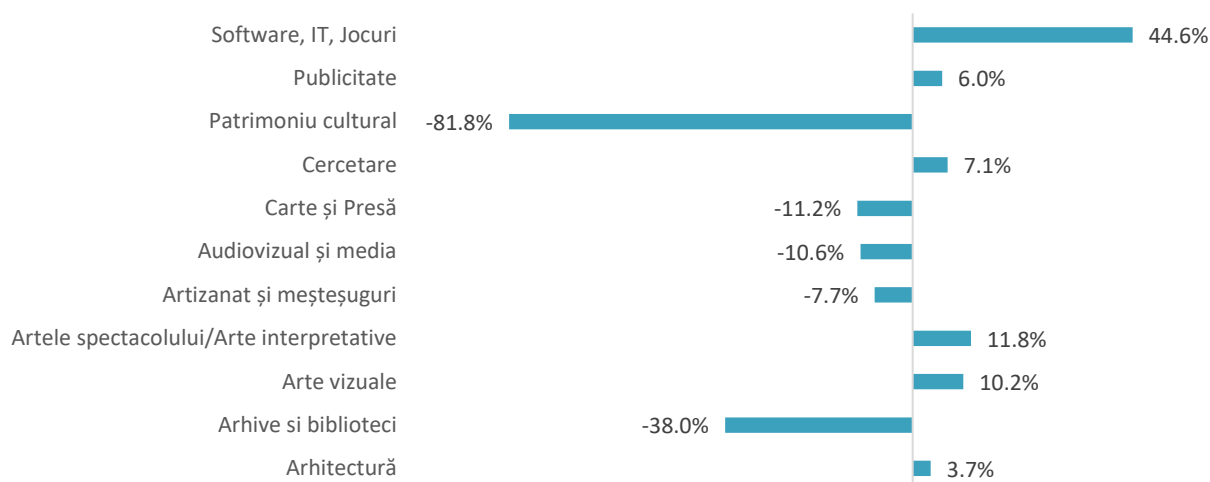
FIGURĂ 103 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE ANGAJAȚI AI FIRMELOR ICC, ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE SECTOARE ICC, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

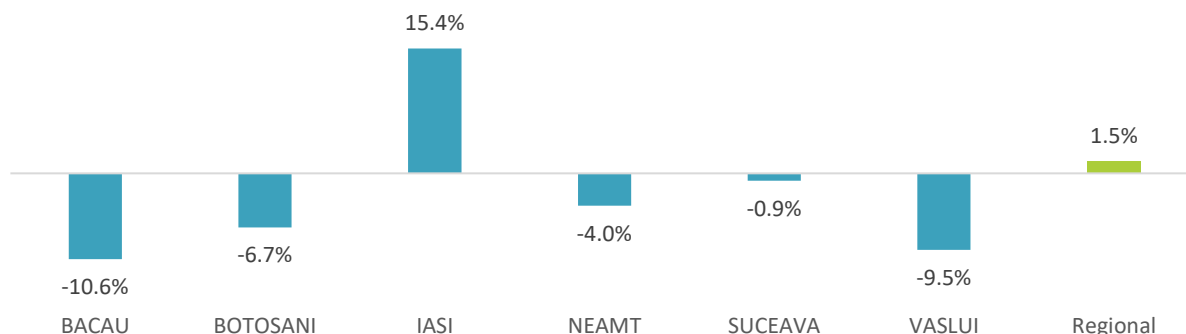
Din punct de vedere al evoluției, cea mai mare creștere se observă în cazul sectorului Software, IT și Jocuri, de 44,6% între anii 2015 și 2017, urmat de Artele spectacolului și Arte vizuale, cu 11,8% și respectiv 10,2% creștere. La polul opus, există și sectoare cu scăderi importante de personal, precum Patrimoniu cultural (de la 22 la 4 angajați), Arhive și biblioteci (-38%), Carte și presă (-11,2%) și Audiovizual și media (-10,6%).

FIGURĂ 104 – RATA DE CREȘTERE A NUMĂRULUI DE SALARIAȚI PENTRU FIRMELE ICC, PE SECTOARE ICC, DIN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

FIGURĂ 105 – RATA DE CREȘTERE A NUMĂRULUI DE SALARIAȚI AI FIRMELEOR ICC DIN REGIUNEA NORD-EST, PE JUDEȚE, 2015-2017

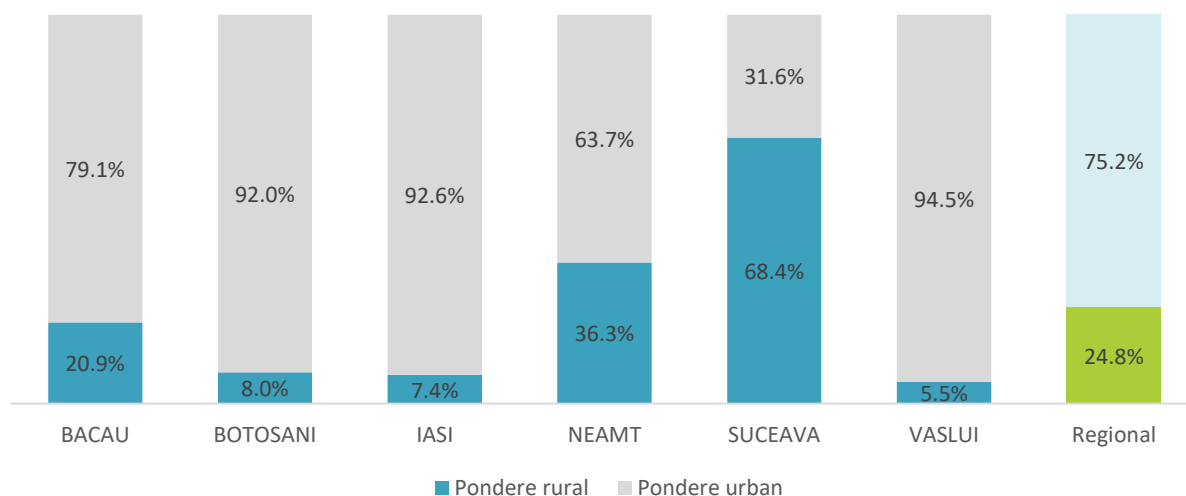
Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

La nivel județean, tendința efectivului numărului de salariați este una descendentă în general, cu excepția județului Iași, care datorită numărului mare de angajați, dar și a trendului ascendent în ceea ce privește angajarea de personal nou (15,4% rată de creștere), contrabalansează situația regională, în final obținându-se o rată de creștere pozitivă pentru regiune. Cele mai mari rate de descreștere a efectivului de salariați în domeniile Industriilor Creative și Culturale au fost înregistrate în județele Bacău (-10,6%), Vaslui (-9,5%) și Botoșani (-6,7%).

Pe medii de locuire, cei mai mulți salariați se regăsesc în mediul urban, înregistrându-se 22,592 de salariați, reprezentând 75% din efectivul salarial, această proporție menținându-se la un nivel constant între anii 2015 și 2017.

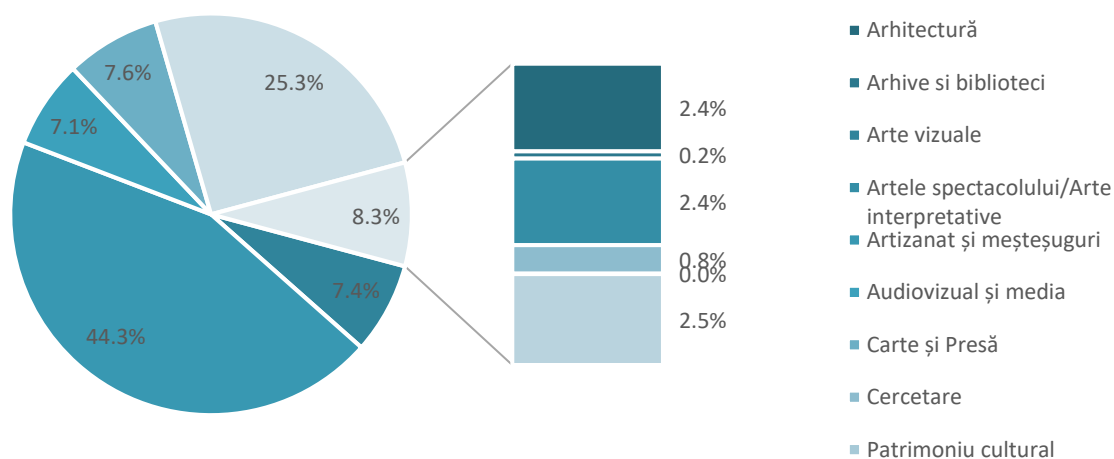
În mediul urban, sectoarele Artizanat și meșteșuguri și Software, IT și Jocuri contribuie cel mai mult la formarea efectivului salarial, cu 10,008 salariați (44,3%) și respectiv 5,717 salariați (25,3%).

FIGURĂ 106 – PONDERE NUMĂR SALARIAȚI AI FIRMELOR ICC ÎN FUNCȚIE DE MEDIUL DE REȘEDINȚĂ, PE JUDEȚE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

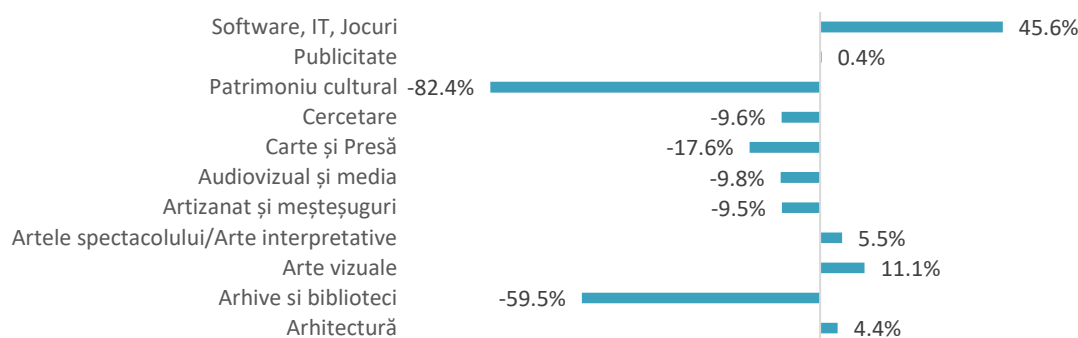
FIGURĂ 107 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE SALARIAȚI AI FIRMELOR ICC, CU SEDIUL ÎN MEDIUL URBAN, ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE SECTOARE ICC, 2015

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Analizând evoluția salariaților din mediul urban, sectorul Software, IT și Jocuri a crescut cel mai semnificativ, cu 45,6%, ajungând la 5,717 de salariați în anul 2017, în timp ce alte sectoare au înregistrat descreșteri, cum este cazul sectoarelor Patrimoniul cultural (-82,4%) sau Arhive și biblioteci (-59,5%).

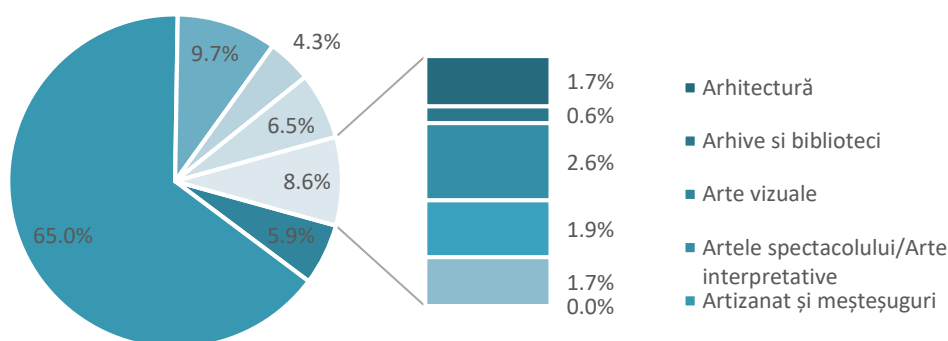
FIGURĂ 108 – RATA DE CREȘTERE A NUMĂRULUI DE SALARIAȚI PENTRU FIRMELE ICC CU SEDIUL ÎN MEDIUL URBAN, PE SECTOARE ICC, DIN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

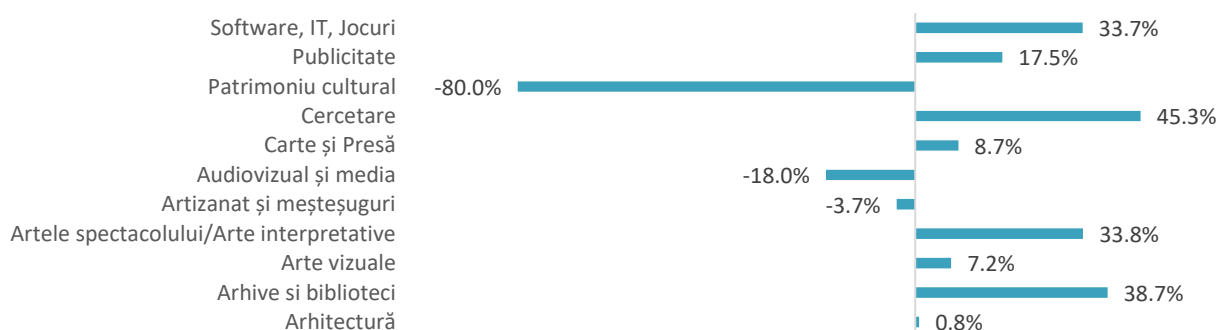
În mediul rural, se observă o concentrare semnificativă a numărului de salariați în sectorul Artizanat și meșteșuguri, înregistrându-se 4,869 de salariați ce reprezintă 65% din numărul total.

FIGURĂ 109 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE SALARIAȚI AI FIRMELOR ICC, CU SEDIUL ÎN MEDIUL RURAL, ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE SECTOARE, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

FIGURĂ 110 – RATA DE CREȘTERE A NUMĂRULUI DE SALARIAȚI PENTRU FIRMELE ICC CU SEDIUL ÎN MEDIUL RURAL, PE SECTOARE ICC, DIN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017

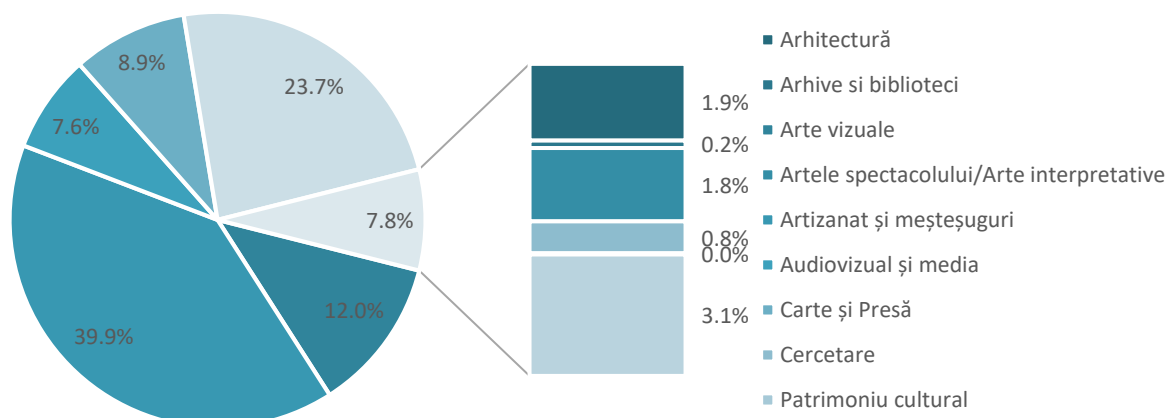

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

În mediul rural, cea mai însemnată evoluție se remarcă în rândul sectoarelor Cercetare (45,3%), Artele spectacolului (33,8%), Arhive și biblioteci (38,7%), Software, IT și Jocuri (33,7%). Descreșteri ale numărului de salariați se observă în cazul sectoarelor Patrimoniu cultural (-80%), Audiovizual și media (-18%), și în măsură mai mică în sectorul Artizanat și meșteșuguri (-3,7%).

ANALIZA CIFREI DE AFACERI | La nivel regional, în anul 2017, cifra de afaceri a domeniului ICC avea o valoare de 4,33 mld. RON, la care cel mai mult contribuie sectoarele Artizanat și meșteșuguri (39,9%) și Software, IT și Jocuri (23,7%), fiind singurele sectoare cu peste 1 mld. RON contribuție.

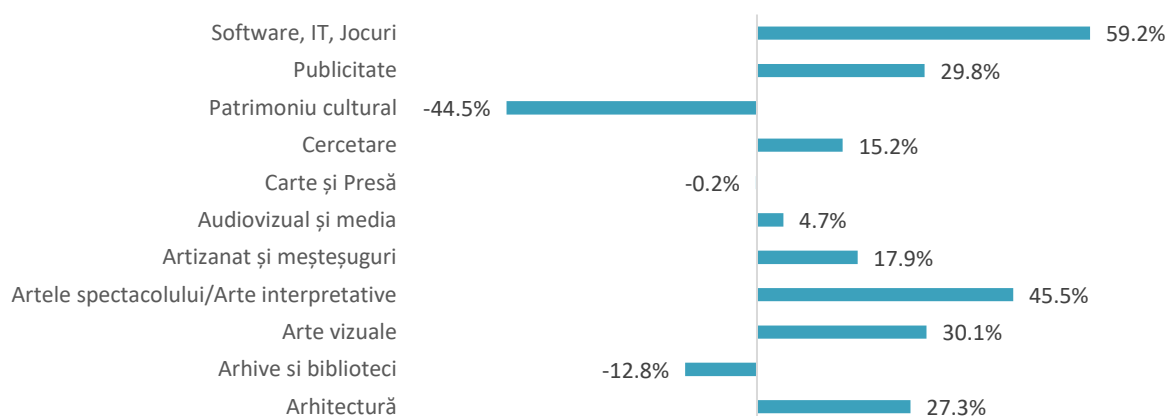
FIGURĂ 111 – DISTRIBUȚIA CA A FIRMELOR ICC, ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE SECTOARE ICC, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

La nivelul regiunii, cifra de afaceri generată de către companiile din industriile culturale și creative a înregistrat o creștere de 24,5%, antrenată în principal de creșterea la nivelul sectoarelor Software, IT și Jocuri, de 59,2%, Artele spectacolului (45,5%), Arte vizuale (30,1%), și Publicitate (29,8%). Singurele sectoare care au înregistrat descreșteri sunt Patrimoniul cultural (-44,5%) și Arhive și biblioteci (-12,8%).

FIGURĂ 112 – RATA DE CREȘTERE A CA PENTRU FIRMELE ICC, PE SECTOARE ICC, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017

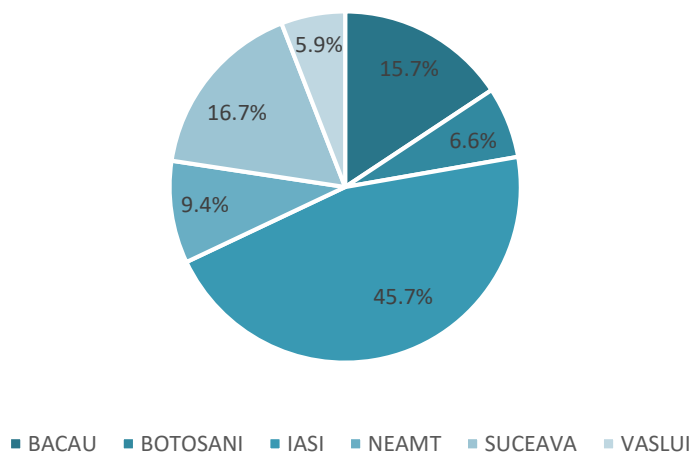

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Analizând distribuția județeană, cea mai mare pondere din cifra de afaceri a regiunii în ceea ce privește Industriile Culturale și Creative, se află în județul Iași, adică 1,98 mld. RON din totalul de 4,33 mld. Procente importante mai sunt deținute de județele Suceava și Bacău, acestea plasându-se în jurul valorii de 15% fiecare.

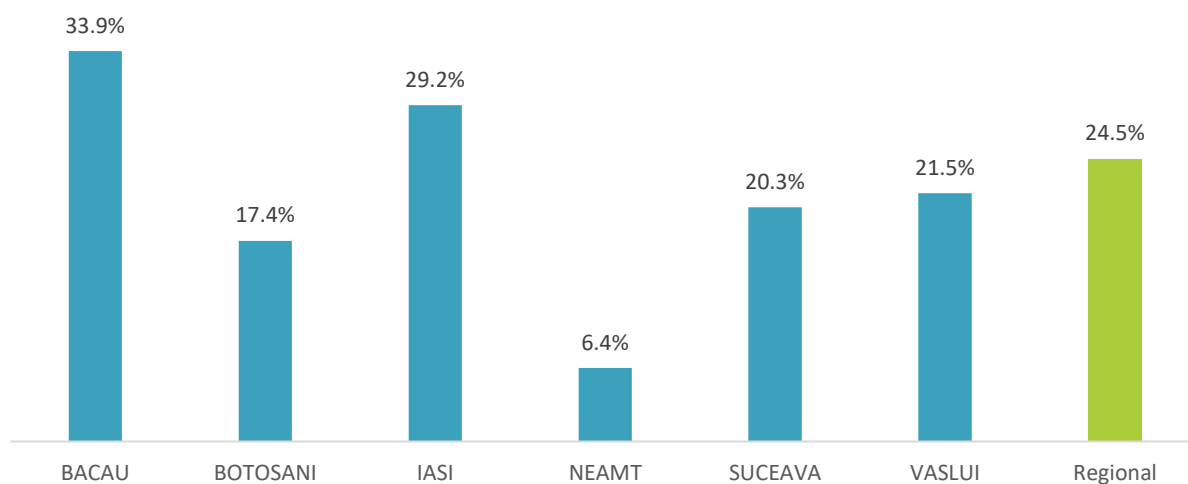
Acest fapt se datorează și creșterii cumulate pe fiecare județ a cifrei de afaceri, înregistrându-se rate de creștere de peste 20 de puncte procentuale pentru județele Bacău, Iași, Vaslui și Suceava. Astfel, pentru rata de creștere regională compusă se obține o valoare de 24,5%, de la 3,48 mld. RON în anul 2015, la 4,33 în anul 2017.

FIGURĂ 113 – PONDEREA CA A FIRMELOR ICC PE JUDEȚE, DIN TOTALUL REGIUNII NORD-EST, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

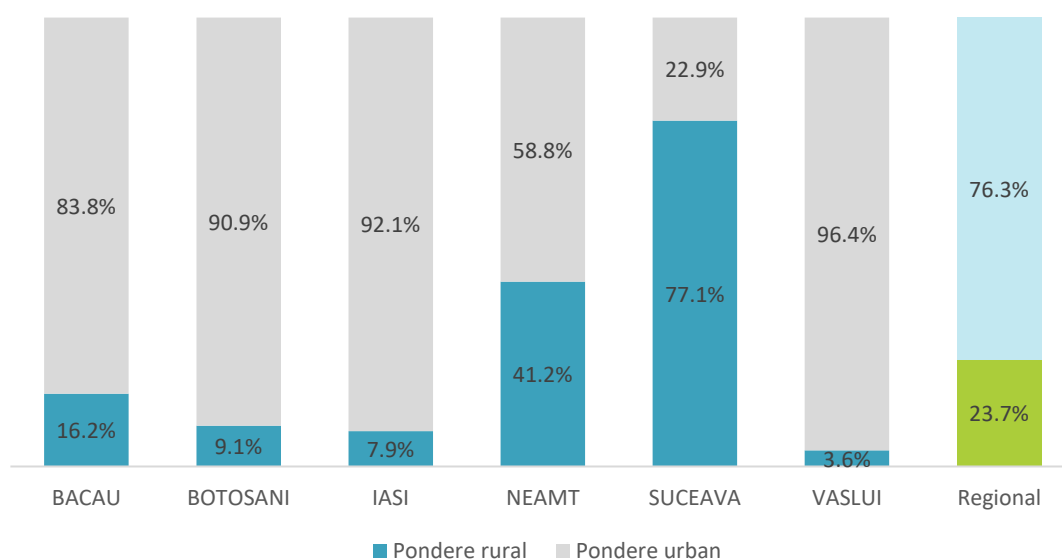
FIGURĂ 114 – RATA DE CREȘTERE A CA A FIRMELOR ICC ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE JUDEȚE, 2015-2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

Analizând cifra de afaceri pe medii de locuire, se observă o concentrare în mediul urban în proporție de peste 75%, echivalentul a 3,3 mld. RON în anul 2017. Cele mai importante sectoare pentru generarea cifrei de afaceri urbane sunt Artizanat și meșteșuguri (1,14 mld. RON, 34,5% pondere) și Software, IT, Jocuri (0,94 mld. RON, 28,6% pondere), urmând tendința la nivel regional.

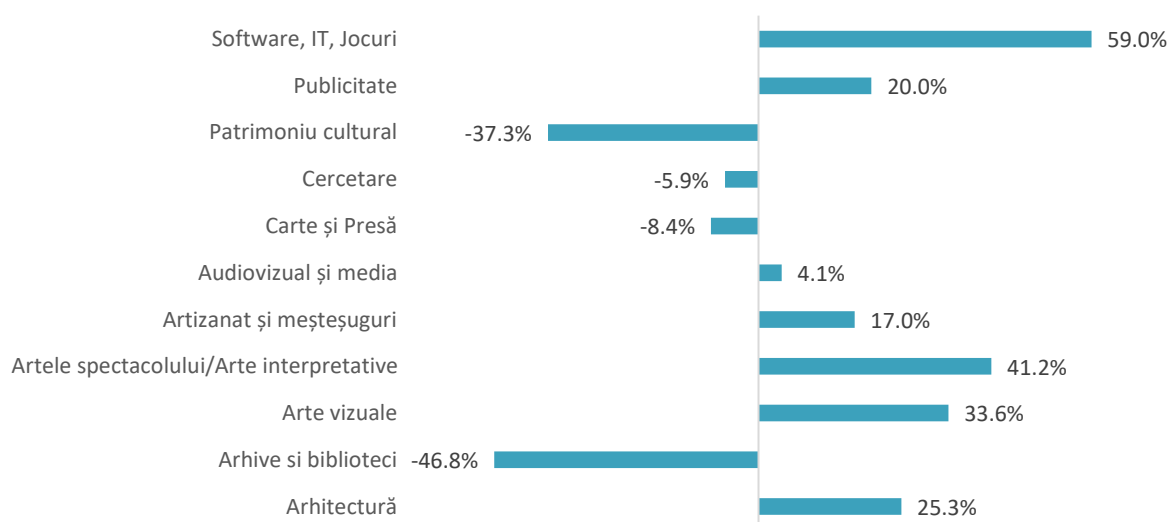
FIGURĂ 115 – PONDERI ALE FIRMELOR ICC ÎN FUNCȚIE DE MEDIUL DE REȘEDIȚĂ, PE JUDEȚE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

În mediul urban, creșterea se datorează sectoarelor Software (59%), Artele spectacolului (41,2%) și Arte vizuale (33,6%).

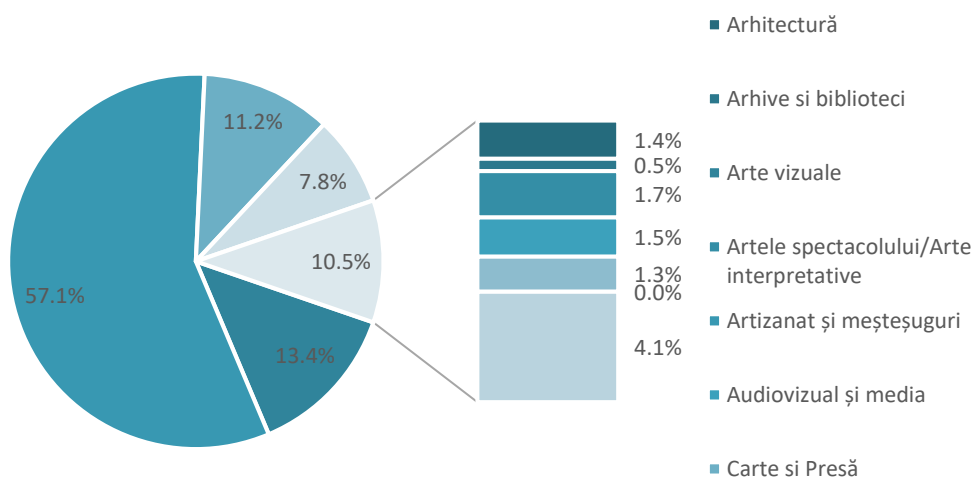
FIGURĂ 116 – RATA DE CREȘTERE A CA PENTRU FIRMELE ICC CU SEDIUL ÎN MEDIUL URBAN, PE SECTOARE ICC, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

În mediul rural, cifra de afaceri este generată în mare parte sectorului Artizanat și meșteșuguri, cu 586,9 mil. RON, reprezentând 57,1% din totalul cifrei de afaceri, la care se adaugă Artele vizuale (13,4%) și Carte și Presă (11,1%).

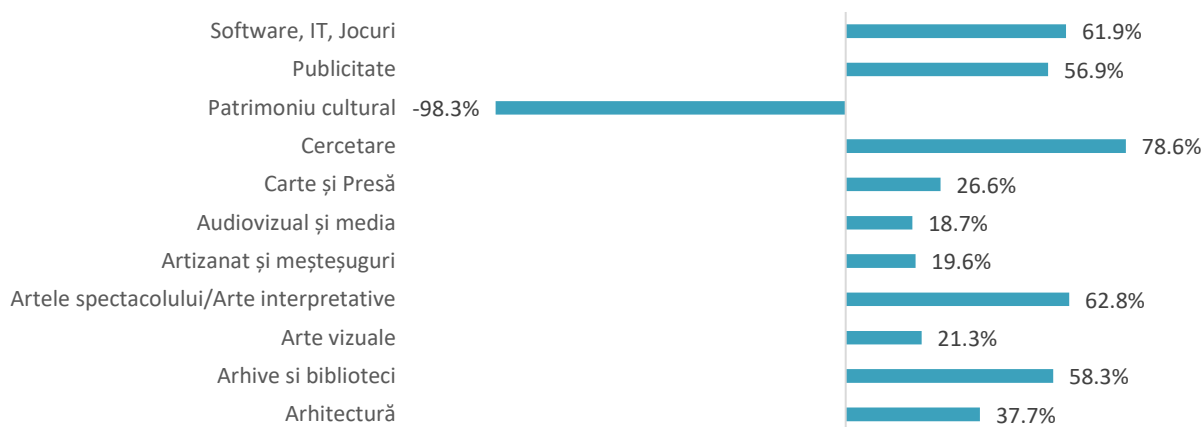
FIGURĂ 117 – DISTRIBUȚIA CA A FIRMEI ICC, CU SEDIUL ÎN MEDIUL RURAL, ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE SECTOARE ICC, 2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

În ceea ce privește evoluția, o creștere importantă este datorată sectorului Cercetare, de la 7,5 la 14,5 mil. RON (78,6%), Publicitate (56,9%), Software (61,9%), Artele spectacolului (62,8%).

FIGURĂ 118 – RATA DE CREȘTERE A CA PENTRU FIRMELE ICC CU SEDIUL ÎN MEDIUL RURAL, PE SECTOARE ICC, DIN REGIUNEA NE, 2015-2017

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

4.8. TURISM

Regiunea Nord-Est are un potențial turistic extrem de ridicat, exploatat insuficient, potențat de: zonele montane, bogate în pășuni alpine și păduri cu o floră și o faună variată, oferă cadrul pentru practicarea de sporturi montane: tracking, ciclism montan, alpinism, schi, călărie, rafting etc; rezervațiile forestiere precum Runc Racova și Pârâul Alb (județul Bacău), Tudora (județul Botoșani), Bălteni, Bădeana, Seaca Movileni și Hârboanca-Brăhășoia (județul Vaslui); rezervațiile geologice Nuțasca-Ruseni (județul Vaslui) și Piatra Țibăului (județul Suceava); rezervația avifaunistică Stâncă Costești (județul Botoșani); rezervațiile paleontologice la Mânzați (județul Vaslui); rezervațiile naturale precum: Rarău-Giumalău, Lunca Zamostea, Slătioara, Pojorâta și Zugreni (județul Suceava); parcul național Bicăz/Ceahlău unde există și o rezervație de zimbri la Vânători (județul Neamț); lacurile și iazurile situate în special în județele din estul regiunii: Botoșani, Iași și Vaslui; mănăstirile cu fresce exterioare, în special în județul Suceava sunt o destinație perfectă pentru turismul ecumenic; salinile de la Târgu Ocna (Bacău) și Cacica (Suceava) cu efecte terapeutice în deosebi pentru tratarea afecțiunilor respiratorii; stațiunile balneare renumite pentru izvoarele cu apă termală și minerală utilizată pentru tratarea a diferite afecțiuni atrag vizitatori din întreaga Europă precum Vatra Dornei, Slănic Moldova, Târgu Ocna, Bălțătești, Băile Oglinzii sau Moinești; precum și de monumente istorice, muzee și case memoriale distribuite în întreaga regiune.

Conform Planului de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020, în regiunea Nord-Est se regăsesc numeroase rezervații și monumente ale naturii, precum și zone naturale protejate de interes național. Aici se regăsesc 3 din cele 13 parcuri naționale ale României: Parcul Național Ceahlău, Parcul Național Cheile Bicazului și Parcul Național Munții Călimani. Ca și număr de rezervații naturale, se remarcă județul Neamț, cu 28 de rezervații, ce se întind pe o suprafață de 25800 ha. Ca suprafață acoperită de astfel de rezervații și monumente ale naturii, județul Vaslui se află în fruntea regiunii cu 49183,6 ha (9 rezervații).

TABEL 25 – SITUAȚIA REZERVAȚIILOR ȘI MONUMENTELOR NATURII DIN REGIUNEA NORD-EST, 2017

JUDEȚ	NUMĂR REZERVAȚII	SUPRAFAȚA (HA)
Bacău	26	9,884.70
Botoșani	9	3,223.80
Iași	26	5,036.40
Neamț	28	25,800.20
Suceava	27	4,959.20
Vaslui	9	49,183.60
Total	125	98,087.90

Sursa: Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020

Infrastructura de agrement are de asemenea o importanță majoră în dezvoltarea turismului în Regiunea Nord-Est, calitatea și serviciile oferite având impact deosebit asupra duratei de ședere a turiștilor și a revenirii acestora.

La nivelul regiunii au fost amenajate astfel de zone de agrement, în zona urbană, în special în județul Neamț: Complexul de Agrement Piatra Neamț și Telegondola Piatra Neamț, în Municipiul Piatra Neamț, Complexul Sportiv și de Agrement Moldova, în Municipiul Roman, Lacul de acumulare Izvorul Muntelui, în Orașul Bicăz, dar și în județul Suceava: P.O.P.A.S. Gura Humorului, în Orașul Gura Humorului și Parcul Balnear Vatra Dornei, în Municipiul Vatra Dornei și Iași - Zona de agrement Ciric, în Municipiul Iași.

În județul Bacău este în derulare un proiect de amenajare a Insulei de Agrement în Municipiul Bacău iar în județul Vaslui, deși este un județ cu un ridicat potențial turistic neexploatat, în nu există în prezent nicio astfel de infrastructură de agrement de importanță județeană sau regională.

Regiunea are un grad bun de acoperire cu infrastructură de tip rutier ce asigură accesibilitatea necesară către obiectivele turistice, însă cu un grad insuficient de modernizare, în special la nivelul drumurilor județene și comunale, situație ce determină timpi de deplasare crescuți către acestea.

În continuare sunt prezentate câteva aspecte legate de specificul activităților și obiectivelor turistice, precum și de potențialului turistic al județelor regiunii.

Județul Bacău

Beneficiind de o poziție geografică favorabilă, județul Bacău oferă forme variate de petrecere a timpului liber. Turismul se bazează pe zonele de munte, bogate în izvoare minerale, cum sunt cele din Slănic Moldova și Târgu Ocna. Stațiunea Slănic Moldova poate fi vizitată atât iarna, cât și vara, fiind renumită pentru izvoarele sale bogate în carbon, puțin sulf, clor și sodiu, cu numeroase beneficii pentru recuperarea medicală. Salina Drumul Sării din orașul Târgu Ocna, reprezintă una din principalele atracții turistice ale județului Bacău, aerul sărat oferind beneficii pentru eventualele afecțiuni respiratorii. Salina dispune de terenuri de minifotbal, baschet, tenis de masă, pistă de carting, iar baza turistică include și un ștrand cu apă sărată în care turiștii se pot relaxa.

Rezervația naturală Nemira este ideală pentru cei care își doresc o drumeție montană relaxantă, cu peisaje sălbatice. Lacul Poiana Uzului, parte a acestei rezervații, este un lac de acumulare care găzduiește păstrăv, știucă și caras, are un potențial turistic ridicat pentru amatorii de pescuit.

Lacul Bacău, face parte alături de Lacurile Lilieci de pe râul Bistrița, Lacul Galbeni, Lacul Răcăciuni și Lacul Berești de pe râul Siret, din Situl Natura 2000, declarat arie naturală protejată. Acesta reprezintă un obiectiv spectaculos datorită numărului mare de specii de păsări, oferind în același timp și posibilități de agrement, precum pescuit sportiv, plimbări pe malul lacului, înot, canotaj și ciclism. De asemenea, Lacul Lilieci, rezervație avifaunistică, oferă loc de hrană și odihnă pentru păsările migratoare. Aici pot fi întâlnite păsări precum rața cu moț roșu, rața moțată, rața cu cap negru, cormoranul mic și acvila codalb.

Castelele și palatele care au aparținut boierilor și domnitorilor moldoveni, incluse în patrimoniul național, atrag numeroși vizitatori: Castelul Roșu de la Hemeiuș, Palatul Știrbei din Dărmănești, Ansamblul castelului Cantacuzino - Pașcanu - Waldenburg, Ansamblul Palatului Ghika - Comănești, în prezent funcționând ca Muzeul de etnografie și artă Dimitrie Ghika – Comănești, Casa Borisov din Târgu Ocna etc.

O atracție pentru turiștii veniți în scopuri religioase sau culturale, o reprezintă mănăstirile și bisericile precum Mănăstirea Cașin din Bacău, ansamblul fostei Mănăstiri Răducanu (Biserica Buna Vestire, ruine, turn de intrare, zid de incintă), Biserica Adormirea Maicii Domnului din Borzești, Biserica Precista din Bacău, Biserica Sfinții Îngeri a Mănăstirii Runc, Biserica de lemn Sfinții Voievozi – Merișor, Biserica de lemn Sf. Nicolae Orbeni, dar și casele memoriale, Casa memorială George Bacovia, Casa Memoriala Ion Borcea din comuna Racova ș.a.

Vivariul din Bacău este un muzeu unicat pentru România, în care cresc și se reproduc exponatele (pești, reptile și păsări).

Obiectivele turistice sunt accesibile pe cale rutieră, fiind legate de drumuri europene, naționale și județene. Transportul în comun este asigurat pe cale ferată în Onești, Moinești, Bacău, Târgu Ocna sau Dărmănești, dar și rutier, cu microbuze care au trasee care leagă toate localitățile din județ.

Județul Bacău are un potențial foarte mare pentru turismul balnear, ornitologic și ecoturism, dar există și obiective turistice culturale și religioase care merită vizitate.

Județul Botoșani

Deși deține un potențial turistic imens, atât în ceea ce privește turismul cultural, ecumenic, ecoturism, sportiv, acesta nu este exploatat suficient, județul Botoșani având printre cei mai puțini turiști din țară.

Pe lângă mănăstirile din Coșula, Popăuți, Balș sau la cele din jurul Voronei, care sunt principalele atracții pentru turiști, există și mănăstiri și biserici din lemn deosebite, mai puțin cunoscute, precum: Biserica Sf. Nicolae zidită la Dorohoi în 1495 de Ștefan cel Mare, biserica de lemn Nașterea Maicii Domnului ridicată la 1779, tot în Dorohoi, Biserica Sf. Nicolae de la Dămileni ridicată în anul 1700, Biserica Adormirea Maicii

Domnului de la Dimăcheni, monument istoric ridicat în 1612, Biserica Pustie de la Bucecea, Biserica de lemn de la Hilișeu Crișan – jumătate ortodoxă, jumătate catolică – unică în lume, ridicată în 1802, Biserica armeano-gregoriană „Sf. Maria” ridicată în 1350 este cea mai veche biserică armeană din Europa, Biserica „Sf. Treime” datată 1795, Bisericile „Sf. Gheorghe și Uspenia din Botoșani, ctitorite în anii 1551-1552 de Doamna Elena Rareș, Soția Domnitorului Petre Rareș, Mănăstirea Cozancea datată 1784 etc.

În afară de Castelul Burbur-Dersca, Cetatea Medievală de la Hudești, Castelul Melik de la Răchiți, pe teritoriul județului pot fi vizitate conace și case monumente istorice, precum Conacul Radu Miclescu de la Bucecea, Conacul de la Dămileni, Conacul Lățescu, Conacul Frank (ce adăpostește un parc dendrologic), Conacul Flondor de la Rogojești, Casa memorială Octav Onicescu, Casa memorială Nicolae Iorga, Casa memorială Mihai Eminescu de la Ipotești, Casa Ventura și Casa Muzeală Ștefan Luchian din Botoșani, Casa Memorială George Enescu Liveni, Casa Memorială Teotist Patriarhul din Tocileni, Muzeul Leon Dănăilă Darabani, Cuptoarele medievale datate din secolul XV etc.

De asemenea în județ se regăsește Lacul cu nuferi Ipotești, inclus în patrimoniul Memorialului Ipotești împreună cu Casa Memorială Mihai Eminescu și Biserica familiei Eminovici.

În județul Botoșani există mai multe cetăți dacice, care însă nu sunt amenajate pentru a putea fi vizitate de turiști. Alături de cetățile dacice de la Stâncești, au mai fost descoperite obiective similare la Copălău și Dersca, iar la Ibănești, Ionășeni și Vf. Câmpului se regăsesc cetăți dacice extrem de valoroase, neexplorate datorită lipsei de fonduri. De asemenea, aici au fost descoperite foarte multe vestigii ale Culturii Cucuteni, care dacă ar fi valorificate, ar putea deveni un important obiectiv turistic.

În situl arheologic de la Ripiceni-Izvor au fost descoperite urme de așezare ale omului de Neanderthal (obiecte de cremene, cuarțit și os) ce aparțin paleoliticului mijlociu¹⁶. Iar Situl de la Ripiceni-Holm reprezintă una dintre cele mai bogate zone ale patrimoniului arheologic din România.

Județul Botoșani, ar putea reprezenta un punct de atracție pentru turiștii amatori de fotografie, aici regăsindu-se câteva zone sălbatice deosebite, precum drumul dintre mănăstirile Vorona și Balș, Prutul Mort sau zona Păltiniș, dar și pentru cei amatori de adrenalină, practicanți de offroad (auto, bicicletă, ATV, moto), tiroliană, pentru care ar putea fi amenajate trasee atât între dealurile Voronei, lângă Prut, dar și în alte zone ale județului.

Alte zone care ar putea fi exploatate și promovate sunt: vulcanii noroioși de la Copălău, Stejarii seculari de la Cordăreni, Rezervația naturală Laleaua Pestriță de la Havârna, aici existând și o arie piscicolă, zonele Hlipiceni, Stânca și Blândești unde ar putea fi amenajate baze de tratament profitând de apa sulfuroasă etc.

În Municipiul Botoșani a fost deschis în prima jumătate a anului 2019 cel mai mare complex de agrement din zona de nord est a României, Cornișa Waterpark & Sports, întins pe o suprafață de 48 ha, care oferă o mare diversitate de posibilități de relaxare, mișcare și distracție, indiferent de anotimp: parc acvatic, heleșteu, râu artificial pentru rafting, amfiteatru în aer liber, terenuri de sport, un patinoar, piscine (interioare și exterioare), parc agrement pentru copii, sală de fitness, bazin contracurent, pereți pentru escaladă și saune. Acesta are potențialul de a deveni una dintre principalele atracții ale regiunii.

Deși nu se numără printre cele mai populare destinații turistice din România, județul Botoșani se remarcă printr-o mulțime de atracții turistice interesante, un cadru natural deosebit și peisaje de excepție.

Județul Iași

Județul Iași se poziționează pe locul 2 în topul județelor Regiunii Nord-Est preferate de turiști, fiind una din cele mai vechi și dezvoltate zone din nord estul țării, cu o importanță istorică, culturală și religioasă deosebită.

Județul beneficiază de un vast patrimoniu construit, aici fiind înregistrate 1.630 de monumente, care poziționează județul pe locul al doilea pe plan național, după București. Printre acestea se numără Castelul

¹⁶ <http://turismuldinromania.xhost.ro>

Sturdza de la Miclăușeni, denumit și Palatul Sturdza, o construcție realizată în stil neogotic între 1880 și 1904, Palatul Culturii din Iași, o emblema a capitalei Moldovei, Parcul Copou sau “ulița aristocrată”, Bojdeuca lui Ion Creangă, Muzeul Memorial „Vasile Alecsandri” situat în localitatea Mircești, Muzeul Unirii din Iași, care se află în Casa Catargiu și este realizat în stil neoclasic etc.

Județul Iași este renumit pentru lăcașurile de cult fascinante și importante din punct de vedere istoric, precum Biserica Trei Ierarhi care impresionează prin sculptura deosebită a ornamentelor în piatra, frescele interioare și prin faptul că aici sunt criptele a trei mari conducători ai Moldovei: Vasile Lupu, Dimitrie Cantemir și A.I. Cuza; Biserica Sfântul Nicolae Domnesc (1432) unde au fost încoronați majoritatea domnitorilor Moldovei; Catedrala Mitropolitană, cel mai mare lăcaș de cult al ortodocșilor români, realizată în stil neoclasic și baroc, în care sunt păstrate moaștelor Prea Sfintei Cuvioase Parascheva, ocrotitoarea Moldovei. Alte biserici și mănăstiri: Mănăstirea Dobrovăț (Dobrovăț); Mănăstirea Bârnova (Bârnova); Biserica Sf. Gheorghe (Hârlău); Mănăstirea Hlincea (Hlincea) etc.

Județul Iași este bogat în arii protejate de interes local și național¹⁷, preferate de amatorii de ecoturism, care caută contactul cu natura, precum rezervațiile acvatice Balta Teiva-Vișina, Cotul Sălăgeni, Acumularea Pârcovaci etc.; rezervațiile floristice: Fânețele seculare Valea lui David, Poiana cu Schit, Sărăturile din Valea Ilenei etc.; rezervațiile forestiere Pădurea Cătălina – Cotnari, Pădurea Gheorghiuoia, Pădurea Frumușica, Pădurea Medeleni, Lunca Mircești (Vasile Alecsandri) etc. și rezervațiile de tip geologic-paleontologic Punctul Fosilifer Băiceni, Bohotin – Pietrosu, Locul fosilifer Dealul Repedea etc. Amenajate și protejate corespunzător, acestea pot influența semnificativ atât calitatea vieții rezidenților, cât și dinamicitatea economiei locale.

Patrimoniul cultural, istoric și artistic al județului Iași, tezaurul folcloric și etnografic au constituit din totdeauna atracții turistice pentru vizitatorii din țară și străinătate, în județ existând premisele necesare pentru practicarea unor forme variate de turism, în special cultural, ecleziastic, muzeistic, etnografic și de tranzit în interes de afaceri, dar și ecoturism, turism sportiv și balneo medical.

Județul Neamț

Județul Neamț este cunoscut în special datorită Cheilor Bicazului și a Masivului Ceahlău, însă aici există și câteva rezervații naturale, dar și numeroase peșteri, cascade și chei, mănăstiri și case patrimoniale care permit practicarea unor variate forme de turism.

Printre cele mai frumoase obiective ce pot fi vizitate în județul Neamț se numără: Cetatea Medievală a Neamțului din Târgu Neamț, Muzeul particular Neculai Popa de la Târpești, Casa memorială Alexandru Vlahuță din Agapia etc.

În județul Neamț se regăsesc unele dintre cele mai frumoase mănăstiri din regiune, cea mai mare densitate de schituri și locașuri de cult regăsindu-se în apropierea orașului Târgu Neamț, unde pot fi vizitate Mănăstirea Neamț (cea mai veche din Moldova – atestată în anul 1407), Mănăstirea Sihăstria, Mănăstirea Vârtec, Mănăstirea Agapia, Mănăstirea Secu etc.

Parcul Național Cheile Bicazului – Hășmaș se întinde pe teritoriul județelor Neamț și Harghita care impresionează prin numeroase peșteri, cascade și peisaje sălbatice. Cele mai importante obiective turistice, care atrag anual numeroși turiști în zonă, sunt: Cheile Bicazului, Lacul Roșu, Vârful Hășmașu Mare, Vârful Pietra Singuratică, Cheile Lapoșului, Cheile Șugăului, Cheile Bicăjelului, Peștera Munticelu, Peștera Neagră și Peștera Tunel.

Masivul Ceahlău atrage amatorii de drumeții montane indiferent de sezon, punând la dispoziția acestora șapte trasee turistice amenajate și omologate, care au ca destinație Cabana Dochia.

Rezervația de Zimbri și Faună Carpatină „Dragoș-Vodă” situată în Parcul Natural „Vânători Neamț” este frecventată îndeosebi de părinții cu copii.

¹⁷ <http://www.anpm.ro/>

La nivelul județului se regăsesc stațiuni turistice de interes național și regional, precum Piatra Neamț și Târgu Neamț, care include și băile Oglinzi unde se pot trata afecțiuni reumatismale, dermatologice, afecțiuni ale aparatului respirator, sechele posttraumatice etc.

De interes local sunt stațiunea Băltățești, cunoscută pentru apele minerale clorurate, sulfatate, iodice și bromurate și stațiunea Durău, situată la poalele muntelui Ceahlău, recomandată pentru odihnă și tratament al nevrozelor astenice, a stărilor de slăbiciune, a anemiei, sau pentru refacerea după eforturi psihice sau intelectuale.

Județul Neamț are potențial pentru practicarea în special a turismului montan, sportiv și balneo medical, dar și cultural, religios și de tranzit.

Județul Suceava

Județul Suceava este unul dintre cele mai frumoase județe ale Regiunii Nord-Est, cu un turism dezvoltat pe mai multe paliere: montan, rural, ecoturism, cultural, de afaceri și balnear.

În județul Suceava sunt înregistrate 518¹⁸ monumente istorice de arhitectură și de artă, care oferă numeroase oportunități de recreere și cunoaștere a tradițiilor populației din zonă. Cele mai semnificative sunt localizate în Suceava, precum Biserica armenescă Sfânta Cruce, Biserica Sfântul Gheorghe, Ansamblul Curtea Domnească, Cetatea de Scaun a Sucevei sau Biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva, dar și în mediul rural, precum Mănăstirea Moldovița (Moldovița), Mănăstirea Probota (Probota), Mănăstirea Voroneț (Voroneț), Mănăstirea Sucevița (Sucevița), Casa lui Ciprian Porumbescu (Ciprian Porumbescu – Stupca), Casa lui Mihail Sadoveanu și a lui Eugen Lovinescu (Fălticeni) etc.

Cele 7 Obcine ale Bucovinei (Brodina, Curmătura, Feredeul, Humor, Mestecăniș, Moldovița și Obcina Mare) și Pietrele Doamnei reprezintă zone care înregistrează un intens flux turistic pe întreaga durată a anului datorită peisajelor spectaculoase și a biodiversității.

Stațiunile turistice de interes național și regional de pe teritoriul județului reprezintă obiective turistice preferate de numeroși turiști, atât din țară cât și din străinătate. Printre acestea se numără Gura Humorului, care pe lângă traseele turistice include și zone de agrement precum Lunca Moldovei, unde este amenajat un parc de aventură și un parc dendrologic, precum și o pârtie de schi în apropierea Mănăstirii Voroneț, dotată cu telescaun, nocturne și tunuri de zăpadă, sau zona de agrement Ariniș, amenajată cu terenuri de sport, piscină de dimensiuni olimpice, bazin de înot pentru copii și patinoar artificial.

Vatra Dornei, supranumită și Perla Bucovinei, este renumită pentru apele termale, dar și traseele turistice montane și de alpinism sau pârtia amenajată pentru practicarea sporturilor de iarnă. Printre principalele obiective turistice ale stațiunii se numără: Muzeul Etnografic al Bucovinei, Muzeul Vânătorii și al Științelor Naturale, Catedrala Sfânta Treime, dar și parcul stațiunii, declarat rezervație dendrologică ale cărei alei urcă din centru stațiunii pe pantele inferioare ale Dealului Negru.

Sucevița, situată la poalele Obcinei Mari, cunoscută în special datorită Mănăstirii Sucevița, reprezintă o destinație pentru turiștii atrași atât de existența monumentului istoric dar și de frumusețea peisajului geografic.

Stațiunea Câmpulung Moldovenesc înconjurată de Masivul Rarău, Munții Stânișoarei, Obcina Mestecănișului și Obcina Feredeului, este o stațiune montană climaterică importantă la nivel național, apreciată în special de iubitorii sporturilor de iarnă și de amatorii de drumeții montane și alpinism. Pârtia Rarău din Câmpulung Moldovenesc, situată la poalele Rarăului, cu o lungime de 2.850 m, cea mai lungă pârtie din nordul țării și a cincea cea mai lungă din țară, are un grad de dificultate medie și este dotată cu instalație de telegondolă cu 33 de cabine, 9 tunuri de zăpadă, lac de acumulare cu capacitatea de 10.000 metri³, 176 de stâlpi de iluminat, clădire administrativă, parcare, bileterie și mașina de bătut zăpada.

¹⁸ Consiliul Județean Suceava

Stațiunea Pojorâta situată la poalele masivului Rarău și Giumalău, reprezintă o destinație de vacanță plăcută atât în sezonul rece cât și cald, fiind destinația ideală pentru cei care apreciază plaiurile pitorești. De aici pleacă diverse trasee turistice montane marcate către Pietrele Doamnei sau Codrul Secular Slătioara. Salina de la Cacica reprezintă un obiectiv turistic, care se remarcă prin vechime, simplitate și spațiile generoase destinate vizitatorilor. Este apreciată pentru de mulți turiști pentru efectele terapeutice.

Județul Vaslui

Obiectivele turistice, deși nu la fel de numeroase, cunoscute sau valorificate ca în alte zone ale țării, nu lipsesc din județul Vaslui, însă județul nu se remarcă ca o zonă cu potențial turistic ridicat, turismul practicat fiind în general de tranzit.

Pe teritoriul județul Vaslui se regăsesc domeniile boierești ale unor personalități importante precum Emil Racoviță, Dimitrie Cantemir sau familia nobiliară Sturdza, Ansamblul domnesc Rosetti-Solescu în satul Solești, inclus pe lista monumentelor istorice, Palatul Mavrocordat din Vaslui, Muzeul Caricaturii din Huși, precum și muzee sătești care merită vizitate pentru a descoperi tradițiile și obiceiurile locuitorilor acestei zone a țării.

Rezervația arheologică Curtea Domnească din Vaslui care include ruinele curții domnești din oraș, ce au fost construite în Evul Mediu, între anii 1472-1490, și Biserica Domnească Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul, Biserica domnească Adormirea Maicii Domnului și Biserica Sf. Ilie din Bârlad, Biserica de lemn Sf. Nicolae a fostului schit Orgoeștii Noi (Negomireștii Noi) din Satul Căpușeni, Biserica de lemn Intrarea Maicii Domnului în Biserică (Vovidenia) din satul Dragomirești, Biserica zidită de Ștefan cel Mare între 1494 - 1495, și devenită biserică episcopală în 1598 în timpul domniei lui Eremia Movilă, aflată în Huși, Mănăstirea de la Moreni, Mănăstirea de la Florești (ridicată în 1652), Mănăstirea de la Gârceni reprezintă doar câteva din bisericile și mănăstirile incluse în trasele turistice promovate la nivelul județului Vaslui.

Printre parcuri și rezervațiile naturale din județ se numără Grădina Zoologică din Bârlad, Pădurea seculară de la Movila lui Burcel, Pădurea seacă Movileni, Locul fosilifer Mălușteni, Locul fosilifer Nisipăria Hulubăț, Coasta Rupturile de la Tanacu, Pădurea Bădeana, Pădurea Bălteni etc.

Destinațiile de agrement din județ sunt puține, de importanță locală, printre acestea regăsindu-se Centrul de agrement pentru copii și tineret Poiana Căprioarei, Parcul Copou din Vaslui sau Parcul 1 Mai din Huși.

În perioada 2015 – 2018, putem remarca o evoluție pozitivă a turismului la nivelul Regiunii Nord-Est, conform indicatorilor calculați la nivelul regiunii, care au înregistrat creșteri peste media națională: numărul de turiști a crescut cu 33,8%, cu 3,8 puncte procentuale mai mult decât creșterea înregistrată la nivel național (30,1%); numărul de structuri de cazare turistică a crescut cu 27,3%, cu 3,4 puncte procentuale peste creșterea înregistrată la nivel național (23,9%), numărul de înnoptări a crescut cu 26,9%, cu 5,1 puncte procentuale mai mult decât creșterea înregistrată la nivel național (21,8%) iar capacitatea de cazare cu 10,4%, cu 1,6 puncte procentuale mai mult decât creșterea înregistrată la nivel național (8,8%).

Se remarcă însă o reducere cu 5,2% a duratei medii de ședere, cu 5,2% în 2018 față de 2015, de la 2,1 zile în 2015 la 2 zile în 2018, cu 0,8 puncte procentuale însă sub scăderea înregistrată la nivel național (6,4%).

TABEL 26 - EVOLUȚIA INDICATORILOR DIN DOMENIUL TURISMULUI ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN PERIOADA 2015-2018

	Structuri cazare	Capacitate	Sosiri	Înnoptări	Durata medie de ședere
NAȚIONAL	23.9%	8.8%	30.1%	21.8%	-6.4%
REGIUNEA NORD-EST	27.3%	10.4%	33.8%	26.9%	-5.2%
BACĂU	17.1%	24.9%	22.9%	17.2%	-4.6%
BOTOȘANI	26.7%	12.4%	24.8%	18.6%	-5.0%
IAȘI	-17.2%	1.7%	35.1%	23.9%	-8.3%
NEAMȚ	35.9%	8.3%	35.4%	36.8%	1.0%
SUCEAVA	48.4%	10.4%	38.7%	30.0%	-6.2%

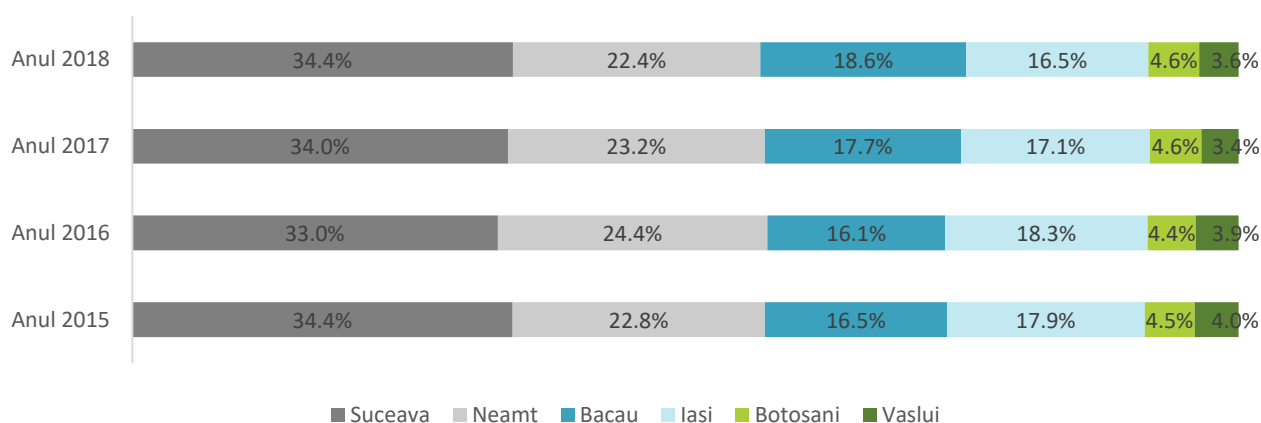
	Structuri cazare	Capacitate	Sosiri	Înnoptări	Durata medie de ședere
VASLUI	-37.2%	-1.4%	23.1%	19.2%	-3.1%

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

La nivelul Regiunii Nord-Est se remarcă județul Suceava care deține și în anul 2018 cea mai mare capacitate de cazare, de 3,07 milioane locuri-zile (34,4% din totalul Regiunii), în cadrul a 920 unități de cazare (43,5% din totalul Regiunii), urmat de județul Neamț cu aproape 2 milioane locuri-zile (22,4% din totalul Regiunii) în cadrul a 636 unități de cazare (30,1% din totalul Regiunii), Bacău cu 1,7 milioane locuri-zile (18,6% din totalul Regiunii) în cadrul a 302 unități de cazare (14,3% din totalul Regiunii) și Iași cu 1,5 milioane locuri-zile (16,5% din totalul Regiunii) în cadrul a 164 unități de cazare (7,8% din totalul Regiunii).

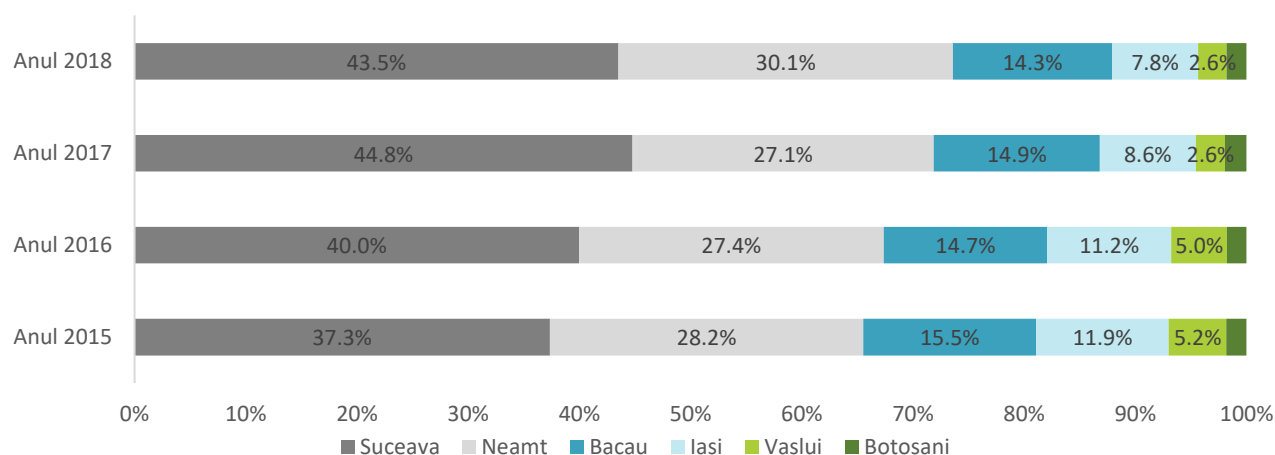
Județele Botoșani și Vaslui se clasează pe ultimele locuri în regiune, Botoșani cu o capacitate de 410,5 mii locuri de cazare (4,6% din totalul Regiunii) în cadrul a 38 unități de cazare (1,8% din totalul Regiunii) și Vaslui cu 318 mii (3,6% din totalul Regiunii) în cadrul a 54 de unități de cazare (2,6% din totalul Regiunii).

FIGURĂ 119 – PONDERA CAPACITĂȚII DE CAZARE PE JUDEȚE ALE REGIUNII NORD-EST, 2015-2018

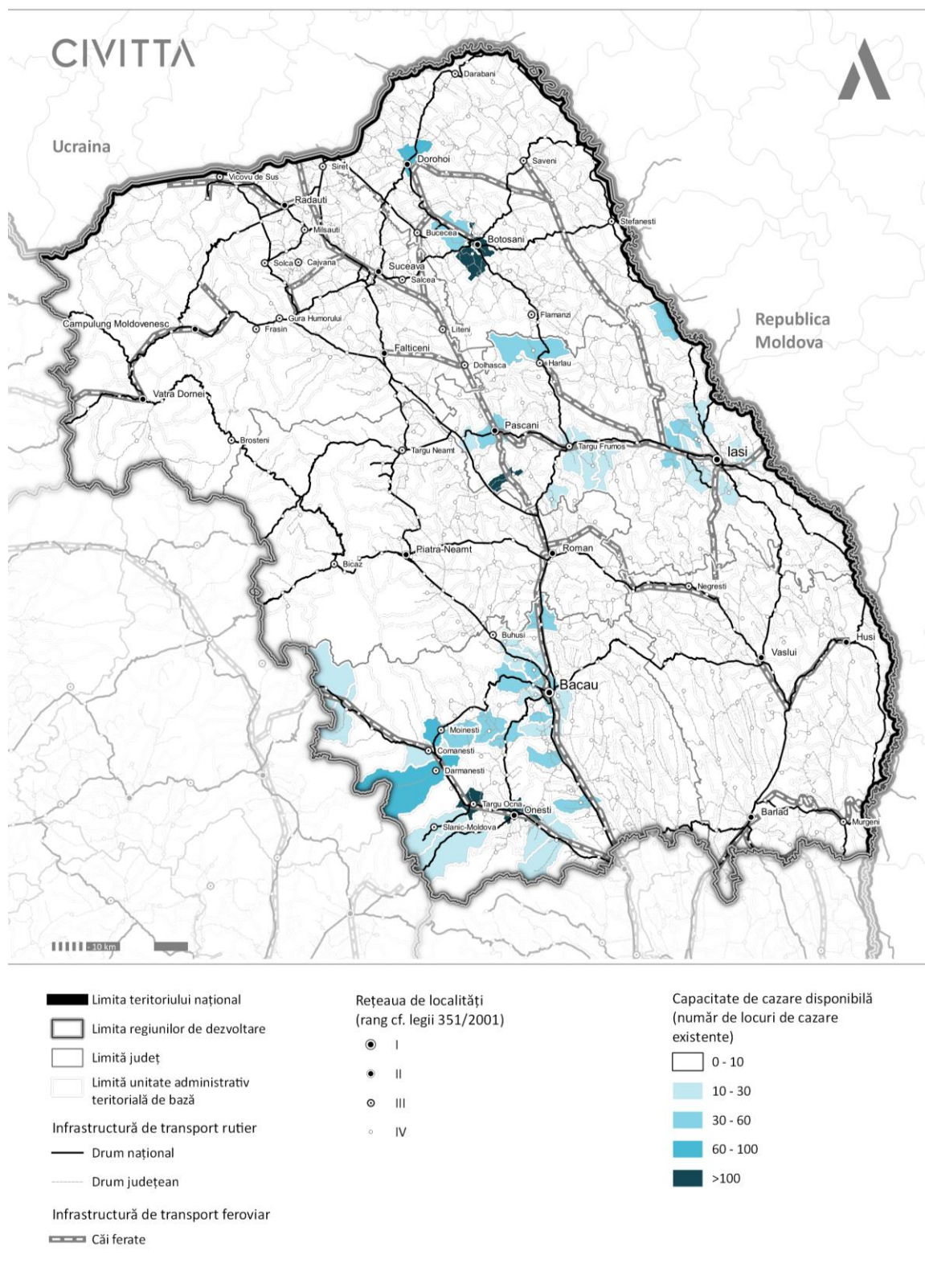
Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 120 – PONDERA STRUCTURILOR TURISTICE PE JUDEȚE ALE REGIUNII NORD-EST, 2015-2018

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

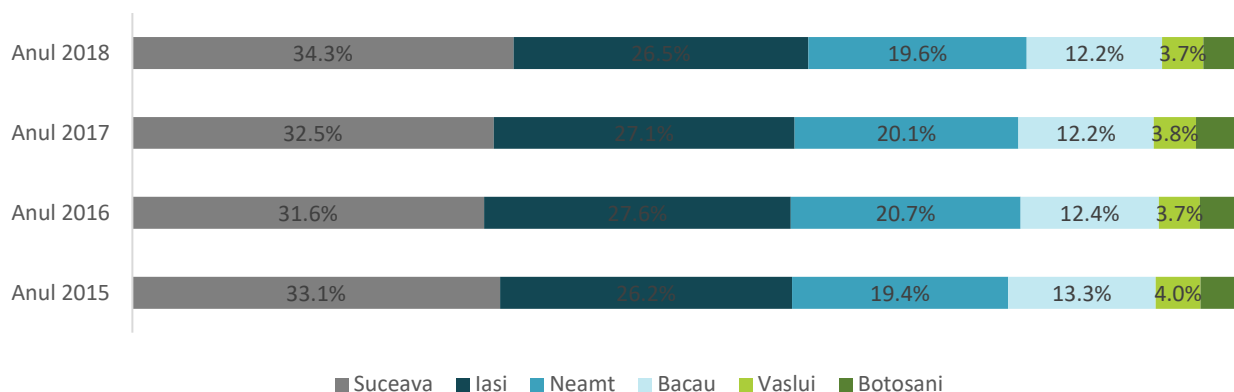
FIGURĂ 121 – CAPACITATEA DE CAZARE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Suceava se clasează pe primul loc în regiune și în ceea ce privește numărul de sosiri turistice, cu 430,6 mii de turiști (34,3% din totalul Regiunii), urmat de județul Iași cu 333 mii de turiști (26,5% din totalul Regiunii), Neamț cu 246,9 mii de turiști (19,6% din totalul Regiunii) și Bacău cu 152,97 mii turiștii (12,2% din totalul Regiunii). Pe ultimele locuri se află județele Botoșani și Vaslui (cu câte 3,7% din totalul Regiunii).

FIGURĂ 122 – PONDERA SOSIRILOR TURISTICE PE JUDEȚE ALE REGIUNII NORD-EST, 2018

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

În anul 2018 se remarcă o scădere a duratei medii de ședere a turiștilor față de anul 2015 la nivelul tuturor județelor, cu excepția județului Neamț, care a înregistrat o ușoară creștere de 1%. Această tendință de scădere a duratei medii de ședere este remarcată și la nivel național (-6,4% în 2018 față de 2015). Tendința de diminuare a sejururilor indică practicarea unui turism fie de weekend, fie de tranzit.

Județul Bacău a înregistrat în anul 2018 cea mai mare durată medie de ședere, de 2,48 nopți/turist. Pe locurile următoare se află Suceava cu 2,11 nopți/turist, Neamț cu 1,84 nopți/turist, Botoșani cu 1,72 nopți/turist și Iași cu 1,69 nopți/turist, iar pe ultimul loc județul Vaslui, cu numai 1,48 nopți/turist.

TABEL 27 – DURATA MEDIE DE ȘEDERE/TURIST, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2018

DURATA MEDIE DE ȘEDERE	ANUL 2015	ANUL 2016	ANUL 2017	ANUL 2018	2018 VS 2015
Național	2.37	2.31	2.23	2.22	-6.4%
Regiunea NORD-EST	2.06	2.03	1.96	1.95	-5.2%
Bacău	2.60	2.51	2.52	2.48	-4.6%
Botoșani	1.81	1.77	1.76	1.72	-5.0%
Iași	1.84	1.91	1.71	1.69	-8.3%
Neamț	1.82	2.51	1.82	1.84	1.0%
Suceava	2.25	2.22	2.12	2.11	-6.2%
Vaslui	1.53	1.42	1.50	1.48	-3.1%

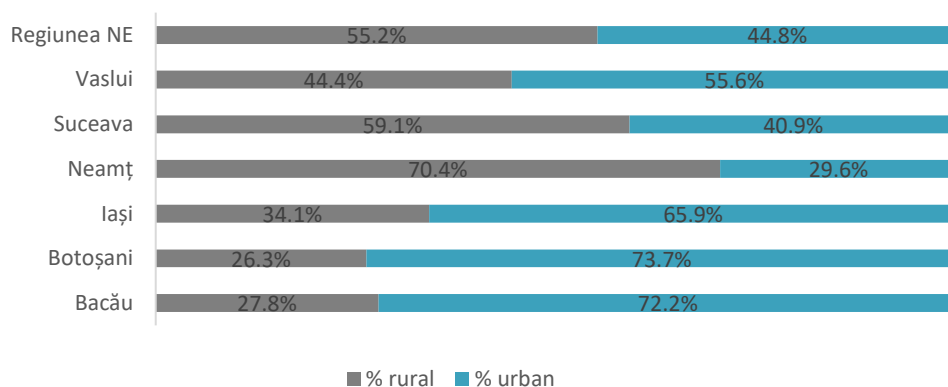
Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

La nivelul regiunii, în anul 2018, ponderea unităților de cazare turistică aflate în mediul rural (55,2%, 1616 unități) este mai mare decât a celor din mediul urban (44,8%, 948 unități).

Județele care înregistrează un număr mai mare de unități de cazare în mediul rural decât în mediul urban, sunt: Neamț (70,4% rural vs. 29,6% urban) și Suceava (59,1% rural și 40,9% urban). Dacă în județul Vaslui ponderea unităților de cazare din mediul urban (55,6%) este ușor mai mare decât cea a unităților din mediul rural (44,4%), în județele Bacău, Botoșani și Iași, numărul unităților de cazare din mediul urban este semnificativ mai mare decât a celor din mediul rural.

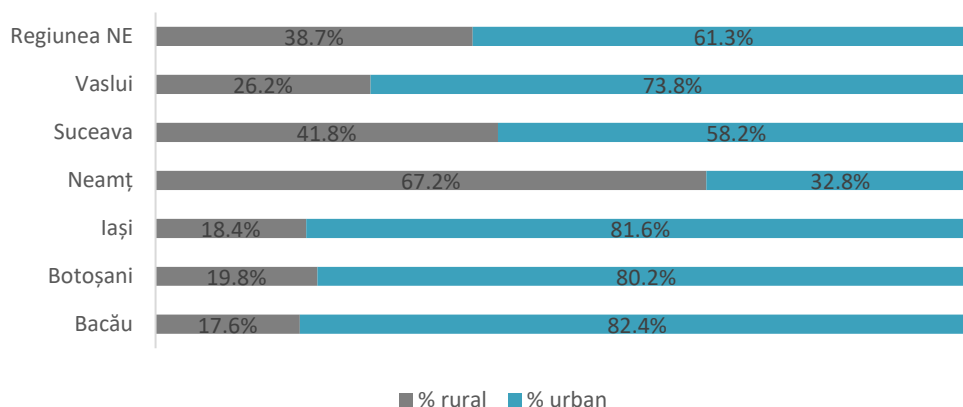
Capacitate turistică de cazare din mediul urban (38,4 mii locuri) este mai mare decât cea din mediul rural (24,3 mii locuri), datorită structurilor hoteliere care se regăsesc în număr mai mare la nivel urban (127 unități, 12,7 mii locuri) decât în mediul rural (20 unități, 1,5 mii locuri) și care au o capacitate mai mare de cazare.

FIGURĂ 123 – PONDEREA STRUCTURILOR DE CAZARE MEDII (RURAL/URBAN) ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 124 – PONDEREA CAPACITĂȚILOR DE CAZARE PE MEDII (RURAL/URBAN) ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

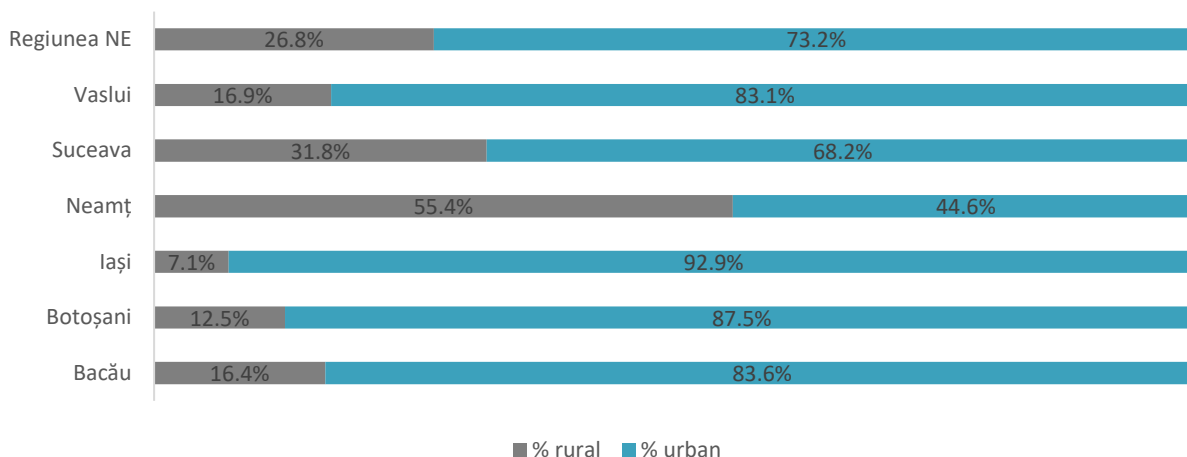
Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Mediul urban a atras în anul 2018 un număr mai mare de turiști, 1,85 mil persoane, reprezentând 73,2% din totalul turiștilor care au înnoptat în unități de cazare din Regiunea Nord-Est, decât mediul rural, care a atras doar 0,7 mil persoane.

Cu excepția județului Neamț care a atras în pondere mai mare turiști în mediul rural (55,4%) decât în mediul urban (44,6%), la nivelul celorlalte județe, numărul de turiști care s-au cazat în unități din mediul urban este semnificativ mai mare decât a celor care s-au cazat în mediul rural.

Județul cu cea mai mică pondere de turiști cazați în mediul rural este Iași, cu un procent de doar 7,1% din totalul turiștilor.

FIGURĂ 125 – PONDERRA SOSIRILOR DE TURISTI PE MEDII (RURAL/URBAN) ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

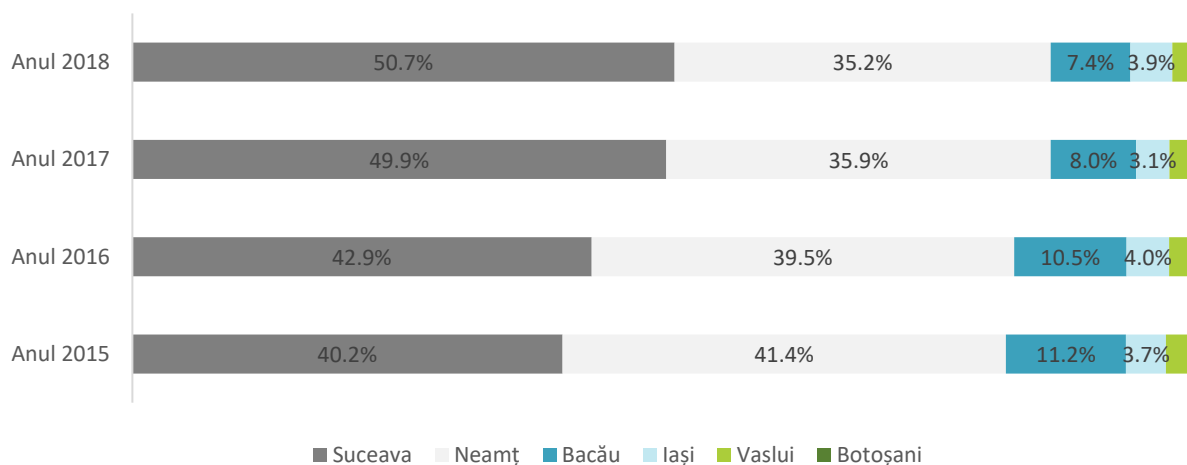
Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Se remarcă totuși o evoluție pozitivă a agroturismului în Regiunea Nord-Est în anul 2018, confirmată de creșterea numărului pensiunilor agroturistice, cu 42,7%, de la 321 unități în 2015 la 458 unități în 2018, dar și a ponderii acestora în totalul unităților de cazare din totalul regiunii, de la 38,7% în anul 2015, la 43,3% în anul 2018. Cele mai mari creșteri ale numărului de pensiuni agroturistice au fost înregistrate în județul Suceava, unde numărul acestora a crescut cu 79,8%, de la 129 unități la 231 unități și Iași, deși numărul acestora este redus, cu 50%, de la 12 la 18 unități.

În anul 2018, ponderea cea mai mare de pensiuni din regiune este concentrată în județul Suceava, 50,7% (232 unități) și Neamț, 35,2% (161 unități).

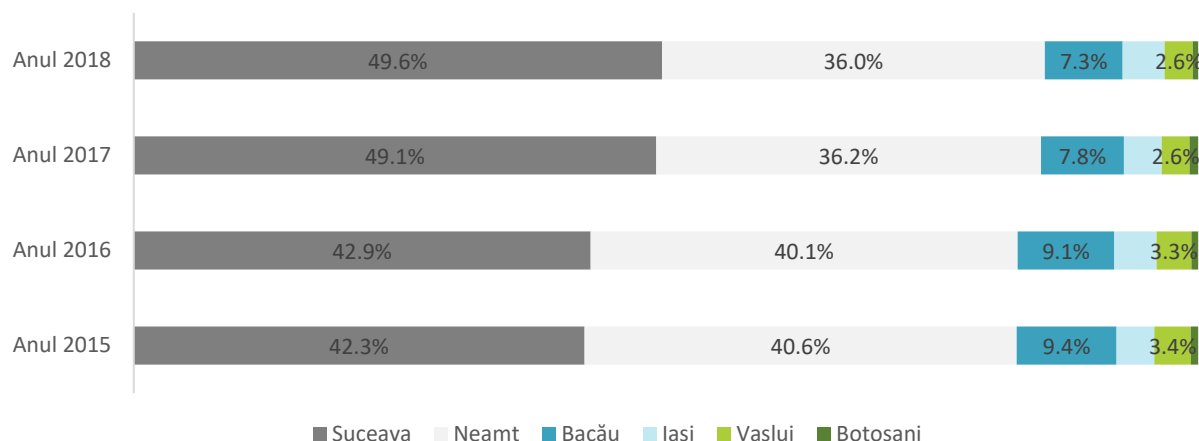
Și capacitatea de cazare în pensiuni agroturistice a crescut la nivelul regiunii cu 26,7%, de la 6026 locuri în 2015, la 7632 locuri în 2018. Județele cu cele mai mari capacități de cazare sunt: Suceava cu o capacitate de 3788 locuri de cazare (49,6% din totalul Regiunii) și Neamț cu 2744 locuri (36% din totalul regiunii); sosiri de turiști: Suceava cu 94,8 mii persoane (47,1% din totalul Regiunii) și Neamț cu 73,8 mii persoane (36,7% din totalul regiunii).

FIGURĂ 126 – PONDERRA PENSIUNILOR AGROTURISTICE PE JUDEȚE ALE REGIUNII NORD-EST, 2018

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 127 – PONDERRA CAPACITĂȚII DE CAZARE A PENSIUNILOR AGROTURISTICE PE JUDEȚE ALE REGIUNII NORD-EST, 2018

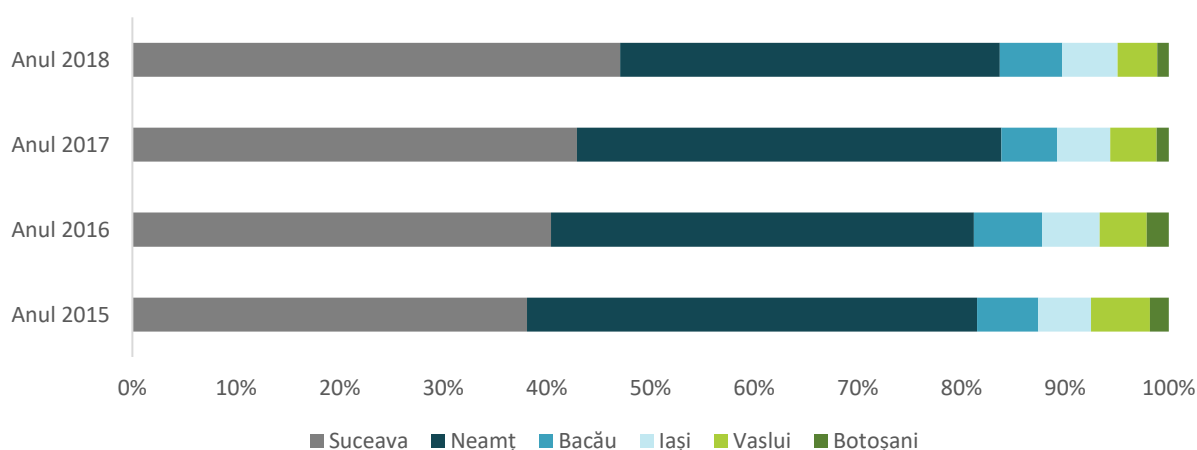

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

O creștere cu 48,7% (sub media națională de 74,7%) se remarcă și în ceea ce privește numărul de turiști cazați în cadrul pensiunilor din mediul rural din regiune în anul 2018, de la 13,5 mii turiști în anul 2015 la 48,5 mii.

Suceava atrage cel mai mare număr de turiști în cadrul pensiunilor agroturistice, 94,8 mii persoane (47,1% din totalul regional), în creștere cu 83,7% în 2018 față de 2015. Pe locul 2 se află județul Neamț cu 73,84 mii persoane (36,7% din totalul regional), în creștere cu 25,4% în 2018 față de 2015.

FIGURĂ 128 – PONDERRA TURISȚI ÎN PENSIUNI AGROTURISTICE PE JUDEȚE ALE REGIUNII NORD-EST, 2018

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

TABEL 28 – PONDERE TURIȘTI ÎN PENSIUNI AGROTURISTICE PE JUDEȚE ALE REGIUNII NORD-EST, 2018

	STRUCTURI	CAPACITATE	SOSIRI	ÎNNOPTĂRI	DURATA MEDIE DE ȘEDERE
Național	47.1%	38.0%	74.4%	64.7%	-5.6%
Regiunea NORD-EST	42.7%	26.7%	48.7%	61.5%	8.7%
Bacău	-5.6%	-1.2%	51.5%	68.6%	11.3%
Botoșani	0.0%	-4.8%	-9.7%	-15.6%	-6.5%
Iași	50.0%	40.5%	55.4%	40.1%	-9.9%
Neamț	21.1%	12.1%	25.4%	45.7%	16.2%
Suceava	79.8%	48.4%	83.7%	81.3%	-1.3%
Vaslui	22.2%	-2.4%	0.6%	5.0%	4.4%

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Durata de ședere medie în cadrul pensiunilor agroturistice a fost de 1,88 nopți/turist în anul 2018. Deși durata medie la nivelul regiunii este sub media națională (1,92 nopți/turist), se remarcă o creștere a acesteia la nivelul Regiunii Nord-Est de 8,7%, de la 1,73 nopți/turist în 2015 la 1,88 nopți/turist în anul 2018, în timp ce media înregistrată la nivel național a scăzut cu 5,6%.

Județul Suceava a înregistrat în anul 2018 cea mai mare durată medie de ședere în pensiuni din mediul rural, de 2,13 nopți/turist, dar în scădere cu 1,3% față de 2015 (2,16 nopți/turist), urmat de județul Bacău cu 1,96 nopți/turist, în creștere cu 11,3% față de 2015 (1,76 nopți/turist).

Cea mai mare creștere a duratei medii de ședere a fost înregistrată în județul Neamț, de 16,2%, de la 1,42 zile în 2015 la 1,66 zile în 2018.

TABEL 29 – DURATA MEDIE DE ȘEDERE, PE JUDEȚE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2018

DURATA MEDIE DE ȘEDERE	ANUL 2015	ANUL 2016	ANUL 2017	ANUL 2018	2018 VS 2015
TOTAL	2,37	2,31	2,23	2,22	-6,4%
Regiunea NORD-EST	2,06	2,03	1,96	1,95	-5,2%
Bacău	2,60	2,51	2,52	2,48	-4,6%
Botoșani	1,81	1,77	1,76	1,72	-5,0%
Iași	1,84	1,83	1,71	1,69	-8,3%
Neamț	1,82	1,91	1,82	1,84	1,0%
Suceava	2,25	2,22	2,12	2,11	-6,2%
Vaslui	1,53	1,42	1,50	1,48	-3,1%

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

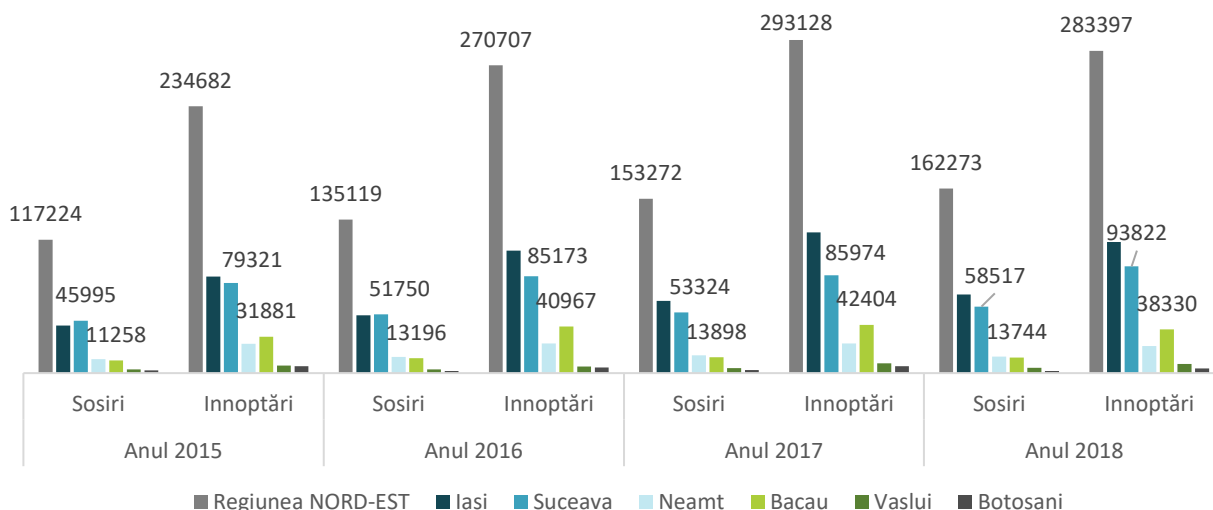
Regiunea Nord-Est a atras în anul 2018 un număr de 162,2 mii de turiști străini, reprezentând doar 5,8% din totalul turiștilor străini care au vizitat România (2,8 milioane turiști). Numărul acestora a crescut însă cu 38,4% în 2018 față de 2015, peste creșterea înregistrată la nivel național, de 24,9%.

Turiștii străini au înregistrat un total de 283,4 mii nopți de cazare în 2018, reprezentând 5,32% din totalul de înnoptări ale turiștilor străini înregistrate la nivel național (5,3 milioane nopți cazare), în creștere cu 20,8% față de 2015, peste creșterea de 19,2% înregistrată la nivel național.

Județul Iași a atras cel mai mare număr de turiști străini în anul 2018, 69 mii persoane (42,5% din total regional) care au înregistrat 115,4 nopți de cazare (35,7% din totalul regional), urmat de Suceava cu 58,5 mii persoane (36,1% din total regional) care au înregistrat 93,8 mii nopți de cazare (33,1% din totalul

regional). Celelalte 4 județe au înregistrat în total un procent 21,4%, 34,7 mii turiști care au petrecut 74,2 mii nopți cazare. Cel mai mic număr de turiști a fost atras de județul Botoșani, 1,8 mii turiști (1,5% din totalul regional) cu 4,2 mii nopți cazare, acesta fiind și singurul județ din regiune care a înregistrat o scădere în ceea ce privește numărul de vizitatori (cu 27,5% în anul 2018 față de 2015) și numărul de înnoptări (cu 32% în 2018 față de 2015).

FIGURĂ 129 – EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SOSIRI ȘI ÎNNOPTĂRI DE TURIȘTI STRĂINI ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN PERIOADA 2015-2018

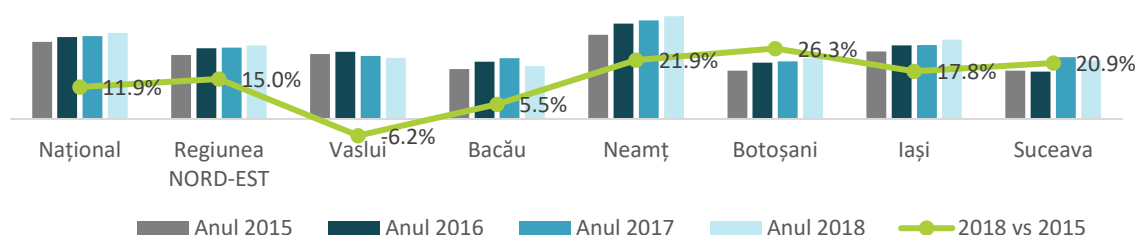
Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Datorită faptului că oferta turistică a regiunii nu este promovată unitar, structurile de cazare din Regiunea Nord-Est nu sunt utilizate la întreaga lor capacitate, după cum reiese din indicele de utilizare a capacității de cazare turistică calculat la nivelul regiunii, care a înregistrat valori modeste în intervalul 2015-2018. Deși acesta a crescut cu 15%, de la 23,9% în 2015 la 27,5% în 2018, cu aproape 3 procente mai mult decât creșterea înregistrată la nivel național (11,9%), media înregistrată la nivelul regiunii este sub media națională, cu cca 4,5 puncte procentuale.

Cu excepția județului Vaslui, care a înregistrat o scădere cu 6,2% (de la 24,3% în 2015 la 22,8% în 2018) a gradului de utilizare a structurilor de cazare, în condițiile în care și capacitatea de cazare a căzut cu 1,4%, restul județelor regiunii au avut o evoluție pozitivă. Județul Botoșani a înregistrat cea mai mare creștere a gradului de utilizare a capacității de cazare, cu 26,3% față de anul 2015.

Județul a cărui capacitate de cazare este cel mai bine utilizată este Județul Neamț, acesta înregistrând, pe întreg intervalul, valori peste media națională a indicelui de utilizare a capacității turistice, ajungând la 38,3% în anul 2018. Județul Bacău se remarcă, prin cel mai redus indice de utilizare a capacității de cazare turistică în anul 2018, de 19,7%.

FIGURĂ 130 – EVOLUȚIA INDICELUI DE UTILIZARE A CAPACITĂȚII DE CAZARE ÎN REGIUNEA NORD-EST ȘI LA NIVEL NAȚIONAL, ÎN PERIOADA 2015-2018

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Ramura turistică cu specific pescăresc se poate dezvolta pe teritoriul regiunii, având în vedere resursele naturale existente (râurile Prut și Siret, numeroase lacuri și iazuri, arii de protecție avifaustică), în special în partea estică, în județele Botoșani, Iași și Vaslui.

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

Participanții la studiul realizat în rândul Autorităților Publice Locale și Județene, Grupurilor de Acțiune Locală și reprezentanți ai mediului de afaceri, consideră în procent de 58,78% că turismul este un domeniu ce ar trebui susținut cu prioritate în Regiunea Nord-Est, situându-se pe locul 2, după agricultură (81,68%) în topul domeniilor care ar trebui sprijinite pentru dezvoltarea comunității.

Turismul s-a clasat pe primul loc în topul domeniilor care ar trebui susținute în mediul urban (69,44% din respondenți), în special în județul Neamț, unde a fost nominalizată de toți respondenții. Și la nivelul celorlalte județe este considerat important, deși de procente mai mici de respondenți: Iași cu 75%, Suceava cu 69,23%, Botoșani cu 66,67%, Bacău cu 57,14% și Vaslui cu 50 %.

La nivel rural, turismul se clasează pe locul 3, fiind nominalizat de un procent de 50,67% din respondenți ca domeniu a cărui susținut cu prioritate, înregistrând cele mai mari procente de susținători în județele Neamț (76,92%) și Suceava (75%). În procente mai mici este considerat ca domeniu prioritar pentru mediul rural, la nivelul județelor: Vaslui (22,22%), Iași (30%), Botoșani (38,46%) și Bacău (43,75%).

4.9. SITURI INDUSTRIALE

Pe teritoriul Regiunii Nord-Est au fost dezvoltate până în anul 2018 7 parcuri industriale¹⁹, în județele Bacău, Botoșani, Iași, Neamț și Suceava, având ca principale obiective derularea unor activități care să susțină dezvoltarea regiunii, creșterea numărului de locuri de muncă, atragerea investițiilor străine, crearea și dezvoltarea unor industrii de înaltă tehnologie:

- Parcul Industrial HIT Hemeiuș, cu o suprafață totală de 10,85 ha, din care 4,06 ha construită, este destinat companiilor din domeniul Tehnologiei Informațiilor și Comunicațiilor. Pe lângă serviciile de bază incluse în taxa de servicii, acesta oferă și servicii suport precum: servicii de e-marketing, promovare/publicitate, servicii de transport, servicii de asistență medicală, servicii bancare, plasament și asigurări, servicii de posta și curierat, servicii de închiriere spații pentru conferințe, întâlniri de afaceri, servicii de instruire/certificări, servicii de catering, organizare evenimente, servicii de secretariat, servicii de selecție și recrutare personal – HR, servicii suport administrativ și servicii de depozitare.

¹⁹ <https://www.mdrap.ro/administratie/-8388>

- Parcul Industrial Botoșani, cu o suprafață totală de 12,95 ha, oferă locații pentru companii din industria prelucrătoare, de distribuție și de prestări servicii. Alte servicii suport puse la dispoziția beneficiarilor: asistență în recrutarea de personal și management executiv, servicii de finanțe-contabilitate și audit, informatică, asistență juridică, asistență medicală, transport persoane și marfă, consiliere pentru proiecte de finanțare, parcare.
- Parcul Industrial Ceahlău Piatra Neamț, cu o suprafață de 10,44 ha, din care 3,15 ha suprafață dezvoltată, oferă locații pentru companii din industria ușoară, construcții de mașini, etc., dar și servicii suport în afara serviciilor de bază, precum: pază, pază împotriva incendiilor, asistență medicală, servicii de proiectare, servicii de întreținere a imobilelor, utilajelor, instalațiilor, servicii de expediție, încărcare - descărcare, utilizarea macaralelor, a căii ferate, distribuția utilităților și întreținerea liniilor aferente.
- Parcul Industrial Siret, cu o suprafață de 21,15 ha, din care 15,85 ha suprafață dezvoltată, se adresează companiilor din sectorul producție.
- Parcul Industrial Miroslava 1 și 2 - cele două parcuri sunt situate în comuna Miroslava, județul Iași și oferă rezidenților o suprafață de 46,4 ha și respectiv 25,2 ha.
- Parcul Industrial Iași.

TABEL 30 - PARCURI INDUSTRIALE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

JUDEȚ	LOCALITATE	DENUMIRE
Bacău	Hemeiuș	Parcul Industrial HIT Hemeiuș (S.C. "Parc Industrial HIT" S.R.L.)
Botoșani	Botoșani	Parcul Industrial Botoșani (asocierea constituită din: S.C. „Electromining” S.A., S.C. „Electrocontact” S.A., S.C. „Mecanica” S.A., Consiliul Local al Municipiului Botoșani)
Iași	Miroslava	Parcul Industrial Miroslava 1 și 2 (UAT comuna Miroslava , Consiliul Local al comunei Miroslava și Bogdan Eugen Drăgan, administrate de Miroslava Industrial Parc SRL)
Neamț	Piatra Neamț	Parcul Industrial Ceahlău Piatra Neamț (S.C. „Mecanica Ceahlău” S.A.)
Suceava	Siret	Parcul Industrial Siret
Iași	Lețcani	Parcul Industrial Iași

Sursa: <https://www.adrnorddest.ro/>, <https://www.mdrap.ro/administratie/-8388>

4.10. INFRASTRUCTURA DE SPRIJIN A AFACERILOR

În județul Suceava, în localitatea Plopeni, funcționează Centrul Economic Bucovina care pune la dispoziția mediului de afaceri: spații pentru expoziții, conferințe, activități de cercetare etc.

În județul Botoșani se remarcă incubatorul de afaceri pentru IMM-uri Botoșani care oferă servicii de incubare afaceri pentru IMM-uri nou înființate sau deja existente.

Rubik Hub structură de sprijinire a startup-urilor și a IMM-urilor inovatoare din Regiunea Nord-Est, înființat în anul 2017 în Piatra Neamț are ca misiune dezvoltarea ecosistemului antreprenorial din Regiunea Nord-Est prin conectarea, educarea, încurajarea oamenilor și inspirarea fondatorilor de startup-uri, pentru dezvoltarea unor companii de succes.

În județul Iași, în localitatea Valea Adâncă funcționează Parcul Științific și Tehnologic TEHNOPOLIS, care a fost realizat în scopul utilizării rezultatelor activității de cercetare, aplicării tehnologiilor avansate din economie și creșterii participării instituțiilor de învățământ superior la procesul de dezvoltare economico-socială prin știință și tehnologie. Acesta oferă la prețuri mici spații de birouri, de producție, spații pentru conferințe și expoziții, servicii de incubare pentru start-up-uri, iar în ceea ce privește zona de cercetare dezvoltare dispune de laboratoare de evaluări mediu, criogenie și biotehnologii.

TABEL 31 – STRUCTURI DE SPRIJIN A AFACERILOR ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

JUDEȚ	LOCALITATE	DENUMIRE	ALTE DETALII
Bacău	Bacău	Centrul de Afaceri si Expoziții "Mircea Cancicov"	Centrul cuprinde un incubator de afaceri de 5 nivele, o sală de conferințe cu trei nivele și un spațiu de expoziție
Vaslui	Bârlad	Centrul de Afaceri Tutova Bârlad	Facilități pentru IMM-uri, investitori străini, Dezvoltarea industriilor constructoare de mașini, textila și alimentara, etc
Vaslui	Vaslui	Centrul de resurse pentru afaceri (CRAV)	Susține spiritul antreprenorial și contribuie la creșterea competitivității IMM-urilor
Suceava	Cacica	Centrul de Afaceri Multicultural – Cacica	Activități culturale, spații de realizare a produselor tradiționale, servicii de consultanță pentru agenții economici
Iași	Iași	IDEO - Centrul de Sprijinire si Dezvoltare a Afacerilor	Încurajare și susținerea afacerilor start up prin servicii de consultanta in management, etc
Iași	Iași	Centrul de sprijinire și dezvoltare a afacerilor "Carol"	Atragere de investiții, dezvoltare durabilă a economiei locale
Iași	Iași	Axa – Centru verde de consultanță în afaceri	Atragere de investiții, impulsionarea dezvoltării economice a județului Iași
Iași	Valea Adâncă	Parcul Științific și Tehnologic TEHNOPOLIS	Spații de birouri, de producție, spații pentru conferințe și expoziții, servicii de incubare pentru start-up-uri, iar în ceea ce privește zona de cercetare dezvoltare dispune de laboratoare de evaluări mediu, criogenie și biotehnologii
Neamț	Piatra Neamț	Rubik Hub	Structură de sprijinire a startup-urilor și a IMM-urilor inovatoare, având drept obiectiv dezvoltarea unui ecosistem antreprenorial bazat pe inovare
Botoșani	Botoșani	Incubatorul de afaceri pentru IMM-uri Botoșani	Servicii de incubare afaceri pentru IMM-uri nou înființate sau deja existente
Suceava	Plopeni	Centrul Economic Bucovina	Spații pentru expoziții, conferințe, activități de cercetare

Sursa: BORG DESIGN, baza de date Listă firme

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

În ceea ce privește măsurile de sprijin a afacerilor oferite de către Grupurile de Acțiune Locală identificate în urma aplicării chestionarelor, au fost identificate următoarele aspecte, prezentate detaliat pentru fiecare județ:

- Grupurile de Acțiune Locală din Județul Bacău participante la studiu susțin dezvoltarea afacerilor din județ în principal prin dezvoltarea de proiecte în parteneriat cu mediul de afaceri și oferirea de servicii pentru dezvoltarea afacerilor (cursuri, consultanță, etc.). În proporție mai mică acestea se implică prin oferirea infrastructurii de sprijin pentru afaceri și participarea în rețele regionale, naționale și internaționale (clustere etc.). De asemenea, o altă măsură implică accesarea de fonduri nerambursabile prin Programul PNDR 2014 – 2020 pe care le pun ulterior la dispoziție mediului de afaceri.
- Grupurile de Acțiune Locală din Județul Botoșani susțin dezvoltarea afacerilor din județ în principal prin dezvoltarea de proiecte în parteneriat cu mediul de afaceri și oferirea de servicii pentru dezvoltarea afacerilor (cursuri, consultanță, etc.). În mai mică măsură, acestea se implică în susținerea mediului de afaceri, prin participarea în rețele regionale, naționale și internaționale (clustere etc.) și prin oferirea infrastructurii de sprijin pentru afaceri.
- În județul Iași, Grupurile de Acțiune Locală oferă sprijin mediului de afaceri prin oferirea de servicii pentru dezvoltarea afacerilor (cursuri, consultanță, etc.) și infrastructuri de sprijin pentru afaceri, dar și dezvoltarea de proiecte în parteneriat cu mediul de afaceri, participarea în rețele regionale, naționale și internaționale (clustere, etc.) și finanțarea proiectelor prin intermediul programului PNDR 2014-2020.
- Pentru județul Vaslui, toate Grupurile de Acțiune Locală au declarat că oferă sprijin mediului de afaceri prin oferirea de servicii pentru dezvoltarea afacerilor (cursuri, consultanță, etc.), și, de asemenea, infrastructuri de sprijin pentru afaceri și participă în rețele regionale, naționale și internaționale (clustere, etc.).

4.11. AGRICULTURĂ

La nivelul Regiunii Nord-Est, mediul rural este format din 506 comune și 2,414 sate. Suprafața agricolă a regiunii reprezenta în anul 2017, 14,5% (2,1 milioane ha) din suprafața agricolă a României, cea mai mare pondere fiind deținută de județul Vaslui (18,9%), urmat de Botoșani (18,5%) și Iași (17,9%). Cele mai mari suprafețe arabile sunt în județele Botoșani și Vaslui, unde suprafața arabilă reprezintă 76%, respectiv 73% din suprafața agricolă. Județele Iași (11,6 mii ha, 37,4% din suprafața viticolă a regiunii) și Vaslui (11,4 mii ha, 35,5% din suprafața viticolă a regiunii) dețin cele mai mari suprafețe viticole, iar Iași cea mai mare suprafață destinată livezilor și pepinierelor pomicele (6783 ha, 35,5% din suprafața pomicolă a regiunii). Suceava deține cea mai mare suprafață destinată fânețelor și pășunilor (164,7 mii ha, 23,8% din suprafața destinată fânețelor și pășunilor din regiune).

Cea mai mare suprafață cu păduri și vegetații forestiere o deține județul Suceava, cu 453,6 mii ha, reprezentând 36,8% din suprafața totală a regiunii acoperită de astfel de vegetație, urmat de Bacău cu 281 mii ha (22,8%) și Neamț (21,2%).

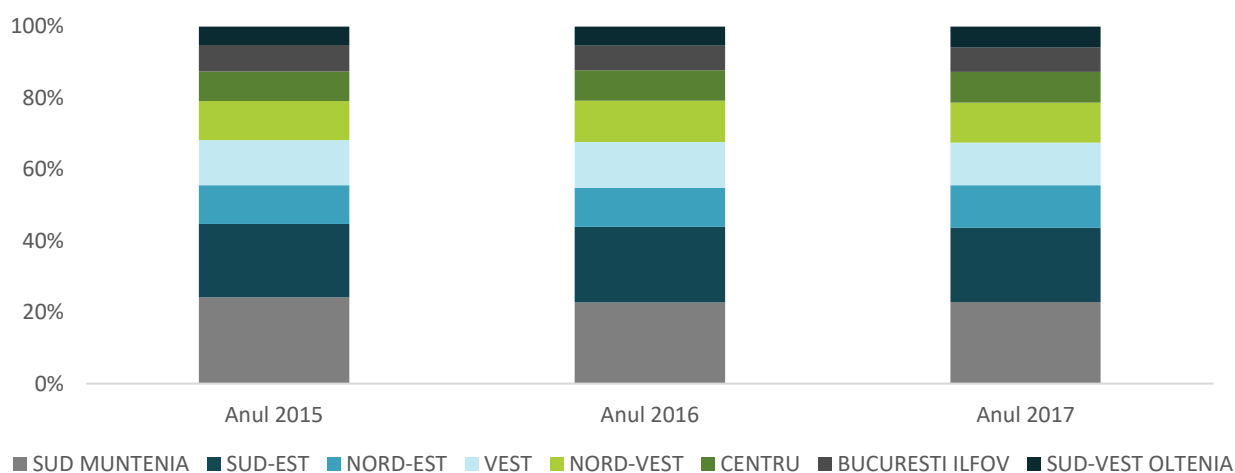
Cifra de afaceri rezultată din agricultura practică la nivelul Regiunii Nord-Est a fost în anul 2017 de 3,87 mld lei, în creștere cu 29,3% față de anul 2015 (2,9 mld RON), cu 12,4 puncte procentuale mai mult decât creșterea înregistrată la nivel național (17%).

Astfel, contribuția Regiunii Nord-Est la formarea cifrei de afaceri naționale din agricultură (32,37 mld lei) a crescut cu 1,14 puncte procentuale, de la 10,8 % în anul 2015 la 11,91% în anul 2017, clasând regiunea pe locul 3, după Regiunea Sud Muntenia cu 22,85% (7,39 mld lei) și Regiunea Sud Est cu 20,81% (6,7 mld RON).

Județul Vaslui are cea mai mare contribuție la formarea cifrei de afaceri din agricultură a Regiunii Nord-Est, acesta ajungând la 1,1 mld RON (28,72%) în anul 2018, în creștere cu 41,8% față de anul 2015, urmat de județul Iași cu 1 mld RON, în creștere cu 19,2% față de 2015 și Bacău cu 0,6 mld RON (15,74%), în creștere cu 53,7% față de 2015.

În măsură mai mică contribuie la cifra de afaceri rezultată din agricultură a regiunii, județele: Botoșani cu 0,4 mld RON (11,93%), cu o creștere cu 36,6% față de 2015 și Neamț cu 0,4 mld RON în creștere cu doar 0,7% față de 2015. Suceava se află pe ultimul loc, cu cea mai mică cifră de afaceri rezultată din agricultură, de 0,2 mld RON (4,66%), în creștere cu 29,6% față de 2015.

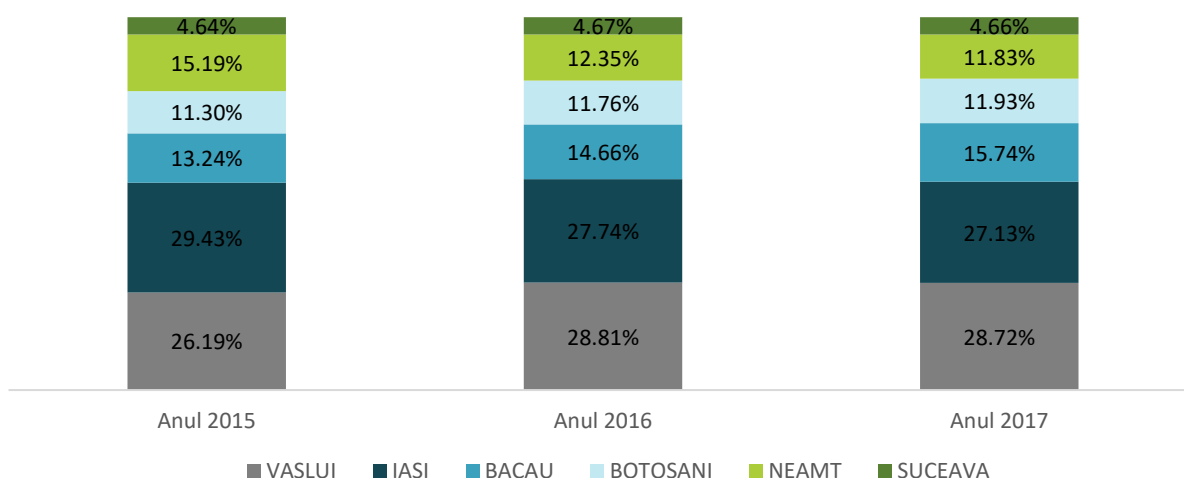
FIGURĂ 131 – PONDEREA REGIUNILOR LA FORMAREA CIFREI DE AFACERI NAȚIONALE ÎN AGRICULTURĂ (2015-2017)

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Județul Vaslui are cea mai mare contribuție la formarea cifrei de afaceri din agricultură a Regiunii Nord-Est, acesta ajungând la 1,1 mld RON (28,72%) în anul 2017, în creștere cu 41,8% față de anul 2015, urmat de județul Iași cu 1 mld RON, în creștere cu 19,2% față de 2015 și Bacău cu 0,6 mld RON (15,74%), în creștere cu 53,7% față de 2015.

FIGURĂ 132 – PONDEREA JUDEȚELOR LA FORMAREA CIFREI DE AFACERI DIN AGRICULTURĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017

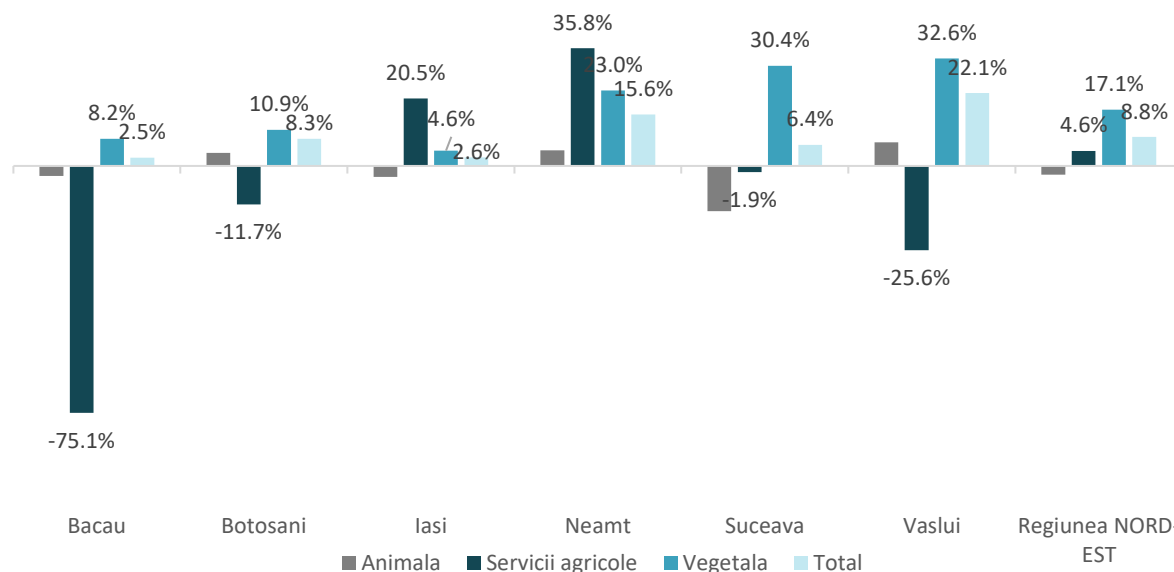
Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Valoarea producției agricole a Regiunii Nord-Est a crescut cu 8,8% în anul 2017, de la 11,32 mld RON în 2015 la 12,31 mld RON în anul 2017, cu 5,4 puncte procentuale mai puțin decât creșterea înregistrată la nivel național (14,2%), creștere datorată în special creșterii producției vegetale cu 17,1% și a serviciilor agricole cu 4,6%.

Ca pondere în producția națională animală, Regiunea Nord-Est a pierdut în anul 2017 0,5 puncte procentuale, scăzând de la 19,4% în 2015 la 18,9% în 2017.

Valoarea producției animale a scăzut cu 2,6%, de la 4,72 miliarde RON în anul 2015, la 4,6 miliarde RON în anul 2017, în condițiile în care la nivel național s-a înregistrat o ușoară creștere (0,1%). Această scădere a producției animale la nivelul Regiunii Nord-Est se datorează reducerii în 2017 cu 1,8 miliarde RON (-13,8%) a valorii înregistrate de județul Suceava, care în anul 2015 contribuia cu 13,3 miliarde RON (28,3%) la producția animală a regiunii. Pierderea înregistrată de județul Suceava, cumulată cu pierderile înregistrate de județele Bacău de 190,13 mil RON (-3,3%) și Iași 241,75 mil RON (-3,3%) nu este compensată de creșterile înregistrate de județele Vaslui cu 424 mil RON (+7,2%), Neamț cu 293,24 mil RON (+4,7%) și Botoșani cu 315,91 mil RON (+4%).

FIGURĂ 133 – VARIAȚIA PRODUCȚIEI PE SECTOARE AGRICOLE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017 VS. 2015

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

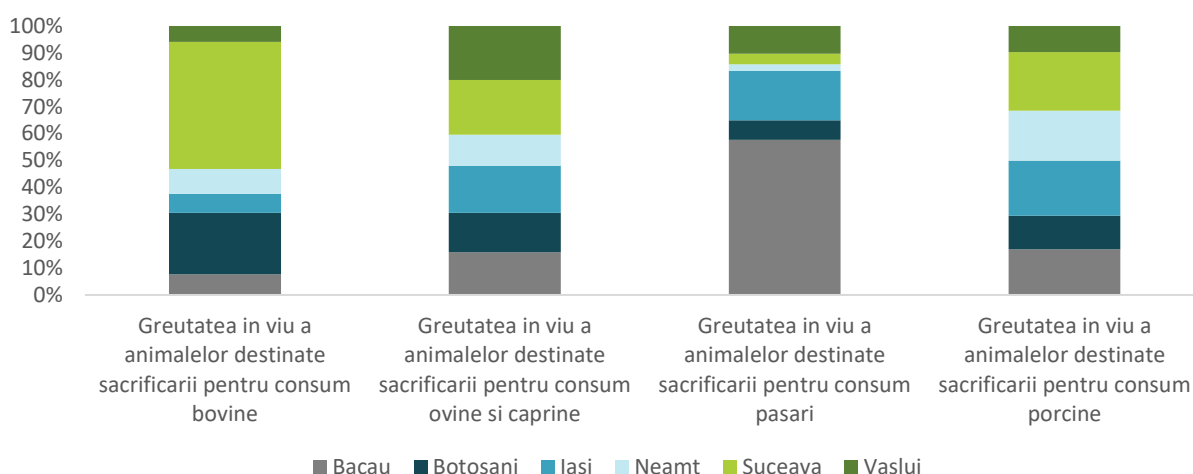
TABEL 32 - VARIAȚIA PRODUCȚIEI PE SECTOARE AGRICOLE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015, 2016, 2017

ANUL	RAMURA AGRICOLĂ	(MLD LEI)								
		Sud-Muntenia	Sud-Est	Nord-Est	Sud-Vest Oltenia	Nord-Vest	Vest	Centru	București - Ilfov	Total
Anul 2015	Animală	3.84	3.47	4.72	2.49	3.49	2.62	3.54	0.14	24.32
	Servicii agricole	0.19	0.27	0.08	0.08	0.05	0.07	0.05	0.06	0.86
	Vegetală	9.34	8.23	6.52	5.21	5.05	4.34	4.41	0.47	43.57
	Total	13.37	11.97	11.32	7.78	8.60	7.03	8.00	0.68	68.75
Anul 2016	Animală	3.72	3.26	4.56	2.33	3.37	2.55	3.37	0.13	23.29
	Servicii agricole	0.15	0.27	0.07	0.05	0.02	0.08	0.03	0.23	0.90
	Vegetală	9.39	8.50	6.51	5.43	5.37	4.99	4.49	0.48	45.16
	Total	13.26	12.02	11.14	7.82	8.76	7.62	7.89	0.84	69.35
Anul 2017	Animală	3.80	3.42	4.60	2.38	3.56	2.87	3.56	0.14	24.33
	Servicii agricole	0.12	0.24	0.08	0.05	0.03	0.08	0.05	0.29	0.95
	Vegetală	11.15	10.22	7.63	7.43	5.96	5.54	4.73	0.56	53.22
	Total	15.07	13.88	12.31	9.86	9.54	8.49	8.34	0.99	78.49

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

În domeniul zootehnic, la nivelul Regiunii Nord-Est se remarcă: creșterea păsărilor, în special în județele Bacău, Iași și Vaslui, urmată de creșterea porcinelor, în special în județele Suceava, Iași, Neamț și Bacău, bovine în Suceava și Botoșani, iar ovine și caprine în Suceava, Vaslui și Iași.

FIGURĂ 134 – PRODUCȚIA ZOOTEHNICĂ PE JUDEȚE ALE REGIUNII NORD-EST (TONE GREUTATE VIE) ÎN ANUL 2017

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

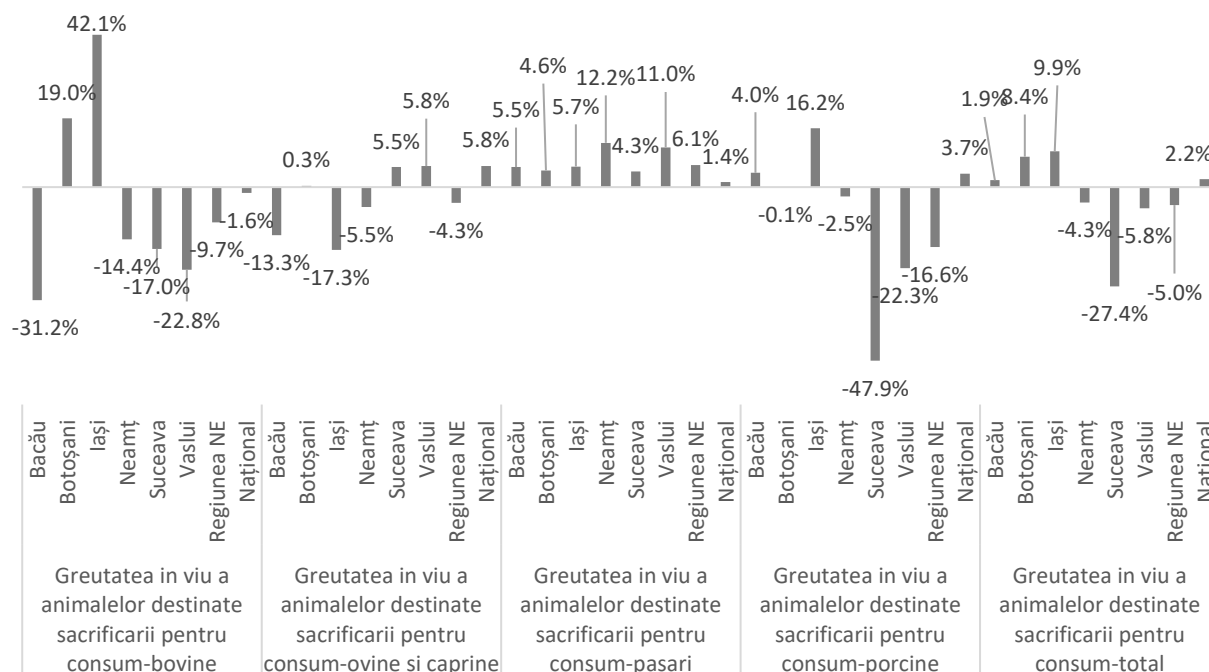
Domeniul zootehnic a fost foarte bine reprezentat în județul Suceava înainte de 1989, după care a înregistrat o scădere mare datorită desființării unităților de stat. Treptat, activitatea zootehnică a înregistrat o evoluție pozitivă, începând să se dezvolte din nou în zona privată. Scăderea efectivului de animale și a producției animale bovine din ultimii ani s-a datorat în principal plecării populației apte de muncă în străinătate, în țară rămânând în general nepoții în grija bunicilor. Nemaivând cine să cosească fânul, oamenii nu au mai avut cu ce hrăni animalele și au început să renunțe la ele. De asemenea, prețul scăzut al laptelui și al cărnii a descurajat micii producători să se ocupe cu creșterea animalelor, nefiind profitabilă vânzarea acestora către societățile mari.

Apariția pericolului de pestă porcină africană a condus la scăderea vânzărilor de carne de porc și prin urmare la scăderea investițiilor în fermele porcine pentru a evita riscul unor pierderi majore.

Lipsa de asociativitate, subvențiile acordate numai pentru animalele luate în control sau de rasă, precum și legislația care prevede impozitarea pe norma de venit a celor care cresc mai multe animale (în cazul bovinelor pragul minim de impozitare este de 2 capete, porcinelor de 6 capete, al caprinelor de 25 de capete și ovinelor 50 de capete conform Codului Fiscal) au determinat micii producători să renunțe la creșterea animalelor.

Astfel, în 2017 se constată un declin semnificativ al producției animale față de 2015, în special în ceea ce privește bovinele și porcinele.

FIGURĂ 135 – VARIAȚIA GREUTĂȚII ÎN VIU A ANIMALELOR DESTINATE PENTRU CONSUM ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017 VS. 2015

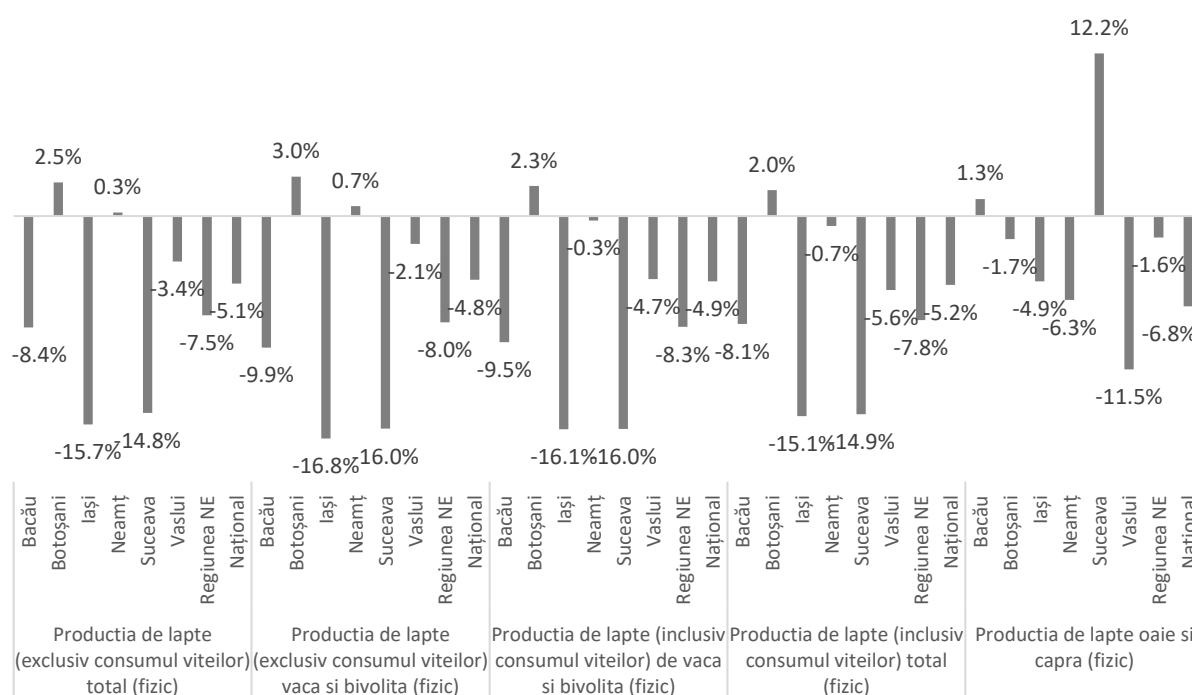
Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Greutatea în viu a animalelor destinate sacrificării pentru consum bovine a scăzut cu 9,7% la nivelul Regiunii Nord-Est, cu 8,1 puncte procentuale mai mult decât media națională (1,6%), în special datorită declinului cu 17% înregistrat de Suceava (-5072 tone). Cu excepția județelor Botoșani (+19%) și Iași (+42,1%), restul județelor au înregistrat scăderi în 2017 față de 2015.

Greutatea în viu a animalelor destinate pentru consum - porcine a scăzut de asemenea în anul 2017, cu 16,6% în Regiunea Nord-Est, în condițiile în care la nivel național s-a înregistrat o creștere de 3,7% în anul 2017 față de anul 2015. Declinul este de asemenea datorat în mare măsură reducerii volumului înregistrat de județul Suceava cu 47,9% (-12 mii tone). Cu excepția județelor Bacău (+4%) și Iași (+16%), putem constata un declin și la nivelul celorlalte județe ale regiunii.

La polul opus se află sectorul avicol, care a înregistrat o evoluție pozitivă în toate județele regiunii, greutatea în viu a animalelor destinate sacrificării pentru consum - păsări crescând cu 6,1% în anul 2017 față de anul 2015, cu 4,7 puncte mai mult decât creșterea înregistrată la nivel național. Ce mai mare creștere procentuală a fost înregistrată de județul Neamț, cu 12,2%, reprezentând 296 tone, iar cea mai mare creștere valorică de județul Bacău, cu 3182 tone (5,5%).

FIGURĂ 136 – VARIAȚIA PRODUCȚIEI DE LAPTE ÎN REGIUNEA NORD-EST ȘI NAȚIONAL, 2017 VS. 2015

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

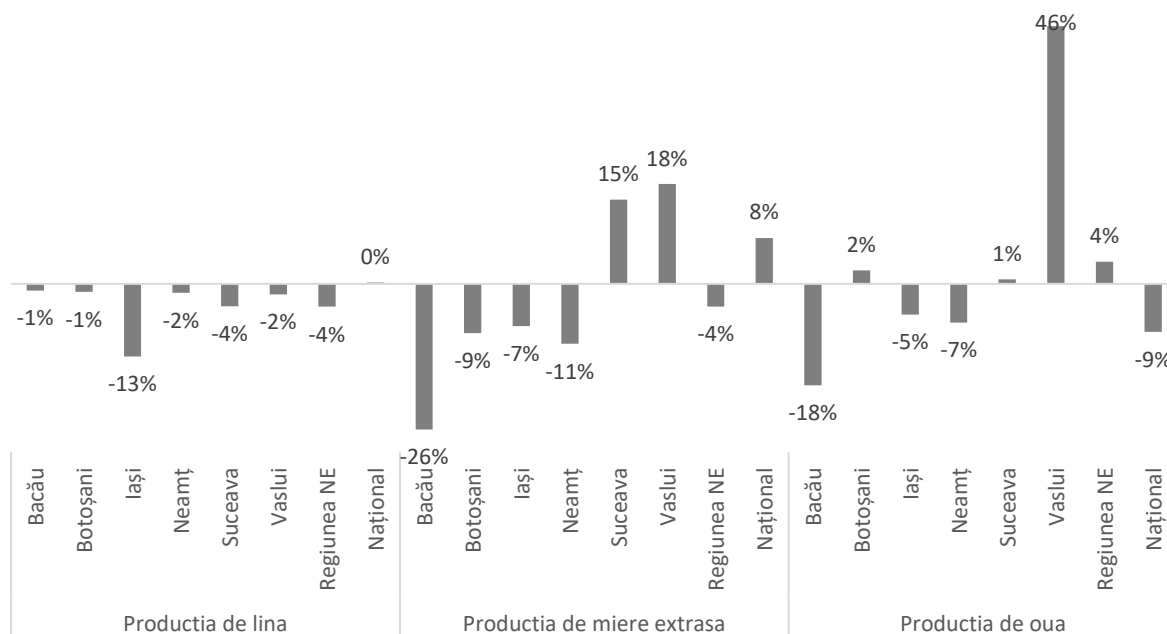
Și producția de lapte a scăzut la nivelul regiunii: producția lapte (exclusiv consumul viteilor) totală cu 7,5%, cu 2,4 puncte procentuale mai mult decât scăderea înregistrată la nivel național, producția de lapte (exclusiv consumul viteilor) vacă și bivolită cu 8%, cu 3,6 puncte procentuale mai mult decât scăderea înregistrată la nivel național și cea a producției de lapte de oaie și capră cu 1,6%, cu 4,8 puncte procentuale mai puțin însă decât scăderea înregistrată la nivel național.

Producția de lână a scăzut, de asemenea, cu 4,1% în 2017 față de 2015 în Regiunea Nord-Est, spre deosebire de tendința de creștere, chiar dacă mică, înregistrată la nivel național (0,3%), declinul fiind înregistrat la nivelul tuturor județelor regiunii.

Producția de miere extrasă a înregistrat de asemenea o tendință de scădere în anul 2017, cu 4% față de 2015, în condițiile unei creșteri cu 8,2% înregistrată la nivel național. Cu excepția județelor Suceava (+15%) și Vaslui (+17,8%), celelalte județe au înregistrat scăderi ale producției de miere.

Producția de ouă la nivelul Regiunii Nord-Est a crescut cu 3,9% în 2017 față de 2015, deși la nivel național s-a înregistrat o reducere cu 8,5%. Cea mai mare creștere a fost înregistrat de județul Vaslui (45,9%). Tot creștere, deși mai mică, poate fi remarcată și la nivelul județelor Botoșani (2,4%) și Suceava (3,9%), în timp ce județele Bacău (-18,1%), Neamț (-6,9%) și Iași (-5,4%) au înregistrat scăderi în producția de ouă.

FIGURĂ 137 – VARIAȚIA PRODUCȚIEI ALTOR PRODUSE DE ORIGINE ANIMALĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST ȘI NAȚIONAL, 2017 VS. 2015

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

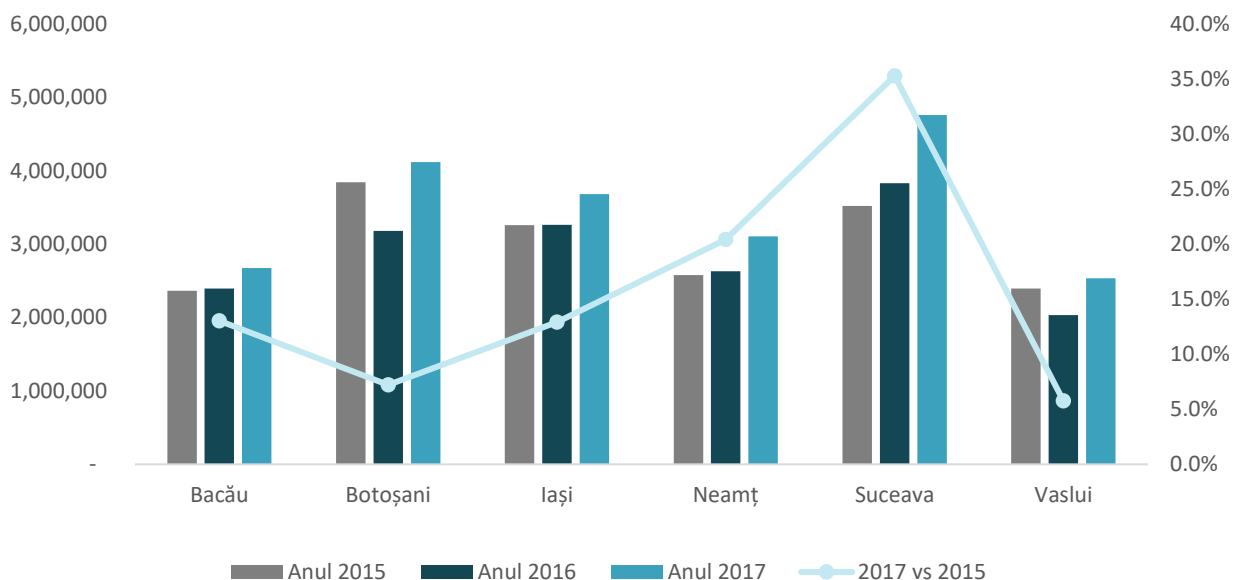
Principalele culturi vegetale cultivate la nivelul Regiunii Nord-Est în anul 2017 sunt: cerealele (porumb, grâu și secară), furajele, cartofii, plantele uleioase și sfecla de zahăr. Regiunea produce 40,5% din producția națională de fasole boabe, 38,7% din secară, 25,3% din cânepa pentru fibrăplante, 31% producția sfeclei de zahăr și 27,8% din cartofii de toamnă. În 2017 se remarcă o creștere cu 27% a producției de rapiță la nivelul regiunii, cererea mare pe piață determinând producătorii agricoli să-și îndrepte atenția către cultivarea acesteia.

Valoarea producției agricole vegetale a crescut cu 17,1%, de la 6,52 miliarde lei în 2015 la 7,63 miliarde lei în 2017, deși ca pondere în producția națională a pierdut 0,8 puncte procentuale, scăzând de la 16,5% în 2015 la 15,7% în 2017.

Producția vegetală a regiunii a crescut în anul 2017 cu 16,2%, de la 17,96 milioane tone în 2015 la 20,9 milioane tone în 2017. Județul Suceava, care deține și cea mai mare pondere în producția vegetală a regiunii (22,8%) a înregistrat cea mai mare creștere cu 35,3%, urmat de Neamț cu 20,4%.

Cele mai mici creșteri sunt înregistrate în județele Vaslui (5,8%) și Botoșani (7,2%).

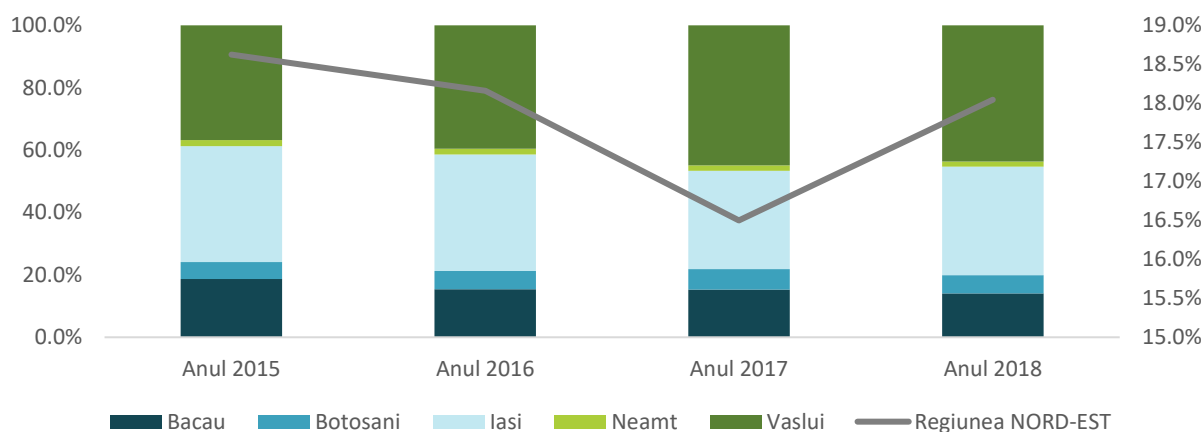
FIGURĂ 138 – VARIAȚIA PRODUCȚIEI VEGETALE ÎN REGIUNEA NORD-EST ÎN 2017 VS 2015

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Producția de struguri a Regiunii Nord-Est a crescut cu 38,8% (de la 148,7 mii tone la 206,5 mii tone) în intervalul 2015-2018, cu 4,5 puncte procentuale mai puțin decât creșterea înregistrată la nivel național. Ponderea acestora în totalul național a scăzut, în schimb, de la 18,6% în 2015 la 18%. Contribuția cea mai mare la producția viticolă a regiunii o are județul Vaslui (43,7%), în creștere cu 65% în anul 2018 față de 2015, urmat de județul Iași (34,8%) și Bacău (14%).

FIGURĂ 139 – EVOLUȚIA PRODUCȚIEI DE STRUGURI PE JUDEȚE ȘI LA NIVELUL REGIUNII NORD-EST, 2015 - 2018

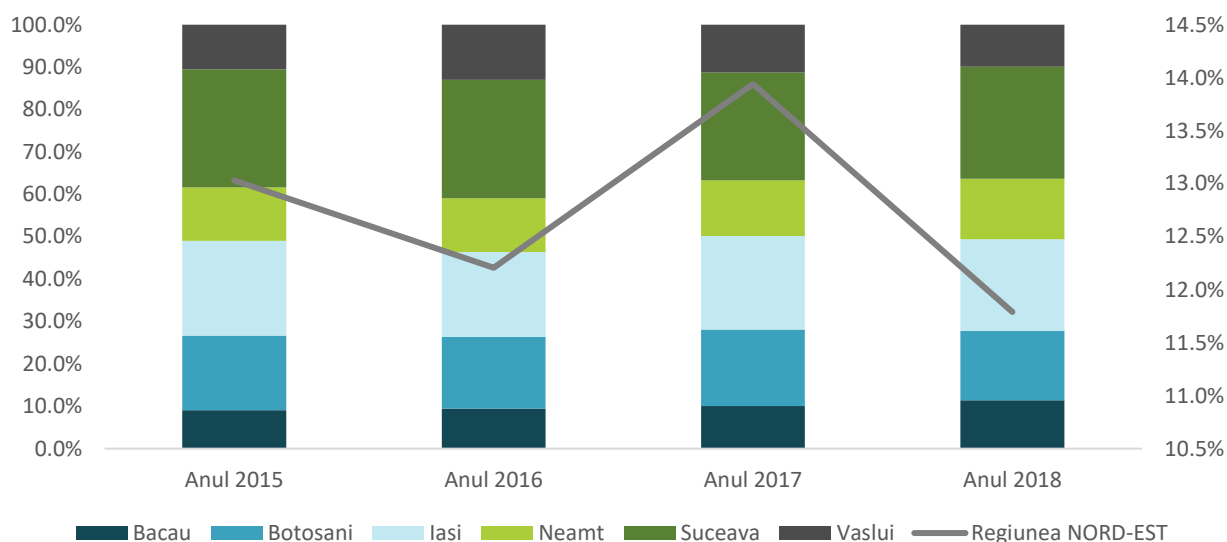

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Producția pomicolă a regiunii a crescut, de asemenea, cu 11,4%, de la 159,6 tone în 2015 la 213,8 tone în 2018. Creșterea înregistrată de Regiunea Nord-Est este cu 0,4 puncte procentuale sub creșterea înregistrată la nivel național. Principalele producții de fructe sunt: mere (44,6%), prune (26,8%) și cireșe și vișine (12,2%).

Deși pomicultura este practică la nivelul tuturor județelor regiunii, se remarcă județele: Suceava, cu o pondere de 26,4% din producția de fructe a regiunii, Iași cu 21,7%, Botoșani cu 16,4% și Neamț cu 14,3%.

FIGURĂ 140 – CONTRIBUȚIA JUDEȚELOR REGIUNII NORD-EST LA PRODUCȚIA POMICOLĂ, ÎN PERIOADA 2015-2018

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Pescuit și acvacultura

La nivel european²⁰, acvacultura furnizează aproape 20% din producția de pește și oferă locuri de muncă pentru aproximativ 85000 de persoane. Actorii din acest sector sunt în principal IMM-uri sau microîntreprinderi din zone rurale și de coastă. Acvacultura este unul din sectoarele producției alimentare cu cea mai rapidă dezvoltare, furnizând aproape jumătate din cantitățile de pește consumate. Creșterea competitivității acestui sector este încurajată la nivelul Uniunii Europene, datorită rolului important în ceea ce privește accesul la resurse alimentare, securitate alimentară, creștere economică și ocupare a forței de muncă.

Importanța acestui sector în economia națională este dată mai ales de rolul pe care îl are prin potențialul de resurse alimentare și de materie primă pentru valorificare, prin rolul activ în crearea și menținerea serviciilor de mediu, în special prin generarea și menținerea zonelor umede și a biodiversității ihtiologice și avifaunistice și prin stimularea vitalității la nivelul comunităților și economiilor locale²¹.

Fauna acvatică a Regiunii Nord-Est provenită din pescuit și acvacultură, cuprinde specii de pești precum: păstrăvul, plătica, bibanul, șalăul, crapul, carasul etc. Pescuitul se practică în lacuri precum: Stâncă Costești, Răcăciuni sau Berești, bălți, dar și în apele curgătoare care traversează regiunea (Prut, Siret etc).

Cifra de afaceri provenită din pescuit și acvacultură a crescut la nivelul regiunii, în perioada analizată, cu 42%, de la 37,8 milioane lei în 2015 la 53,7 milioane lei în 2017, clasând regiunea pe locul 2 la nivel național, după Regiunea Sud Est, cu o pondere de 15,7% în totalul cifrei de afaceri generat de acest sector. Numărul total de întreprinderi active în acest sector a fost în anul 2017 de 91 unități, care încadrau 507 salariați.

Pescuitul și acvacultura sunt practicate la nivelul tuturor județelor regiunii, dar mai intensiv în județele Iași, Botoșani și Neamț.

²⁰ https://ec.europa.eu/fisheries/cfp/aquaculture_ro

²¹ <https://www.madr.ro/docs/fep/programare-2014-2020/Strategia-Nationala-a-Sectorului-Pescareasc-2014-2020-update-apr2014.pdf>

În cadrul consultărilor actorilor urbani în Regiunea Nord-Est, în cadrul întâlnirii de lucru din județul Botoșani, reprezentantul Consiliului Județean menționează că în ceea ce privește piscicultura în zonă, aceasta este considerată un punct tare, ținând cont de suprafața mare de luciu de apă existent.

TABEL 33 - PRINCIPALII INDICATORI AI ÎNTREPRINDERILOR ACTIVE ÎN SECTORUL PESCUIT ȘI PISCICULTURĂ, PE JUDEȚE ALE REGIUNII NORD-EST, 2017

JUDET	CIFRA DE AFACERI ANUL 2017	INTREPRINDERI ACTIVE ANUL 2017	SALARIAȚI ANUL 2017
BACĂU	2,972,494	11	45
BOTOȘANI	13,556,738	13	119
IAȘI	17,739,410	23	179
NEAMȚ	10,108,551	12	46
SUCEAVA	4,756,068	15	48
VASLUI	4,545,503	17	70
Regiunea Nord-Est	53,678,764	91	507

Sursa: Baza de date INS eDemos

Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași a obținut finanțare nerambursabilă de la Autoritatea de Management pentru Programul Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime 2014–2020 pentru înființarea unui Centru de consiliere pentru fermele de acvacultură la Stațiunea de Cercetare Dezvoltare pentru Acvacultură și Ecologie Acvatică (SCDAEA) Iași. Proiectul își propune înființarea și dotarea unui centru de consiliere pentru fermele de acvacultură din Regiunea Nord-Est, primul de acest fel în regiune, care, împreună cu o echipă de specialiști de la UAIC, să poată soluționa diferite probleme legate de tehnologii generale de acvacultură, analize ale apei și furajelor, servicii ecosistemice, conservarea mediilor umede, marketing și planuri de afaceri în acvacultură²².

Pescuitul este o activitate economică importantă, desfășurat în general în comunități rurale în scop comercial, dar și recreativ.

Consultarea actorilor regionali

Lipsa de forță de muncă, insuficiența sistemelor de irigații, accesul la piețele de desfacere, fragmentarea terenurilor și asociativitatea scăzută, sunt probleme destul de mari cu care se confruntă domeniul agricol la nivelul Regiunii Nord-Est.

În cadrul studiului efectuat, zonele identificate de respondenți ca fiind zonele cu cea mai ridicată producție agricolă sunt: zona Fălcu, pentru producția de grâu, în județul Vaslui; Valea Siretului (Filipinești, Berești Bistrița, Săucești și Sascut) pentru cultivarea porumbului, în județul Bacău, iar în județul Botoșani, pentru cultivarea cerealelor și plantelor oleaginoase, localitățile limitrofe ale Municipiului Botoșani, Municipiului Dorohoi, Orașului Săveni și Ripiceni.

La nivelul județelor Regiunii Nord-Est există numeroase zone cu potențial agricol nevalorificat, precum în județul Vaslui, comunele Puiești, Băcani, Coroiști, Perieni, Avrămești, Ciocani, Voinești care sunt în zone deosebit de favorabile pentru înființarea de plantații viticole și pomicele. În județul Bacău ar fi comunele Podul Turcului, Dealu Morii, Vulturești, dar al căror potențial nu este valorificat datorită lipsa forței de muncă, fragmentării terenurilor sau a unor probleme privind proprietatea terenurilor.

²² <http://www.uaic.ro/primul-centru-de-consiliere-pentru-fermele-de-acvacultura-din-regiunea-nord-est-va-fi-la-uaic/>

5. DISPARITĂȚI PE PIAȚA MUNCII. OCUPARE ȘI ȘOMAJ

5.1. PREZENTAREA PRINCIPALELOR ASPECTE CHEIE CONSTATATE

Resurse de muncă

- Resursele de muncă ale Regiunii Nord-Est, respectiv categoria de populație aptă să desfășoare o muncă utilă în una din activitățile economiei naționale, reprezentau, în anul 2017, 1.993.700 persoane. Media procentuală este de 56,4%, iar județele sunt apropiate de această valoare, notă discordantă făcând județul Neamț, cu o rată de ocupare de 64%. Aceasta sincopă se datorează unui număr scăzut de resurse de muncă, de doar 267.800 persoane, la nivelul județului.
- Diferențe sesizabile apar când urmărim rata de ocupare din prisma mediului urban și a celui rural, pe medii de vârstă, doar pe palierele:
 - 15-24 de ani, unde rata în urban este de doar 19%, față de 41,3% în rural și
 - 55-64 de ani, unde mediul urban ajunge la o rată de ocupare de doar 43,7%, în timp ce mediul rural rămâne la valori ridicate, de 72%.

Șomaj

- Rata șomajului (proporția șomerilor în populația activă) a înregistrat la nivelul regiunii Nord-Est o valoare de 5,6%. Pentru femei s-a înregistrat o rată a șomajului de 5,06%, mai mică decât cea pentru bărbați (6,53%).
- Analizând defalcarea pe județe a disparității urban-rural în ceea ce privește numărul de șomeri, cu excepția județului Botoșani, putem observa că întreaga regiune este, de fapt, marcată de manifestări ale șomajului, având o zonă severă în județul Vaslui.
- Acordarea venitului minim garantat pentru categoriile defavorizate a condus la refuzul acestora de a munci, datorită faptului că de cele mai multe ori veniturile sunt comparabile.

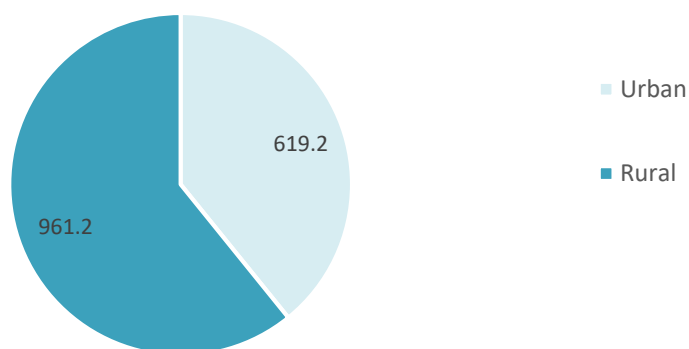
5.2. RESURSE DE MUNCĂ, POPULAȚIE OCUPATĂ – RATĂ DE OCUPARE

Resursele de muncă ale Regiunii Nord-Est, respectiv categoria de populație aptă să desfășoare o muncă utilă în una din activitățile economiei naționale, însuma, în anul 2017, aproximativ 1,993,700 persoane, adică 16,03% din numărul total al persoanelor ce reprezentau resursa de muncă al României. Situația cea mai favorabilă se remarcă în cazul județului Iași, unde se înregistrau 363,700 de persoane, la polul opus aflându-se județele mai mici – Botoșani și Vaslui, cu 233,800 de persoane, respectiv 225,900 de persoane.

Calculul privind piața muncii și rata șomajului au fost efectuate atât de Biroul Internațional al Muncii (BIM), cât și de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM). Cu toate acestea, diferențele dintre rezultatele furnizate de cele două instituții sunt semnificative. Aceste diferențe par să fie însă efectul aplicării unor metode diferite de calcul aplicate de cele două instituții.

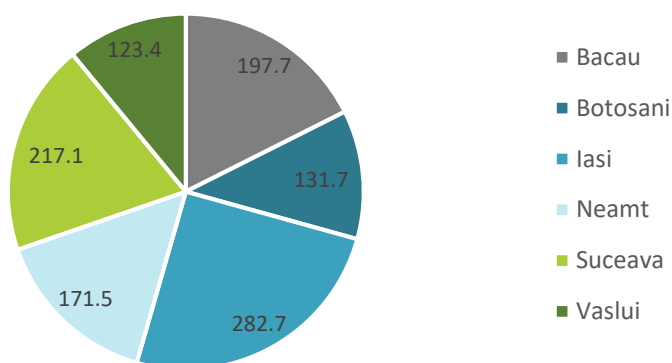
Analizând datele furnizate de ancheta BIM, la nivelul Regiunii Nord-Est sunt înregistrate peste 1,58 mil persoane ocupate, în timp ce conform datele furnizate de ANOFM către INS, toate județele regiunii însumează aproximativ 1,12 mil de persoane de 15 ani și peste care au desfășurat o activitate economică sau socială producătoare de bunuri sau servicii de cel puțin o oră în perioada de referință (o săptămână), în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură sau alte beneficii.

FIGURĂ 141 – POPULAȚIA OCUPATĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE MEDII DE REZIDENȚĂ, BIM, MII ÎN ANUL 2017

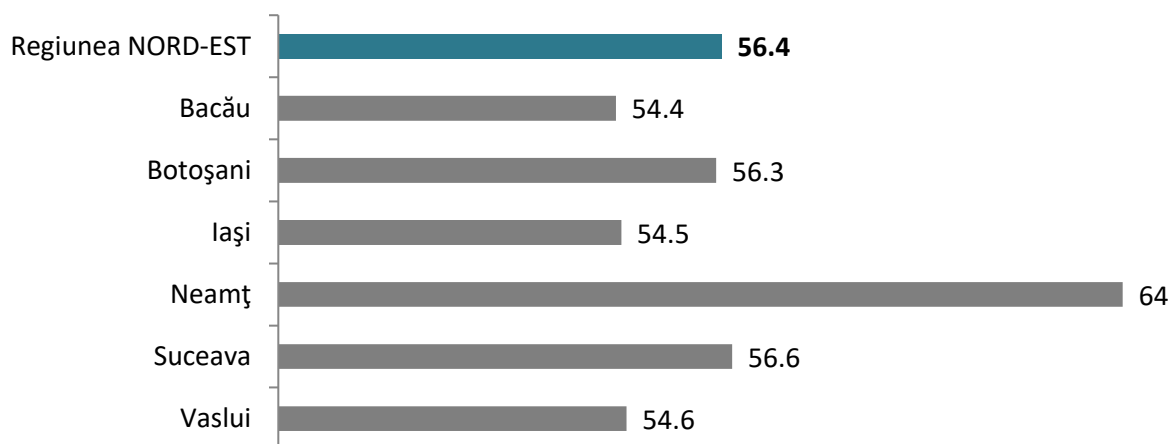
Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 142 – POPULAȚIA OCUPATĂ CIVILĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE JUDEȚE, MII ÎN ANUL 2017

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 143 – RATA DE OCUPARE A RESURSELOR DE MUNCĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE JUDEȚE, ÎN ANUL 2017

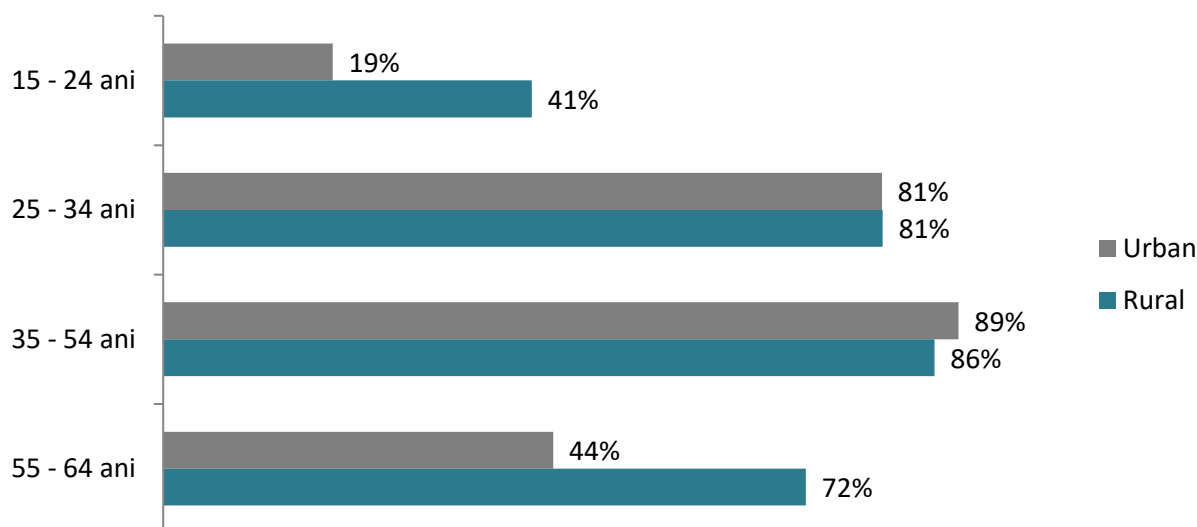
Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Beneficiind de prezența a trei centre universitare în regiune, forța de muncă din Regiunea Nord-Est prezintă un grad înalt de pregătire profesională și un nivel adecvat de educație.

În ceea ce privește distribuția pe sexe, valorile sunt relativ apropiate la nivelul regiunii Nord-Est, 57,8% reprezentând-o sexul masculin, iar cel feminin fiind reprezentat de un procent de 54,8%.

Diferențe sesizabile apar când urmărim rata de ocupare prin prisma mediului urban și a celui rural, pe medii de vârstă, doar pe palierele 15-24 de ani, unde rata în mediul urban este de doar 19%, față de 41,3% în mediul rural, și 55-64 de ani, unde în mediul urban rata de ocupare este reprezentată de un procent de numai 43,7%, în timp ce mediul rural prezintă valori mai ridicate, de 72%.

FIGURĂ 144 – RATA DE OCUPARE A RESURSELOR DE MUNCĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE MEDII DE VÂRSTĂ ȘI REZIDENȚĂ, ÎN ANUL 2017

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Pentru a detalia situația disparităților urban-rural pe palierele de vârstă 15 - 24 ani și 55 – 64 ani, trebuie mai întâi să analizăm principalele activități ale economiei naționale întâlnite în regiunea Nord-Est. Astfel, la nivelul anului 2017, cea mai mare parte a populației ocupate din regiunea Nord-Est activează în servicii (49,6%) și agricultură (30,9%), în timp ce în industrie ponderea este de numai 19,5%.

În agricultură, ponderea populației ocupate este mare (30,9%), cu 10,1 puncte procentuale mai mult față de nivelul național. Acest aspect reprezintă un punct vulnerabil, întrucât, în cadrul populației ocupate în acest domeniu figurează în special lucrătorii pe cont propriu, lucrători familiari, cei care produc bunuri agricole destinate consumului propriu și/sau vânzării directe – practic este vorba despre persoane care practică agricultură de subsistență și în mult mai mică măsură despre salariați, ceea ce amplifică fenomenul de disparități în ceea ce privește cele 2 paliere de vârstă. Așadar, se remarcă lipsa necesității unei forțe calificate de muncă.

Populația activă a regiunii continuă să scadă de la an la an, de la 1,227,200 de persoane în anul 2015 la 1,190,600 de persoane în anul 2017 (-3%). Este necesar să se țină cont inclusiv de faptul că în totalul populației active, femeile dețin o pondere mai mică decât bărbații, dar și de sarcinile demografice, respectiv maternitatea.

TABEL 34 – POPULAȚIA ACTIVĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE JUDEȚE ȘI SEXE, 2017

REGIUNEA NORD-EST	POPULAȚIE ACTIVĂ	DIN CARE FEMEI	DIN CARE FEMEI %
Bacău	211,700	91,200	43%
Botoșani	136,600	64,100	47%
Iași	294,700	132,400	45%
Neamț	180,500	80,900	45%
Suceava	229,500	103,200	45%
Vaslui	137,600	65,300	47%
Total	1,190,600	537,100	45%

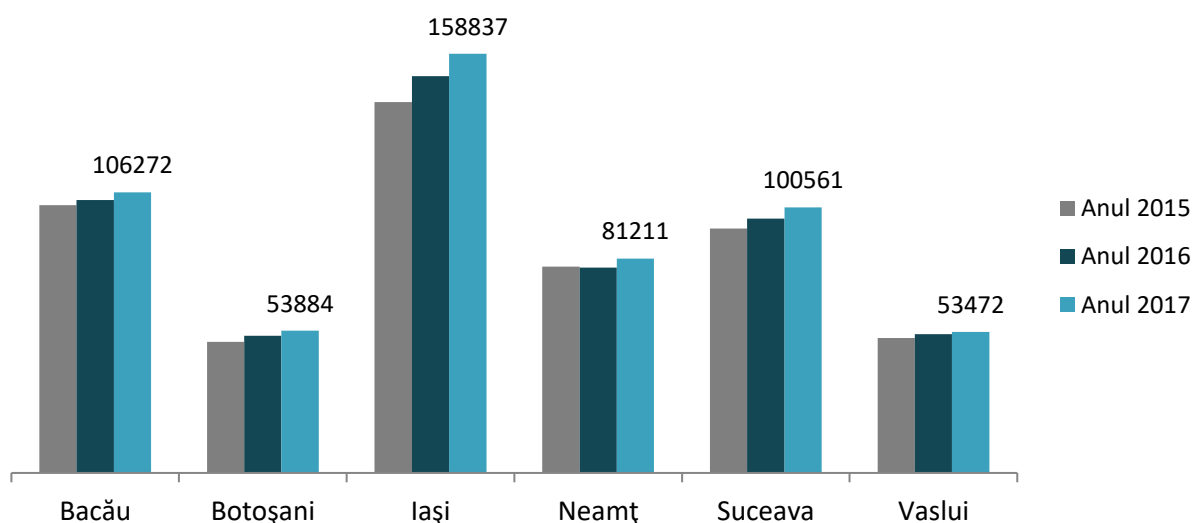
Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

Datele statistice analizate sunt în concordanță cu perspectiva chestionarelor aplicate în regiunea NE. În baza răspunsurilor Autorităților Publice Locale și Județene, Autorității Județene de Ocupare a Forței de Muncă și Sindicatelor și Asociațiilor, în mediul rural, problemele legate de nivelul de pregătire/competență al forței de muncă locale sunt mult mai puțin întâlnite față de mediul urban.

Numărul mediu al salariaților din regiunea de dezvoltare Nord-Est a înregistrat creșteri constante în perioada dintre anii 2015-2017, ajungând la 554,237 de persoane. Direct proporțional atât cu populația, cât și cu resursele de muncă, județul Iași se afla pe prima poziție, în anul 2017, cu 158,837 de persoane, iar județele Botoșani și Vaslui se situează la polul opus, cu 53,884 de persoane, respectiv 53,472 de persoane.

FIGURĂ 145 – NUMĂRUL MEDIU AL SALARIAȚILOR ÎN REGIUNEA NORD-EST, PE JUDEȚE, ÎN ANII 2015-2017

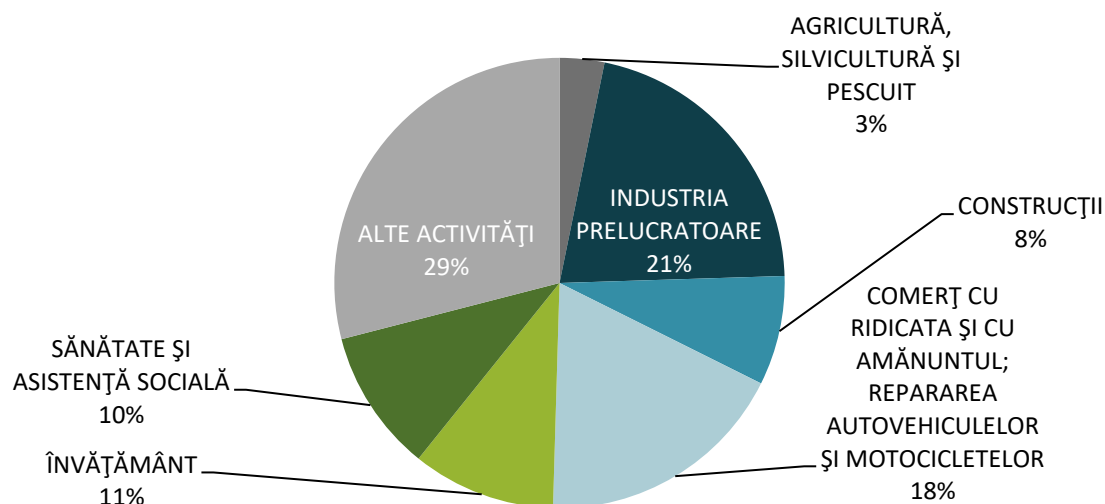

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

La nivel de regiune de dezvoltare, principala ramură angajatoare rămâne industria prelucrătoare (21% din totalul angajaților), urmată de comerț (18%) și de învățământ (11%), după cum rezultă din figura de mai jos, care cuprinde distribuția numărului de angajați pe secțiuni CAEN.

Agricultura are o pondere de doar 3%, adică 19,239 de contracte de muncă, fiind a 3-a regiune din țară ca număr de contracte și având o pondere de 14,95% din totalul contractelor de muncă în agricultură, la nivel național.

FIGURĂ 146 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE ANGAJAȚI DIN REGIUNEA NORD-EST PE SECȚIUNI CAEN, ÎN 2017

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

5.3. ȘOMAJ (INCLUSIV ȘOMAJ ÎN RÂNDUL TINERILOR)

Numărul șomerilor era în regiunea Nord-Est, în anul 2017, de 66,6 mii de persoane, în scădere cu 11 mii față de anul 2015. Observăm o scădere continuă în perioada analizată, la nivelul tuturor județelor regiunii. Cea mai mare scădere procentuală o regăsim în județul Botoșani (-46%), însă ca număr de șomeri, județul Suceava înregistrează o diminuare cu aproape 3 mii de persoane.

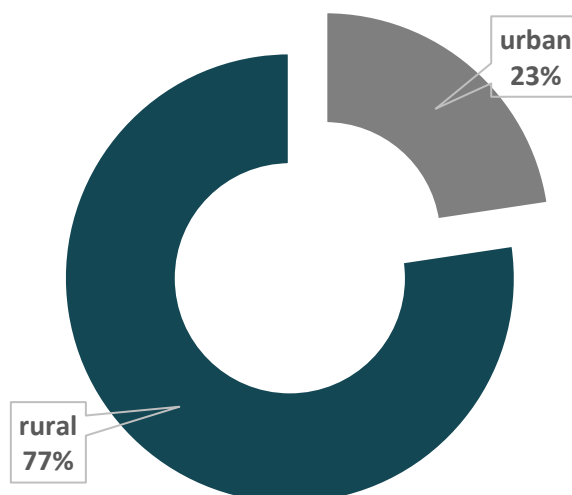
TABEL 35 – EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE ȘOMERI, PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

REGIUNEA NE	2015	2016	2017	EVOLUȚIE 2015-2018 (VALORI ABSOLUTE)	EVOLUȚIE 2015-2018 (PROCENT)
Bacău	14,254	14,560	14,032	-222	-2%
Botoșani	7,205	7,994	4,919	-2,286	-46%
Iași	13,026	13,104	11,960	-1,066	-9%
Neamț	11,571	11,171	9,039	-2,532	-28%
Suceava	15,344	14,453	12,379	-2,965	-24%
Vaslui	16,386	16,791	14,239	-2,147	-15%
TOTAL NE	77,786	78,073	66,568	-11,218	-17%

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Valoarea crescută a șomerilor înregistrată în mediul rural (77%) trebuie interpretată cu un oarecare grad de indulgență, dat fiind faptul că statisticile fac referire la persoanele aflate în atenția AJOFM. În mediul rural, cea mai mare parte a populației practică agricultura de subsistență și nu s-au aflat niciodată în căutarea unui loc de muncă, astfel că nici nu sunt înregistrați în bazele AJOFM, procentul real putând fi mult mai mare.

FIGURĂ 147 – DISTRIBUȚIA ȘOMERILOR PE MEDII DE REZIDENȚĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

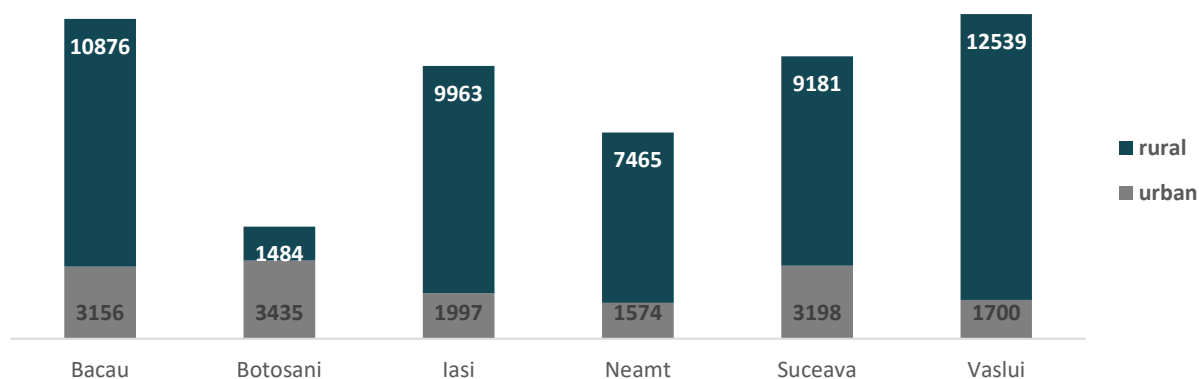

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Analizând situația pe județe în ceea ce privește disparitățile urban-rural din punct de vedere al numărului de șomeri, cu excepția județului Botoșani, putem observa că întreaga regiune este, de fapt afectată de șomaj, cea mai defavorabilă situație înregistrându-se în județul Vaslui. Valorile crescute ale ratei șomajului

În județul Vaslui confirmă problemele economice cu care se confruntă județul și dovedesc necesitatea intervențiilor din punct de vedere economic, respectiv atragerea de investiții.

FIGURĂ 148 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE ȘOMERI DIN REGIUNEA NORD-EST, PE MEDII DE REZIDENȚĂ ȘI JUDEȚE, 2017

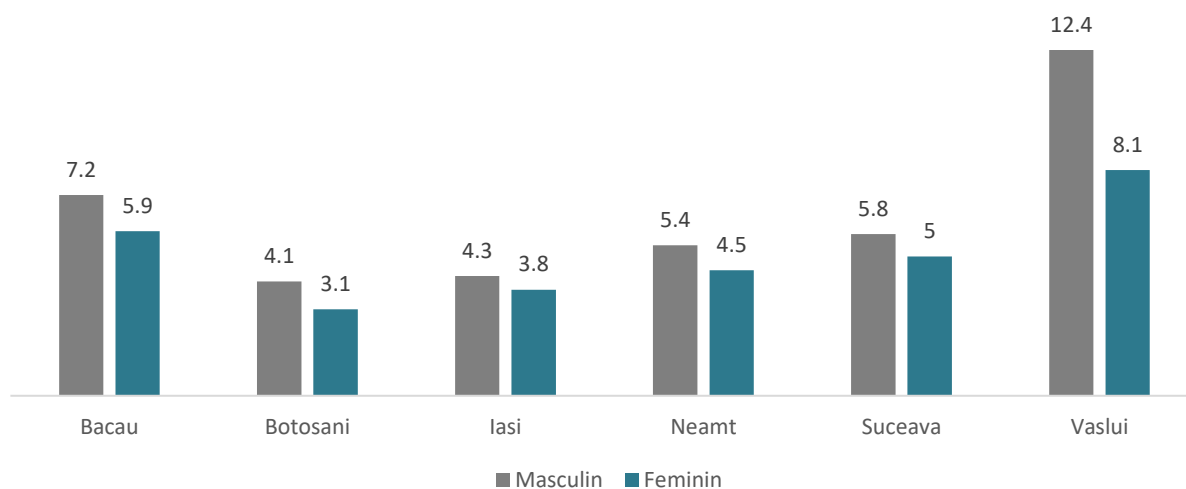

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, rata șomajului (proportia șomerilor în populația activă) a înregistrat la nivelul Regiunii Nord-Est o valoare de 2,9%. Pentru femei s-a înregistrat o rată a șomajului de 5,06%, cu peste un punct procentual mai mică decât cea pentru bărbați (6,53%).

Analizând indicatorul la nivel județean, observăm faptul că județul Vaslui (cel mai afectat de rata sporită a șomajului), este și cel în cadrul căruia diferența dintre bărbați și femei este cea mai mare – se înregistrează peste 12% bărbați șomeri și doar 8% femei șomere. Șomajul reprezintă o problemă mai mare pentru bărbați decât pentru femei, din cauza faptului că numărul femeilor șomere s-a diminuat constant de la an la an, în timp ce numărul bărbaților șomeri a crescut treptat. Această tendință se manifestă concomitent cu creșterea numărului de femei pe piața muncii din România și din Regiunea Nord-Est.

FIGURĂ 149 – RATA ȘOMAJULUI PE SEXE ȘI JUDEȚE DIN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

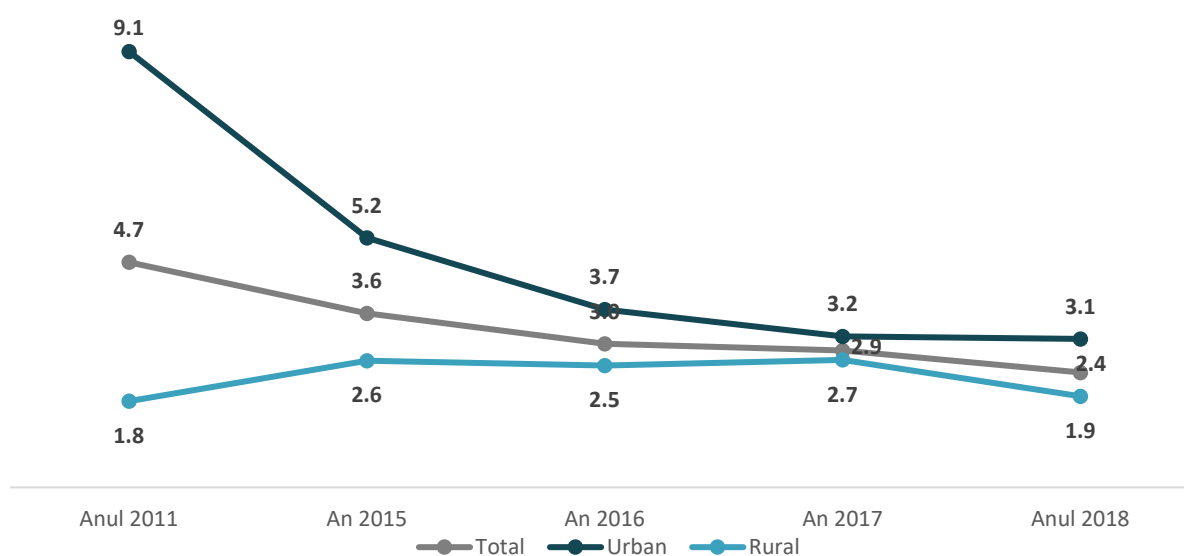
Rata raportată de ANOFM se calculează pe baza declarațiilor persoanelor care se înscriu la agențiile pentru ocupare, ca raport dintre numărul mediu de șomeri înregistrați și populația activă.

În schimb, metoda de calcul a ratei șomajului de către BIM consta în raportul dintre numărul mediu de șomeri în sens BIM (persoane cu vârsta de peste 15 ani care îndeplinesc simultan condiții precum: nu au un loc de muncă, își caută de lucru de cel puțin patru săptămâni sau vor să lucreze, deși fac parte din populația inactivă, cum sunt studenții sau pensionarii) și populația activă. Rata șomajului BIM este efectuată de către Institutul Național de Statistică, pe baza unei anchete într-un eșantion reprezentativ de gospodării. Prin urmare, aceste rezultate furnizate de INS cuprind și șomajul supranumit "ascuns", acesta incluzând și persoanele care nu lucrează, dar care nici nu se înscriu la agențiile pentru șomeri.

Analizând datele furnizate de ancheta BIM, rata șomajului în mediul urban (3,2%) a depășit rata înregistrată în mediul rural (2,7%) în anul 2017. Observând evoluția în timp a ratei șomajului constatăm tendința constantă de reducere a indicatorului în mediul urban, demonstrând echilibrul pe care îl conferă orașele forței de muncă.

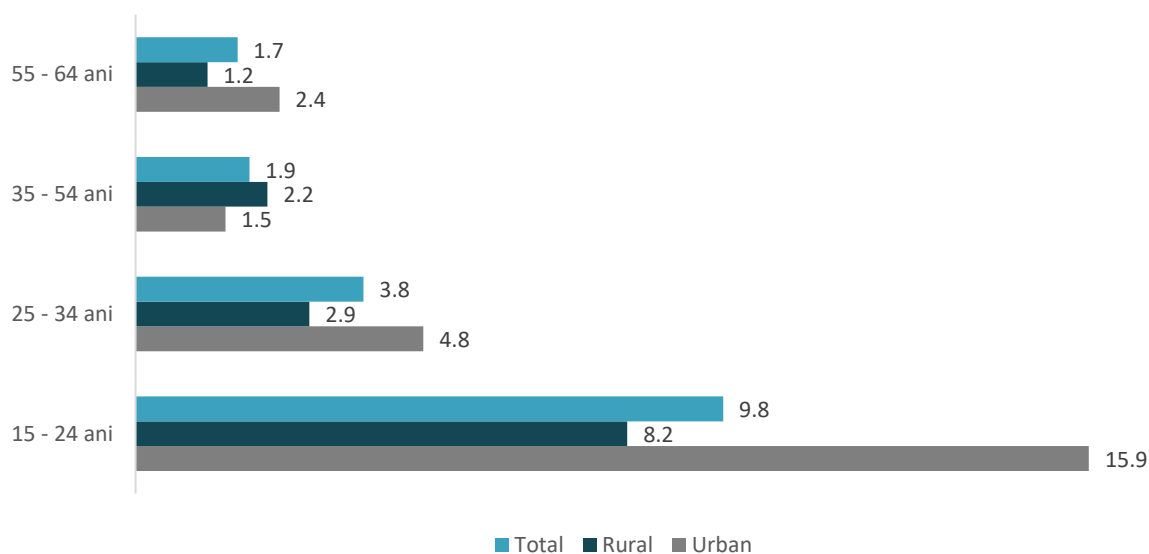
Pe grupe de vârstă, rata șomajului a atins nivelul cel mai ridicat (15,9%) în rândul tinerilor (15-24 ani), cu diferențe destul de accentuate pe medii de rezidență: 15,9% în mediul urban, față de 8,2% în mediul rural. Valoarea acestui indicator este invers proporțional cu grupele de vârstă.

FIGURĂ 150 – EVOLUȚIA RATEI ȘOMAJULUI PE MEDII DE REZIDENȚĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2011-2018

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 151 – RATA ȘOMAJULUI PE GRUPE DE VÂRSTĂ ȘI MEDII DE REZIDENȚĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

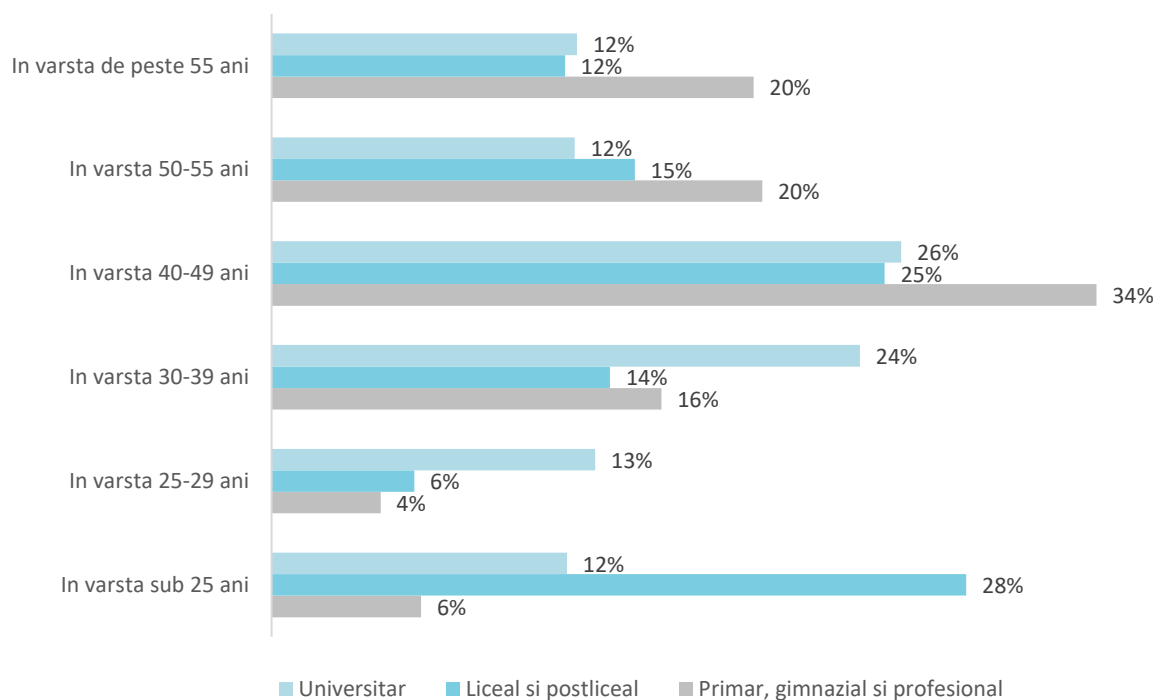
Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Disparitatea urban-rural pe palierul de vârstă 15-24 de ani este corelată cu nivelul de pregătire/ specializare al forței de muncă din această categorie, care este scăzut și neconform cu așteptările angajatorilor. Calificarea limitată a fost relevată și din chestionarele aplicate Autorităților Publice Locale și Județene, Autorității Județene de Ocupare a Forței de Muncă și Sindicatelor și Asociațiilor.

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

Reprezentanții mediului de afaceri din Regiunea Nord-Est, care au răspuns la chestionar, se declară în proporție de 80% nemulțumiți sau foarte nemulțumiți de nivelul de pregătire/ competență al forței de muncă locale, de corelarea calificărilor disponibile cu necesitatea companiei, dar și bazinul de selecție (numărul de candidați la care compania are acces).

FIGURĂ 152 – RATA ȘOMAJULUI PE GRUPE DE VÂRSTĂ ȘI NIVELURI DE INSTRUIRE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

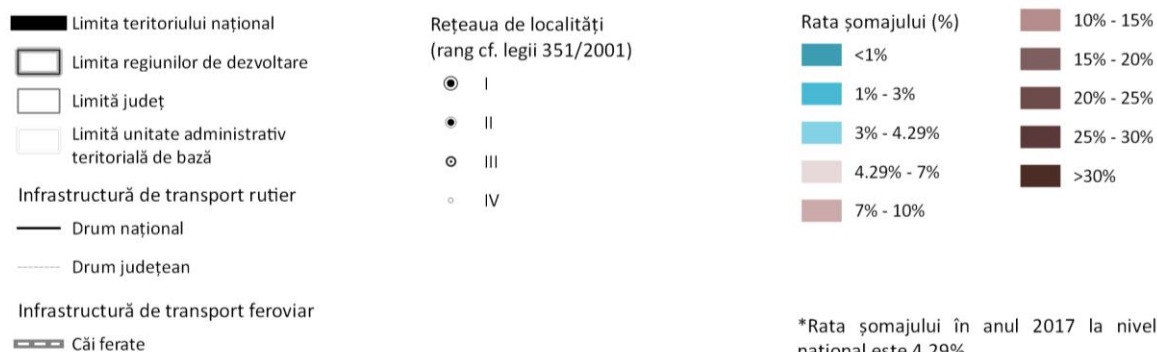
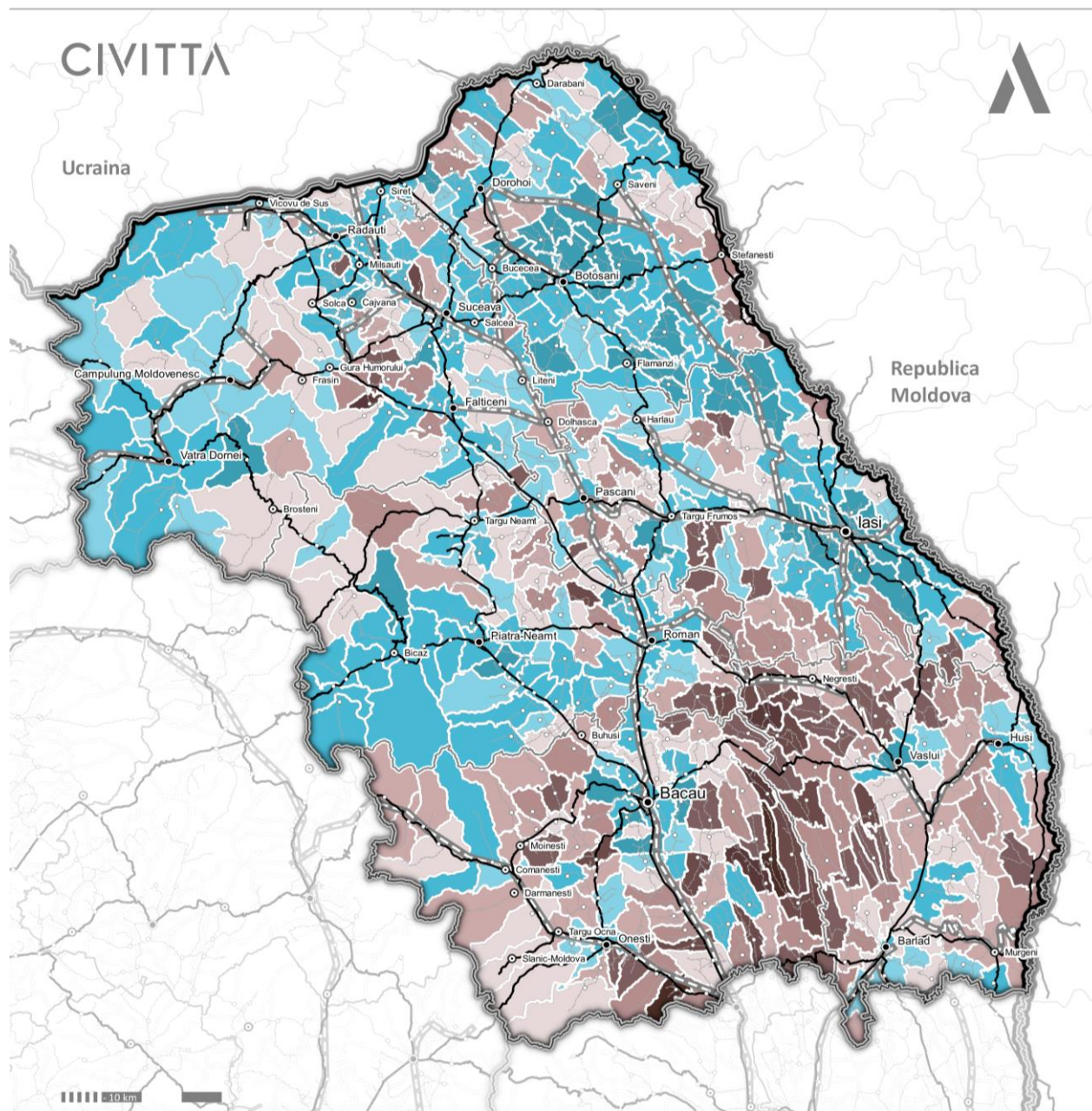

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

În figura următoare se poate observa distribuția ratei șomajului, la nivel de localități, în Regiunea Nord-Est, în 2017. Pentru a sublinia disparitățile urban-rural, se poate observa că, la nivelul municipiilor și al orașelor, rata medie a șomajului este aproximativ 4%, pe când, în zona rurală, media aproape se dublează.

De asemenea, în mediul rural aproximativ 23% dintre localități au o rată a șomajului mai mare de 10%, existând inclusiv localități unde rata șomajului atinge 30%. În mediul urban, întâlnim doar ca excepții localități ce înregistrează o rată a șomajului peste 10%.

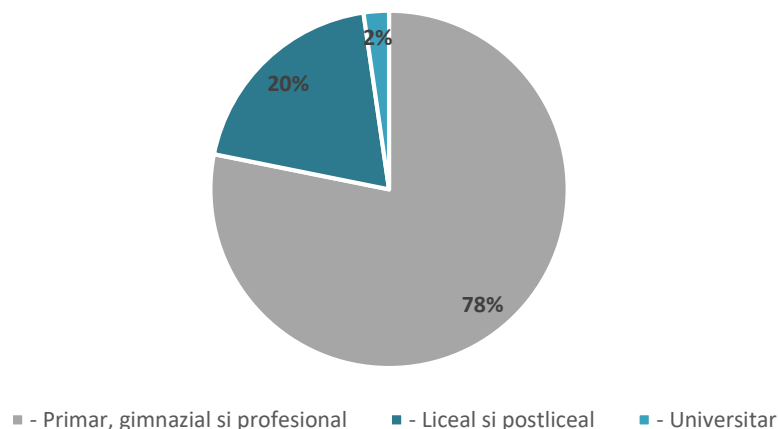
FIGURĂ 153 – RATA ȘOMAJULUI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

*Rata șomajului în anul 2017 la nivel național este 4.29%

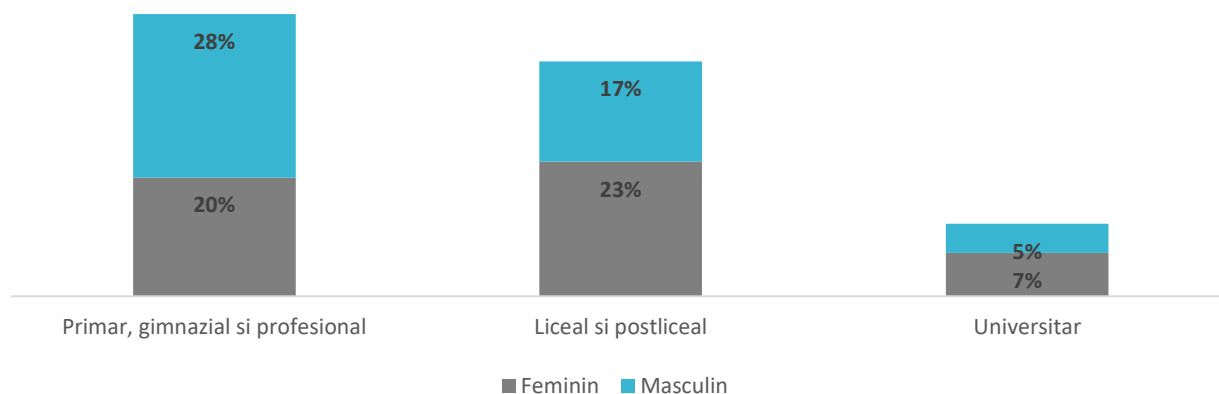
Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor din Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 154 – PONDERRA ȘOMERILOR ÎN FUNCȚIE DE NIVELUL DE INSTRUIRE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 155 – PONDERRA ȘOMERILOR PE SEXE ȘI NIVELURI DE INSTRUIRE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Din repartizarea după nivelul de instruire se observă faptul că ponderile cele mai mari din totalul șomerilor le dețineau șomerii cu pregătire generală sau profesională (78%), 20% fiind absolvenți ai învățământului liceal și postliceal, iar cei cu studii superioare înregistrând o pondere de doar 2%.

Se constată faptul că numărul persoanelor de sex feminin care au studii liceale și universitare sunt afectate de șomaj într-o mai mare măsură, situația fiind inversă pentru cei având studii primare, gimnaziale și absolvente de studii profesionale. Astfel bărbații mai puțin instruiți reprezintă ponderea cea mai mare în totalul șomerilor.

În prezent, există două tipuri de șomaj: cu indemnizație și fără indemnizație. Dacă noțiunea de șomaj cu indemnizație este foarte cunoscută (acordarea unui ajutor de șomaj, care constituie vechime în muncă), mai puțin popularizată este cea de șomaj neindemnizabil. Astfel, persoanele care nu îndeplinesc toate condițiile prevăzute prin lege pentru a beneficia de ajutorul de șomaj (cu indemnizație), pot opta pentru șomajul fără indemnizație. A fi șomer neindemnizabil înseamnă că te afli în evidența A.J.O.F.M. ca și persoană în căutarea unui loc de muncă. Definitiv pentru anul 2017 este faptul că ponderea șomerilor indemnizați a fost inferioară celor neindemnizați.

TABEL 36 – NUMĂRUL DE ȘOMERI INDEMNIZAȚI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

REGIUNEA NE	TOTAL ȘOMERI, DIN CARE	INDEMNIZAȚI	NEINDEMNIZAȚI
Bacău	14,032	2,402	11,630
Botoșani	4,919	1,133	3,786
Iași	11,960	1,138	10,822
Neamț	9,039	2,032	7,007
Suceava	12,379	3,686	8,693
Vaslui	14,239	1,573	12,666

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

În ceea ce privește șomajul de lungă durată, în anul 2017, se aflau înregistrați în evidențele ANOFM, pentru regiunea Nord-Est, 3,229 tineri sub 25 de ani aflați în șomaj de peste 6 luni și 34,507 persoane aflate în șomaj de peste 12 luni, ponderea șomerilor de lungă durată în numărul total de șomeri adulți fiind de 52%.

TABEL 37 - NUMĂRUL DE ȘOMERI DE LUNGĂ DURATĂ, PE JUDEȚE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

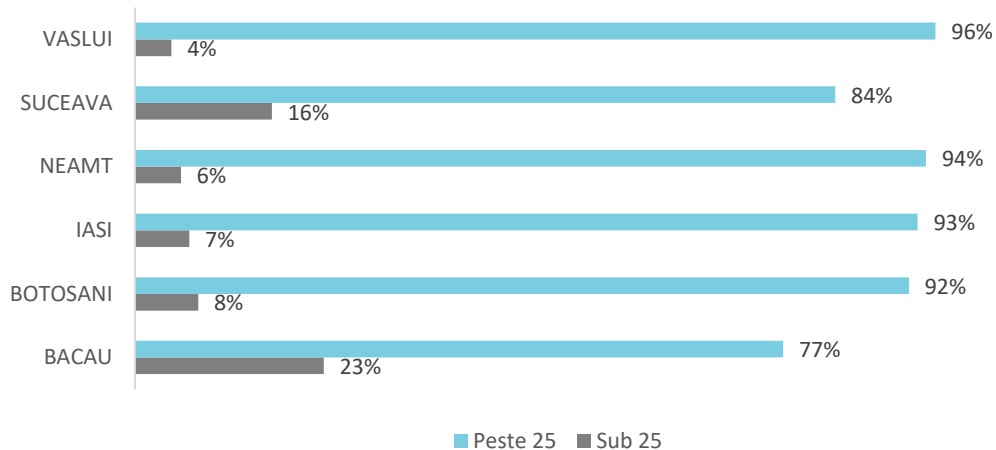
REGIUNEA NE	TOTAL ȘOMERI	ȘOMERI LUNGĂ DURATĂ	ȘOMERI LUNGĂ DURATĂ (%)	, DIN CARE: FEMEI
Bacău	14,032	5,334	38%	41%
Botoșani	4,919	2,340	48%	36%
Iași	11,960	7,106	59%	40%
Neamț	9,039	5,505	61%	37%
Suceava	12,379	3,860	31%	35%
Vaslui	14,239	10,362	73%	35%
Nord-Est	66,568	34,507	52%	37%

Sursa: Baza de date ANOFM

Atât ca valoare absolută, cât și procentuală, județul Vaslui are cea mai mare pondere a șomerilor de lungă durată, persoanele de sex feminin reprezentând doar 35%.

Faptul că procentul șomerilor de lungă durată cu vârsta sub 25 de ani este redus, nu reprezintă o surpriză, luând în calcul numărul persoanelor ocupate din această categorie de vârstă, dar județul Bacău face notă discordantă, înregistrând 23% tineri din totalul șomerilor de lungă durată, un procent aproape triplu față de majoritatea județelor din regiunea Nord-Est.

FIGURĂ 156 – PONDEREA ȘOMERILOR DE LUNGĂ DURATĂ PE GRUPE DE VÂRSTĂ ȘI JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

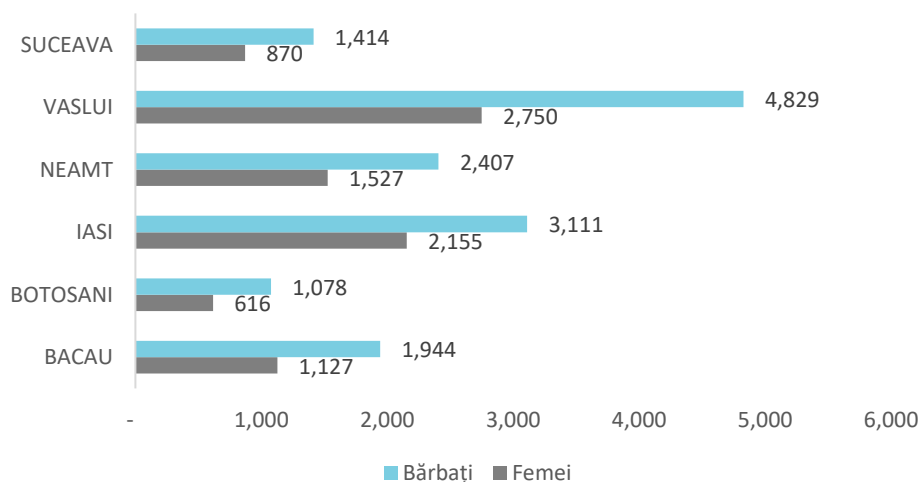

Sursa: Baza de date ANOFM

Migrația este un factor care influențează semnificativ piața muncii, iar libera circulație a persoanelor a încurajat schimbări în profilul etnic și național pe piața muncii europene. Schimbările demografice asociate cu îmbătrânirea forței de muncă au condus la necesitatea introducerii unor noi stimulente pentru a încuraja angajații mai în vârstă să continue să lucreze o perioadă mai îndelungată de timp.

Analizând, mai în detaliu, distribuția șomajului de lungă durată, din totalul celor 34,507 șomeri de lungă durată în regiunea Nord-Est, 23,287 au vârsta de peste 40 de ani, ceea ce ne arată o atractivitate mai redusă a acestei categorii pentru piața muncii pe de-o parte și o rigiditate crescută a acestei categorii, în ceea ce privește specializarea sau reconversia profesională pentru reintegrarea în câmpul muncii.

FIGURĂ 157 – NUMĂRUL ȘOMERILOR DE LUNGĂ DURATĂ CU VÂRSTA PESTE 40 ANI, PE JUDEȚE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: Baza de date ANOFM

Migrația este un factor care influențează semnificativ piața muncii, iar libera circulație a persoanelor a încurajat schimbări în profilul etnic și național pe piața muncii europene. Schimbările demografice asociate cu îmbătrânirea forței de muncă au condus la necesitatea introducerii unor noi stimulente pentru a încuraja angajații mai în vârstă să continue să lucreze o perioadă mai îndelungată de timp.

6. DISPARITĂȚI DE ORDIN SOCIAL

6.1. PREZENTAREA PRINCIPALELOR ASPECTE CHEIE CONSTATATE

Accesibilitatea la servicii de educație

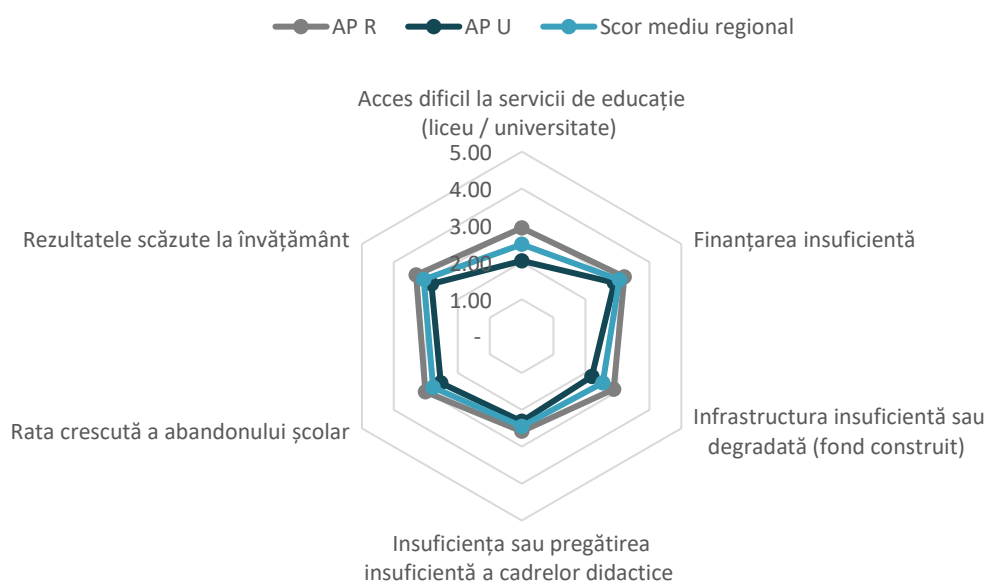
Majoritatea comunelor beneficiază de cel puțin o grădiniță și o școală. Dacă prezența unităților de învățământ nu este o problemă, dotarea acestora nu este corespunzătoare, în majoritatea UAT-urilor depășindu-se media națională de 10 elevi pe calculator.

În ceea ce privește școlile ce nu dețin autorizație ISU, problema se identifică cu precădere în mediul urban, iar în mediul rural, predominant în județul Iași pe axa Pașcani – Hârlău, Pașcani – Iași și în Județul Bacău pe axa Onești – Moinești.

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI - CHESTIONARE

- La capitolul educație, la nivelul Regiunii Nord-Est, în baza scorului mediu calculat pe răspunsurile Autorităților Publice Județene și Locale din mediul rural și urban, putem observa că nu sunt sesizate probleme mari la nivelul regiunii în ceea ce privește: accesul la servicii de educație (2,49 puncte), infrastructura degradată (2,54), cadrele didactice (2,45 puncte) sau abandonul școlar (2,77 puncte) . Un ușor grad de nemulțumire este resimțit totuși cu privire la rezultatele la învățământ (3,06 puncte) și finanțarea insuficientă (3,06 puncte).
- La nivel rural totuși, gradul de nemulțumire cu privire la facilitățile oferite de sistemul educațional și problemele cu care se confruntă, este ușor mai ridicat decât cel înregistrat în mediul urban.
- Întrebare: Care sunt principalele probleme cu care se confruntă sistemul de educație la nivelul județului (mediul rural/rural)? (vă rugăm să acordați o notă de la 1 – cea mai mică problemă la 5 – cea mai mare problemă); Respondenți: Autorități Publice Județene cu privire la mediul urban, Autorități Publice Județene cu privire la mediul rural, Autorități Publice Locale din mediul Urban, Autorități Publice Locale din mediul Rural.

PROBLEME CU CARE SE CONFRUNTĂ SISTEMUL DE EDUCAȚIE LA NIVELUL JUDEȚULUI (MEDIUL RURAL/RURAL), REGIUNEA NE

Sursa: Analiza răspunsurilor la întrebările din chestionarele aplicate

Accesibilitatea la servicii medicale

Aproape fiecare UAT din Regiunea Nord-Est beneficiază de cel puțin un cabinet medical de familie.

Deși prezența cabinetelor nu este o problemă semnificativă, numărul medicilor de familie este insuficient, aceștia fiind supraaglomerați în comparație cu media națională. Majoritatea comunelor înregistrează aproximativ 2.000 de locuitori/medic de familie, dar în toate județele regiunii sunt și cazuri de comune care înregistrează de la 3.000 până la 7.000 locuitori pe medic de familie. Această situație se manifestă și pe fondul descreșterii numărului medicilor de familie în toate județele regiunii, mai puțin în Suceava.

Un număr semnificativ de comune nu beneficiază de nici o farmacie, locuitorii fiind nevoiți să se deplaseze în orașe pentru procurarea medicamentelor.

În ceea ce privește numărul de paturi în spitale, Regiunea Nord-Est se află pe locul 5 în topul regiunilor din România.

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI - CHESTIONARE

SĂNĂTATE

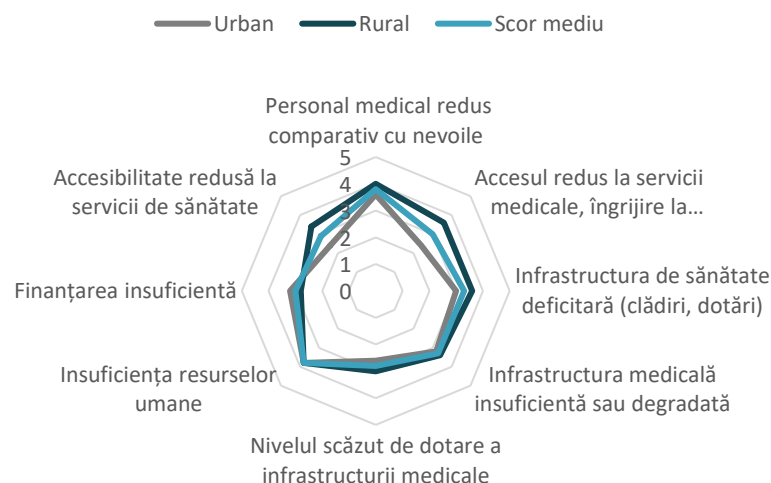
Sectorul medical din Regiunea Nord-Est, conform răspunsurilor oferite de Direcțiile de Sănătate Publică din Vaslui, Bacău, Iași, Neamț și Botoșani se confruntă cu probleme destul de mari datorate resurselor umane insuficiente (3,8 puncte), personalului medical redus comparativ cu nevoile (3,8 puncte), infrastructurii medicale insuficiente sau degradate (3,3 puncte), infrastructurii de sănătate deficitară (clădiri, dotări) (3,3 puncte), finanțării insuficiente (3 puncte) și accesului redus la servicii medicale, îngrijire la domiciliu etc (3 puncte).

Comparativ cu mediu urban, în mediul rural problemele cu care se confruntă sistemul medical sunt resimțite, în general, ușor mai intens, exceptând finanțarea insuficientă, care a înregistrat un scor mediu de 3,2 puncte în mediul urban, fiind considerată o problemă destul de mare, în timp ce în mediul rural a înregistrat un scor de 2,8 puncte, fiind considerată o problemă nu prea mare.

Întrebare: Care considerați că sunt cele mai mari probleme cu care se confruntă sectorul medical/ de sănătate la nivel local (mediu urban/rural)? (vă rugăm să acordați o notă de la 1 – cea mai mică problemă la 5 – cea mai mare problemă)

Respondenți: Direcțiile de Sănătate Publică din Vaslui, Bacău, Iași, Neamț și Botoșani.

PROBLEME CU CARE SE CONFRUNTĂ SECTORUL MEDICAL/ DE SĂNĂTATE LA NIVEL LOCAL (MEDIU URBAN/RURAL)

Sursa: Analiza răspunsurilor la întrebările formulate în chestionare

Accesibilitatea la servicii sociale

Între cele 8 regiuni ale țării, Regiunea Nord-Est se distinge prin cel mai ridicat număr al copiilor aflați în sistemul de protecție socială, aproape de două ori mare față de Regiunea Sud-Est, care se situează pe locul al doilea.

Numărul persoanelor cu dizabilități a crescut constant în intervalul analizat, astfel încât Regiunea Nord-Est se clasează pe locul 3 la nivel național.

Numărul persoanelor beneficiare de Venit Minim Garantat (VMG) a înregistrat o tendință descendentă în perioada 2015 – 2017.

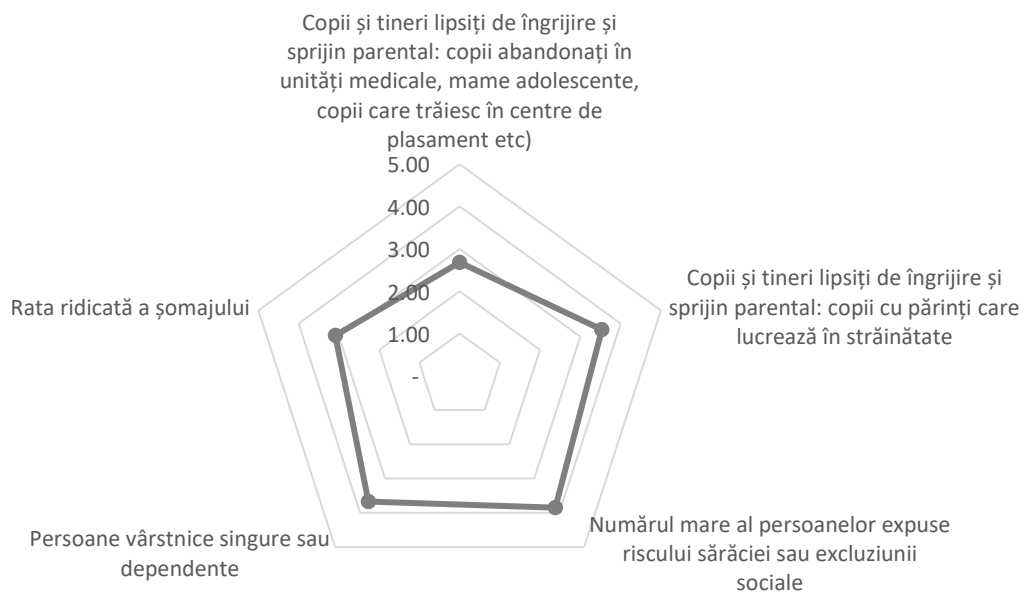
Cele mai multe persoane cu handicap se concentrează în centrele urbane și în localitățile înconjurătoare ale acestora, cum ar fi zona Rădăuți – Suceava – Dolhasca, Zona Metropolitană Iași, Zona Onești – Moinești și Zona Târgu Neamț – Mănăstirea Neamț – Agapia.

Sistemul public și privat de îngrijire a persoanelor vârstnice a raportat cei mai mulți beneficiari în județele Bacău și Iași. Necesitatea extinderii acestor tipuri de servicii a fost înregistrată în toate județele.

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI - CHESTIONARE

Din punct de vedere social, Regiunea Nord-Est se confruntă cu probleme destul de mari datorate: numărului mare al persoanelor expuse riscului sărăciei sau excluziunii sociale (3,85 puncte), persoanelor vârstnice singure sau dependente (3,67 puncte), a copiilor și tineri lipsiți de îngrijire și sprijin parental: copii cu părinți care lucrează în străinătate cu 3,53 puncte, dar și ratei ridicate a șomajului (3,09 puncte). O problemă nu foarte mare este considerată cea a copiilor și tinerilor lipsiți de îngrijire și sprijin parental: copii abandonți în unități medicale, mame adolescente, copii care trăiesc în centre de plasament etc) (2,68 puncte).

CENTRALIZARE RĂSPUNSURI CHESTIONARE ÎN DOMENIUL SOCIAL

Sursa: Analiza răspunsurilor la întrebările din chestionare

Răspunsurile oferite pe medii de rezidență, urban și rural, indică faptul că problemele cu care se confruntă atât mediul rural cât și cel urban sunt relativ similare, scorurile obținute fiind sensibil apropiate ca valoare pe tip de problemă: numărul mare al persoanelor expuse riscului sărăciei sau excluziunii sociale – 3,79 puncte rural și 3,83 puncte urban, persoane vârstnice singure sau dependente – 3,67 puncte rural și 3,47 puncte urban, copii și tineri

lipsiți de îngrijire și sprijin parental: copiii cu părinți care lucrează în străinătate – 3,46 puncte rural și 3,59 puncte urban, rata ridicată a șomajului – 3,23 puncte rural și 3,11 puncte urban, iar copiii și tinerii lipsiți de îngrijire și sprijin parental: copiii abandonați în unități medicale, mame adolescente, copiii care trăiesc în centre de plasament etc) – 2,70 puncte rural și 2,62 puncte urban.

Comunități defavorizate și marginalizate

Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate, care măsoară marginalizarea și dezvoltarea umană locală la nivel de comunitate, identifică cel mai mare număr al persoanelor care trăiesc în condiții definite de sărăcie, capital uman subdezvoltat (educație și sănătate) și condiții de locuire precare în Regiunea Nord-Est, unde marginalizarea rurală este aproape dublă comparativ cu media națională (11,3% comparativ cu 6,2%).

Conform Atlasului Zonelor Urbane Marginalizate din România, mai mult de o treime din populația mediului urban a regiunii trăiește în sectoare de recensământ marginalizate, definite ca fiind acele comunități dezavantajate simultan din punctul de vedere a trei criterii: capital uman, ocuparea forței de muncă și calitatea locuirii, etnia fiind un factor secundar.

Particularitățile marginalizării urbane se manifestă diferit de la județ la județ. Astfel, județele Vaslui, Botoșani, Bacău, Suceava și Neamț înregistrează marginalizare specifică din punct de vedere al ocupării și capitalului uman iar Județul Iași înregistrează marginalizare specifică din punct de vedere al locuirii.

6.2. ACCESIBILITATEA LA SERVICII DE EDUCAȚIE

6.2.1. POPULAȚIA ȘCOLARĂ ȘI PERSONALUL DIDACTIC

În Regiunea Nord-Est, majoritatea elevilor din mediul urban erau înscriși în învățământul liceal, urmași de cei din învățământul primar, cei din învățământul gimnazial pe locul 3, pe locul 4 învățământul superior de licență și abia pe locul 5 cei din învățământul preșcolar. În mediul rural, pe de altă parte, nivelurile de învățământ care concentrau cel mai mare număr de elevi erau, în ordine descrescătoare: primar, gimnazial și preșcolar, învățământul liceal fiind pe locul 4.

Județul Iași este principalul centru universitar al regiunii, urmat de Suceava și Bacău. Totodată, cele mai mari efective de elevi din învățământul liceal se regăsesc în Suceava și în Iași.

Descreșteri ale efectivelor de elevi au fost înregistrate în principal în rândul învățământului gimnazial, în toate județele regiunii, cu precădere în mediul rural. În același timp, nivelurile de învățământul liceal și preșcolar au înregistrat scăderi în cadrul ambelor medii de rezidență, în toate județele regiunii. Pe de altă parte, învățământul primar a înregistrat variații diferite ale efectivelor de elevi pe medii de rezidență și pe județe, cu scăderi în mediul rural și creșteri în mediul urban, în județele Iași și Suceava.

„ Este observat faptul ca există un număr de locuri neocupate în învățământul profesional și învățământul profesional dual datorită percepției negative a părinților asupra acestui tip de învățământ.” Au declarat reprezentanții AJOFM Botoșani în cadrul întâlnirii de lucru din data de 9.10.2019

Alte forme de învățământ prezente în mediul rural sunt cel profesional și cel postliceal, ambele înregistrând creșteri ale numărului de elevi. În mediul urban, creșteri ale efectivelor de elevi au avut loc în cadrul învățământului postliceal, superior de licență și superior de master, în timp ce au fost înregistrate scăderi în cadrul învățământului profesional și superior doctoral.

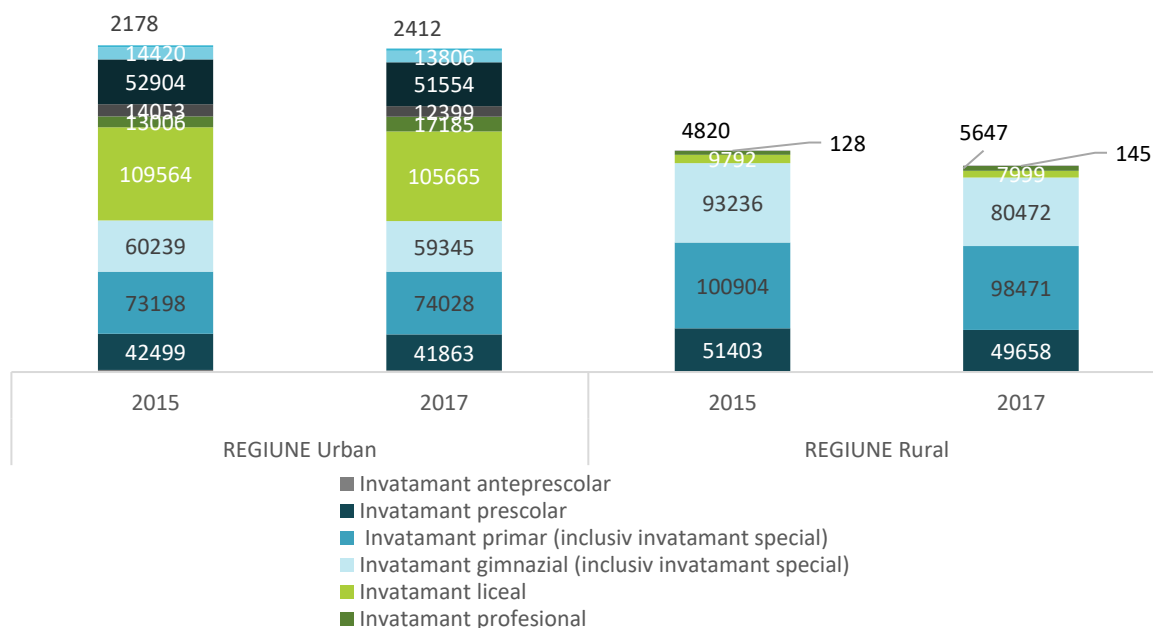
Deși, per total, învățământul superior de licență a înregistrat descreșteri, particularitățile județene diferă de la caz la caz: județul Iași a înregistrat scăderi minore, județul Bacău scăderi semnificative iar județul Botoșani este singurul care a înregistrat creșteri semnificative.

„Din 2016, de când a apărut criza de personal, se adresează universității sute de angajatori, în căutarea forței de muncă. În urma acestui demers aproximativ 86% dintre studenți se angajează. Se caută pe piața

muncii în principal ingineri, dar interesul studenților pentru acest domeniu este din ce în ce mai scăzut deoarece salariul minim oferit pentru aceste studii este mai mic decât salariul minim oferit în construcții.” Au declarat reprezentanții Universității Vasile Alecsandri din Bacău în cadrul întâlnirii de lucru din data de 15.10.2019

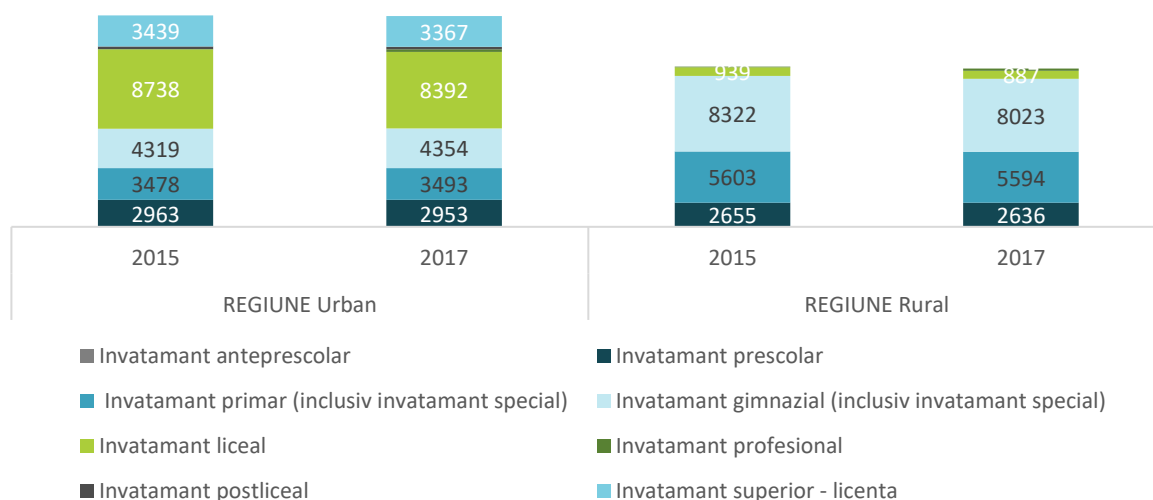
În paralel cu descreșterea numărului de elevi, inclusiv efectivele de profesori au scăzut în perioada dintre anii 2015-2017 în cadrul învățământului liceal și preșcolar, atât în mediul urban cât și în cel rural. Diferențe între medii au fost constatate în cadrul învățământului primar și gimnazial, unde efectivele de profesori au crescut în mediul urban și au scăzut în mediul rural.

FIGURĂ 158 – POPULAȚIA ȘCOLARĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015 – 2017

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 159 – PERSONALUL DIDACTIC ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015 – 2017

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI - CHESTIONARE

Insuficiența cadrelor didactice este percepută ca fiind una din cele mai mari probleme cu care se confruntă sistemul de învățământ din județul Botoșani, atât în mediul urban (5 puncte) cât și rural (5 puncte). Ca o problemă mare este considerată și în mediul rural din județul Bacău (4 puncte), în timp ce în mediul urban (2 puncte) nu este considerată o problemă prea mare cu care se confruntă sistemul de învățământ.

Pregătirea cadrelor didactice este una din cele mai mari probleme care afectează calitatea sistemului de învățământ din județul Neamț, atât în mediul urban (5 puncte) cât și în mediul rural (5 puncte), conform reprezentanților ISJ participanți la studiu. Aceasta nu ridică probleme prea mari sistemului de învățământ din mediul urban al județelor Botoșani (1 punct) și Bacău (2 puncte), ci doar celui din mediul rural (Botoșani - 3 puncte și Bacău- 4 puncte).

Sistemul de învățământ din județul Neamț este afectat în foarte mare măsură de lipsa spațiilor pentru programele „Școală după școală”, atât în mediul urban (5 puncte) cât și rural (5 puncte). În măsură mare este afectat și sistemul de învățământ din județul Bacău din mediul urban (4 puncte) și în măsură destul de mare în mediul rural (3 puncte). Doar județul Botoșani nu se confruntă cu probleme prea mari nici în mediul rural (2 puncte), nici în mediul rural (2 puncte) din acest punct de vedere.

Lipsa personalului pentru consiliere și a asistenței psiho-pedagogice este, în opinia respondenților, una din cele mai mari probleme ale sistemului de învățământ din județul Neamț, în special în mediul urban (5 puncte) dar și în mediul rural (4 puncte). Ca una din cele mai mari probleme este considerată și în mediul urban din județul Bacău (5 punct), spre deosebire de mediul rural (2 puncte) din județ care nu este afectat de lipsa de personal pentru consiliere și a asistenței psiho-pedagogice. În județul Bacău situația este percepută ca fiind destul de bună, sistemul educațional nefiind afectat de astfel de probleme nici la nivel urban (1 punct), nici rural (1 punct).

Absenteismul reprezintă o problemă mare sau destul de mare cu care se confruntă învățământul preuniversitar din Județele Neamț, Bacău și Botoșani, fiind resimțită mai intens la nivel rural în județele Neamț (4 puncte) și Bacău (4 puncte), conform răspunsurilor respondenților.

Abandonul școlar este o problemă destul de mare pentru sistemul de învățământ din județul Bacău, resimțită mai intens în mediul rural (4 puncte) decât în mediul urban (3 puncte). Cazurile de abandon școlar sunt mai reduse, conform reprezentanților ISJ, la nivelul județului Neamț, care se confruntă cu probleme destul de mari doar la nivel rural (3 puncte). Județul Botoșani nu se confruntă cu probleme prea mari de abandon nici în mediul urban (2 puncte), nici în cel rural (2 puncte).

Promovabilitate redusă reprezintă una din cele mai mari probleme cu care se confruntă sistemul de învățământ din mediul rural (5 puncte) din județul Bacău, conform respondenților. La nivel urban (3 puncte), sistemul de învățământ este mai puțin afectat de promovabilitate redusă, dar ridică totuși probleme destul de mari conform reprezentanților ISJ. Si județul Neamț se confruntă cu probleme destul de mari cauzate de promovabilitatea redusă atât în mediul urban (3 puncte), cât și în cel rural (3 puncte), în timp ce în județul Botoșani promovabilitatea redusă nu e considerată o problemă prea mare a sistemului educațional, nici din mediul rural (2 puncte) și nici cel urban (2 puncte).

Violența în școli nu este percepută de respondenți ca o problemă prea mare la nivelul niciunuia din județe, nici în mediul rural, nici în mediul urban.

6.2.2. DOTĂRI DE EDUCAȚIE

În ceea ce privește repartitia teritorială a unităților de învățământ, au fost constatate următoarele situații:

- Majoritatea comunelor beneficiază de cel puțin o grădiniță;
- În mediul rural se conturează o zonă relativ omogenă în triunghiul format de localitățile Piatra-Neamț, Pașcani și Roman unde lipsesc grădinițe. Această situație apare pe fondul îmbătrânirii demografice accentuate din majoritatea acestor UAT-uri;
- Și în județele Suceava, Botoșani, Iași și Bacău mai sunt cazuri izolate de comune care nu beneficiază de grădinițe;
- Școlile primare lipsesc în majoritatea comunelor din Neamț și Suceava și în câteva comune din Vaslui, Bacău și Botoșani, dar situația nu este alarmantă deoarece majoritatea școlilor gimnaziale au preluat învățământul primar;
- Școlile gimnaziale sunt prezente în majoritatea UAT-urilor din regiune. Dotările de acest fel ar trebui să înființeze clase de învățământ primar și/sau preșcolar acolo unde acesta nu există;
- Învățământul profesional și postliceal se desfășoară în principal în centrele urbane. Dintre acestea se remarcă Municipiile Bacău și Piatra Neamț și Orașul Târgu Neamț, ca având cele mai multe instituții de acest fel;
- Totuși, au fost identificate două areale mai extinse din acest punct de vedere, care acoperă mai multe UAT-uri și pot fi dezvoltate ca zone de campus și specializare pentru acest tip de învățământ – una în județul Iași, pe axa Târgu Frumos – Pașcani – Hârlău și una în Bacău pe axa Onești – Târgu Ocna – Moinești.

„În comună nu se pot califica tineri în meseriile cerute pentru că nu sunt locuri de practică, fiindcă nu sunt agenți economici care să se ocupe de acest aspect. Tinerii din comună ar trebui să își realizeze calificarea doar în agricultură.” Au declarat reprezentanții Comunei Dagâța din Județul Iași în cadrul întâlnirii de lucru din data de 10.10.2019.

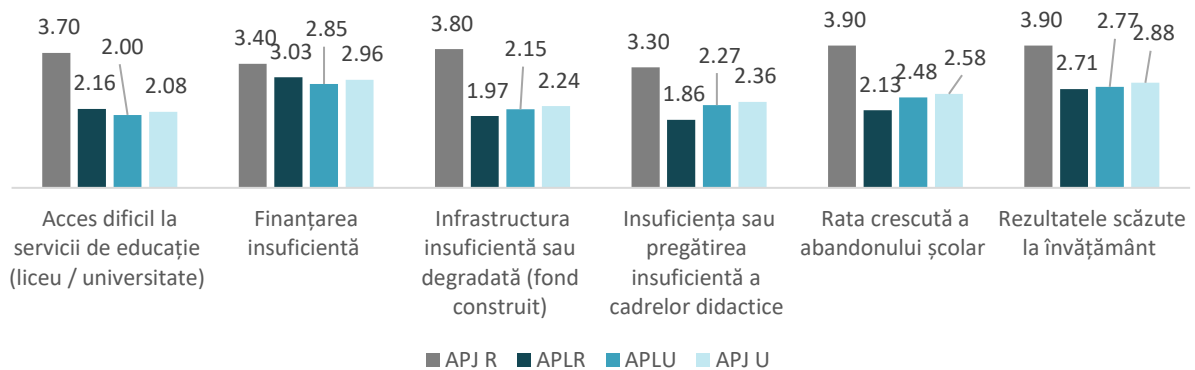
„Lista problemelor identificate în mediul rural se referă la absența fondurilor pentru naveta elevilor, lipsa agenților economici ce ar putea asigura practica, respectiv pregătirea tinerilor pentru învățământ tehnic, profesional și dual. Pregătirea pentru aceste tipuri de învățământ este considerată neatractivă.” Au declarat reprezentanții Inspectoratului Școlar Județean Iași în cadrul întâlnirii de lucru din data de 10.10.2019.

„Printre cauzele principale ale disparităților urban - rural tind să cred că este educația, încă sunt în mediul rural persoane care nu avut acces la educație cât și-au dorit să ajungă la un anumit nivel de pregătire, cu un anumit nivel de educație, de serviciu, să poată evolua intelectual. Vă spun aceasta pentru că, cu mulți ani în urmă, cel mai bun copil din Neaga, cu media cea mai mare pe zonă, nu a putut să meargă la Botoșani să facă liceul pentru că mama ei fiind singură fără studii, fără serviciu, nu și-a permis să țină copilul în liceu pentru că nu avea bani de transport, cazare etc.” Au declarat reprezentanții Fundației Nektarios în cadrul sesiunii de interviuri cu actori relevanți din luna Septembrie 2019.

„Sunt organisme care încearcă să facă programe de studii adaptate nevoilor din mediul economic, dar nu se respectă programele. Sunt licee cu profil agricol/mecanic/veterinar ai căror elevi nu fac nicio oră de practică, iar după terminarea studiilor aleg să emigreze sau să lucreze în orice alte domenii. Autoritățile publice ar trebui să încurajeze tinerii să-și aleagă o meserie(campanii de conștientizare, prezentarea beneficiilor etc).” Au declarat reprezentanții GAL Ținutul Zimbrilor în cadrul sesiunii de interviuri cu actori relevanți din luna Septembrie 2019.

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI - CHESTIONARE

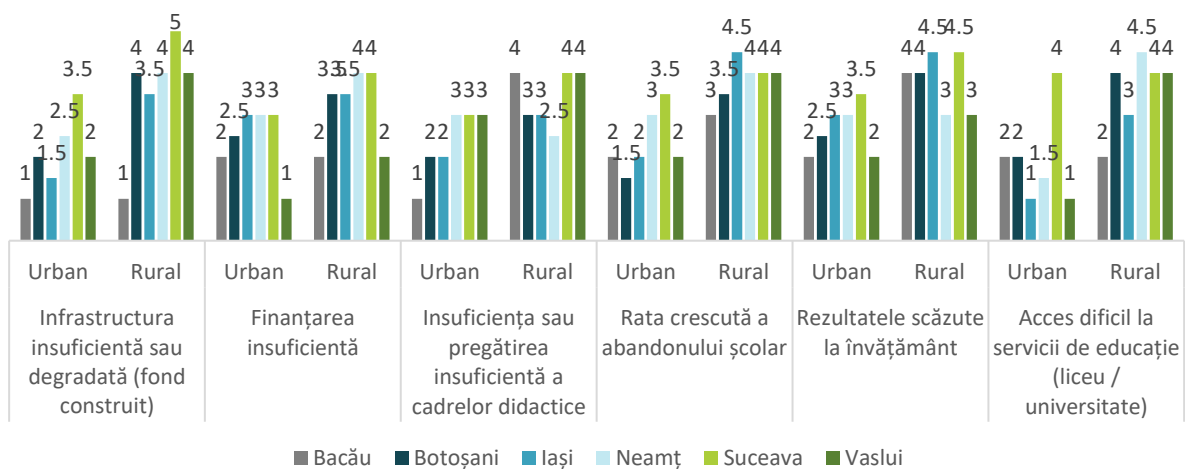
PROBLEME ALE SISTEMULUI DE EDUCAȚIE LA NIVELUL JUDEȚULUI (MEDIUL RURAL/RURAL), REGIUNEA NE

Sursa: Analiza răspunsurilor la chestionarele aplicate

- Conform răspunsurilor oferite de Autoritățile Publice Județene, rezultatele înregistrate pe județe indică de asemenea diferențe între mediul rural și cel urban, în ceea ce privește problemele și măsura în care acestea afectează sistemul educațional. Aceste probleme sunt resimțite în general mai intens la nivel rural față de mediul urban la nivelul tuturor județelor regiunii.
- Mediul rural din Județul Suceava este cel mai afectat de infrastructura insuficientă sau degradată (5 puncte). Și județele Botoșani, Neamț, Suceava și Vaslui se confruntă la nivel rural cu probleme mari în ceea ce privește infrastructura educațională (4 puncte), iar Iași cu probleme destul de mari (3,5 puncte).
- Au fost sesizate probleme mari și destul de mari în ceea ce privește finanțarea sistemului educațional în mediul rural, la nivelul județelor: Suceava (4 puncte), Neamț (4 puncte), Iași (3,5 puncte) și Botoșani (3,5 puncte).
- Cu probleme mari în ceea ce privește accesul la servicii de educație se confruntă în mediul rural, județele: Neamț (4,5 puncte), Botoșani (4 puncte), Suceava (4 puncte) și Vaslui (4 puncte).
- În ceea ce privește problemele cu care se confruntă sistemul de educație în mediul urban, se remarcă județul Suceava cu probleme destul de mari datorate infrastructurii insuficiente (3,5 puncte), a ratei crescute de abandon (3,5 puncte) și accesului dificil la servicii de educație (4 puncte).

PROBLEMELE CU CARE SE CONFRUNTĂ SISTEMUL DE EDUCAȚIE ÎN MEDIILE URBAN ȘI RURAL

Sursa: Analiza răspunsurilor la chestionarele aplicate

În opinia reprezentanților Inspectoratelor Școlare Județene, dotarea laboratoarelor și atelierelor școlare reprezintă una din cele mai mari probleme cu care se confruntă sistemul de învățământ preuniversitar din județul Botoșani, atât în mediul rural cât și urban (5 puncte urban și 5 puncte rural). Într-o mare măsură este afectat și sistemul de învățământ din județul Neamț, mai ales în mediul rural (4 puncte urban și 5 puncte rural), dar și cel din județul Bacău (4 puncte urban și 4 puncte rural).

Lipsa unităților de cazare pentru elevi reprezintă una din cele mai mari probleme cu care se confruntă sistemul de învățământ din județul Neamț, atât în mediul rural (5 puncte) cât și urban (5 puncte). Și în județul Bacău (5 puncte), la nivel rural, lipsa unităților de cazare pentru elevi ridică probleme foarte mari, în timp ce la nivel urban (2 puncte) nu sunt resimțite probleme prea mari în această privință. În județul Botoșani situația este mai bună, sistemul de învățământ confruntându-se cu probleme destul de mari în mediul urban (3 puncte), în timp ce în mediul rural lipsa locurilor de cazare pentru elevi nu ridică probleme (1 punct).

Sistemul de învățământ din județul Neamț este afectat în foarte mare măsură de lipsa spațiilor pentru programele „Școală după școală”, atât în mediul urban (5 puncte) cât și rural (5 puncte). În măsură mare este afectat și sistemul de învățământ din județul Bacău din mediul urban (4 puncte) și în măsură destul de mare în mediul rural (3 puncte). Doar județul Botoșani nu se confruntă cu probleme prea mari nici în mediul rural (2 puncte), nici în mediul rural (2 puncte) din acest punct de vedere.

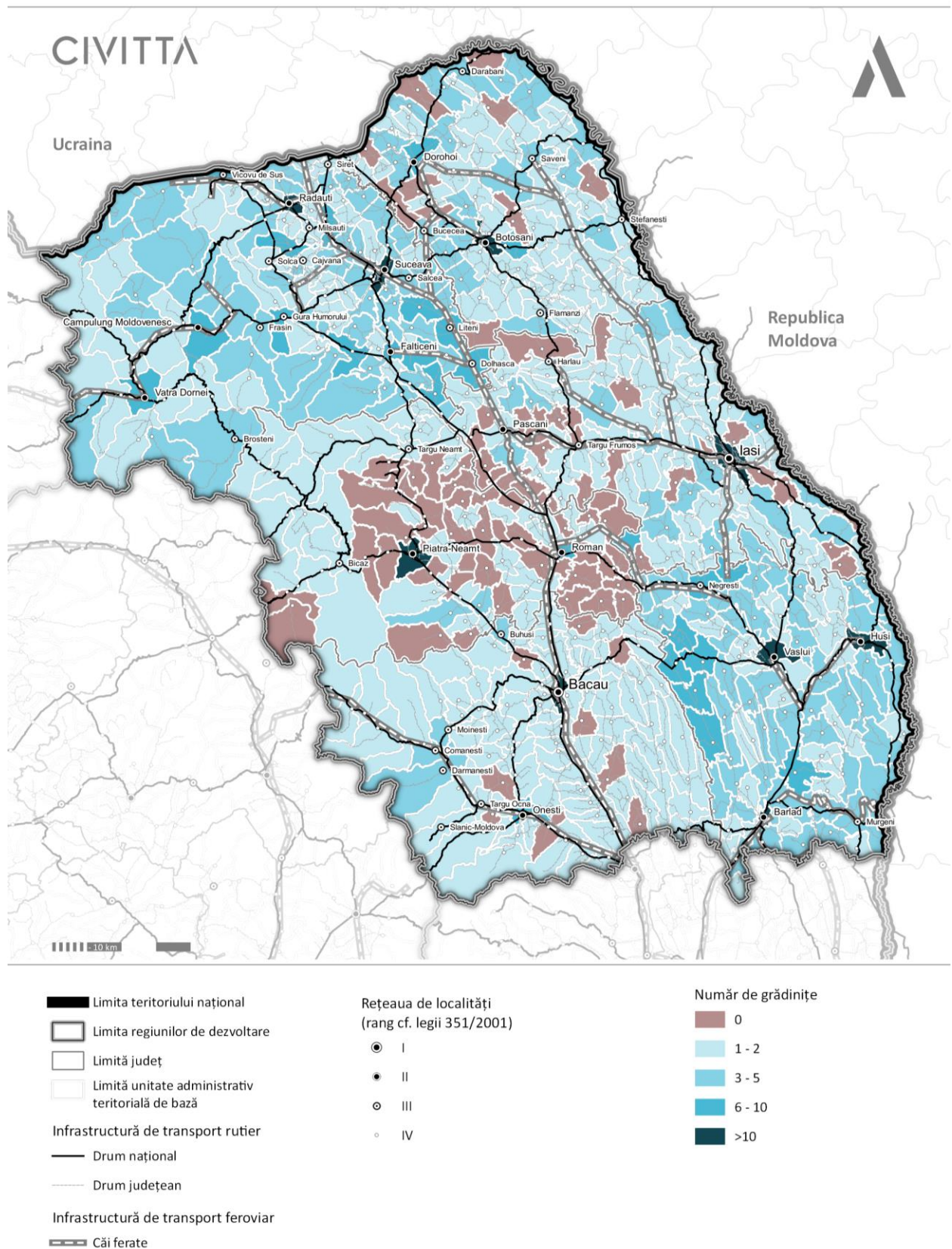
Lipsa cabinetelor medicale din unitățile de învățământ este considerată o problemă destul de mare cu care se confruntă sistemul de învățământ din județul Botoșani, mai intens în mediul rural (4 puncte) decât în mediul urban (3 puncte), dar și cel din județul Neamț atât la nivel urban (3 puncte) cât și rural (3 puncte)

Lipsa calculatoarelor din dotarea unităților de învățământ afectează în mare măsură calitatea sistemului educațional din județul Botoșani (4 puncte urban și rural) și Bacău (4 puncte urban și rural). Sistemul de învățământ din județul Neamț nu se confruntă cu probleme prea mari din acest punct de vedere, nici în mediul urban (2 puncte), nici în cel rural (2 puncte).

Cu probleme mari cauzate de starea precară a clădirilor se confruntă sistemul de învățământ din județul Bacău, atât în mediul urban (4 puncte) cât și rural (4 puncte). Ca o problemă destul de mare este resimțită și în mediul rural din județul Botoșani (3 puncte), dar nu și în mediul urban (2 puncte). Sistemul de învățământ din județul Neamț nu se confruntă cu probleme cauzate de starea precară a clădirilor nici la nivel urban (2 puncte), nici rural (1 punct).

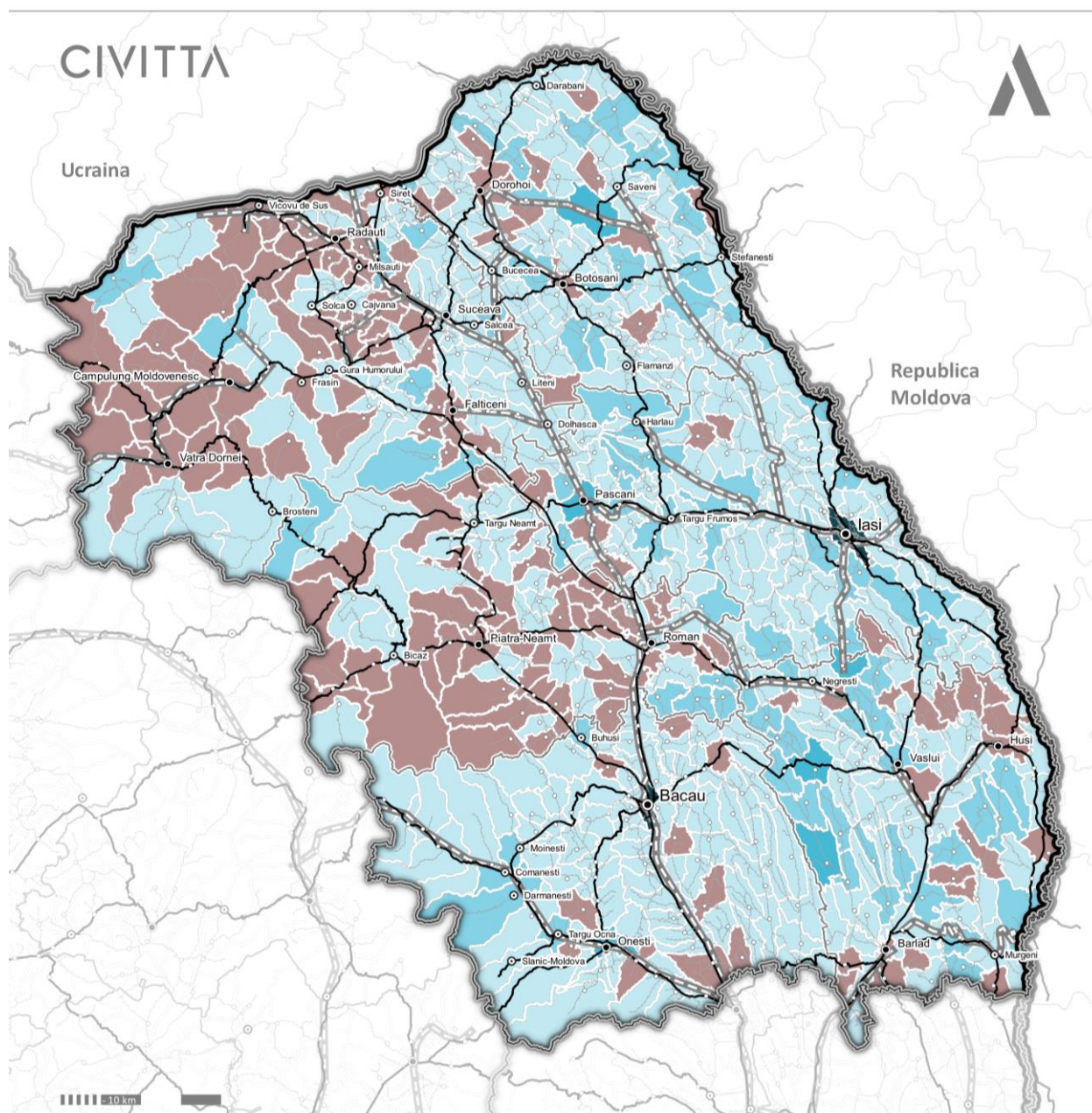
Lipsa supravegherii în școli este considerată o problemă mare cu care se confruntă sistemul educațional din județul Neamț, atât în mediul urban (4 puncte) cât și rural (4 puncte). Probleme destul de mari sunt resimțite și în mediul rural din județul Bacău (3 puncte), dar nu și în mediul urban (2 puncte). Sistemul de învățământ din județul Neamț nu se confruntă cu probleme cauzate de lipsa supravegherii în școli nici la nivel urban (1 puncte), nici rural (1 punct).

FIGURĂ 160 – DISTRIBUȚIA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT PREȘCOLAR ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

Sursa: Prelucrare proprie a informațiilor de la Inspectoratele Școlare Județene

FIGURĂ 161 – DISTRIBUȚIA SPAȚIALĂ A UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT PRIMAR ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

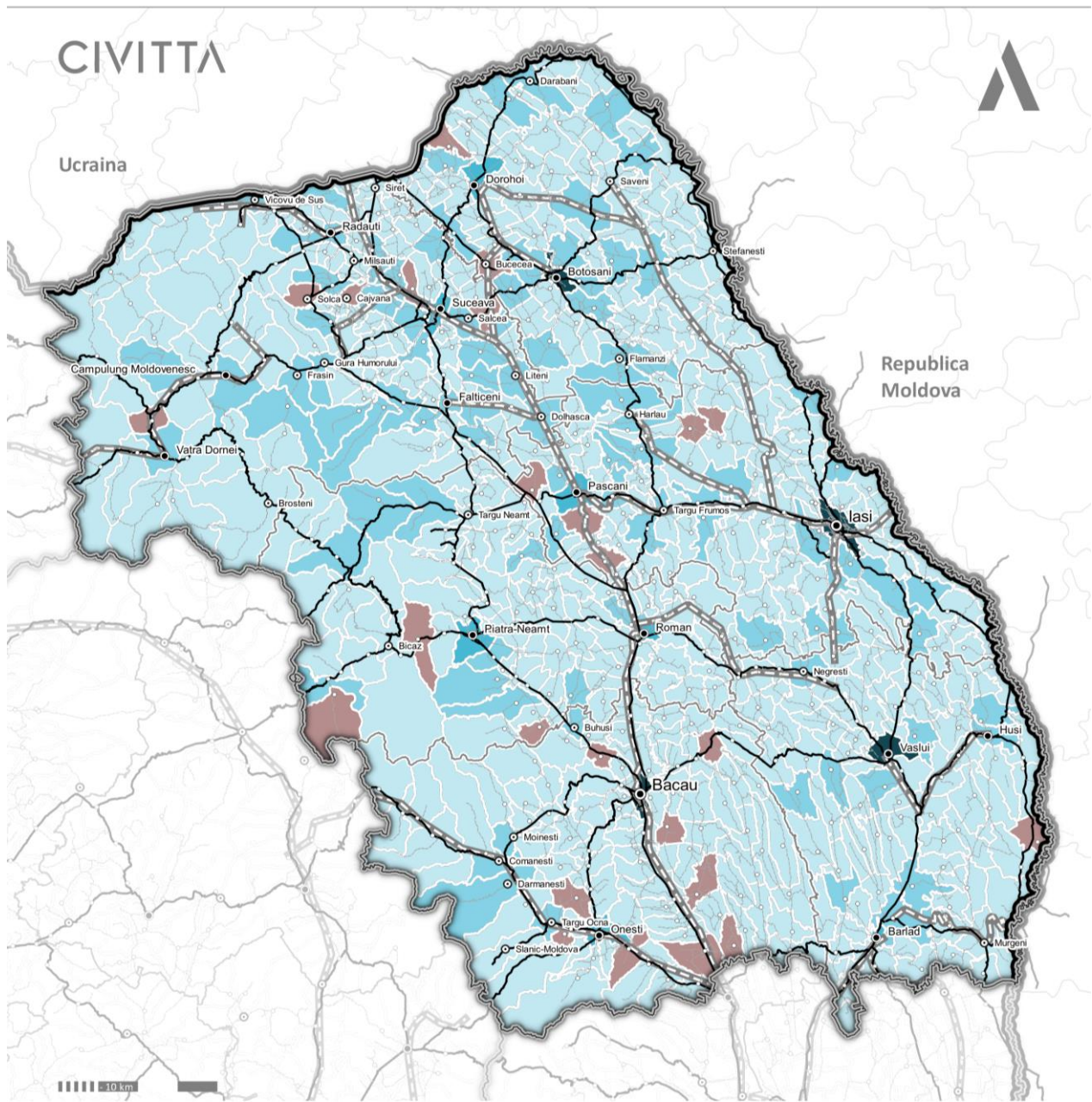
- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier**
- Drum național
- Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar**
- Căi ferate

- Rețeaua de localități**
(rang cf. legii 351/2001)
- I
 - II
 - III
 - IV

- Număr de școli primare**
- 0
 - 1 - 2
 - 3 - 5
 - 6 - 10
 - >10

Sursa: Prelucrare proprie a informațiilor de la Inspectoratele Școlare Județene

FIGURĂ 162 – DISTRIBUȚIA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT GIMNAZIAL ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

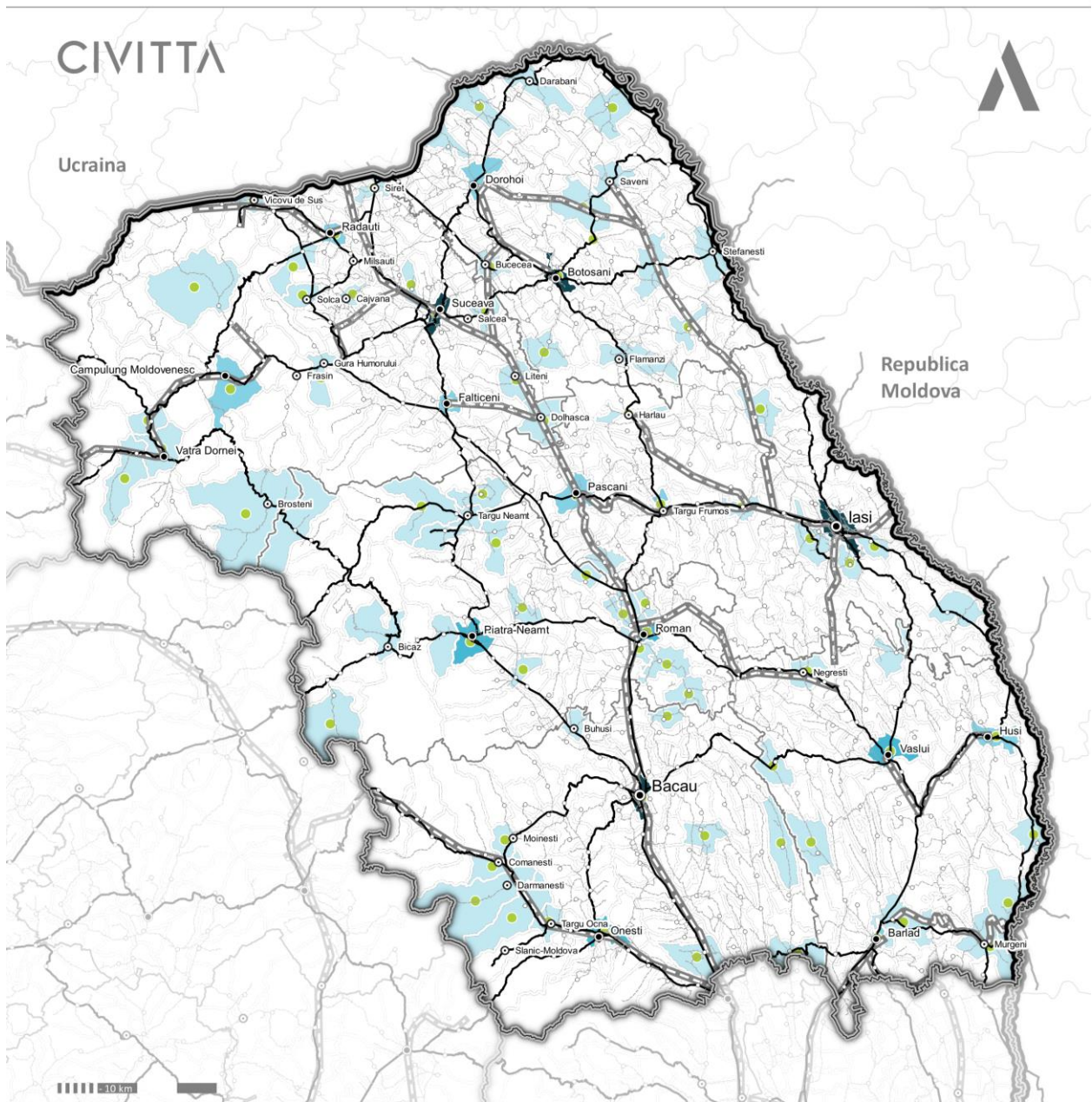
- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier**
- Drum național
- Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar**
- Căi ferate

- Rețeaua de localități**
 (rang cf. legii 351/2001)
- I
 - II
 - III
 - IV

- Număr de școli gimnaziale**
- 0
 - 1 - 2
 - 3 - 5
 - 6 - 10
 - >10

Sursa: Prelucrare proprie a informațiilor de la Inspectoratele Școlare Județene

FIGURĂ 163 – DISTRIBUȚIA UNITĂȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT LICEAL ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier
- Drum național
- Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar
- Căi ferate

- Rețeaua de localități
 (rang cf. legii 351/2001)
- I
 - II
 - III
 - IV

- Număr de unități de învățământ liceal
- 0
 - 1 - 2
 - 3 - 5
 - 6 - 10
 - >10
 - Licee tehnice

Sursa: Prelucrare proprie a informațiilor de la Inspectoratele Școlare Județene

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI - CHESTIONARE

Specializările disponibile în cadrul liceelor teoretice și unităților școlare din învățământul profesional și tehnic care prezintă un interes ridicat din partea elevilor, sunt:

- În județul Neamț: matematică – informatică, științe sociale, mecanic auto și tehnician în activități economice;
- În județul Iași: matematică – informatică, științele naturii, brutar-patiser, preparator produse făinoase, mecanic auto, ospătar(chelner) și vânzător în unități de alimentație;
- În județul Bacău: pentru liceu: tehnician în activități economice, tehnician în turism, coafor stilist iar pentru învățământul profesional: mecanic autor, ospătar (chelner), vânzător în unitățile de alimentație publică, frizer-coafor-manichiurist-pedichiurist, bucătar și tinichigiu auto;
- În județul Botoșani: se remarcă un interes ridicat din partea elevilor pentru specializările disponibile în cadrul liceelor teoretice: științe sociale, științe ale naturii; pentru calificările disponibile în cadrul liceelor tehnologice: tehnician în activități economice, tehnician în gastronomie, tehnician mecanic pentru întreținere și reparații; pentru calificările disponibile în cadrul învățământului profesional: mecanic auto, ospătar (chelner), vânzător în unități de alimentație, confecționar produse textile și mecanic agricol.

Specializările disponibile în cadrul liceelor teoretice și unităților școlare din învățământul profesional și tehnic care prezintă un interes scăzut din partea elevilor, sunt:

- În județul Neamț: fabricația produselor din lemn, silvicultură;
- În județul Iași: tâmplar universal, confecționar produse textile, tricoter-confecționar, electromecanic utilaje și instalații industriale;
- În județul Bacău: tehnician ecolog și protecția calității mediului, calificările din domeniul textile și pielărie precum și domeniul fabricarea produselor din lemn;

În județul Botoșani: un interes scăzut din partea elevilor pentru specializările disponibile în cadrul liceelor teoretice se constată pentru: matematică – informatică; în cadrul liceelor tehnologice: tehnician în prelucrarea lemnului; tehnician electromecanic; iar în cadrul învățământului profesional pentru: izolator; zugrav, ipsosar, vopsitor, tapetar; strungar; sudor.

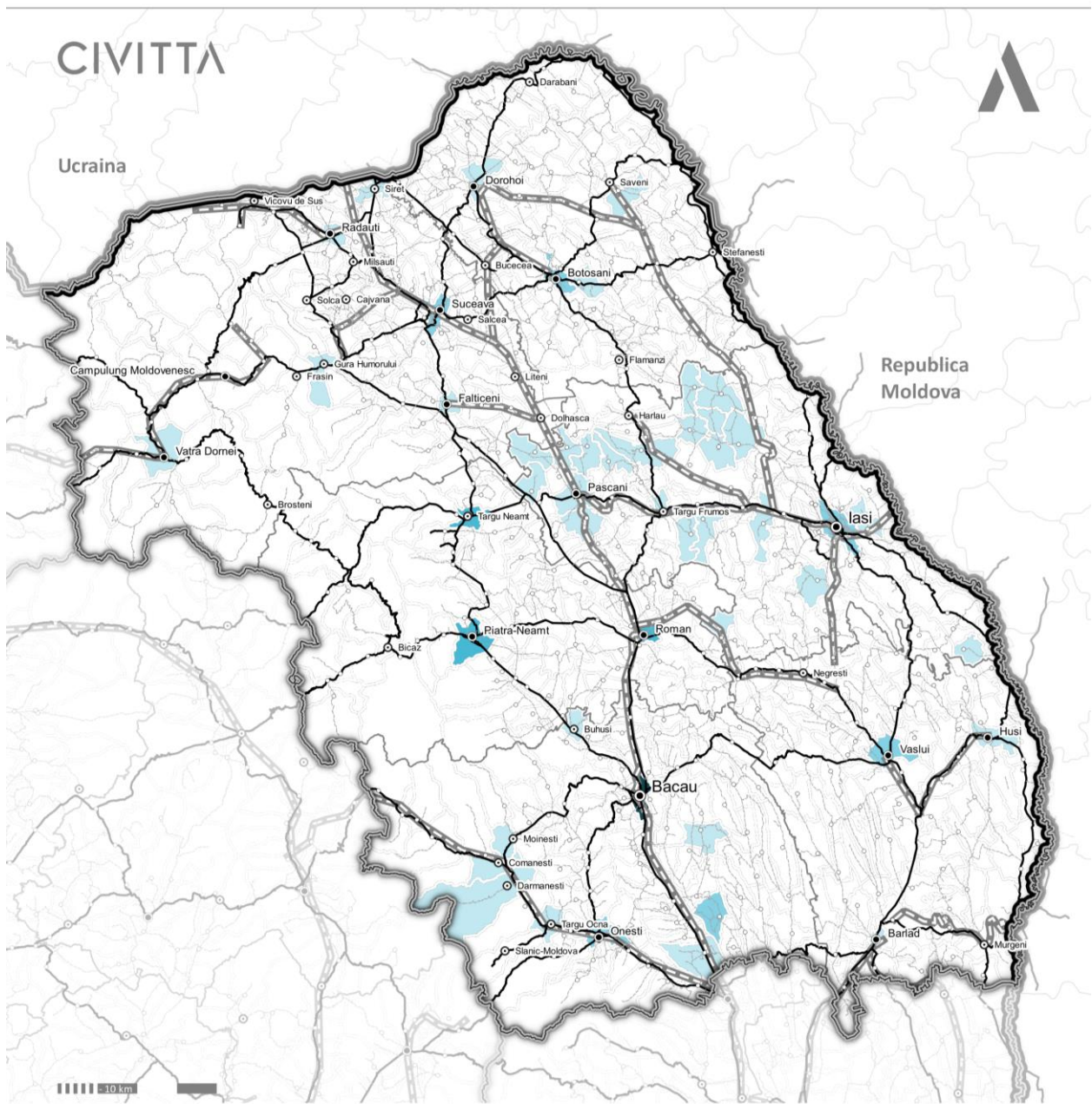
În județele Neamț, Iași, Botoșani și Bacău au fost înființate în ultimii 3 ani, linii de predare sau cursuri noi, decizia de înființare fiind bazată pe analiza pieței muncii la nivel național și internațional, ca urmare a solicitărilor venite din partea autorităților guvernamentale sau locale, precum și în baza solicitări venite din partea agenților economici. Astfel, în județul Bacău, ca urmare a solicitărilor agenților economici au fost înființate calificări precum: tehnician instalații de bord (avion), operator sonde, mecanic aeronave, operator la mașini cu comandă numerică, lăcătuș construcții structuri aeronave, operator extracția, tratarea, transportul și distribuția gazelor, iar în județul Botoșani la învățământul postliceal, domeniul industrie textilă și pielărie, calificarea de creator – proiectant îmbrăcăminte. Datorită interesului scăzut din partea elevilor, în intervalul 2014-2018, în județul Botoșani au fost desființate specializări precum: izolator; zugrav, ipsosar, vopsitor, tapetar; strungar și sudor, iar în județul Bacău: mecatronica, chimie industrială și tehnician fabricarea lemnului.

La nivelul județului Neamț, principala problemă cu care se confruntă sistemul de învățământ tehnic, este considerată curriculum total neadecvat pentru învățământul profesional.

Județul Botoșani se confruntă cu probleme cauzate în principal de: dotarea precară a laboratoarelor tehnologice și atelierelor școlare, de insuficiența cadrelor didactice, oportunitățile insuficiente de colaborare cu operatorii economici, dar și insuficiența digitalizare a procesului educațional

Implicarea slabă a operatorilor economici, meseriile neatractive, reticența părinților privind orientarea copiilor către învățământul profesional, reprezintă principalele probleme cu care se confruntă sistemul de învățământ din județul Iași. Principalii factori, care cauzează probleme sistemului de învățământ din județul Bacău sunt: resursele materiale și financiare reduse pentru dotarea laboratoarelor și atelierelor școlare și discordanța dintre solicitările agenților economici și ceea ce oferă curriculum-ul național ca și pregătire teoretică și practică, dar și faptul că agenții economici sunt interesați în proporție foarte mică să încheie parteneriate pentru practica elevilor de liceu tehnologic.

FIGURĂ 164 – DISTRIBUȚIA ȘCOLILOR PROFESIONALE ȘI POSTLICEALE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier
 - Drum național
 - Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar
 - Căi ferate

- Rețeaua de localități
(rang cf. legii 351/2001)
- I
 - II
 - III
 - IV

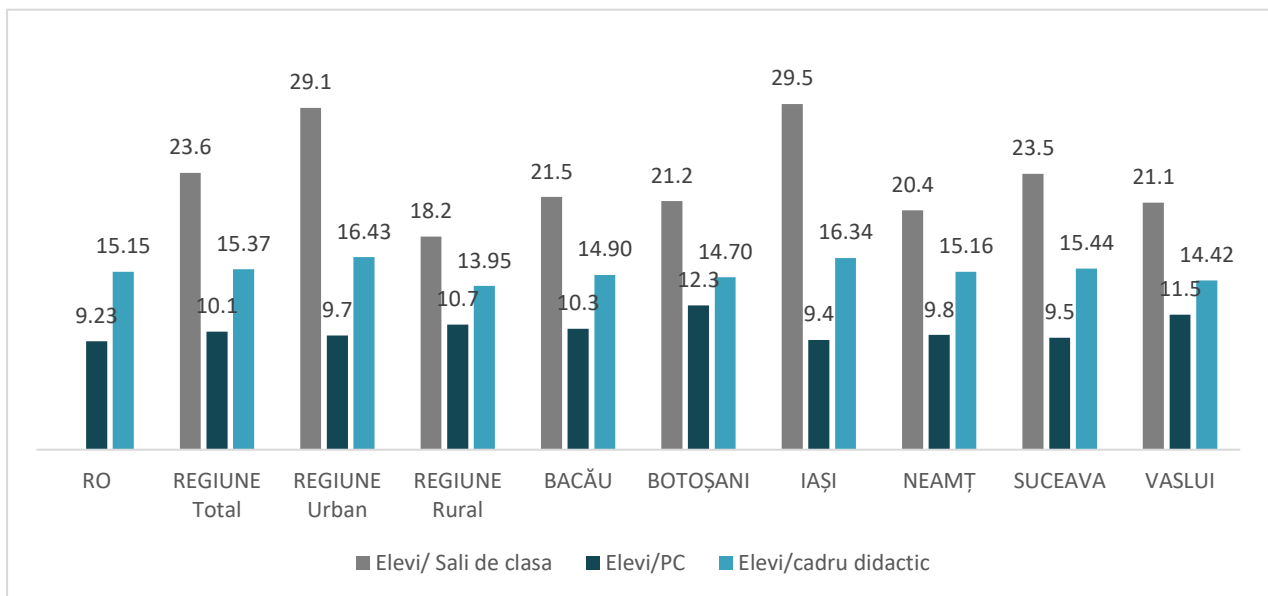
- Număr de școli profesionale și postliceale
- 0
 - 1 - 2
 - 3 - 5
 - 6 - 10
 - >10

Sursa: Prelucrare proprie a informațiilor de la Inspectoratele Școlare Județene

Valori superioare mediei naționale de 15 elevi pe cadru didactic au fost înregistrate în mediul urban al regiunii și în județele Iași și Suceava. Deși media celorlalte județe nu depășește această valoare, la nivel de UAT au fost înregistrate supraîncărcări ale cadrelor didactice și în comune din alte județe.

În foarte puține comune au fost înregistrate supraaglomerări ale elevilor în instituțiile de învățământ. Majoritatea UAT-urilor înregistrează valori sub limita națională, de 30 de elevi pe clasă. În majoritatea comunelor din județele Neamț, Botoșani și Vaslui nu au fost înregistrați mai mult de 20 de elevi pe clasă. Cu toate acestea, dotarea unităților de învățământ a fost identificată ca fiind o problemă, în majoritatea UAT-urilor depășindu-se media națională de 10 elevi pe PC.

FIGURĂ 165 – INDICATORI PRIVIND DOTAREA ȘI ÎNCĂRCAREA INFRASTRUCTURII EDUCAȚIONALE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

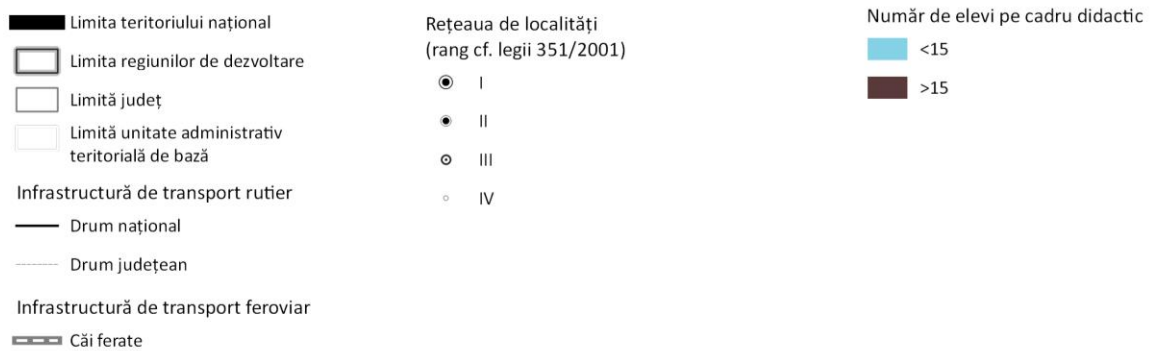
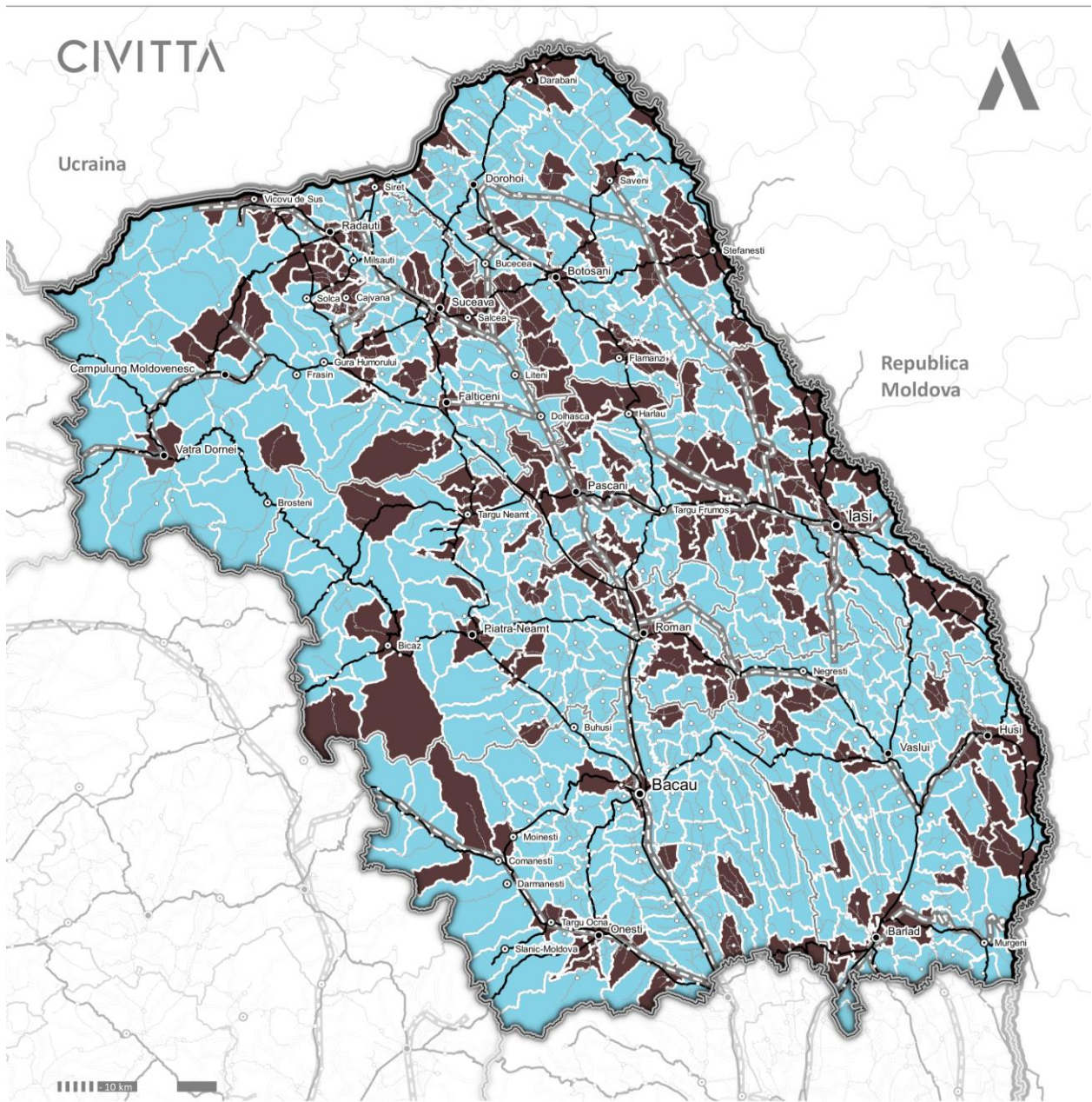
În ceea ce privește școlile ce nu dețin autorizație ISU, problema se identifică cu precădere în mediul urban, iar în mediul rural, predominant în județul Iași pe axa Pașcani – Hârlău, Pașcani – Iași și în Județul Bacău pe axa Onești – Moinești.

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI - CHESTIONARE

Sistemele de învățământ din județele Botoșani (5 puncte urban și 5 puncte rural) și Bacău (4 puncte urban și 5 puncte rural) sunt afectate atât la nivel urban cât și rural în foarte mare măsură de oportunitățile insuficiente de colaborare cu mediul public/privat prin activități de practică / internship / proiecte etc. pentru elevi. În județul Neamț, sistemul de învățământ din mediul urban (3 puncte) este afectat într-o măsură destul de mare de oportunitățile de colaborare insuficiente în raport cu necesarul existent, în timp ce la nivel rural (2 puncte) nu sunt resimțite probleme prea mari din această perspectivă, conform opiniei reprezentanților Inspectoratelor Școlare Județene.

Insuficienta digitalizare a procesului educațional reprezintă una din cele mai mari probleme cu care se confruntă sistemul educațional din județul Botoșani, atât în mediul urban (5 puncte) cât și rural (5 puncte), și o problemă mare pentru sistemul educațional din județul Bacău, atât în mediul urban (4 puncte) cât și rural (4 puncte). La polul opus se află județul Neamț care, în opinia reprezentanților ISJ, nu întâmpină probleme cauzate de insuficienta digitalizare a procesului educațional nici în mediul rural (1 punct), nici cel urban (1 punct).

FIGURĂ 166 – NUMĂRUL DE ELEVI PE CADRU DIDACTIC ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

Sursa: Prelucrare proprie a informațiilor din Baza de date TEMPO Online a INS

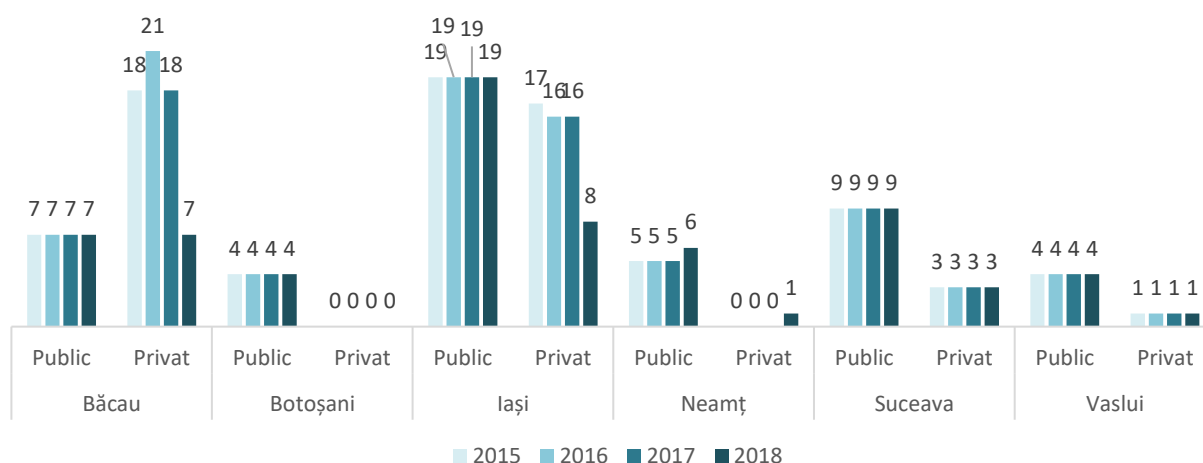
6.3. ACCESIBILITATEA LA SERVICII MEDICALE

Municipiul Iași este principalul furnizor de servicii de sănătate din Regiunea Nord-Est, având 14 spitale publice și 8 spitale private. Pe lângă acestea, Ministerul Sănătății a decis construirea unui spital regional și a campusurilor pentru personalul medical în Municipiul Iași, pe o suprafață de 12 hectare din cartierul Moara de Vânt, pentru care a fost prevăzută finanțare prin intermediul Programului Operațional Regional 2014 – 2020.

Alte centre medicale reprezentative la nivel de regiune sunt în județele Suceava și Bacău – acesta din urmă fiind specializat în domeniul kineto-terapiei, care este preluat de domeniul privat.

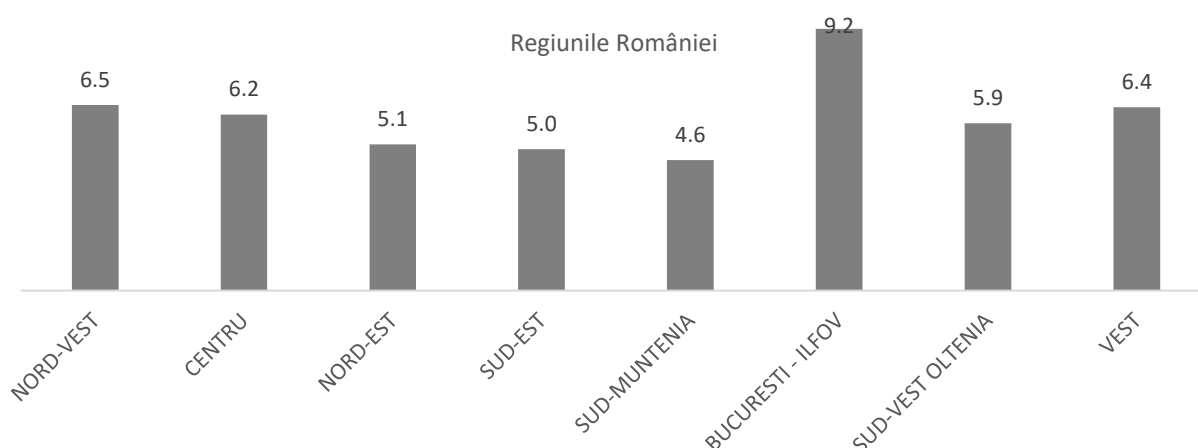
În ceea ce privește numărul de paturi în spitale, Regiunea Nord-Est se află pe ultimele 3 locuri între celelalte regiuni din România. Cel mai mare număr de paturi în spitale a fost înregistrat în județul Iași, iar cel mai mic în județele Vaslui, Neamț și Suceava. Creșteri ale acestui indicator au fost înregistrate în Bacău, Botoșani și Neamț.

FIGURĂ 167 – EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SPITALE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015 - 2018

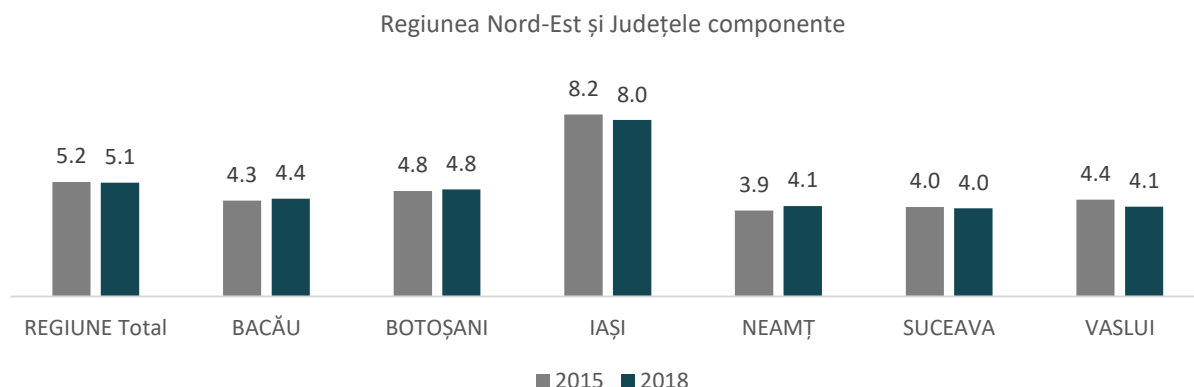
Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 168 – PATURI ÎN SPITALE/ 1.000 DE LOCUITORI ÎN REGIUNILE ROMÂNIEI, 2018

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

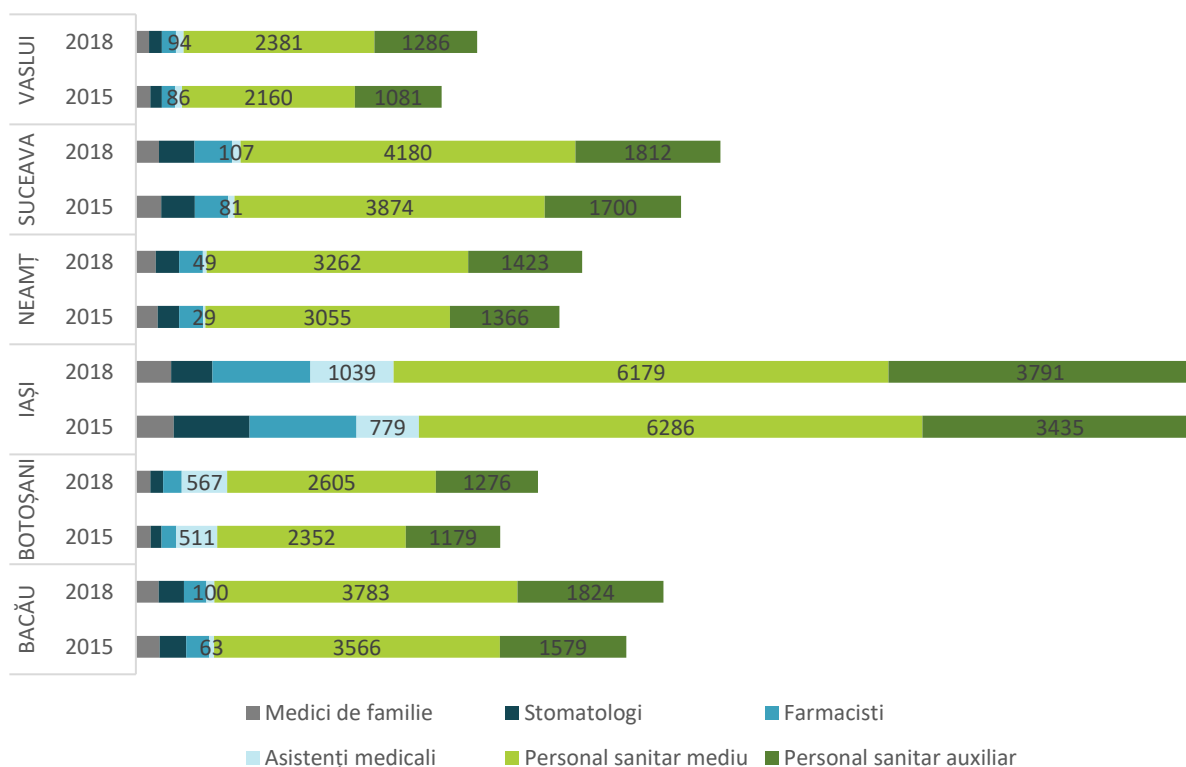
FIGURĂ 169 – PATURI ÎN SPITALE/ 1.000 DE LOCUITORI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015 -2018

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

La nivel regional, majoritatea personalului medical este compus din personal sanitar mediu și personal sanitar auxiliar, restul categoriilor fiind mai puțin reprezentate. Județele Vaslui și Botoșani au înregistrat cel mai mic număr de medici de familie, stomatologi și farmaciști, în timp ce Județul Neamț avea cel mai mic număr de asistenți medicali.

FIGURĂ 170 – PERSONAL MEDICAL ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015 - 2018

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Aproape fiecare UAT din regiunea Nord-Est beneficiază de cel puțin un cabinet medical de familie. Unele probleme privind lipsa cabinetelor medicale de familie au fost evidențiate de analiza teritorială la nivel de UAT în extremitatea sud-estică a regiunii, în județul Vaslui, precum și în extremitatea nordică, în unele comune din Suceava și Botoșani. Deși prezența cabinetelor nu este o problemă semnificativă, suficiența acestora nu corespunde mediei naționale de 1,000 de locuitori/medic de familie.

Majoritatea comunelor înregistrează aproximativ 2,000 de locuitori/medic de familie, în timp ce numeroase comune din toate județele regiunii înregistrează de la 3,000 până la 7,000 de locuitori/medic de familie. Această situație se manifestă și pe fondul descreșterii numărului medicilor de familie în toate județele regiunii, mai puțin în Suceava.

„Nivelul scăzut de dotare al cabinetelor medicale din mediul rural îi face pe medici să nu dorească să își desfășoare activitatea în afara orașelor.” Au declarat reprezentanții Direcției de Sănătate Publică Neamț în cadrul întâlnirii de lucru din data de 17.10.2019

„Este menționat faptul că este dificil pentru medicii tineri să dețină un cabinet, deoarece locurile disponibile sunt doar în cabinetele unde alți medici au ieșit la pensie iar aceștia vând locurile și listele de pacienți pe sume foarte mari. Astfel, din cauza resurselor limitate financiare, medicii tineri nu pot să obțină posturi în cabinete medicale.” Au declarat reprezentanții Direcției de Sănătate Publică Iași în cadrul întâlnirii de lucru din data de 10.10.2019

„Pentru sănătate și sistemul educațional ar trebui asigurate condițiile de lucru în primul rând, apoi de viață pentru medici, pentru personalul auxiliar, medical, pentru personalul didactic, deci condiții de muncă și trai.” Au declarat reprezentanții Universității Gheorghe Asachi din Iași în cadrul sesiunii de interviuri cu actori relevanți din luna Septembrie 2019.

În ceea ce privește prezența farmaciilor, județul Iași este singurul cu o situație favorabilă. Un număr semnificativ de comune din celelalte județe nu beneficiază de nicio farmacie, locuitorii fiind nevoiți să se deplaseze în orașe pentru procurarea medicamentelor. Mai mult, în județele Neamț, Iași și Bacău au fost înregistrate descreșteri ale numărului farmaciștilor.

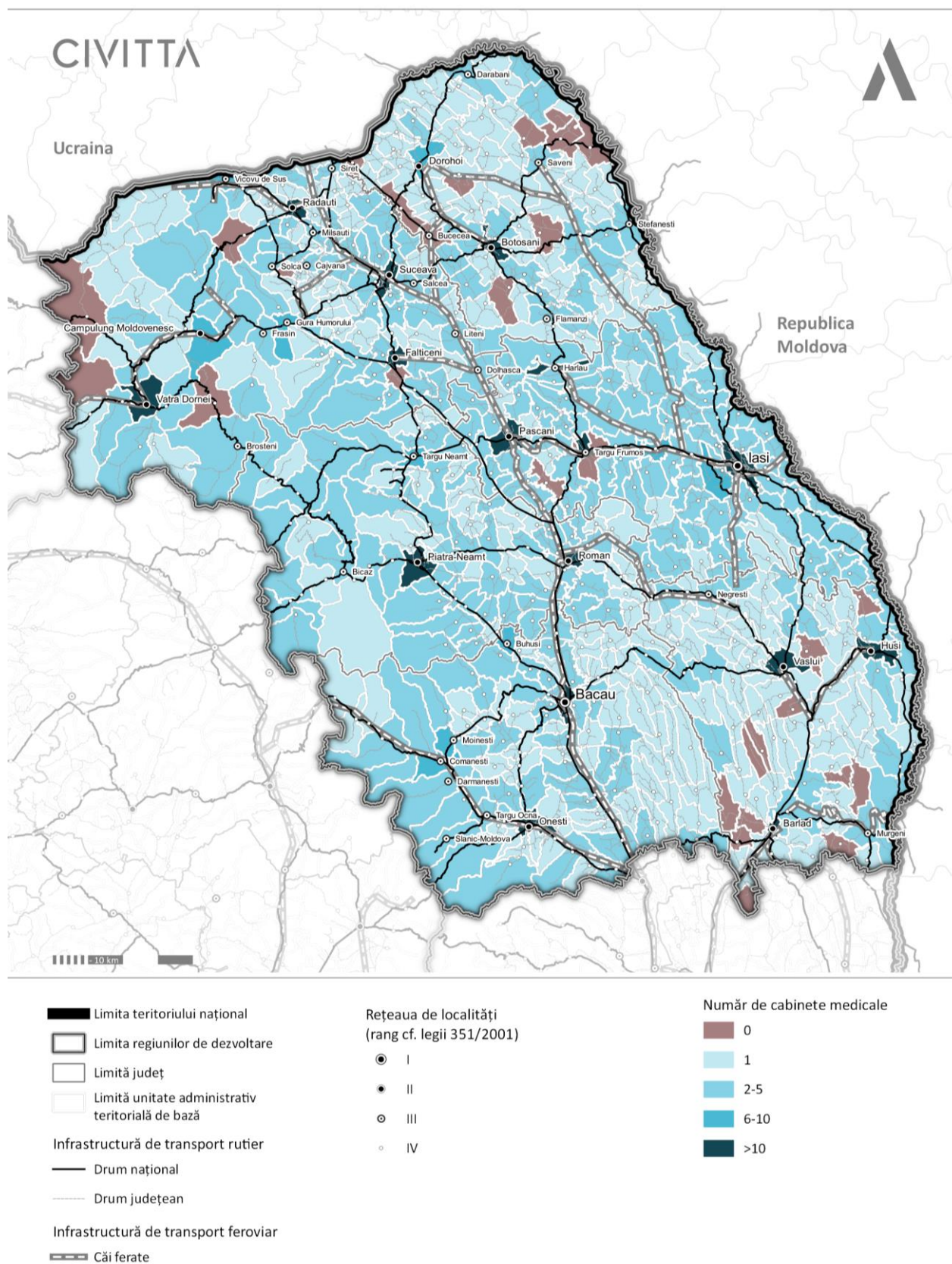
Problema Spitalului de la Negrești

„Spitalul din Negrești a fost închis în anul 2010 din cauza faptului că nu avea medici specialiști și nu avea indicatori de activitate. Astfel adresabilitatea era din ce în ce mai mică. Managementul și activitatea spitalului aveau nevoie de o reorganizare, altfel spitalul intra în colaps financiar. În prezent dotările medicale sunt într-o stare de degradare. Este considerată necesară redeschiderea spitalului.” Au declarat reprezentanții Direcției de Sănătate Publică Vaslui în cadrul întâlnirii de lucru din data de 8.10.2019

„Există necesitatea de refacere a ceea ce a fost bun în spital la început. Iar acest subiect nu trebuie privit doar din perspectiva rentabilității. Concluzionează că din cauza reducerii cheltuielilor au fost sacrificate mai multe servicii publice.” Au declarat reprezentanții Camerei de Comerț Vaslui în cadrul întâlnirii de lucru din data de 8.10.2019

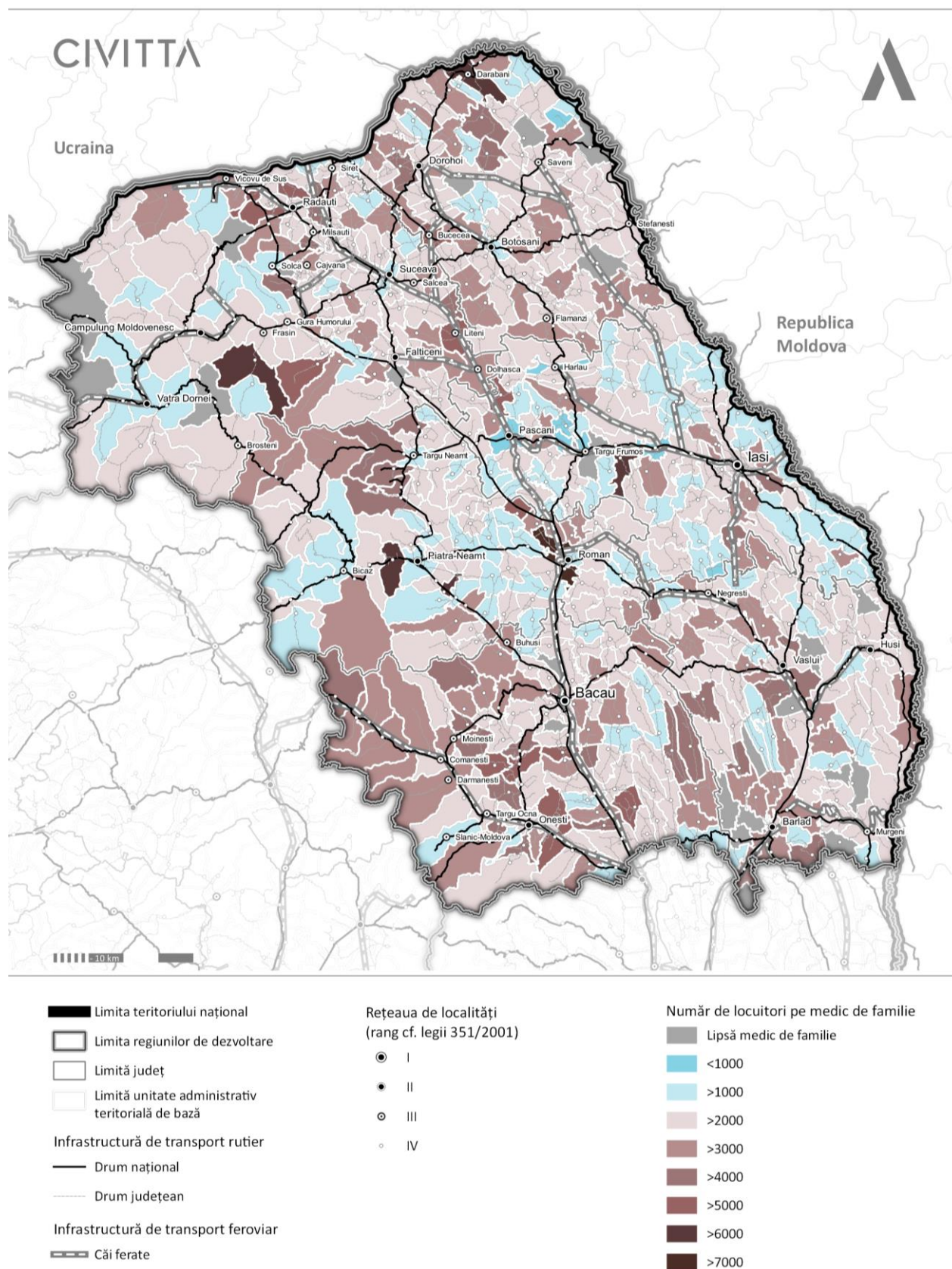
„Spitalul din orașul Negrești ar trebui să devină o secție a spitalului județean din Vaslui pentru ca acesta ar putea prelua cheltuielile administrative.” Au declarat reprezentanții Prefecturii Vaslui în cadrul întâlnirii de lucru din data de 8.10.2019

FIGURĂ 171 – DISTRIBUȚIA CABINETELOR MEDICALE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

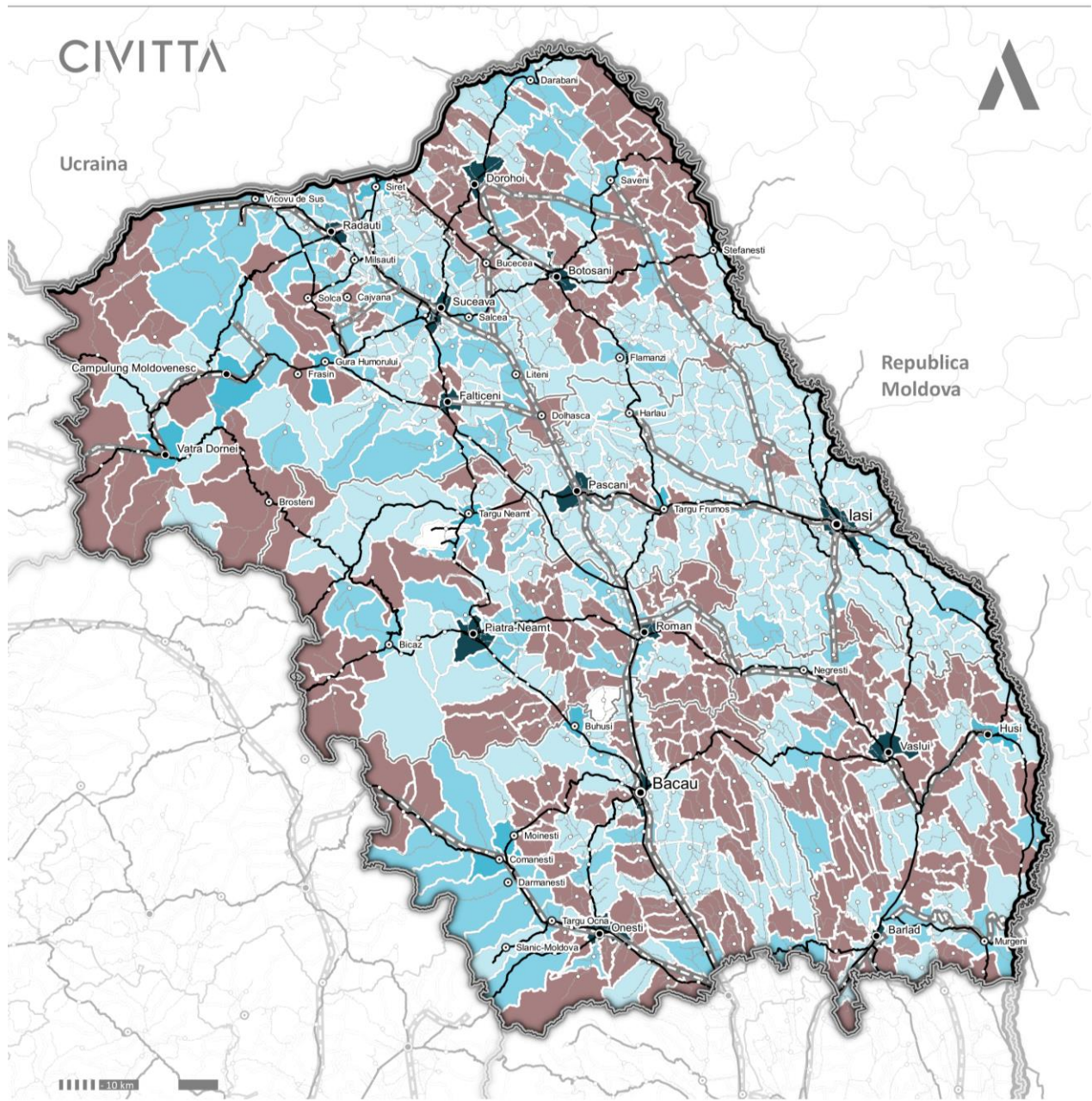
Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor din Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 172 – NUMĂRUL DE LOCUITORI PE MEDIC DE FAMILIE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor din Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 173 – DISTRIBUȚIA UNITĂȚILOR FARMACEUTICE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier**
- Drum național
- Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar**
- Căi ferate

- Rețeaua de localități**
 (rang cf. legii 351/2001)
- I
 - II
 - III
 - IV

- Numărul de farmacii din U.A.T.**
- Fără date
 - 0
 - 1
 - 2 - 5
 - 6 - 10
 - >10

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor din Baza de date TEMPO Online a INS

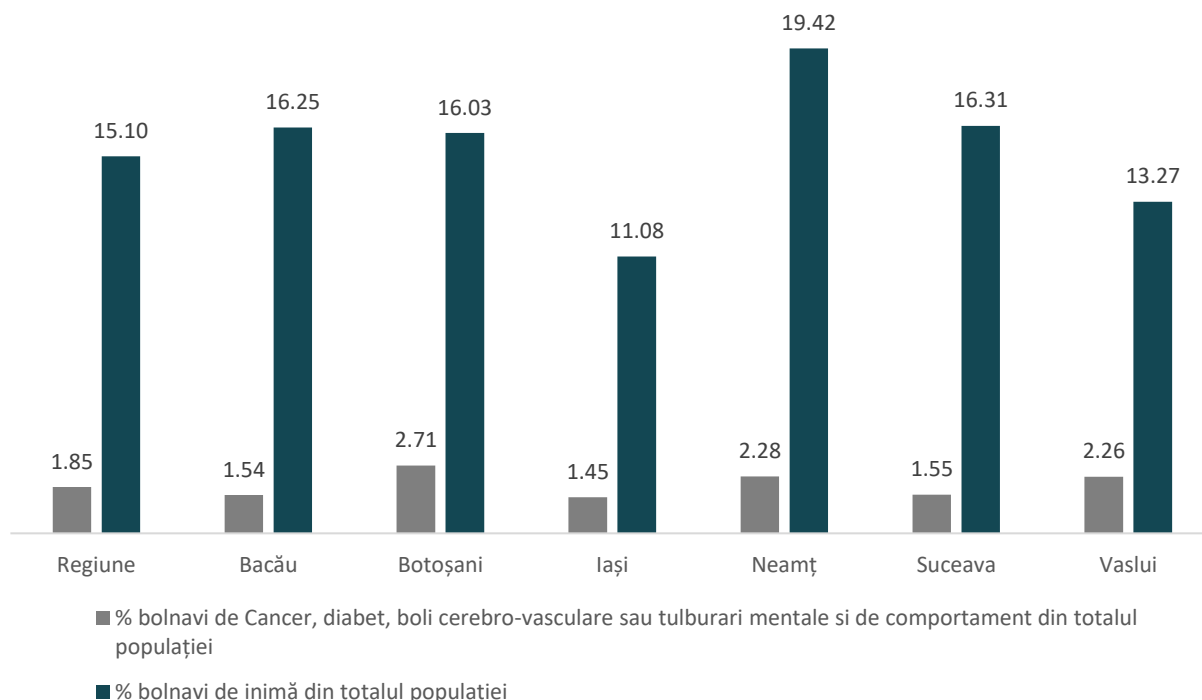
Conform Raportului Național privind Starea de Sănătate a Populației în anul 2017, elaborat de Ministerul Sănătății, Regiunea Nord-Est înregistrează printre cei mai favorabili indicatori la nivel național în ceea ce privește starea de sănătate a populației. Aici au fost înregistrate cele mai puține cazuri noi de diabet zaharat, boli ale inimii și boli cerebro-vasculare la nivel național. Valori mici au fost înregistrate și în cazul îmbolnăvirilor noi de cancer, tulburări mentale și de comportament. Prin urmare și ratele de prevalență și morbiditate datorate afecțiunilor ante-menționate au înregistrat valori mici comparativ cu alte regiuni ale țării. Singurele probleme menționate în cadrul raportului au fost în cazul tuberculozei și a hepatitei, unde prevalența înregistrată în regiune este cea mai mare din România, precum și în cazul mortalității infantile.

Conform datelor colectate de Direcțiile Județene de Sănătate Publică de la medicii de familie, în cadrul regiunii a fost constatat faptul că majoritatea persoanelor suferă de boli de inimă și mai puțin de cancer, diabet, tulburări mentale sau boli cerebro-vasculare. Majoritatea UAT-urilor au înregistrat procente între 10% și 30% de bolnavi de inimă din totalul locuitorilor. Cazuri de peste 30% din totalul locuitorilor care suferă de acest tip de afecțiuni au fost înregistrate în zona Rădăuți – Dorohoi, Târgu Neamț și Vaslui – Huși.

În ceea ce privește procentul cumulativ al bolnavilor de cancer, diabet, boli cerebro-vasculare și tulburări mentale din totalul populației, procente de peste 30% au fost raportate în zona Rădăuți – Dorohoi – Botoșani, Suceava, Vatra Dornei, Bicăz – Piatra Neamț – Târgu Neamț, Roman și Huși – Vaslui – Bârlad.

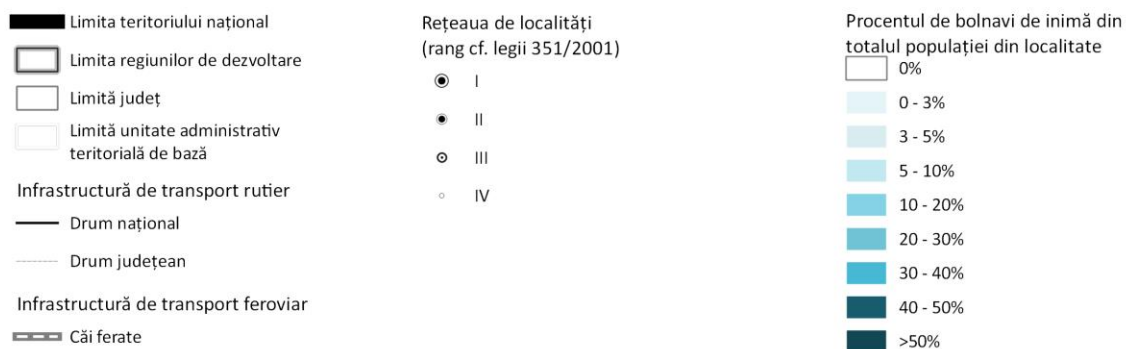
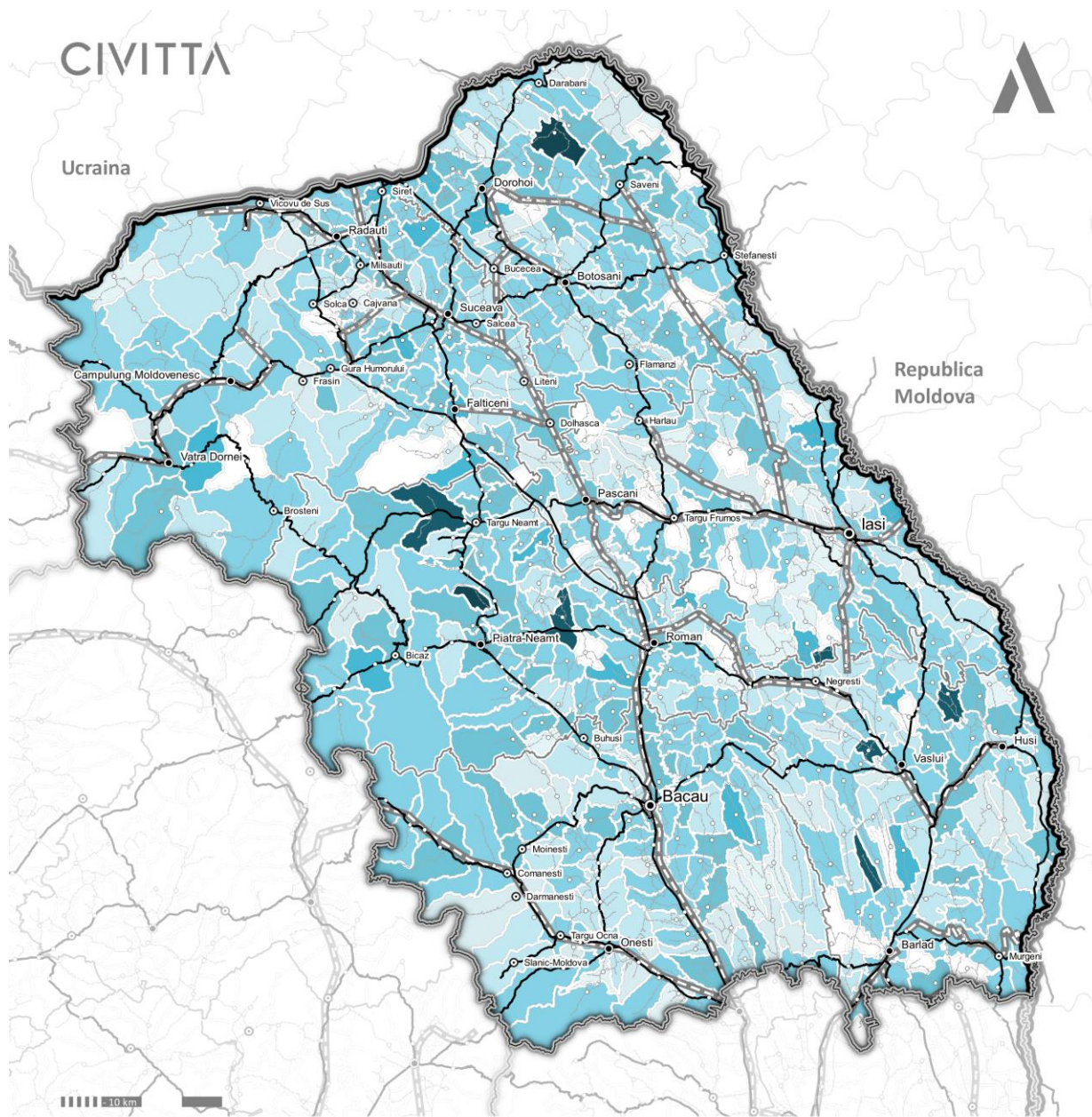
Majoritatea zonelor unde procentul populației bolnave este mai mare se suprapun în mare parte cu arealele identificate ca având insuficiente farmacii sau supraaglomerări ale medicilor de familie, fiind necesare acțiuni de extindere a serviciilor publice de acest fel.

FIGURĂ 174 – BOLNAVI PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

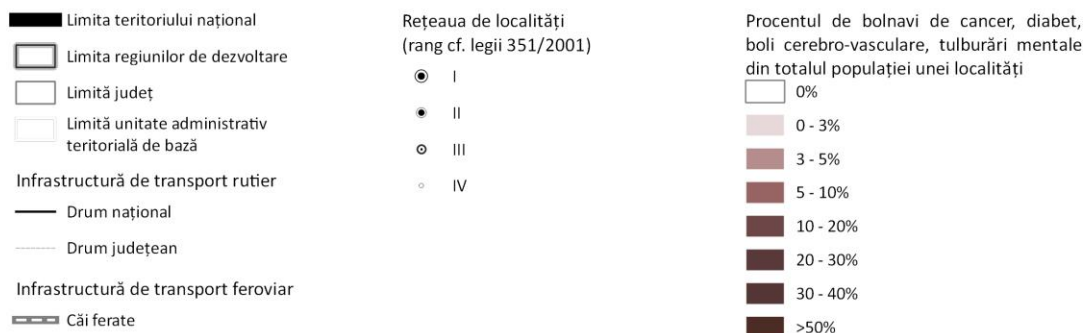
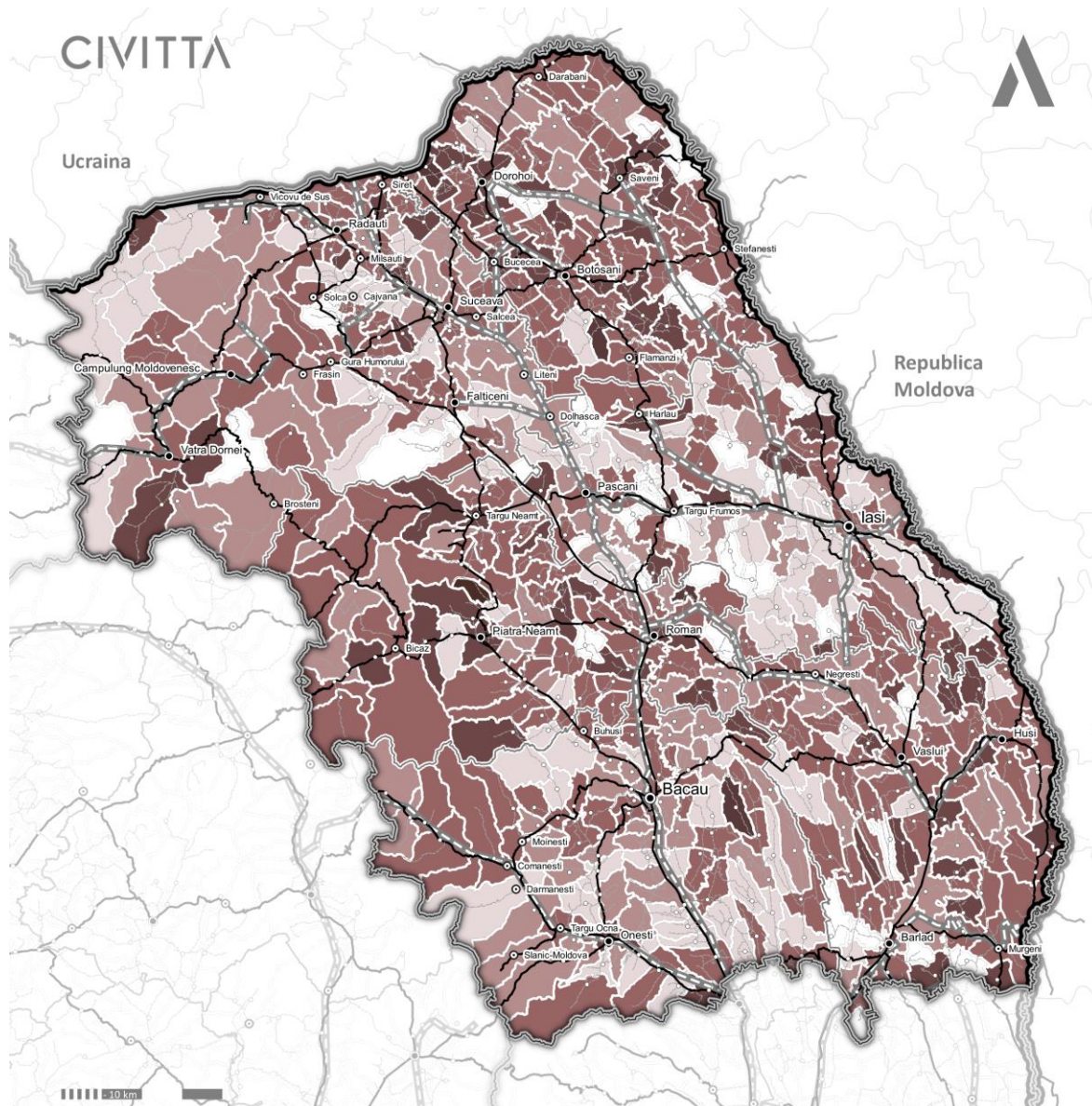
Sursa: Direcțiile de Sănătate Publică ale județelor din Regiunea Nord-Est

FIGURĂ 175 – PROCENTUL DE BOLNAVI DE INIMĂ DIN TOTALUL POPULAȚIEI DIN LOCALITATE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor de la Direcțiile Județene de Sănătate Publică

FIGURĂ 176 – PROCENTUL DE BOLNAVI DE CANCER, DIABET, BOLI CEREBRO-VASCULARE SAU TULBURĂRI MENTALE ȘI DE COMPORTAMENT DIN TOTALUL POPULAȚIEI UNEI LOCALITĂȚI, 2019

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor de la Direcțiile Județene de Sănătate Publică

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI - CHESTIONARE

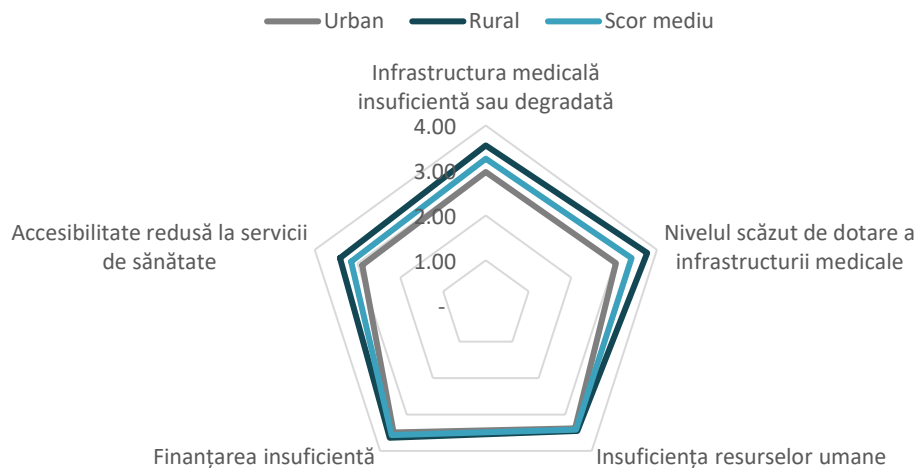
Din perspectiva Autorităților Publice Județene și cele locale din mediul urban și rural, sistemul de sănătate din Regiunea Nord-Est se confruntă cu probleme destul de mari atât în ceea ce privește resursele de finanțare insuficiente în raport cu nevoile sistemului de sănătate (scor 3,57 puncte), resursele umane insuficiente (scor 3,42 puncte), nivelul scăzut de dotare al infrastructurii medicale (scor 3,41 puncte), infrastructura medicală insuficientă sau degradată, cât și accesibilitate redusă la servicii de sănătate (3,15 puncte).

Problemele cu care se confruntă sistemul la nivel rural sunt mai mari decât cele resimțite la nivel urban atât în ceea ce privește infrastructura medicală insuficientă sau degradată (3,23 puncte urban vs. 2,61 puncte rural), nivelul scăzut de dotare a infrastructurii medicale (2,97 puncte urban vs. 3,56 puncte rural), insuficiența resurselor umane (3,06 puncte urban vs 3,77 puncte rural), finanțarea insuficientă (3,49 puncte urban vs. 3,64 puncte rural), cât și accesibilitate redusă la servicii de sănătate (2,89 puncte urban vs. 3,41 puncte rural).

Întrebare: Care considerați că sunt cele mai mari probleme cu care se confruntă sectorul medical/ de sănătate la nivel local (mediu urban/rural)? (vă rugăm să acordați o notă de la 1 – cea mai mică problemă la 5 – cea mai mare problemă)

Respondenți: : Autorități Publice Județene (referitor la mediul urban și rural), Autorități Publice Locale din mediul Urban, Autorități Publice Locale din mediul Rural.

PROBLEME CU CARE SE CONFRUNTĂ SECTORUL MEDICAL/ DE SĂNĂTATE LA NIVEL LOCAL (MEDIU URBAN/RURAL)

Sursa: Analiza răspunsurilor la întrebările din chestionare

MEDIUL URBAN

Conform scorurilor medii calculate în baza răspunsurilor oferite de respondenți, la nivel Regiunii Nord-Est, sectorul medical din mediul urban nu se confruntă cu probleme mari sau foarte mari, din nicio perspectivă analizată. Probleme destul de mari sunt ridicate de insuficiența resurselor umane (3,8 puncte), de personalul medical redus comparativ cu nevoile (3,6 puncte), finanțarea insuficientă (3,2 puncte), infrastructura medicală insuficientă sau degradată (3,2 puncte) și infrastructura de sănătate deficitară (clădiri, dotări) (3 puncte).

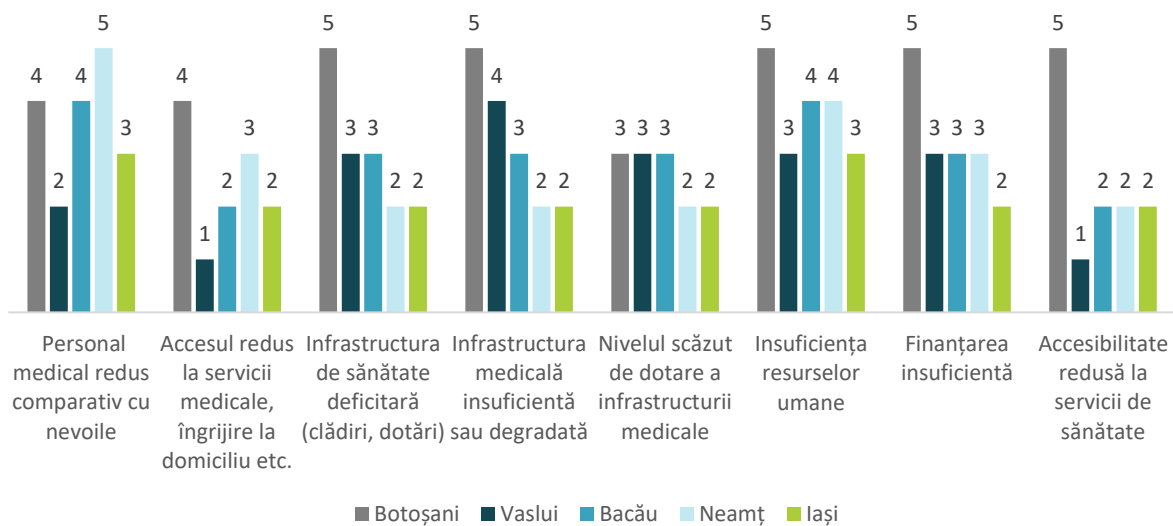
Nu sunt resimțite probleme prea mari din perspectiva accesului la servicii medicale, îngrijire la domiciliu (2,4 puncte) și al accesibilității la serviciile de sănătate (2,4 puncte).

Analiza problemelor cu care se confruntă sistemul medical din mediul urban pe județe, relevă următoarele:

- Din perspectiva personalului medical redus comparativ cu nevoile existente, județele cele mai afectate sunt: Neamț care se confruntă cu probleme foarte mari (5 puncte) și Botoșani și Vaslui care se confruntă cu probleme mari (4 puncte). Probleme destul de mari din această perspectivă sunt percepute și în județul Iași (3 puncte). Singurul județ care nu se confruntă cu probleme prea mari din acest punct de vedere, este județul Vaslui (2 puncte).

- Accesul redus la servicii medicale, îngrijire la domiciliu etc. ridică probleme mari în județul Botoșani (4 puncte) și destul de mari în Neamț (3 puncte). În Județele Bacău (2 puncte), Iași (2 puncte) și Vaslui (1 punct) nu sunt resimțite probleme prea mari de acces la astfel de servicii.
- Probleme foarte mari cauzate de infrastructura de sănătate deficitară (clădiri, dotări) sunt resimțite doar în județul Botoșani (5 puncte), destul de mari în Vaslui și Bacău (3 puncte), în timp ce în județele Neamț și Iași situația este percepută ca fiind mai bună, fără probleme prea mari din acest punct de vedere (2 puncte).
- Infrastructura medicală insuficientă sau degradată reprezintă o problemă foarte mare în județul Botoșani (5 puncte), mare în Vaslui (4 puncte), destul de mare în Bacău (3 puncte), în timp ce în Iași și Neamț nu sunt resimțite probleme în această privință (2 puncte).
- În ceea ce privește nivelul de dotare a infrastructurii medicale, situația este mai bună, nefiind semnalate probleme mari sau foarte mari la nivelul niciunui județ. Județele Botoșani, Vaslui și Bacău se confruntă cu probleme destul de mari datorate nivelului scăzut de dotare al infrastructurii (3 puncte). Județele Iași și Neamț nu se confruntă cu probleme prea mari cauzate de nivelul de dotare a infrastructurii medicale.
- Insuficiența resurselor umane ridică probleme mari sistemului de sănătate din județul Botoșani (5 puncte), mari celor din județele Bacău și Neamț (4 puncte) și destul de mari celor din Vaslui și Iași (3 puncte).
- Sursele de finanțare insuficiente în raport cu nevoile sistemului medical, reprezintă o problemă foarte mare la nivelul județului Botoșani (5 puncte) și destul de mare pentru Vaslui, Bacău și Neamț (3 puncte). Doar sistemul medical din Iași nu se confruntă cu probleme prea mari cauzate de resursele financiare disponibile (2 puncte).
- Doar în județul Botoșani sunt resimțite probleme foarte mari cauzate de accesibilitatea redusă la servicii de sănătate (5 puncte). Celelalte județe, Bacău, Neamț și Iași (2 puncte) și Vaslui (1 punct), nu se confruntă cu probleme prea mari ale sistemului de sănătate din această privință.

PROBLEME ALE SISTEMULUI DE SĂNĂTATE ÎN MEDIUL URBAN DIN REGIUNEA NE, CONFORM RĂSPUNDEȚILOR LA CHESTIONARELE APLICATE

Sursa: Analiza răspunsurilor la întrebările din chestionare

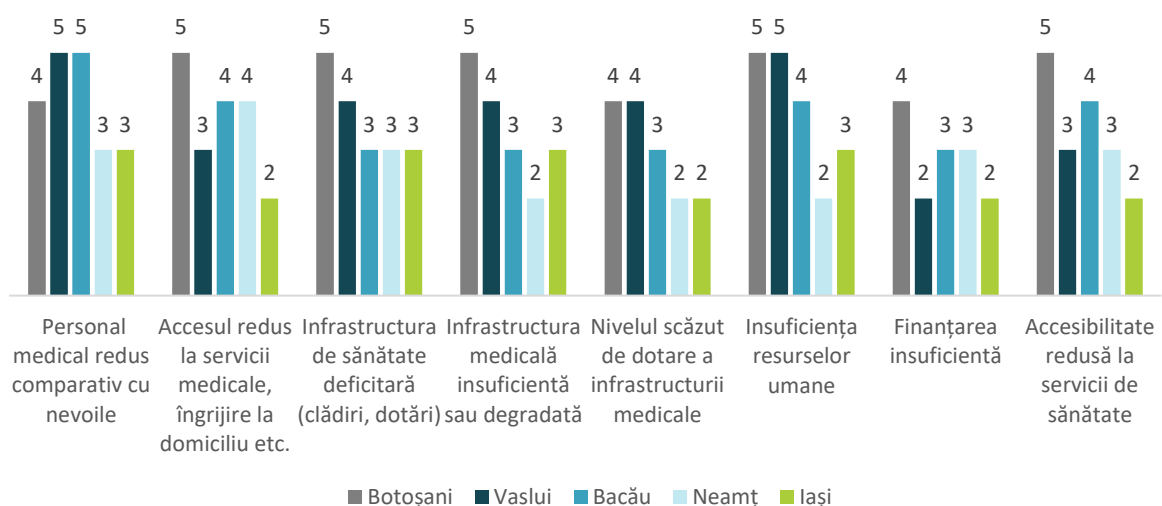
MEDIUL RURAL

Sistemul medical din mediul rural se confruntă cu probleme mai mari decât cel din mediul urban, conform scorurile medii calculate în baza răspunsurilor oferite de respondenți, care sunt superioare celor din mediul urban. Dacă în ceea ce privește sursele de finanțare nu sunt percepute probleme prea mari (scor 2,8 puncte), probleme mari sunt semnalate datorită personalului medical redus comparativ cu nevoile (4 puncte) și destul de mari cauzate de: insuficiența resurselor umane (3,8 puncte), accesul redus la servicii medicale, îngrijire la domiciliu și infrastructura

de sănătate deficitară (3,6 puncte), infrastructura medicală insuficientă sau degradată (3,4 puncte), accesibilitate redusă la servicii de sănătate (3 puncte) și nivelul scăzut de dotare a infrastructurii medicale (3 puncte).

- Din perspectiva personalului medical redus comparativ cu nevoile existente, județele cele mai afectate sunt: Neamț care se confruntă cu probleme foarte mari (5 puncte), iar Botoșani și Bacău care se confruntă cu probleme mari (4 puncte). Probleme destul de mari din această perspectivă sunt percepute și în județul Iași (3 puncte). Doar județul Vaslui (2 puncte) nu se confruntă cu probleme prea mari din acest punct de vedere.
- Accesul redus la servicii medicale, îngrijire la domiciliu etc. ridică probleme foarte mari în județul Botoșani (5 puncte), mari în Neamț și Bacău (4 puncte) și destul de mari în Vaslui (3 puncte). Nu sunt resimțite probleme prea mari de acces la astfel de servicii în județul Iași (2 puncte).
- Probleme foarte mari în mediul rural cauzate de infrastructura de sănătate deficitară (clădiri, dotări) sunt resimțite doar în județul Botoșani (5 puncte), mari în Vaslui (4 puncte) și destul de mari în Bacău, Neamț și Iași (3 puncte).
- Infrastructura medicală insuficientă sau degradată reprezintă o problemă foarte mare în județul Botoșani (5 puncte), mare în Vaslui (4 puncte), destul de mare în Bacău și Iași (3 puncte) și nu prea mare în Neamț (2 puncte).
- În ceea ce privește nivelul de dotare a infrastructurii medicale din mediul rural, județele Botoșani și Vaslui se confruntă cu probleme mari datorate nivelului scăzut de dotare al infrastructurii (4 puncte), iar județul Bacău cu probleme destul de mari (3 puncte). Județele Iași și Neamț nu se confruntă cu probleme prea mari cauzate de nivelul de dotare a infrastructurii medicale.
- Insuficiența resurselor umane ridică probleme foarte mari sistemului de sănătate din județul Botoșani (5 puncte) și Vaslui, mari celui din Bacău (4 puncte) și destul de mari din Iași (3 puncte).
- Sursele de finanțare insuficiente în raport cu nevoile sistemului medical, reprezintă o problemă mare la nivelul județului Botoșani (4 puncte) și destul de mare pentru Bacău și Neamț (3 puncte). Sistemele medicale din Iași și Vaslui nu se confruntă cu probleme prea mari cauzate de resursele financiare disponibile (2 puncte).
- În mediul rural, în județul Botoșani sunt resimțite probleme foarte mari cauzate de accesibilitatea redusă la servicii de sănătate (5 puncte), mari în Bacău (4 puncte) și destul de mari în Neamț și Vaslui (3 puncte). Județul Iași nu se confruntă cu probleme prea mari ale sistemului de sănătate din această privință (2 puncte).

PROBLEME ALE SISTEMULUI DE SĂNĂTATE ÎN MEDIUL RURAL DIN REGIUNEA NE, CONFORM RESPONDEȚILOR LA CHESTIONARELE APLICATE

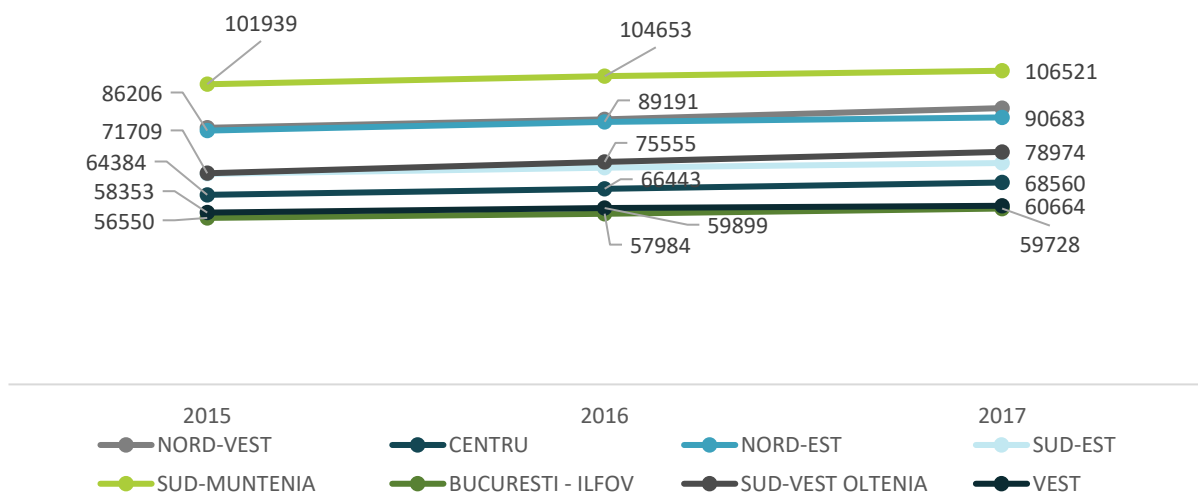

Sursa: Analiza răspunsurilor la chestionare

6.4. ACCESIBILITATEA LA SERVICII SOCIALE

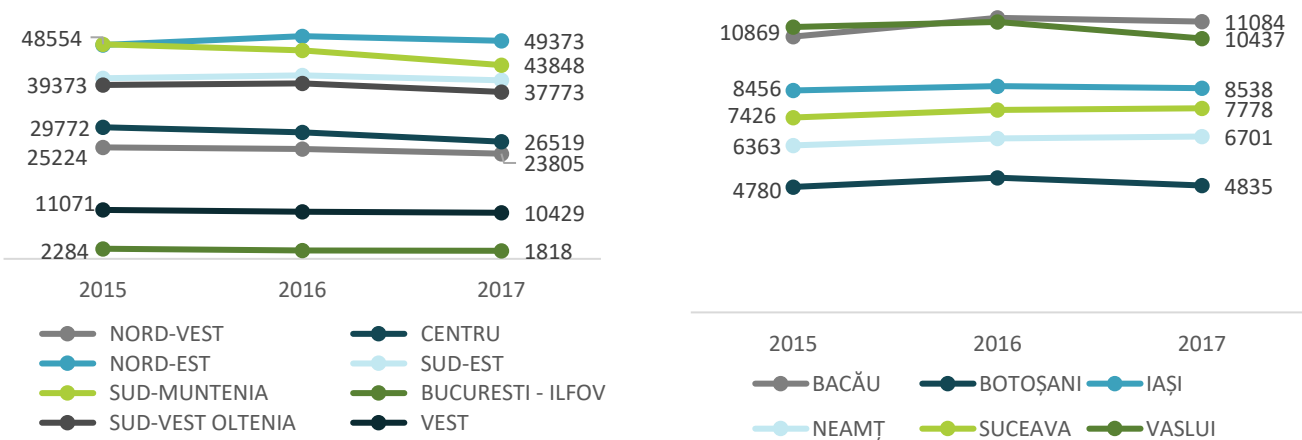
Între cele 8 regiuni ale țării, regiunea Nord-Est se distinge prin cea mai mare valoare a copiilor aflați în sistemul de protecție socială, aproape de două ori mare față de cea a regiunii Sud-Est, care este pe locul 2. Situația nu este favorabilă nici în ceea ce privește persoanele cu dizabilități, deoarece numărul acestora a crescut constant în intervalul analizat astfel încât regiunea Nord-Est se poziționează pe locul 3 la nivel național. Valori mai mici au fost înregistrate doar în cazul persoanelor beneficiare de Venit Minim Garantat (VMG), înregistrând descreșteri în perioada dintre anii 2015 – 2017.

FIGURĂ 177 – NUMĂRUL DE PERSOANE BENEFICIARE DE INDEMNIZAȚIE LUNARĂ PENTRU HANDICAP GRAV ȘI ACCENTUAT, PE REGIUNI ALE ROMÂNIEI, 2015 - 2017

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 178 – NUMĂRUL MEDIU LUNAR DE FAMILII SAU PERSOANE SINGURE BENEFICIARE DE VMG, 2015 – 2017

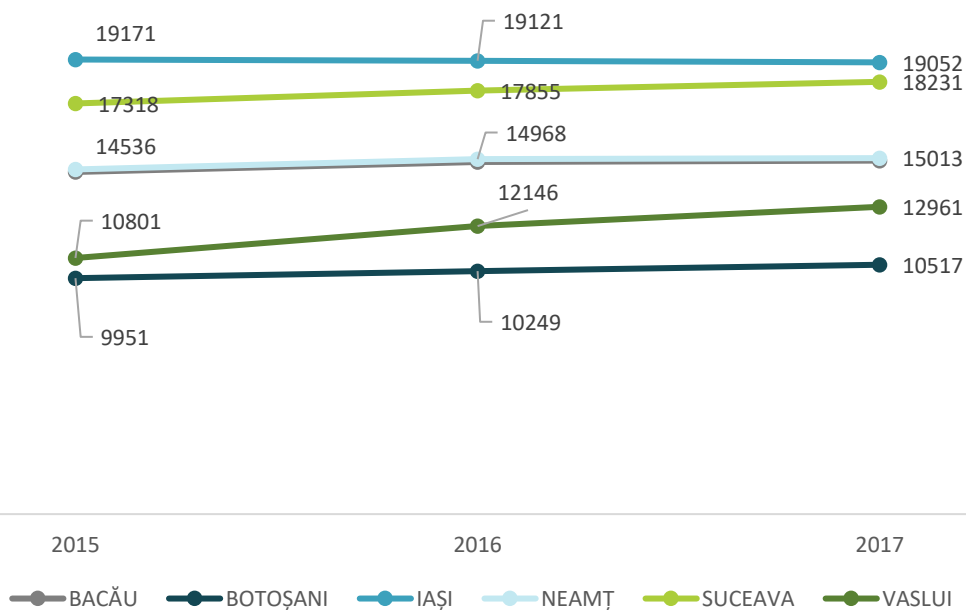
Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

La nivel intra-regional, Județul Botoșani are cei mai puțini beneficiari în cadrul fiecăreia dintre cele 3 categorii de persoane vulnerabile analizate, iar Județul Neamț înregistrează valori medii sau mici ale acestor indicatori. Totodată, cei mai mulți beneficiari de VMG se regăsesc în județele Bacău și Vaslui – cel din urmă fiind printre cele mai sărace județe din regiune și din țară.

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, cele mai multe persoane beneficiare de indemnizație pentru handicap au fost raportate în județele Iași și Suceava. Cu toate acestea, reprezentanții DGASPC din toate județele au reclamat nevoia de a extinde și a diversifica serviciile oferite acestor categorii de beneficiari. Evaluarea nevoii extinderii serviciilor pentru persoanele cu handicap trebuie realizată prin studii dedicate, având componente calitative și cantitative, pe baza unor factori precum tipurile de dizabilitate, mediul de rezidență, gradul de activitate al populației, ș.a.

Analiza la nivel de UAT a persoanelor cu handicap raportate de Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecție a Copilului evidențiază faptul că cele mai multe persoane cu handicap se concentrează în centrele urbane și în localitățile înconjurătoare ale acestora, cum ar fi zona Rădăuți – Suceava – Dolhasca, Zona Metropolitană Iași, Zona Onești – Moinești și Zona Târgu Neamț – Mănăstirea Neamț – Agapia.

FIGURĂ 179 – NMĂRUL DE PERSOANE BENEFICIARE DE INDEMNIZAȚIE LUNARĂ PENTRU HANDICAP GRAV ȘI ACCENTUAT, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015-2017

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

„Ca soluție la problemele care generează disparitățile rural/urban poate fi aducerea în câmpul forței de muncă a unor categorii de persoane neglijate, cum ar fi categoria persoanelor cu dizabilități, care este o categorie neglijată și care ar putea fi foarte bine folosită pentru a compensa deficitul forței de muncă, investiții în infrastructura de sănătate, de educație, de transport, de utilități, acolo unde ele lipsesc.” Au declarat reprezentanții Fundației Alături de Voi în cadrul sesiunii de interviuri cu actori relevanți din luna Septembrie 2019.

„Cea mai mare problemă în ceea ce privește copiii cu dizabilități (indiferent de tipul de dizabilitate) este referitoare la nivelul precar al serviciilor oferite, cei mai mulți dezavantajați fiind în mediul rural. Mediul rural este extrem de slab deservit de servicii, cauza principală fiind referitoare la lipsa specialiștilor (în domeniul medical, educație, terapeuți, psihologi).” Au declarat reprezentanții DGASPC Bacău în cadrul focus-grupului din 11.09.2019.

Cei mai mulți copii în servicii de tip familial au fost înregistrați în județele Iași și Vaslui, cu toate că acestea au înregistrat tendințe diferite de descreștere, respectiv creștere în intervalul dintre anii 2015 – 2017.

Pe de altă parte, cei mai mulți copii cu unul sau mai mulți părinți plecați în străinătate au fost raportați în Județul Suceava, cu precădere în zona Rădăuți – Suceava și Fălticeni – Câmpulung Moldovenesc, urmat de județul Iași cu Zona Metropolitană și izolat în unele ,a extremitățile limitei administrativ-teritoriale, respectiv în Județul Bacău cu zona Onești – Moinești.

„Cele mai multe cazuri sociale se înregistrează în mediul rural. În unele cazuri accesul asistențelor sociale la domiciliul copiilor este foarte dificil din cauza infrastructurii deficitare. Din cauza lipsei de fonduri, în special în mediul rural, autoritățile publice locale nu sprijină construcția de infrastructură socială care ar putea ajuta păstrarea copiilor în familie sau rezolvarea unor probleme în comunitățile dezavantajate. Autoritățile locale ar putea sprijini construcția de infrastructură socială și prin oferirea de teren pentru construcție, prin extinderea/ introducerea rețelelor edilitare, sprijin în obținerea autorizațiilor de construcție etc..” Au declarat reprezentanții DGASPC Suceava în cadrul focus-grupului din 3.09.2019.

„Nu există o statistică exactă a copiilor cu părinți plecați în străinătate deoarece aceștia nu se declară și nu respectă procedura legală de declarare a copiilor, aceasta fiind destul de dificilă deoarece se face în instanță. Nu prea există servicii pentru acești copii. În momentul de față DGASPC încearcă să disperseze serviciile și către mediul rural astfel încât copiii să fie tratați mai aproape de casă și să își dezvolte serviciile de prevenire în comunități – în schimb acestea trebuie să devină responsabilitatea primarilor. A existat la un moment dat o inițiativă la nivel național pentru dezvoltarea ONG-urilor din rural prin subvenții de stat. Aceasta din păcate nu a fost aprobată, deși ar fi fost un ajutor real deoarece ONG-urile rurale puteau să dezvolte în paralel o serie de servicii sociale.

Situația serviciilor private pentru vârstnici este problematică deoarece există multe cămine pentru vârstnici care funcționează ca S.R.L. și oferă doar cazare și masă, fără terapie sau consiliere. Situația s-a creat datorită cererii mari pentru astfel de servicii și a standardelor ridicate de calitate pentru furnizarea unui serviciu social – împingând firmele la astfel de subterfugii la limita legalității.” Au declarat reprezentanții DGASPC Neamț în cadrul focus-grupului din 5.09.2019.

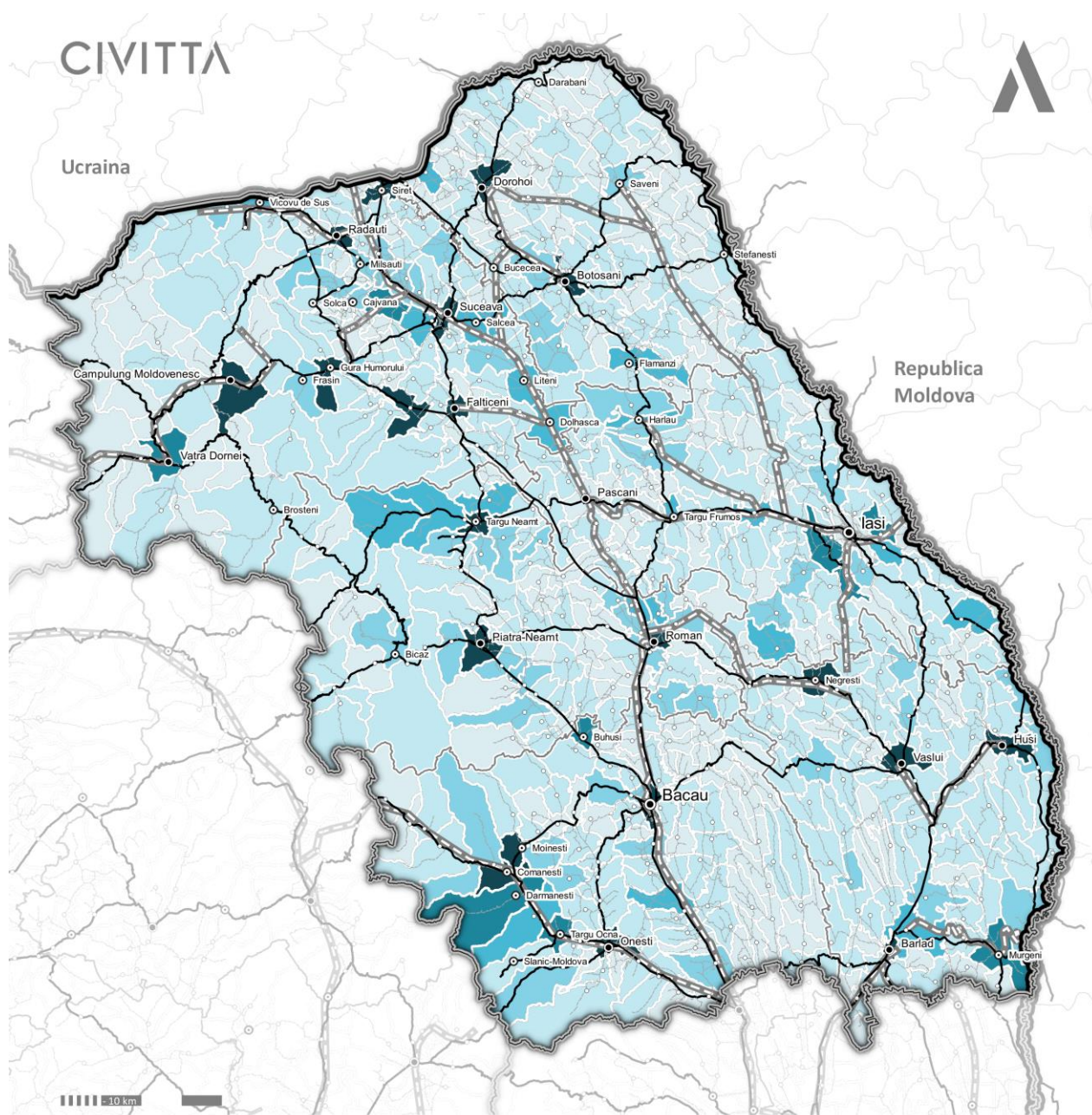
Sistemul public și privat de îngrijire a persoanelor vârstnice a raportat cei mai mulți beneficiari în județele Bacău și Iași. Necesitatea extinderii acestor tipuri de servicii a fost înregistrată în toate județele.

TABEL 38 - CENTRE PENTRU PERSOANE VÂRSTNICE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019

CENTRE PENTRU PERSOANE VÂRSTNICE	NUMĂR FURNIZORI	NUMĂR BENEFICIARI	CAPACITATE LOCURI	SOLICITĂRI SUPLIMENTARE
Bacău	27	1141	1316	-
Botoșani	9	401	418	-
Iași	9	702	635	-
Neamț	7	685	638	215
Suceava	11	851	877	0
Vaslui	20	752	444	100

Sursa: Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului

FIGURĂ 180 – NUMĂR DE PERSOANE CU HANDICAP ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019

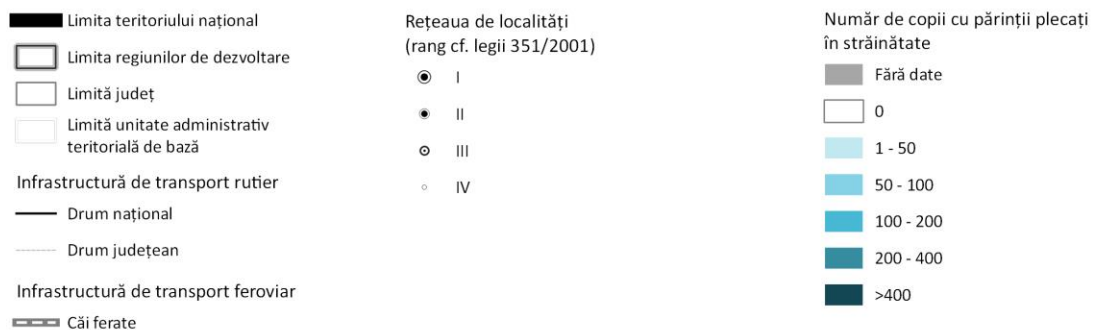
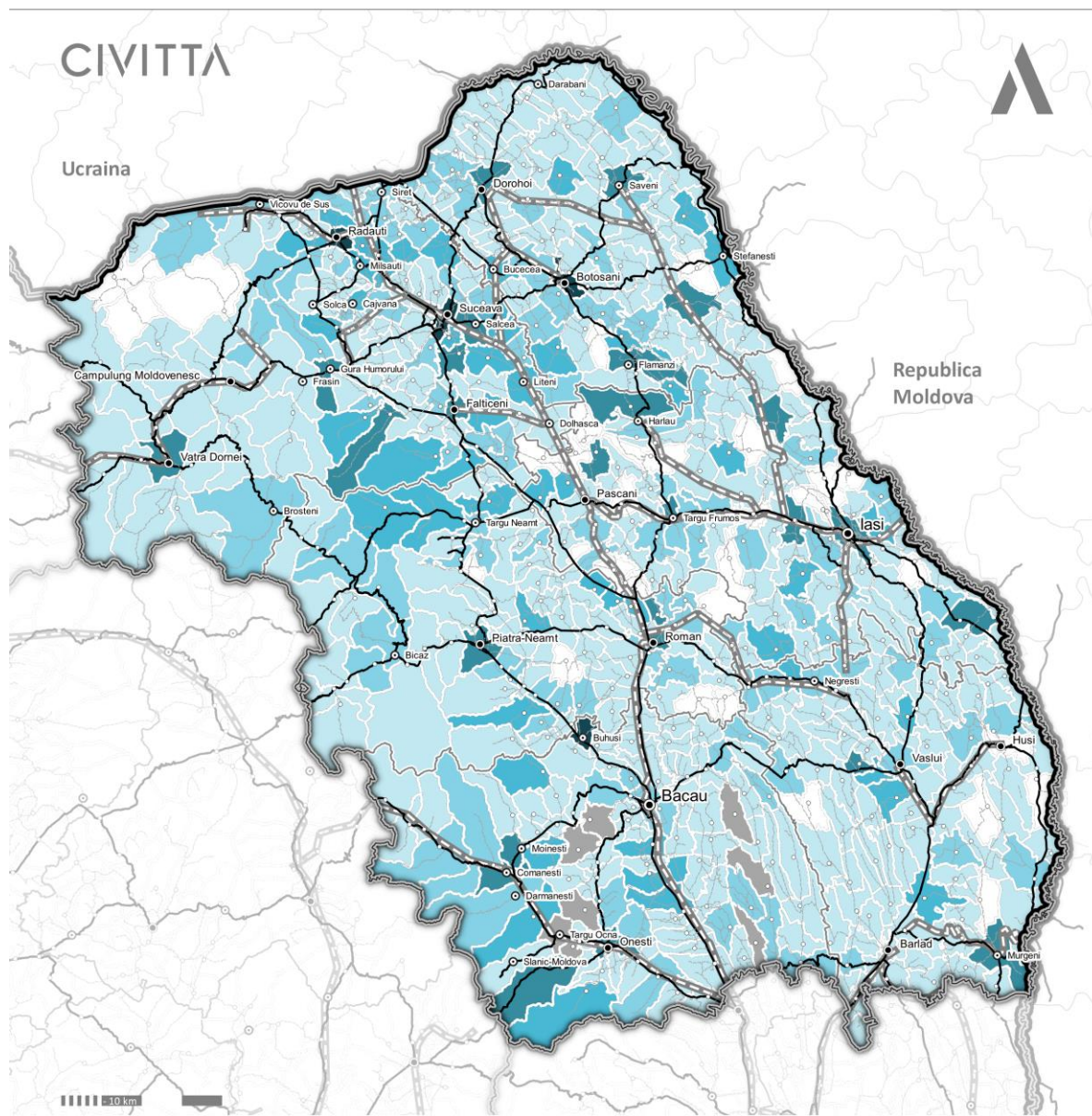
- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier**
- Drum național
- Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar**
- Căi ferate

- Rețeaua de localități**
 (rang cf. legii 351/2001)
- I
 - II
 - III
 - IV

- Număr de persoane cu handicap**
- 0 - 100
 - 100 - 200
 - 200 - 300
 - 300 - 400
 - 400 - 500
 - >500

Sursa: Prelucrare proprie a informațiilor de la Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului

FIGURĂ 181 – NUMĂR DE COPII CU PĂRINȚI PLECAȚI ÎN STRĂINĂTATE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019

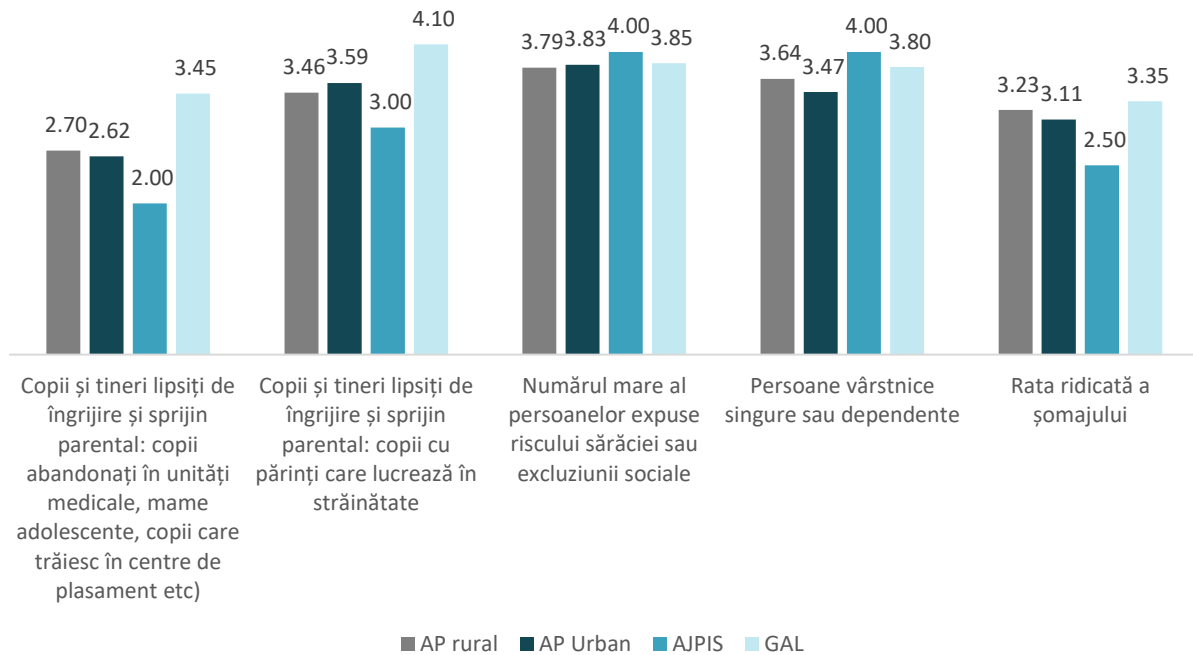
Sursa: Prelucrare proprie a informațiilor de la Direcțiile Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI - CHESTIONARE

Întrebare: Care considerați că este cea mai mare problemă socială cu care se confruntă comunitatea/județul dumneavoastră? (vă rugăm să acordați o notă de la 1 – cea mai mică problemă la 5 – cea mai mare problemă)

Respondenți: Autorități Publice Județene – referitor la mediul rural, Autorități Publice Județene – referitor la mediul urban, Autorități Publice Locale din mediul Urban, Autorități Publice Locale din mediul Rural, Grupuri de Acțiune Locală, Agenții Județene pentru Plați și Inspectie Socială.

REZULTATE APLICARE CHESTIONARE ÎN DOMENIUL SOCIAL

Sursa: Prelucrare proprie a chestionarelor aplicate

Analiza răspunsurilor pe județe și medii de rezidență (urban/rural) relevă următoarele:

- Din perspectiva numărului mare al persoanelor expuse riscului sărăciei sau excluziunii sociale, județul Vaslui întâmpină probleme foarte mari atât în mediul rural (5 puncte) cât și urban (5 puncte). Județele care se confruntă cu probleme mai mari la nivel rural decât urban, datorate numărului ridicat de persoane expuse riscului de sărăcie sau excluziunii sociale, sunt: Neamț (5 puncte rural și 4 puncte urban), Iași (5 puncte rural și 4 puncte urban) și Botoșani (4,5 puncte rural și 3 puncte urban). La nivelul județului Suceava situația stă invers, în mediul urban problema persoanelor expuse riscului sărăciei sau excluziunii sociale fiind percepută mai intens decât în mediul rural (4 puncte în urban față de 3 puncte în rural).

- Problema copiilor și tinerilor lipsiți de îngrijire și sprijin parental: copii cu părinți care lucrează în străinătate dar și a persoanelor vârstnice singure sau dependente sunt considerate, cu excepția județului Bacău, ca fiind probleme mari sau destul de mari în mediul urban la nivelul tuturor județelor (înregistrând scoruri între 3 și 4,5 puncte). Aceste probleme sunt resimțite ușor mai intens în mediul rural, unde s-au înregistrat scoruri între 3,5 și 5 puncte.

În județul Bacău, problema copiilor și tinerilor cu părinți care lucrează în străinătate este considerată de respondenți destul de mare în mediul urban (3 puncte), dar nu foarte mare în mediul rural (2 puncte), iar cea a persoanelor vârstnice singure sau dependente, o problemă nu foarte mare atât în mediul rural cât și urban (câte 2 puncte)

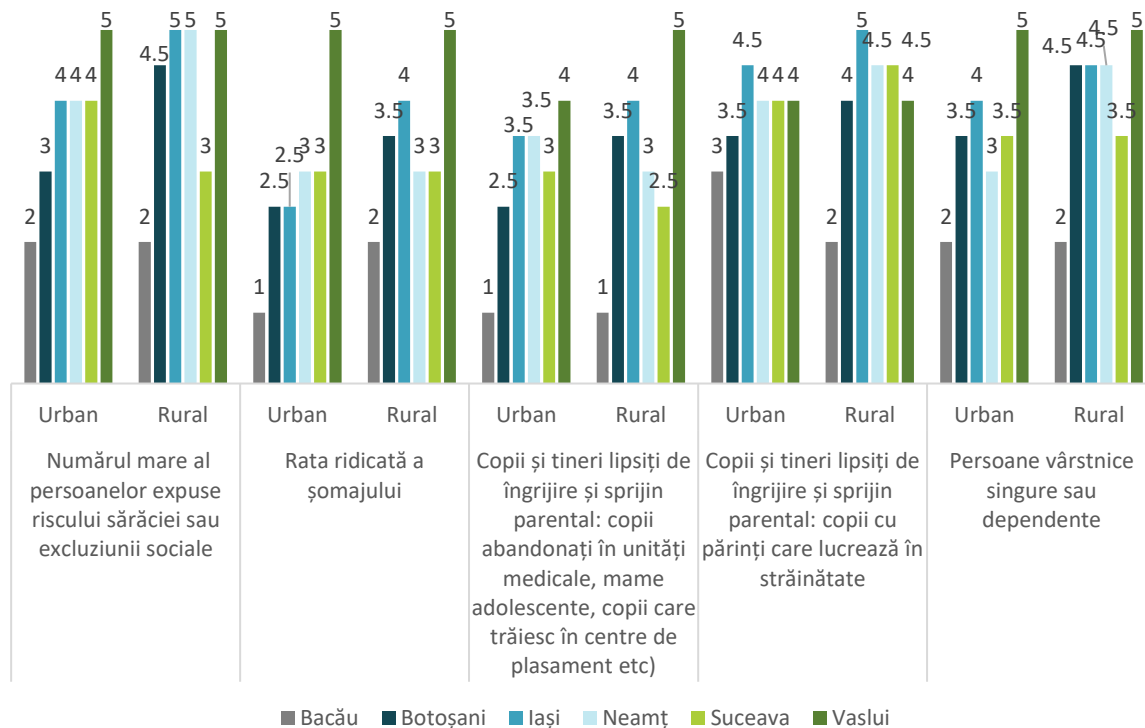
- Rata ridicată a șomajului este percepută ca o problemă mare sau destul de mare în mediul rural la nivelul județelor Iași (4 puncte) și Botoșani (3, 5 puncte), în schimb în mediul rural la nivelul acestor județe, rata șomajului nu este considerată o problemă prea mare (2,5 puncte).

În județul Vaslui e considerată ca cea mai mare problemă, atât în mediul rural cât și urban (5 puncte). Rata ridicată a șomajului este considerată ca fiind o problemă destul de mare în județele Neamț și Suceava (3 puncte atât în mediul rural cât și urban).

În județul Bacău, șomajul nu reprezintă în opinia respondenților o problemă prea mare, înregistrând 2 puncte în mediul rural și 1 punct în mediul urban.

- Problema copiilor și tinerilor lipsiți de îngrijire și sprijin parental: copii abandonați în unități medicale, mame adolescente, copii care trăiesc în centre de plasament etc) este resimțită mai intens în mediul rural decât în cel urban la nivelul județelor: Vaslui (5 puncte rural și 4 puncte urban), Iași (4 puncte rural și 3.5 puncte urban) și Botoșani (3,5 puncte rural și 2,5 puncte urban). În județul Suceava această problemă este în schimb resimțită ușor mai intens în mediul urban decât rural (3,5 puncte urban și 3 puncte rural).

AUTORITĂȚI PUBLICE JUDEȚENE, RĂSPUNSURI PE MEDII: URBAN ȘI RURAL

Sursa: Prelucrare proprie a chestionarelor aplicate

Zonele cu cele mai accentuate probleme de ordin social identificate de Agențiile Județene pentru Plăți și Inspecție Socială, sunt în județul Iași: Lungani și Țibana, iar în județul Botoșani: Hudești, Ștefănești, Albești, Santa Mare și Mihălășeni.

Principalele priorități de dezvoltare ale Agenției Județene pentru Plăți și Inspecție Socială sunt: plata la timp a beneficiilor de asistență socială și creșterea gradului de obiectivitate în acordarea acestora, prin verificarea încrucișată realizată cu bazele de date ale altor instituții publice și prin întărirea corpului de inspectori sociali cu atribuții în verificarea instituțiilor/organizațiilor neguvernamentale care au obligația stabilirii drepturilor la beneficiile de asistența socială sau la acordarea de servicii sociale persoanelor aflate în nevoie.

6.5. COMUNITĂȚI DEFAVORIZATE ȘI MARGINALIZATE

6.5.1. DEZVOLTARE UMANĂ LOCALĂ

Conform valorilor Indicelui Dezvoltării Umane Locale²³, județele Vaslui și Botoșani sunt cele mai slab dezvoltate din regiune, având cea mai mare populație care trăiește în sate cu dezvoltare scăzută sau medie spre scăzută. De altfel, cele două județe au fost catalogate ca fiind printre cele mai slab dezvoltate din țară, nu doar din regiune, alături de Teleorman, Călărași și Giurgiu.

La popul opus este județul Iași care este etichetat cu un grad crescut și mediu de dezvoltare (a treia categorie după superior-dezvoltat și dezvoltat), fiind pe locul 14 între județele țării²⁴. Fiind județul omonim al unui important centru universitar și de afaceri la nivel național, situația Iașului nu este una favorabilă deoarece, deși are cel mai mare număr de localități încadrate cu dezvoltare comprehensivă la nivel regional, are și un procent alarmant de populație care trăiește în sate cu dezvoltare medie spre scăzută. Județele Suceava, Bacău și Neamț au un grad mediu de dezvoltare, dintre care Suceava se distinge la nivel regional printre cele mai puține localități în categoria cea mai scăzută și cele mai multe localități dezvoltate.

TABEL 39 – DEZVOLTAREA UMANĂ LOCALĂ ÎN MEDIUL RURAL DIN REGIUNEA NORD-EST, 2011

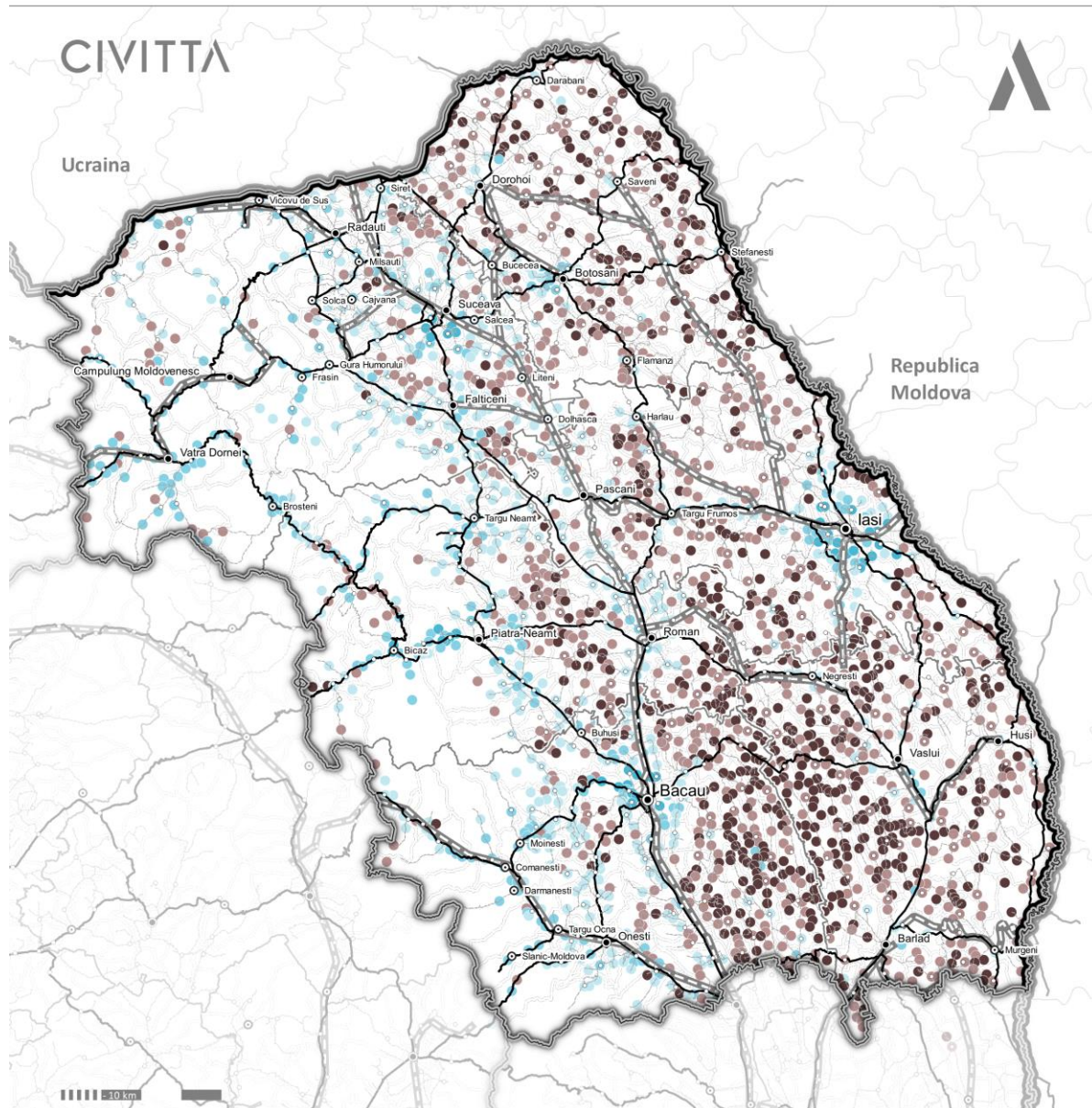
JUDEȚ	UNITATE	cea mai mică dezvoltare	dezvoltare medie-scăzută	dezvoltare medie	dezvoltare ridicată	dezvoltare comprehensivă
BC	Sate	24.7%	29.6%	28.5%	14.5%	2.7%
	Populație	7.3%	18.6%	37.8%	29.4%	6.8%
BT	Sate	35.7%	50.6%	9.5%	4%	0.3%
	Populație	14.1%	57.8%	14.7%	12.6%	0.9%
IS	Sate	20.7%	48.8%	18.7%	6.9%	4.9%
	Populație	6.7%	46.6%	23.4%	12%	11.4%
NT	Sate	19%	30.1%	30.1%	18.4%	2.4%
	Populație	4.5%	19.8%	43.7%	28.2%	3.8%
SV	Sate	3.8%	27%	36.8%	30%	2.5%
	Populație	1.1%	7.8%	39%	37%	15.2%
VS	Sate	46.5%	46%	5.8%	1.7%	0
	Populație	20.7%	52.9%	13.7%	12.7%	0

Sursa: Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate

23 "Indicele dezvoltării umane locale a fost dezvoltat de sociologul Dumitru Sandu și măsoară capitalul total al localităților, considerat din perspectiva dimensiunilor sale umane, de stare de sănătate, vitală și materială. [...] Sărăcia comunitară măsurată prin valorile reduse ale IDUL nu trebuie confundată cu simpla agregare a indicilor de consum sau de venituri la nivel individual sau de gospodărie. Componenta de deficit de acces la bunuri publice este prezentă în mult mai mare măsură în IDUL decât în ratele de sărăcie calculate la nivel local prin agregarea valorilor individuale sau de gospodărie." Banca Mondială, "Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate"

24 Banca Mondială, "Orașe competitive. Remodelarea geografiei economice a României"

FIGURĂ 182 – INDICELE DE DEZVOLTARE UMANĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2011

- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier**
 - Drum național
 - Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar**
 - Căi ferate

- Rețeaua de localități
 (rang cf. legii 351/2001)
- I
 - II
 - III
 - IV

- Indicele de dezvoltare umană
- Dezvoltare comprehensivă
 - Dezvoltare mediu-ridică
 - Dezvoltare medie
 - Dezvoltare mediu-scăzută
 - Dezvoltare scăzută

Orașe
 Indicele dezvoltării umane este o măsură comparativă a speranței de viață, alfabetizării, învățământului și nivelului de trai.

Sursa: Prelucrare proprie a informațiilor din Baza de date ArcGIS a Băncii Mondiale, disponibilă la următorul link:
<https://geowb.maps.arcgis.com/apps/MapJournal/index.html?appid=e162bf402bee4f01a89a43702cfc13e>

6.5.2. ZONE MARGINALIZATE

Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate, care măsoară marginalizarea și dezvoltarea umană locală la nivel de comunitate, identifică cel mai mare număr al persoanelor care trăiesc în condiții definite de sărăcie, capital uman subdezvoltat (educație și sănătate) și condiții de locuire precare în Regiunea Nord-Est, unde marginalizarea rurală este aproape dublă comparativ cu media națională (11,3% comparativ cu 6,2%).

Județul Vaslui are cea mai mare rată de marginalizare rurală din țară, de 22,7% (aproape de patru ori mai mare decât media națională). La nivel național, rate ridicate - între 9 și 15% din totalul populației rurale din fiecare județ - au mai fost înregistrate în Iași, Botoșani și Bacău, care fac parte din singurele 8 județe din țară încadrate în această categorie. Spre deosebire de celelalte județe din țară unde marginalizarea rurală este direct asociată cu comunitățile rome, în județele Vaslui și Iași, majoritatea zonelor rurale marginalizate sunt comunitățile non-roma - o particularitate a Regiunii Nord-Est.

TABEL 40 – ZONE RURALE MARGINALIZATE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2011

REGIUNE/ JUDEȚ	ZONE RURALE MARGINALIZATE			
	Total	Comunități Roma	Comunități mixte etnic	Comunități Non-Roma
NORD-EST	11.3	1.8	1.2	8.3
Bacău	10.2	2.8	1.5	5.9
Botoșani	11.3	0.6	1.2	9.4
Iași	14.6	1.5	1.2	11.8
Neamț	5.7	1.2	0.4	4.1
Suceava	5.5	2.8	0.9	1.9
Vaslui	22.7	1.2	2.2	19.2
SUD- EST	6.8	2.7	0.8	3.2
SUD- MUNTENIA	4.0	2.6	0.4	0.9
SUD- VEST	4.5	2.1	0.6	1.8
VEST	1.2	0.5	0.3	0.5
NORD- VEST	4.4	3.1	0.4	0.9
CENTRU	7.9	4.8	1.4	1.6
BUCUREȘTI- ILFOV	0.6	0.5	0.1	0

Sursa: Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate

Conform Atlasului Zonelor Urbane Marginalizate din România, elaborat de Banca Mondială, mai mult de o treime din populația mediului urban a regiunii trăiește în sectoare de recensământ marginalizate, definite ca fiind acele comunități dezavantajate simultan din punctul de vedere a trei criterii: capital uman, ocuparea forței de muncă și calitatea locuirii, etnia fiind un factor secundar.

Județul Botoșani înregistrează cel mai mare procent de marginalizare urbană din regiune, dar și la nivel național, unde se află printre primele 5 județe conform acestui indicator alături de Tulcea, Covasna, Hunedoara și Vrancea. Situația este critică în rândul orașelor Ștefănești (județul Botoșani) și Podu Iloaiei (județul Iași) unde până la 47% din populație trăiește în zone marginalizate, indicator ce a mai fost înregistrat în doar alte 3 orașe din România.

La polul opus, județul Iași a înregistrat cel mai mic procent de marginalizare urbană la nivel de regiune.

Particularitățile marginalizării urbane se manifestă diferit de la județ la județ. Astfel, în orașele din Iași problemele principale se referă la locuire, în timp ce în Bacău, Botoșani, Neamț, Vaslui și Suceava marginalizarea se manifestă în legătură cu ocuparea și capitalul uman.

„Sunt ONG-uri mici care încearcă să facă proiecte de incluziune în schimb acestea nu au succes datorită faptului că proiectele sunt de scurtă durată și nu au mereu un caracter integrat, iar beneficiarii nu au simțul civic și educația necesară pentru a îmbrățișa astfel de proiecte. Singurele proiecte care au avut un impact real au fost cele desfășurate de UNICEF deoarece s-au desfășurat pe parcursul mai multor ani și au avut un caracter integrat.” Au declarat reprezentanții Primăriei Buhuși din Județul Bacău în cadrul întâlnirii de lucru din data de 15.10.2019

Medicii de familie refuză să ia în evidență pacienții din zonele marginalizate datorită riscurilor pe care aceștia le prezintă. Au declarat reprezentanții Direcției de Sănătate Publică Bacău în cadrul întâlnirii de lucru din data de 15.10.2019

TABEL 41 – ZONE MARGINALIZATE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2011

REGIUNE/ JUDEȚ	ZONE URBANE MARGINALIZATE					
	TOTAL	% populație în zone dezavantajate pe locuire	% populație în zone dezavantajate pe ocupare	% populație în zone dezavantajate pe capital uman	% populație în zone marginalizate	% populație în zone cu instituții sau sub 50 de locuitori
NORD-EST	40,38	5,66	12,51	14,77	4,29	3,15
Bacău	37,02	6,37	12,50	12,63	3,38	2,15
Botoșani	55,95	2,22	26,40	19,51	6,00	1,81
Iași	31,77	10,98	2,77	6,84	3,58	7,60
Neamț	33,68	2,15	15,17	12,10	3,15	1,11
Suceava	47,18	3,34	13,92	23,37	4,91	1,65
Vaslui	44,92	3,75	14,55	19,94	5,82	0,87
SUD- EST	37,6	4,2	16,4	11,1	4,2	1,6
SUD- MUNTENIA	34,1	2,9	13,8	13,1	2,9	1,4
SUD- VEST	37,2	2,2	20,4	10,6	2,5	1,5
VEST	36,2	5,4	9,4	14,8	3,7	2,9
NORD- VEST	29,8	5,7	4,9	13,3	3,1	2,8
CENTRU	28,8	5,0	7,2	10,3	4,3	2,0
BUCUREȘTI- ILFOV	21,1	7,9	1,7	7,7	1,2	2,7

Sursa: Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate

„Factori de marginalizare rurală și urbană la nivel județean sunt: nivelul scăzut de competențe relevante pentru piața muncii, un număr preponderent de mame singure, natalitate în descreștere. Îmbunătățirea situației existente se poate realiza prin promovarea unor programe de reconversie profesională, educație a adulților, implicarea societății civile de a identifica soluții la nevoile comunității.” Au declarat reprezentanții Prefecturii Suceava în cadrul sesiunii de interviuri cu actori relevanți din luna Septembrie 2019.

„Lucrurile stau foarte prost în mediul rural. În primul rând vorbim de cauze sistemice. Există o finanțare care se acordă în funcție de elevi, iar în mediul rural vorbim de o demografie în scădere”, servicii sociale “Din păcate în ultimii ani nu au existat foarte multe programe sociale, servicii sociale în mediul rural, iar World Vision România asta și-a asumat, o intervenție destul de dificilă, a mers fix acolo unde a fost nevoie. Asta din păcate nu se întâmplă foarte des în domeniul social. Mai ușor e să lucrezi în mediul urban, unde există capacități, ai școli sau profesioniști pregătiți care se pot implica în programe, aici, în comunitățile rurale, am luat-o de la zero și am investit în primul rând în dezvoltarea capacității locale.” Au declarat reprezentanții Fundației World Vision România în cadrul sesiunii de interviuri cu actori relevanți din luna Septembrie 2019.

7. DISPARITĂȚI PRIVIND INFRASTRUCTURA ȘI ECHIPAREA TERITORIULUI

7.1. PREZENTAREA PRINCIPALELOR ASPECTE CHEIE CONSTATATE

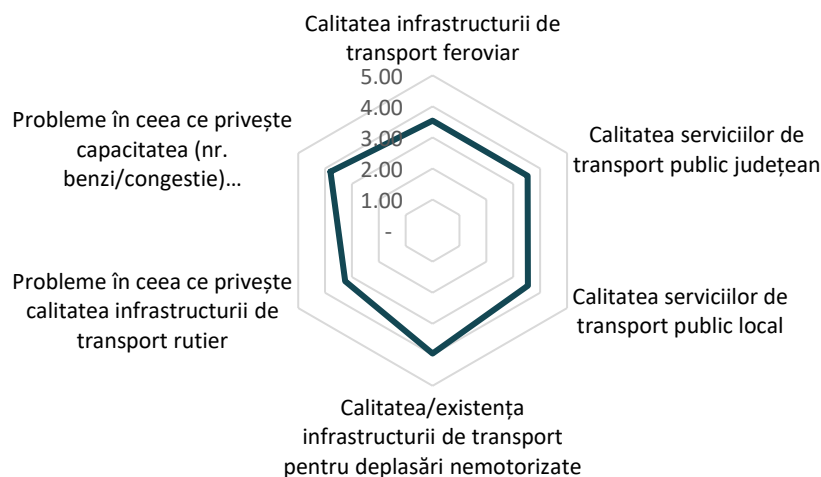
INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

În ceea ce privește domeniul accesibilității și infrastructurii de transport, centralizarea și analiza răspunsurilor primite de la factorii cheie chestionați referitor la disparitățile în domeniul infrastructurii de transport și accesibilității, împreună cu datele statistice culese și analizate, au relevat câteva constatări-cheie:

- Regiunea Nord-Est se confruntă cu o serie de provocări majore în domeniul infrastructurii de transport, indiferent că vorbim de transportul rutier sau feroviar, conform rezultatelor unui sondaj derulat cu principalele autorități publice, organisme reprezentative ale mediului de afaceri și asociații cu caracter sociale și de tineret din regiune;

PUNCTAJELE PROBLEMELOR DIN REGIUNEA NORD-EST

- Regiunea Nord-Est nu beneficiază de nici un km de rețea rutieră de mare viteză – autostrăzi sau drumuri expres. În acest sens, singurele proiecte cu șanse de finalizare în ciclul de programare 2014-2020 sunt Varianta de ocolire a municipiului Bacău și studiile de fezabilitate pentru A7 și A8. Restul proiectelor incluse în Master Planul General de Transport vor fi preluate, cel mai probabil, în programul operațional de infrastructură aferent perioadei de programare 2021-2027.
- Regiunea Nord-Est se plasează pe penultimul loc (înaintea Regiunii Nord-Vest) în ceea ce privește ponderea drumurilor modernizate din totalul disponibil în regiune – 40%.
- În cazul drumurilor județene, situația este nefavorabilă în județele Neamț (10 % drumuri modernizate), Iași (14 % drumuri modernizate) și Botoșani (36 % drumuri modernizate).
- Situația cea mai precară este în categoria drumuri comunale, unde, la nivel de regiune, media este de 12%, însă pe județe, situația este mai gravă în județele Iași (2% drumuri comunale modernizate), Bacău (7%) și Vaslui (8%).
- Există foarte multe trasee de cale ferată, în special care ar trebui să asigure legătura cu mediul urban pentru localitățile urbane mici și comune, nefuncționale, în zona de Est a regiunii (județul Vaslui, Botoșani), zona de Nord (zona montană a județului Suceava) și zona vestică montană

(județul Neamț). Acolo unde există linii funcționale, calitatea infrastructurii afectează timpii de parcurgere a distanțelor.

- Accesul la aeroporturi este relativ ușor pentru localitățile aflate în zonele din apropierea municipiilor sau de pe traseu drumului național 2, dar mai dificil pentru localitățile din mediul rural, în special cele aflate în afara traseelor drumurilor naționale care traversează regiunea.
- Regiunea conduce în topul național al accidentelor de circulație rutieră cauzatoare de vătămări corporale, conform datelor Institutului Național de Statistică. Situația precară, identificată și prin rezultatele la chestionarele aplicate actorilor relevanți din județele și localitățile din regiune, cât și de datele analizate din surse statistice și rapoarte de specialitate sunt confirmate și de date legate, spre exemplu, de numărul de accidente cu victime înregistrat la nivelul fiecărui județ. Majoritatea accidentelor grave se petrec pe teritoriul localităților rurale aflate pe traseul acestor drumuri, în absența unor variante ocolitoare sau a unor configurații cu mai multe benzi pe sens în cazul drumurilor cu trafic intens.
- Deplasările nemotorizate sunt promovate încă în mod timid de către autoritățile publice locale și județene și au loc în special în interiorul localităților, ca alternativă la deplasarea cu autoturismele. În mediul rural, spre exemplu, deși există acest mijloc de deplasare, infrastructura este cvasi-inexistentă, în condițiile în care la nivelul anului 2017, doar 12% dintre drumurile comunale erau modernizate. De asemenea, se înregistrează deficiențe majore ale infrastructurii pentru deplasarea pietonală. Această situație precară a fost recunoscută și de către respondenții chestionați în cadrul cercetării cantitative. Aceștia au caracterizat calitatea sau existența acestei infrastructuri ca o problemă majoră.
- O componentă care suferă este legată de planificarea politicilor de mobilitate urbană în orașele și municipiile din Regiune. Astfel, dacă municipiile reședință de județ au elaborat planuri de mobilitate urbană durabilă, celelalte municipii și orașe (32 din 46 de orașe și municipii sau 70 % din totalul acestora din Regiunea Nord-Est) nu beneficiază de astfel de documente de planificare sectorială.
- Numărul redus de mijloace de transport în comun în raport cu nevoie de acoperire a teritoriului urban cu linii de transport. Doar 13 din cele 46 de municipii și orașe ale Regiunii Nord-Est beneficiază de servicii de transport public local. În același timp, aceste servicii sunt asigurate covârșitor, cu excepția a 3 municipii, așa cum am arătat mai sus, cu ajutorul autobuzelor și microbuzelor.
- Vechimea parcului auto și de tramvaie cauzează un grad ridicat de poluare cu noxe. Spre exemplu, doar 3 municipii au în dotare troleibuze și tramvaie (Iași, Piatra-Neamț și Vaslui). Doar 5 din 46 de localități din mediul urban au pregătit proiecte și accesat fonduri nerambursabile pentru promovarea de investiții în sistemele de transport public și mobilitate urbană pe parcursul a două exerciții de programare.

REȚEAUA DE ALIMENTARE CU APĂ

- Se observă la nivel general un grad sporit al disparității dintre mediul urban și mediul rural în ceea ce privește deservirea rețelei de alimentare cu apă potabilă. Acest fenomen este confirmat, de asemenea, în urma procesării răspunsurilor obținute ca rezultat al aplicării chestionarelor.
- Dintre toate județele regiunii, situația cea mai nefavorabilă este în Suceava (ceea ce a rezultat inclusiv din concluziile sondajului), astfel că se înregistrează cel mai ridicat nivel de nedeservire a populației. De asemenea, acest județ înregistrează și printre cele mai mari nevoi de investiții și este singurul care nu deservește toate UAT-urile din mediul urban cu acest tip de infrastructură. La polul opus, județele cu cea mai dezvoltată rețea de apă potabilă sunt Vaslui, aici fiind remarcat și cel mai mare consum pentru uz casnic raportat la întreaga regiunea, în anul 2017, și Bacău, unde procentul

populației nedeservite este cel mai mic. Cu toate acestea, județul Bacău se numără printre cele care au cea mai mare nevoie de investiții, alături de Iași. Disparitatea principală remarcată între mediul urban și cel rural este referitoare la gradul de dezvoltare al rețelei (din perspectiva lungimii acesteia), care este mai sporit în mediul rural, inclusiv consumul de apă fiind mai mare în intervalul 2014 – 2017 analizat.

- În continuare sunt prezentate aspectele cheie ale acestui capitol:
 - Cele mai puține UAT-uri conectate la rețea sunt în județul Suceava (48,2% - raportare realizată la numărul total de UAT-uri din județ);
 - Cele mai multe UAT-uri conectate la rețea sunt în județul Vaslui (75,5% - raportare realizată la numărul total de UAT-uri din județ);
 - Județul Suceava este singurul care prezintă UAT-uri în mediul urban care nu sunt conectate la rețea;
 - Județul Iași înregistrează cel mai mare consum total de apă potabilă raportat la totalul regiunii (34,1%);
 - Județul Botoșani înregistrează cel mai mic consum total de apă potabilă raportat la totalul regiunii (7,9%);
 - Județul Vaslui înregistrează cel mai mare consum de apă potabilă pentru uz casnic (80,3% - raportarea consumului de apă potabilă pentru uz casnic la consumul total de apă potabilă) dintre toate județele din regiune;
 - Județul Iași înregistrează cel mai mic consum de apă potabilă pentru uz casnic (61,5% - raportarea consumului de apă potabilă pentru uz casnic la consumul total de apă potabilă) dintre toate județele din regiune;
 - Consumul de apă a înregistrat o creștere în intervalul 2014 – 2017 (8,2%), cea mai accentuată fiind în mediul rural (27,1%);
 - Consumul mediu de apă pe cap de locuitor depășește valoarea regională în județele: Bacău și Iași;
 - Dezvoltarea lungimii rețelei este mai sporită în mediul rural (creștere a lungimii de 17,9%) decât în mediul urban (creștere a lungimii de 5,2%) în intervalul 2014 – 2017;
 - În mediul rural, toate județele au înregistrat o creștere a lungimii rețelelor;
 - Lungimea rețelei s-a diminuat în județele Iași (cu 4,7%) și Bacău (cu 3,5%) în intervalul 2014 – 2017;
 - Județul cu cea mai mare populație nedeservită de acces la rețea este Suceava (62,9% - raportare realizată la populația totală a județului);
 - Județul cu cea mai redusă populație nedeservită de acces la rețea este Bacău (36,6% - raportare realizată la populația totală a județului);
 - Cele mai mari nevoi de investiții se înregistrează în județele Bacău, Suceava și Iași.

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

Conform informațiilor obținute ca rezultat al aplicării chestionarelor, respondenții apreciază la nivel general gradul de deservire al localităților în ceea ce privește rețele de alimentare cu apă potabilă ca fiind destul de bun (rezultatul este de 2,83 de puncte din totalul de 5, unde 1 reprezintă un nivel foarte ridicat de satisfacție și 5 un nivel foarte scăzut de satisfacție).

Analizând situația separat atât în mediul urban, cât și în mediul rural, se observă faptul că opiniile respondenților sunt destul de variate. În mediul urban, răspunsurile din cadrul tuturor localităților indică faptul că populația nu se confruntă cu mari probleme asociate alimentării cu apă potabilă, pe când în mediul rural situația indică probleme mai mari. Astfel, județele unde a fost înregistrat cel mai mare nivel de nemulțumiri sunt: Botoșani și Suceava (au obținut fiecare 4 puncte din totalul de 5, unde 1 reprezintă un nivel foarte ridicat de satisfacție și 5 un nivel foarte scăzut de satisfacție), Iași și Suceava (3,5 puncte fiecare). Inclusiv în județele Bacău și Neamț se înregistrează un punctaj mare care indică nivelul sporit de probleme asociate acestui tip de infrastructură (fiecare județ a obținut 3 puncte).

REȚEAUA DE APĂ UZATĂ

- În ceea ce privește rețeaua de canalizare, se remarcă din nou o disparitate puternică între mediul urban și cel rural, astfel că în mediul rural situația este mai nefavorabilă pentru populație, concluzie susținută inclusiv de majoritatea opiniilor exprimate prin chestionare. Analizând dezvoltarea rețelei de apă uzată pentru intervalul 2014 – 2017, se observă cum în mediul rural aceasta este mai sporită față de mediul urban, ceea ce atrage atenția nevoii mai mari de asigurare a serviciilor de acest tip la o scară cât mai răspândită.
- La nivel județean, se constată cum județul Botoșani a înregistrat cea mai mare dezvoltare a rețelei de canalizare în intervalul 2014 – 2017, deși se clasează ca fiind județul cu cea mai mare populație fără acces la această infrastructură. Acest aspect este subliniat inclusiv de majoritatea respondenților care nu sunt mulțumiți de nivelul de deservire din acest județ. Este important de menționat inclusiv situația județului Bacău, care înregistrează o scădere a lungimii totale a rețelei în special în mediul urban, numărându-se printre județele cu cea mai mare nevoie de investiții.
- În continuare sunt prezentate aspectele cheie ale acestui capitol:
 - Județul Bacău este singurul care a înregistrat o diminuare a lungimii rețelei de canalizare în intervalul 2014 – 2017 (scădere de 3,1%);
 - Cea mai mare creștere a lungimii rețelei de canalizare e înregistrată de județul Botoșani în intervalul 2014 – 2017 (creștere de 30,5%);
 - Dezvoltarea rețelei din perspectiva lungimii este mai accentuată în mediul rural (creștere de 38,5%) față de mediul urban (creștere de 1,3%);
 - În mediul urban s-au înregistrat scăderi ale lungimii rețelei în județele: Bacău (scădere de 16,6%), Suceava (scădere de 2,7%) și Iași (scădere de 0,3%);
 - În mediul rural s-a înregistrat o scădere a lungimii rețelei în județul Botoșani (scădere de 7,9%);
 - Județul cu cea mai mare populație nedeservită este Botoșani (65,9% - raportare realizată la populația totală a județului);
 - Județul cu cea mai redusă populație nedeservită este Neamț (36,6% - raportare realizată la populația totală a județului);
 - Cele mai mari nevoi de investiții se înregistrează în județele Bacău, Suceava și Iași.

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

În ceea ce privește percepția generală a respondenților la sondaj cu privire la infrastructura de apă uzată, rezultatul obținut arată un nivel scăzut de satisfacție al populației (punctajul este de 3,2, unde 1 reprezintă un nivel foarte ridicat de satisfacție și 5 un nivel foarte scăzut de satisfacție). Dintre categoriile de respondenți, cei care s-au remarcat ca fiind cei mai nemulțumiți de nivelul de deservire a rețelei de canalizare sunt reprezentanții Grupurilor de Acțiune Locală – punctaj de 4,1.

În mediul urban, cu excepția a două județe, nu se remarcă probleme atât de mari, comparativ cu situația din mediul rural. Așadar, în mediul urban situația este mai defavorabilă în județul Suceava (4 puncte din 5) și în județul Botoșani (3 puncte din 5). Celelalte județe prezintă o situație mai bună, obținând următoarele punctaje: 2,5 puncte în Neamț, 2 puncte în Bacău și 2 puncte în Iași. Mai mult, Autoritățile Publice Locale au exprimat prin chestionar faptul că există probleme mari cu acest tip de infrastructură (3,04 puncte din 5). Pe de altă parte, în mediul rural populația este preponderent mulțumită doar în județul Bacău (2 puncte din 5), iar în celelalte județe au fost înregistrate punctaje care indică prezența unor probleme mari: 4 puncte în fiecare din județele Suceava și Iași, 3,5 puncte în județul Botoșani, respectiv 3 puncte în fiecare din județele Neamț și Vaslui.

REȚEAUA DE ALIMENTARE CU GAZE

- Inclusiv în ceea ce privește acest tip de infrastructură se observă prezența disparității la nivel general între mediul rural și cel urban, aceasta fiind confirmată, de asemenea, de răspunsurile obținute în cadrul chestionarelor. Astfel, ceea ce dovedește nevoia de extindere a acestei rețele, este faptul că în analiza evoluției în intervalul 2014 – 2017, lungimea totală a rețelei s-a extins considerabil în mediul rural, față de mediul urban, unde s-a dezvoltat mult mai puțin. În ciuda disparității observate în dezavantajul mediului rural, există localități chiar din mediul urban din diferite județe unde nu există rețea de alimentare cu gaze naturale. Totuși, se observă faptul că în mediul rural, consumul a scăzut foarte mult în intervalul 2014 – 2017, ceea ce este în contradicție cu procesul de extindere a rețelei.
- Dintre toate județele se observă faptul că în Botoșani situația este cea mai nefavorabilă în ceea ce privește deservirea populației cu gaze naturale. Mai mult, este și județul cu cel mai redus nivel al deservirii cu acest tip de infrastructură.
- În continuare sunt prezentate aspectele cheie ale acestui capitol:
 - În județul Bacău se regăsesc cele mai multe UAT-uri conectate la rețea (29% - raportare realizată la numărul total de UAT-uri din județ);
 - În județul Botoșani se regăsesc cele mai puține UAT-uri conectate la rețea (8,9% - raportare realizată la numărul total de UAT-uri din județ);
 - Există județe în cadrul cărora se remarcă orașe/municipii care nu sunt racordate la rețea: Botoșani, Neamț, Suceava, Vaslui;
 - Cea mai mare cantitate totală de gaze naturale raportată la totalul regiunii este distribuită în județul Iași (30%);
 - Cea mai redusă cantitate totală de gaze naturale raportată la totalul regiunii este distribuită în județul Botoșani (6,7%);
 - Cel mai mare consum de gaze pentru uz casnic se înregistrează în județul Vaslui (65% - raportarea consumului de gaze pentru uz casnic la consumul total de gaze) dintre toate județele din regiune;
 - Cel mai redus consum de gaze pentru uz casnic se înregistrează în județul Botoșani (43,5% - raportarea consumului de gaze pentru uz casnic la consumul total de gaze) dintre toate județele din regiune;
 - În mediul urban evoluția consumului înregistrează un trend ascendent (creștere de 3,8%), pe când în mediul rural este unul puternic descendent (scădere de 20,9%);
 - Cea mai mare creștere a lungimii rețelei este în județul Iași (creștere de 35%) în intervalul 2014 – 2017;
 - Cea mai redusă creștere a lungimii rețelei este în județul Botoșani (creștere de 4,8%) în intervalul 2014 – 2017;
 - În mediul rural se remarcă o dinamică mai sporită a evoluției lungimii rețelei (creștere de 39,1%) față de mediul urban (creștere de 7,6%);
 - Atât în mediul urban, cât și în mediul rural se înregistrează creșteri ale valorilor lungimii rețelei.

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

Percepția generală asupra nivelului de deservire cu rețea de gaze naturale relevă faptul că există probleme mari în teritoriu, punctajul obținut fiind de 3,39 puncte (unde 1 reprezintă un nivel foarte ridicat de satisfacție și 5 un nivel foarte scăzut de satisfacție).

În mediul urban părerile sunt atât bune, cât și mai puțin bune, după cum urmează: în 3 dintre județe respondenții nu semnalează probleme mari cu rețeaua de gaze (acestea sunt: Botoșani și Iași care înregistrează fiecare câte 2,5 puncte, respectiv Bacău care înregistrează 1 punct), iar în celelalte județe nivelul de deservire nu este unul mulțumitor (4,5 puncte în fiecare dintre județele Neamț și Suceava, respectiv 4 puncte în Vaslui). Cu toate acestea, Autoritățile Publice Locale identifică nivelul de deservire suficient de scăzut, astfel încât să considere aceasta ca fiind o mare problemă (punctaj de 3,08). Prin comparație, în mediul rural sunt semnalate mult mai multe răspunsuri negative. Cu excepția județului Bacău, care a obținut 2 puncte în urma sondajului, celelalte județe au scoruri de cel

puțin 3,5 puncte, după cum urmează: Botoșani și Iași – 3,5 puncte fiecare, Vaslui – 4 puncte, respectiv Suceava și Neamț – 4,5 puncte fiecare.

REȚEAUA DE ALIMENTARE CU ENERGIE TERMICĂ

- Se remarcă faptul că disparitatea principală între mediul urban și mediul rural în ceea ce privește alimentarea regiunii cu energie termică este reprezentată de prezența acestor tipuri de rețele aproape exclusiv în mediul urban. La nivel județean, toate județele înregistrează reduceri ale numărului total de apartamente racordate.
- Analizând situația separat pentru mediul urban și mediul rural, se observă cum evoluția consumului de energie termică este ascendentă în mediul urban pentru intervalul 2014 – 2017 și puternic descendentă în mediul rural. Totuși, este important de menționat faptul că, la nivelul anului 2017, în județul Neamț nu mai există acest tip de servicii (în Municipiul Piatra Neamț nu mai există din anul 2015).
- În continuare sunt prezentate aspectele cheie ale acestui capitol:
 - Există rețea de alimentare cu energie termică inclusiv pe teritoriul unor UAT-uri din mediul rural din județele Neamț și Suceava;
 - Cel mai mare consum de energie termică raportat la totalul regiunii e înregistrat în județul Suceava (44%);
 - Cel mai mic consum de energie termică raportat la totalul regiunii e înregistrat în județul Neamț (0,4%);
 - În mediul urban evoluția consumului este ascendentă (creștere de 8,4%) în intervalul 2014 – 2017;
 - În mediul rural evoluția consumului este puternic descendentă (scădere de 29,9%) în intervalul 2014 – 2017;
 - Județul cu cea mai lungă rețea este Bacău (32,1% - raportare la lungimea rețelei totale la nivelul regiunii);
 - Județul cu cea mai scurtă rețea este Vaslui (1% - raportare la lungimea rețelei totale la nivelul regiunii);
 - Toate județele înregistrează reduceri ale numărului de apartamente racordate la SACET pentru intervalul dintre anii 2017 și 2018 (cea mai mare scădere se înregistrează în județul Vaslui – 46,4%).

INFRASTRUCTURA DE TELECOMUNICAȚII

- Inclusiv din perspectiva infrastructurii de telecomunicații se observă disparități accentuate între mediul urban și mediul rural. Cu toate că Regiunea Nord-Est prezintă cel mai scăzut nivel de performanță, situația este cu atât mai nefavorabilă pentru mediul rural din cele 6 județe. Deși situația generală indică limitări mari ale accesului la rețelele broadband și NGN, județele cu cele mai mari probleme sunt Vaslui, Bacău, Iași și Suceava. În statisticile de la nivel național, aceste județe contribuie considerabil la procentele diferitor indicatori care indică nivelul foarte scăzut al dotărilor de infrastructură de telecomunicații.
- În continuare sunt prezentate aspectele cheie ale acestui capitol:
 - La nivel național, Regiunea Nord-Est prezintă printre cele mai nefavorabile situații în ceea ce privește acest tip de infrastructură;
 - Fenomenul este mult mai accentuat în mediul rural față de mediul urban;
 - Județele Vaslui, Bacău și Iași nu beneficiază de rețele de buclă locală și nici de conexiuni backhaul (sunt zone albe NGN);
 - Există sate albe în județele Bacău, Neamț, Suceava și Vaslui (cele mai multe în Bacău, cele mai puține în Neamț) – nu beneficiază de rețele de buclă locală;
 - În toate județele există rețele de buclă locală (fie la puncte fixe, fie la puncte mobile) – cele mai multe în Iași, cele mai puține în Suceava;

- Regiunea Nord-Est prezintă cel mai scăzut nivel de urbanizare prin comparație cu celelalte regiuni;
- Județele Iași, Vaslui și Bacău contribuie la procentul total de 65% al satelor gri (de tipul AnuD și DnuA);
- Regiunea Nord-Est contribuie la cea mai sporită valoare a numărului de sate gri NGN AnuD fără 3G+ din România;
- Regiunea Nord-Est contribuie la ponderea foarte sporită de sate gri NGN AnuD cu rețele 3G+ de la nivel național;
- În județul Suceava se află o mare parte din satele gri NGN DnuA, fiind unul din cele 3 de la nivel național;
- În județul Suceava se află o mare parte din satele negre NGN, fiind unul dintre cele 7 de la nivel național;
- În județul Botoșani performanțele infrastructurii sunt limitate, de asemenea.

SPAȚII VERZI

- Contrar tipurilor de răspunsuri primite în cadrul chestionarelor în ceea ce privește rețelele edilitare, conform cărora nivelul de nemulțumire este mai mare în mediul rural decât în mediul urban, referitor la infrastructura de spații verzi păreri indică un nivel mai sporit de satisfacție pentru respondenții din mediul rural. Totuși, în mediul urban se înregistrează o ușoară creștere a suprafeței totale de spații verzi în intervalul 2014 – 2017, cea mai remarcabilă fiind în județul Suceava, unde s-au înregistrat inclusiv printre cei mai mulțumiți dintre respondenții la chestionar.
- În continuare sunt prezentate aspectele cheie ale acestui capitol:
 - Evoluția spațiilor verzi a înregistrat un trend ascendent în intervalul 2014 – 2017 la nivel urban (creștere totală de 4,9%);
 - Județul Bacău înregistrează o scădere a suprafeței de spații verzi în intervalul 2014 – 2017 (scădere de 2,2%) – mediul urban;
 - Cea mai mare creștere a suprafeței spațiilor verzi se înregistrează în județul Suceava (creștere de 18,9%) în intervalul 2014 – 2017 – mediul urban;
 - Cea mai mare valoare a spațiilor verzi pe cap de locuitor se înregistrează în județul Bacău (21,7 mp/locuitor), iar cea mai scăzută în județul Vaslui (14,9 mp/locuitor) – mediul urban.

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

La nivel general, percepția respondenților la sondaj în ceea ce privește spațiile verzi se dovedește a fi bună, astfel că 59,5% dintre aceștia apreciază situația acestora ca fiind bună sau foarte bună, în vreme ce 17,9% sunt nemulțumiți.

Analizând situația separat în mediul urban și în mediul rural, se observă faptul că nu sunt diferențe foarte diferite în percepția respondenților, astfel că nivelul de satisfacție este de 61,5% în mediul urban iar în mediul rural de 58,7%.

La nivel de județ, cele care se clasează cel mai bine la nivel de regiune din perspectiva respondenților mulțumiți și foarte mulțumiți cu privire la situația spațiilor verzi sunt: Botoșani, Neamț și Suceava (pondere de 66,6%). În ordine descrescătoare a numărului de respondenți mulțumiți și foarte mulțumiți sunt următoarele județe: Vaslui (55,5%), Iași (54,5%) și Bacău (47,6%).

Deși în general respondenții la sondaj din mediul urban s-au dovedit a fi mai mulțumiți decât cei din mediul rural, există județe unde această situație este diferită: în Botoșani (72,7% față de 0% din mediul urban), Suceava (70% față de 63,6% din mediul urban) și Bacău (53,3% față de 33,3% în mediul urban). În celelalte județe, situația este inversată, astfel că: 100% dintre respondenții județului Vaslui din mediul urban sunt mulțumiți, față de 50% din mediul rural; 100% dintre respondenții județului Iași din mediul urban sunt mulțumiți, față de 37,5% din mediul rural; 75% dintre respondenții județului Neamț din mediul urban sunt mulțumiți, față de 63,6% din mediul rural.

În mediul urban, procentul cel mai mare de respondenți la sondaj care consideră situația spațiilor verzi amenajate ca fiind nesatisfăcătoare și foarte nesatisfăcătoare este deținut de județul Bacău (66,6%), iar în mediul rural de județul Iași (37,5%).

CULTURĂ ȘI AGREMENT

- Conform sondajului de opinie dedicat actorilor regionali relevanți, sectorul turistic se află printre primele domenii care ar trebui sprijinite pentru dezvoltarea comunității (a fost ales al doilea ca importanță la nivel regional, primul de către reprezentanții mediului urban și pe locul al treilea de către respondenții din mediul rural). Acesta se bazează și pe un capital valoros de resurse culturale și de agrement.
- Regiunea Nord-Est prezintă un patrimoniu istoric deosebit de valoros, 8 mănăstiri din nordul Moldovei alcătuind unul dintre cele 7 arii din România ce cuprind obiective de interes mondial, incluse în patrimoniul UNESCO. Acestea se concentrează în Județul Suceava.
- Regiunea Nord-Est se bucură de prezența unui bogat patrimoniu istoric de interes național și local, însumând peste 4000 de monumente istorice. În cadrul regiunii, Județul Iași se remarcă prin al treilea cel mai mare număr de monumente la nivel național (1634 de monumente, după București și Cluj). Din punct de vedere al distribuției urban-rural, cele mai multe monumente se regăsesc în mediul rural (2514 monumente), însă când vine vorba despre concentrarea acestora la nivel de UAT-uri, diverse municipii, orașe și comune se află în fruntea clasamentului în fiecare județ.
- Regiunea Nord-Est este una dintre cele mai valoroase zone ale țării din punct de vedere al resurselor de patrimoniu cultural imaterial. De la datinile și obiceiurile tradiționale din Bucovina, arhitectura tradițională, costumele populare, meșteșugurile locale sau centrele etnografice la gastronomia locală și tradiția vinurilor sau chiar la moștenirea literară a unora dintre scriitorii de renume românești care s-au născut aici, toate acestea conturează o identitate puternică, de notorietate la nivel național. Județul Suceava prezintă cea mai mare concentrare la nivel regional de elemente valoroase de patrimoniu imaterial, acesta suprapunându-se în cea mai mare parte cu amprenta regiunii istorice Bucovina pe teritoriul României.
- Regiunea Nord-Est este caracterizată de o tendință generală de reducere a numărului de dotări de interes cultural în intervalul 2015-2017. Cea mai mare concentrare de instituții culturale se află în Județul Iași, la polul opus aflându-se Județele Botoșani și Vaslui. Aceste dotări se regăsesc cu precădere în principalele orașe din regiune, în timp ce se întâlnesc și comune în care există o singură dotare culturală sau nicio dotare. Grupări mai întinse de astfel de comune se remarcă cu precădere în Județul Vaslui.
- Din punct de vedere al vitalității culturale, Municipiile Botoșani, Iași, Suceava și Piatra Neamț se clasează în topul orașelor din România conform unui studiu realizat de Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală pentru 46 de orașe la nivelul anului 2016, aceste municipii ocupând locurile 11, 16, 22, respectiv 23.
- Consumul cultural indică un interes crescut al populației și al vizitatorilor pentru oferta culturală regională, în intervalul 2015-2017 înregistrându-se o creștere de 40.7% în ceea ce privește evoluția numărului total de utilizatori ai infrastructurii culturale (cititori în cadrul bibliotecilor, spectatori la reprezentații artistice și cinematografe, precum și vizitatori în muzee). Cu toate acestea, se remarcă o diferență majoră între mediul urban și mediul rural, numărul de utilizatori per dotare culturală în mediul urban fiind de 5.9 ori mai mare decât valoarea medie înregistrată în mediul rural.
- La nivelul Regiunii Nord-Est încep să se contureze anumiți poli culturali pentru evenimente culturale fanion, cele mai reprezentative fiind Municipiile Iași și Piatra Neamț și împrejurimile acestora.
- Principalii poli de agrement ai Regiunii Nord-Est sunt Județul Suceava, cu stațiunea Vatra-Dornei, dar și cu alte centre de interes precum Gura Humorului, Câmpulung-Moldovenesc, Fălticeni, Sucevița etc., Județul Neamț cu Municipiul Piatra Neamț, Cheile Bicazului, Parcul Național Ceahlău sau Durău, urmate de Județul Iași cu activitățile din Municipiul Iași și din împrejurimi.

- Se remarcă o tendință generală de scădere a interesului pentru sectorul sportiv din Regiunea Nord-Est, în intervalul 2015-2017 înregistrându-se o reducere atât a numărului de secții sportive, cât și a sportivilor legitimați din aproape toate județele din regiune.
- Infrastructura și activitățile sportive sunt promovate și de către cele peste 1800 de cluburi și asociații sportive din regiune, dintre care cele mai multe se regăsesc în Județele Iași și Suceava. Cu toate acestea, cluburile sportive se concentrează cu precădere în mediul urban din fiecare județ.
- Cu privire la infrastructura sportivă aferentă unităților de învățământ, se remarcă o concentrare a acestora în principalele orașe din regiune, existând în același timp areale extinse de UAT-uri fără astfel de dotări, în special în Județul Vaslui, dar și în Județele Bacău și Botoșani.
- În ceea ce privește infrastructura culturală și sportivă din regiune, în urma răspunsurilor primite din partea UAT-urilor și instituțiilor din regiune, se remarcă o necesitate majoră de investiții pentru modernizarea și dotarea acestor facilități, atât în mediul urban, cât și în mediul rural, chiar dacă în ultimii ani s-au realizat și numeroase investiții în acest sens.

7.2. ACCESIBILITATEA RUTIERĂ

Politicile de dezvoltare a infrastructurii majore din regiunea Nord-Est sunt gestionate prin două instrumente. Politicile Uniunii Europene în materia dezvoltării rețelelor de infrastructură majoră, care să conecteze toate regiunile din cele 28 de state membre, și, la nivel național, prevederile și prioritățile stabilite prin Master Planul General de Transport până în anul 2030 (MPGT).

Astfel, în conformitate cu politicile europene în materie de transport, rețeaua de transport europeană este structurată pe două niveluri: rețea centrală (Core) și rețea globală (Comprehensive). Rețeaua Comprehensive este menită să asigure accesibilitatea și conectivitatea pentru toate regiunile Uniunii. Rețeaua Core este proiectată să asigure conexiune între cele mai importante noduri și legături din punct de vedere strategic ale rețelei transeuropene de transport.

În domeniul infrastructurii rutiere, rețeaua TEN-T Core include în România două dintre cele nouă coridoare, respectiv coridoarele Rin–Dunăre și Orient/Est-Mediteranean, cu următoarele rute:

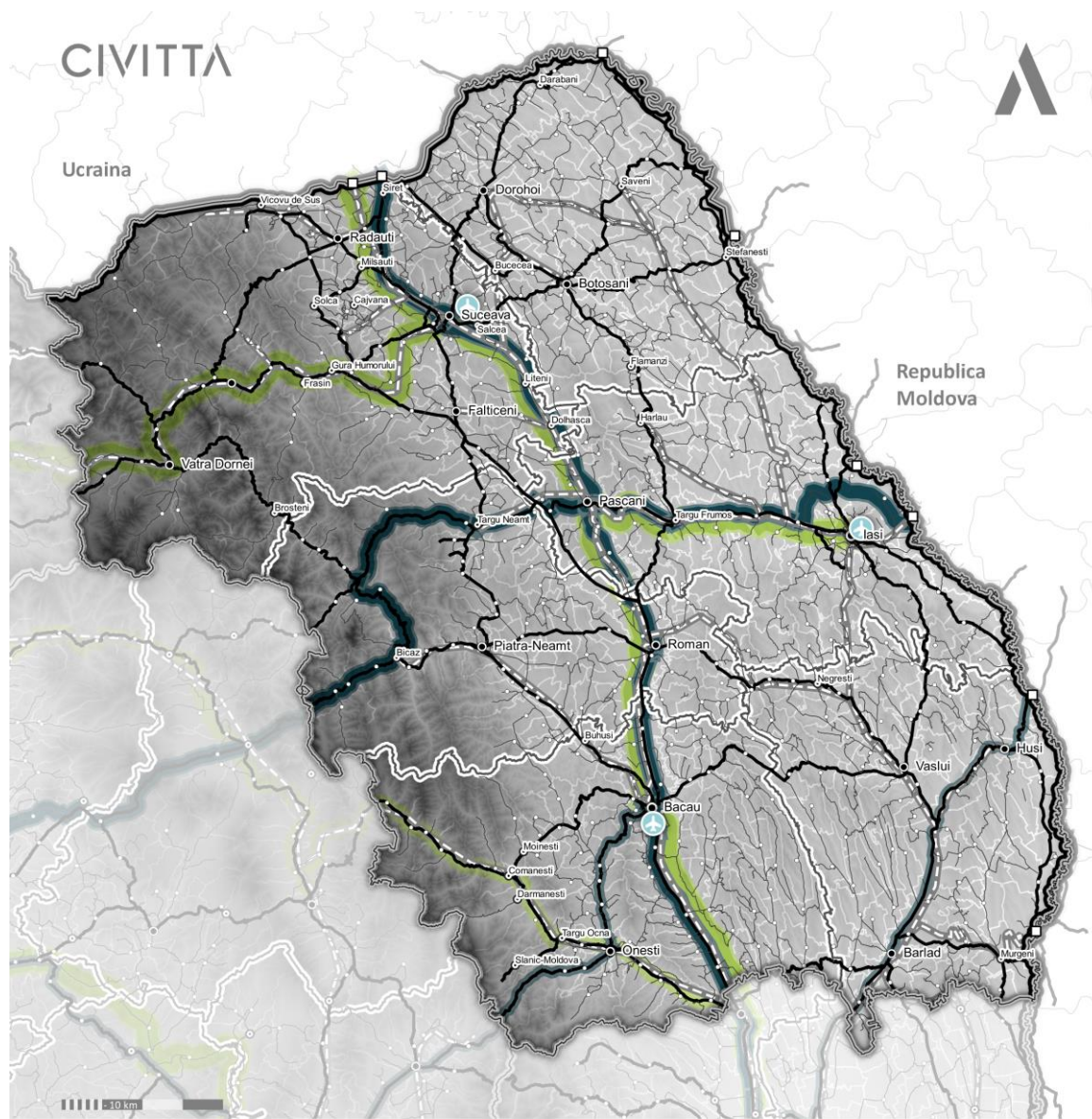
- Nădlac -Timișoara –Sibiu –București (centura București) –Constanța;
- Timișoara –Drobeta Turnu Severin -Calafat;
- **București –Ploiești -Bacău –Suceava –granița cu Ucraina (Siret);**
- **Sebeș –Turda –Târgu Mureș –Târgu Neamț –Iași –granița cu Republica Moldova (Ungheni);**
- București –Giurgiu, la care se adaugă rețeaua TEN-T Comprehensive.

Rețeaua rutieră TEN-T poate fi dezvoltată, în principal, la nivel de autostradă sau drum expres.

MPGT a preluat în cuprinsul său principalele priorități de dezvoltare a infrastructurii rutiere amplasate pe rețeaua TEN-T Core, proiectele fiind orientate în special spre finalizarea tronsoanelor aferente traseului Nădlac-Constanța.

Din punct de vedere al rețelei rutiere europene, Regiunea Nord-Est se plasează pe traseul Rețelei transeuropene de transport rutier și feroviar (TEN-T) Core pe relația RIN-Dunăre, care asigură conectivitatea nodurilor de transport europene pe coordonatele Nord-Sud, fiind eligibil spre finanțare din fonduri europene nerambursabile. De asemenea, anumite căi de transport rutier care traversează regiunea sunt plasate, în schimb, în categoria TEN-T Comprehensive, care beneficiază de surse de finanțare nerambursabilă mai reduse. În acest sens, municipii precum Botoșani sau Vaslui nu se află pe traseul TEN-T Core Orient/Est-Mediteranean, iar legătura cu regiunile din Vestul Țării, peste lanțul muntos Carpații Orientali este prevăzută prin proiect din categoria Comprehensive și prioritizate după anul 2021 sau chiar 2027.

FIGURĂ 183 – REȚEAUA TEN-T (RUTIER ȘI FEROVIAR) ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier**
- Drum național
- Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar**
- Cale ferată

- Punct de trecere a frontierei**
- punct de trecere a frontierei
- Rețeaua de localități (rang cf. legii 351/2001)**
- I
- II
- III
- IV

- Rețeaua TEN-T rutier**
- Core (principal)
- Comprehensive (secundar)
- Rețeaua TEN-T feroviar**
- Core (principal)
- Comprehensive (secundar)
- Rețeaua TEN-T aeroporturi**
- Comprehensive (secundar)

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor Comisiei Europene

În ceea ce privește regiunea Moldovei și, în mod specific, Regiune Nord-Est, proiecte aferente coridorului TEN-T Core Orient/Est-Med vor fi considerate conform prioritizării din MPGT. Aceasta este prezentată în tabelul de mai jos.

TABEL 42 – PROIECTE INFRASTRUCTURĂ RUTIERĂ MPGT 2030, ÎN REGIUNEA NORD-EST

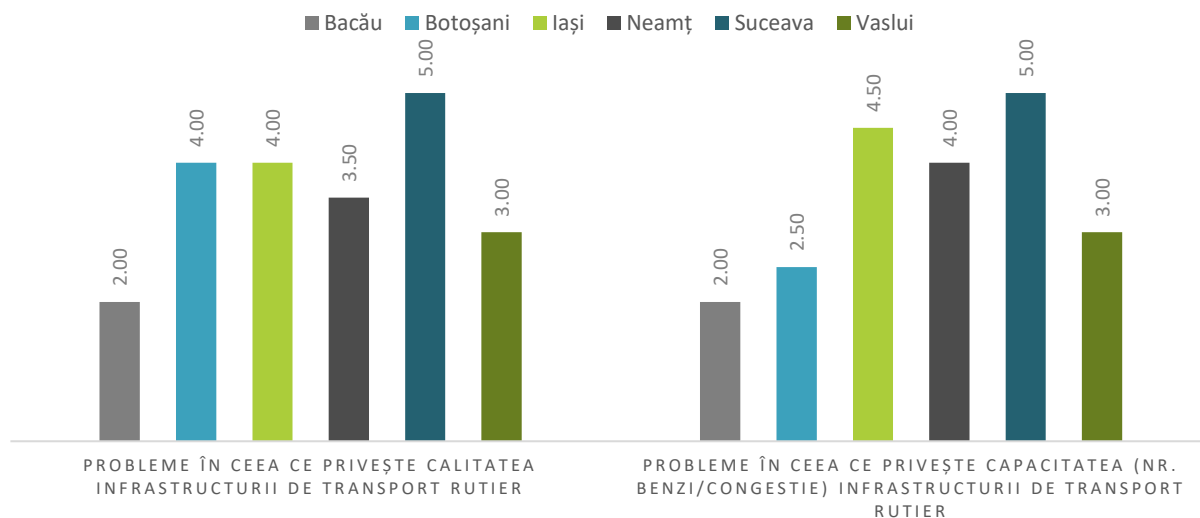
	PRIORITARE MPGT 2014-2020	POST 2020/2026
Autostrăzi		Târgu Mureș - Sovata - Ditrău - Poiana Largului - Târgu Neamț
	Târgu Neamț - Pașcani - Târgu Frumos - Iași - Ungheni	Brașov - Târgu Secuiesc - Onești - Bacău
Variante ocolitoare	Târgu Neamț, Pașcani, Târgu Frumos, Iași	
Drumuri expres		Pașcani - Dolhasca - Verești - Suceava
		Suceava - Siret
	Focșani - Mărășești - Adjud - Bacău	
		Suceava - Botoșani
		Bacău - Piatra Neamț
Drumuri Trans Regio, Euro Trans și drumuri cu potențial turistic		Suceava - Gura Humorului - Câmpulung Moldovenesc - Vatra Dornei - Bistrița
		Botoșani - Târgu Frumos
		Piatra Neamț - Tg Neamț
		Vaslui - Bârlad - Tecuci - Galați
		Crasna - Huși - Albița
		Iași-Vaslui-Bacău
Variante ocolitoare	Vaslui, Bârlad	Câmpulung Moldovenesc Vatra Dornei

Deși există o serie de proiecte prioritare pentru completarea rețelei Ten-T Core în actuala perioadă de programare bugetară 2014-2020, trebuie menționat faptul că majoritatea acestor proiecte sunt în diverse faze de dezvoltare, în special autostrăzile și drumurile expres, singurul proiect aflat în execuție fiind varianta ocolitoare a municipiului Bacău, parte a drumului expres /autostrăzii Focșani-Bacău. În acest sens, există o probabilitate ridicată ca aceste proiecte să fie etapizate în perioada de programare 2021-2027 și chiar după, ceea ce constituie o deficiență majoră de conectivitate a Regiunii Nord-Est la rețeaua europeană și națională de transport.

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

Calitatea infrastructurii de transport rutier a fost principală problemă identificată la nivelul județelor în cadrul chestionarelor aplicate, astfel că județul Suceava (5 puncte) se confruntă cu probleme foarte mari, iar județele Botoșani (4 puncte) și Iași (4 puncte) cu probleme mari. Probleme destul de mari sunt reclamate și la nivelul județelor Vaslui (3 puncte) și Neamț (3,5 puncte) de către respondenți.

FIGURĂ 184 – CENTRALIZARE RĂSPUNSURI PRIVIND CALITATEA INFRASTRUCTURII RUTIERE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019

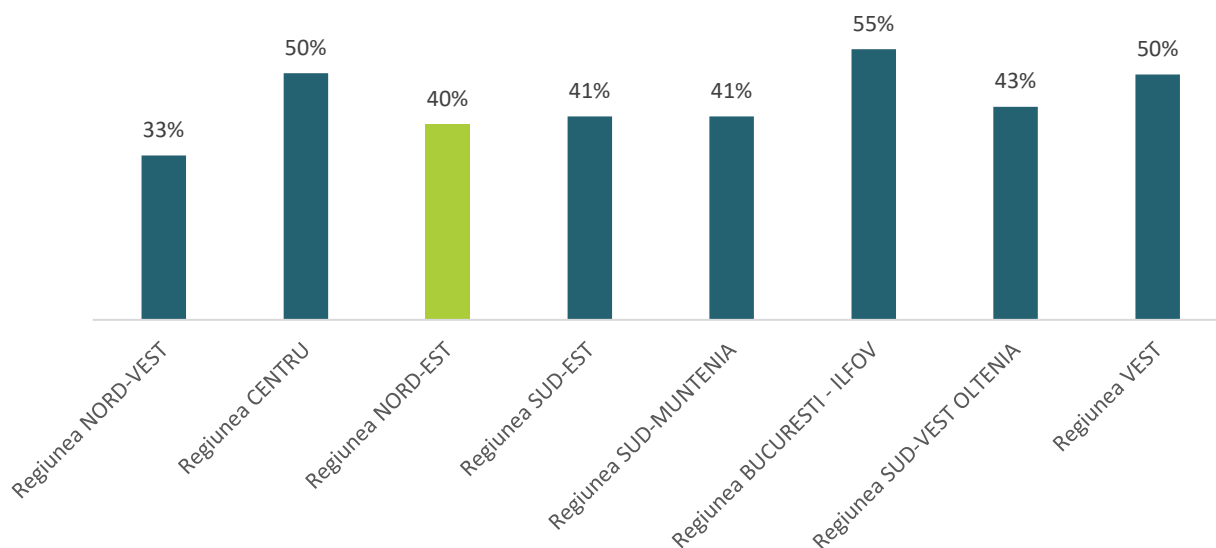
Sursa: prelucrare proprie în baza răspunsurilor primite la chestionarele aplicate

Regiunea Nord-Est beneficiază de o rețea de drumuri care totalizează 18.895 km, din care 14.890 km sunt drumuri publice naționale, județene și comunale și 4.005 km sunt drumuri orașenești, conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică. Conform datelor analizate, Regiunea Nord-Est concentrează aproximativ 17 % din lungimea drumurilor publice din România, conform datelor INS pentru anul 2018.

În termeni de densitate a rețelei de drumuri publice din Regiunea Nord-Est, valoarea înregistrată la finalul anului 2018 este de 40,4 km de drumuri publice la o suprafață de 100 de km². La nivel național, Regiunea Nord-Vest se clasează pe locul doi, după Regiunea București-Ilfov, în ceea ce privește acest indicator.

În ceea ce privește procentajul drumurilor modernizate din totalul drumurilor publice, conform datelor statistice furnizate de Institutul Național de Statistică pentru anul 2018, Regiunea Nord-Est se plasează pe locul 7 în rândul regiunilor de dezvoltare din România, cu 40%, înaintea Regiunii Nord-Vest.

FIGURĂ 185 – PROCENTAJUL DRUMURILOR MODERNIZATE DIN TOTALUL DRUMURILOR PUBLICE, REGIUNEA Nord-Est, 2018

Sursa: Baza de date Tempo a INS

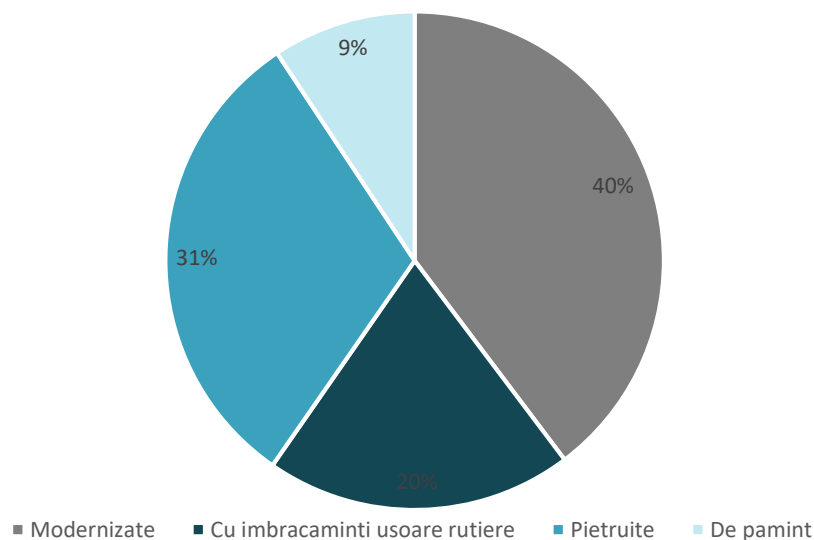
La nivelul întregii regiuni Nord-Est, la finalul anului 2018, procentul drumurilor publice modernizate este de 40%, în creștere cu 5% între față de anul 2015. Județul Suceava înregistrează cel mai ridicat procent de drumuri modernizate dintre județele din regiune, de 59%. Pe ultimul loc se clasează județul Neamț, cu 28%, conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică. În ceea ce privește lungimea drumurilor publice din regiune, acestea nu au crescut semnificativ în ultimii 4 ani (+52 de km), cea mai mare creștere, de 57 de km, fiind înregistrată în județul Botoșani.

Numărul de kilometri de drumuri naționale modernizate a crescut cu 1% între anii 2015 și 2018. Județele care au înregistrat cea mai mare creștere în acest domeniu sunt Botoșani (+4%) și Vaslui (+4%). Creșterea este similară și în cazul drumurilor județene, de 3% la nivel regional, cu creșteri mai însemnate în județele Bacău (+6%) și Suceava (+5%).

Cea mai mare îmbunătățire s-a înregistrat în cazul drumurilor comunale, unde numărul de kilometri de drumuri modernizate a crescut cu 121% la nivelul regiunii între anii 2015 și 2018, cea mai mare creștere fiind cosemnată în județele Iași și Bacău.

Distribuția drumurilor publice, pe tipuri de acoperământ, în Regiunea Nord-Est, în anul 2018, este prezentată în figura de mai jos. După cum se poate observa, proporția drumurilor modernizate în raport cu celelalte categorii de acoperământ scade în funcție de categoria drumurilor – cele naționale sunt în general modernizate, în timp ce în categoria drumurilor comunale, spre exemplu, domină drumurile pietruite. Așa cum se poate observa, 40% dintre drumuri sunt modernizate (+15% față de anul 2015), în timp ce o proporție relativ însemnată (31%) încă sunt acoperite cu piatră (-12% față de anul 2015). Proporția drumurilor cu îmbrăcămînți ușoare rutiere a crescut, de asemenea, cu 22% față de anul 2015, în timp ce lungimea drumurilor de pământ a scăzut cu 31%.

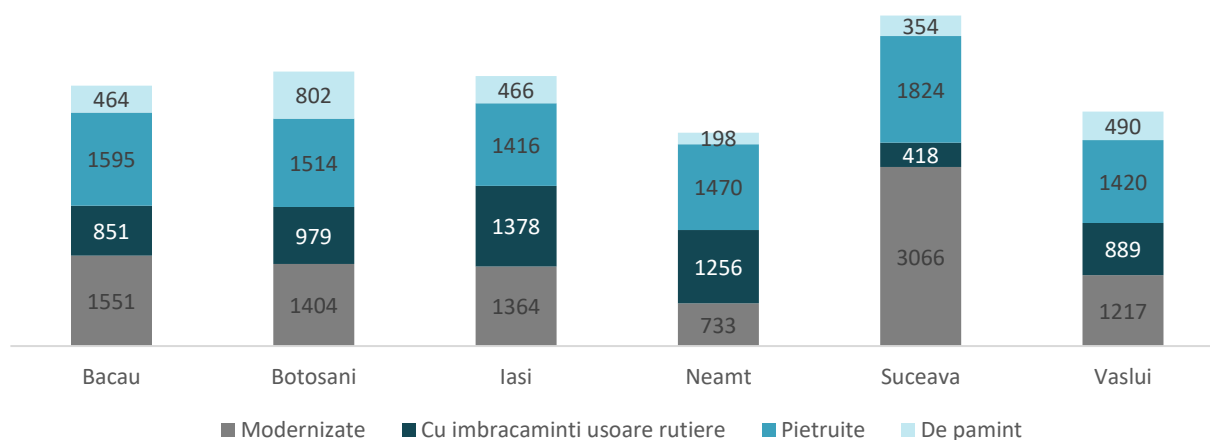
FIGURĂ 186 – DISTRIBUȚIA DRUMURILOR ÎN REGIUNEA NORD-EST ÎN FUNCȚIE DE TIPUL DE ACOPERĂMÂNT, 2018

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

La nivel de județe, situația este următoarea pentru anul 2018, conforma datelor INS:

FIGURĂ 187 – DISTRIBUȚIE DRUMURI ÎN REGIUNEA NORD-EST ÎN FUNCȚIE DE TIPUL DE ACOPERĂMÂNT, PE JUDEȚE, 2018

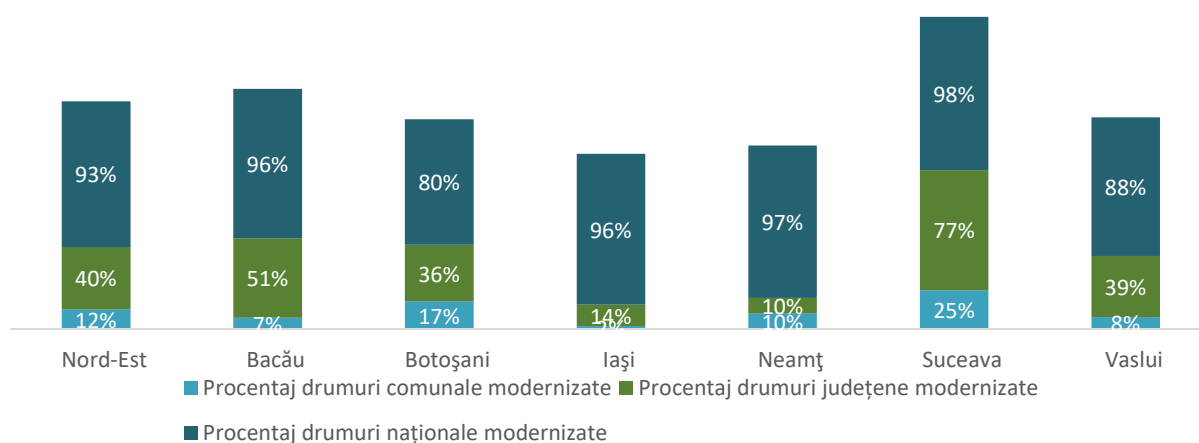

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

După cum se poate observa, județul Suceava beneficiază de cel mai mare număr de kilometri de drumuri modernizate, însă este pe ultimul loc din perspectiva numărului de kilometri de drumuri pietruite. La polul opus este județul Neamț, pe al cărui teritoriu se află cei mai puțini kilometri de drumuri modernizate. În acest sens, următoarele zone sunt afectate, din punct de vedere al conectivității, de infrastructura precară de drumuri:

- Partea de Nord a județului Botoșani – conexiunile Dorohoi-Suceava pe drumul național 29A, Botoșani-Târgu Frumos pe drumul național 28B, Botoșani-Ștefănești pe drumul național 29D sau Botoșani-Săveni pe drumul național 29;
- Partea de Nord-Vest a județului Neamț – conexiunea cu județul Suceava, pe relația Bicz – Vatra Dornei pe drumul național 15;
- Partea de Sud-Vest a județului Suceava – conexiunea cu județul Neamț pe drumul național 17B.

FIGURĂ 188 – GRAD DE MODERNIZARE A DRUMURILOR PUBLICE PE CATEGORII, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

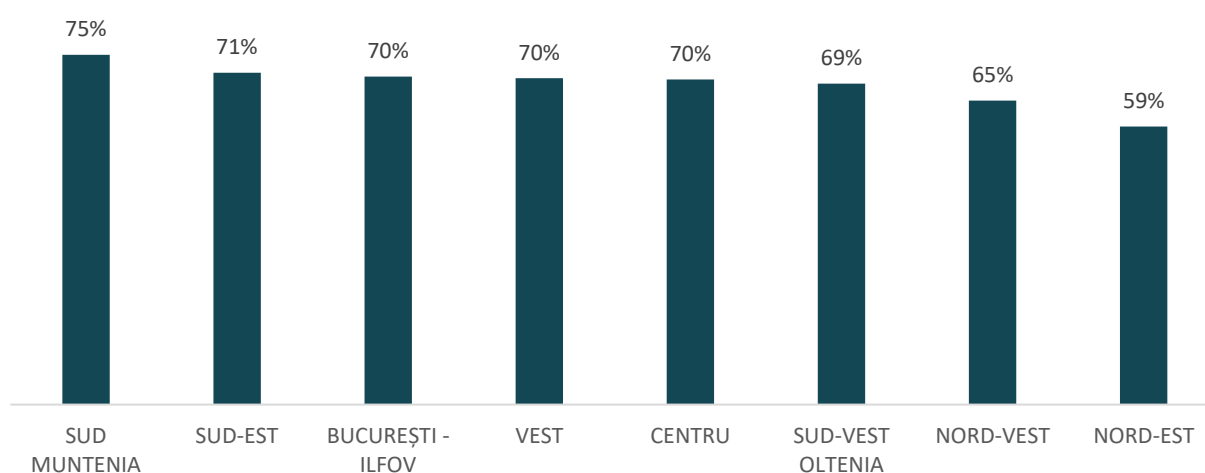

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Așa cum se poate observa în graficul de mai sus, de departe, situația cea mai precară este în categoria drumuri comunale, unde, la nivel de regiune, media este de 12%, însă pe județe, situația este precară în județele Iași (2% drumuri comunale modernizate), Bacău (7%) și Vaslui (8%). În cazul drumurilor județene, situația este relativ mai bună, cu o medie regională de 40% de drumuri modernizate, cu minime în județele Neamț (10%), Iași (14%) și Botoșani (36%). Prin urmare, se impune alocarea unor sume semnificative pentru modernizarea drumurilor comunale și județene, în special în zonele slab deservite de rețea de drumuri naționale, pentru facilitarea conexiunii cu centrele urbane, respectiv zona aflată la Vest de drumul național 2, zona dintre drumul național 2 și drumul național 24, zona din vestul drumului național 24 și frontiera de Est a țării, sau zona aflată la nord de drumul național 29.

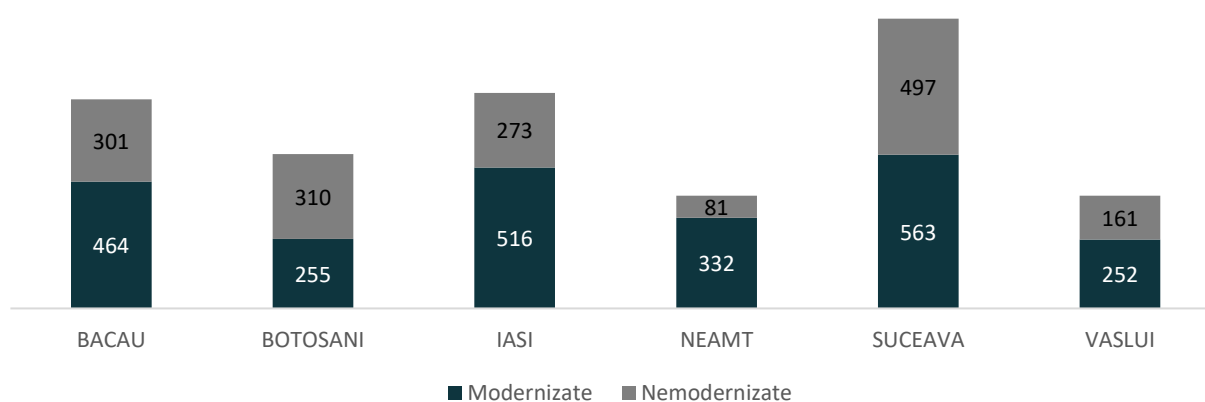
În funcție de numărul kilometrilor de drumuri orașenești modernizate, Regiunea Nord-Est se plasează pe ultimul loc în rândul regiunilor de la nivel național.

FIGURĂ 189 – PROCENT DRUMURI ORĂȘENEȘTI MODERNIZATE, PE REGIUNI DE DEZVOLTARE - 2017

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

FIGURĂ 190 – LUNGIMEA STRĂZILOR ORĂȘENEȘTI PE JUDEȚE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

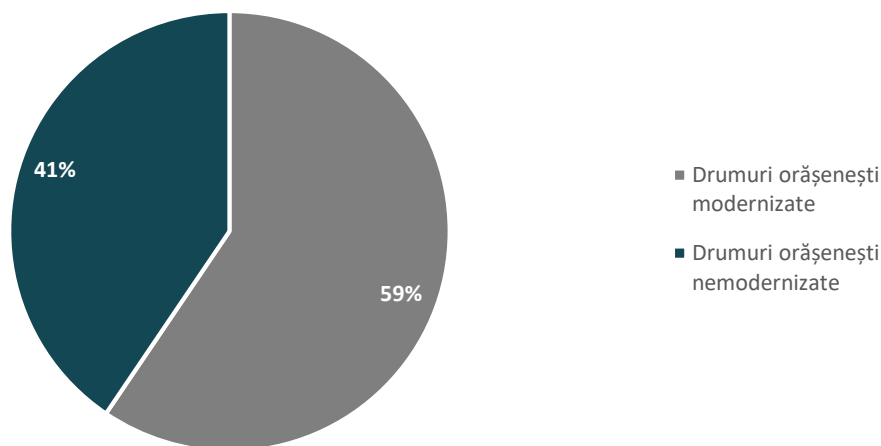

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Localitățile din Regiunea Nord-Est beneficiau de rețele de drumuri orășenești în lungime totală de 4.005 km la finalul anului 2017, conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică. Din aceștia, 2.382 km (59%) reprezintă drumuri orășenești modernizate. Diferența față de anul 2015 este de 77 km și 166 de față de valoarea din anul 2011. Evoluția acestora este prezentată grafic mai jos.

La nivel județean, situația variază în Regiunea Nord-Est. Astfel, județul cu cel mai ridicat număr de kilometri de drumuri orășenești este județul Suceava, cu peste 1.000 km de drumuri, din care 563 sunt modernizate, urmat de județul Iași, cu 789 km, din care 516 modernizați. Dacă analizăm gradul de modernizare a străzilor orășenești, situația diferă, primul loc fiind ocupat de județul Neamț, cu 80% din drumuri modernizate. Pe ultimul loc, ca proporție a străzilor orășenești modernizate, este județul Botoșani, cu 45%.

FIGURĂ 191 – STARE DRUMURI ORĂȘENEȘTI REGIUNEA NORD-EST, 2017

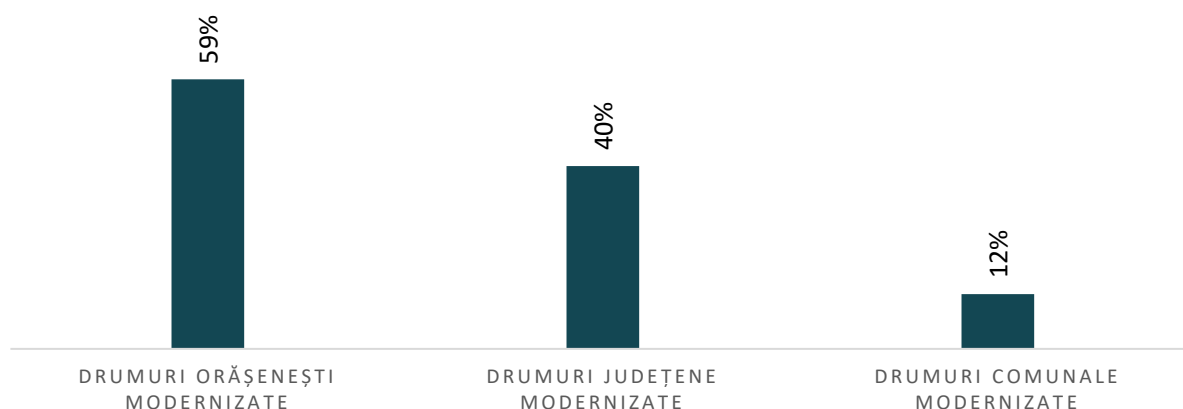

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Astfel, din cei 4.005 km de străzi orășenești din Regiunea Nord-Est, 59% reprezintă străzi orășenești modernizate, așa cum se poate observa în figura de mai sus, existând o nevoie acută de investiții în modernizare, în special prin integrarea modurilor de transport nemotorizate. Aceasta este situația, în timp ce doar 40% dintre drumurile județene din regiune sunt modernizate și 12% dintre cele comunale.

Situația precară, identificată și prin rezultatele la chestionarele aplicate actorilor relevanți din județele și localitățile din regiune, cât și de datele analizate din surse statistice și rapoarte de specialitate sunt confirmate și de date legate, spre exemplu, de numărul de accidente cu victime înregistrat la nivelul fiecărui județ. Per total, regiunea conduce în topul național al accidentelor de circulație rutieră cauzatoare de vătămări corporale, conform datelor Institutului Național de Statistică.

FIGURĂ 192 – PROCENTAJ DRUMURI MODERNIZATE PE CATEGORII ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

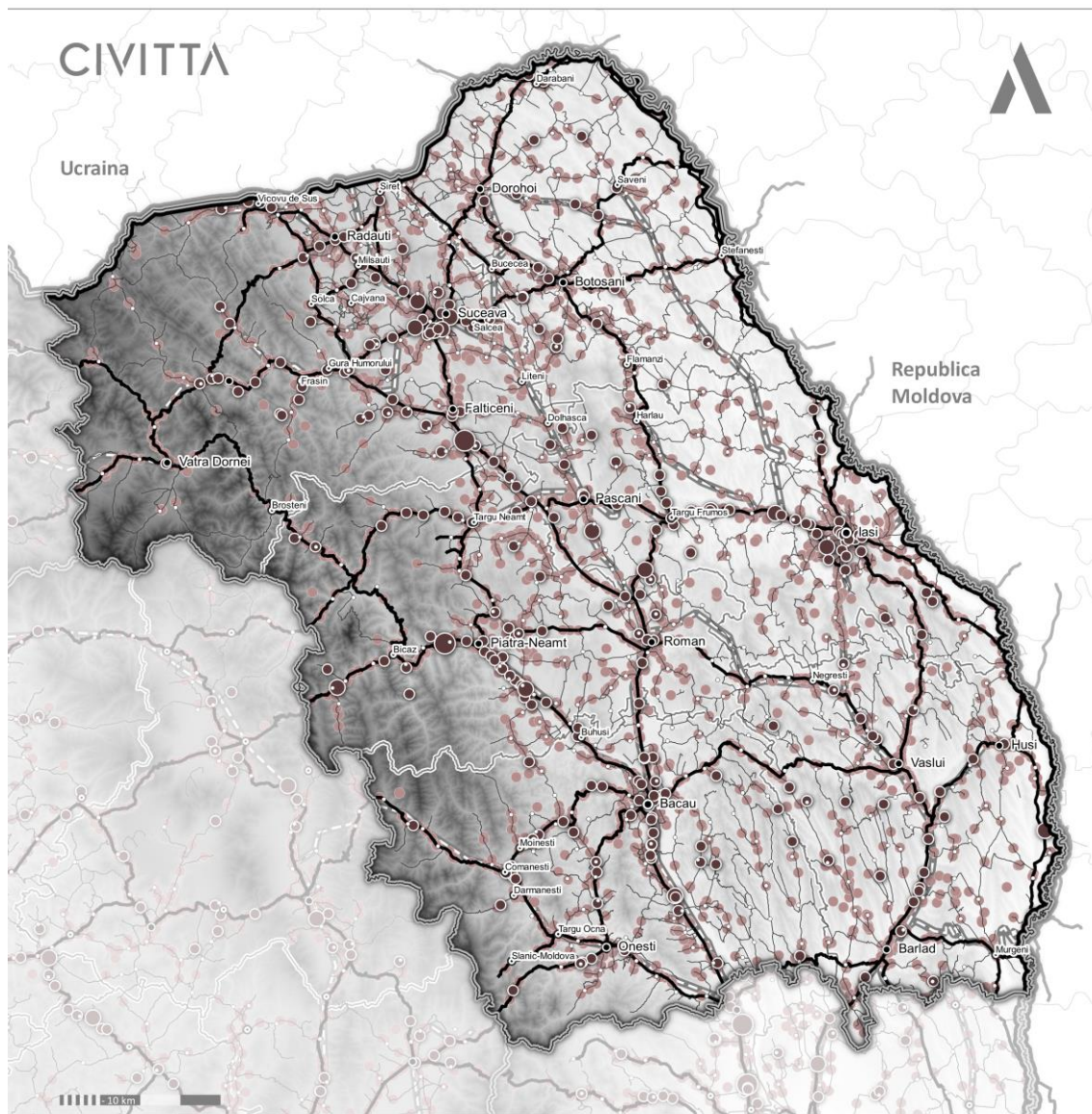

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

În interiorul regiunii, județele Suceava și Iași conduc clasamentul accidentelor rutiere, în ultimii 4 ani. Nu întâmplător, aceste județe, cât și județul Bacău (aflat pe locul 3 în clasament) sunt traversate de Drumul național 2B/E85, aflat pe locul al 2-lea la nivel național în topul accidentelor rutiere cu victime. Județele Suceava (locul 2 la nivel național), Iași (locul 6) și județele Bacău și Neamț (locurile 13 și 14) conduc în acest clasament național.

Mai mult, așa cum se poate observa în cartograma de mai jos, cele mai multe accidente grave se petrec în zonele aflate în vecinătatea municipiilor mari din regiune și pe rutele pe traseul cărora se află multe localități, cum este DN2 în apropiere de municipiile Bacău și Suceava, pe DN 28 în apropiere de municipiul Iași și pe DN15 pe relația Bacău-Piatra Neamț. De asemenea, majoritatea accidentelor grave se petrec pe teritoriul localităților rurale aflate pe traseul acestor drumuri, în absența unor variante ocolitoare sau a unor configurații cu mai multe benzi pe sens în cazul drumurilor cu trafic intens.

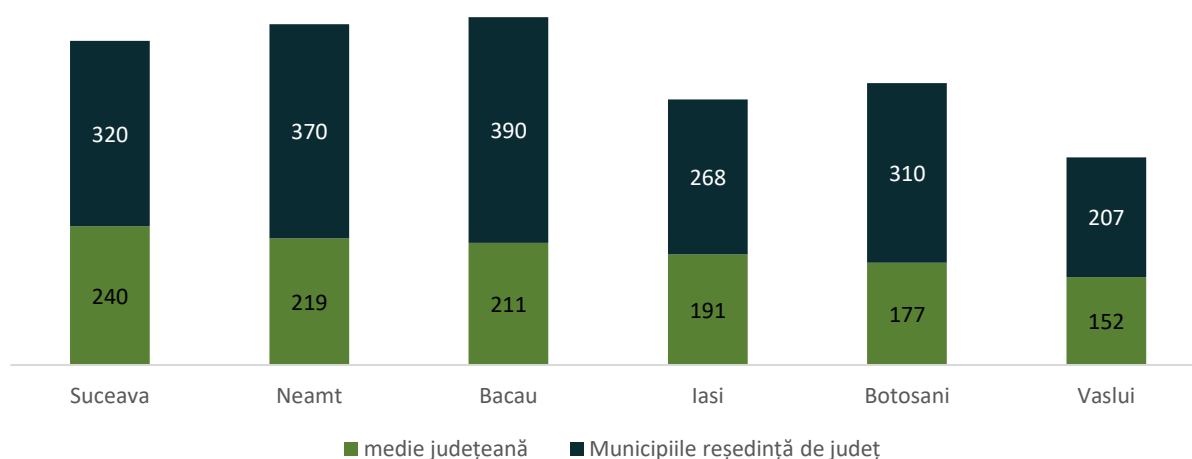
FIGURĂ 193 – NUMĂR DE ACCIDENTE RUTIERE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor Direcției Rutiere din Inspectoratul General al Poliției Române

La nivel național, județul Suceava este pe locul 28 în ceea ce privește acest indice de motorizare, urmat de județele Neamț (35), Bacău (36), Iași (39), Botoșani (41) și Vaslui, pe ultimul loc. În interiorul regiunii, Suceava înregistrează cel mai mare indice de motorizare, cu 253 de autoturisme la 1,000 de locuitori, urmat de Iași cu 218. Pe ultimul loc se află județul Vaslui, cu 154 de autoturisme la 1,000 de locuitori. Așa cum se poate observa în graficul de mai jos, mediul urban înregistrează un indice de motorizare semnificativ mai mare decât mediul rural.

FIGURĂ 194 – INDICE DE MOTORIZARE JUDEȚEAN VS. MUNICIPIILE REȘEDINȚĂ DE JUDEȚ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018 – NUMĂR DE AUTOVEHICULE/1000 LOCUITORI

Sursa: prelucrare proprie după baza de date TEMPO Online a INS

Consultarea actorilor regionali

Problemele în ceea ce privește accesibilitatea rutieră, la nivel urban, au fost recunoscute și de reprezentanții Autorităților Publice Locale chestionați în fiecare județ. Aceștia au indicat existența unor probleme relativ mari în acest domeniu (scoruri între 3,23 și 3,85 puncte), în timp ce la nivel rural, nu sunt percepute probleme mari de accesibilitate (scoruri între 2,48 și 2,8 puncte), ceea ce, combinat cu rata redusă de motorizare, poate fi ușor de înțeles.

7.3. ACCESIBILITATEA FERROVIARĂ

Lungimea totală a rețelei feroviare care străbate regiunea Nord-Est este de 1.620 km, reprezentând 15% din lungimea rețelei feroviare de la nivel național, în anul 2018. Această valoare clasează Regiunea Nord-Est pe locul 4 la nivel național, după regiunile Vest (1.888 km - 17,5%), Sud-Est (1745km - 16,2%) și Nord-Vest (1663 km - 15,4%).

La nivel național, Regiunea Nord-Est se clasează pe locul al cincilea din perspectiva densității liniilor de cale ferată la 1,000 km² de teritoriu, după regiunile București-Ilfov, Vest, Sud-Est și Nord-Vest.

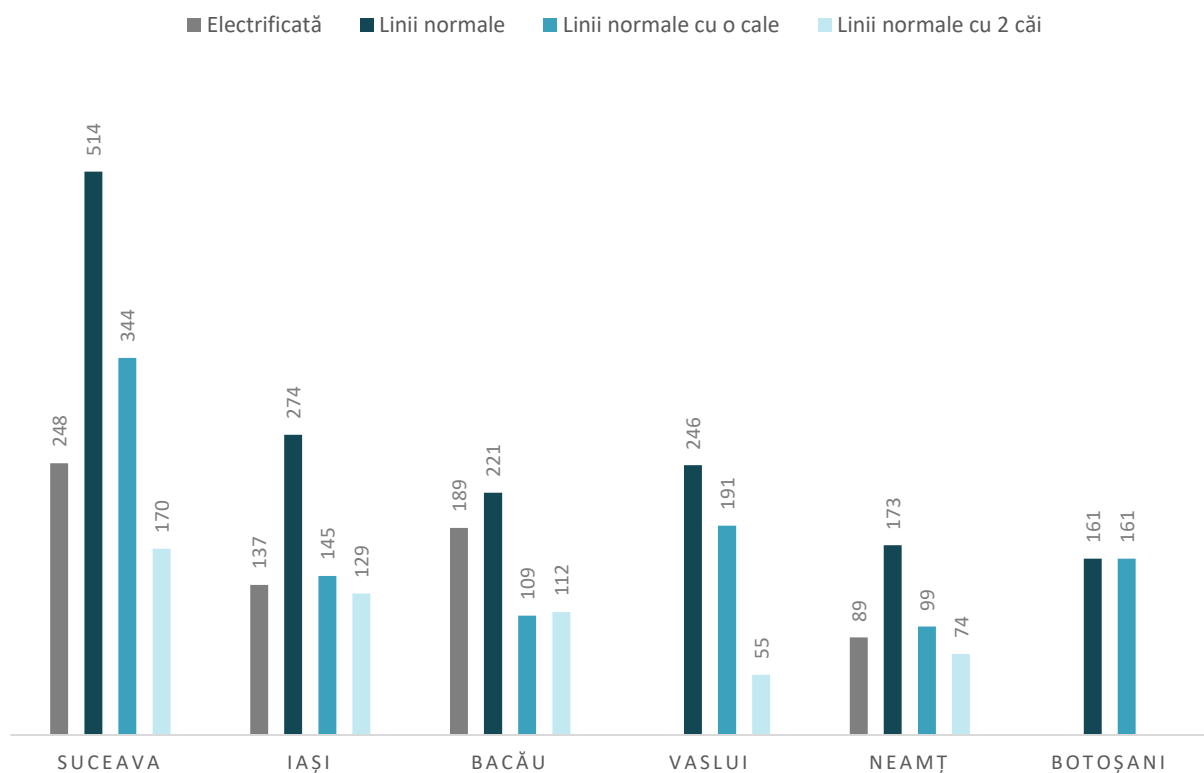
Din rețeaua feroviară existentă în anul 2018 în Regiunea Nord-Est, 40,9% reprezintă rețea feroviară electrificată, sub nivelul mediu național de 44% rețea electrificată din totalul rețelei feroviare. Din perspectiva acestui indicator, Regiunea Nord-Est se situează pe locul al patrulea în rândul celor opt regiuni

de dezvoltare, după regiunea București Ilfov (92,8% linii electrificate), Sud Vest (51,2% linii electrificate) și Centru (50% linii electrificate).

În cadrul Regiunii Nord-Est, în județul Suceava rețeaua feroviară reprezintă 32,5% din rețeaua regiunii, urmat de județul Iași cu 17,9% din rețeaua feroviară a regiunii, județul Vaslui cu 15,4%, județul Bacău 13,6%, județul Neamț cu 10,7% și de județul Botoșani cu 9,9% din rețeaua feroviară a regiunii.

Cea mai mare parte a rețelei feroviare electrificate din regiune se regăsește în județele Suceava (99,6% din total rețea feroviară județeană) și Bacău (85,5% total rețea feroviară județeană). În județul Neamț ponderea liniilor ferate electrificate este de 51,4%, iar în județul Iași este de 47,2%. În județele Botoșani și Vaslui, nu există linii de cale ferată electrificată.

FIGURĂ 195 – CLASAMENT JUDEȚE DIN REGIUNEA NORD-EST ÎN FUNCȚIE DE LUNGIMEA TOTALĂ A REȚELEI DE CALE FERATĂ, 2018

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

Cea mai mare densitate a liniilor de cale ferată din Regiunea Nord-Est se găsește în județul Suceava (61,5 km de cale ferată la 1,000 de km² de teritoriu). De cei mai puțini km de cale ferată beneficiază județul Neamț, având doar 29,3. Este necesar să fie menționate inclusiv caracteristicile reliefului care predomină în fiecare județ, în acest sens, partea de vest a regiunii (în special județul Neamț), aflându-se într-o zonă cu relief montan. Situația nu este însă similară în cazul județului Botoșani, spre exemplu, aflat într-o zonă predominant deluroasă, mai accesibilă lucrărilor de infrastructură.

Județele componente ale Regiunii Nord-Est sunt traversate de magistralele 500 – Bacău, Neamț, Iași, Suceava, Botoșani și 600 - Făurei - Tecuci - Bârlad - Crasna - Vaslui - Iași – Ungheni. Cele mai importante municipii străbătute de magistrala 500 sunt: Bacău (jud. Bacău), Roman (jud. Neamț), Pașcani (jud. Iași), Suceava (jud. Suceava) și Botoșani (jud. Botoșani).

Restul teritoriului este acoperit prin căi ferate secundare care pleacă din cele două magistrale principale, după cum urmează:

TABEL 43 - MAGISTRALE FERROVIARE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

MAGISTRALA 500	MAGISTRALA 600
<ul style="list-style-type: none"> • Adjud – Ghimeș (județul Bacău), cu conexiune la Miercurea Ciuc – calea ferată secundară 501; • Suceava – Ilva mică (județele Suceava și Bistrița Năsăud) – calea ferată secundară 502. • Comănești – Moinești (județul Bacău) – calea ferată nr. 508 (nefuncțională); • Bacău – Biczaz (județul Bacău) - calea ferată secundară 509; • Dolhasca – Fălticeni (județul Suceava) – calea ferată secundară 510 (nefuncțională). • Verești – Botoșani (județele Botoșani și Suceava) – calea ferată secundară 511. • Dorohoi – Leorda (județul Botoșani) calea ferată secundară 512 (nefuncțională). • Dărmănești – Gura Humorului (județul Suceava) calea ferată secundară 513 (nefuncțională). • Vama – Moldovița (județul Suceava) calea ferată secundară 514 (nefuncțională). • Dornești – Nisipitu (județul Suceava) calea ferată secundară 515 (nefuncțională). • Dornișoara – Floreni (județul Suceava) calea ferată secundară 516 (nefuncțională). • Pașcani – Târgu Neamț (județele Iași și Neamț) – calea ferată secundară 517. • Dornești – Siret (județul Suceava) calea ferată secundară 518 (nefuncțională). 	<ul style="list-style-type: none"> • Bârlad – Fălcu (județul Vaslui) – calea ferată secundară 603 (nefuncțională). • Crasna – Huși (județul Vaslui) – calea ferată secundară 604 (nefuncțională). • Vaslui – Roman (județele Vaslui și Neamț) – calea ferată secundară 605. • Iași – Pașcani – (județul Iași) calea ferată secundară 606. • Podul Iloaiei – Hârlău (județul Iași) calea ferată secundară 607. • Săveni/Dorohoi – Lețcani (județele Botoșani și Iași) calea ferată secundară 608.

Sursa: Compania Națională de Căi Ferate CFR SA

În urma analizei efectuate asupra rețelei de căi ferate din Regiunea Nord-Est, s-a putut constata că, pe relația Nord-Sud, prin centrul regiunii (județele Bacău, Neamț – partea de est și Suceava), precum și prin est (județele Vaslui și Iași), dar și pe relația Est-Vest, prin nordul regiunii (Iași și Suceava, prin Pașcani) zonele sunt bine deservite de magistrale de cale ferată electrificată, în timp ce foarte multe căi ferate secundare, în principal linii simple neelectrificate, sunt nefuncționale – zona montană din Vestul județului Suceava, Nordul și Vestul județului Botoșani și partea de Est a județului Vaslui (a se vedea Tabelul de mai sus).

Pe de altă parte, și zonele acoperite de căi ferate funcționale sunt afectate de calitatea slabă a infrastructurii feroviare, care cauzează viteze reduse de deplasare. De exemplu, traseul Dorohoi-Iași este realizat de o companie privată, iar secțiunea Dorohoi-Botoșani este nefuncțională, ceea ce înseamnă că localitățile din mediul rural aflate pe traseul acestei căi ferate trebuie să utilizeze alte mijloace de transport pentru a avea acces la serviciile disponibile în mediul urban învecinat.

De asemenea, între municipiile Botoșani și Suceava sau Dorohoi – Suceava, nu există conexiuni de cale ferată directe, deși sunt despărțite de distanțe relativ scurte de aproximativ 50 de km.

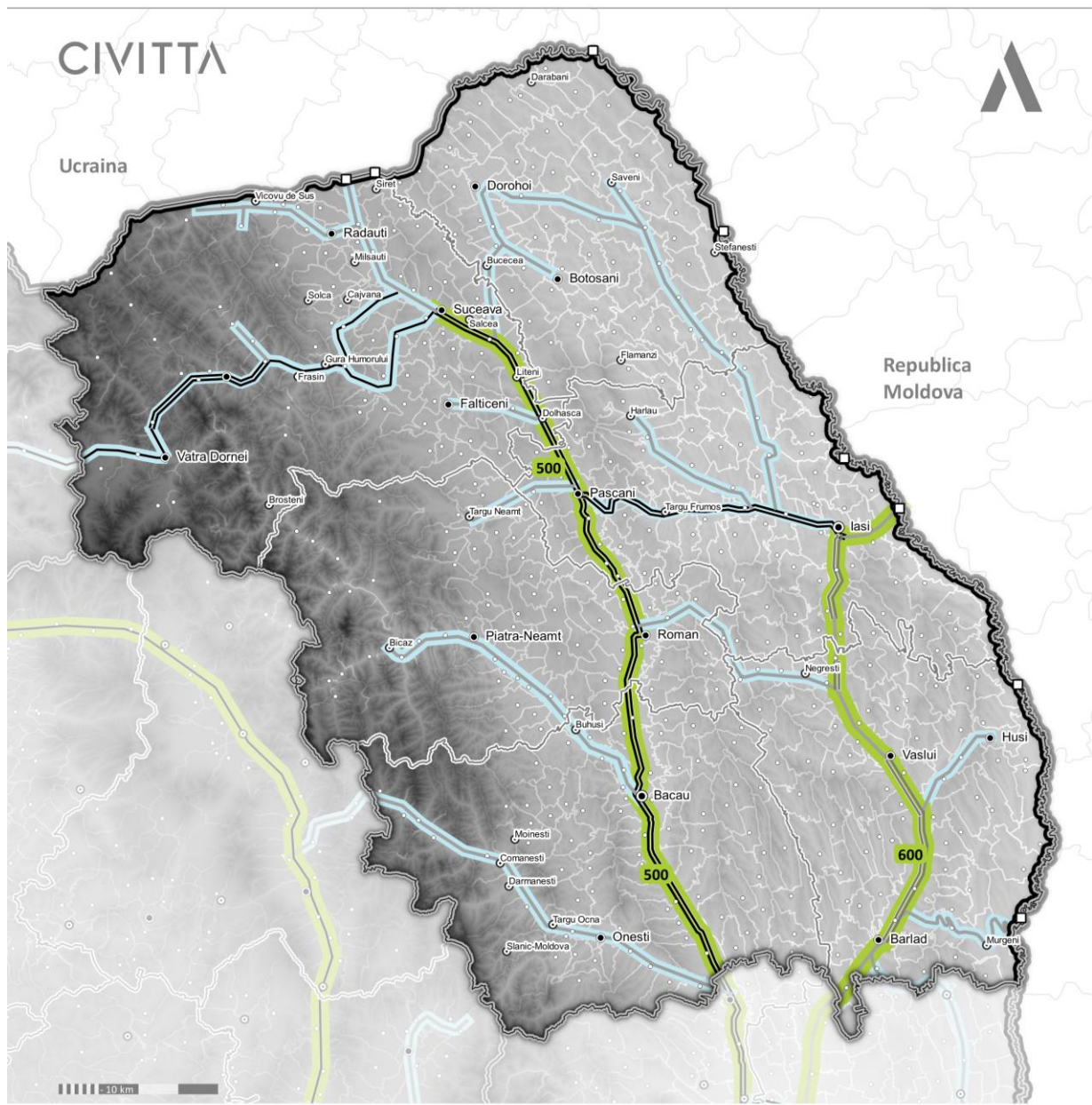
În acest sens, locuitorii din zona de est a regiunii, din județul Botoșani, folosesc preponderent autoturismele personale și liniile de transport inter-județean pentru realizarea accesului către localitățile din mediul urban.

Situația este similară în cazul județului Vaslui, unde conectivitatea este redusă pe calea ferată, în municipiile Vaslui și Bacău, precum și localitățile de pe traseu, accesibilitatea realizându-se prin Municipiul Iași. Astfel, o distanță rutieră de aproximativ 90 de km este acoperită pe calea ferată în mai mult de 4 ore.

Câteva aspecte importante cu titlul de exemple ce merită menționate sunt:

- Distanța între Bacău și Piatra Neamț (aprox. 60 de km) este parcursă cu trenul în aproximativ 1 oră și 30 de minute;
- Distanța între Dorohoi și Iași (aprox. 150 de km) este parcursă în aproximativ 3 ore și 20 de minute;
- Distanța între municipiul Suceava și Rădăuți este parcursă pe calea ferată în 51 de minute, conform datelor CFR;
- Distanța între Adjud și Onești este acoperită pe calea ferată în aproximativ 50 de minute.

FIGURĂ 196 – INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT FEROVIAR ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019

Limita teritoriului național

- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Punct de trecere a frontierei

Rețeaua de localități

- I
- II
- III
- IV

Infrastructură de transport feroviar

- Magistrală CFR
- Linie secundară
- linie dublu electrificată
- linie dubla neelectrificată
- linie simplă electrificată
- linie simpla neelectrificată

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor Companiei Naționale de Căi Ferate CFR SA

Așa cum era de așteptat, localitățile din mediul urban și rural aflate pe traseul magistralei de cale ferată 500 sunt foarte bine conectate la municipiile importante din regiune, prin granituri de tip Inter-Regio și Regio, în timp ce estul și vestul regiunii beneficiază preponderent de conexiuni cu garnituri Regio, operate de CFR și agenți economici privați, pe linii ne-interoperabile. Revitalizarea infrastructurii feroviare este cu atât mai importantă pentru stimularea mobilității și accesibilității la centrele urbane cu cât avem în vedere și indicele de motorizare existent în județele din regiune, aflate pe ultimele locuri la nivel național.

În ceea ce privește programele derulate pentru îmbunătățirea infrastructurii de transport feroviar, Master Planul General de Transport nu prevede lucrări majore de infrastructură feroviară la nivelul regiunii pentru perioada de programare 2014-2020. Astfel, Regiunea Nord-Est, mai precis secțiunea de cale ferată Pașcani – Iași este inclusă într-un program de lucrări în vederea îmbunătățirii condițiilor de circulație și eliminarea restricțiilor de viteză pe liniile existente, inclusiv lucrări de reconstrucție pentru viteză sporită, orar cadentat și servicii feroviare respectiv 1001 km linie CF (proiect inclus în Master Planul General de Transport - pachetul QuickWins). Scopul proiectului constă în aducerea liniei în parametrii proiectați, având ca sursă de finanțare Programul Operațional Infrastructură Mare 2014 -2020. Acest program este în stadiul de achiziție a serviciilor de elaborare a studiilor de fezabilitate.

De asemenea, sunt în stadiul de achiziție a serviciilor de revizuire a studiilor de fezabilitate mai multe lucrări, respectiv:

- Studiu de fezabilitate pentru reabilitarea liniei de cale ferată Roman - Pașcani – Iași – Frontieră – reabilitarea a 116 km linie de cale ferată, finanțat din POIM 2014 -2020;
- Studiu de fezabilitate pentru reabilitarea liniei de cale ferată Dărmănești -Vicșani - reabilitarea a 101 km linie de cale ferată, sursă de finanțare POIM 2014 -2020;
- Studiu de fezabilitate pentru modernizarea liniei de cale ferată Pașcani -Dărmănești - reabilitarea a 71 km linie de cale ferată, finanțat din POIM 2014 -2020;
- Studiu de fezabilitate pentru modernizarea liniei de cale ferată Focșani – Roman – reabilitarea a 147 km linie de cale ferată, finanțat din POIM 2014 -2020;
- Reabilitare pentru poduri, podețe și tuneluri²⁵.

25

[http://www.cfr.ro/files/ddr/Anexe%20%20DRR%202019%20RO/Anexe%20%20DRR%202019%20RO%20\(PDF\)/Anexa%2024%20-%20Proiecte%20de%20dezvoltare%20CFR.pdf](http://www.cfr.ro/files/ddr/Anexe%20%20DRR%202019%20RO/Anexe%20%20DRR%202019%20RO%20(PDF)/Anexa%2024%20-%20Proiecte%20de%20dezvoltare%20CFR.pdf)

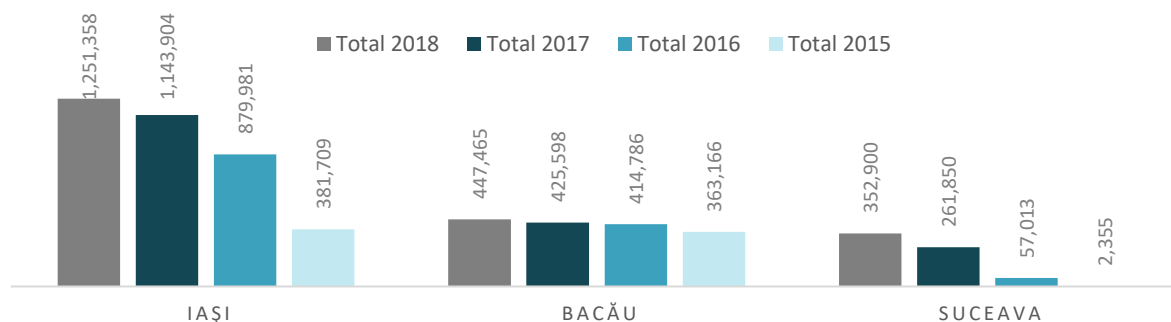
7.4. ACCESIBILITATEA AERIANĂ

În Regiunea Nord-Est funcționează trei aeroporturi internaționale, toate incluse în rețeaua europeană TEN-T Comprehensive:

- Aeroportul Internațional Iași;
- Aeroportul Internațional „George Enescu” Bacău;
- Aeroportul Internațional „Ștefan cel Mare” Suceava.

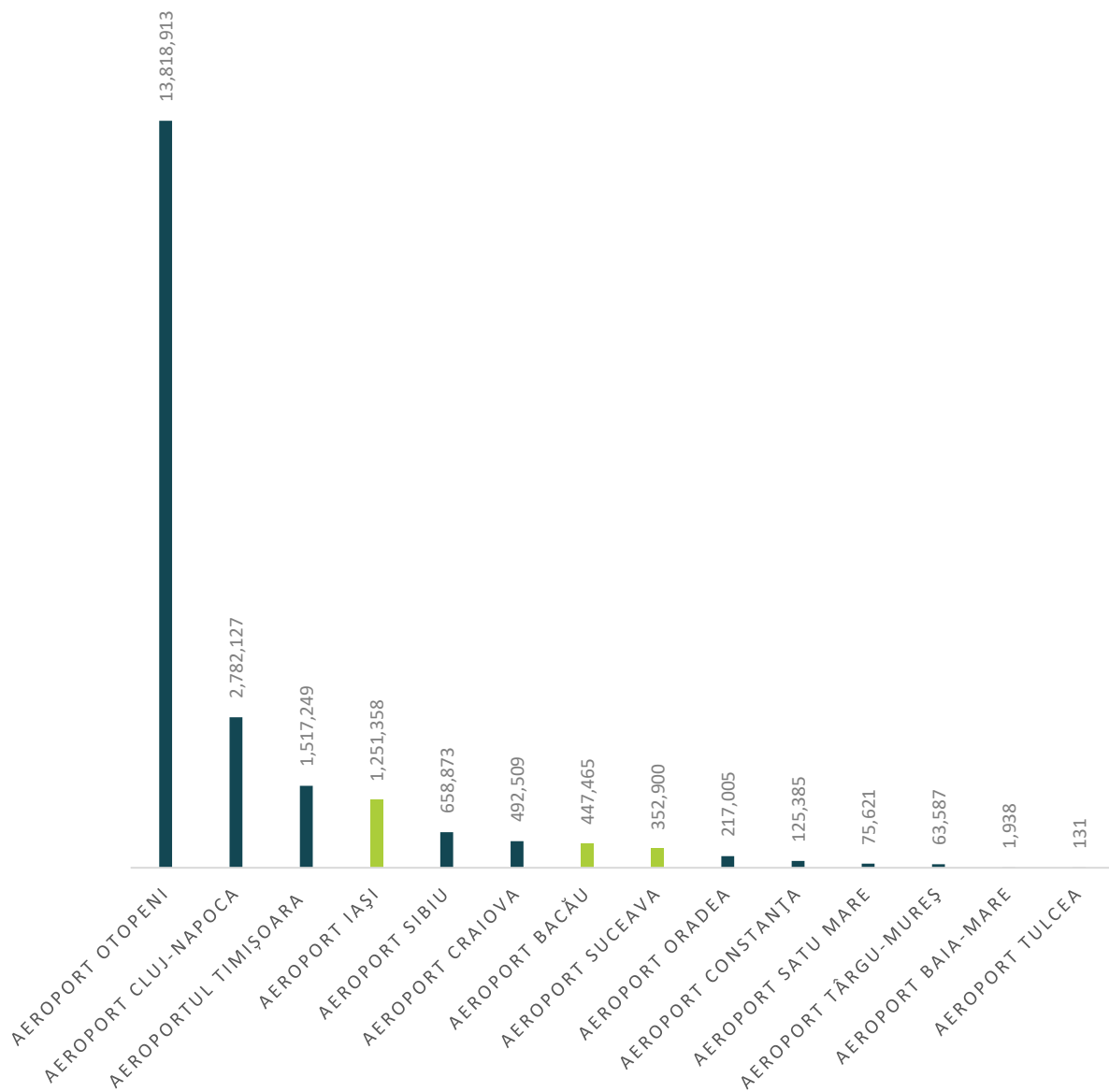
Dintre aceste trei aeroporturi internaționale, cel mai important din punct de vedere al numărului de pasageri transportați, atât pe rute interne, cât și externe, este Aeroportul din Iași, care a înregistrat în anul 2017 un trafic de 1,251,358 de pasageri, valoare în creștere cu 9% față de anul 2016. Pe locul doi se plasează aeroportul din Bacău, cu o creștere a numărului de pasageri de 8 %, urmat de cel din Suceava, cu o creștere de cinci ori a numărului de pasageri, după extinderea facilităților aeroportuare (terminal de pasageri și extindere pistă aterizare/decolare). Aeroporturile din Iași și Suceava au înregistrat creșteri semnificative ale numărului de pasageri ca urmare a intervențiilor de modernizare și extindere a pistelor și terminalelor de pasageri, așa cum se poate observa și din figura de mai jos.

FIGURĂ 197 – EVOLUȚIE NUMĂR TOTAL PASAGERI AEROPORTURI DIN REGIUNEA NORD-EST, 2015- 2018

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

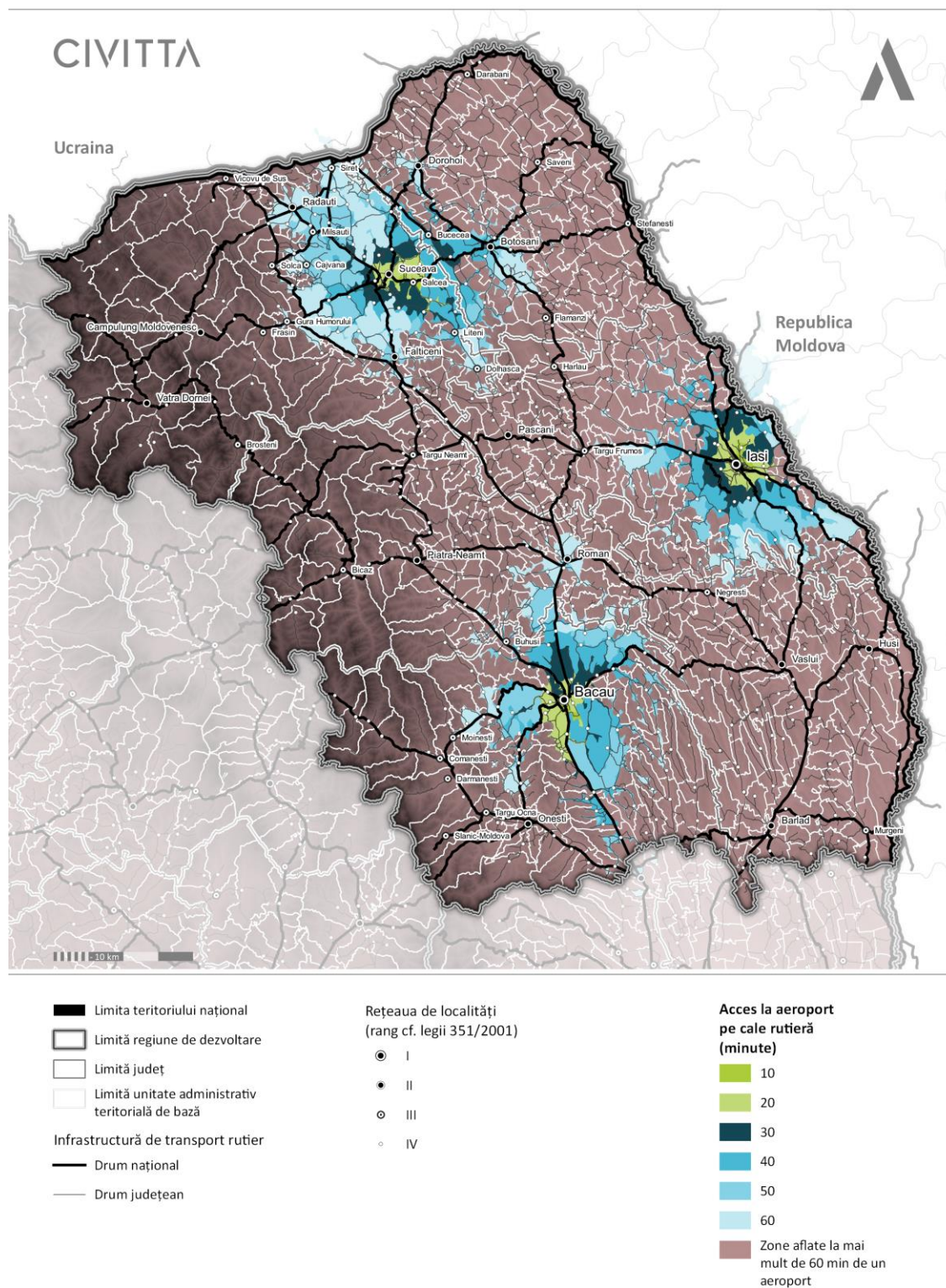
FIGURĂ 198 – CLASAMENT AEROPORTURI ÎN FUNCȚIE DE NUMĂRUL TOTAL DE PASAGERI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

Sursa: Baza de date TEMPO Online a INS

În termeni de accesibilitate, așa cum se poate observa și din cartograma următoare, aceasta este cea mai ridicată pentru municipiile și județele aflate în zona metropolitană aferentă municipiilor în care funcționează aeroporturile, cu un timp de acces mai mic de 1 oră, în timp ce majoritatea județelor din regiune au nevoie de mai mult de 1 oră pentru a ajunge la unul dintre cele trei aeroporturi.

FIGURĂ 199 – ACCESIBILITATEA LA AEROPORTURI ÎN INTERVALUL DE TIMP DE MAXIM 60 DE MINUTE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor Openrouteservice

În termeni de destinații, de pe aeroportul din Bacău, cele mai multe curse se îndreaptă către Marea Britanie și Italia, dar și spre destinații precum Irlanda și Spania. Cursele interne se concentrează pe relația cu București. În plus față de destinațiile predilecte spre Italia sau Marea Britanie, de pe aeroportul din Iași sunt accesibile destinații precum Danemarca, Franța sau Germania. De pe aeroportul din Suceava decolează aproape exclusiv curse către Marea Britanie și Italia. Ca și constatare generală, destinațiile vizează țările țintă în raport cu care este vizibil fenomenul de migrație care are loc în regiune. De asemenea, cursele interne de pe cele 3 aeroporturi se concentrează exclusiv spre București, fără alte destinații interne.

FIGURĂ 200 – DESTINAȚII AEROPORTUL BACĂU

Sursa: Atlas of the Sky, Comisia Europeană

FIGURĂ 201 – DESTINAȚII AEROPORTUL IAȘI

Sursa: Atlas of the Sky, Comisia Europeană

FIGURĂ 202 – DESTINAȚII AEROPORTUL SUCEAVA

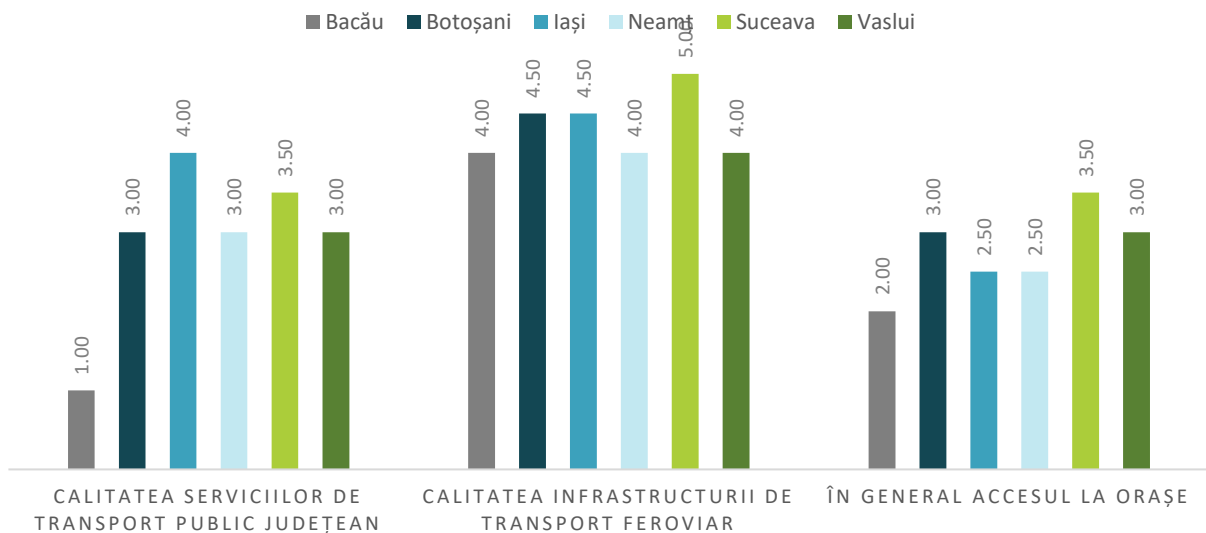
Sursa: Atlas of the Sky, Comisia Europeană

7.5. ACCESIBILITATEA URBAN-RURAL

Consultarea actorilor regionali

În privința accesului la orașe, analiza cantitativă realizată arată că probleme destul de mari sunt resimțite în Suceava (3,5 puncte), Vaslui (3 puncte) și Botoșani (3 puncte). Accesul la orașe nu este perceput ca o problemă prea mare la nivelul celorlalte județe.

FIGURĂ 203 – REZULTATE CERCETARE CANTITATIVĂ ACCESIBILITATE URBAN-RURAL ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019

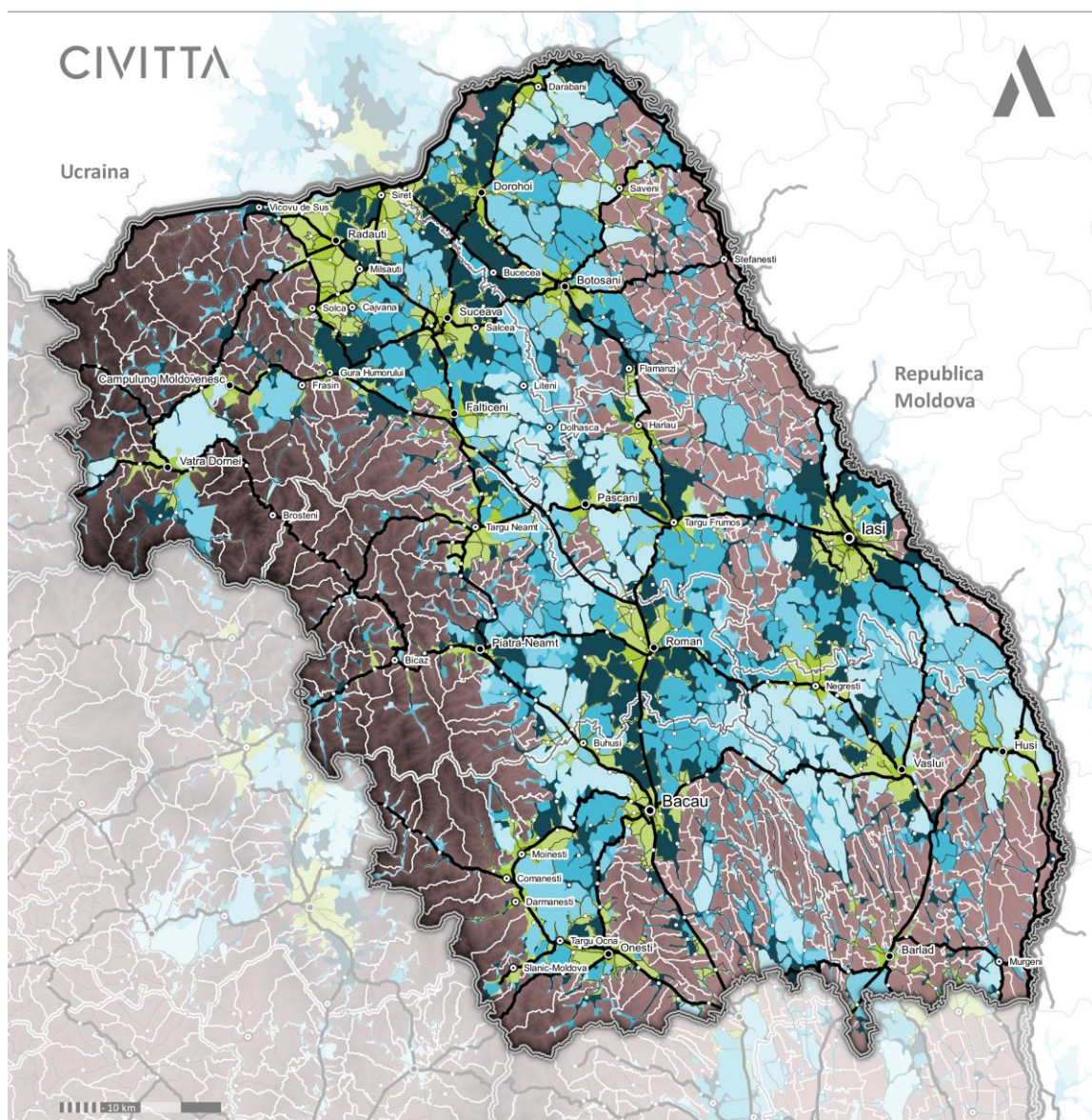
Sursa: Prelucrare proprie a chestionarelor aplicate în cadrul cercetării cantitative

Conectivitatea cu municipiile și orașele din județele regiunii se realizează printr-o serie de drumuri naționale și județene, în principal, care asigură legăturile cu diferite așezări. Cele mai importante conexiuni sunt cele cu Municipiile de pe traseul Drumului național 2B/E85 – Bacău-Roman-Suceava, drumul național Roman – Iași, Târgu Frumos prin rutele deservite de drumul european E583 și prin drumul E581 – Huși – Bârlad – Tecuci - Tișița, continuat prin drumul național DN2B către Municipiul București. Accesul unităților administrative din sistem la infrastructura rutieră, pe tipuri de drumuri, este ilustrat mai jos. Astfel, mai mult de o treime din localitățile aparținătoare sistemului urban au acces la drumuri naționale de legătură atât cu municipiile poli de creștere din sistem, cât și cu alte centre urbane importante din estul și sudul țării.

Pe cale rutieră, localitățile rurale din Vestul și Estul Regiunii Nord-Est sunt lipsite de acces la așezări urbane într-un timp mai scurt de 60 de minute, așa cum se poate observa și în figura de mai jos. În zona de vest a regiunii, accesul la așezările urbane este influențat și de relieful caracteristic, predominând cel muntos, mai greu vascularizat de trasee rutiere sau căi ferate.

În general, localitățile rurale care se află în imediata vecinătate a drumurilor naționale care străbat regiunea au un acces mai facil la așezări urbane. De asemenea, analizele accesibilității pe cale feroviară au arătat că majoritatea traseelor de cale ferată se află în vecinătatea drumurilor naționale și județene, în cele mai multe cazuri având un traseu comun.

FIGURĂ 204 – ACCESUL LA AȘEZĂRI URBANE ÎN FUNCȚIE DE TIMPUL DE PARCURGERE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019

- Limita teritoriului național
- Limită regiune de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier**
- Drum național
- Drum județean

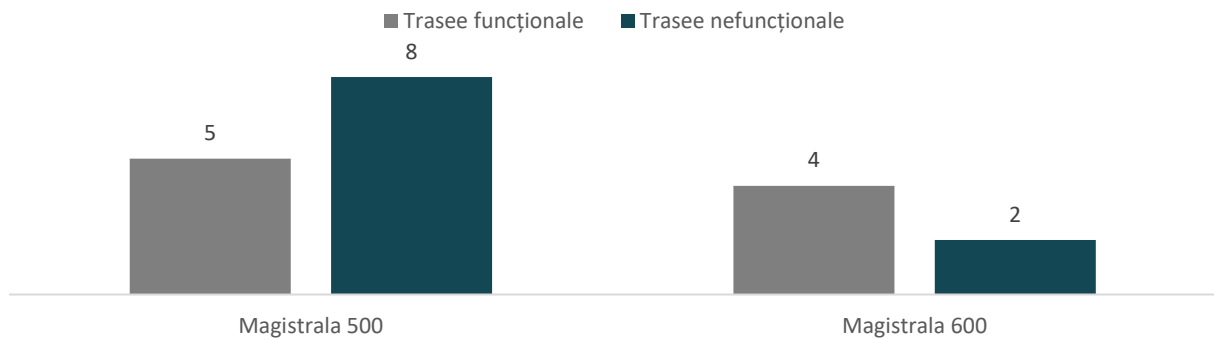
- Rețeaua de localități
(rang cf. legii 351/2001)
- I
 - II
 - III
 - IV

- Acces la așezări urbane
pe cale rutieră
(minute)
- 10
 - 20
 - 30
 - 40
 - 50
 - 60
 - Zone aflate la mai mult de 60 min de un oraș

Sursa: Prelucrare proprie pe baza datelor Openrouteservice

În schimb, pe calea ferată, există un număr semnificativ de rute, care asigură conexiunea în special între municipii mari din regiune și orașe sau comune aflate în afara ariei de acoperire a magistrelor de cale ferată 500 și 600, care sunt nefuncționale, așa cum se poate observa în graficul de mai jos. Este vorba despre zona montană din Vestul județului Suceava, Nordul și Vestul județului Botoșani și partea de Est a județului Vaslui.

FIGURĂ 205 – TRASEE FUNCȚIONALE DE CALE FERATĂ/NEFUNCȚIONALE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019

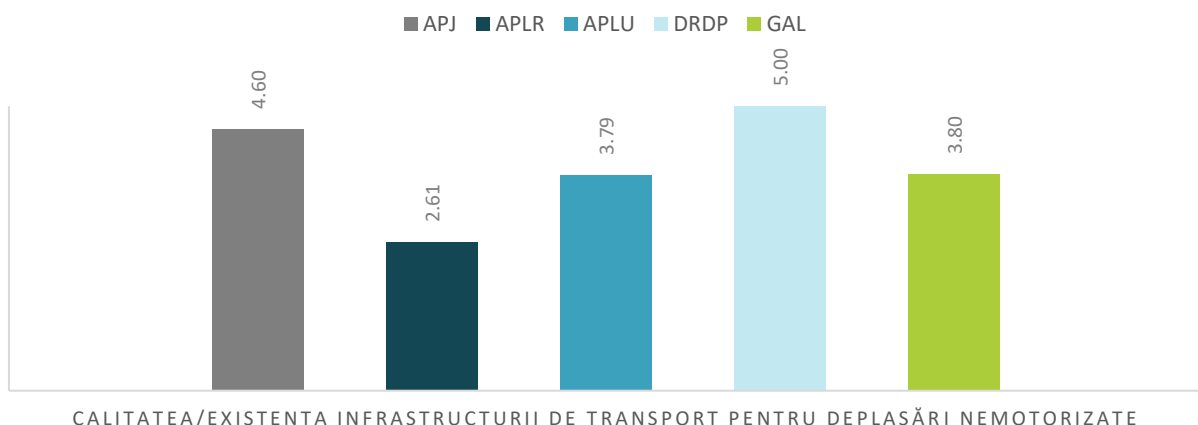

Sursa: Prelucrare proprie date cfr.ro și infofer.ro

Consultarea actorilor regionali

Deplasările nemotorizate sunt promovate încă în mod timid de către autoritățile publice locale și județene și au loc în special în interiorul localităților, ca alternativă la deplasarea cu autoturismele. În mediul rural, spre exemplu, deși există acest mijloc de deplasare, infrastructura este cvasi-inexistentă, în condițiile în care la nivelul anului 2017, doar 12% dintre drumurile comunale erau modernizate. De asemenea, se înregistrează deficiențe majore ale infrastructurii pentru deplasarea pietonală. Această situație precară a fost recunoscută și de către respondenții chestionați în cadrul cercetării cantitative. Aceștia au caracterizat calitatea sau existența acestei infrastructuri ca o problemă majoră.

FIGURĂ 206 - REZULTATE CENTRALIZARE ÎNTREBARE CHESTIONAR DEPLASĂRI NEMOTORIZATE

În mediul urban, mai ales în municipiile reședință de județ și alte municipii și orașe, au fost elaborate planuri de mobilitate urbană durabilă care au inclus măsuri specifice de stimulare a deplasărilor nemotorizate (pietonale și cu biciclete sau alte mijloace de transport personal nemotorizat) în vederea finanțării din fonduri europene nerambursabile aferente perioadei de programare 2014-2020.

De pildă, în PMUD Suceava, sunt inventariați aproximativ 15 km de piste de biciclete și aproximativ 60 km de trotuare favorabile deplasării pietonale, în condiții tehnice adecvate. Ambele tipuri de infrastructură se regăsesc preponderent în zona centrală.

La Iași și Botoșani, piste de biciclete sunt realizate în lungul trotuarelor și nu separat de traficul pietonal. Astfel, la Botoșani sunt contorizați aproximativ 3,5 km de piste, în timp ce anumite rapoarte indică la Iași 45 km.

La Vaslui, în prezent există un proiect județean pentru reabilitarea a 83 km de drumuri județene, care include și construirea unei piste pentru biciclete cu o lungime de 1,7 km. Aceste obiective sunt asumate și la nivelul municipiului, prim PMUD, însă nu există încă rezultate concrete în acest domeniu.

În Municipiul Piatra-Neamț, primăria are în vedere dezvoltarea unei rețele de piste de biciclete de aproximativ 13 km. De asemenea, au fost instalate rastele pentru parcare bicicletelor în cartierele orașului și în centru. În același timp, se realizează demersuri pentru extinderea rețelelor de drumuri pietonale în municipiu.

În municipiul Bacău, în cadrul PMUD se menționează faptul că nu există o rețea dedicată exclusiv deplasării cu bicicleta, fiind identificat doar un sector cu piste pentru bicicliști (partajate cu trotuarul), cu lungimea de 1,6 km, precum și câteva trasee de biciclete/drumeție (pentru agrement). Aceste trasee nu beneficiază de amenajări specifice.

TRANSPORT PUBLIC LOCAL

Pe lângă utilizarea autovehiculelor proprietate personală, cel mai utilizat mod de transport din mediul urban al Regiunii Nord-Est este transportul public de călători.

Cu toate acestea, deși s-au realizat investiții în ultimii ani, finanțate preponderent din Fondurile Structurale și de Investiții prin Programul Operațional Regional, încă există o serie de provocări la nivelul municipiilor și orașelor din regiune, legate de:

- numărul redus de mijloace de transport în comun în raport cu nevoie de acoperire a teritoriului urban cu linii de transport (de exemplu, municipiul Câmpulung Moldovenesc are în dotare doar două autobuze destinate transportului public);
- vechimea parcului auto și de tramvaie – cauzează un grad ridicat de poluare cu noxe;
- prezența redusă a mijloacelor de transport în comun ne-poluante – doar 3 municipii au în dotare troleibuze și tramvaie (Iași, Piatra-Neamț și Vaslui).

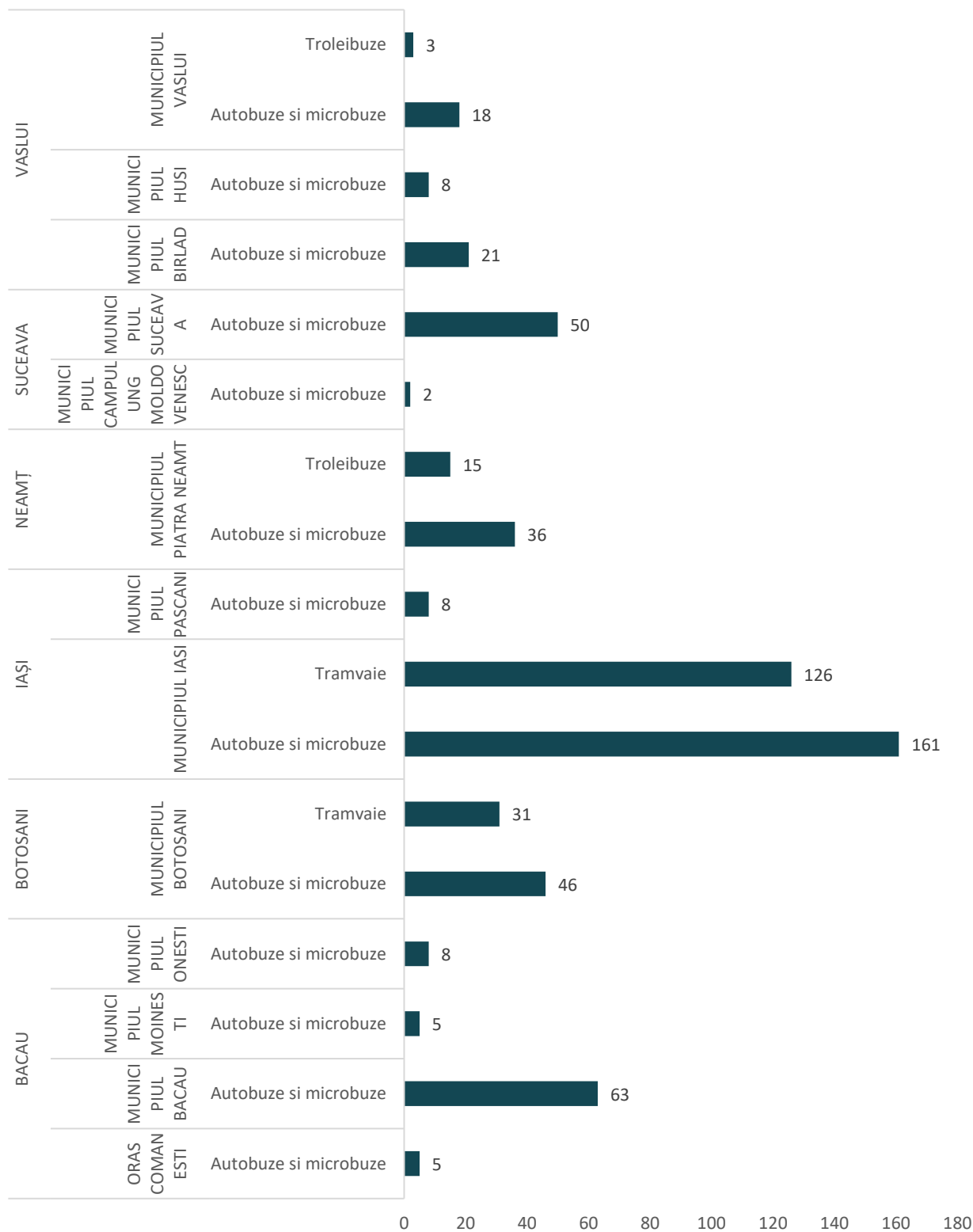
În ceea ce privește parcurile auto aflate la dispoziția municipiilor și orașelor din Regiunea Nord-Est, situația acestora, pe tipuri de mijloace de transport este prezentată în graficele de mai jos:

FIGURĂ 207 – DISTRIBUȚIA MIJLOACELOR DE TRANSPORT ECOLOGICE LA NIVELUL MUNICIPIILOR DIN REGIUNEA NORD-EST, 2019

Sursa: Baza de date E-demos a INS

FIGURĂ 208 – DISTRIBUȚIA MIJLOACELOR DE TRANSPORT PUBLIC LOCAL LA NIVELUL MUNICIPIILOR DIN REGIUNEA NORD-EST, 2019

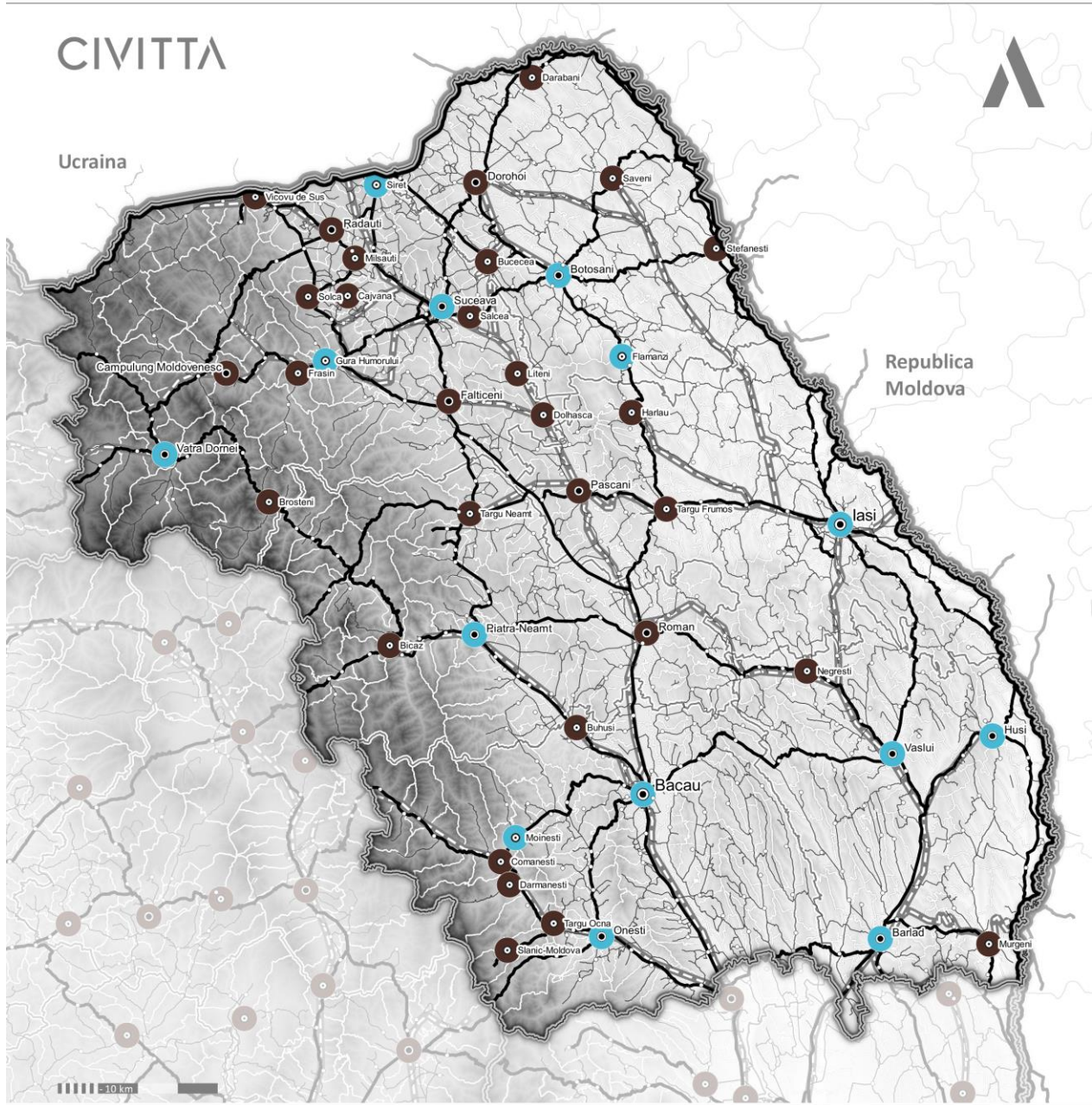

Sursa: Baza de date E-demos a INS

Așa cum reiese din analiza datelor de mai sus, doar 13 din cele 46 de municipii și orașe ale Regiunii Nord-Est beneficiază de servicii de transport public local. În același timp, aceste servicii sunt asigurate covârșitor, cu excepția a 3 municipii, așa cum am arătat mai sus, cu ajutorul autobuzelor și microbuzelor.

O altă componentă care suferă este legată de planificarea politicilor de mobilitate urbană în orașele și municipiile din Regiune. Astfel, dacă municipiile reședință de județ au elaborat planuri de mobilitate urbană durabilă, celelalte municipii și orașe (32 din 46 de orașe și municipii sau 70 % din totalul acestora din Regiunea Nord-Est) nu beneficiază de astfel de documente de planificare sectorială. Distribuția acestora se poate vedea în cartograma de mai jos.

FIGURĂ 209 – MUNICIPII ȘI ORAȘE DIN REGIUNEA NORD-EST CARE AU ÎNTOCMIT PMUD-URI, 2019

- Limita teritoriului național
- Limită regiune de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier**
- Drum național
- Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar**
- Cale ferată

- Rețeaua de localități
 (rang cf. legii 351/2001)
- I
 - II
 - III
 - IV

- Municipii și orașe care au / nu au plan de mobilitate urbană durabilă (PMUD)
- Da
 - Nu

Sursa: prelucrare proprie a consultantului pe baza informațiilor publice afișate de unitățile administrativ-teritoriale

În condițiile în care nu există un document de planificare sistematică a politicilor de mobilitate și nici un sistem coerent de prioritizare a investițiilor în infrastructura de transport și în serviciile de transport public, este mai dificilă accesarea surselor de finanțare nerambursabilă pentru susținerea acestora. Cu toate acestea, atât în perioada de programare precedentă, 2007-2013, cât și în cea actuală, au fost depuse și implementate sau în implementare proiecte de dezvoltare a serviciilor de transport public local și infrastructura sau dotările aferente. Proiectele de investiții în transportul public local susținute din Programul Operațional Regional 2007-2013 și 2014-2020 sunt prezentate în tabelul de mai jos.

TABEL 44 - PROIECTE DESTINATE INFRASTRUCURII ȘI SERVICIILOR DE TRANSPORT PUBLIC DIN REGIUNEA NORD-EST (2007-2013 ȘI 2014-2020)

TITLU PROIECT	JUDEȚ	LOCALITATE	VALOAREA ELIGIBILĂ (LEI)
POR 2007-2013			
Dezvoltarea axei de transport est-vest in Municipiul Iași	Iași	Iași	60,376,560
Creșterea accesibilității spre zona economică și Comercială a Polului de creștere Iași	Iași	Iași	7,295,614
Sistem de management de trafic în Municipiul Iași	Iași	Iași	70,829,800
Modernizarea rețelei de linii tramvai în polul de creștere	Iași	Iași	61,598,020
Modernizarea legăturii rutiere Centrul Intermodal de Transport – Gara Iași	Iași	Iași	30,430,007
Reabilitare străzi, pod și pasaj, modernizare parcuri și creare stații modulare de transport public in comun in Municipiul Suceava	Suceava	Suceava	33,480,487
Reabilitare, modernizare și extindere infrastructură de transport public cu crearea unui terminal intermodal, precum și reabilitare, extinderea iluminatului public în Municipiul Vaslui	Vaslui	Vaslui	19,918,237
Reabilitare infrastructură drumuri și poduri precum și amenajare stații de autobuz în Orașul Flămânzi	Botoșani	Flămânzi	15,044,790
POR 2014-2020			
Modernizarea coridorului de mobilitate urbană integrată în zona centrală a Municipiului Moinești	Bacău	Moinești	45,744,000
Extindere rețea de piste de biciclete și reamenajarea trotuarelor pe str. Mihai Eminescu, George Coșbuc și str. Căpitan Zăgănescu din Municipiul Moinești	Bacău	Moinești	22,257,609
Măsuri integrate de investiții pentru o dezvoltare durabilă a mobilității urbane în cadrul orașului Flămânzi din județul Botoșani	Botoșani	Flamanzi	22,871,931
Reabilitarea infrastructurii de tramvai în Municipiul Iași - Reorganizarea circulației pe Bulevardul Tudor Vladimirescu	Iași	Iași	101,878,555

Sursa: data.gov.ro

Așa cum se poate observa, numai 5 din 46 de localități din mediul urban au pregătit proiecte și accesat Așa cum se poate observa, doar 5 din 46 de localități din mediul urban au pregătit proiecte și accesat fonduri nerambursabile pentru promovarea de investiții în sistemele de transport public și mobilitate urbană pe parcursul a două exerciții de programare.

Componenta de transport public local în zonele metropolitane și zonele urbane funcționale sunt încă relativ slab-dezvoltate la nivelul regiunii Nord-Est. De cele mai multe ori aceste servicii sunt asigurate prin traseele de transport județean. Acolo unde acest tip de servicii de transport public există, el se realizează de cele mai multe ori cu microbuze și autobuze. Municipiul Iași și localitățile de la periferia acestuia beneficiază de servicii de transport metropolitan în comunele Miroslava, Tomești, Breazu, Ciurea și Șorogari (comuna Aroneanu). În celelalte reședințe de județ din regiune, situația stă astfel:

- în zona urbană funcțională (ZUF) a municipiului Bacău nu este acoperită de trasee de transport public local;
- ZUF municipiul Botoșani – există trasee de transport public asigurate cu microbuze și tramvaie spre comuna Cămătărești Deal, dar nu și în alte unități administrativ-teritoriale din zona urbană funcțională;
- ZUF municipiul Piatra- Neamț – există o linie de transport public spre orașul Roznov, spre Cuiejdii și Almaș (comuna Gârcina), Bistrița și Bisericieni (comuna Alexandru cel Bun), Cut (comuna Dumbrava Roșie);
- ZUF municipiul Suceava – există o linie de microbuz înspre Aeroportul Salcea;
- ZUF municipiul Vaslui – nu există linii de transport public local în zona metropolitană/ZUF.

În contextul datelor analizate și prezentate mai sus, următoarea perioadă de programare și fondurile de investiții aferente trebuie să se concentreze, în acest domeniu, pe reducerea următoarelor disparități regionale:

- înființarea și extinderea infrastructurii de transport nemotorizat și a celei destinate deplasărilor pietonale, în special în mediul rural din județele regiunii, dar și la nivelul mediului urban. În prezent, doar 12 % din drumurile comunale sunt modernizate, iar spațiile deplasare pietonală în mediul rural sunt extrem de reduse;
- dezvoltarea la nivelul municipiilor și orașelor din Regiunea Nord-Est a planurilor de mobilitate urbană durabilă pentru identificarea structurată a problemelor de mobilitate și a soluțiilor pentru asigurarea unui sistem de transport durabil și mai puțin poluant. În momentul de față, în 32 din 46 de localități urbane aceste PMUD-uri lipsesc;
- extinderea și modernizarea sistemelor de transport public local în localitățile urbane unde acestea există, inclusiv prin dezvoltarea de trasee în zonele urbane funcționale ale municipiilor, și analiza necesității de crearea de servicii de transport public local în acele localități unde nu există în momentul de față, inclusiv achiziția de mijloace de transport noi și mai nepoluante. În prezent, doar 28 % din localitățile din mediul urban beneficiază de sisteme de transport public local.
- Intensificarea procesului de întocmire de proiecte de investiții în sistemele de mobilitate urbană și accesarea surselor de finanțare nerambursabile pentru susținerea acestora.

7.6. INFRASTRUCTURA TEHNICO – EDILITARĂ

În cadrul capitolului referitor la rețelele tehnico-edilitare se analizează diferiți indicatori cantitativi și calitativi (ca urmare a aplicării chestionarelor), în cadrul fiecăruia dintre subcapitole fiind prezentate sintetic inclusiv cele mai relevante concluzii care indică fie situația cea mai actuală a performanțelor din teritoriu, fie situația evolutivă a acestora.

Echiparea teritoriului cu aceste tipuri de infrastructuri (rețea de apă potabilă, rețea de apă uzată, rețea de alimentare cu gaze naturale, rețea de alimentare cu energie termică, iluminat public, infrastructură de telecomunicații, respectiv spații verzi amenajate) reprezintă condiții necesare care contribuie la sporirea nivelului de calitate a vieții. În mediul urban, utilitățile publice sunt asigurate într-o proporție mult mai

acoperitoare față de nivelul de dotare al mediului rural, ceea ce se poate confirma din analiza realizată pentru majoritatea tipurilor de rețele existente în regiune.

Așadar, cele mai importante rețele care asigură un nivel minim de condiții de locuire (considerate a asigura un grad minim de confort) sunt cea de alimentare cu apă potabilă și cea de apă uzată. Reprezintă o realitate faptul că, în prezent, există o multitudine de localități din mediul rural care nu beneficiază de echiparea cu astfel de rețele. Locuitorii unor astfel de sate/comune asigură funcționarea gospodăriilor prin intermediul a diferite surse: pentru apă (apă potabilă) aceștia se alimentează direct din cursurile diferitelor ape sau din fântâni, iar referitor la apele uzate, acestea sunt deversate fie în perimetrul gospodăriei, fie în imediata apropiere. Din cauza lipsei racordării la un sistem centralizat care să controleze procesele de funcționare, să intervină cu instrumentele necesare în cazul unor avarii etc, există riscuri precum îmbolnăvirea populației (ca rezultat al contaminării apelor), afectarea ecosistemelor (ca rezultat al modificării factorilor de mediu locali), etc. Aceste probleme pot avea impact nu numai asupra factorilor ce țin de calitatea vieții pentru populația locală, ci pot contribui negativ la nivelul de atractivitate al regiunii, astfel că fenomenul de migrație devine din ce în ce mai accentuat (în special din mediul rural înspre mediul urban, și mai rar înspre mediul rural cu condiții mai bune de locuire). Aceste provocări sunt semnalate într-o serie vastă de strategii, ghiduri etc, astfel că este menționată nevoia mare de investiții (conform prezentei analize, în ceea ce privește alimentarea cu apă potabilă, cea mai mare nevoie se remarcă în județele Suceava, Vaslui și Iași, iar în ceea ce privește echiparea cu rețele de canalizare, în județele Botoșani și Bacău).

De asemenea, alimentarea cu gaze naturale contribuie la un nivel sporit de calitate a locuirii. Din nou, în mediul rural nivelul de echipare în teritoriu nu acoperă un procent foarte mare din populație, astfel că nu se asigură un grad minim de confort. În general, utilitatea alimentării cu gaze naturale ar acoperi nevoia de preparare a hranei, astfel că în localitățile unde nu există infrastructură de acest tip, locuitorii utilizează cel mai des butelii ca sursă înlocuitoare. Această variantă atrage după sine un nivel foarte sporit de pericolozitate, în special din cauza faptului că modul de folosire al acestor butelii implică de cele mai multe ori improvisații (sisteme de conectare la aragaz/plită, utilizarea propriu-zisă etc). Sistemele centralizate de distribuire a gazelor naturale ar reprezenta o soluție mult mai sigură și eficientă, dat fiind faptul că se realizează periodic verificări și pot fi controlate diferite avarii care ar putea pune în pericol locuitorii. Bineînțeles, ca și în cazul rețelelor de alimentare cu apă și a celor de apă uzată, inclusiv lipsa acestui tip de dotare poate contribui la nivelul de atractivitate din perspectiva condițiilor de locuit, și implicit la încurajarea indirectă a populației de a migra către zone cu condiții mult mai favorabile. La nivelul Regiunii Nord-Est, județul unde se remarcă cele mai multe probleme asociate infrastructurii de alimentare cu gaze naturale este Botoșani.

Alimentarea cu energie termică nu afectează atât de mult mediul rural, cât afectează mediul urban, dat fiind faptul că, cu excepția câtorva UAT-uri, majoritatea restul din mediul rural utilizează sobele pe lemne/rumeguș pentru a își încălzi locuințele. Așadar, în mediul urban se remarcă faptul că din ce în ce mai multe societăți care asigură servicii de alimentare cu energie termică se desființează, astfel că locuitorii optează pentru varianta centralelor electrice sau pe gaz. În mediul rural, acolo unde există infrastructura necesară, locuitorii pot, de asemenea, să utilizeze centrale (pentru aceasta este nevoie ca teritoriul să fie echipat fie cu rețea de alimentare cu apă – în cazul în care e vorba despre centrală electrică, fie cu rețea de alimentare apă și rețea de alimentare cu gaze naturale – în cazul în care e vorba despre centrală pe gaz).

Iluminatul public reprezintă unul dintre elementele principale asociate infrastructurii care contribuie la nivelul de siguranță al populației. Conform lui Jan Gehl, cu cât o strada este mai luminată pe timp de seară/noapte, cu atât nivelul de confort este mai sporit în special pentru pietoni, dar și pentru bicicliști etc, aceștia fiind încurajați să se deplaseze. Conform sondajului de opinie, există mai mulți respondenți în mediul rural care și-au manifestat nemulțumirea cu privire la gradul de dotare al spațiilor publice, față de mediul urban, ceea ce indică necesitatea de a se investi (mai mult) în acest tip de infrastructură. În prezent, există în implementare proiecte de echipare a regiunii cu infrastructura de iluminat public, finanțate din fonduri europene asociate axei prioritare 3 (Sprijinirea tranziției către o economie cu emisii scăzute de carbon) - prioritatea de investiții 3.1 (Sprijinirea eficienței energetice, a gestionării inteligente a energiei și a utilizării energiei din surse regenerabile în infrastructurile publice, inclusiv în clădirile publice, și în sectorul locuințelor) - operațiunea 3.1 C (Iluminat public).

Echiparea cu infrastructură de telecomunicații nu este nici pe departe suficient de echilibrat distribuită în teritoriul, mediul rural fiind cel mai puternic afectat de prezența redusă a acesteia. Tocmai pentru că trendul actual este acela ca din ce în ce mai mulți oameni să utilizeze internetul, este important ca nivelul de acoperire teritorială să fie cât mai ridicat. În contextul digitizării a fost creat un indicator universal care servește măsurării nivelului de performanță al necesității aplicațiilor digitale – DESI (Indexul Economiei și Societății Digitale ²⁶. În prezent, România se află în clasamentul DESI pe penultimul loc în lista țărilor din Uniunea Europeană, iar Regiunea Nord-Est prezintă la nivel național cel mai scăzut nivel de acces la internet. Cu atât mai importantă este dezvoltarea infrastructurii de telecomunicații, cu cât populația trebuie să aibă acces cât mai facil la serviciile publice, iar în ceea ce privește oportunitățile de dezvoltare economice ale regiunii, aceste dotări reprezintă condiții obligatorii pentru dezvoltarea mediului de afaceri.

Spațiile verzi amenajate reprezintă facilități care se asigură îndeosebi la nivelul mediului urban, în mediul rural înregistrându-se statistic foarte puține zone de acest tip. La nivel de județ, valorile înregistrate nu sunt foarte sporite în cazul niciunuia dintre cele 6 din regiune, deși evoluția suprafeței totale la nivel regional indică o creștere ușoară, în special în județul Suceava.

Situația detaliată cu privire la fiecare tip de infrastructură va fi prezentată în continuare, dar este necesară menționarea unor aspecte generale care setează cadrul pentru o înțelegere cât mai cuprinzătoare a fenomenelor ce fie limitează capacitatea de dezvoltare a regiunii, fie îngreunează aceste procese:

- Cu cât densitatea populației este mai redusă (ceea ce se întâmplă în multe dintre zonele rurale), cu atât este mai dificilă implementarea proiectelor de dezvoltare a rețelelor tehnico-edilitare;
- Limitările asociate infrastructurii fizice contribuie la un nivel sporit de degradare socială;
- Lipsa infrastructurii care să asigure condiții minime de confort contribuie, pe lângă nivelul scăzut al condițiilor de locuire, la lipsa valorificării oportunităților economice;
- Accesul precar la infrastructură contribuie, de asemenea, la menținerea în teritoriu a unei populații preponderent îmbătrânite – acest proces se explică prin faptul că populația tânără care are o capacitate de adaptabilitate mai sporită decât vârstnicii, optează pentru condiții mai civilizate de locuire, astfel că migrează de cele mai multe ori din mediul rural către mediul urban pentru un nivel de trai mai sporit.

7.6.1. Rețeaua de alimentare cu apă potabilă

CONSUMUL DE APĂ POTABILĂ

TABEL 45 – REȚEAUA DE ALIMENTARE CU APĂ POTABILĂ ȘI CONSUMUL ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

UNITATE TERITORIALĂ	TOTAL UAT-URI	LOCALITĂȚI CONECTATE		CANTITATEA DE APĂ POTABILĂ DISTRIBUITĂ CONSUMATORILOR	
		TOTAL	DINTRE CARE MUNICIPII ȘI ORAȘE	TOTAL (MII METRI ³)	PENTRU UZ CASNIC (MII METRI ³)
Județul Bacău	93	66	8	14.432	11.359
Județul Botoșani	78	46	7	6.277	4.580
Județul Iași	98	72	5	27.054	16.661
Județul Neamț	83	54	5	10.390	8.320

²⁶ Comisia Europeană, 2017

UNITATE TERITORIALĂ	TOTAL UAT-URI	LOCALITĂȚI CONECTATE		CANTITATEA DE APĂ POTABILĂ DISTRIBUITĂ CONSUMATORILOR	
		TOTAL	DINTRE CARE MUNICIPII ȘI ORAȘE	TOTAL (MII METRI ³)	PENTRU UZ CASNIC (MII METRI ³)
Județul Suceava	114	55	14	12.329	8.746
Județul Vaslui	86	65	5	8.842	7.104
Regiunea de Dezvoltare Nord-Est	552	358	44	79.324	56.770

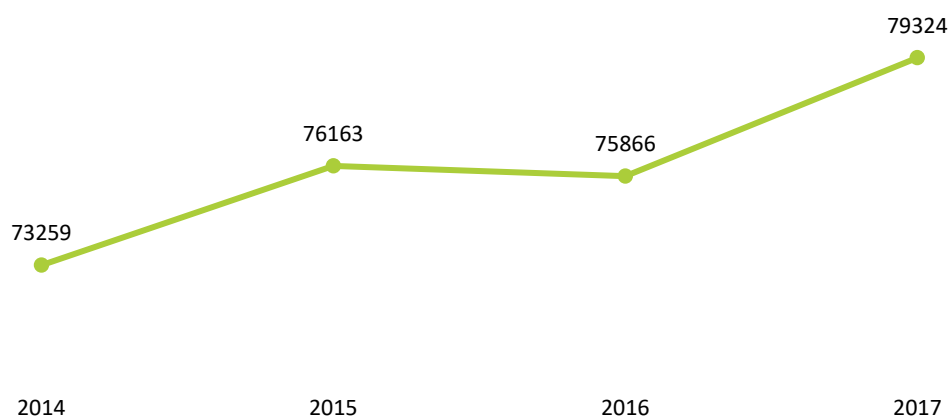
Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

În anul 2017 doar 64,8% din UAT-urile din Regiunea de Dezvoltare Nord-Est erau conectate la rețeaua de distribuție a apei potabile. La nivel de județ, cel care înregistrează cele mai puține UAT-uri conectate este Suceava (48,2%), iar cele mai multe se regăsesc în județul Vaslui (75,5%). Celelalte județe din regiune înregistrează următoarele procente de UAT-uri conectate la acest tip de rețea: Botoșani – 58,9%, Neamț – 65%, Bacău – 70,9% și Iași – 73,4%.

În ceea ce privește mediul urban, dintre toate județele regiunii, Suceava se remarcă prin două orașe care nu sunt racordate la rețeaua de distribuție a apei potabile, acestea fiind Cajvana și Milișăuți.

Cantitatea de apă potabilă distribuită consumatorilor se remarcă a fi cea mai mare în județul Iași (34,1%), iar cea mai mică se înregistrează în județul Botoșani (7,9%). În cazul celorlalte județe, valorile observate sunt următoarele: 11,1% pentru județul Vaslui, 13% pentru județul Neamț, 15,5% pentru județul Suceava, respectiv 18,1% pentru județul Bacău. Pornind de la aceste ponderi ale consumului total de apă potabilă, cele asociate pentru uzul casnic înregistrează valorile minime și maxime în județele Iași (61,5%) și Vaslui (80,3%). Celelalte județe înregistrează următoarele ponderi: județul Suceava (70,9%), județul Botoșani (72,9%), județul Bacău (78,7%) și județul Neamț (80%).

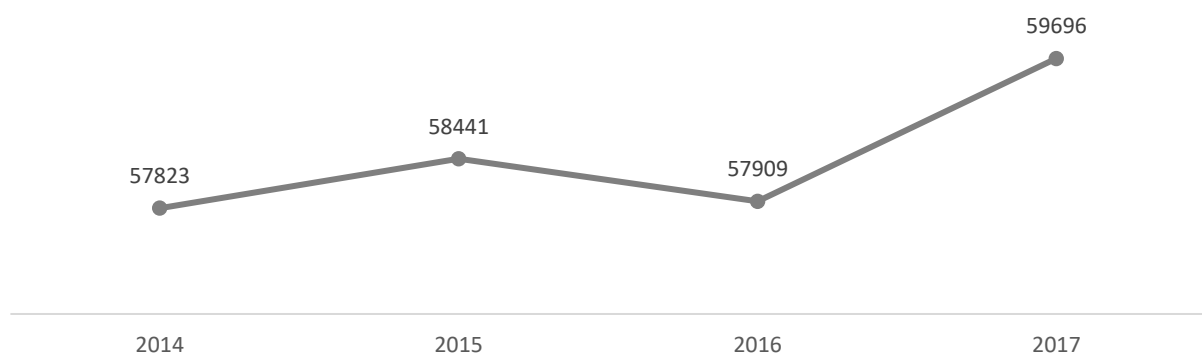
FIGURĂ 210 – EVOLUȚIA CONSUMULUI DE APĂ POTABILĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, MII M³

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

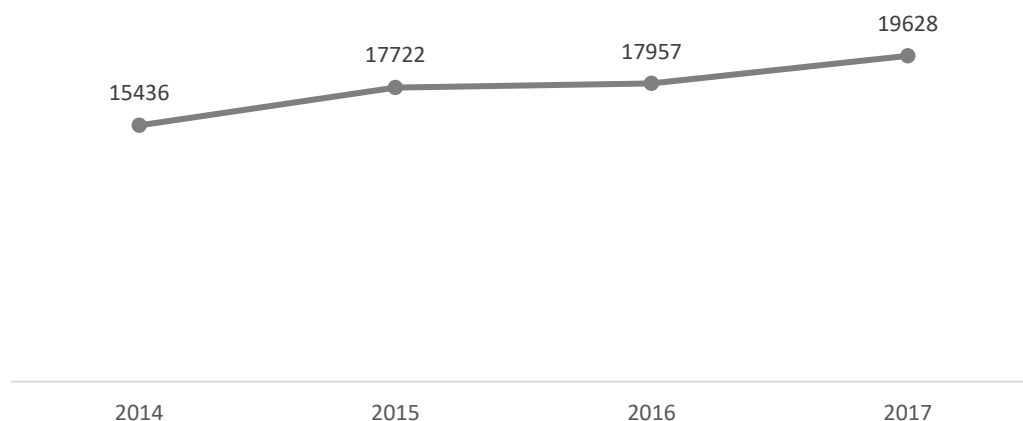
În intervalul 2014 – 2017 se observă cum consumul de apă potabilă a înregistrat o creștere de 8,2% la nivelul întregii regiuni. În perioada 2015-2016 creșterea nu a fost atât de mare, trendul ascendent fiind accentuat din anul 2016 în anul 2017, când consumul total a crescut cu 4,5%.

FIGURĂ 211 – EVOLUȚIA CONSUMULUI DE APĂ ÎN MEDIUL URBAN ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, MII M³

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

FIGURĂ 212 – EVOLUȚIA CONSUMULUI DE APĂ POTABILĂ ÎN MEDIUL RURAL ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, MII M³

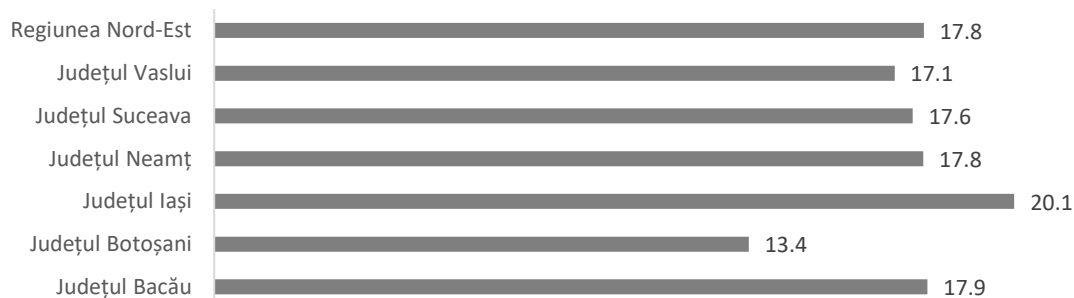
Sursa: Baza de date INS Tempo

Din perspectiva evoluției consumului de apă potabilă în intervalul 2014 – 2017 atât în mediul urban, cât și în mediul rural, se remarcă faptul că trendul este unul ascendent. Acesta este mai accentuat în cadrul mediului rural, creșterea fiind de 27,1%, pe când în mediul urban a înregistrat ponderea de 3,2%

Consumul mediu de apă potabilă pentru uz casnic înregistrat în anul 2017 la nivelul Regiunii Nord-Est este de 17,8 m³/locuitor. Județele care se situează sub această valoare sunt: județul Botoșani (13,4 m³/locuitor), județul Vaslui (17,1 m³/locuitor) și județul Suceava (17,6 m³/locuitor). Județul Neamț înregistrează, de

asemenea, valoarea de 17,8 m³/locuitor, pe când următoarele județe se situează peste valoarea medie înregistrată la nivel de regiune: Bacău (17,9 m³/locuitor) și Iași (20,1 m³/locuitor).

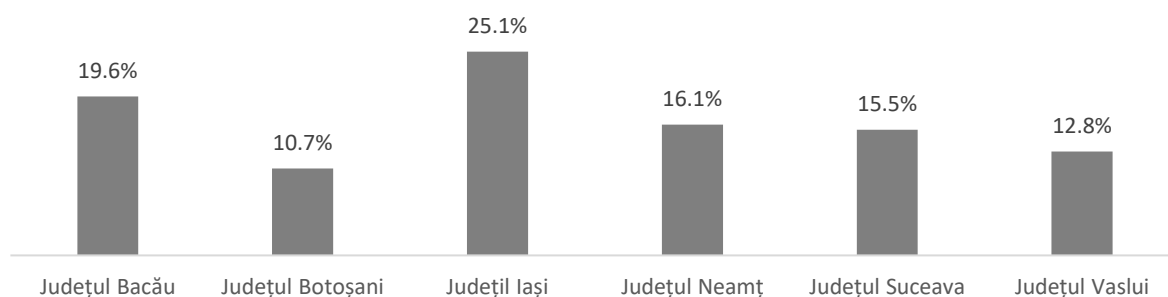
FIGURĂ 213 – CONSUMUL MEDIU DE APĂ POTABILĂ PENTRU UZ CASNIC ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017, M³/LOCUIITOR

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

LUNGIMEA REȚELEI DE DISTRIBUȚIE A APEI POTABILE

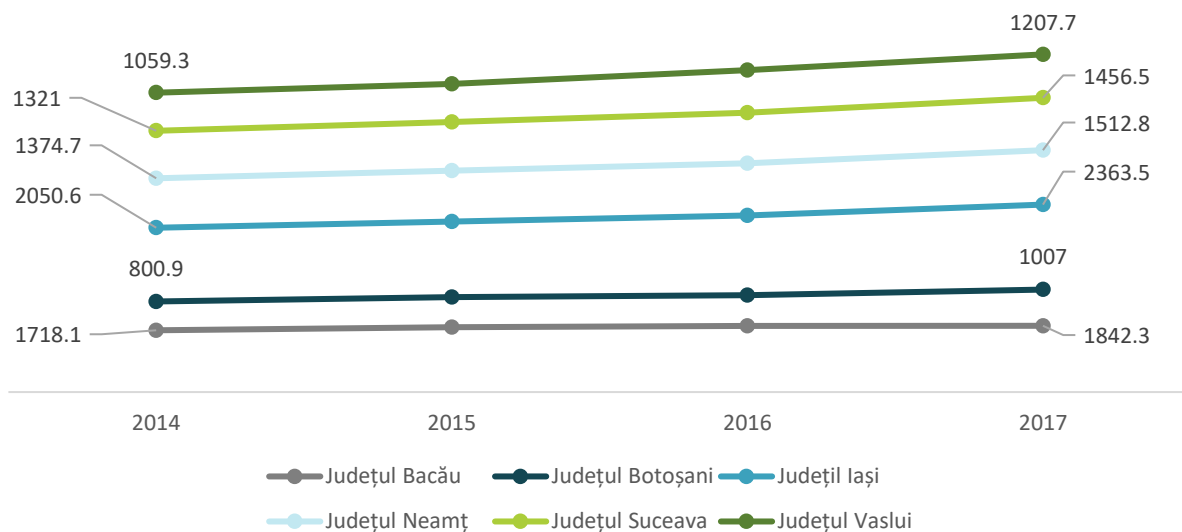
FIGURĂ 214 – RAPORTUL PROCENTUAL DINTRE LUNGIMEA REȚELEI DE DISTRIBUȚIE A APEI POTABILE DIN FIECARE JUDEȚ ȘI LUNGIMEA TOTALĂ A REȚELEI DE DISTRIBUȚIE A APEI POTABILE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

În anul 2017, lungimea totală a rețelei de apă potabilă de pe teritoriul Regiunii Nord-Est era de 9,390 km, dintre care 25,1% în județul Iași, 19,6% în județul Bacău, 16,1% în județul Neamț, 15,5% în județul Suceava, 12,8% în județul Vaslui, respectiv 10,7% în județul Botoșani.

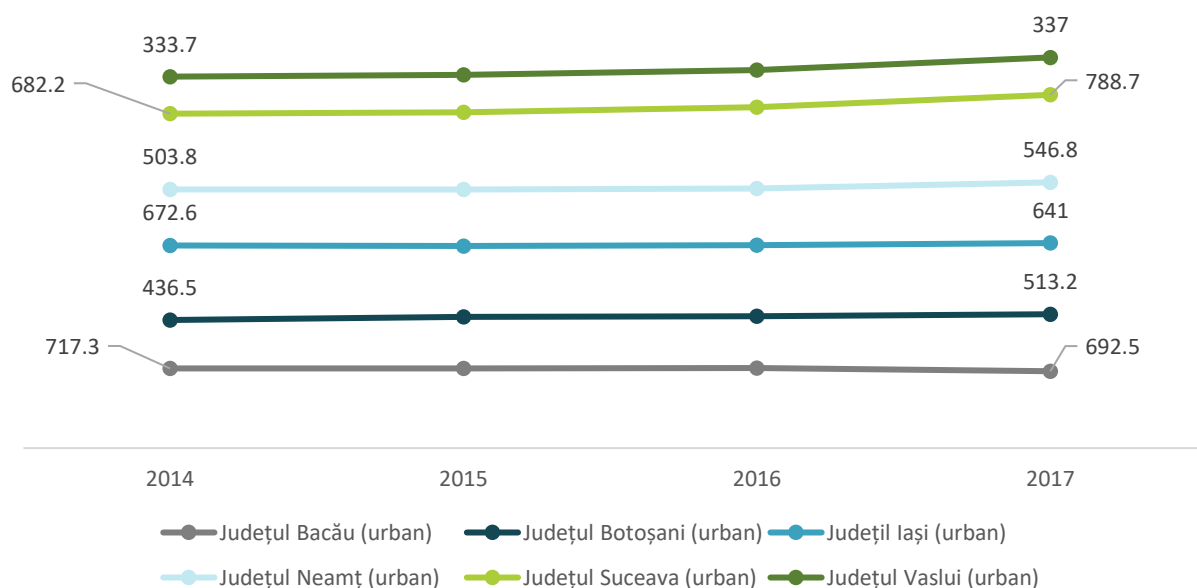
FIGURĂ 215 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI DE DISTRIBUȚIE A APEI POTABILE, PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, KM

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

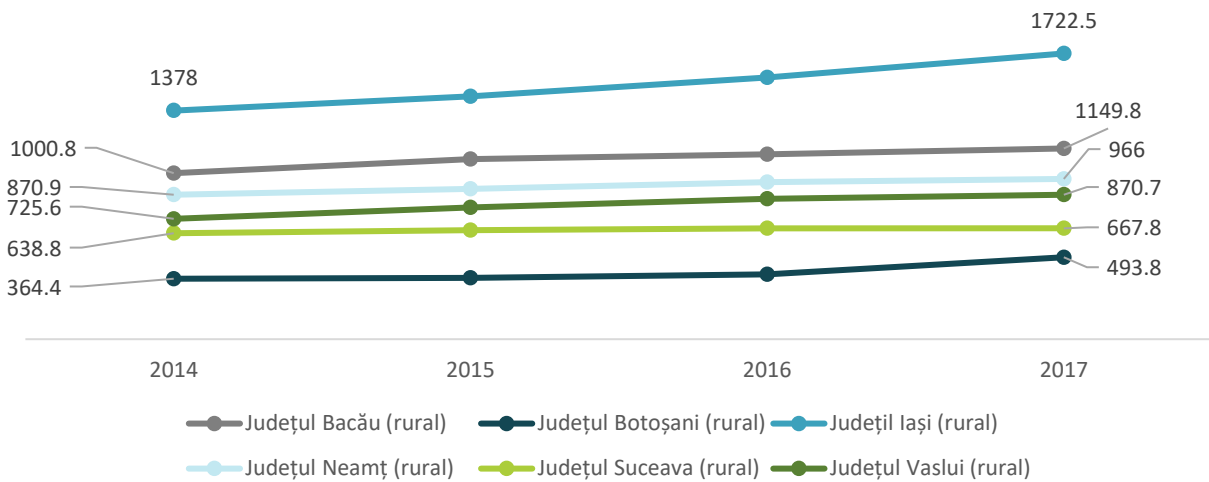
Se remarcă faptul că în ceea ce privește evoluția dezvoltării rețelei de alimentare cu apă potabilă, în toate județele a existat o creștere a lungimii rețelei din anul 2014 în anul 2017. Cea mai mare creștere a fost înregistrată în județul Botoșani (25,7%), iar cea mai mică în județul Bacău (7,2%). În celelalte județe, creșterile sunt reprezentate de următoarele ponderi: 15,3% în județul Iași, 14% în județul Vaslui, 10,3% în județul Suceava, 10% în județul Neamț.

FIGURĂ 216 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI DE DISTRIBUȚIE A APEI POTABILE ÎN MEDIUL URBAN, PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, KM

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

FIGURĂ 217 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI DE DISTRIBUȚIE A APEI POTABILE ÎN MEDIUL RURAL, PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, KM

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

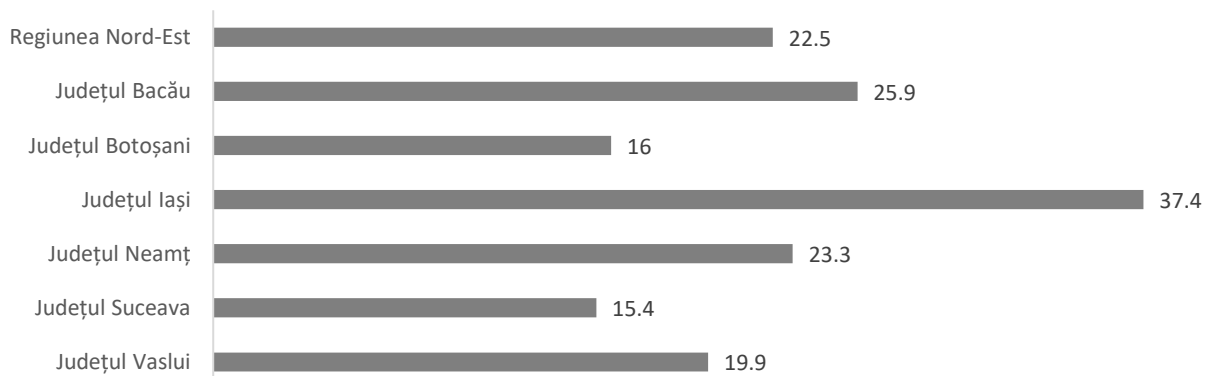
Analizând situația separat pentru mediul urban și mediul rural, se remarcă faptul că per total, dezvoltarea rețelei de alimentare cu apă potabilă este mai sporită în mediul rural decât în mediul urban. Așadar, procentul de creștere este de 17,9% în mediul rural din anul 2014 în anul 2017, față de 5,2% în mediul urban pentru aceiași ani de referință.

Cu toate că lungimile rețelelor au crescut la nivel de regiune, la nivel de județ se remarcă și scăderi ale valorilor. Astfel, în mediul urban situația este următoarea:

- Județele în care valorile au crescut sunt: Botoșani (17,6%), Suceava (15,6%), Neamț (8,5%), respectiv Vaslui (1%);
- Județele în care valorile au scăzut sunt: Iași (4,7%) și Bacău (3,5%);

În ceea ce privește mediul rural, nu se observă scăderi ale valorilor, astfel că în toate județele lungimile rețelelor au crescut, după cum urmează: cu 35,5% în județul Botoșani, cu 25% în județul Iași, cu 20% în județul Vaslui, cu 14,9% în județul Bacău, cu 10,9% în județul Neamț, respectiv cu 4,5% în județul Suceava.

FIGURĂ 218 – DENSITATEA REȚELEI DE DISTRIBUȚIE A APEI POTABILE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN ANUL 2014, KM/100KM²

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

Densitatea rețelei de distribuție a apei potabile variază considerabil de la un județ la altul la nivelul anului 2014 (ultimul an pentru care există date disponibile cu privire la fondul funciar). Astfel, în timp ce valoarea regională era în anul 2014 de 22,5 km rețea/100 km², următoarele județe înregistrau valori sub aceasta: județul Suceava (15,4 km rețea/100 km²), județul Botoșani (16 km rețea/100 km²) și județul Vaslui (19,9 km rețea/100 km²). Următoarele județe depășesc valoarea regională, ceea ce dovedește faptul că în cadrul acestora rețeaua de distribuție a apei potabile este mai extinsă: județul Iași (37,4 km rețea/100 km²), județul Bacău (25,9 km rețea/100 km²), respectiv județul Neamț (23,3 km rețea/100 km²).

POPULAȚIE DESERVITĂ

Conform Ghidului de Investiții pentru proiecte de apă și apă uzată realizat de Banca Mondială, în anul 2015 situația populației fără acces la apă curentă în Regiunea Nord-Est era următoarea²⁷:

- În județul Bacău: 274,812 persoane (36,6% din totalul populației de 749,347 din anul 2015, conform INS);
- În județul Botoșani: 282,784 persoane (61,7% din totalul populației de 458,048 din anul 2015, conform INS);
- În județul Iași: 426,681 persoane (46,5% din totalul populației de 916,599 din anul 2015, conform INS);
- În județul Neamț: 223,850 persoane (38,6% din totalul populației de 579,450 din anul 2015, conform INS);
- În județul Suceava: 469,125 persoane (62,9% din totalul populației de 745,107 din anul 2015, conform INS);
- În județul Vaslui: 296,528 persoane (61,6% din totalul populației de 481,255 din anul 2015, conform INS).

²⁷ În cadrul Ghidului de Investiții pentru Proiecte de Apă și Apă Uzată din anul 2015 elaborat de Banca Mondială pot fi consultate cartogramele ce prezintă situația la nivelul fiecărui județ al Regiunii Nord-Est a populației fără acces la rețeaua de apă potabilă și la rețeaua de apă uzată, respectiv lista de investiții prioritare (POIM 2014-2020) pentru aceste două tipuri de infrastructură.

FIGURĂ 219 – NEVOI DE INVESTIȚII ÎN CEEA CE PRIVEȘTE REȚEAUA DE APĂ POTABILĂ, 2015

APĂ Water	REGIUNE Region	MAX	MAX	MIN	MAX	MIN	CLASAMENT REAL privind... Real ranking...					Clasament real TOTAL privind Infrastructura de apă Total real ranking Water Infrastructure
		Nevoi de Investiții (in 1,000 EUR) Investment Needs (in 1,000 EUR)	Populație fără acces la apă curentă People without Access to Piped Water	IDUL LHDI	Veniturile companiilor de apă (in 1,000 RON) Revenues of Water Companies (in 1,000 RON)	Accesibilitate Affordability	Nevoi de Investiții Investment Needs	Populație fără acces la apă curentă People without Access to Piped Water	IDUL LHDI	Veniturile companiilor de apă Revenues of Water Companies	Accesibilitate Affordability	
CELE MAI MARI nevoi de Investiții HIGHEST Investment needs	Iasi	1420.710 EUR	426.681	73	109.699	0,00219076	2	3	25	3	30	10
	Arad	1158.467 EUR	395.160	76	68.628	0,001906059	5	4	32	6	12	10
	Suceava	1637.014 EUR	469.125	69	44.744	0,002491197	1	2	13	15	41	11
	Timiș	911.042 EUR	284.876	83	90.193	0,001382333	9	14	37	4	3	12
	Bacău	1009.432 EUR	274.812	68	49.813	0,002085987	7	16	11	14	23	12
	Prahova	1381.076 EUR	573.004	77	29.921	0,002142857	3	1	35	23	27	14
	Brașov	1155.906 EUR	204.813	87	80.311	0,001898917	4	28	40	5	11	14
Mureș	1038.265 EUR	259.114	76	62.714	0,002004792	6	18	33	7	21	14	
Nevoi de Investiții MEDII-SUPERIOARE MEDIUM-HIGH Investment needs	Constanța-Ialomița	465.478 EUR	312.601	72	198.998	0,001924448	20	11	20	1	15	15
	Telenești	856.767 EUR	288.150	56	216.79	0,002300263	11	13	1	28	33	16
	Neamț	839.887 EUR	223.850	68	50.000	0,002154399	13	23	12	13	28	17
	Buzău	845.915 EUR	257.274	66	40.772	0,002404448	12	19	9	17	35	17
	Doj	427.878 EUR	330.544	73	61.724	0,001854354	23	10	26	9	10	17
	Olt	466.856 EUR	361.468	63	18.767	0,001918367	21	7	6	34	14	18
	Satu-Mare	893.781 EUR	164.787	72	32.982	0,001976744	10	31	22	20	18	18
	Gharghita	563.739 EUR	207.694	58	11.231	0,001788026	17	27	2	38	7	18
	Maromureș	552.767 EUR	268.690	73	34.607	0,001831255	18	17	27	19	9	18
	Alba	977.718 EUR	152.766	76	44.493	0,001895114	8	33	34	16	20	19
Nevoi de Investiții MEDII-INTERIOARE MEDIUM-LOW Investment needs	Botolan	613.863 EUR	282.787	60	5.897	0,002113594	15	15	5	40	25	19
	Galați	582.706 EUR	229.354	72	62.286	0,002290076	16	22	21	8	32	19
	Vâlcea	833.711 EUR	198.479	71	19.240	0,001909775	14	29	18	33	13	20
	Vaslui	443.097 EUR	296.528	60	25.760	0,002265774	22	12	4	26	31	20
	Cluj-Săteș	232.215 EUR	385.946	83	127.955	0,001580087	32	5	36	2	5	20
	Bihor	342.427 EUR	358.360	71	54.569	0,002458564	27	8	15	11	39	22
	Dâmbovița	477.813 EUR	350.878	71	32.08	0,00245514	19	9	16	42	38	23
	Arad	380.693 EUR	181.466	74	60.944	0,002021773	26	30	29	10	22	24
	Vrancea	310.722 EUR	220.867	66	30.219	0,002337662	28	24	10	22	35	25
	Caraș-Severin	421.267 EUR	140.969	70	28.072	0,002178047	24	36	14	25	29	25
	Harghita	226.188 EUR	250.221	71	7.920	0,001793169	33	20	17	39	8	26
	Covasna	410.083 EUR	129.168	71	15.650	0,001981567	25	37	19	37	19	27
	Călărași	240.553 EUR	208.191	59	20.196	0,002475512	31	26	3	30	40	27
	Hunedoara	212.390 EUR	229.929	76	32.212	0,001946083	36	21	30	21	17	28
	Mehedinți	224.783 EUR	143.004	65	21.595	0,00211094	34	35	7	29	24	28
Tulcea	282.053 EUR	102.650	65	24.503	0,002429467	29	38	8	27	37	28	
Sibiu	106.391 EUR	156.057	84	54.003	0,001587983	39	32	38	12	6	29	
Ihrav	198.289	371.923	89	1.314	0,001305048	38	6	42	41	2	29	
Gorj	11.921 EUR	218.529	73	19.685	0,000895597	41	25	28	31	1	29	
Brașov	264.807 EUR	21.101	72	34.768	0,002301724	30	39	24	18	34	29	
CELE MAI MICI nevoi de Investiții LOWEST investment needs	Bistrița-Năsăud	203.514 EUR	152.596	72	29.803	0,002113821	37	34	23	24	26	31
	Argeș	5.845 EUR	7.285	87	18.040	0,001847376	40	42	41	35	4	34
	Vâlcea Julați	219.394 EUR	16.358	75	19.260	0,002510531	35	40	31	32	42	36
	Târnave	-20.804 EUR	14.069	84	15.775	0,001938484	42	41	39	36	16	37

Sursa: Ghidul de Investiții pentru proiecte de apă și apă uzată

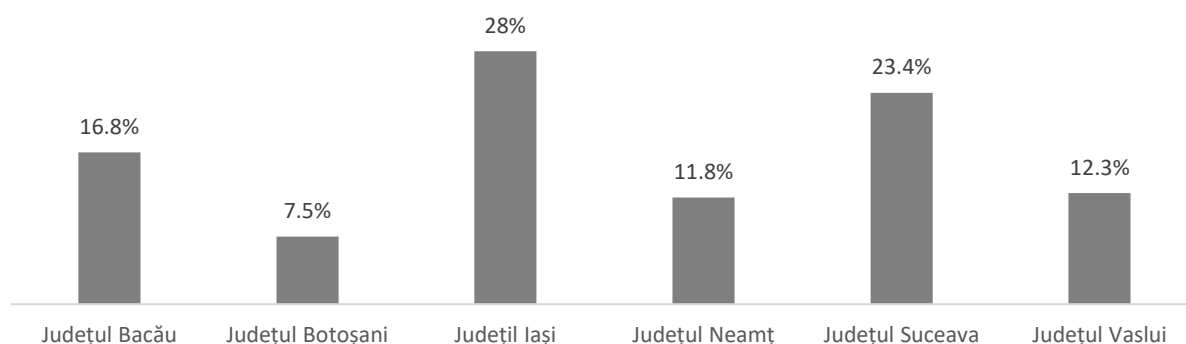
Ghidul prezintă o matrice asociată nevoilor de investiții, astfel că în ceea ce privește județele din Regiunea Nord-Est, cele mai mari nevoi erau înregistrate în județele Bacău (1,009,432 EUR), Suceava (1,637,014 EUR) și Iași (1,420,710 EUR). Nevoi medii-superioare de investiții sunt în județele Neamț (839,887 EUR) și Botoșani (613,863 EUR), iar în ceea ce privește județul Vaslui, categoria nevoii de investiții este medie-inferioară, fiind aproximată la o valoare de 443,097 EUR.

În cadrul cartogramelor din anexe (Anexe la capitolul 6.6) se prezintă sub formă grafică, pentru fiecare județ, situația populației fără acces la alimentarea cu apă potabilă (la nivel de localitate), respectiv investițiile prioritare pentru alimentarea cu apă propuse prin POIM (Programul Operațional pentru Infrastructură Mare) 2014-2020. În cazul celor unde apar cartate investițiile, pot fi observate inclusiv clusterelor asociate sistemelor de apă potabilă existente la nivelul anului 2015.

7.6.2. REȚEAUA DE APĂ UZATĂ

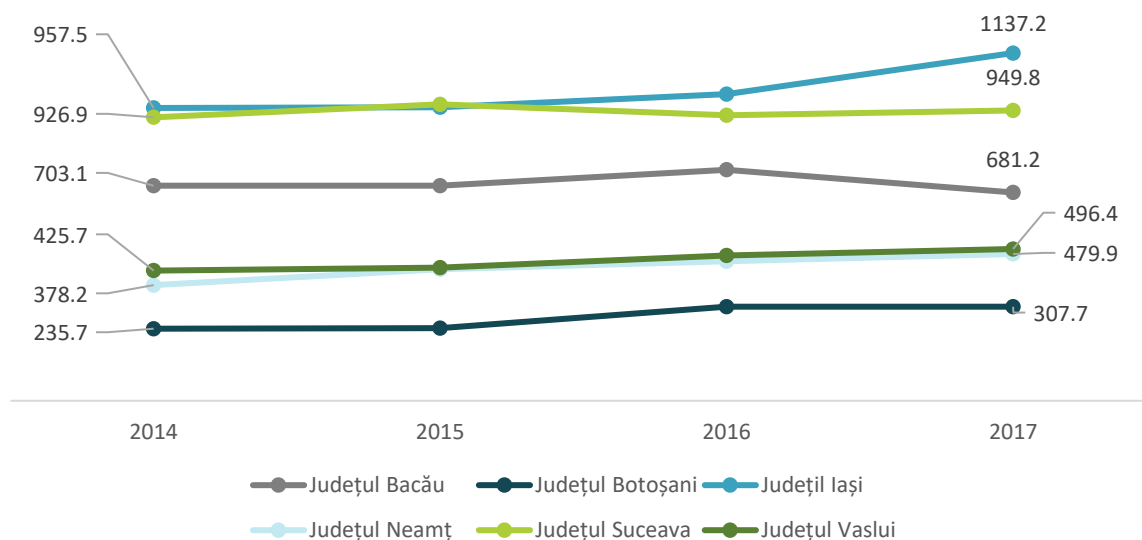
LUNGIMEA REȚELEI DE APĂ UZATĂ

FIGURĂ 220 – RAPORTUL PROCENTUAL DINTRE LUNGIMEA REȚELEI DE APĂ UZATĂ DIN FIECARE JUDEȚ ȘI LUNGIMEA TOTALĂ A REȚELEI DE APĂ UZATĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

FIGURĂ 221 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI DE APĂ UZATĂ, PE JUDEȚE, ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, KM

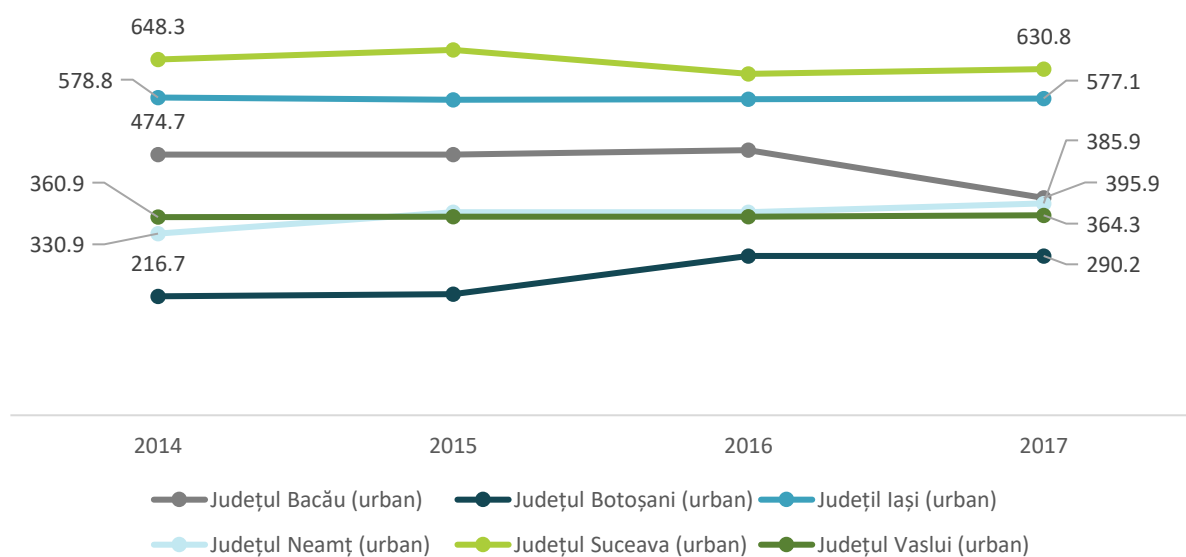

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

Lungimea totală a rețelei de canalizare în Regiune Nord-Est pentru anul 2017 era de 4,052.2 km, dintre care: 28% în județul Iași, 23,4% în județul Suceava, 16,8% în județul Bacău, 12,3% în județul Vaslui, 11,8% în județul Neamț, respectiv 7,5% în județul Botoșani.

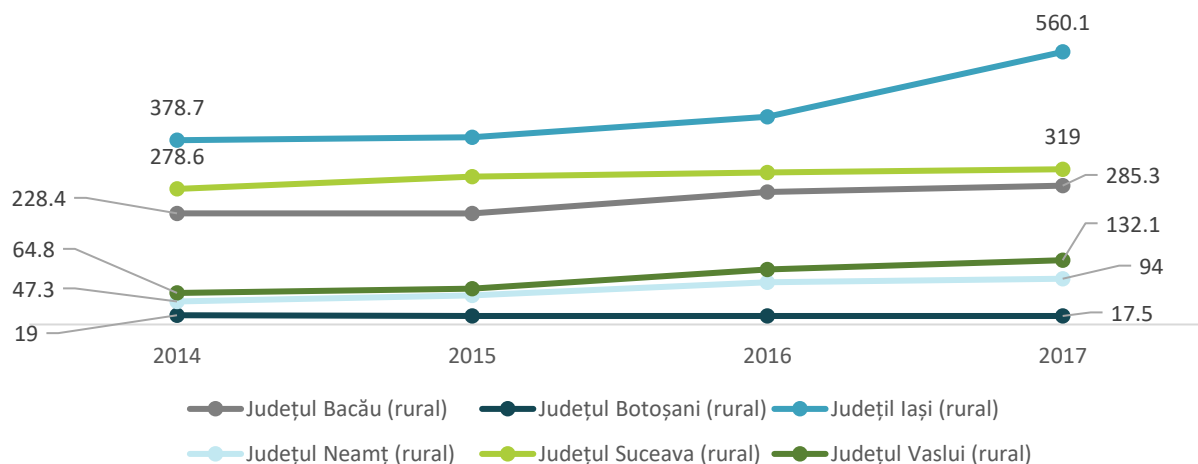
Dezvoltarea rețelei de canalizare a înregistrat valori pozitive din anul 2014 în anul 2017, cu excepția unui județ, și anume județul Bacău, care se remarcă printr-o scădere a lungimii totale de 3,1%. Creșterea cea mai considerabilă a lungimii rețelei este remarcată în cadrul județului Botoșani, aceasta fiind de 30,5%. În cazul celorlalte județe, creșterile sunt următoarele: județul Neamț (26,9%), județul Iași (18,8%), județul Vaslui (16,6%) și județul Suceava (2,5%).

FIGURĂ 222 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI DE APĂ UZATĂ ÎN MEDIUL URBAN, PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, KM

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

FIGURĂ 223 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI DE APĂ UZATĂ ÎN MEDIUL RURAL, PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, KM

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

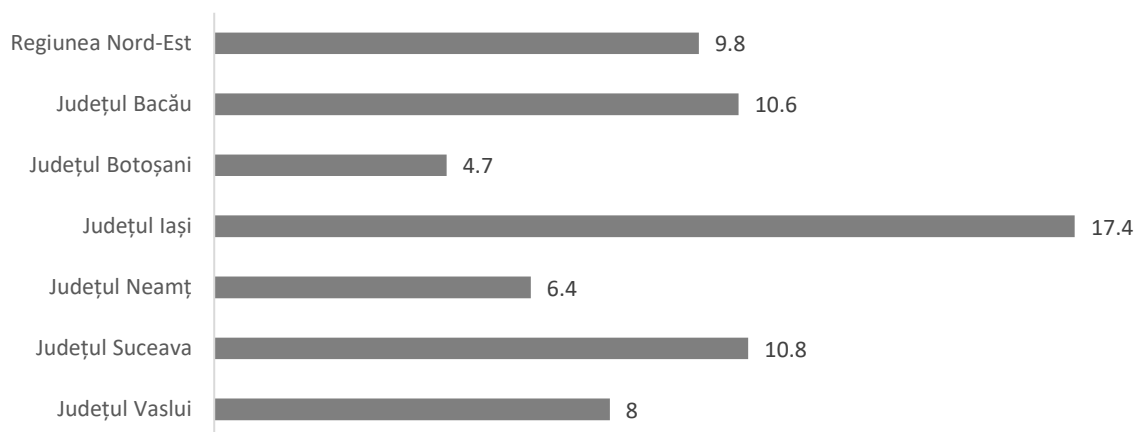
În ceea ce privește evoluția rețelei de canalizare din anul 2014 în anul 2017, se remarcă faptul că în mediul rural aceasta s-a dezvoltat per total mai mult decât în mediul urban. Astfel, procentul de creștere pentru mediul rural este de 38,5%, pe când în mediul urban este de 1,3%. Această situație indică faptul că nevoia de dezvoltare a acestui tip de infrastructură este mai mare în mediul rural.

Deși lungimea totală a rețelei de canalizare a crescut atât la nivel urban, cât și la nivel rural, analiza la nivel județean indică inclusiv scăderi ale valorilor, în special în mediul urban. Situația este următoarea:

- Județele în care valorile au scăzut sunt: Bacău (16,6%), Suceava (2,7%), respectiv Iași (0,3%);
- Județele în care valorile au crescut sunt: Botoșani (33,9%), Neamț (16,6%), Vaslui (0,9%).

În mediul rural se observă faptul că un singur județ înregistrează o diminuare a lungimii totale a rețelei de canalizare, și anume Botoșani (7,9%). Celelalte județe înregistrează creșteri, după cum urmează: județul Vaslui (103,9%), județul Neamț (98,7%), județul Iași (47,9%), județul Bacău (24,9%) și județul Suceava (14,5%).

FIGURĂ 224 – DENSITATEA REȚELEI DE APĂ UZATĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2014, KM/100 KM²

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

Potrivit calculului densității rețelei de canalizare realizat la nivelul anului 2014 (ultimul an pentru care există date disponibile cu privire la fondul funciar), se remarcă faptul că, față de valoarea la înregistrată la nivel regional, de 9,8 km rețea/100 km², valorile de la un județ la altul variază foarte mult. Județele care înregistrează valori sub cea regională sunt: Botoșani (4,7 km rețea/100 km²), Neamț (6,4 km rețea/100 km²) și Vaslui (8 km rețea/100 km²). Următoarele județe depășesc valoarea regională, ceea ce indică faptul că în cadrul acestora rețeaua de canalizare este mai extinsă: Iași (17,4%), Suceava (10,8%) și Bacău (10,6%).

POPULAȚIE DESERVITĂ

În ceea ce privește rețeaua de canalizare, Ghidul de Investiții pentru proiecte de apă și apă uzată realizat de Banca Mondială, prezintă la nivelul anului 2015 situația populației fără acces la acest tip de infrastructură²⁸:

- În județul Bacău: 433,738 persoane (57,8% din totalul populației de 749,347 din anul 2015, conform INS);
- În județul Botoșani: 302,190 persoane (65,9% din totalul populației de 458,048 din anul 2015, conform INS);
- În județul Iași: 492,263 persoane (53,7% din totalul populației de 916,599 din anul 2015, conform INS);
- În județul Neamț: 301,829 persoane (52% din totalul populației de 579,450 din anul 2015, conform INS);
- În județul Suceava: 477,208 persoane (64% din totalul populației de 745,107 din anul 2015, conform INS);

²⁸ În cadrul Ghidului de Investiții pentru Proiecte de Apă și Apă Uzată din anul 2015 elaborat de Banca Mondială pot fi consultate cartogramele ce prezintă situația la nivelul fiecărui județ al Regiunii Nord-Est a populației fără acces la rețeaua de apă potabilă și la rețeaua de apă uzată, respectiv lista de investiții prioritare (POIM 2014-2020) pentru aceste două tipuri de infrastructură.

- În județul Vaslui: 310,799 persoane (64,5% din totalul populației de 481,255 din anul 2015, conform INS).

Ghidul prezintă o matrice asociată nevoilor de investiții, astfel că în ceea ce privește județele din Regiunea Nord-Est, cele mai mari nevoi erau înregistrate în județele Bacău (1,009,432 EUR), Suceava (1,637,014 EUR) și Iași (1,420,710 EUR). Nevoi medii-superioare de investiții sunt în județele Neamț (839,887 EUR) și Botoșani (613,863 EUR), iar în ceea ce privește județul Vaslui, categoria nevoii de investiții este medie-inferioară, fiind aproximată la o valoare de 443,097 EUR.

În cadrul cartogramelor din anexe (Anexe la capitolul 6.6) se prezintă sub formă grafică, pentru fiecare județ, situația populației fără acces la rețeaua de canalizare (la nivel de localitate), respectiv investițiile prioritare pentru dezvoltarea infrastructurii de canalizare propuse prin POIM (Programul Operațional pentru Infrastructură Mare) 2014-2020. În cazul celor unde apar cartate investițiile, pot fi observate inclusiv clusterelor de canalizare existente la nivelul anului 2015.

FIGURĂ 225 – NEVOI DE INVESTIȚII ÎN CEEA CE PRIVEȘTE REȚEAUA DE APĂ POTABILĂ, 2015

APĂ UZATĂ Wastewater		REGIUNE Region	MAX	MAX	MIN	MAX	MIN	CLASAMENT REAL privind... Real ranking...					Clasament real TOTAL privind Apă uzată Total real ranking Wastewater Infrastructure
			Nevoi de investiții (în 1.000 EUR) Investment Needs (in 1,000EUR)	Populație fără acces la un sistem de canalizare Share of young population	IDUL LHDI	Veniturile companiilor de apă (în 1.000 RON) Revenues of Water Companies (in 1,000 RON)	Accesibilitate Affordability	Nevoi de investiții Investment Needs	Populație fără acces la canalizare People without Access to Sewage	IDUL LHDI	Veniturile companiilor de apă Revenues of Water Companies	Accesibilitate Affordability	
CELE MAI MARI nevoi de investiții HIGHEST investment needs	Bacău	1.009.432 EUR	433.738	68	49.813	0,000796178	7	6	11	14	10	9	
	Suceava	1.637.014 EUR	477.208	69	44.744	0,001355634	1	5	13	15	30	10	
	Iasi	1.420.790 EUR	492.263	73	109.699	0,001467958	2	4	25	3	33	11	
	Prahova	1.381.076 EUR	677.808	77	29.924	0,000864286	3	1	35	23	12	12	
	Timiș	911.042 EUR	347.443	83	90.193	0,000869868	9	13	37	4	13	14	
Nevoi de investiții MEDIU-SUPERIOARE MEDIUM-HIGH investment needs	Argeș	1.168.467 EUR	431.917	76	68.628	0,001674609	5	7	32	6	38	14	
	Mureș	1.038.365 EUR	311.120	76	62.714	0,001150146	6	15	33	7	26	15	
	Buzău	846.915 EUR	287.672	66	40.772	0,001065362	12	21	9	17	20	15	
	Brașov	1.166.906 EUR	257.585	87	80.311	0,001148014	4	23	40	5	25	16	
	Vaslui	443.097 EUR	310.799	60	25.760	0,000372849	22	16	4	26	2	16	
	Doj	427.878 EUR	360.544	73	61.724	0,000548048	23	12	26	9	5	17	
	Teleorman	856.757 EUR	299.844	66	216.79	0,001597893	11	19	1	28	36	17	
	Constanța-Istomița	465.478 EUR	542.297	72	198.998	0,001796161	20	2	20	1	39	17	
	Galați	582.706 EUR	244.433	72	62.286	0,000961832	16	27	21	8	17	17	
	Vâlcea	833.711 EUR	253.960	71	19.240	0,000386785	14	25	18	33	3	17	
	Neamț	839.887 EUR	301.829	68	50.000	0,002082585	13	18	12	13	42	18	
	Satu Mare	893.781 EUR	204.793	72	32.982	0,001100179	10	32	22	20	21	18	
	Maramureș	562.767 EUR	321.777	73	34.607	0,000920422	18	14	27	19	15	18	
	Botoșani	613.863 EUR	302.190	60	5.897	0,001108007	15	17	5	40	22	19	
	Alba	977.718 EUR	205.406	76	44.493	0,001131922	8	31	34	16	23	19	
Bihor	342.427 EUR	379.343	71	54.569	0,001022099	27	10	15	11	19	19		
Or	456.856 EUR	383.764	63	18.767	0,001371429	21	9	6	34	32	21		
Nevoi de investiții MEDIU-INFERIOARE MEDIUM-LOW investment needs	Cluj-Satuj	232.216 EUR	533.129	83	127.955	0,000894551	32	3	36	2	14	21	
	Caray-Severin	421.257 EUR	176.680	70	28.072	0,000556871	24	26	14	26	6	22	
	Giurgiu	563.739 EUR	231.169	68	11.231	0,001618123	17	29	2	38	37	23	
	Dâmbovița	477.813 EUR	418.624	71	32.08	0,001639076	19	8	16	42	36	23	
	Mehedinți	224.783 EUR	165.081	65	21.695	0,000223421	34	36	7	29	1	25	
	Brașu	264.807 EUR	135.423	72	34.768	0,000406172	30	38	24	18	4	26	
	Tulcea	282.053 EUR	115.669	65	24.503	0,000932602	29	39	8	27	16	25	
	Arad	380.693 EUR	293.691	74	60.944	0,002021773	26	20	29	10	41	25	
	Vrancea	310.722 EUR	238.312	66	30.219	0,001836736	28	28	10	22	40	26	
	Hunedoara	212.390 EUR	257.261	76	32.212	0,000732994	36	24	30	21	8	27	
	Călărași	240.553 EUR	228.191	69	20.196	0,001495993	31	30	3	30	34	27	
	Harghita	226.188 EUR	263.679	71	7.920	0,00113852	33	22	17	39	24	29	
	Covasna	410.083 EUR	129.167	71	15.650	0,001364055	25	37	19	37	31	29	
	Bistrița-Năsăud	203.514 EUR	195.395	72	29.803	0,00097561	37	33	23	24	18	30	
	CELE MAI MICI nevoi de investiții LOWEST investment needs	Sibiu	106.391 EUR	189.768	84	54.003	0,000793991	39	34	38	12	9	30
Ițav		195.289 EUR	372.076	89	1314	0,000708915	38	11	42	41	7	30	
Gorj		-11.921 EUR	248.535	73	19.685	0,000831152	41	26	28	31	11	31	
Valcea-Juhal		219.394 EUR	54.809	75	19.260	0,001162695	35	40	31	32	28	34	
Argeș		5.845 EUR	38.596	87	18.040	0,001186094	40	41	41	35	29	38	
Târnava	-20.804 EUR	16.814	84	15.776	0,001158798	42	42	39	36	27	38		

Sursa: Ghidul de Investiții pentru proiecte de apă și apă uzată

7.6.3. REȚEAUA DE ALIMENTARE CU GAZE NATURALE

CONSUMUL DE GAZE NATURALE

TABEL 46 - REȚEAUA DE ALIMENTARE CU GAZE NATURALE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

UNITATE TERITORIALĂ	TOTAL UAT-URI	LOCALITĂȚI CONECTATE		VOLUMUL DE GAZE DISTRIBUIT CONSUMATORILOR	
		TOTAL	DINTRE CARE MUNICIPII ȘI ORAȘE	TOTAL (MII METRI ³)	PENTRU UZ CASNIC (MII METRI ³)
Județul Bacău	93	27	8	174409	76017
Județul Botoșani	78	7	3	44930	25898
Județul Iași	98	25	5	200412	109284
Județul Neamț	83	17	4	99480	49739
Județul Suceava	114	12	8	87908	43485
Județul Vaslui	86	13	4	54102	35179
Regiunea de Dezvoltare Nord-Est	552	101	32	661241	339602

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

La nivelul anului 2017, din totalul UAT-urilor din Regiunea Nord-Est, doar 18,2% dintre acestea erau conectate la rețeaua de alimentare cu gaze. Analizând gradul de racordare, situația este următoarea: în județul Bacău se regăesc cele mai multe UAT-uri conectate (29%), iar cele mai puține se înregistrează în județul Botoșani (8,9%). În cazul celorlalte județe, valorile sunt următoarele: Iași (25,5%), Neamț (20,4%), Vaslui (15,1%), respectiv Suceava (10,5%).

Deși în mediul urban din cadrul județelor Bacău și Iași nu se înregistrează orașe/municipii care să nu fie racordate la rețeaua de alimentare cu gaze, în cazul județelor Botoșani, Neamț, Suceava și Vaslui există câteva localități fără acces la acest tip de infrastructură, după cum urmează:

- În județul Botoșani: Orașul Darabani, Orașul Flămânzi, Orașul Săveni, Orașul Ștefănești;
- În județul Neamț: Orașul Roznov;
- În județul Suceava: Municipiul Vatra Dornei, Orașul Broșteni, Orașul Cajvana, Orașul Dolhasca, Orașul Liteni, Orașul Vicovu de Sus;
- În județul Vaslui: Orașul Murgeni.

Cantitatea de gaze distribuită consumatorilor în anul 2017 este cea mai ridicată în județul Iași (30,3%), raportat la toate celelalte județele din regiune, iar cea mai mică este în județul Botoșani (6,7%). În cazul celorlalte județe, valorile înregistrate sunt următoarele: județul Bacău (26,3%), județul Neamț (15%), județul Suceava (13,2%), respectiv județul Vaslui (8,1%). Având în vedere aceste ponderi ale consumului total, au fost analizate procentele consumului pentru uz casnic. Cel mai mare consum observat este în județul Vaslui (65%), iar cel mai mic în județul Botoșani (43,5%). Între aceste extreme se află următoarele ponderi asociate celorlalte județe: Botoșani (57,6%), Iași (54,5%), Neamț (49,9%) și Suceava (49,4%).

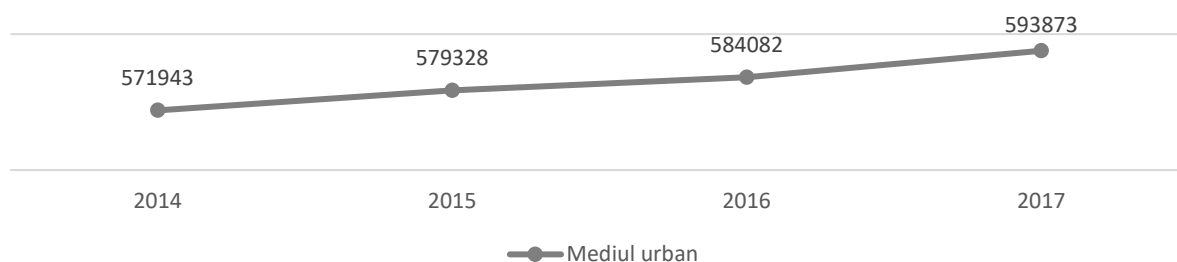
FIGURĂ 226 – EVOLUȚIA CONSUMULUI DE GAZE NATURALE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, MII M³

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

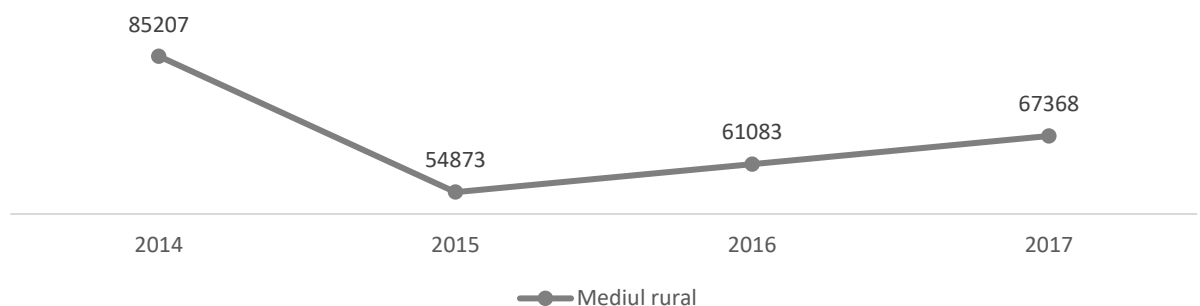
La nivelul întregii regiuni se observă faptul că per total, consumul de gaze a înregistrat o creștere de 0,6% din anul 2014 în anul 2017. Se remarcă o scădere bruscă a consumului în anul 2015, cauza fiind reprezentată de fluctuațiile foarte mari din cadrul următoarelor localități din județul Neamț: Cordon (de la 27,884 m³ în anul 2014 la 2,675 m³ în anul 2015 – scădere de 90,4%), Horia (de la 6,682 m³ în anul 2014 la 1,606 m³ în anul 2015 – scădere de 75,9%) și Săbăoani (de la 4,672 m³ în anul 2014 la 442 m³ în anul 2015 – scădere de 90,5%). Cu toate acestea, trendul general urmat după anul 2015 a fost ascendent.

FIGURĂ 227 – EVOLUȚIA CONSUMULUI DE GAZE NATURALE ÎN MEDIUL URBAN ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, MII M³

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

FIGURĂ 228 – EVOLUȚIA CONSUMULUI DE GAZE NATURALE ÎN MEDIUL RURAL ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014-2017, MII M³

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

Analizând evoluția consumului de gaze pentru mediul urban se remarcă faptul că trendul este unul ascendent din anul 2014 în anul 2017, creșterea fiind de 3,8%. Pe de altă parte, la nivelul mediului rural, evoluția este descendentă, cauzele fiind cele prezentate anterior (referitoare la fluctuațiile din localitățile menționate din județul Neamț). Scăderea consumului de gaze înregistrată din anul 2014 în anul 2017 a fost de 20,9%.

FIGURĂ 229 – CONSUMUL MEDIU DE GAZE NATURALE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017, M³/LOCUIITOR

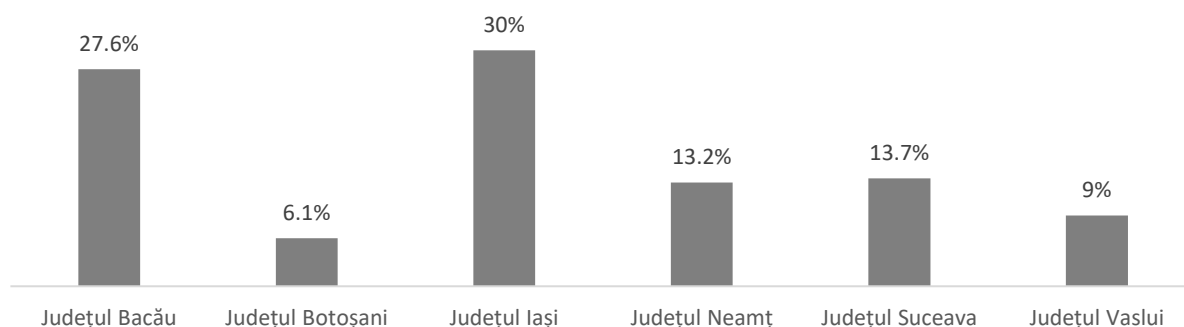

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

În anul 2017, consumul mediu de gaze la nivelul Regiunii Nord-Est este de 165,2 m³/locuitor. Județele ale căror valori înregistrate sunt sub această valoare sunt: Vaslui (136,6 m³/locuitor), Botoșani (147,6 m³/locuitor), Suceava (156,1 m³/locuitor) și Bacău (163,6 m³/locuitor). Județele în care populația consuma mai mult decât valoarea medie de la nivel regional sunt: Neamț (180,2 m³/locuitor) și Iași (181,2 m³/locuitor).

LUNGIMEA REȚELEI DE GAZE NATURALE

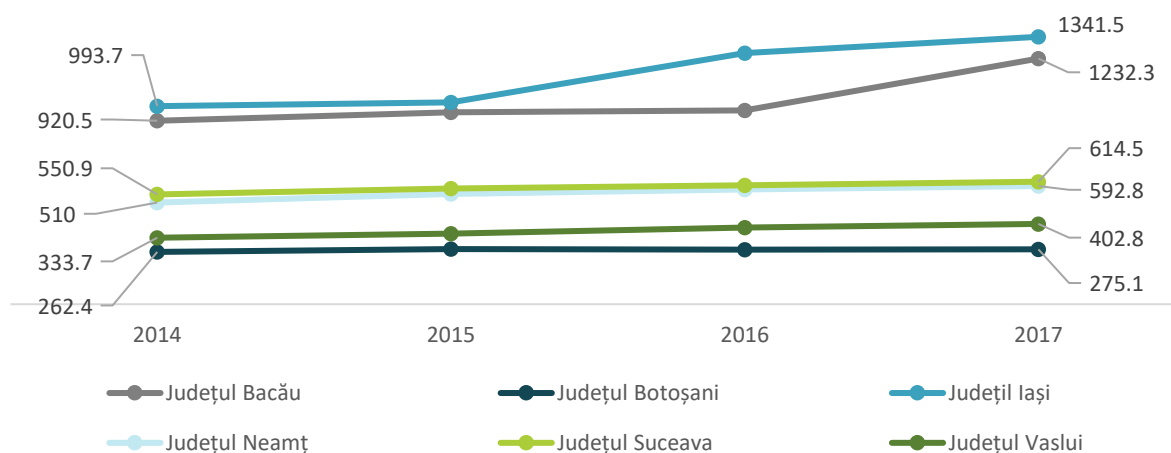
FIGURĂ 230 – LUNGIMEA REȚELEI DE GAZE NATURALE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017, PROCENT DIN LUNGIMEA TOTALĂ

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

În anul 2017, lungimea totală a rețelei de alimentare cu gaze în Regiunea Nord-Est era de 4,459 km, dintre care: 30% în județul Iași, 27,6% în județul Bacău, 13,7% în județul Suceava, 13,2% în județul Neamț, 9% în județul Vaslui și 6,1% în județul Botoșani.

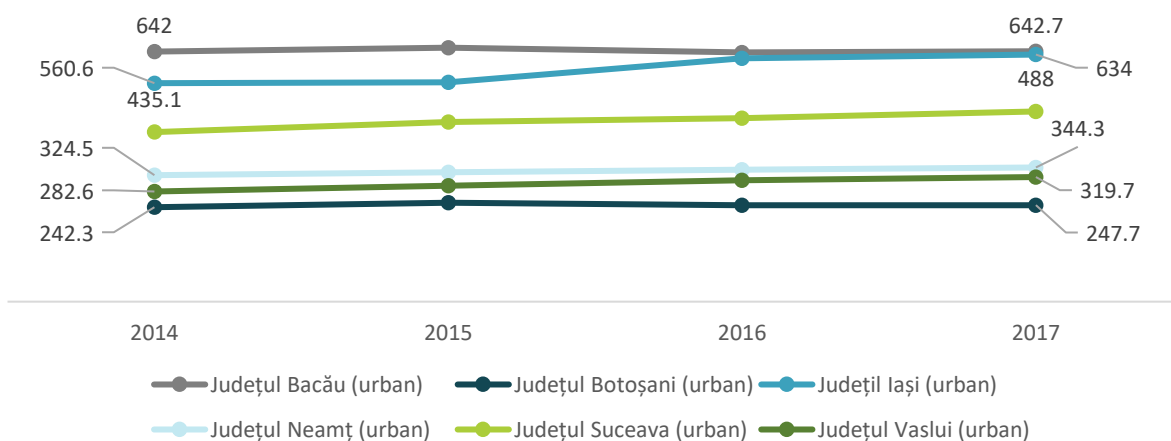
FIGURĂ 231 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI DE GAZE NATURALE, PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, KM

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

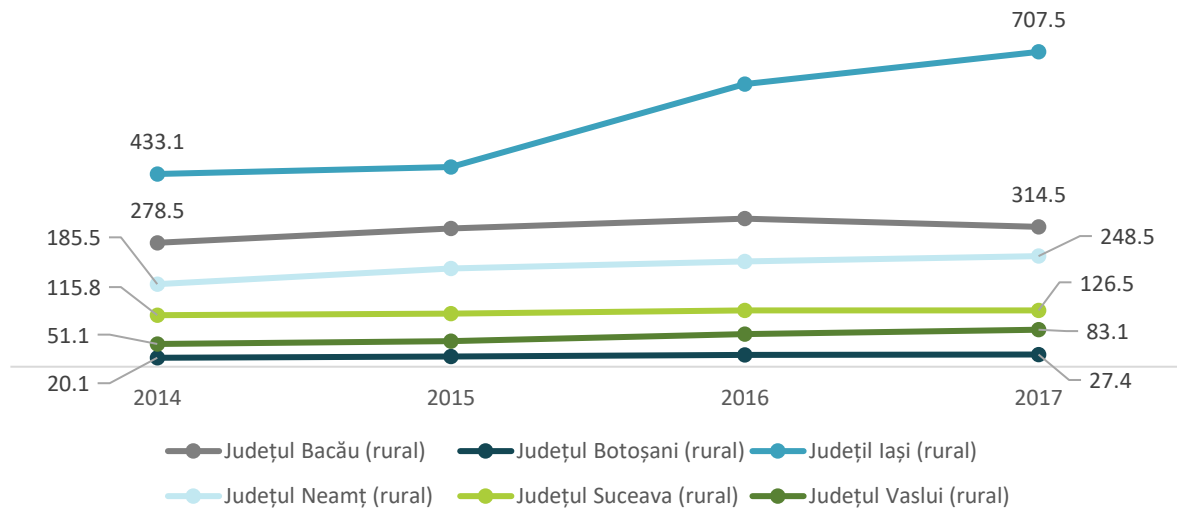
Rețeaua de alimentare cu gaze se remarcă prin dezvoltarea infrastructurii cu 24,9% din anul 2014 în anul 2017 la nivel de regiune. De asemenea, în ceea ce privește fiecare județ individual, se înregistrează creșteri ale lungimii rețelei, după cum urmează: județul Iași (35%), județul Bacău (33,9%), județul Vaslui (20,7%), județul Neamț (16,2%), județul Suceava (11,5%), respectiv județul Botoșani (4,8%).

FIGURĂ 232 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI DE GAZE NATURALE ÎN MEDIUL URBAN, PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, KM

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

FIGURĂ 233 – EVOLUȚIA LUNGIMII REȚELEI DE GAZE NATURALE ÎN MEDIUL RURAL, PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, KM

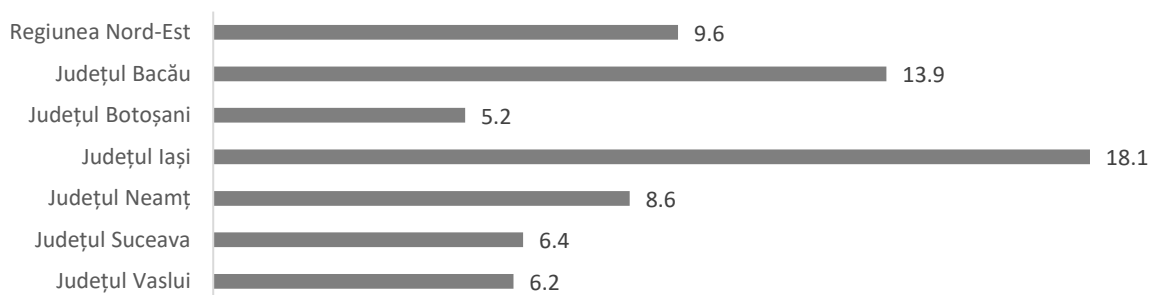

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

Din nou se observă faptul că în mediul rural apare cea mai mare dinamică din punctul de vedere al dezvoltării infrastructurii. Așadar, din anul 2014 în anul 2017, rețeaua de alimentare cu gaze din mediul rural s-a dezvoltat în procent de 39,1%, pe când în mediul urban cu 7,6%.

Inclusiv la nivelul fiecărui județ (mediul urban sau mediul rural) sunt înregistrate creșteri ale lungimii infrastructurii. În mediul rural se poate observa că nevoia de dezvoltare este mai mare, fapt dovedit de procentele de creștere: 63,4% în județul Iași, 62,6% în județul Vaslui, 36,3% în județul Botoșani, 34% în județul Neamț, 12,9% în județul Bacău și 9,2% în județul Suceava.

FIGURĂ 234 – DENSITATEA REȚELEI DE ALIMENTARE CU GAZE ÎN ANUL 2014, KM/100KM²

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

Densitatea rețelei de canalizare înregistrează la nivel regional valoarea de 9,6 km rețea/100 km², iar următoarele județe se situează sub această valoare: județul Botoșani (5,2 km rețea/100 km²), județul Vaslui (6,2 km rețea/100 km²), județul Suceava (6,4 km rețea/100 km²) și județul Neamț (8,6 km rețea/100 km²). Județele unde rețeaua de alimentare cu gaze este mai extinsă față de restul regiunii sunt: Bacău (13,9 km rețea/100 km²) și Iași (18,1 km rețea/100 km²).

7.6.5. REȚEAUA DE ALIMENTARE CU ENERGIE TERMICĂ

CONSUM DE ENERGIE TERMICĂ

TABEL 47 – REȚEAUA DE ALIMENTARE CU ENERGIE TERMICĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

UNITATE TERITORIALĂ	TOTAL UAT-URI	LOCALITĂȚI CONECTATE		CANTITATEA DE ENERGIE TERMICĂ DISTRIBUITĂ CONSUMATORILOR
		TOTAL	DINTRE CARE MUNICIPII ȘI ORAȘE	TOTAL (MII METRI ³)
Județul Bacău	93	1	1	116015
Județul Botoșani	78	1	1	67604
Județul Iași	98	2	2	234307
Județul Neamț	83	2	0	3488
Județul Suceava	114	6	5	341195
Județul Vaslui	86	2	2	5583
Regiunea de Dezvoltare Nord-Est	552	14	11	768192

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

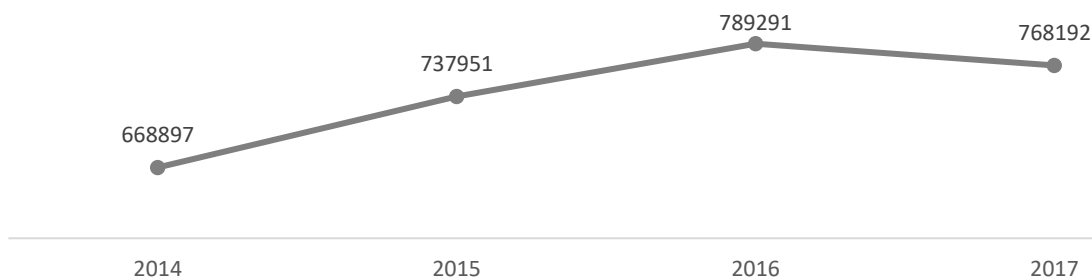
Se remarcă faptul că distribuția de energie termică se realizează preponderent în mediului urban, cu câteva excepții ce vor fi prezentate în continuare. Cu toate acestea, chiar și în mediul urban se înregistrează foarte puține UAT-uri pe teritoriul cărora se distribuie energie termică în sistem centralizat. Astfel, la nivel regional erau conectate la acest tip de infrastructură 2,5% din totalul UAT-urilor. La nivel de județ, ponderile erau următoarele: 5,2% în județul Suceava, 2,4% în județul Neamț, 2,3% în județul Vaslui, 2% în județul Iași, 1,2% în județul Botoșani, respectiv 1% în județul Bacău.

Cu excepția județelor Bacău, Botoșani, Iași și Vaslui, în cadrul județelor Neamț și Suceava se observă prezența rețelelor de distribuție a energiei termice inclusiv sau exclusiv în cadrul câtorva UAT-uri din mediul rural, după cum urmează:

- În județul Neamț: exclusiv în mediul rural în 2 UAT-uri (Comuna Alexandru cel Bun și Comuna Tașca);
- În județul Suceava: în mediul urban 5 UAT-uri (Municipiile Suceava, Câmpulung Moldovenesc, Fălticeni, Rădăuți și Vatra Dornei), inclusiv în mediul rural în 1 UAT (Comuna Șaru Dornei).

Consumul de energie termică variază foarte mult de la un județ la altul, astfel că cel mai mare se înregistrează în anul 2017 în județul Suceava (44,4% din consumul total la nivel de regiune). În ordine descrescătoare, în cadrul celorlalte județe ponderile erau de: 30,5% în județul Iași, 15,1% în județul Bacău, 8,8% în județul Botoșani, 0,8% în județul Vaslui, respectiv 0,4% în județul Neamț.

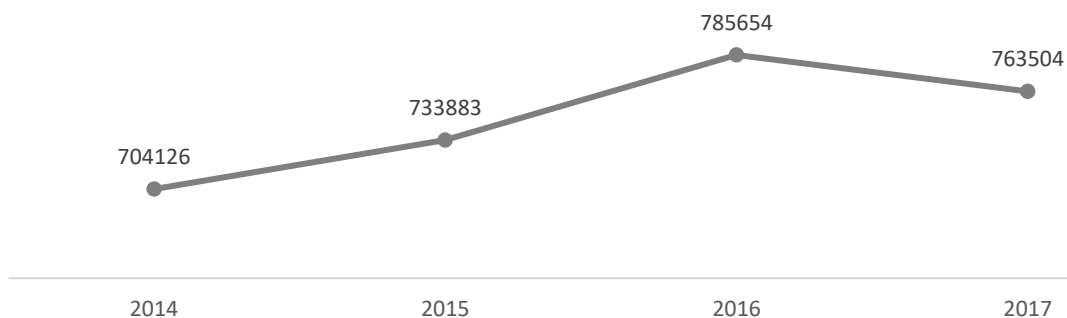
FIGURĂ 235 – EVOLUȚIA CONSUMULUI DE ENERGIE TERMICĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, GCAL

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

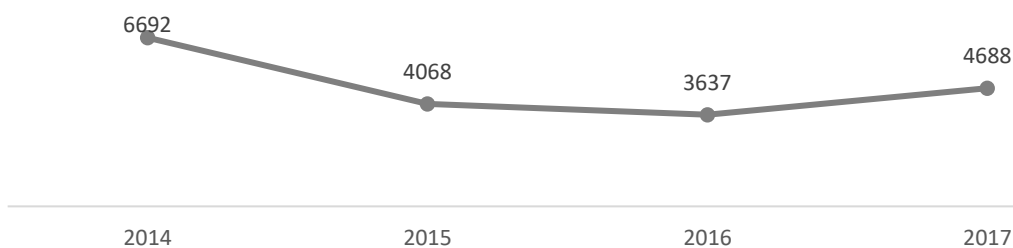
Se observă cum, la nivel regional, evoluția consumului de energie termică a înregistrat un trend ascendent în perioada 2014 – 2016, urmând ca în anul 2017 valoarea totală a consumului să scadă. Așadar, din anul 2014 în anul 2016 creșterea a fost de 17,9%, iar din anul 2016 în anul 2017, scăderea a fost de 2,6%. Cu toate acestea, per total s-a înregistrat o creștere de 14,8%.

FIGURĂ 236 – EVOLUȚIA CONSUMULUI DE ENERGIE TERMICĂ ÎN MEDIUL URBAN ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, GCAL

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

FIGURĂ 237 – EVOLUȚIA CONSUMULUI DE ENERGIE TERMICĂ ÎN MEDIUL RURAL ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, GCAL

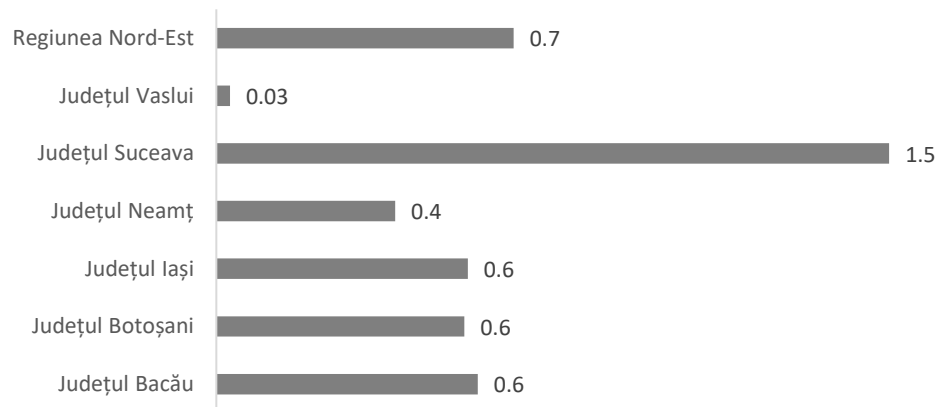

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

Analiza evoluției consumului de energie termică indică o diferență clară între mediul urban și mediul rural, astfel că pentru intervalul 2014 – 2016, tendințele sunt opuse: ascendentă în mediul urban – creștere de 11,5%, respectiv descendentă în mediul rural – scădere de 45,6%. În continuarea anului 2016, evoluția către anul 2017 relevă, din nou, trenduri diferite, astfel că în mediul urban consumul scade cu 2,8%, iar în mediul rural acesta crește cu 28,8%.

Cu toate acestea, per total, în mediul urban se remarcă o creștere generală de 8,4%, iar în mediul rural, o scădere generală de 29,9%.

FIGURĂ 238 – CONSUMUL MEDIU DE ENERGIE TERMICĂ, 2017, Gcal/LOCUIITOR

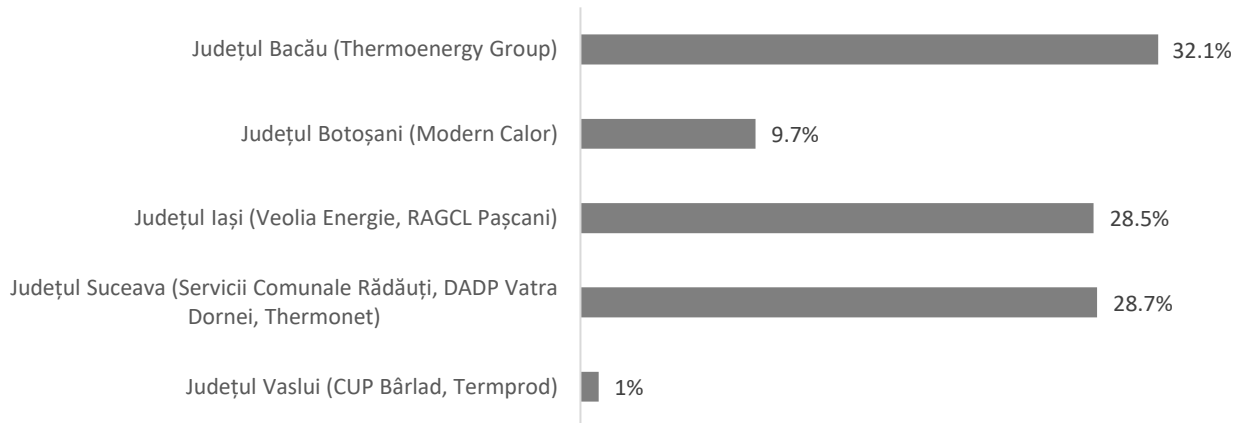

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

Consumul mediu de energie termică înregistrat la nivelul Regiunii Nord-Est în anul 2017 este de 0,67 Gcal/locuitor. Cu excepția unui singur județ, și anume Suceava, care înregistrează valoarea de 1,51 Gcal/locuitor, celelalte județe se situează sub valoarea medie regională, după cum urmează: 0,59 Gcal/locuitor în județul Bacău, 0,56 Gcal/locuitor în fiecare dintre județele Botoșani și Iași, 0,4 Gcal/locuitor în județul Neamț, respectiv 0,03 Gcal/locuitor în județul Vaslui.

LUNGIMEA REȚELEI DE ENERGIE TERMICĂ

FIGURĂ 239 – RAPORTUL PROCENTUAL DINTRE LUNGIMEA REȚELEI DE ALIMENTARE CU ENERGIE TERMICĂ DIN JUDEȚELE UNDE EXISTĂ ACEASTĂ INFRASTRUCTURĂ ȘI LUNGIMEA TOTALĂ A REȚELEI DE ALIMENTARE CU ENERGIE TERMICĂ, 2017

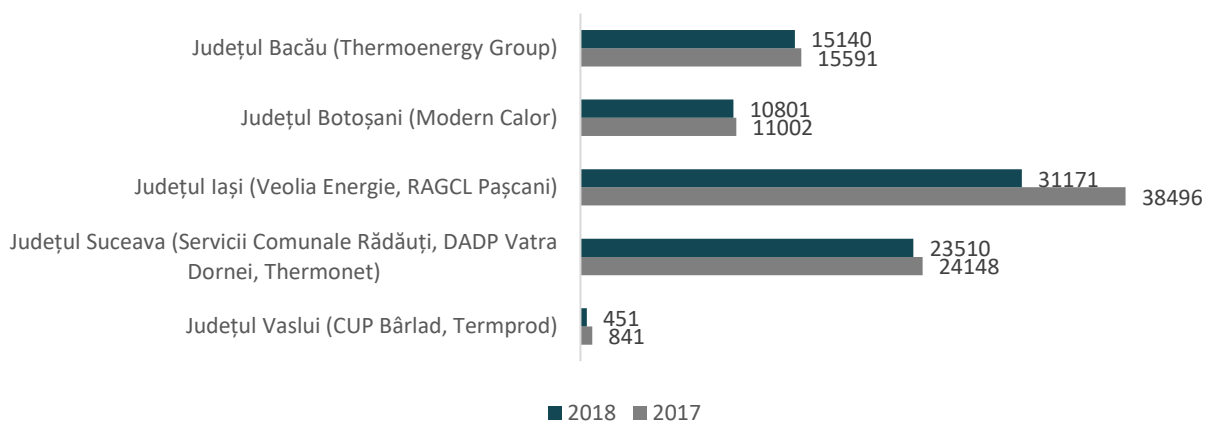

Sursa: ANRE

Conform datelor prezentate de Autoritatea Națională de Reglementare în Domeniul Energiei, în anul 2017, lungimea rețelelor gestionate de societățile prestatoare de energie termică variază foarte mult. Astfel, raportat la lungime totală a rețelei din întreaga regiune, pe teritoriul județului Vaslui se află 1% din aceasta, pe când județul cu cea mai răspândită rețea este Bacău (32,1%). Este important de menționat faptul că, în județul Neamț nu există societăți care să presteze astfel de servicii în anul 2017. Mai mult, conform datelor oferite de INS, din anul 2014 nu mai există rețea de distribuție a energiei termice în acest județ. Celelalte județe înregistrează, în ordine descrescătoare, următoarele ponderi raportate la valoarea totală asociată regiunii: Suceava (28,7%), Iași (28,5%), Botoșani (9,7%).

POPULAȚIE DESERVITĂ

FIGURĂ 240 – NUMĂRUL DE APARTAMENTE RACORDATE LA REȚEAUA DE DISTRIBUȚIE A ENERGIEI TERMICE ÎN INTERVALUL 2017 - 2018

Sursa: ANRE

Analizând evoluția numărului de apartamente racordate la SACET se remarcă faptul că în cazul tuturor județelor se înregistrează o scădere. Cea mai mare este în județul Vaslui (46,4%), acesta fiind și județul cu

cel mai mic număr de apartamente branșate din întreaga regiune. Cea mai mică scădere se observă în județul Botoșani (1,8%), iar în celelalte județe scăderile sunt următoarele: 19% în Iași, 2,9% în Bacău și 2,6% în Suceava.

7.7. MANAGEMENTUL DEȘEURILOR

Politica europeană și națională se bazează pe "ierarhia deșeurilor", care stabilește prioritățile în ceea ce privește gestionarea deșeurilor la nivel operațional: se încurajează în primul rând prevenirea sau reducerea cantităților de deșeuri generate și reducerea gradului de pericolozitate al acestora, reutilizarea și abia apoi valorificarea deșeurilor prin reciclare și alte operațiuni de valorificare, cum ar fi valorificarea energetică. Pe ultimul loc este eliminarea deșeurilor, care include depozitarea deșeurilor și incinerarea acestora. De asemenea, tranziția către o economie circulară reprezintă o prioritate la nivelul statelor membre. În cadrul economiei circulare, valoarea produselor, a materialelor și a resurselor este menținută în economie cât mai mult timp posibil iar generarea deșeurilor este redusă la minim. Transformarea deșeurilor în resurse este unul din elementele principale care stau la baza economiei circulare ²⁹.

Prioritățile în ceea ce privește gestionarea și prevenirea deșeurilor, stabilite prin Strategia Națională de Gestionare a Deșeurilor (SNGD pentru perioada 2014-2020), revizuită în anul 2013 și aprobată prin HG 870/2013, se referă la prioritizarea eforturilor în domeniul gestionării deșeurilor în linie cu ierarhia deșeurilor, dezvoltarea de măsuri care să încurajeze prevenirea generării de deșeuri și reutilizarea acestora, creșterea ratei de reciclare și îmbunătățirea calității materialelor reciclate, reducerea impactului produs de carbon generat de deșeuri și încurajarea producerii de energie din deșeuri pentru deșeurile care nu pot fi reciclate ³⁰.

În conformitate cu prevederile Strategiei Naționale de Gestionare a Deșeurilor 2014 -2020, "deșeurile municipale sunt reprezentate de totalitatea deșeurilor menajere și similare acestora generate în mediul urban și rural din gospodării, instituții, unități comerciale și de la operatori economici, deșeuri stradale colectate din spații publice, străzi, parcuri, spații verzi, la care se adaugă și deșeuri din construcții și demolări rezultate din amenajări interioare ale locuințelor colectate de operatorii de salubritate" ³¹.

Cantitatea de deșeuri municipale generate per persoană, în Uniunea Europeană (UE) în anul 2015, s-a ridicat la 477 kg , în scădere cu 9%, comparativ cu maximum de 527 kg per persoana de la nivelul anului 2002. Cantitatea de deșeuri municipale generate variază semnificativ între statele membre ale Uniunii Europene. În cazul României, cu mai puțin de 300 kg per persoană (pe baza datelor din anul 2014) au fost înregistrate cele mai mici cantități de deșeuri generate ³².

7.7.1. SITUAȚIA DEȘEURILOR MENAJERE MUNICIPALE

În ceea ce privește gradul de acoperire al serviciilor de salubritate, se poate observa disparitatea între mediul rural și mediul urban, cel din urmă fiind în anul 2016 mai bine deservit cu aproximativ 5-10% față de mediul rural. Totodată, din punct de vedere evolutiv, disparitatea între cele două medii s-a diminuat din anul 2012 până în anul 2016 în județul Bacău și s-a accentuat în județele Bacău, Botoșani, Neamț și Suceava (în mediul urban-rural gradul de conectivitate este mai ridicat față de cel din mediul rural). Conform APM, până în anul 2018 disparitatea între mediul rural și mediul urban s-a redus, toată populația fiind deservită.

În prezent, cele 6 județe din Regiunea Nord-Est au Sisteme de Management Integrate al Deșeurilor și operatori ce se ocupă de colectarea deșeurilor. Obiectivul general al proiectelor a fost de dezvoltarea unui sistem durabil de gestionare a deșeurilor cu reducerea impactului asupra mediului în județele din Regiunea

²⁹ Planul Național de Gestionare a Deșeurilor

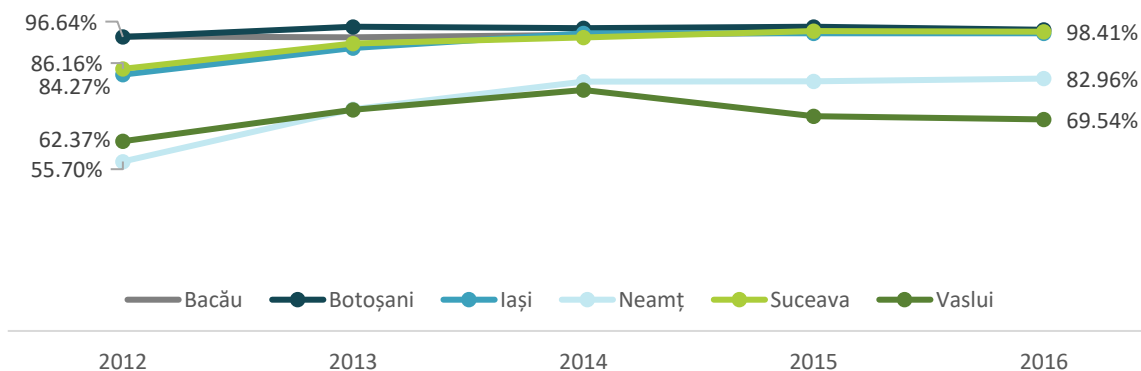
³⁰ Planul Național de Gestionare a Deșeurilor

³¹ Raport privind starea mediului Bacău 2017

³² Eurostat

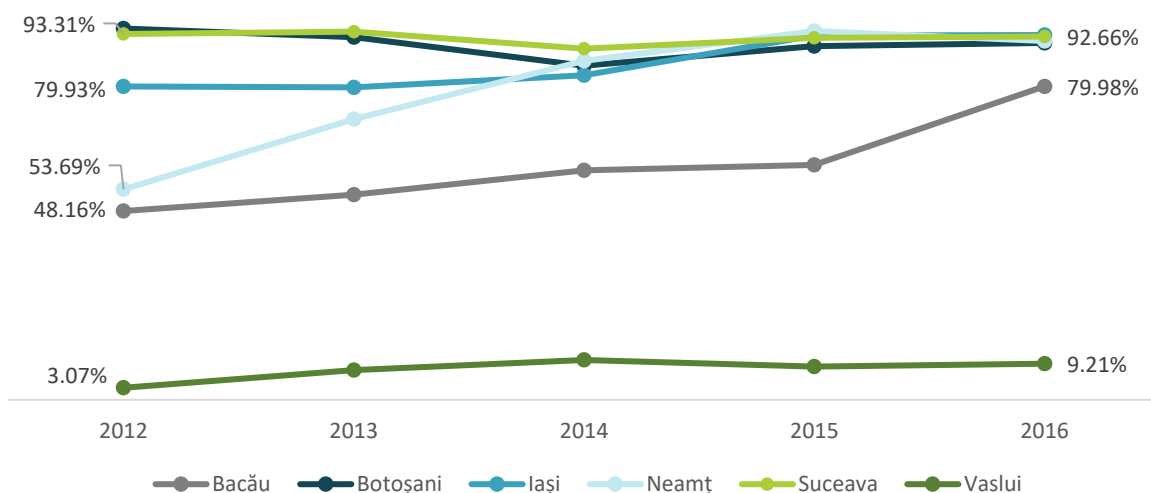
Nord-Est, prin îmbunătățirea serviciului de gestionare a deșeurilor și reducerea numărului de depozite neconforme existente, în conformitate cu practicile și politicile Uniunii Europene.

FIGURĂ 241 – SITUAȚIA COMPARATIVĂ A GRADULUI DE CONECTARE LA SERVICIILE DE SALUBRITATE ÎN MEDIUL URBAN ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2016

Sursa: Raport privind starea mediului la nivel județean Regiunea Nord-Est 2017

FIGURĂ 242 – SITUAȚIA COMPARATIVĂ A GRADULUI DE CONECTARE LA SERVICIILE DE SALUBRITATE ÎN MEDIUL RURAL

Sursa: Raport privind starea mediului la nivel județean Regiunea Nord-Est 2017

Deșeurile municipale reprezintă o sursă majoră de poluare și alterare a calității aerului conducând la producerea de emisii cu efect de seră. O cauză principală este reprezentată de depozitele de deșeurii, care sunt o sursă importantă de poluare a mediului cu gaze cu efect de seră: dioxid de carbon, gaz metan – rezultate din descompunerea fracțiilor biodegradabile sub acțiunea factorilor de mediu.

În ceea ce privește gradul de conectare la serviciul de salubritate în Regiunea Nord-Est se poate observa o creștere în mediul rural, în special în județele Neamț, Bacău și Iași, iar în mediul urban în județele Iași, Neamț și Suceava.

La nivelul mediului rural valorile sunt mai scăzute față de cele din mediul urban, în special în cazul județelor Vaslui și Bacău. Gradul de conectivitate scăzut poate reprezenta un factor determinant în degradarea mediului și peisajului prin abandonarea, aruncarea sau eliminarea necontrolată a deșeurilor.

Acest lucru se poate observa și în graficul de mai jos, în cadrul căruia este prezentată situația deșeurilor necolectate. Se evidențiază, în mod negativ, județul Vaslui cu aproximativ 46 tone de deșeuri în anul 2016. Astfel, gradul ridicat de necolectare al deșeurilor reprezintă o problemă în ceea ce privește calitatea vieții populației, atât prin degradarea mediului înconjurător, cât și prin alterarea calității aerului.

Consultarea actorilor regionali

Din perspectiva APM, provocările întâmpinate la nivel de județ în ceea ce privește gestionarea deșeurilor sunt reprezentate de neimplementarea (ineficiența) sistemului de gestionare al deșeurilor și depozitarea gunoiului de grajd provenit din gospodăriile individuale în județul Botoșani. În Județul Neamț principala provocare identificată de Agenția pentru Protecție a Mediului, atât pentru mediul urban cât și rural, desemnarea unui operator economic de salubritate. În județul Iași managementul defectuos al deșeurilor reprezintă principala problemă, iar în Suceava aspectul legat de colectarea deșeurilor.

7.7.2. CANTITĂȚI DE DEȘEURI GENERATE

Gestionarea și eliminarea deșeurilor poate avea un impact grav asupra mediului. Gropile de gunoi, de exemplu, ocupă terenuri mari și pot cauza poluarea aerului, a apei sau a solului, în timp ce incinerarea deșeurilor poate genera emisii de poluanți ai aerului ³³.

La nivelul Regiunii Nord-Est se poate observa faptul că cea mai mare cantitate de deșeuri generate provine din sectorul de deșeuri menajere, în principal în județele Iași, Bacău și Suceava, acest lucru fiind corelat cu un număr de locuitori mai mare față de județele Botoșani, Neamț și Vaslui.

De asemenea, o cauză indirectă a problemei reprezentate de cantitatea de deșeuri este gradul de dezvoltare și un PIB mai crescut în județele Iași, Bacău și Suceava față de celelalte trei județe.

În ceea ce privește cantitatea de deșeuri generată pe cap de locuitor, județele Bacău, Iași și Suceava se află pe primul loc cu 230 kg/loc/an, 212 kg/loc/an, respectiv 151kg/loc/an.

În comparație cu media națională de generare a deșeurilor, care este sub 250kg/loc/an ³⁴, Regiunea Nord-Est se remarcă în mod pozitiv prin cantități mai scăzute, cu o medie a celor 6 județe de 157kg/loc/an. Totodată acest aspect evidențiază o dezvoltare economică scăzută la nivel Regiunii Nord-Est față de media națională.

Astfel gradul de dezvoltare socio-economică reprezintă un factor corelat cu cantitatea totală de deșeuri generată. Se evidențiază venituri mai reduse față de restul regiunilor din România, așadar puterea de cumpărare este mai mică, conducând la o rată de generare a deșeurilor mai scăzută comparativ cu media națională.

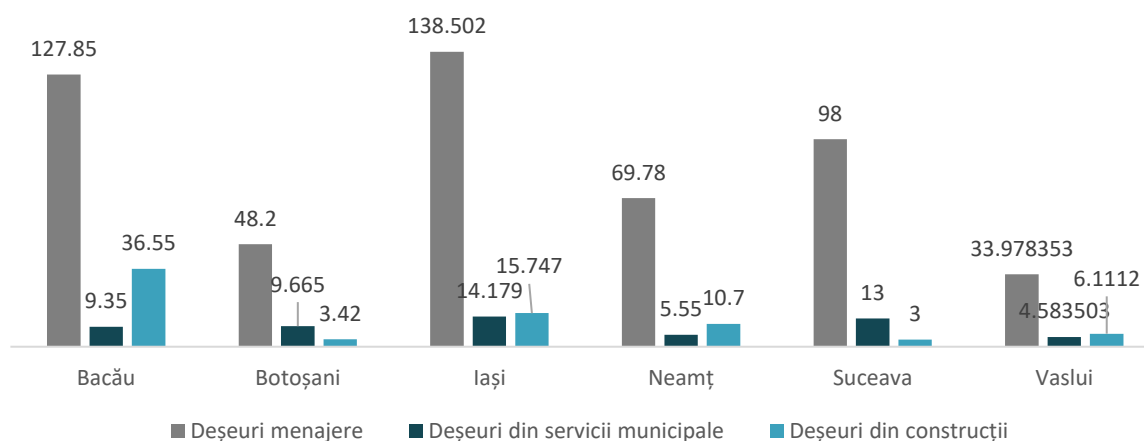
Ca disparitate între mediul rural și mediul urban modul de viață este diferit între cele două, așadar și modul de gestionare al deșeurilor. În mediul rural cantitatea de deșeuri este uneori mai scăzută datorită faptului că aceștia refolosec anumite materiale, compostează sau le ard în propriile grădini. Spre deosebire de acesta în mediul urban, este mult mai dificilă reutilizarea produselor și compostarea.

De asemenea, un alt aspect referitor la cantitatea mai scăzută de deșeuri din mediul rural se referă și la puterea acestora de cumpărare, fiind mai scăzută față de cea a populației din mediul urban, în special în zonele mai dezvoltate din punct de vedere economic.

³³ Eurostat

³⁴ Eurostat 2015

FIGURĂ 243 – CANTITATEA TOTALĂ DE DEȘEURI GENERATĂ (TONE) ÎN JUDEȚELE DIN REGIUNEA NORD-EST 2016

Sursa: Raport privind starea mediului la nivel județean Regiunea Nord-Est 2017

În cadrul consultării publice a actorilor urbani se remarcă anumite aspecte de către reprezentanții Agențiilor de Protecția Mediului din Regiunea Nord-Est.

În județul Bacău, în cadrul focus-grupului, se precizează faptul că există o mare problemă referitoare la deșeurile obținute în urma lucrărilor de construcții, iar legislația este suficient de vagă cât să nu lămurească în ce condiții ar trebui ca acestea să fie gestionate. Cu toate acestea, cantitățile sunt monitorizate. O altă problemă vizează deșeurile care ajung în amestec în loc să fie colectate selectiv. Un punct bun menționat este existența Centrului de Management Integrat al Deșeurilor ce este operațional.

În județul Botoșani, în cadrul întâlnirii de lucru, reprezentantul APM menționează ca referitor la gestionarea deșeurilor, actorii urbani, atrag atenția asupra faptului că din anul 2017 Sistemul Integrat de Management al Deșeurilor, a fost dat în folosință. De asemenea, menționează că aproape 100% din localitățile din mediul rural sunt conectate la sistemul de colectare a deșeurilor.

Problema referitoare la deșeurile din construcții apare și la nivelul județului Iași. Menționează reprezentantul APM Iași, în cadrul focus grupului, care adaugă că nu a fost prevăzută o celulă de colectare în proiectul județean. Se precizează că există spații amenajate pentru colectarea și depozitarea deșeurilor din construcții, iar șantierele sunt verificate. Astfel există o discuție între UAT pentru preluarea acestor deșeuri și utilizarea lor la construcția de drumuri prin măcinare.

O altă problemă discutată se referă la faptul că operatorii de salubritate colectează fracțiile împreună pentru că nu au dotarea necesară și nici nu au stație de sortare, astfel agenții economici nu colectează selectiv cu toate că aceștia primesc pubele speciale.

Un aspect dezbătut se referă la nevoia de informare într-un mod educativ a cetățenilor privitor la colectarea selectivă. Totodată reprezentantul APM precizează că județul Iași prezintă o situație favorabilă privitor la colectarea selectivă a deșeurilor.

La nivelul județului Neamț, în cadrul focus-grupului, de către APM se precizează că o problemă este cea a depozitelor neconforme. O altă problemă este referitoare la colectarea selectivă, fiind impuse noi standarde de legislația națională care reclamă începerea de urgență a colectării selective. O soluție propusă ar fi

practicarea în școli. Agenția de Protecția Mediului reclamă ca are foarte puține parteneriate pe partea de colectare selectivă.

De asemenea, în cadrul întâlnirilor de lucru se spune despre colectarea deșeurilor care se face în containere separate, dar preluarea se face uneori la grămadă, alteori pe secvențe. Este considerat de către APM că cea mai mare problemă în colectarea selectivă este reprezentată de fracția umedă.

La nivelul județului Neamț, în mediul rural se reclamă faptul că în anumite zone nu există contracte cu operatorii de salubritate.

În județul Suceava, în cadrul focus-grupului, reprezentantul APM face mențiunea că salubritatea rămâne o problemă, dar Sistemul de Management Integrat al Deșeurilor a început să funcționeze.

Aceștia susțin necesitatea informării într-un mod propice al populației referitor la protecția mediului și la colectarea selectivă a deșeurilor.

7.7.3. SPAȚII DE DEPOZITARE A DEȘEURILOR

La nivelul județului Bacău a fost ales un singur depozit conform ce va deservi întregul județ, iar depozitele de deșeuri municipale din mediul rural au fost închise în perioada 2009-2010, conform Planului Județean de Gestiune a Deșeurilor.

Consultarea actorilor regionali

Conform APM, depozitele de deșeuri municipale din mediul urban au fost închise astfel:

Bacău (23.03.2011, prin ISPA, în cadrul proiectului: Managementul integrat al deșeurilor în Municipiul Bacău și zonele învecinate), Buhuși (28.12.2012), Comănești (31.07.2013), Moinești (26.06.2013), Dărmănești (21.06.2013), Onești (14.10.2014) și Târgu Ocna (26.07.2013) prin POS-Mediu, în cadrul proiectului: Sistem integrat de management al deșeurilor solide în județul Bacău.

Eliminarea prin depozitare a deșeurilor nepericuloase generate pe teritoriul județului Botoșani se face pe amplasamentul Depozitului conform de deșeuri nepericuloase Stăuceni.

În conformitate cu Planul de Implementare al Directivei privind Depozitarea Deșeurilor, în județul Botoșani este prevăzută realizarea unui singur depozit conform pentru deșeuri municipale, conform Planului Județean de Gestiune a Deșeurilor.

În ceea ce privește județul Iași, depozitele de deșeuri sunt conforme, cele neconforme fiind închise. În conformitate cu Planul de Implementare al Directivei privind Depozitarea Deșeurilor este prevăzută realizarea unui singur depozit conform pentru deșeuri municipale, în localitatea Țuțora.

La nivelul județului Neamț, conform Planului de Gestionare al Deșeurilor, există un sistem corespunzător pentru gestionarea deșeurilor cu infrastructura necesară pentru colectare și sortare, stație de compostare și depozit conform.

Consultarea actorilor regionali

În urma aplicării chestionarelor aplicate a reieșit faptul că, în prezent sunt utilizate depozitele conforme: Depozitul Ecologic Piatra Neamț și Depozitul Județean de deșuri nepericuloase Girov.

În județul Suceava sunt 7 depozitate de deșuri municipale neconforme: Suceava, Rădăuți, Siret, Antilești-Fălticeni, Gura Humorului, Buliceni-Vatra Dornei și Hurghiș - Câmpulung Moldovenesc, menționate în HG nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor. Cinci dintre acestea au fost închise complet prin proiectul Sistem de Management Integrat al Deșeurilor în județul Suceava, iar pentru depozitele Buliceni-Vatra Dornei și Hurghiș-Câmpulung Moldovenesc s-au realizat, conform proiectului, doar lucrări de închidere intermediară. În prezent se fac demersuri la Administrația Fondului pentru Mediu în vederea obținerii finanțării lucrărilor de închidere finală pentru depozitul Buliceni-Vatra Dornei.

Depozitele conforme din județul Suceava, Moara și Pojorâta, deși finalizate, nu sunt încă funcționale.

În ceea ce privește depozitarea deșeurilor în județul Vaslui, aceasta se realizează în cadrul depozitului de deșuri Roșiești, deschis în anul 2018 și realizat prin finanțare cu fonduri europene.

O problemă pe care reprezentantul APM o observă, în cadrul focus grupului, este legată de faptul că populația și companiile depozitează deșuri din construcții pe terenuri private în mod ilegal.

În județul Bacău, există probleme datorită faptului că SC ENERGY BIO CHEMICALS SA Sucursala Carom Onești este în procedură de faliment, iar proiectul de închidere a batalurilor de nămol nu a fost întocmit. De asemenea, Rafinăria Dărmănești și SC Sofert sunt în procedură de faliment și nu au realizat lucrările de închidere a celor două depozite ce le aparțin.

În județul Botoșani, două din spațiile temporare de depozitare a deșeurilor au activitatea sistată (Botoșani din 16 iulie 2012 și Darabani din 16 iulie 2014), APM stabilind prin obligațiile de mediu, relocarea deșeurilor stocate prin eliminarea pe amplasamentul Depozitului Stăuceni și readucerea suprafețelor de teren ocupate la starea inițială. Măsurile impuse nu au fost respectate în termenele stabilite de către Primăriile Botoșani, respective Darabani.

Situația actuală a depozitelor de deșuri vechi, neconforme de pe teritoriul județului Botoșani este următoarea:

- Depozit de deșuri Dorohoi - închis la 31.12.2008. Depozit închis definitiv, în perioadă de monitorizare post-inchidere;
- Depozit de deșuri Botoșani - închis la 16.07.2012. Depozit închis definitiv, în perioadă de monitorizare post-inchidere;
- Depozit de deșuri Darabani - închis la 16.07.2014. Depozit cu activitatea sistată. Are stabilit obligațiile de mediu la închidere. A depus documentație pentru Acord de mediu, fiind în procedura;
- Depozit de deșuri Săveni - închis la 16.07.2016. Depozit cu activitatea sistată. Are stabilit obligațiile de mediu la închidere.

Nu există depozite neconforme sau ilegale în județul Iași.

Județul Iași se confruntă cu probleme datorită depozitărilor ilegale și a deșeurilor abandonate pe teritoriul județului, în special în zonele rurale.

În județul Neamț principalele depozite care cauzează probleme de mediu sunt: spațiul de depozitare temporară deșuri municipale Roman și spațiul de depozitare temporară a deșeurilor municipale și asimilabile din orașul Târgu Neamț.

În județul Neamț au fost închise depozitele neconforme din Roman (închis în 2012), Târgu Neamț (închis în 2012) și din Biczac (închis în 2009).

În județul Suceava, principala problemă de mediu referitor la depozitarea deșeurilor este cauzată de faptul că depozitele conforme nu sunt încă funcționale iar depozitele neconforme și-au sistat activitatea potrivit prevederilor HG nr. 349/2005, astfel încât în județul Suceava au fost înființate șase spații de stocare temporară a deșeurilor dintre care cinci sunt utilizate și în prezent.

În județul Vaslui, datorită unor alunecări de teren nu a putut fi finalizată recepția la închiderea depozitului de la Huși, fiind nevoie de expertiza și realizarea unui proiect de consolidare a terenului. Pentru depozitul de la Bârlad recepția finală a fost planificată în luna iulie 2019.

În județul Vaslui nu există depozite de deșeuri neconforme sau ilegale.

La nivelul Regiunii de Nord-Est au fost construite atât depozite noi, ca de exemplu în județul Botoșani, dar a și fost sistată activitate mai multor stații de depozitare precum în județul Neamț. Zonele de depozitare a deșeurilor menajere reprezintă surse importante de poluare, astfel în urma verificării acestora și a închiderilor de depozite neconforme, se poate observa o îmbunătățire atât în mediul urban, cât și în mediul rural.

7.7.4. MODALITĂȚI DE ELIMINARE/SORTARE/COLECTARE SELECTIVĂ/VALORIFICARE A DEȘEURILOR

Metodele de eliminare ale deșeurilor sunt reprezentate de incinerare și de depozitare. Sortarea, valorificarea energetică, reciclarea deșeurilor reprezintă metode de valorificare a deșeurilor. Iar colectarea selectivă este o metodă de colectare (strângere, preluare și transport) a deșeurilor.

Procesele și metodele folosite pentru valorificarea sau eliminarea deșeurilor trebuie să nu pună în pericol sănătatea populației și a mediului, respectând următoarele principii:

- Să nu prezinte riscuri pentru apă, aer, sol, faună sau vegetație;
- Să nu producă poluare fonică sau miros neplăcut;
- Să nu afecteze peisajele sau zonele protejate, fiind interzisă abandonarea, aruncarea sau eliminarea necontrolată a deșeurilor.

În ceea ce privește modalitățile de gestionare ale deșeurilor în Regiunea Nord-Est, activitățile de colectare și transport a deșeurilor municipale sunt organizate diferit în funcție de mărimea localității, numărul populației deservite și forma de proprietate. Acest aspect reprezintă o problemă în ceea ce privește poluarea cu emisii cauzate de transportul deșeurilor, modul de depozitare, dar și de cantitățile reduse de deșeuri reciclate și valorificate.

În județele Bacău, Botoșani, Neamț și Vaslui, gradul de colectare selectivă, reciclare sau valorificare a deșeurilor este mai redusă față de Suceava și Iași. Deși toate județele beneficiază de Sisteme Integrate de Management al Deșeurilor, gradul de eficiență al primelor patru este mai scăzut fiind organizată colectarea selectivă la punct fix.

În cazul județelor Bacău, și Vaslui, deșeurile de ambalaje rezultate din consumul populației nu sunt colectate separat la sursă, cu excepția anumitor recipiente de sticlă returnabili. Deșeurile de ambalaje rezultate din comerț sunt colectate separat în mare parte și predate agenților colectori de materiale reciclabile.

În ceea ce privește județul Neamț, un procent scăzut din deșeurile de ambalaje sunt colectate selectiv, iar tendința este descendentă. Cauza principală este reprezentată de modificarea politicii de colectare de către operatorul SC Brantner Servicii Ecologice SA, care a considerat mai eficientă metoda de sortare realizată de un utilaj în cadrul unui sit de sortare.

În județul Iași, sistemul de colectare a deșeurilor adoptat în cadrul SMID este de precollectare a deșeurilor menajere de la populație, separat (deșeuri reziduale, hârtie și carton, metal/plastic și sticlă). Deșeurile

colectate de la populație sunt duse la stațiile de transfer Bălțați și Ruginoasa, unde sunt compactate și se transportă către Centrul de Management Integrat al Deșeurilor Țuțora.

La nivelul județului Suceava erau operaționale la sfârșitul anului 2017 8 facilități de sortare a deșeurilor (Rădăuți, Siret, Iliești, Suceava, Vatra Dornei, Câmpulung Moldovenesc) și două stații de transfer cu linie de sortare a deșeurilor și presă pentru balotare (Gura Humorului, Vatra Dornei).

La nivelul Regiunii de Nord-Est există o problemă majoră în ceea ce privește colectarea selectivă și rata de reciclare a deșeurilor atât în mediul urban, cât și în mediul rural. În ceea ce privește procesele menționate mai sus, sistemele de colectare selectivă sunt ineficiente, operatorii de salubritate sunt dezinteresați în implementarea sistemului de gestionare al deșeurilor. Un alt aspect important ce împiedică o gestionare corectă se referă la lipsa de sprijin a autorităților locale pentru creșterea cantității de deșuri colectate separat, pe fracții materiale.

Totodată, în urma consultărilor cu publicul, reies anumite concluzii ce fac referire la colectarea selectivă. Astfel în mediul rural această operațiune are un impact mai ridicat fiind mai ușoară modalitatea de colectare a deșeurilor de la fiecare gospodărie separat. Astfel în cadrul gospodăriei se pot separa deșeurile în funcție de fracție, iar fracția umedă se poate compostă în cadrul acesteia. Există o tendință ușoară a locuitorilor din mediul rural să composteze deșeurile biodegradabile.

În mediul rural situația este mai degrabă dificilă, operatorilor de salubritate fiindu-le mai dificilă aplicarea unei metode de colectare separată a deșeurilor care să fie convenabilă locuitorilor orașelor.

Totodată în cadrul întâlnirilor de lucru reiese faptul că este necesară o informare a publicului referitoare la colectarea selectivă și protecția mediului.

7.7.5. GESTIONARE DEȘURI BIODEGRADABILE

Deșeurile biodegradabile sunt deșuri care suferă descompuneri anaerobe sau aerobe, cum ar fi deșeurile alimentare sau de grădină, hârtia și cartonul.

La nivel național, pentru tratarea deșeurilor municipale biodegradabile, principala metodă utilizată este compostarea.

În cazul județelor Bacău, Botoșani, Neamț, Suceava și Vaslui nu sunt construite facilități pentru compostarea deșeurilor biodegradabile. Mediul rural se diferențiază de mediul urban prin posibilitatea de a practica în mod tradițional compostarea individuală prin utilizarea deșeurilor biodegradabile din gospodărie în amestec cu gunoierul de grajd.

În județul Iași, tratarea deșeurilor biodegradabile se face în stația de tratare mecano-biologică pentru deșeurile reziduale și în stația de compostare pentru deșeurile organice; ambele instalații se afla pe același amplasament cu depozitul Țuțora, în cadrul Centrului de Management Integrat al Deșeurilor³⁵.

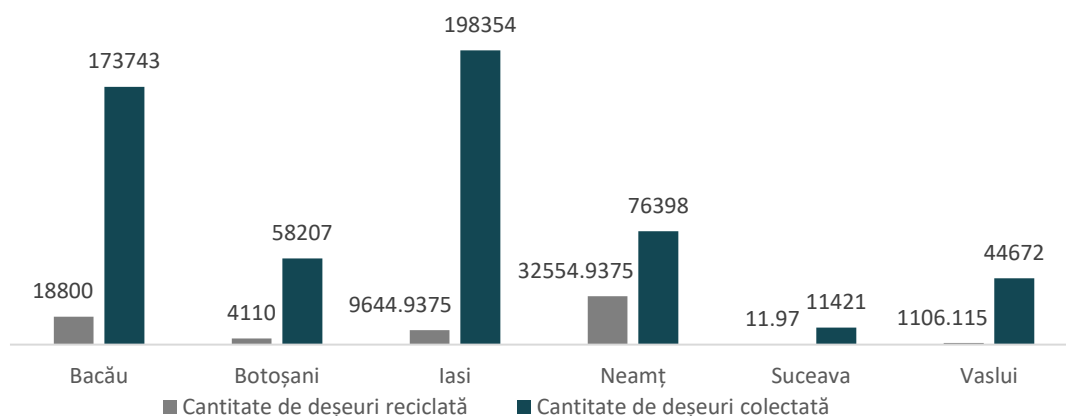
În urma consultărilor actorilor regionali, în special în județul Neamț, se menționează ca fracția umedă reprezintă una problemele majore.

În mediul rural, gestionarea deșeurilor biodegradabile este mai facilă datorită faptului că locuitorii pot compostă deșeurile ude.

³⁵ Raport privind starea mediului la nivel județean în Regiunea Nord-Est 2017

7.7.6. SITUAȚIA RECICLĂRII DEȘEURILOR

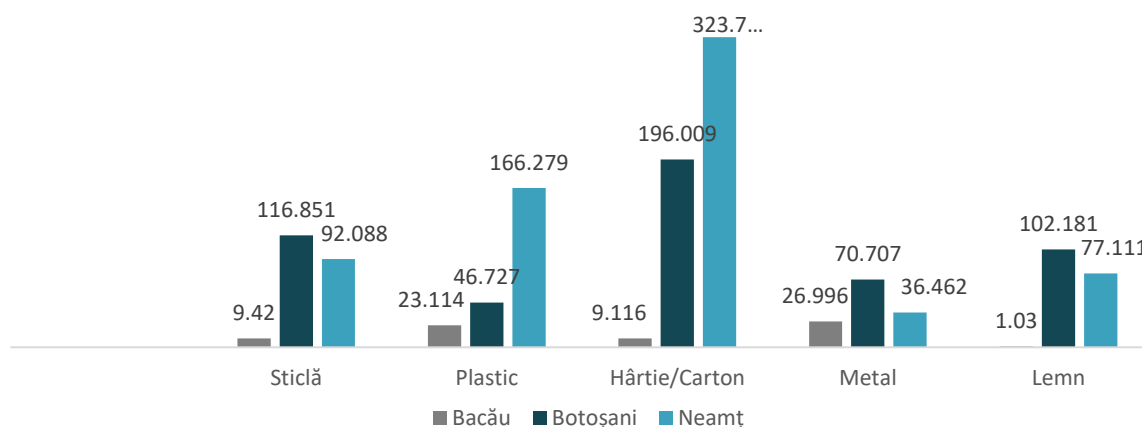
FIGURĂ 244 – SITUAȚIA COMPARATIVĂ A CANTITĂȚII DE DEȘEURI RECICLATE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2016

Sursa: Raport privind starea mediului la nivel județean Regiunea Nord-Est 2017

Din graficul de mai jos se remarcă o problemă în ceea ce privește procentul de deșeuri reciclate în raport cu deșeurile colectate la nivelul întregii Regiunii Nord-Est, în special în județul Bacău:

FIGURĂ 245 – SITUAȚIA COMPARATIVĂ A TIPURILOR DE DEȘEURI RECICLATE SAU VALORIFICATE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2016

Sursa: Raport privind starea mediului la nivel județean Regiunea Nord-Est 2017

Pentru județele Iași, Suceava, Vaslui nu există date referitoare la cantitatea de deșeuri reciclată în Raportul privind starea mediului 2017

Se poate observa inclusiv faptul că în județul Neamț există gradul cel mai ridicat de reciclare sau valorificare a deșeurilor de tip plastic și carton, iar în județul Botoșani se înregistrează gradul cel mai ridicat de reciclare a lemnului și sticlei.

Lipsa unor facilități moderne de valorificare și reciclare a deșeurilor reprezintă un factor important pentru problema gestionării deșeurilor.

Consultarea actorilor regionali

În județul Neamț principala provocare identificată de Agenția pentru Protecție a Mediului, atât pentru mediul urban cât și rural, desemnarea unui operator economic de salubritate (pentru Zona 1), în vederea finalizării proiectului SMID.

În Regiunea Nord-Est există un număr ridicat de operatori economici colectori sau reciclatori ce operează, după cum urmează: în județul Bacău - SC BRONX EXIM SRL Bacău, SC ECOREC RECYCLING SRL Buhuși, SC BAMIROM GRUP SRL, SC GOOD LUCK INDUSTRY CO.LTD SRL Dărmănești, MV PALCOM SERV SRL, SC REMAT SA Bacău, în județul Botoșani - Direcția Servicii Publice Dorohoi, Urban Serv SA Botoșani, Damiena SRL Suceava, Predemet SA Podu Iloaie, Urban Serv SA Botoșani, Urban Serv SA Botoșani, Urban Serv SA Botoșani, Damiena SRL Suceava, Damiena SRL Suceava, Diasil Service SRL, în județul Iași - SC FLEXAL IMPEX SRL IASI, S.C. 3P FRIGOGLASS S.R.L., S.C.GREENFIBER INTERNATIONAL SA BUZAU, SC RODUT PLAST SRL RADUCANENI, în județul Neamț - SC PETROCART SA, SC UNIPACK SRL, SC BERTRAM SRL, SC FIBRATUS ECO WOOL SA, SC COSTINEL GISCOM SRL, SC LEDIM COM SRL, în județul Suceava - CLEAN RECYCLE S.A., ECO – X S.A., ECOLOGIC 3R S.A., ECOPIM RECYCLING S.A., ECOLOGIC 3R AMBALAJE S.A., ECOROM AMBALAJE S.A., ECOSMART UNION S.A., FEPRA INTERNATIONAL S.A, FEPRA INTERNATIONAL S.A, FINANCIAR RECYCLING S.A., GREENPOINT MANAGEMENT S.A., GREEN RESOURCES MANAGEMENT S.A., NEXT ECO RECYCLING S.A., ROM PACK MANAGEMENT S.A., SOTA GRUP 21 S.A..

Se poate observa o disparitate între mediul urban și mediul rural în funcție și tipurile de consum ale locuitorilor, cât și în funcție de dezvoltarea economică și puterea de cumpărare.

Așadar, cantitatea de deșuri produsă și nereciclabilă este ceva mai ridicată în mediul urban din cauza tipurilor de consum și de producție. Numărul mai mare de produse care intră pe piață reprezintă o altă provocare. Schimbările demografice, precum creșterea numărului de gospodării alcătuite dintr-o singură persoană, afectează, de asemenea, cantitatea de deșuri pe care aceștia le generează, ca exemplu este ambalarea produselor necesare în pachete mai mici pentru o singură persoană față de produsele cumpărate în gospodăriile cu mai multe persoane.

Gradul scăzut de reciclare atât în mediul urban, cât și în mediul rural reprezintă un pericol pentru mediu din mai multe cauze. În primul rând din cauza deșeurilor de deșuri ce sunt considerate a fi o metodă de ultimă instanță în ierarhia referitoare la deșuri, acestea eliberează metan, un gaz foarte puternic, care este asociat cu schimbările climatice. Acesta este produs în special prin intermediul deșeurilor biodegradabile, într-un mod problematic aceste tipuri de deșuri pot contamina solul și apa.

În al doilea rând, transportarea deșeurilor și tratarea acestora afectează în mod negativ calitatea aerului fiindcă se eliberează în atmosferă dioxid de carbon, cel mai prevalent gaz de seră, dar și poluanți ai aerului, inclusiv particule.

7.7.7. ILUMINAT PUBLIC

Consultarea actorilor regionali

În ceea ce privește iluminatul public, percepția generală înregistrată la nivelul sondajului derulat indică un nivel mulțumitor legat de nivelul de deservire al acestui tip de infrastructură, punctajul obținut fiind de 2,53 (unde 1 reprezintă un nivel foarte ridicat de satisfacție și 5 un nivel foarte scăzut de satisfacție).

Analizând situația separat în mediul urban și în mediul rural, s-a remarcat faptul că din nou în mediul rural există probleme mai mari. Totuși, deși situația în mediul urban este în general mulțumitoare, județul Suceava semnalează probleme destul de mari (punctaj de 3 din 5). De asemenea, județul Suceava manifestă răspunsuri negative inclusiv în mediul rural (punctaj de 4,5), probleme mari fiind sesizate și în județele Botoșani și Neamț (3,5 puncte fiecare) și în județul Bacău (3 puncte). În schimb, populația din mediul rural de pe teritoriul județelor Iași și Vaslui a oferit răspunsuri preponderent pozitive (punctaj de 2,5 și 2). Dintre categoriile de actori care au răspuns la chestionare, se remarcă o diferență foarte vizibilă

Între respondenții ce reprezintă Autoritățile Publice Județene, care percep nivelul de deservire al iluminatului public ca fiind o mare problemă (3,3 puncte din 5), și între respondenții care reprezintă Autoritățile Publice Locale, care au o părere mult mai bună (1,89 puncte din 5).

7.7.8. INFRASTRUCTURA DE TELECOMUNICAȚII

În ceea ce privește analiza infrastructurii de internet, a fost luat în calcul raportul realizat de Banca Mondială – Raportul privind tipologiile de comunități/zone geografice și opțiunile pentru intervenții investiționale în rețele broadband și NGN. Rețeaua broadband reprezintă infrastructura necesară pentru asigurarea serviciilor de internet de mare viteză, iar rețeaua NGN (Next Generation Network) este o rețea bazată pe transfer de pachete capabilă să asigure suport pentru o gamă largă de servicii (de telecomunicații) și să utilizeze multiple tehnologii de transport de bandă largă cu asigurarea unui nivel adecvat de calitate a serviciilor³⁶.

La nivel național, România este caracterizată de un nivel sporit în ceea ce privește disparitățile între regiunile de dezvoltare. Dintre toate cele 8 regiuni, Regiunea Nord-Est este printre cele două, alături de Regiunea Sud, care se află într-o situație mult mai nefavorabilă în ceea ce privește aproape toți indicatorii socio-economici. La nivelul regiunii, îndeosebi zonele rurale sunt cele mai dezavantajate, dovedindu-se ipoteza conform căreia, cu cât proporția populației rurale este mai mare, cu atât este mai accentuat nivelul de sărăcie.

De altfel, un studiu recent al Comisiei Europene a dovedit faptul că decalajul dintre mediul urban și cel rural este mai pronunțat în România decât în alte țări din Europa Occidentală³⁷.

Pornind de la informațiile prezentate în raportul elaborat de Banca Mondială, în cadrul acestuia au fost definite trei tipuri de zone cu acces la rețea NGN: albe, gri și negre. Caracteristicile acestora variază după cum urmează:

- Zonele albe NGN – acestea sunt unități SIRUTA (sate) atât din mediul urban cât și din mediul rural care nu beneficiază de rețele de buclă locală (circuit fizic între punctul terminal al rețelei aflat la punctul de prezență al abonatului și repartitorul principal dintr-o rețea publică de comunicații³⁸) și nici de conexiuni backhaul (segment de rețea care asigură transportul traficului de la/către primul punct semnificativ de agregare/rutare din rețeaua corespunzătoare de acces spre/dinspre o rețea de transmisiuni de mare capacitate de la nivel național aflată pe nivelul maxim ierarhic instalat în cadrul rețelei unui operator care leagă diverse noduri importante de trafic³⁹) pentru comunicații cu o viteză de download de minim 30 Mbps, respectiv nu sunt implicate nici în proiecte de dezvoltare de astfel de infrastructură din fonduri publice;
- Zonele gri NGN care includ două categorii:
 - Zonele AnuD (Acces-nu-Distribuție) – acestea sunt unități SIRUTA (sate) din mediul urban și rural, care au doar rețele de buclă locală pentru comunicații cu o viteză de download de minim 30 Mbps și care nu sunt implicate în proiecte de dezvoltare de astfel de infrastructură din fonduri publice;

³⁶ <https://www.comunicatii.gov.ro/wp-content/uploads/2016/02/Solutii-tehnice-faza-I.pdf>

³⁷ Bertolini, P., Montanari, M., Peragine, V., 2008, *Poverty and Social Inclusion in Rural Areas*. Direcția Generală a CE pentru Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Oportunități Egale Unitatea E2. Disponibil la: <http://www.google.ro/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&ved=0CDQQFjAA&url=http%3A%2F%2Fec.europa.eu%2Fsocial%2FblobServlet%3FdocId%3D2087%26langId%3Den&ei=IODqUvqaCYPgyAPXh4Fo&usg=AFQjCNH237dT1dD7GyMQ88Ce0c-0nyI5bg>.

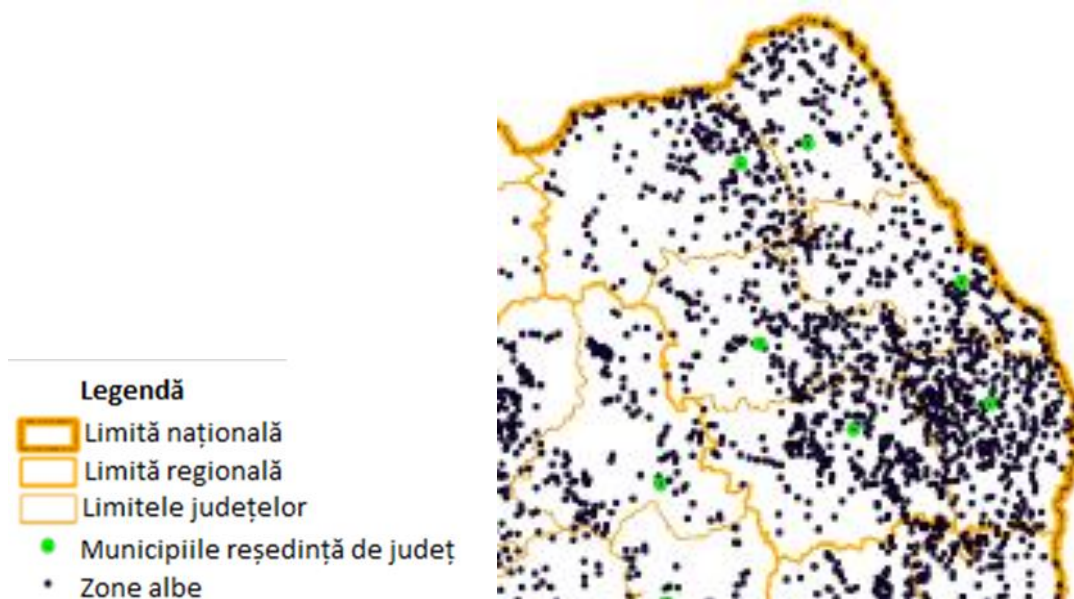
³⁸ <http://fonduri.mcsi.ro/?q=node/18>

³⁹ <https://lege5.ro/Gratuit/g4zdiobxgm/programul-pentru-implementarea-planului-national-de-dezvoltare-a-infrastructurii-ngn-next-generation-network-din-03062015>

- Zonele DnuA (Distribuție-nu-Acces) – acestea sunt unități SIRUTA (sate) din mediul urban și rural, care au doar conexiuni backhaul pentru comunicații cu o viteză de download de minim 30 Mbps și care nu sunt implicate în proiecte de dezvoltare de astfel de infrastructură din fonduri publice;
- Zonele negre NGN – toate unitățile SIRUTA (sate) din mediul urban și din mediul rural care nu sunt nici zone albe NGN, nici zone negre NGN; acestea includ și satele implicate în proiecte de dezvoltare a infrastructurii, astfel că se află în poziția de a beneficia de rețele de buclă locală și/sau de conexiuni backhaul pentru comunicații cu o viteză de download de minim 30 Mbps.

La nivel național, se înregistrează un număr foarte mare de sate albe NGN, din care o proporție semnificativă sunt reprezentate de spații albe (nu există rețele și nici operatori). Astfel, o mare parte din localitățile albe NGN (inclusiv sate albe) se regăsesc în doar șapte județe, printre care se află și Vaslui, Bacău și Iași.

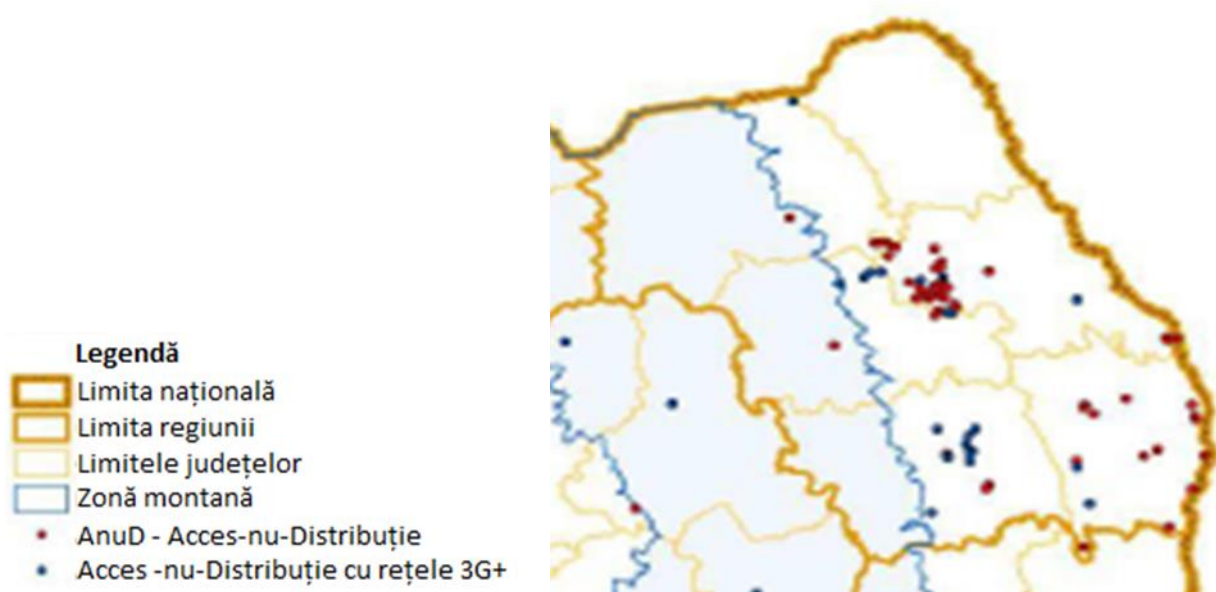
FIGURĂ 246 – TOATE ZONELE ALBE NGN (ALBE SAU ALBE NGN, CU SAU FĂRĂ REȚELE 3G+) ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015

Sursa: Calculele Băncii Mondiale utilizând ANCOM.v1 (2015)

Harta de mai sus prezintă situația satelor albe NGN la nivel național din anul 2015. Regiunea Nord-Est concentrează cele mai multe sate de acest tip (21%) în județele Vaslui și Bacău, fiind regiunea cu cel mai scăzut grad de urbanizare. Aceste județe se numără printre cele în cadrul cărora procesul de dezvoltare broadband este cel mai lent din țară.

FIGURĂ 247 – DISTRIBUȚIA SATELOR GRI NGN CU ACCES-NU-DISTRIBUȚIE (ANUD) (CU SAU FĂRĂ REȚELE 3G+) ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015

Sursa: Calculele Băncii Mondiale utilizând ANCOM.v1 (2015)

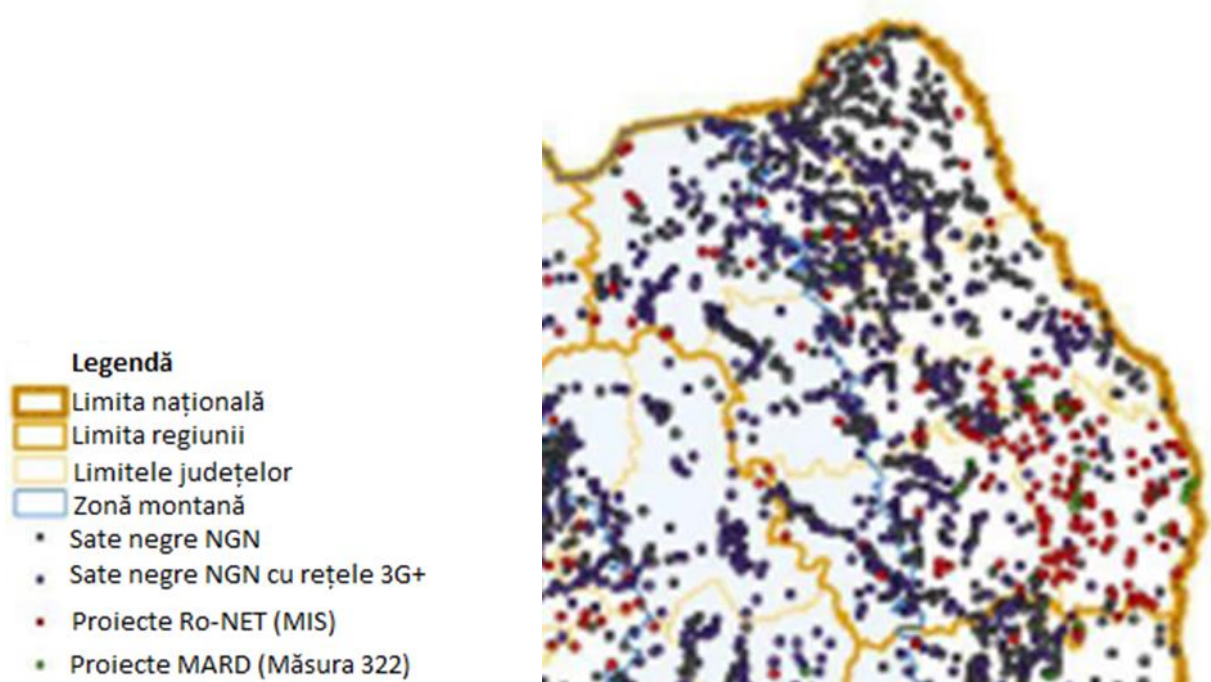
FIGURĂ 248 – DISTRIBUȚIA SATELOR GRI NGN CU DISTRIBUȚIE-NU-ACCES (DNUA) (CU SAU FĂRĂ REȚELE 3G+) ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015

Sursa: Calculele Băncii Mondiale utilizând ANCOM.v1 (2015)

Situația satelor gri de la nivelul anului 2015 relevă faptul că acestea sunt mai puține și tind să fie foarte concentrate teritorial. Județele Iași, Vaslui și Bacău contribuie la procentul total de 65% al satelor gri (de tipul AnuD și DnuA) alături de alte șase județe (Buzău, Prahova, Călărași, Dâmbovița, Caraș-Severin și Timiș). La nivel regional, 70% dintre toate satele gri AnuD fără 3G+ se află atât în Regiunea Nord-Est, cât și în Regiunile Sud-Est și Sud-Muntenia, iar aproximativ trei sferturi din satele gri AnuD cu rețele 3G+ se află, de asemenea, pe teritoriul atât al Regiunii Nord-Est, cât și pe cel al Regiunilor Sud-Muntenia și Vest. Pe de altă parte, 46% dintre satele gri DnuA se află în doar trei județe, dintre care unul aparține de Regiunea Nord-Est (Suceava, alături de Prahova și Sălaj).

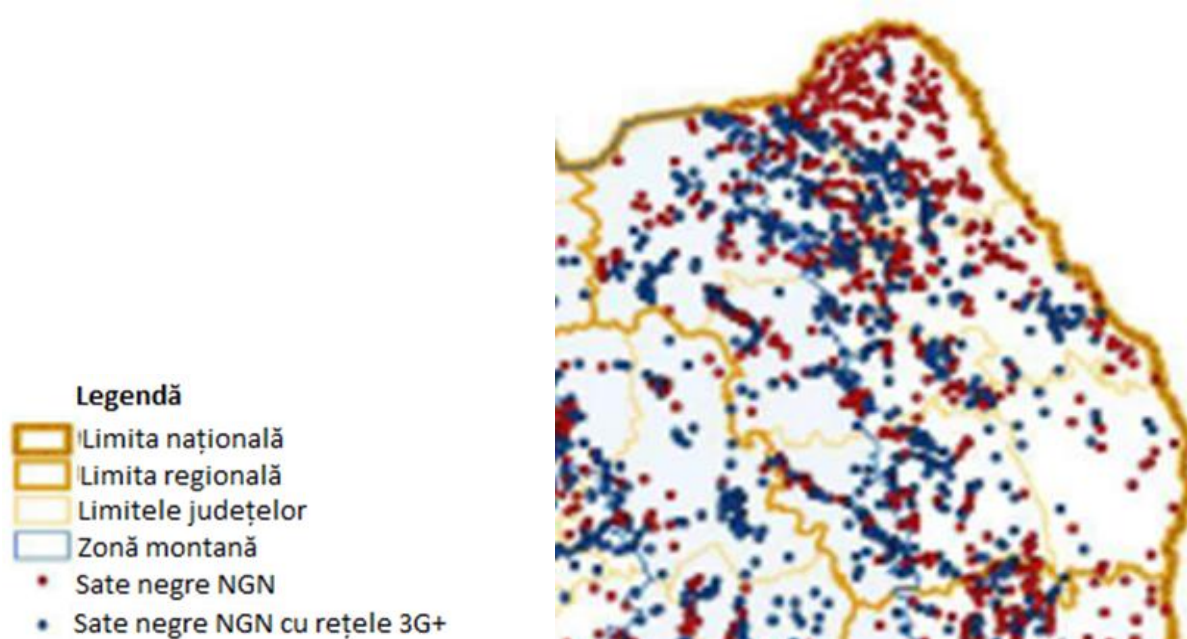
FIGURĂ 249 – DISTRIBUȚIA SATELOR NEGRE NGN - REȚELE EXISTENTE DE 30 MBPS (CU SAU FĂRĂ REȚELE 3G+) ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015

Sursa: Calculele Băncii Mondiale utilizând ANCOM.v1 (2015)

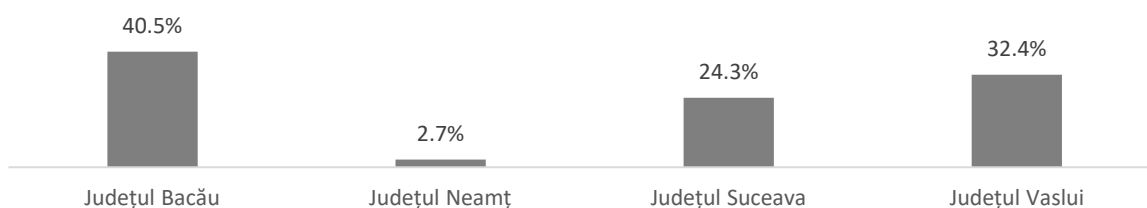
Harta de mai sus ilustrează satele negre NGN, cele mai multe dintre acestea (37%) concentrându-se pe teritoriul a șapte județe, printre care și Suceava din Regiunea Nord-Est (alături de Argeș, Dâmbovița, Vâlcea, Gorj, Bihor și Mureș). Acestea reprezintă, de asemenea, și satele cu cele mai dezvoltate servicii broadband. În afara acestora, merită enumerate și altele cu performanțe similare, dintre care din Regiunea Nord-Est menționăm județul Botoșani. La nivelul anului 2017, în Regiunea Nord-Est mai există sate albe NGN doar la nivelul județelor Bacău, Neamț, Suceava și Vaslui.

FIGURĂ 250 – TOATE ZONELE NEGRE NGN (REȚEA BRADBAND FIXĂ DE 30+ MBPS, REȚELE EXISTENTE SAU PARTE A UNOR PROIECTE ÎN CURS, CU SAU FĂRĂ REȚELE 3G+) ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2015

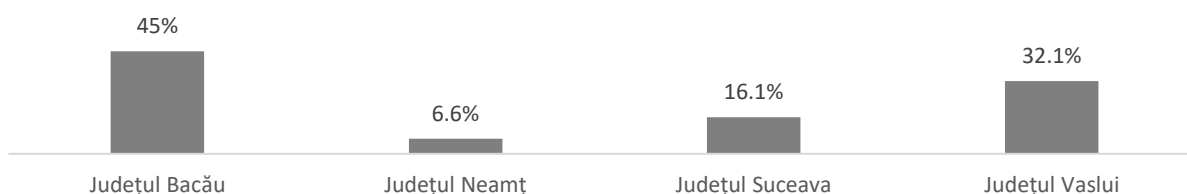

Sursa: Calculele Băncii Mondiale utilizând ANCOM.v1 (2015)

FIGURĂ 251 – UAT-URI DIN REGIUNEA NORD-EST CARE NU BENEFICIAZĂ DE REȚELE DE BUCLĂ LOCALĂ, 2017

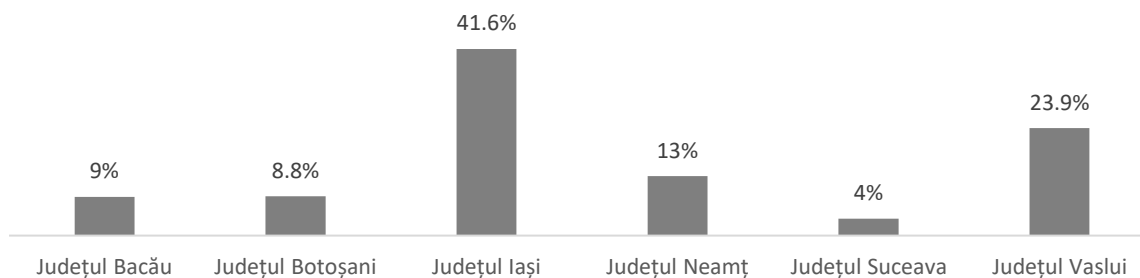

FIGURĂ 252 – GOSPODĂRII DIN REGIUNEA NORD-EST CARE NU BENEFICIAZĂ DE REȚELE DE BUCLĂ LOCALĂ, 2017

Sursa: http://media.hotnews.ro/media_server1/document-2018-01-18-22233832-0-zone-albe-ngn-1-noiembrie-2017.ods

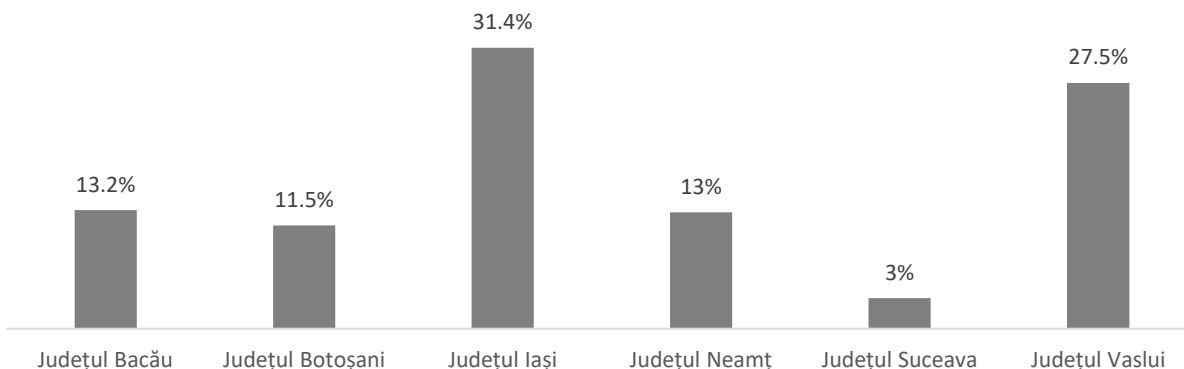
FIGURĂ 253 – GOSPODĂRII DIN REGIUNEA NORD-EST CARE BENEFICIAZĂ DE REȚELE DE BUCLĂ LOCALĂ, 2017

Sursa: http://media.hotnews.ro/media_server1/document-2018-01-18-22233832-0-zone-albe-ngn-1-noiembrie-2017.ods

În total, în toate cele 4 județe menționate există 37 de astfel de UAT-uri (5.3% din totalul regiunii) care în care se regăsesc 2,237 de astfel de gospodării (2.1% din totalul regiunii). Județul Bacău este cel cu cele mai multe UAT-uri/gospodării fără acces la rețele de buclă locală (la puncte fixe sau la puncte mobile) – 40.5% din totalul UAT-urilor din categoria satelor albe NGN, respectiv 45% din totalul gospodăriilor din această categorie. Județul cu cea mai favorabilă situație prin comparație cu celelalte trei este Neamț, care înregistrează un procent de 2.7% asociat UAT-urilor din totalul acestora asociate categoriei satelor albe NGN, și un procent de 6.6% în ceea ce privește raportarea la numărul total al gospodăriilor.

FIGURĂ 254 – UAT-URI DIN REGIUNEA NORD-EST CARE BENEFICIAZĂ DE REȚELE DE BUCLĂ LOCALĂ, 2017

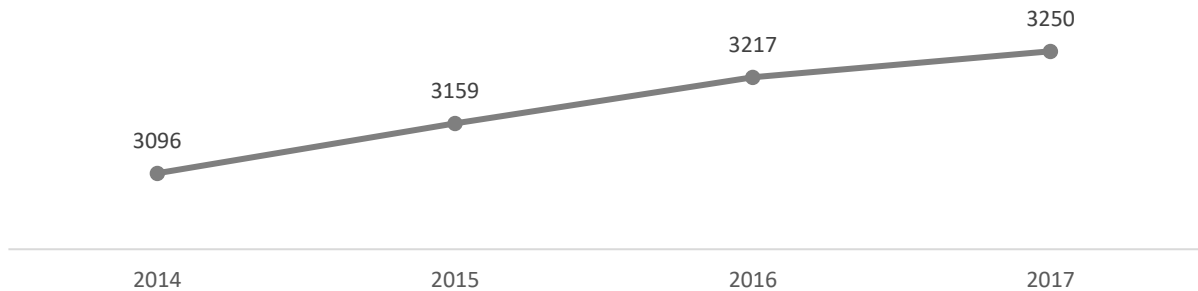

Sursa: http://media.hotnews.ro/media_server1/document-2018-01-18-22233832-0-zone-albe-ngn-1-noiembrie-2017.ods

Pe de altă parte, se observă faptul că există rețele de buclă locală fie la puncte fixe, fie la puncte mobile în toate județele regiunii. În total acestea sunt reprezentate de un procent de 58.5% din totalul UAT-urilor de la nivelul regiunii și de un procent de 75.6% din procentul gospodăriilor. Județul care concentrează cele mai multe UAT-uri/gospodării cu acest tip de infrastructură este Iași (31.4% UAT-uri din totalul acestora care beneficiază de infrastructura de rețea de buclă locală, respectiv 41.6% din totalul gospodăriilor de acest tip). La polul opus, cu cele mai puține UAT-uri (3%), respectiv cele mai puține gospodării (4%) este județul Suceava.

7.8. SPAȚII VERZI

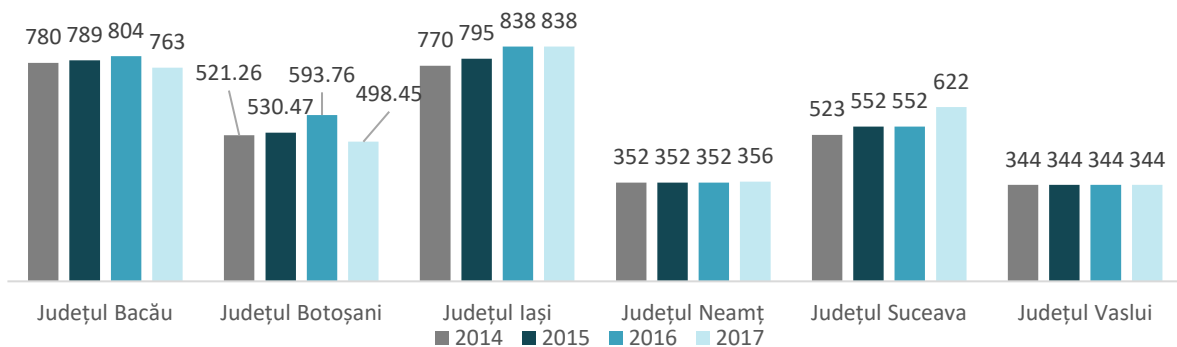
FIGURĂ 255 – EVOLUȚIA SPAȚIILOR VERZI ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, HA

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

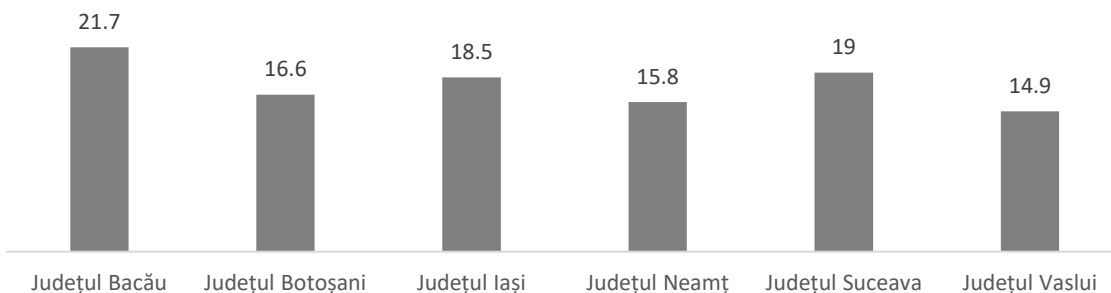
Se observă faptul că în perioada 2014 – 2017, suprafața spațiilor verzi (reprezentând totalitatea terenurilor de tipul parcuri, grădini publice sau scuaruri publice, parcele cu pomi și flori, păduri, cimitire, terenurile bazelor și amenajărilor sportive în cadrul perimetrelor construibile ale localităților) a înregistrat o creștere de 4,9%, creșterile fiind observate de la un an la altul.

FIGURĂ 256 – EVOLUȚIA SPAȚIILOR VERZI, PE JUDEȚE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2014 – 2017, HA

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

FIGURĂ 257 – SUPRAFAȚA SPAȚIILOR VERZI PE CAP DE LOCUITOR ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017, M2/LOCUIITOR

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS & Raportul privind starea mediului pentru anul 2017 (APM Botoșani) – în cazul județului Botoșani

Analizând situația spațiilor verzi din mediul urban la nivel de județ, în afara județului Vaslui, unde suprafața a rămas la o valoare constantă pentru intervalul de referință 2014 – 2017, doar două județe au înregistrat o scădere, și anume Bacău, de 2,2%, respectiv Botoșani, de 4%. Cea mai mare creștere se remarcă în cadrul județului Suceava (18,9%), județul Iași înregistrează o creștere de 8,8%, iar județul Neamț de 1,1%.

La nivelul anului 2017, suprafața de spații verzi pe cap de locuitor înregistrează cea mai sporită valoare în județul Bacău (21,7 m²/locuitor), iar cea mai scăzută în județul Vaslui (14,9 m²/locuitor). Pentru celelalte județe, valorile sunt următoarele: 19 m²/locuitor în județul Suceava, 18,5 m²/locuitor în județul Iași, 16,6 m²/locuitor în județul Botoșani, respectiv 15,8 m²/locuitor în județul Neamț.

7.9. CULTURA – AGREMENT

7.9.1. PEISAJUL CULTURAL AL REGIUNII NORD-EST

Peisajul cultural al Regiunii Nord-Est este unul divers și valoros, fiind reprezentat atât de numeroase elemente de patrimoniu antropic material și imaterial, cât și de o infrastructură culturală bogată. Cu toate acestea, la nivelul regiunii se întâlnesc de multe ori diferențe majore în ceea ce privește nivelul de dotare, pe de-o parte între județele componente, iar pe de altă parte între mediul urban și rural.

PATRIMONIUL ANTROPIC MATERIAL

Din categoria patrimoniului antropic material, monumentele istorice sunt principalele resurse care conturează areale mai extinse sau concentrări mai specifice cu o valoare cultural-istorică importantă. În acest context, primul aspect care trebuie menționat este faptul că Regiunea Nord-Est se remarcă inclusiv la nivel internațional prin patrimoniul său istoric valoros, 8 lăcașe de cult din nordul Moldovei alcătuind unul dintre cele 7 areale din România ce cuprind obiective de interes mondial, incluse în patrimoniul UNESCO. Toate aceste obiective (Mănăstirile Voroneț, Humor, Moldovița, Probota, Sfântul Ioan cel Nou și Sucevița, precum și Bisericile Pătrăuți și Arbore) se concentrează în Județul Suceava.

În același timp, numeroase localități atât din mediul urban, cât și din mediul rural, din județele Regiunii Nord-Est sunt încadrate în categoria unităților administrativ teritoriale cu concentrare foarte mare a patrimoniului construit cu valoare culturală de interes național, conform Legii nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național – Secțiunea a III-a – Zone protejate, Anexa Nr. III.

- În Județul Bacău sunt amintite Municipiile Bacău și Onești, Orașele Comănești, Moinești și Târgu Ocna și Comunele Bârsănești, Berești-Tazlău, Berzunți, Bogdănești, Cașin, Căiuți, Corbasca, Gura Văii, Horgești, Livezi, Mărgineni, Negri, Nicolae Bălcescu, Poduri, Sănduleni, Săucești, Ștefan cel Mare, Târgu Trotuș și Traian.;
- Din Județul Botoșani sunt incluse în această listă Municipiile Botoșani și Dorohoi și Comunele Bălușeni, Brăești, Bucecea, Corni, Curtești, Frumușica, Leorda, Mihai Eminescu, Mitoc, Ripiceni, Văculești, Vârfu Câmpului și Vlădeni;
- Județul Iași este reprezentat de Municipiile Iași și Pașcani, Orașele Hârlău și Târgu Frumos și Comunele Bărnova, Ciurea, Cotnari, Cucuteni, Deleni, Dobrovăț, Dumești, Heleșteni, Lețcani, Miroslava, Miroslovești, Ruginoasa și Strunga;
- UAT-urile cu concentrare foarte mare a patrimoniului construit de interes național din Județul Neamț sunt Municipiile Piatra Neamț și Roman, Orașul Târgu Neamț și Comunele Agapia, Bălțătești, Bârgăuani, Bodești, Borlești Crăcăoani, Dobreni, Dragomirești, Fărcașa, Girov, Grumăzești, Pângărați, Piatra Șoimului, Războieni, Roznov, Sagna, Săvinești, Ștefan cel Mare, Tazlău, Vânători-Neamț, Viișoara și Zănești;
- Județul Suceava este și el foarte bine reprezentat de Municipiile Suceava, Câmpulung Moldovenesc, Fălticeni și Rădăuți, Orașele Gura Humorului, Siret, Solca, Vatra Dornei și Comunele Arbore, Baia, Bălcăuți, Botoșana, Breaza, Broșteni, Cacica, Cajvana, Calafindești, Dărmănești, Dolhasca, Dolhești, Drăgușeni, Milișăuți, Grămești, Grănicești, Horodnic, Marginea, Mănăstirea Humorului, Mitocu Dragomirnei, Moldovița, Pătrăuți, Preutești, Putna, Râșca, Satu Mare, Slatina, Sucevița, Șcheia, Todirești, Udești, Valea Moldovei, Vatra Moldoviței, Volovăț și Vulturești;
- Din Județul Vaslui sunt incluse în această listă Municipiile Vaslui, Bârlad și Huși și Comunele Arsura, Bogdana, Boțești, Bunești-Averești, Codăești, Duda-Epureni, Gherghești, Lipovăț, Poienești, Puiești, Solești, Ștefan cel Mare și Tanacu.

După cum se poate observa în figura următoare, Regiunea Nord-Est este, per ansamblu, o regiune cu o bogată valoare culturală de interes național, remarcându-se printre arealele cu o concentrare ridicată a patrimoniului construit. Cu toate acestea, în cadrul regiunii există și areale întinse cu o concentrare redusă sau medie a acestor obiective, cum este cazul în special al Județelor Vaslui și Botoșani. Lista completă a monumentelor istorice de valoare națională excepțională identificate în Regiunea Nord-Est poate fi consultată în anexa acestui capitol.

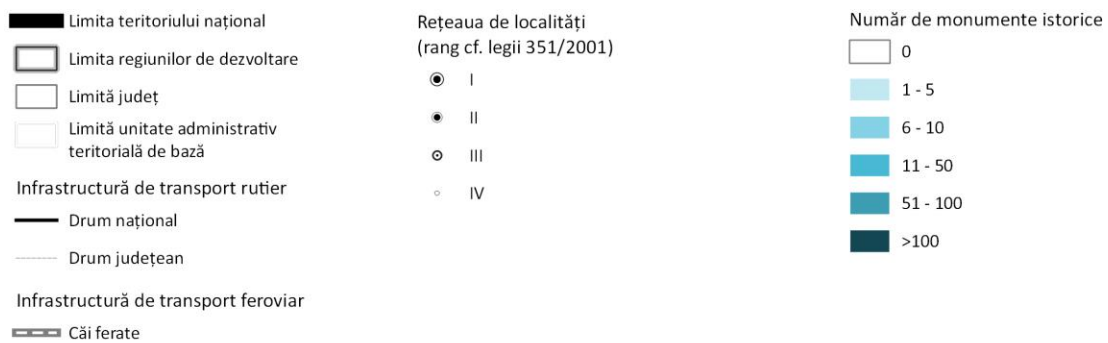
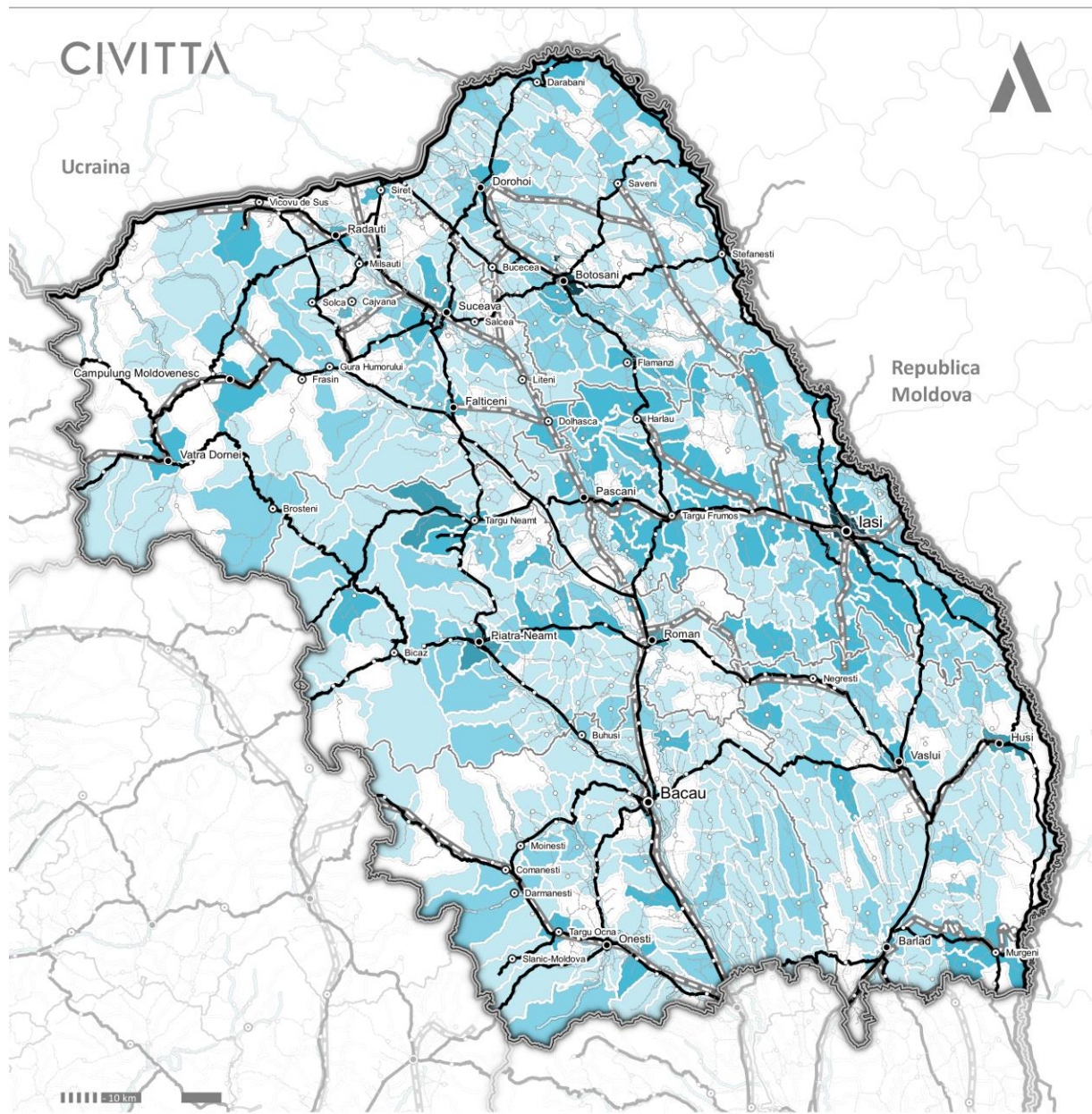
FIGURĂ 258 – CONCENTRAREA ÎN TERITORIUL A PATRIMONIULUI CONSTRUIT CU VALOARE CULTURALĂ DE INTERES NAȚIONAL

Sursa: Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național – Secțiunea a III-a – Zone protejate, Anexa Nr. III

Pe lângă acestea, Regiunea Nord-Est se bucură de prezența unui bogat patrimoniu istoric de interes național și local, însumând peste 4,000 de monumente istorice. În cadrul regiunii, Județul Iași se remarcă prin al treilea cel mai mare număr de monumente la nivel național (1,634 de monumente, după București – 2,651 și Cluj – 1,791), în timp ce cele mai scăzute valori se înregistrează în Județul Bacău (366 de monumente) și Județul Vaslui (438 de monumente). Din punct de vedere al distribuției urban-rural, cele mai multe monumente se regăsesc în mediul rural (2,514 monumente), însă când vine vorba despre concentrarea acestora la nivel de UAT-uri, diverse municipii, orașe și comune se află în fruntea clasamentului în fiecare județ. Distribuția monumentelor istorice din Regiunea Nord-Est pe Unități Administrative Teritoriale și pe categorii poate fi consultată în anexa aferentă acestui capitol. Mai mult, la nivel teritorial, se remarcă Județul Iași cu cel mai mare număr de unități administrativ teritoriale cu o valoare relativ ridicată a totalului monumentelor istorice, atât în mediul rural, cât și în mediul urban. La polul opus, în Județele Bacău, Suceava și Vaslui se observă o pondere mai ridicată a unităților administrativ teritoriale în care nu se regăsește niciun monument istoric.

FIGURĂ 259 – DISTRIBUȚIA NUMĂRULUI DE MONUMENTE ISTORICE DIN REGIUNEA NORD-EST, 2015

Sursa: Lista monumentelor istorice din anul 2015

PATRIMONIUL ANTROPIC IMATERIAL

În ceea ce privește patrimoniul imaterial, Regiunea Nord-Est se remarcă printr-un bogat capital de resurse, fiind una dintre cele mai valoroase zone ale țării din acest punct de vedere. De la datinile și obiceiurile tradiționale din Bucovina, arhitectura tradițională, costumele populare, meșteșugurile locale sau centrele etnografice la gastronomia locală și tradiția vinurilor sau chiar la moștenirea literară a unora dintre scriitorii de renume românești care s-au născut aici, toate acestea conturează o identitate puternică, de notorietate la nivel național.

În acest context, Județul Suceava prezintă cea mai mare concentrare la nivel regional de elemente valoroase de patrimoniu imaterial, acesta suprapunându-se în cea mai mare parte cu amprenta regiunii istorice Bucovina pe teritoriul României. Se conturează astfel numeroase zone etnografice precum Suceava, Humor, Câmpulung Moldovenesc, Vatra Dornei, Rădăuți sau Fălticeni⁴⁰. În Județul Suceava, folclorul și istoria locală se păstrează pe de-o parte în mediul rural, când vine vorba despre arhitectura tradițională, portul popular, obiceiurile populare sau meșteșugurile tradiționale precum prelucrarea lemnului, olăritul, țesutul și încondeierea și închistrarea ouălor, tradiții care se regăsesc în localități rurale cum ar fi Ciocănești, Fundu Moldovei, Pojorâta, Sadova, Vama, Vicovu de Jos, Bilca, Marginea, Moldova-Sulița, Breaza, Mănăstirea Humorului, Ostra, Pleșa, Poiana Micului, Cacica, Sucevița, Straja, Sadova, Cârlibaba, Capu Codrului, Păltinoasa, Pârteștii de Sus, Stulpicani, Vatra Moldovei, Dorna Căndrenilor, Panaci, Voievodeasa, Corlata, Frumosu, Iacobeni, Grănicești, Brodina sau Ulma. De altfel, așezările rurale din Județul Suceava sunt considerate exemple de bună practică la nivel regional pentru conservarea și promovarea arhitecturii tradiționale. Acesta este cazul comunei Ciocănești unde se folosește arhitectura tradițională în construcția de locuințe sau comuna Horodnicu de Sus, unde s-a practicat lotizarea unei suprafețe mari de teren, iar loturile se concesionează pentru construirea de locuințe după 4 proiecte de arhitectură tradițională. Pe de altă parte, etnografia și folclorul local sunt prezente și în mediul urban în special prin festivalurile și manifestările etno-folclorice, precum Festivalul obiceiurilor de iarnă de la Suceava, Târgul de Paște de la Gura Humorului, Festivalul național al datinilor și obiceiurilor de iarnă de la Vatra Dornei, Târgul meșterilor populari de la Muzeul Satului Bucovinean din Suceava, Festivalul „Șezătoarea” din Fălticeni etc. La acestea se adaugă numeroasele muzee și colecții etnografice din județ, cum ar fi Hanul Domnesc și Muzeul Satului Bucovinean din Suceava, Muzeul de Etnografie „Samuil și Eugenia Ionet” din Rădăuți, Muzeul Obiceiurilor Populare din Bucovina din Gura Humorului, Muzeul „Arta lemnului” și Colecția Etnografică „Ioan Țugui” din Câmpulung Moldovenesc, Muzeul de Etnografie din Vatra Dornei sau Galeria Oamenilor de Seamă din Fălticeni.

În Județul Bacău tezaurul etnografic și folcloric se păstrează în special în localități rurale precum Balcani, Brusturoasa, Fundu Răcăciuni, Berzunți, Prășești, Dofteana, Oituz, Agăș, Asău sau Poiana Sărată, unde se regăsesc centre etnografice, manifestări etno-folclorice sau tradiții și obiceiuri populare. La acestea se adaugă și reprezentările folclorului din mediul urban, care se materializează mai ales sub forma festivalurilor populare din Municipiile Bacău și Moinești.

În Județul Botoșani se evidențiază o serie de centre etnografice în mediul rural în localitățile Vorona, Tudora sau Ștefănești. La nivel județean, folclorul local mai este reprezentat prin festivalurile și târgurile populare din Municipiile Botoșani și Dorohoi, Orașele Flămânzi și Darabani sau Comunele Mihăileni, Ungureni, Hudești, George Enescu, Trușești, Havârna sau Stăuceni.

Județul Iași este mai curând un centru cultural decât un simbol al tradițiilor locale, principalele reprezentări ale folclorului județean și regional fiind prezente în Municipiul Iași unde se află Muzeul Etnografic al Moldovei de la Palatul Culturii și unde se organizează numeroase festivaluri, evenimente și activități pentru a promova tradițiile populare. Pe lângă acestea, un rol important îl are și tradiția vinului și viticulturii, aceasta fiind reprezentată la nivelul județului prin Muzeul „Viei și Vinului” din Orașul Hârlău sau prin Festivalul „La Vie” din comuna Bârnova.

În Județul Neamț principalele obiective dedicate etnografiei locale se regăsesc în mediul rural, în muzeele din satele Târpești și Lunca, la acestea adăugându-se și produsele de artă populară meșteșugărească

⁴⁰ Sursa: Planul Regional de Acțiune pentru Turism Nord-Est 2017-2023

realizate de Asociația Nemțeanca din Orașul Târgu Neamț. Pe lângă acestea, evenimentele dedicate tradițiilor și meșterilor populari sunt prezente și în Județul Neamț, atât în mediul urban, în Municipiul Piatra-Neamț și Orașul Târgu-Neamț, cât și în mediul rural în Comunele Bicz-Chei, Gârcina, Tupilați, Tazlău, Țimișești sau Agapia. Mai mult, în urma întâlnirilor de consultare cu actorii regionali a reieșit faptul că un potențial neexploatat și o resursă de dezvoltare locală pentru mediul rural este arhitectura tradițională. În județ fiind o situație specială deoarece aproape fiecare comună are un alt stil arhitectural.

Nu în ultimul rând, în Județul Vaslui, principalele centre etnografice se întâlnesc în mediul rural, în zona Valea Tutovei, iar mai punctual în localitățile Pădureni, Pogonești, Ivești, Brădești, Văleni sau Muntenii de Sus. În mediul urban cele mai reprezentative sunt târgurile și festivalurile populare din Municipiul Vaslui.

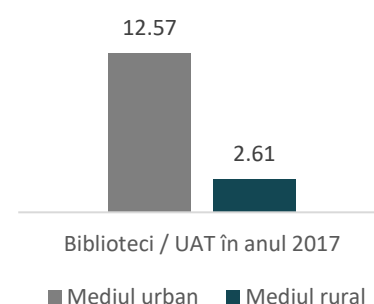
INFRASTRUCTURA CULTURALĂ

În ceea ce privește infrastructura culturală, Regiunea Nord-Est este caracterizată de o tendință generală de reducere a numărului de dotări de interes cultural în intervalul dintre anii 2015-2017. Cea mai mare concentrare de instituții culturale se află în Județul Iași, la polul opus aflându-se Județele Botoșani și Vaslui. Mai mult, aceste dotări se regăsesc cu precădere în principalele orașe din regiune, în timp ce, din punct de vedere teritorial, se întâlnesc comune în care există o singură dotare culturală sau nicio dotare. Grupări mai întinse de astfel de comune se remarcă cu precădere în Județul Vaslui.

Tendința de scădere a numărului total de facilități culturale se înregistrează pe fondul scăderii numărului de biblioteci din regiune, acestea fiind de altfel și dotările cele mai răspândite în Regiunea Nord-Est, la nivelul anului 2017 doar 3 comune nefiind deservite de astfel de instituții⁴¹. Chiar dacă numărul bibliotecilor este în scădere, tendința generală este mai redusă decât media la nivel național, de la o diferență de -3.8% în intervalul 2015-2017 la nivel regional, la o scădere de -5.1% în același interval în România. În acest context, Județul Iași se remarcă prin cel mai mare număr de biblioteci în anul 2017, la polul opus fiind Județul Vaslui. O diferență semnificativă se înregistrează la nivelul regiunii între media aferentă mediului urban, de 12.57 biblioteci/UAT, spre deosebire de cea din mediul rural de 2.61 biblioteci/UAT. Cu toate acestea, valoarea de peste 2 dotări din mediul rural este una favorabilă, în comparație cu alte tipologii de dotări.

TABEL 48 - EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE BIBLIOTECI ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2015-2017

	Biblioteci 2015	Biblioteci 2016	Biblioteci 2017	Evoluție 2015-2017
România	10111	9832	9594	-5.1%
Regiunea Nord-Est	1972	1949	1898	-3.8%
Județul Bacău	371	364	358	-3.5%
Județul Botoșani	268	260	256	-4.5%
Județul Iași	475	464	450	-5.3%
Județul Neamț	301	300	290	-3.7%
Județul Suceava	307	311	305	-0.7%
Județul Vaslui	250	250	239	-4.4%

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

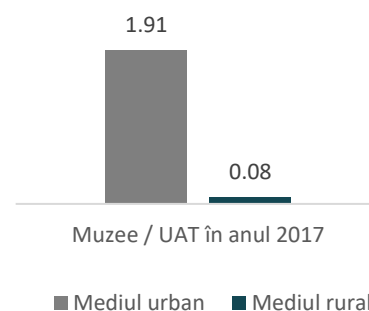
Pe lângă biblioteci, muzeele sunt următoarele cele mai numeroase dotări la nivel județean, fiind în același timp și printre cele mai importante obiective în promovarea identității regionale și naționale prin diversitatea și complexitatea colecțiilor pe care le prezintă. Acestea se încadrează în diverse tipologii precum case memoriale, muzee de istorie, muzee de artă, muzee de științe ale naturii, muzee etnografice sau alte muzee dedicate unor subiecte de interes la nivel regional. Din punct de vedere al distribuției teritoriale, cele mai multe muzee se regăsesc în Județele Neamț și Suceava, urmate de Județul Bacău, în timp ce cel mai redus număr se înregistrează în județul Botoșani. În același timp, se remarcă și de această

⁴¹ Sursa: Baza de date INS Tempo Online

dată o distribuție dezechilibrată între mediul urban și mediul rural, în special din punct de vedere al numărului mediu de muzee per UAT.

TABEL 49 - EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE MUZEE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2015-2017

	Muzee 2015	Muzee 2016	Muzee 2017	Evoluție 2015-2017
România	738	761	762	3.3%
Regiunea Nord-Est	127	128	127	0.0%
Județul Bacău	25	25	26	4.0%
Județul Botoșani	10	10	9	-10.0%
Județul Iași	24	25	24	0.0%
Județul Neamț	30	29	29	-3.3%
Județul Suceava	28	29	29	3.6%
Județul Vaslui	10	10	10	0.0%

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

O situație aparte se înregistrează în cazul instituțiilor de spectacole și al cinematografele care se regăsesc doar în mediul urban din Regiunea Nord-Est, cu precădere în municipiile reședință de județ. Dacă în primul caz numărul sălilor de spectacole a rămas relativ constant în intervalul dintre anii 2015-2017, totalul cinematografele a înregistrat în aceeași perioadă o creștere de 50% la nivel regional. Județele cu cel mai ridicat număr al instituțiilor de spectacole sunt Bacău, Botoșani și Iași, în timp ce cele mai multe cinematografe se întâlnesc în Județul Iași.

TABEL 50 - EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE INSTITUȚII DE SPECTACOLE ȘI DE CINEMATOGRAFE ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2015-2017

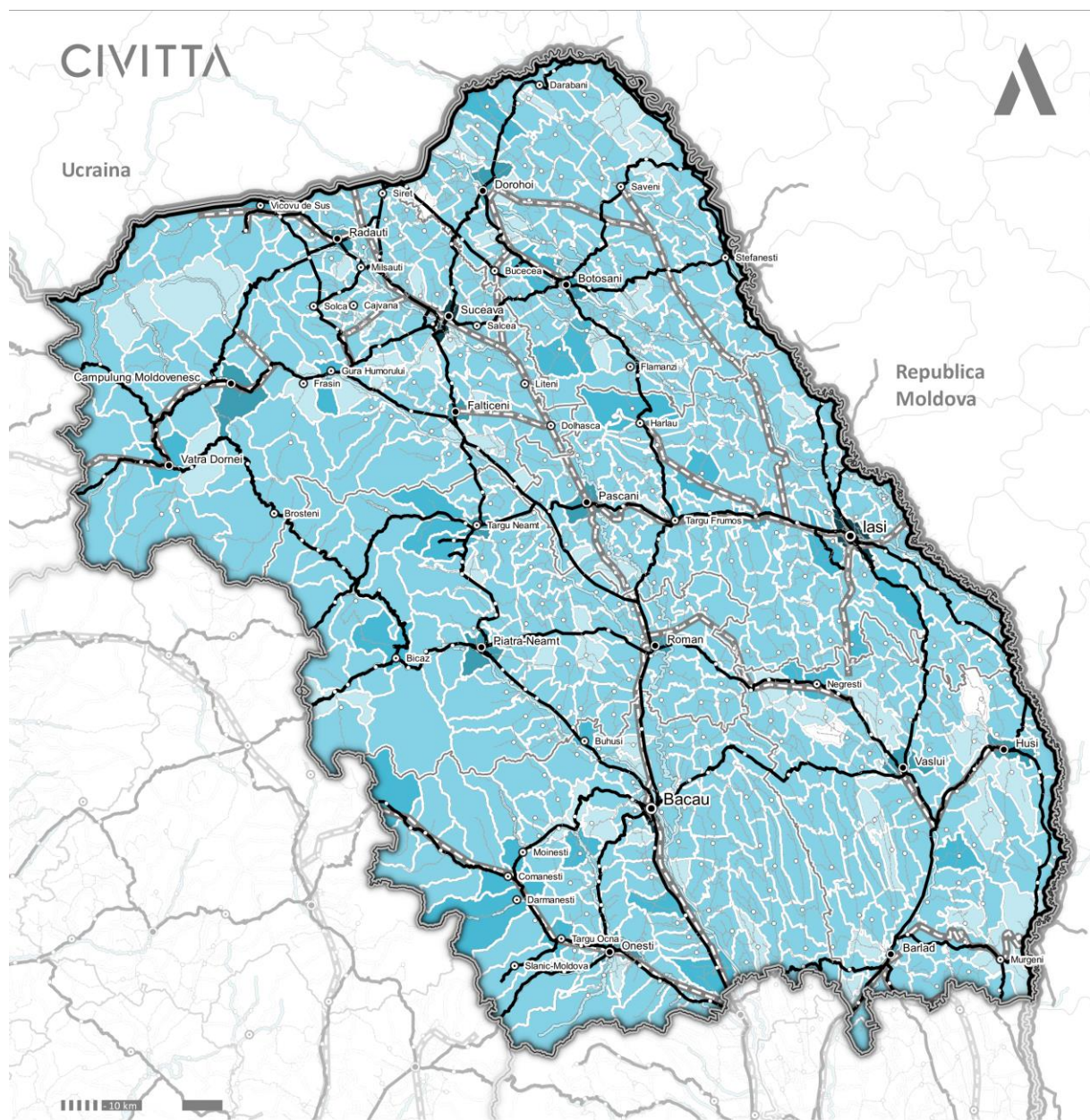
	Instituții de spectacole 2015	Instituții de spectacole 2016	Instituții de spectacole 2017	Evoluție 2015-2017
România	254	227	230	-9.4%
Regiunea Nord-Est	16	17	17	6.3%
Județul Bacău	4	4	4	0.0%
Județul Botoșani	4	4	4	0.0%
Județul Iași	4	4	4	0.0%
Județul Neamț	1	1	1	0.0%
Județul Suceava	2	3	3	50.0%
Județul Vaslui	1	1	1	0.0%
	Cinematografe 2015	Cinematografe 2016	Cinematografe 2017	Evoluție 2015-2017
România	81	91	89	9.9%
Regiunea Nord-Est	10	14	15	50.0%
Județul Bacău	2	2	2	0.0%
Județul Botoșani	2	3	3	50.0%
Județul Iași	3	3	4	33.3%
Județul Neamț	1	2	2	100.0%
Județul Suceava	1	2	2	100.0%
Județul Vaslui	1	2	2	100.0%

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

În mediul rural, pe lângă facilitățile menționate deja, oferta culturală este alcătuită în principal din cămine și centre culturale. În urma solicitărilor de date transmise către actorii relevanți din Regiunea Nord-Est, au fost colectate o serie de date cu privire la gradul de deservire al UAT-urilor rurale cu astfel de dotări. În lipsa unor răspunsuri din unele UAT-uri rurale din regiune, nu se pot formula analize cantitative pe acest

subiect, însă informațiile primite indică o distribuție relativ ridicată a dotărilor de tip cămin/centru cultural în comunele din Regiunea Nord-Est, acestea fiind uneori singurele facilități culturale existente sau alăturându-se bibliotecilor. Mai mult, o altă tendință generală remarcată se referă la necesitatea subliniată pentru realizarea de lucrări de construcție/extindere/modernizare/dotare a infrastructurii culturale.

FIGURĂ 260 – NUMĂRUL TOTAL AL DOTĂRILOR CULTURALE (MUZEE, BIBLIOTECI, INSTITUȚII DE SPECTACOLE) DIN REGIUNEA NORD-EST, 2017

- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier**
- Drum național
- Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar**
- Căi ferate

Rețeaua de localități
 (rang cf. legii 351/2001)

- I
- II
- III
- IV

Numărul total al dotărilor culturale
 în anul 2017 (muzee, biblioteci
 și instituții de spectacole)

- 0
- 1
- 2 - 5
- 6 - 10
- 11 - 50
- >50

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

Cu privire la peisajul cultural al Regiunii Nord-Est, sondajul de opinie aplicat actorilor regionali relevanți a reliefat o serie de aspecte importante care completează sau întăresc informațiile menționate anterior. Astfel, în primul rând, cele mai importante obiective de patrimoniu cultural identificate de participanții la chestionar cuprind:

Județul Bacău

Obiective importante la nivel județean: Ansamblul Curții Domnești și Biserica Precista, Colegiul Național Ferdinand I, Palatul Administrativ, Biserica Borzești, Casa George Enescu din Tescani.

Obiective din mediul urban: Casa Memorială „George Bacovia”, Biserica și situl arheologic „Sf. Nicolae”, Teatrul „George Bacovia”, Casa „Vasile Alecsandri” și Palatul Administrativ (Municipiul Bacău), Monumentul eroilor de pe dealul Măgura (Oraș Târgu Ocna), Muzeul Ghica, Biblioteca orașenească, Cimitirul, Internațional Comănești și Casa Mazdrac (Oraș Comănești), Monument în memoria ostașilor căzuți în Războiul de Independență realizat de către Prințesa Ioana Sturza Ghica (Oraș Comănești), Monument funerar al familiei Ghica (Oraș Comănești), Mănăstirea Ciolpani (Oraș Buhuși), Muzeul de Istorie Buhuși (Oraș Buhuși), Parcul Central (Oraș Slănic Moldova), Muzeul în aer liber (Oraș Dărmănești).

Obiective din mediul rural: Mănăstirea Sf. Nicolae din Câmp (Comuna Parincea), Bisericile și Situl Arheologic Tg. Trotuș (Comuna Izvoru Berheciului), Biserica "Adormirea Maicii Domnului" (Comuna Berzunți), Muzeul Răzeșilor Găzari de pe Valea Tazului – Sărat, Bust Pictor Micu Enea, Biserica Monument St. Gheorghe – Sesuri și Bust PS. Ioachim Mareș (Comuna Măgurești), Castelul Ghica (Comuna Doftana), Biserica Sfântul Nicolae, Școala Emil Brăescu și Fundația Dumbrava Minunată (Conac Brăescu) (Comuna Măgura), Biserica `Pogorârea Sfântului Duh` (satul Borșani, Comuna Coțofănești).

Județul Botoșani

Obiective importante la nivel județean: Teatrul Mihai Eminescu, Muzeul Județean Botoșani, Casele Memoriale George Enescu, Stefan Luchian, Nicolae Iorga, Complexul Memorial Mihai Eminescu și Lacul cu nuferi, Mănăstirea Coșula, Biserica Sf. Gheorghe din Botoșani, Mănăstirea Popăuți, vestigiile unor culturi străvechi.

Obiective din mediul urban: Muzeul "Stefan Luchian" și Biserica "Cuvioasa Parascheva" (Oraș Ștefănești)

Obiective din mediul rural: Sit arheologic din paleolitic (Comuna Mitoc), Biserica de Lemn Hiliseu-Crișan (Comuna Hiliseu-Horia), Casa "Petru Suster" Costești (Comuna Răchiți), "Biserița din lemn „Basota” și Biserica din lemn „Mănăstirea Roșie” (Comuna Bălușeni), Localitatea Horloceni - atestată la 1384 și Polisadele (Cobălele) (Comuna Sendriceni), Biblioteca, căminul cultural și monumentul eroilor (comuna Roma).

Județul Iași

Obiective importante la nivel județean: Palatul Culturii Iași, Curtea Domnească, Palatul de la Ruginoasa, Castelul de la Miclăușeni/Sturza, Mân. Sfinții trei Ierarhi Iași, Biserica "Sfântul Nicolae Domnesc" Iași, Catedrala Mitropolitană (Mitropolia Moldovei și Bucovinei), Mănăstirile Galata, Golia, Cetățuia, Dobrovăț, Casa Dosoftei Iași, Teatrul Național "Vasile Alecsandri" Iași, Bojdeuca lui Ion Creangă din Țicău, Iași, cea mai întinsă Grădină Botanică din România, Universitatea Al. I. Cuza - cea mai veche din țară etc.

Obiective din mediul rural: Monumente istorice de categoria A și B - Conac sec. XVII, Biserici sec XVI, Mănăstire sec. XVII și Zid de incintă sec. XVI-VXII (Comuna Deleni), Biserica Sf. Nicolae Sirețel (Comuna Sirețel), Situl Arheologic de la Stâncă, punct "Șipotel" (Comuna Victoria).

Județul Neamț

Obiective importante la nivel județean: ansamblul Curții Domnești- Piatra Neamț , Cetatea Neamțului, Cetatea Mușatină a Românilor, Situl arheologic Bitca Doamnei, mănăstirea Bistrița, Mănăstirea Tazlău, mănăstirile din zona Târgu Neamț (Agapia, Văratec, Neamț, Secu, Sihăstria), case memoriale - Calistrat Hogaș Piatra Neamț, Mihail Sadoveanu - Vânători Neamț, Ion Creangă - Humulești, Muzeul Eneolitic Cucuteni - Piatra Neamț.

Obiective din mediul urban: Cetatea Neamțului și Muzeul Memorial Ion Creangă (Oraș Târgu Neamț), Biserica Sf. Nicolae (Gh. Ruset Roznovanu) și Parcul dendrologic Roznov (Oraș Roznov), Cetatea Nouă a Romanului de la

Gădinți, Palatul Cneștilor de la Ceahlău, Biserica și școala armenească din Roman, Cazematele de pe linia frontului din zona Târgu Neamț.

Obiective din mediul rural: Mănăstirile (Comuna Agapia), Cele 3 biserici din comuna Rasca, Căminul Cultural și Școala Vasile Mitru (Comuna Tasca), Stejarul Secular (Comuna Dragomirești), Conacul Cantacuzino Pascanul și Situl arheologic Cetățuia (Comuna Costișa), Muzeul și Biblioteca (Comuna Tibucani), Muzeul sătesc Răucești (Comuna Răucești), Cetatea nouă a Romanului, Conacul Bogdan și Biserica Ortodoxă (Comuna Grădinți).

Județul Suceava

Obiective importante la nivel județean: Mănăstirile care sunt incluse și în patrimoniul UNESCO, Cetatea de Scaun, Muzeul Bucovinei

Obiective din mediul urban: Muzeul de Artă "ION IRIMESCU", Galeria Oamenilor de Seamă, Biserica Sf. Nicolae din Soldănești-sec XVIII și Biserica de lemn Sf. Gheorghe-Buciumeni-sec. XVIII. (Municipiul Fălticeni), Casa Iorgu Vărnăv Liteanu și Casa de Cultură (Oraș Liteni), Bisericile Laura și Centru și Casa memoriala Ion Nistor (Oraș Vicovu de Sus), Cazinoul Vatra Dornei, Izvorul Sentinela, Clădirea Primăriei, Muzeul etnografic și Templul evreiesc (Municipiul Vatra Dornei), Biserica unde a învățat marele scriitor Ion Creangă (Oraș Broșteni), Mănăstirea "Tomșa Vodă" - Biserica Sfinții Apostoli "Petru și Pavel", Casa Muzeu "Saveta Cotrubaș" și Slatina Mare (Oraș Solca), Biserica Sfânta Treime și Biserica Sf. Ioan Botezătorul (Oraș Siret), Mănăstirea Bogdana, Catedrala Ortodoxă Pogorârea Duhului Sfânt, Templul evreiesc și Biserica Catolică (Municipiul Rădăuți), Biserica "Nașterea Maicii Domnului" și Mănăstirea Probota (Oraș Dolhasca)

Obiective din mediul rural: Mănăstirea Moldovița (Comuna Vatra Moldoviței), Salina Cacica, Basilica Minor Cacica, Biserica de lemn Sfinții Arhangheli Mihail și Gavril, Minirezervația Papucul Doamnei Cacica și Zona cu aer ozonat (Comuna Cacica), Biserița de lemn „Călugărița”, Muzeul etnografic „Felicia și Dionisie Olenici” și Planetariul Prof. Olenici Dimitrie (Comuna Hoirodnic de Jos), Casa Muzeu Poiana Stampei (Comuna Poiana Stampei), Casa Muzeu și Biserica de lemn din Satu Colacu (Comuna Fundu Moldovei).

Județul Vaslui:

Obiective importante la nivel județean: Centrul cultural-istoric al municipiului Bârlad, Mănăstirile Florești și Pârvești, Episcopia Hușilor

Obiective din mediul rural: Biserica de lemn Sf. Apostoli Petru și Pavel Valea lui Bosie (Comuna Tătărani), Biserica de lemn de la Similișoara (Comuna Bogdana), Biserica din lemn „Sf. AP Mihail și Gavril” și Mănăstirea „Adormirea Maicii Domnului” (Comuna Răfaila).

Mai mult, din analiza chestionarelor aplicate, dar și a întâlnirilor realizate în regiune, în **Județul Bacău** spre exemplu au fost identificate următoarele provocări în domeniul infrastructurii și al ofertei culturale:

Mediul urban: Lipsa Planului de Amenajare a Teritoriului la nivel județean, legislația incompletă și neactualizată, lipsa măsurilor de stimulare a proprietarilor pentru conservarea obiectivelor de patrimoniu deținute, insuficienta conștientizare a patrimoniului cultural ca o resursă de dezvoltare locală (turistică și economică), precum și valorificarea turistică insuficientă a obiectivelor de patrimoniu.

Mediul rural: Depersonalizarea satelor din punct de vedere al arhitecturii tradiționale prin preluarea unor modele nepotrivite din străinătate, neîncurajarea practicării și perpetuării meșteșugurilor tradiționale, dispariția tradițiilor și obiceiurilor, lipsa practicării turismului rural și a dezvoltării infrastructurii aferente sau afectarea patrimoniului imaterial pe fondul migrației populației.

7.9.2. VITALITATEA CULTURALĂ A REGIUNII NORD-EST

Vitalitatea culturală a unui teritoriu indică gradul de utilizare a infrastructurii culturale, oferta de activități culturale, interesul, precum și nivelul de implicare a populației și vizitatorilor în viața culturală a teritoriului respectiv. În acest context, Regiunea Nord-Est se remarcă printr-o vitalitate culturală ridicată, dar care pe de-o parte poate prezenta o atractivitate mai scăzută pentru vizitatorii la nivel național și internațional, pe fondul unei accesibilități mai scăzute în comparație cu alte regiuni din România, iar pe de altă parte este caracterizată de diferențe majore în mediul intern, între localitățile componente.

VITALITATEA CULTURALĂ A ORAȘELOR DIN REGIUNEA NORD-EST

În ceea ce privește vitalitatea culturală a Regiunii Nord-Est, un punct de plecare îl reprezintă Studiul privind Vitalitatea Culturală a Orașelor din România, ediția 2018, realizat de Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală. În cadrul acestui studiu sunt analizate 46 de orașe din România urmărind definiția conform căreia vitalitatea culturală reprezintă dovada creării, diseminării, validării și sprijinirii artelor și culturii ca dimensiune a vieții de zi cu zi în comunități⁴², fiind structurată pe trei dimensiuni, și anume prezență, participare și suport. Municipiile din Regiunea Nord-Est care sunt analizate în cadrul acestui studiu sunt: Bacău, Bârlad, Botoșani, Iași, Onești, Piatra Neamț, Roman, Suceava și Vaslui.

Deși în clasamentul general niciunul dintre municipiile analizate din Regiunea Nord-Est nu se află în top 10, acestea excelează pe anumite paliere precum infrastructura culturală, resursele umane, participarea culturală sau ponderea industriilor creative în economia orașelor. Per ansamblu, pe baza indicatorilor analizați la nivelul anului 2016, Municipiile Botoșani, Iași, Suceava și Piatra Neamț se clasează în general în prima jumătate a topului național pe majoritatea palierelor, în timp ce Municipiile Bacău Bârlad, Onești, Roman și Vaslui se regăsesc de fiecare dată în a doua jumătate a topului, chiar pe ultimele poziții.

TABEL 51 - POZIȚIILE OCUPATE ÎN CLASAMENTUL PRIVIND VITALITATEA CULTURALĂ A MUNICIPIILOR DIN REGIUNEA NORD-EST, 2018

Municipiul	Clasamentul General	Infrastructura culturală	Cheltuielile bugetare pentru cultură	Resurse umane specializate	Participare culturală	Industria creative
Bacău	36	29	29	26	28	35
Bârlad	44	33	42	39	41	41
Botoșani	11	5	13	11	2	36
Iași	16	9	31	6	18	8
Onești	46	38	44	43	45	33
Piatra Neamț	23	22	46	32	37	12
Roman	43	43	24	40	24	44
Suceava	22	10	22	12	11	21
Vaslui	42	44	28	41	44	45

Sursa: Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală. 2018. Vitalitatea culturală a orașelor din România

Aceste clasamente sunt un indicator importat pe de-o parte cu privire la diferențele care există între municipiile din Regiunea Nord-Est, în special prin evidențierea principalelor centre urbane din regiune ca principale motoare culturale, iar pe de altă parte cu privire la sectoarele care pot fi îmbunătățite pentru sporirea atractivității și vitalității orașelor.

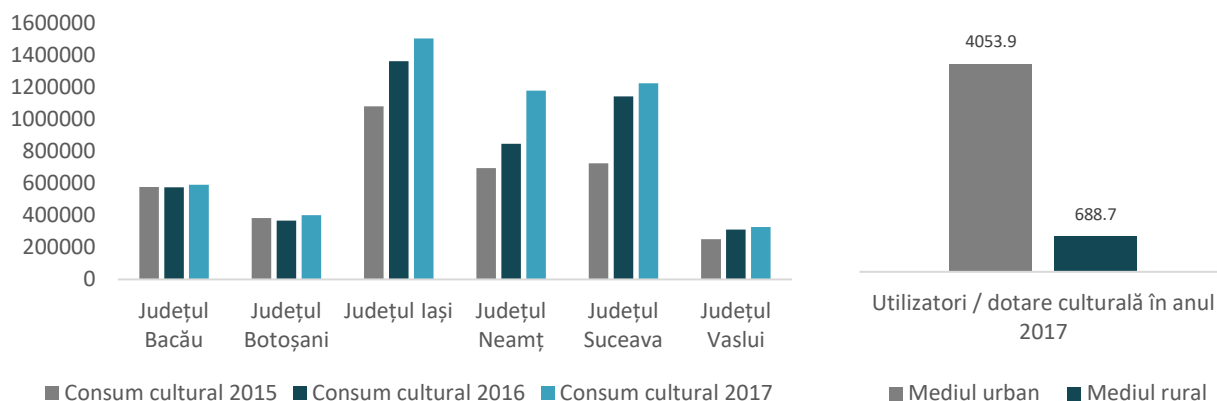
CONSUMUL CULTURAL

Cu privire la consumul cultural, acesta indică un interes crescut al populației, dar chiar și al turiștilor în unele cazuri, pentru oferta culturală regională, în intervalul 2015-2017 înregistrându-se o creștere de 40.7%. În acest context se remarcă Județele Neamț și Suceava cu creșteri de aproximativ 69%, dar și Județul Iași cu cei mai mulți utilizatori ai infrastructurii culturale în anul 2017 (cititori în cadrul bibliotecilor, spectatori la reprezentații artistice și cinematografe, precum și vizitatori în muzee). Cu toate acestea, se

⁴² Sursa: M. R. Jackson, F. Kabwasa-Green și J. Herranz. 2006. *Cultural Vitality in Communities: Interpretation and Indicators*, Washington DC, Urban Institute, în Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală. 2018. *Vitalitatea culturală a orașelor din România*

remarcă o diferență majoră între mediul urban și mediul rural, numărul de utilizatori per dotare culturală în mediul urban fiind de 5.9 ori mai mare decât valoarea medie înregistrată în mediul rural.

FIGURĂ 261 – EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE UTILIZATORI AI INFRASTRUCTURII CULTURALE ÎN INTERVALUL 2015-2017

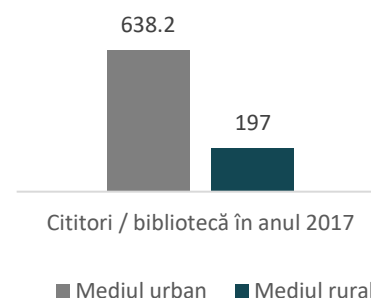

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

Deși bibliotecile sunt cele mai răspândite facilități culturale la nivel regional, pornind de la tendințele actuale de sporire a accesului la internet și la surse online de informare, în cadrul acestora se înregistrează cele mai accentuate scăderi ale numărului de utilizatori, singura excepție fiind reprezentată de Județul Suceava unde numărul de cititori a cunoscut o tendință ascendentă în intervalul cuprins între anii 2015-2017. Mai mult, chiar dacă numărul de biblioteci din mediul rural este mai mare decât cel din mediul urban, numărul mediu de cititori per bibliotecă în orașe este de 3.2 ori mai mare decât valoarea medie în comunele din regiune. Acest fapt poate fi un indicator atât al interesului mai scăzut al populației din mediul rural pentru lectură, cât și al ofertei mai reduse pe care aceste biblioteci o asigură.

TABEL 52 – EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE CITITORI ÎN BIBLIOTECILE DIN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2015-2017

	Cititori 2015	Cititori 2016	Cititori 2017	Evoluție 2015-2017
România	3579752	3432770	3247925	-9.3%
Regiunea Nord-Est	650366	636949	628881	-3.3%
Județul Bacău	104323	93662	90484	-13.3%
Județul Botoșani	93396	90835	90448	-3.2%
Județul Iași	162486	161011	159150	-2.1%
Județul Neamț	93157	90656	86459	-7.2%
Județul Suceava	124894	131903	134280	7.5%
Județul Vaslui	72110	68882	68060	-5.6%

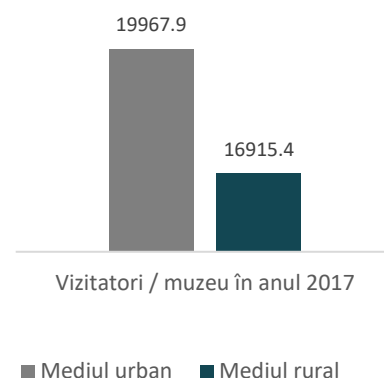

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

În cazul muzeelor, se remarcă creșteri accentuate ale numărului de vizitatori în intervalul 2015-2017 în toate județele din Regiunea Nord-Est, cea mai accentuată tendință înregistrându-se în Municipiul Iași în cadrul căruia numărul acestora aproape s-a dublat în acest interval, fapt la care a contribuit și creșterea numărului de turiști sosiți în județ. În ceea ce privește muzeele, se remarcă inclusiv atractivitatea similară a acestor instituții atât din mediul urban, cât și din mediul rural, diferența între valorile înregistrate de numărul mediu de vizitatori per muzeu fiind relativ mai reduse. Acest lucru indică identitatea puternică a regiunii și atractivitatea crescută a infrastructurii culturale dedicate specificului local precum casele memoriale sau muzeele etnografice care se întâlnesc în mediul rural.

TABEL 53 – EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE VIZITATORI ÎN MUZEELÉ DIN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2015-2017

	Vizitatori în muzeu 2015	Vizitatori în muzeu 2016	Vizitatori în muzeu 2017	Evoluție 2015-2017
România	13051886	14196944	15940666	22.1%
Regiunea Nord-Est	1605381	2088056	2433787	51.6%
Județul Bacău	74301	90012	118556	59.6%
Județul Botoșani	31261	32211	49971	59.9%
Județul Iași	343271	554201	681525	98.5%
Județul Neamț	501334	567552	635247	26.7%
Județul Suceava	510067	666641	772993	51.5%
Județul Vaslui	145147	177439	175495	20.9%

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

Cu privire la spectatorii ce participă în cadrul reprezentațiilor artistice și la cinematografe, deși este vorba despre facilități care sunt localizate doar în mediul urban din Regiunea Nord-Est, numărul de utilizatori ai acestor dotări este în cea mai mare parte în creștere în toate județele din Regiune. În acest context, se remarcă creșterea semnificativă în intervalul cuprins între anii 2015-2017 de 2233.3% a numărului de spectatori la cinematografe din Județul Neamț pe fondul deschiderii unui nou centru comercial în Municipiul Piatra Neamț la finalul anului 2016, dar și cea de 171.7% a numărului de spectatori la reprezentații artistice tot din județul Neamț.

TABEL 54 – EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SPECTATORI LA REPREZENTAȚII ARTISTICE DIN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2015-2017

	Spectatori la reprezentații artistice 2015	Spectatori la reprezentații artistice 2016	Spectatori la reprezentații artistice 2017	Evoluție 2015-2017
România	5806605	5749193	6425153	10.7%
Regiunea Nord-Est	444187	505314	642749	44.7%
Județul Bacău	70087	47173	48466	-30.8%
Județul Botoșani	108643	131979	137101	26.2%
Județul Iași	146564	166090	171596	17.1%
Județul Neamț	90756	121523	246581	171.7%
Județul Suceava	9497	16143	18402	93.8%
Județul Vaslui	18640	22406	20603	10.5%
	Spectatori la cinematografe 2015	Spectatori la cinematografe 2016	Spectatori la cinematografe 2017	Evoluție 2015-2017
România	11110000	12957000	13792000	24.1%
Regiunea Nord-Est	1012000	1376000	1519000	50.1%
Județul Bacău	329000	345000	334000	1.5%
Județul Botoșani	149000	113000	123000	-17.4%
Județul Iași	429000	481000	491000	14.5%
Județul Neamț	9000	67000	210000	2233.3%
Județul Suceava	81000	327000	298000	267.9%
Județul Vaslui	15000	43000	63000	320.0%

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

EVENIMENTE ȘI ACTIVITĂȚI CULTURALE

În ceea ce privește oferta de evenimente și activități culturale din Regiunea Nord-Est, aceasta este una diversă, distribuită pe numeroase tipologii și teritorii. Astfel, la nivelul regiunii în cea mai mare parte au loc manifestări culturale de interes local, dedicate în principal locuitorilor, însă se remarcă și o serie de evenimente fanion, fie cu tradiție, ajunse deja la numeroase ediții, fie de noutate, care au ca scop diversificarea ofertei culturale și sporirea atractivității zonei la nivel național și chiar internațional.

În acest context, se disting în primul rând manifestările cele mai răspândite, care au loc pe întreg teritoriul Regiunii Nord-Est, dar care de multe ori reprezintă principalele evenimente din localitățile rurale, cum ar fi zilele și hramurile localităților, serbările organizate cu ocazia sărbătorilor și zilelor importante (de Crăciun, Anul Nou, Paște, de 1 și 8 martie etc.) sau târgurile și festivalurile populare care sărbătoresc specificul locului. La acestea se adaugă evenimentele și activitățile organizate pentru locuitori sau pentru elevi de către instituții cum sunt căminele și centrele culturale, casele de cultură sau bibliotecile, precum și acțiunile curente dedicate atât comunității locale, cât și vizitatorilor cum este cazul expozițiilor din muzee sau al spectacolelor de teatru, muzică sau operă.

O altă categorie de manifestări culturale, care însă nu se exclude din cele menționate anterior, este cea a tipologiilor de evenimente anuale care se regăsesc în unele localități atât din mediu urban, cât și din mediu rural precum concursurile și festivalurile de creație și interpretare sau evenimentele culturale dedicate unor personalități marcante pentru România cum este cazul lui George Enescu, Mihai Eminescu, Ștefan Luchian, Ion Creangă, Tristan Tzara, Mihail Sadoveanu, Calistrat Hogaș, George Bacovia, Ciprian Porumbescu sau Nicolae Labiș.

La toate acestea se adaugă evenimentele fanion, care sunt deja recunoscute la nivel național sau care se remarcă prin caracterul lor inedit, evenimente care de cele mai multe ori au loc în special în municipiile reședință de județ din regiune, dar și în împrejurimi. Acestea acoperă tematici numeroase precum muzică, teatru, sport, activități în aer liber, cultură urbană sau tradiții și obiceiuri. Printre cele mai renumite festivaluri din Regiunea Nord-Est se numără: Festivalul Afterhills, Water Music Festival Ceahlău, Filmul de Piatra (ediția a 12-a din anul 2019 a fost însă mutată de la Piatra Neamț la Piatra Fântânele în Județul Bistrița-Năsăud), Festivalul „Tare ca Piatra”, Neamț Music Festival, Open Camp Vaslui, Magia Baloanelor – festivalul baloanelor cu aer cald, Street Delivery, Târgul Național de Ceramică Tradițională Cucuteni 5000, Maratonul internațional Iași, Ingenious Drama Festival Bacău, Bacău fest Monodrame, Summer Fest Botoșani, Festivalul de Artă Medievală „Ștefan Cel Mare” din Suceava, Festivalul Vacanțele Muzicale Piatra Neamț, Bucovina Rock Castle Suceava, Festivalul de umor „Constantin Tănase” Vaslui, Festivalul de teatru pentru amatori „Yorick” Piatra Neamț etc. Aceste exemple indică faptul că la nivelul Regiunii Nord-Est încep să se contureze anumiți poli culturali pentru evenimente fanion, cele mai reprezentative fiind Municipiile Iași și Piatra Neamț și împrejurimile acestora.

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

Cu privire la evenimentele culturale din Regiunea Nord-Est, sondajul de opinie aplicat actorilor regionali relevanți a condus la centralizarea celor mai importante manifestări culturale de pe întreg teritoriul regiunii, după cum urmează:

Județul Bacău: Zilele George Apostu, Festivalul de muzica contemporană

Evenimente locale în mediul urban: Răvășitul Oilor, Festivalul de Tradiții și Obiceiuri, Basarabene, Festivalul Pietrarilor, Tabăra de Creație și InContext (Oraș Slănic Moldova); Festivalul de Datini Strămoșești, Festivalul de colinde, Zilele Orașului Comănești, Simpozionul Științific Internațional „Dimitrie Ghica” Comănești - In Memoriam, Centrul de agrement „Ionuț Iftimoaie” Comănești și Academia de teatru și dans „Ștefan Orheanu” (Oraș Comănești); Festivalul „Zilele Muzicii Contemporane”, Festivalului Internațional al Recitalurilor Dramatice „Bacău Fest Monodrame”, Zilele Bacăului, Festivalul de folclor „Ion Drăgoi”, „Noaptea Muzeelor” (Municipiul Bacău).

Evenimente locale în mediul rural: Aniversare Pictor Micu Emea și Ziua Eroilor (Comuna Măgirești); Zilele comunei – pentru mai multe comune din județ, Festivalul Datini și Obiceiuri de iarnă (Comuna Doftena); Hramul bisericilor (Comuna Cleja); Hramurile localităților componente ale comunei (Comuna Buhoci).

Județul Botoșani: Zilele "Mihai Eminescu", spectacole de teatru, concerte ale filarmonicii, Concursul Național de Poezie Mihai Eminescu, Festivalul de muzică Floare albastră, Zilele Nordului Dărăbani, Festivalul Mărțișor dorohoian, Târgul meșterilor populari, Festivalul de datini și obiceiuri

Evenimente locale în mediul rural: Ziua Eroilor (Comuna Mitoc), Hramurile satului (Comunei Hilișeu-Horia), Activități specifice datinilor și obiceiurilor de iarnă (Comuna Roma), Zilele Satului și Șezătoarele Iernii (Răchiți).

Județul Iași: Festivalul Internațional al Educației (FIE), Târg de carte Librex, Festivalul Internațional de Literatură și Traducere (FILIT), Târgul Național de Ceramică Cucuteni 5000, Festivalul iei, Sărbătorile Iașului - Sf. Parascheva, Gala Premiilor Operei Naționale, Afterhills, Salonul de carte Bookfest, Noaptea Muzeelor, Festivalul Serile Filmului Romanesc (SFR).

Evenimente locale în mediul urban: Spectacole de teatru și artistice Casa de Cultură, Expoziții Casa de Cultură și Muzeul orașului, Târgul meșterilor populari, Zilele orașului (Oraș Pașcani); Festivalul Internațional al Educației și Festivalul Internațional de Teatru pentru Publicul Tânăr (Municipiul Iași).

Evenimente locale în mediul rural: Cupa RESPECT (întrecere sportivă), Festivitatea de premiere a cuplurilor din comuna Deleni la aniversarea a 50 de ani de la căsătorie, Concertul de Colinde din luna decembrie, Festivalul de Datini și Obiceiuri de Anul Nou (31 decembrie) (Comuna Deleni); Ziua Eroilor (Comuna Victoria), Hramurile Bisericii și Ziua Comunei (Comuna Mogoșești).

Județul Neamț: Vacantele muzicale, Festivalul Național de Teatru - Teatrul Tineretului, Festivalul Curții Domnești, Festivalul internațional de folclor "Ceahlăul"; Parada obiceiurilor și tradițiilor de Crăciun și Anul Nou - Piatra Neamț; Festivalul concurs de muzică populară pentru copii și tineret „Florile Ceahlăului”; Festival folcloric - Bicaz-Chei, Gârcina, Tupilați; Festival de datini - Tazlău, Timișești; Serbare câmpenească "Pădurea de Argint" - Văratec, comuna Agapia; Festivalul de arta populară „Lada cu zestre” - Piatra Neamț; Sărbătoarea Sânzienelor - Tupilați; Festivalul Internațional de Folclor Piatra Neamț; Târgul meșterilor populari - Târgu Neamț; Festivalul Muntelui Ceahlău; Târgul de Crăciun la Neamț; Zilele Cetății Neamț-festival medieval; BZone Folk Tg. Neamț; Water Music Festival-Izvoru Muntelui; Piatra Fest; Serbările zăpezii Durău; Marathon MTB Bicaz; Bate Toaca-Ceahlău.

Evenimente locale în mediul urban: Festivalul Medieval - Zilele Cetății Neamț (Oraș Târgu Neamț); Ziua Marinei, Zilele orașului, Festivalul de folclor pentru licee, Festivalul „Datina”, Festivalul Schinducului, Bicaz Kaiak Fest, Bicaz Mountain Bike și Zilele Bibliotecii Mihai Eminescu (Oraș Bicaz); Hora Roznovenilor și Festivalul de datini și obiceiuri de iarnă (Oraș Roznov).

Evenimente locale în mediul rural: Ziua Comunei „Flori De Munte”, Festivalul Național de Creație și Interpretare „Dam Folk”, Festivalul Național de Interpretare „De Dragobete lubește Românește”, Festivalul Național de Interpretare „Copiii, Florile Inimii”, Festivalul Național al Artiștilor Amatori din Cadrul M.A.I. (Comuna Tasca); Sărbătorirea salcâmului, Festivalul de datini și obiceiuri, Ziua Gospodarului și Ziua Comunei (Comuna Răucești); Festivități pentru sărbătorirea eroilor (Comuna Tibucani, Comuna Grădinți).

Județul Suceava: Festivalul Medieval, Simfonii de toamnă, Crăciun în Bucovina, Paște în Bucovina, Hora Bucovinei, Pelerin în Bucovina, Luna Diasporei, Festivalul Medieval Bucovina, Rock Castle, Târgul de toamnă, Produs în Bucovina, Suceava Air Show.

Evenimente locale în mediul urban: Zilele orașului FALTICENI, Festivalul de teatru "Gr. Vasiliu Birlic", Festivalul de Datini și Obiceiuri de Iarnă și Târgul Mărului (Municipiul Fălticeni); Zilele localității - Izvorul Tămăduirii (Orașul Liteni), Zilele Vicovului și Obiceiuri de Anul Nou (Vicovu de Sus); Festivalul "Porniți plugul Feți Frumoși", Ziua iei, Serbările zăpezii, Zilele municipiului; Festivalul "Muzritm" și Bucovina Acoustic Park (Municipiul Vatra Dornei); Zilele orașului, Serbările Toamnei și Crăciun la Solca (Orașul Solca); Zilele orașului și Zilele culturii (Orașul Siret); Festivalul folcloric Arcanul, Festivalul olăritului Ochiul de păun și Concertul de colinde (Municipiul Rădăuți), Hora Bucovinei (Orașul Frasin); Festivalul Zilele Orașului Dolhasca, Festivalul "Bucuria Copiilor" (1 iunie), Festivalul Tradiții și Obiceiuri de Anul Nou și Sărbătoarea Națională (1 Decembrie) (Oraș Dolhasca).

Evenimente locale în mediul rural: Pelerinajul Catolic la Bazilica Minor din Cacica, Ziua Minerului, Balul Gospodarilor, Zilele Comunei și Sărbătoarea recoltei (Comuna Cacica), Festivalul Flori de pe Dorna (Comuna Poiana Stampei); Festivalul Național de muzică orală ortodoxă „Buna Vestire” (Comuna Fundu Moldovei); Festivalul anual „Silvestru Lungoci” (Comuna Horodnic de Jos).

Județul Vaslui: Festivalul umorului "Constantin Tănase" Vaslui; "Hora din străbuni" – festival folcloric internațional; Stagiunea Teatrului "Victor Ion Popa" (Bârlad); Concerte sau recitaluri ale unor artiști celebri organizate de Muzeul "Vasile Pârvan" (Bârlad).

Evenimente locale în mediul urban: Zilele Vasluiului (Municipiul Vaslui)

Evenimente locale în mediul rural: Sărbătoarea toamnei, Datini și obiceiuri de iarnă (Comuna Zorleni).

7.9.3. AGREMENT ȘI SPORT

Infrastructura și oferta activităților de agrement și sport fac din Regiunea Nord-Est o regiune activă, ce prezintă numeroase activități de petrecere a timpului liber. Dintre acestea, dacă în cazul zonelor de agrement, acestea se dedică de cele mai multe ori atât locuitorilor din regiuni, cât și vizitatorilor, concentrându-se cu precădere în anumite areale, activitățile sportive au o răspândire mult mai mare, fiind adresate în primul rând comunității locale.

INFRASTRUCTURA ȘI ACTIVITĂȚILE DE AGREMENT

În ceea ce privește oferta de agrement a Regiunii Nord-Est, și de această dată locuitorii și vizitatorii regiunii se bucură de o gamă diversă de activități disponibile atât în natură, cât și în cadrul dotărilor special amenajate. Oferta de agrement a Regiunii Nord-Est cuprinde, fără a se limita însă la acestea, următoarele tipologii de dotări și activități:

- Zone de agrement și ștranduri – astfel de dotări sunt cele mai răspândite, fiind în general prezente în mediul urban din regiune, în municipii și orașe precum Iași, Piatra Neamț, Roman, Gura Humorului, Suceava, Fălticeni, Bacău etc;
- Baze nautice de agrement – astfel de amenajări se găsesc în zona Iașului, Romanului, Biczului etc;
- Stațiuni balneare – stațiunile turistice de interes național și local din regiune, care au și o componentă balneară și climaterică activă sunt Slănic Moldova, Târgu Ocna și zona Moinești – Băi din Județul Bacău, Piatra Neamț, Târgu Neamț, Băltătești și Durău din Județul Neamț, Câmpulung Moldovenesc, Gura Humorului, Vatra Dornei, Sucevița și Pojorâta din Județul Suceava;
- Echitație – principalele centre de echitație din regiune se regăsesc în Municipiile Vatra Dornei și Rădăuți și comunele Moldova-Sulița, Sucevița, Capu Câmpului și Horodnic de Sus din Județul Suceava, precum și Municipiul Piatra Neamț și Comuna Țimișești din Județul Neamț sau în Comuna Hemeiș din Județul Bacău;
- Parcuri de aventură – parcurile de aventură sunt de obicei situate în mediul urban în municipii și orașe precum Vatra Dornei, Gura Humorului, Fălticeni, Câmpulung Moldovenesc, Bacău sau Iași, dar și în mediul rural în comune precum Bârnova (Județul Iași) sau Negrești (Județul Neamț);
- Turism activ și ecoturism – aceste forme de turism în natură pot fi practicate cu precădere în zone precum Ținutul Zimbrului, Țara Dornelor sau Vânători-Neamț;
- Zboruri de agrement și parașutism – principalele astfel de centre se regăsesc în Municipiile Iași, Suceava sau Vatra Dornei;
- Sporturi de iarnă – stațiunile / localitățile montane unde se pot practica aceste sporturi sunt Vatra Dornei, Gura Humorului, Sucevița, Mălini și Cârlibaba din Județul Suceava, Slănic Moldova din Județul Bacău sau Durău din Județul Neamț;
- Trasee montane – peisajul deosebit al regiunii permite realizarea a numeroase trasee montane în areale precum Munții Călimani, Cheile Biczului, Parcul Național Ceahlău, Parcul Natural Vânători Neamț, Munții Ciucului, Munții Suhard, Munții Tarcău sau Munții Goșmanu, Bistriței, Stânișoarei, Bârgău, Nemira sau Obcinile Bucovinei;

- Sporturi extreme – principalele areale unde se pot practica sporturi extreme sunt în zona Vatra Dornei, Rarău sau Lacul Izvorul Muntelui;
- Alte atracții inedite precum telegondola din Municipiul Piatra Neamț sau Mocănița din Comuna Moldovița.

Toate aceste dotări și amenajări indică conturarea unor poli principali de agrement ai Regiunii Nord-Est, principalul dintre aceștia fiind Județul Suceava, cu stațiunea Vatra-Dornei, dar și cu alte centre de interes precum Gura Humorului, Câmpulung-Moldovenesc, Fălticeni, Sucevița etc. La acestea se adaugă Județul Neamț cu Municipiul Piatra Neamț, Cheile Bicazului, Parcul Național Ceahlău sau Durău, urmat de Județul Iași cu activitățile din Municipiul Iași și din împrejurimi.

INFRASTRUCTURA ȘI ACTIVITĂȚILE SPORTIVE

În ceea ce privește activitățile sportive din Regiunea Nord-Est, se remarcă o tendință generală de scădere a interesului pentru acest sector, în intervalul 2015-2017 înregistrându-se o reducere atât a numărului de secții sportive, cât și a sportivilor legitimați din aproape toate județele din regiune. Cel mai mare declin al numărului de secții sportive se observă în Județul Iași, de -20% în acest interval, pe când cea mai mare scădere a numărului de sportivi legitimați se înregistrează în Județele Neamț (-20%) și Bacău (-16%). Singurele creșteri sunt ale numărului de sportivi din Județele Vaslui (35%) și Suceava (14%).

TABEL 55 - EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE SECȚII SPORTIVE ȘI DE SPORTIVI LEGITIMAȚI ÎN REGIUNEA NORD-EST, ÎN INTERVALUL 2015-2017

	Secții sportive 2015	Secții sportive 2016	Secții sportive 2017	Evoluție 2015-2017
România	8348	7837	7628	-9%
Regiunea Nord-Est	987	1035	841	-15%
Județul Bacău	183	190	156	-15%
Județul Botoșani	113	111	96	-15%
Județul Iași	283	321	225	-20%
Județul Neamț	122	135	108	-11%
Județul Suceava	190	167	161	-15%
Județul Vaslui	96	111	95	-1%

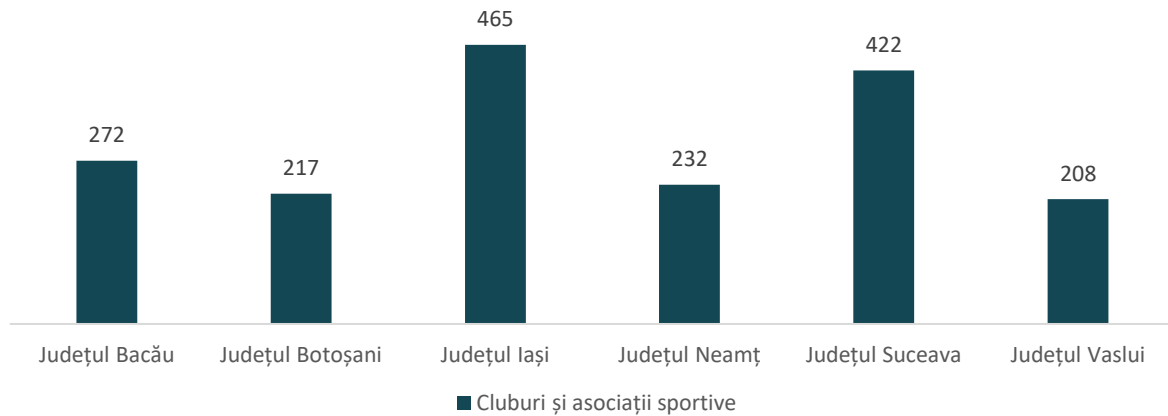
Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

	Sportivi legitimați 2015	Sportivi legitimați 2016	Sportivi legitimați 2017	Evoluție 2015-2017
România	273926	245644	268525	-2%
Regiunea Nord-Est	28718	25935	28119	-2%
Județul Bacău	4797	4544	4035	-16%
Județul Botoșani	3999	3540	3980	0%
Județul Iași	8064	6779	7574	-6%
Județul Neamț	4611	3951	3677	-20%
Județul Suceava	4355	4123	4948	14%
Județul Vaslui	2892	2998	3905	35%

Sursa: Baza de date Tempo Online a INS

Activitatea sportivă din Regiune este susținută și promovată și de către cele peste 1,800 de cluburi și asociații sportive din regiune, dintre care cele mai multe se regăsesc în Județele Iași și Suceava. Cu toate acestea, cluburile sportive se concentrează cu precădere în mediul urban din fiecare județ.

FIGURĂ 262 – DISTRIBUȚIA CLUBURILOR ȘI ASOCIAȚIILOR SPORTIVE PE JUDEȚELE REGIUNII NORD-EST

Sursa: salt.gov.ro

Cu privire la activitățile sportive desfășurate în Regiunea Nord-Est, un rol deosebit de important îl dețin Direcțiile Județene de Sport și Tineret, care sunt printre principalii organizatori ai evenimentelor sportive dedicate comunității locale din regiune. Aceste activități cuprind diversele faze ale Campionatelor Naționale sau concursuri și cupe în numeroase discipline precum: atletism, lupte, tenis de masă, șah, fotbal, tir cu arcul, tenis, oină, volei, rugby, handbal, baschet, arte marțiale, baseball, jocuri de iarnă, badminton, canotaj, dans sportiv, fitness, ciclism, sporturi pentru persoanele cu dizabilități, orientare, automobilism, echitație, skating-rolling, înot etc. Aceste evenimente au loc cu precădere în orașele din fiecare județ, însă sunt dedicate sportivilor din întreg județul, inclusiv din mediul rural.

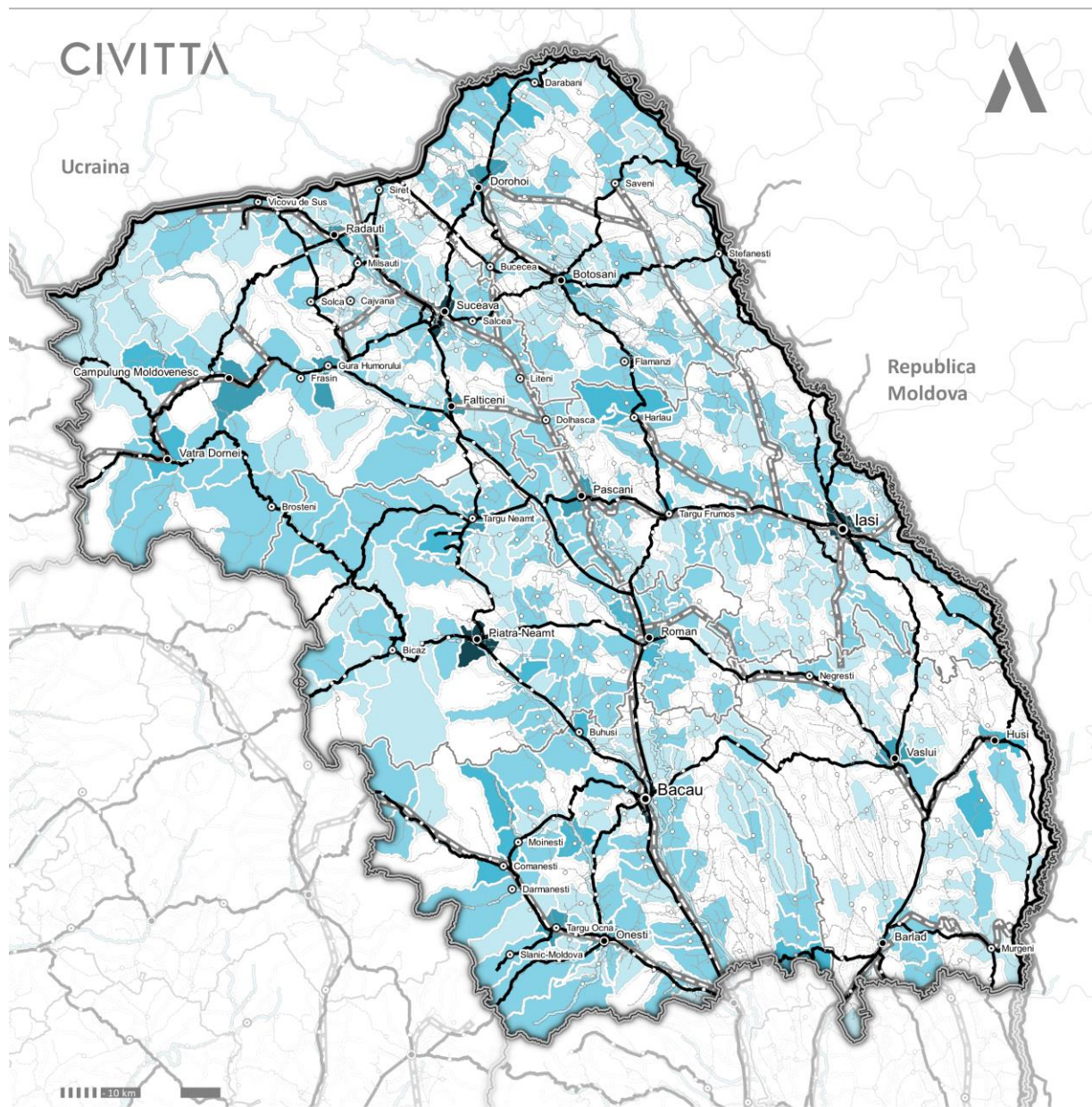
Pentru desfășurarea activităților sportive este foarte importantă și infrastructura disponibilă la nivelul Regiunii Nord-Est. Aceasta este alcătuită în principal din săli polivalente, stadioane, săli de gimnastică, terenuri de sport, baze sportive, bazine de înot, poligoane tir sau dotările sportive școlare. În urma răspunsurilor primite din partea UAT-urilor din regiune la solicitările de date transmise, chiar dacă nu se poate realiza o analiză cantitativă a situației existente, se pot contura o serie de concluzii calitative precum insuficiența dotărilor sportive în mediul rural sau în cazul existenței unor asemenea facilități, necesitatea majoră a unor lucrări de modernizare și dotare.

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

Acest fapt se corelează și cu provocările identificate în cadrul procesului de consultare a actorilor relevanți regionali, în cadrul căruia spre exemplu, a fost subliniat faptul că principalele provocări în domeniul sportiv din Județul Bacău vizează insuficiența surselor de finanțare disponibile (inclusiv faptul că nu se mai fac activități voluntare și întreaga activitate sportivă trebuie susținută financiar de părinți sau municipalitate), starea precară a infrastructurii sportive, lipsa unei sări polivalente de capacitate ridicată în municipiul reședință de județ, interesul scăzut al locuitorilor pentru activitățile sportive, insuficiența infrastructurii sportive în mediul rural, care duce la practicarea sportului în spații neamenajate, lipsa unei strategii multianuale de dezvoltare a sectorului sportiv, lipsa unei strategii multianuale de dezvoltare a serviciilor pentru tineri, dar și diversitatea redusă a dotărilor dedicate tinerilor.

Nu în ultimul rând, analizând mai în detaliu infrastructura sportivă existentă la nivelul dotărilor de învățământ din regiune (săli de gimnastică, terenuri de sport și bazine de înot), se remarcă și de această dată o concentrare a acestora în principalele orașe din regiune, existând în același timp areale extinse de UAT-uri fără astfel de dotări, în special în Județul Vaslui, dar și în Județele Bacău și Botoșani, în ciuda faptului că aceste teritorii sunt deservite de dotări de învățământ.

FIGURĂ 263 – NUMĂRUL TOTAL AL FACILITĂȚILOR SPORTIVE DIN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÂNT DIN REGIUNEA NORD-EST ÎN ANUL 2017

- Limita teritoriului național
- Limita regiunilor de dezvoltare
- Limită județ
- Limită unitate administrativ teritorială de bază
- Infrastructură de transport rutier**
- Drum național
- Drum județean
- Infrastructură de transport feroviar**
- Căi ferate

Rețeaua de localități
 (rang cf. legii 351/2001)

- I
- II
- III
- IV

Numărul total al facilităților sportive din unitățile de învățământ în anul 2017 (săli de gimnastică, terenuri de sport și bazine de înot)

- 0
- 1
- 2 - 5
- 6 - 10
- 11 - 50
- >50

Sursa: Prelucrare proprie după baza de date Tempo Online a INS

8. DISPARITĂȚI PRIVIND SITUAȚIA FACTORILOR DE MEDIU ȘI SCHIMBĂRILE CLIMATICE

8.1. PREZENTAREA PRINCIPALELOR ASPECTE CHEIE CONSTATATE

- Schimbările climatice se evidențiază puternic în mediul rural prin perioade de secetă în special în Iași, prin valuri de căldură în Neamț, Suceava și Vaslui și probleme destul de mari cu inundațiile în județele Bacău, Iași, Suceava.
- Diferențele în ceea ce privește temperaturile medii anuale în perioada 1970 și 2019 se observă atât între estul și vestul regiunii, cât și între mediul urban și mediul rural. În mediul urban, în zona de est, media zilelor caniculare (peste 32 de grade Celsius) a crescut cu aproximativ 5 zile, spre deosebire de zona de vest unde se observă o diferență de 3 grade. În mediul rural se observă aceeași diferență între estul și vestul regiunii, însă valorile sunt mai scăzute cu 1-1,5 grade Celsius față de mediul urban.
- În cadrul regiunii există potențial de producere de energii regenerabile prin energie eoliană și biomasă în special în estul Regiunii de Nord-Est. În ceea ce privește energia solară potențialul se concentrează în zona de sud a Regiunii, în special în județul Vaslui.
- Disparitatea la nivel de potențial turistic natural ce este perceput ca fiind mai scăzut în mediul rural decât în mediul urban. Județe cu potențial turistic mare sunt considerate Iași, Neamț și Suceava. În Neamț și Suceava se regăsesc cea mai mare concentrații de Arie Naturale Protejate. În județul Suceava se regăsește singurul sit de importanță internațională din regiune, Tinovul Mare Poiana Stampei. Ariile naturale protejate sunt cel mai puternic amenințate de procesul de antropizare în județele Iași, Suceava și Neamț.
- În județele Suceava și Iași se regăsesc 6, respectiv 5 situri contaminate.
- În județul Bacău se află cel mai ridicat număr de situri potențial contaminate, și anume 103 situri contaminate din totalul de 145 situri prezente la nivel regional.
- În județele din partea estică a regiunii se regăsește cel mai ridicat potențial agricol datorat suprafeței mai ridicate de teren din această categorie. În zona de vest se regăsește cel mai ridicat procent la nivel regional de suprafață de fond forestier.
- Problemă referitoare la tendința de scădere a suprafețelor agricole, în special în județul Vaslui unde valorile au scăzut de la 480,332ha la 400,721 ha.
- În Regiunea Nord-Est se poate observa că în județul Botoșani se regăsește cea mai mare suprafață arabilă, județul Suceava are cea mai mare suprafață de pășuni, iar Vaslui cea mai mare suprafață de fânețe.
- În Regiunea Nord-Est se poate observa o concentrare a suprafeței ocupate cu păduri în județele din vestul regiunii. În Suceava procentul de ocupare cu păduri este de 32% (438 mii ha), 15% în Neamț (262 mii ha) și 14% în Bacău (270 mii ha). În estul județului valorile sunt sub 6% în toate cele trei județe.
- Se remarcă o problemă în ceea ce privește suprafețele despădurite în județul Suceava unde a scăzut cu 5270 ha în perioada 2001-2018, aproximativ 11% din despăduririle la nivel național.
- În cadrul Regiunii Nord-Est, cea mai mare suprafața de teren degradat se regăsește pe teritoriul județului Iași cu 25999ha, iar cea mai redusă suprafață se regăsește în județele Neamț și Suceava cu 13256ha, respectiv 14127ha.

- Creșterea concentrațiilor medii anuale ale dioxidului de carbon și protoxidului de azot, gaze cu efect de seră din atmosferă în perioada 2013-2017. Scăderea concentrației de metan. Cea mai mare sursă de poluare se regăsește în județul Neamț.
- Mediul urban este un generator de poluare mai mare decât mediul rural, fapt cauzat de numărul de locuitori și de creșterea numărului de automobile. Județele Iași și Neamț sunt cele mai poluate, iar județul Vaslui cel mai puțin poluat cu gaze cu efect de seră.
- Inventarul Național al Emisiilor de Gaze cu Efect de Seră (INEGES) este întocmit de către Serviciul Schimbări Climatice din cadrul Agenției Naționale pentru Protecția Mediului. În inventarul local al emisiilor de poluanți atmosferici se regăsesc emisiile de CO₂, CH₄ și N₂O aferente transportului rutier, utilajelor mobile folosite în industria de prelucrare și construcții, precum și vehiculele nerutiere și alte utilaje mobile din agricultură/silvicultură/pescuit. Emisiile de CO₂, CH₄ și N₂O din inventarul local au crescut în perioada 2013-2017.
- În județul Iași s-au înregistrat 8 depășiri ale valorii țintă pentru protecția sănătății umane (120 μg/m³), pentru ozon (valoarea maximă zilnică a mediilor pe 8 ore), la stația de fond rural IS-4 Aroneanu. Dar nu s-a depășit numărul de 25 de zile pe an calendaristic conform legii nr. 104 din 2011.
- Pentru dioxid de azot (NO₂) s-a înregistrat depășirea valorii limită anuale (40 μg/mc) în stația de trafic IS-1 Podu de Piatră, dar nu s-au înregistrat depășiri ale valorii pragului de alertă (concentrația de 400 μg/mc măsurată timp de 3 ore consecutiv).
- Pentru concentrațiile de particule în suspensie PM₁₀ în județele Bacău și Botoșani s-au înregistrat depășiri ale valorii limită zilnice fără a se depăși însă numărul de 35 de ori permis într-un an calendaristic pentru fiecare stație. În județul Iași în stația IS-2 numărul depășirilor valorii limită zilnice a fost de 40 de depășiri ale valorii limită zilnice, dar valoarea limită anuală de (40 μg/mc) nu a fost depășită.
- Calitatea bazinului hidrografic Siret în ceea ce privește starea ecologică bună a apelor de suprafață a crescut de la 40% la 66%. În cazul bazinului hidrografic Prut-Bârlad situația este îngrijorătoare, starea ecologică a apelor bună și foarte bună a scăzut de la 23% la 3%. Starea ecologică proastă a crescut concomitent la 16%.
- La nivelul regiunii principalii factori, din punct de vedere al degradării solurilor constau în: eroziune puternică, alunecări de teren, acidifierea (proces regăsit în special în județele Neamț și Suceava), și inundabilitatea terenurilor.

8.2. SCHIMBĂRI CLIMATICE

8.2.1. EMISIILE DE GAZE CU EFECT DE SERĂ

În cadrul "Agendei pentru Dezvoltare Sustenabilă 2030" este abordat subiectul schimbărilor climatice cauzate de gazele cu efect seră, fiind evidențiată necesitatea cooperării la nivel internațional cu scopul accelerării procesului de reducere a emisiilor cu efect de seră. Astfel, se dorește a fi menținută creșterea temperaturii medii la nivel global sub 2 grade Celsius sau 1.5 grade Celsius peste nivelurile preindustriale și este propus obiectivul 13, care se referă la o acțiune urgentă pentru combaterea schimbărilor climatice și impactului acestora.

Gazele cu efect de seră fac parte din componența atmosferei, atât naturale cât și antropice. Aceste gaze absorb și emit radiații în cadrul spectrului terestru de radiații de anumite lungimi de undă ce sunt emise de către suprafața pământului, atmosferă și nori. Această proprietate stă la baza gazelor cu efect de seră. Vaporii de apă (H₂O), dioxidul de carbon (CO₂), protoxid de azot (N₂O), metan (CH₄) și ozonul (O₃) sunt principalele gaze cu efect de seră din atmosfera terestră. Totuși, există o serie de gaze cu efect de seră de origine antropică în atmosferă, cum ar fi halocarbon și alte substanțe ce conțin clor și brom, tratate

în "Protocolul de la Montreal". Pe lângă CO₂, N₂O și CH₄, în cadrul "Protocolului de la Kyoto" sunt menționate hidrofluorocarburi (HFC), perfluorocarburi (PFC) și hexafluorura de sulf (SF₆).⁴³

Conform celui de-al cincilea raport de evaluare al Grupului Interguvernamental privind schimbările climatice (IPCC), este extrem de probabil ca activitățile umane din ultimii 50 de ani să fi condus la încălzirea excesivă a planetei. Aceste activități includ, de exemplu, arderea cărbunelui, a petrolului și a gazului, defrișările și agricultura. Energia este responsabilă pentru 78% dintre emisiile de gaze cu efect de seră UE28 în 2015, iar transportul reprezintă aproximativ o treime. Emisiile de gaze cu efect de seră din agricultură contribuie cu 10,1%, procese industriale și utilizarea produselor cu 8,7%, iar gestionarea deșeurilor cu 3,7%⁴⁴.

Concentrațiile medii globale ale diferitor gaze cu efect de seră din atmosferă continuă să crească. Concentrația medie anuală a dioxidului de carbon (CO₂) a crescut la 400 tone emisii pe an și, respectiv, 403 tone emisii pe ani în 2015, respectiv 2016. Aceasta a reprezentat o creștere de aproximativ 45% față de nivelurile preindustriale, iar în anul 2017 a crescut cu 0.6%⁴⁵.

Concentrația totală a tuturor gazelor cu efect de seră, inclusiv aerosolii de răcire, a atins o valoare de 405.5 ppm în echivalent CO₂ în anul 2017, de la 400.1 în 2015 și 146 ppm față de nivelurile preindustriale.

În România există Sistemul Național de Evaluare și Gestionarea Integrată a Calității Aerului cuprinde 2 sisteme și anume Sistemul Național de Monitorizare a Calității Aerului (SNMCA) și Sistemul Național de Inventariere a Emisiilor de Poluanți Atmosferici (SNIEPA).

Referitor la următoarele informații prezentate acestea sunt obținute prin intermediul celui de-al doilea sistem, SNIEPA, care conform Ord. MMP nr.3299/2012-pentru aprobarea metodologiei de realizare și raportare a inventarelor privind emisiile de poluanți în atmosferă - care include inventarierea tuturor surselor antropice și naturale (unități industriale, încălzirea în sectorul rezidențial, infrastructură de transport, ferme vegetale și animale, terenuri agricole, paduri, zone umede).

Emisiile gazelor cu efecte de seră la nivelul Regiunii NE reprezintă aproximativ 3,5% din totalul emisiilor la nivel național. Emisiile aferente județului Neamț reprezintă 49% din emisiile regiunii ceea ce reprezintă o problemă, din cauza operatorului HEIDELBERGCEMENT ROMÂNIA, care emite 93% din totalul gazelor cu efect de seră în județ, iar județul Iași este plasat pe loc secund cu 31% din emisiile regiunii datorate Veolia Energie Iași. Județul Bacău generează 12% emisii de dioxid de carbon, iar Suceava și Botoșani, 5%, respectiv 3% din totalul la nivel de regiune în anul 2016.

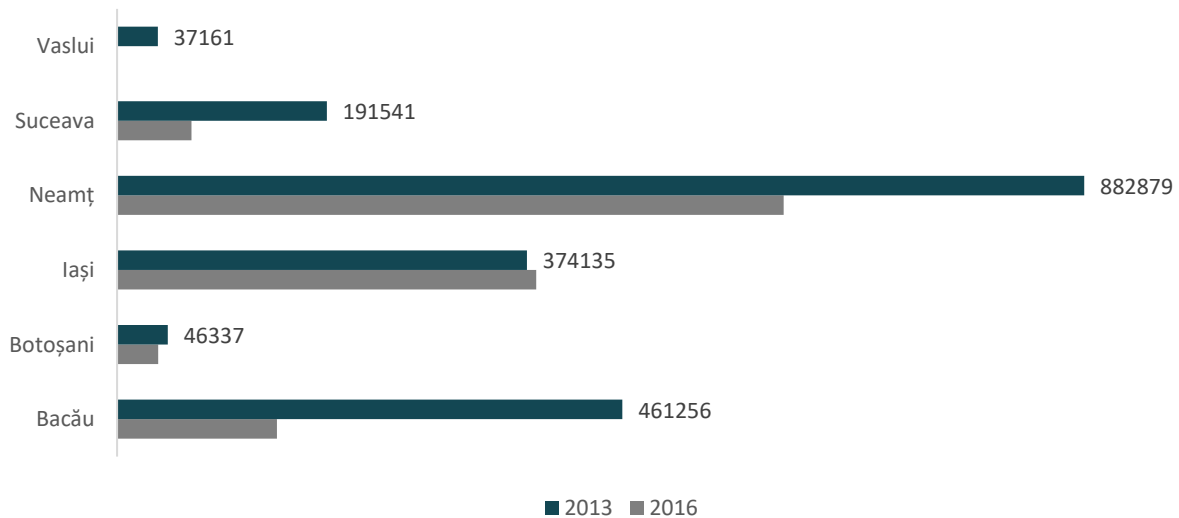
În județele Vaslui, Neamț și Bacău se observă o îmbunătățire a calității aerului datorită cantității de emisii ce a scăzut considerabil față de anul 2013, fapt datorat închiderii sau falimentării anumitor operatori industriali precum S.C. GA-PRO-CO CHEMICALS S.A., SĂVINEȘTI și S.C. ENERGY BIO CHEMICALS S.A. - SUCURSALA CAROM ONEȘTI.

⁴³ IPCC, 2018: Annex I: Glossary [Matthews, J.B.R. (ed.)]. In: Global Warming of 1.5°C. An IPCC Special Report on the impacts of global warming of 1.5°C above pre-industrial levels and related global greenhouse gas emission pathways, in the context of strengthening the global response to the threat of climate change, sustainable development, and efforts to eradicate poverty [Masson-Delmotte, V., P. Zhai, H.-O. Pörtner, D. Roberts, J. Skea, P.R. Shukla, A. Pirani, W. Moufouma-Okia, C. Péan, R. Pidcock, S. Connors, J.B.R. Matthews, Y. Chen, X. Zhou, M.I. Gomis, E. Lonnoy, T. Maycock, M. Tignor, and T. Waterfield (eds.)]. In Press

⁴⁴ <http://www.europarl.europa.eu/news/ro/headlines/society/20180301STO98928/emisiile-de-gaze-cu-efect-de-sera-pe-tari-si-pe-sectoare-infografic>

⁴⁵ EEA

FIGURĂ 264 – EMISIILE GAZELOR CU EFECTE DE SERĂ TONE CO2 LA NIVELUL REGIUNII NORD-EST, 2013-2016

Sursa: Raport privind starea mediului la nivel județean Regiunea Nord-Est 2017

La nivelul Regiunii de Nord-Est se poate observa că în cadrul tuturor județelor, ponderea cea mai mare a emisiilor corespunde județului Neamț, în cadrul căruia se regăsește o zonă industrială ce produce gaze cu efect de seră.

Un alt producător principal în Regiunea Nord-Est, de emisii de gaze cu efect de seră aparțin sectorului de transporturi (atât transportul rutier, cât și cel feroviar), dar și sectorului de încălzirea rezidențială.

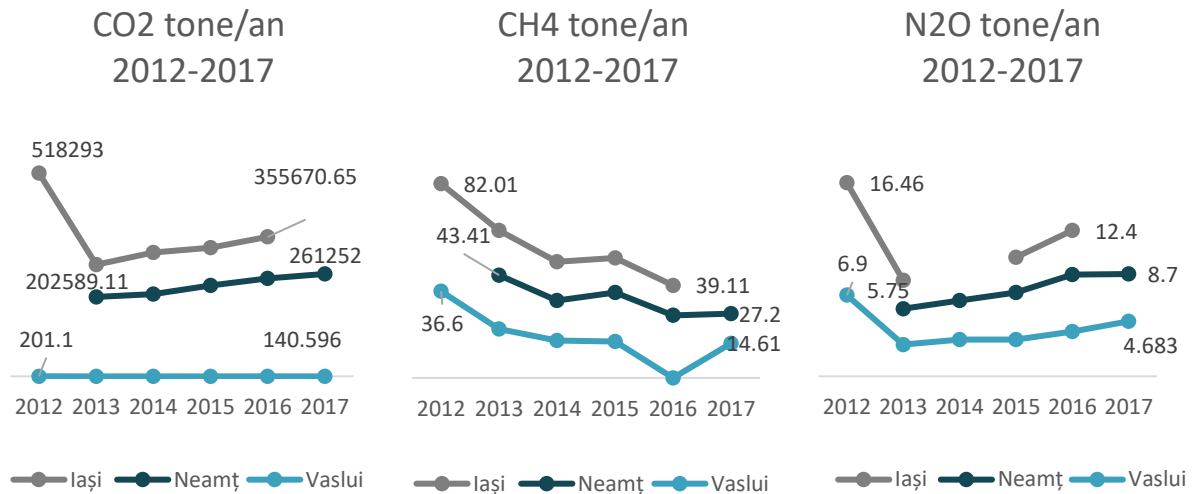
Transportul auto elimină în atmosferă până la 50% din cantitatea de hidrocarburi, fiind considerat principalul impurificator cu substanțe organice ale zonelor urbane. Se consideră că la nivelul Uniunii Europene, circa 28% din emisiile de gaze cu efect de seră sunt cauzate de transport, 84% din acestea provenind din transportul rutier. Mai mult de 10% din emisiile de dioxid de carbon provin în UE din traficul rutier din zonele urbane ⁴⁶.

În cadrul județelor Iași, Neamț și Vaslui au fost măsurate emisiile de CO₂, N₂O și CH₄ de poluanți gazoși cu efect de seră rezultați din transport rutier. Se poate observa din graficele de mai jos, ce prezintă o situație evolutivă în perioada dintre anii 2012-2017, o creștere problematică în cazul dioxidului de carbon (CO₂) și a protoxidului de azot (N₂O) și o scădere în cazul metanului. În ceea ce privește dioxidul de carbon în județele Iași și Neamț, valoarea este de 0.43 tone/an/locuitor, respectiv 0.38 tone/an/locuitor, valori mai crescute față de anul 2012 cu aproape 0.15, dar mult mai scăzute față de anul 2010 când valorile erau peste 1 tonă/an/locuitor, ceea ce reprezintă o îmbunătățire a situației în ultimii 7 ani.

Se poate observa faptul că există o disparitate destul de accentuată din perspectiva valorilor între cele 3 județe, cauzele principale vizând: gradul de urbanizare mai ridicat din județul Iași față de cel din Neamț și în special față de Vaslui, ce prezintă cu un caracter predominant rural; numărul de locuitori și creșteri ale numărului de automobile înmatriculate în special în zonele urbane.

⁴⁶ EEA

FIGURĂ 265 – EMISII GAZE CU EFECT DE SERĂ, PE JUDEȚE, REGIUNEA NORD-EST, 2012-2017

Sursa: Raport privind starea mediului la nivel județean pentru Regiunea Nord-Est, 2017

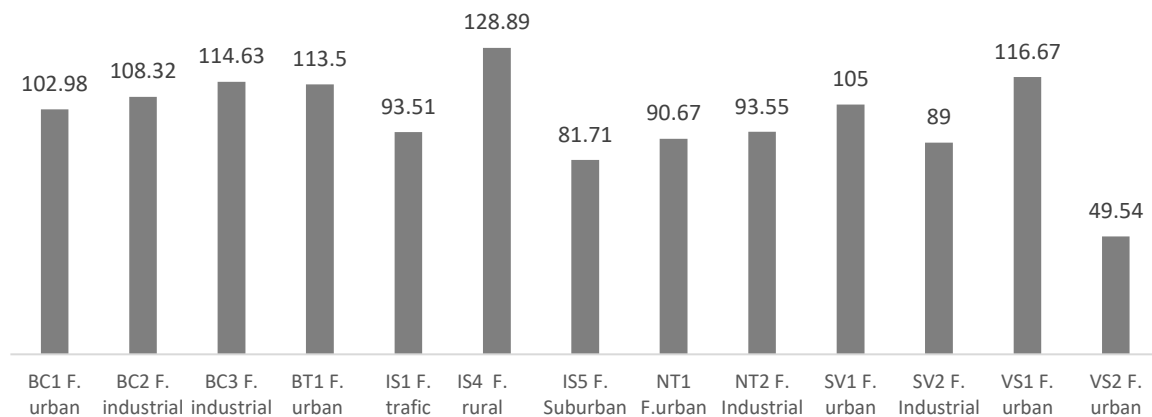
În formarea ozonului au rol important metanul și monoxidul de carbon. Nivelurile ridicate de ozon corodează materialele, clădirile și țesuturile vii. Acesta reduce capacitatea plantelor de a realiza fotosinteza și împiedică absorbția dioxidului de carbon.

Datele privind rezultatele monitorizării calității aerului referitor la Sistemul Național de Monitorizare a Calității Aerului, ilustrează calitatea aerului în raport cu valorile limită, valorile țintă, pragurile de alertă sau de informare sau nivelurile critice stabilite pentru fiecare poluant, conform Legii 104/2011-privind calitatea aerului înconjurător.

Valoarea limită zilnică a emisiilor de ozon este de 120 $\mu\text{g}/\text{mc}$, aceasta fiind depășită doar în județul Iași la stația de fond rural Iași 4 – Aroneanu, înregistrând valoarea de 128.89 $\mu\text{g}/\text{mc}$. Totuși, această localitate nu poate fi considerată reprezentativă pentru mediul rural, din cauza faptului că se află în proximitatea municipiului și a aeroportului Iași.

Amplasarea stațiilor de măsurare se face în proximitatea zonelor generatoare de poluare și trafic cu un grad crescut de accesibilitate rutieră, astfel că acestea se regăsesc fie în mediul urban, fie în apropierea zonelor industriale.

FIGURĂ 266 – SITUAȚIA COMPARATIVĂ A MAXIMEI ZILNICE A EMISIILOR DE OZON O₃ ($\mu\text{G}/\text{MC}$) LA NIVELUL REGIUNII DE NORD-EST ÎN ANUL 2017

Sursa: Raport privind starea mediului la nivel județean Regiunea Nord-Est 2017

8.2.2. PRINCIPALII POLUATORI

În ceea ce privește cantitatea emisiilor gazelor de seră, se poate observa faptul că cei mai mari poluatori la nivelul Regiunii Nord-Est la nivelul anului 2016 sunt amplasați în municipiul Bacău, municipiul Iași, iar în județul Neamț a fost emisă cantitatea cea mai mare de CO₂. Poluarea aerului este o problemă prezentă în principal în mediul urban, mediul suburban și în zonele industriale. Se observă astfel o disparitate negativă în comparație cu mediul rural, unde calitatea aerului este mai ridicată.

La nivelul Regiunii de Nord-Est există proiecte de reducere a impactului sistemelor energetice asupra mediului în județele Bacău, Botoșani și Iași. Acestea constau în reabilitarea sistemului de termoficare urbană, modernizarea instalațiilor mari de ardere și schimbarea combustibilului utilizat. De asemenea în județele Iași și Bacău un punct important în cadrul acestor proiecte se referă la re tehnologizarea sistemului de termoficare, conformarea la normele de protecția mediului privind emisiile poluante în aer, dar și creșterea eficienței în alimentarea cu căldură urbană. Proiectele enumerate mai sus sunt finanțate din fonduri europene prin POS Mediu – Axa 3.

TABEL 56 - PRINCIPALII AGENȚI ECONOMICI POLUATORI ÎN REGIUNEA NORD-EST, SUNT PREZENTAȚI ÎN TABELUL URMĂTOR, 2017

NR. CRT	OPERATOR INSTALAȚIE	TOTAL EMISII VERIFICATE 2016 (T CO ₂ EQ.)	JUDEȚ
1	HEIDELBERGCEMENT ROMÂNIA S.A.	562257	Neamț
2	Veolia Energie Iași S.A. CET Iași II	333849	Iași
3	Thermoenergy Group SA Bacău (fost CET Bacău SA) EU-ETS nr.1	69426	Bacău
4	S.C. Chimcomplex S.A. Borzesti	58701	Bacău
5	ArcelorMittal Roman Tubular Products	36254	Neamț
6	SOLUTIONS S.A. BRIKSTON CONSTRUCTION SOLUTIONS S.A.	32933	Iași
7	Egger Romania S.R.L.	27747	Suceava
8	Ambro S.A.	21326	Suceava
9	Veolia Energie Iași S.A. CET Iași I	15987	Iași

Sursa: Listă emisii GES verificate APM

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

Principalele surse de poluare care afectează calitatea solului, apei, aerului și calitatea vieții, identificate de respondenți chestionarelor sunt:

- Gazele de eșapament și pulberile rezultate din traficul rutier reprezintă o sursă de poluare la nivelul tuturor județelor regiunii;
- Apele uzate insuficient epurate/neverificate sunt considerate o sursă de poluare la nivelul județelor Botoșani, Neamț, Iași și Suceava;
- Gestionarea necorespunzătoare a deșeurilor este resimțită în special în județele Botoșani, Neamț și Suceava;
- Deșeurile animale din fermele zootehnice sunt identificate ca surse de poluare în județele Vaslui, Neamț și Bacău;

- Emisiile/deșeurile rezultate în urma activității industriale reprezintă surse de poluare pentru județele Neamț, Bacău, Iași și Suceava.

8.2.3. DIFERENȚE ÎN FUNCȚIE DE TEMPERATURĂ

În ceea ce privește diferențele în funcție de temperatură în contextul schimbărilor climatice la nivel global, există o creștere a temperaturii medii anuale în ultimii 50 de ani în Regiunea Nord-Est, de 0,16 – 0,33°C/deceniu.

De asemenea, se observă o disparitate între estul și vestul regiunii, dar și între mediul urban și rural. Între anul 1970 și 2019, în zona de est în mediul urban, media zilelor caniculare peste 32 de grade Celsius a crescut cu aproximativ 5 zile, spre deosebire de zona de vest unde se observă o diferență de 3 grade Celsius. Inclusiv în ceea ce privește media rurală se observă aceeași diferență între zona de est și cea de vest, dar numărul de zile caniculare este mai scăzut cu aproximativ 1 zi față de media urbană ⁴⁷.

Creșterea valorilor temperaturii aerului nu a fost egală pe parcursul unui an. Cea mai mare creștere a temperaturii aerului s-a înregistrat în anotimpul de vară (0,18 – 0,49°C/deceniu). Temperaturile din lunile de vară au crescut mai mult pe perioada din zi cu iluminare solară decât pe perioada nopții. De asemenea, o încălzire accentuată s-a înregistrat și în anotimpul de iarnă (0,01 – 0,66°C/deceniu), numărul de nopți geroase înregistrând pante descrescătoare semnificative din punct de vedere statistic numai în nord-estul României. Pentru anotimpul de primăvară a fost înregistrată o încălzire moderată cu valori cuprinse între 0,10 – 0,39°C/deceniu. Contrar creșterilor generalizate ale temperaturilor din anotimpurile de vară, iarnă și primăvară, în anotimpul de toamnă tendințele au fost staționare sau ușor negative ⁴⁸.

Problema schimbărilor climatice afectează în mod considerabil mediul urban și mediul rural. Totuși, în mediul rural problemele sunt mult mai accentuate, dat fiind faptul că efectele precum creșterea perioadei de secetă, creșterea volumului de precipitații și modificarea temperaturilor medii anuale afectează în mod negativ mediul natural, implicat activitățile de agricultură etc.

În cadrul sondajului de opinie se pot observa disparitățile luate în considerare de către instituțiile din Regiunea Nord-Est în ceea ce privește schimbările climatice.

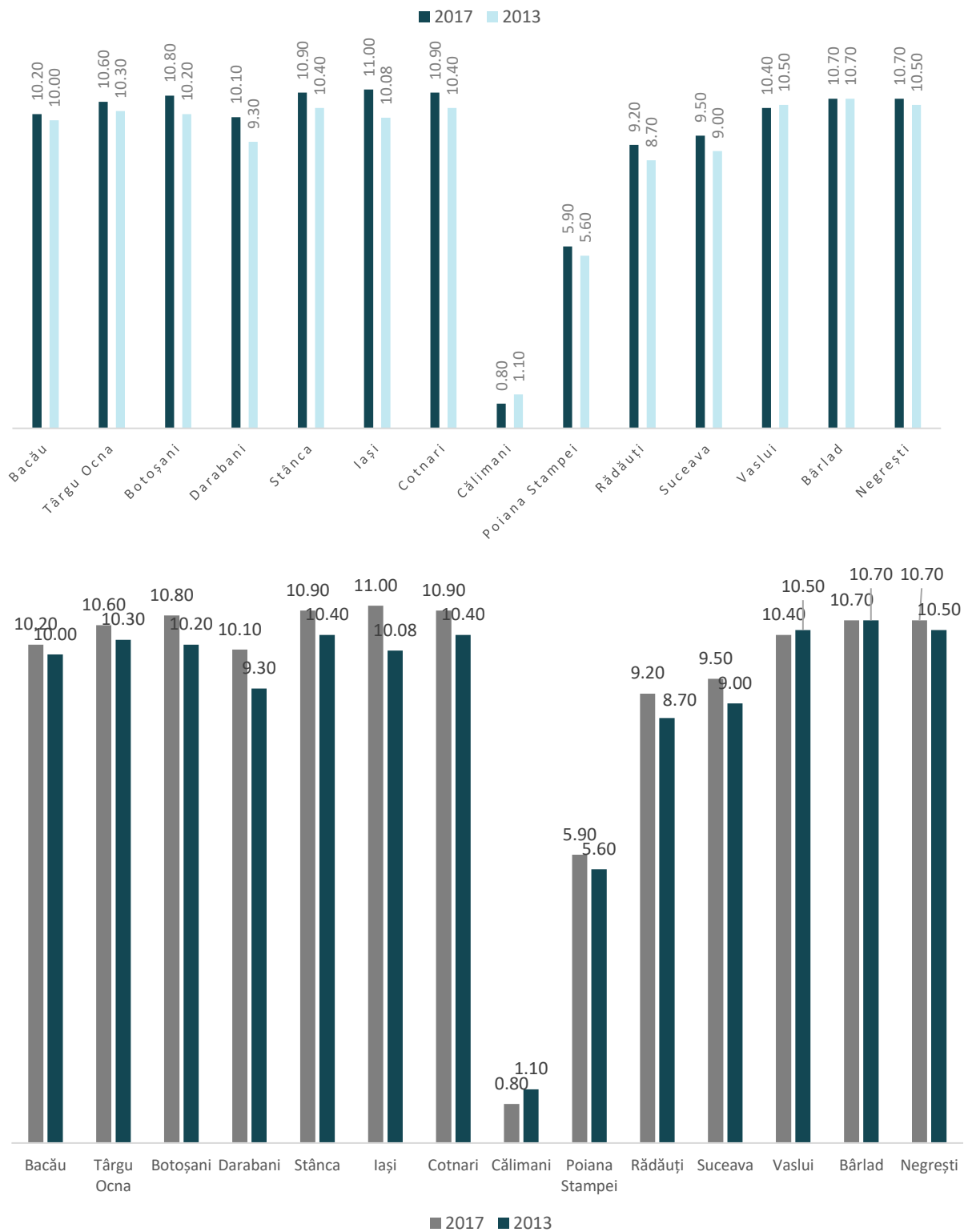
CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

În consecință respondenții sondajului de opinie au observat problema schimbărilor climatice, astfel că Regiunea Nord-Est este afectată într-o măsură destul de mare, acestea fiind resimțite, în general, mai intens în mediul rural decât în mediul urban în ceea ce privește: perioadele de secetă (3,84 rural vs. 3,13 urban), tendința de modificare a volumului precipitațiilor comparativ cu anii anteriori (3,73 rural vs. 3,4), tendința de modificarea temperaturilor medii anuale (3,5 rural vs. 2,84 urban), fenomene extreme (3,37 urban vs. 2,96 rural), valurile de căldură (3,44 rural vs. 2,92 rural) și reducerea biodiversității (2,46 rural vs. 2,21 urban), și mai puțin intens în mediul rural decât mediul urban în ceea ce privește: inundațiile (3,18 rural vs. 3,29 urban) și alunecările de teren (1,95 rural vs. 2,5 urban).

⁴⁷ <https://www.nytimes.com/interactive/2018/08/30/climate/how-much-hotter-is-your-hometown.html>

⁴⁸ Raport județean privind starea mediului 2017 (Neamț)

FIGURĂ 267 – DIFERENȚE DE TEMPERATURĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: Raport privind starea mediului la nivel județean Regiunea Nord-Est 2017

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

Conform APM, tendința de modificare a temperaturilor medii anuale (scor mediu 3,83 puncte) este resimțită ca o problemă foarte mare sau mare în județele Iași (5 puncte), Botoșani (4 puncte), Neamț (4 puncte) și Suceava (4 puncte). Acest efect este resimțit mai puțin intens la nivelul județelor Bacău (3 puncte) și Vaslui (3 puncte), dar ridică totuși probleme destul de mari.

Luând în calcul răspunsurile tuturor instituțiilor participante la studiu (scor mediu 3,46), acest fenomen reprezintă o problemă mare în județul Vaslui (4,15 puncte) și destul de mare în restul județelor, înregistrându-se scoruri medii între 3,14 puncte (județul Suceava) și 3,57 puncte (județul Bacău). (Sondaj de opinie).

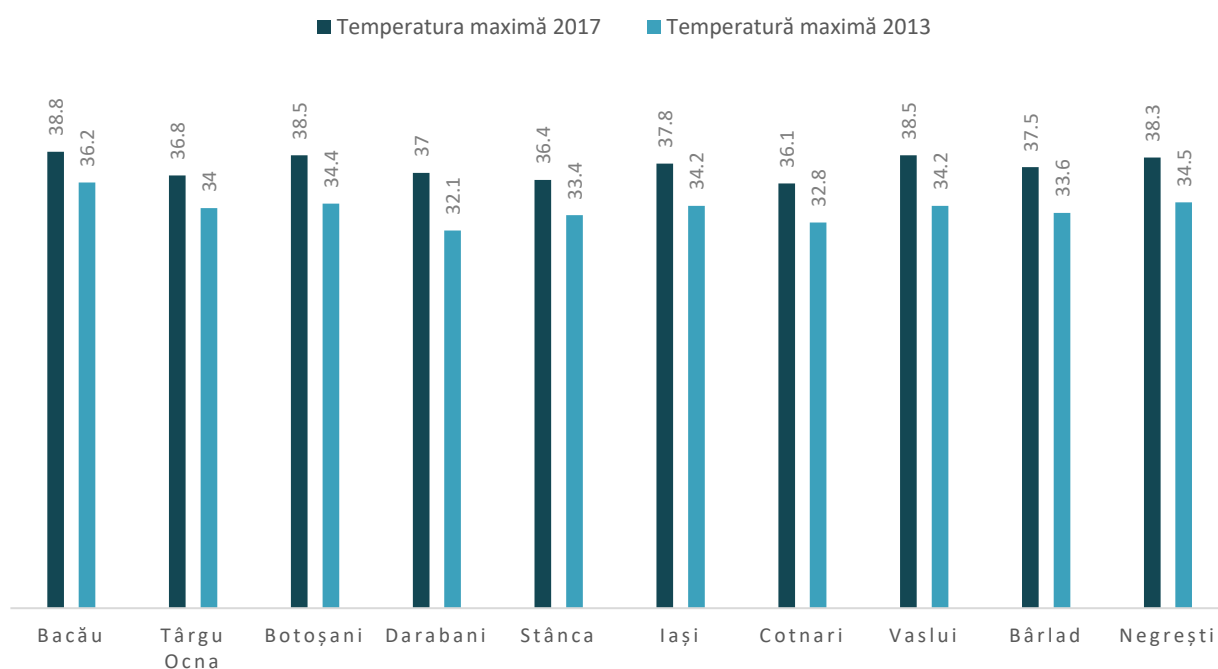
Potrivit Administrației Naționale de Meteorologie și a datelor înregistrate în perioada dintre anii 2013 și 2017 se poate observa o creștere a valorilor maxime de la 2 la 5°C în cadrul stațiilor meteorologice, cu excepția județelor Neamț și Suceava în cazul cărora nu s-au înregistrat zile caniculare în anul 2017.

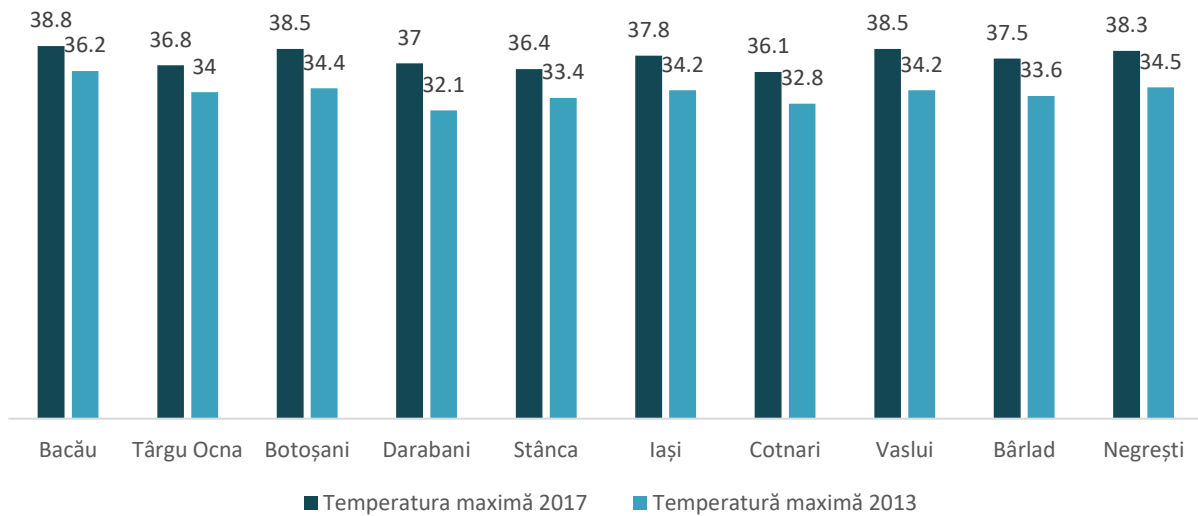
Cele mai mari probleme ale modificărilor climatice se pot observa la stația Darabani din județul Botoșani și stația Bârlad din județul Vaslui.

În cadrul stațiilor meteorologice de fond rural Cotnari, Călimani și Poiana Stampei se poate observa o diferență de -0,3 – 0,5 grade Celsius între cele două perioade de timp, spre deosebire de stațiile aflate în mediul urban Darabani, Iași, Botoșani, care înregistrează valori cuprinse între 0,6 și 0,92 grade.

De asemenea, se mai poate observa faptul că diferența de temperaturi între stațiile meteorologice din județul Vaslui nu depășesc 0,2 grade. Un factor important în schimbarea climatică este gradul de urbanizare al zonei analizate, dar și numărul de locuitori.

FIGURĂ 268 – DIFERENȚE VALORI MAXIME DE TEMPERATURĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: Raport privind starea mediului la nivel județean Regiunea Nord-Est 2017

Se observă inclusiv faptul că, pentru anii analizați, există o creștere a temperaturii mediei anuale comparative cu media multianuală a intervalului de referință 1971-2000, astfel că în ceea ce privește tendințele viitoare, se consideră că în orizontul 2021-2050 temperatura medie anuală ar putea crește cu 1,3 °C și 1,5 °C.

Aceste diferențe de temperatură reprezintă un risc prin creșterea stresului caloric ce poate cauza creșterea mortalității. Populația afectată va fi în special cea cu boli cronice și imunitate scăzută, dar și populația infantilă.

Conform Raportului privind starea mediului în România din anul 2017, iritații respiratorii vor polua aerul ambiant, ceea ce va conduce la o creștere a morbidității și mortalității prin boli pulmonare de tipul bronșitelor, astmului bronșic, infecțiilor acute ale căilor respiratorii superioare etc.

Se estimează că schimbările climatice vor afecta sănătatea umană fie în mod direct (în relație cu efectele fiziologice ale căldurii și frigului), fie în mod indirect (prin modificarea comportamentelor umane de tipul migrație forțată), creșterea incidenței bolilor cu transmitere prin alimente sau prin alți vectori, precum inundațiile.

Se prognozează creșterea temperaturilor în perioada verii și accentuarea valurilor de căldură ce vor determina în continuare creșterea impactului asupra sănătății populației.

Principalele efecte ale schimbărilor climatice asupra sănătății sunt legate de evenimentele meteorologice extreme, de modificări în distribuția bolilor influențate de climă, precum și de modificări în condițiile de mediu și sociale.

La nivel European, conform Agenției Europene de Mediu, în ultimul deceniu, inundațiile cauzate de râuri și din zonele de coastă au afectat milioane de oameni în Europa. Efectele asupra sănătății includ răniri, infecții, expunere la pericole chimice și consecințe asupra sănătății mintale. Valurile de căldură au devenit mai frecvente și mai intense, provocând zeci de mii de cazuri de deces prematur. Se prevede ca această tendință să se intensifice dacă nu se vor lua măsuri de adaptare corespunzătoare.

Răspândirea speciilor de căpușă, a țânțarului-tigru asiatic și a altor purtători de boli crește riscul de apariție a unor boli precum boala Lyme, encefalita transmisă de căpușe, febra West Nile, febra denga, Chikungunya și leishmanioza.⁴⁹

Așadar, principala preocupare este legată de morbiditatea și mortalitatea legate de căldură, ca urmare a creșterii temperaturii medii anuale și a temperaturilor extreme.⁵⁰

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

Valurile de căldură (scor mediu 3,5 puncte) afectează conform opiniei APM, în special în județele Neamț (4 puncte), Suceava (4 puncte) și Vaslui (4 puncte). În județul Botoșani (2 puncte), acest efect nu este resimțit într-o măsură prea mare. Pentru județele Bacău și Iași nu s-a oferit niciun răspuns.

Și conform scorului mediu calculat în baza răspunsurilor oferite de toate instituțiile participante (scor mediu 3,43) valurile de căldură reprezintă o problemă destul de mare cauzată de schimbările climatice, în special în județul Vaslui (4,08 puncte), dar și în restul județelor, înregistrând scoruri între 3,12 puncte (Neamț) și 3,5 puncte (Bacău).

Conform APM schimbările climatice nu ridică în general probleme prea mari la nivelul Regiunii Nord-Est în sensul reducerii biodiversității (scor mediu 2,83), în special în județele Botoșani (2 puncte), Neamț (2 puncte) și Vaslui (2 puncte). Probleme mari sau destul de mari sunt însă resimțite în județele Suceava (4 puncte), Bacău (4 puncte) și Iași (3 puncte).

Regiunea Nord-Est se confruntă și cu perioade de secetă (scor mediu 3,6 puncte), o problemă destul de mare cauzată de schimbările climatice, conform APM. Acest efect este perceput ca una din cele mai mari probleme la nivelul județului Iași (5 puncte) și ca o problemă mare în județele Neamț (4 puncte) și Suceava (4 puncte). O problemă destul de mare este considerată și în județul Botoșani (3 puncte) de reprezentanții Agenției de Protecție a Mediului din județ. Doar județul Vaslui nu se confruntă cu probleme prea mari în ceea ce privește perioadele de secetă (2 puncte).

8.2.4. POPULAȚIA AFECTATĂ DE NOXE

Aerul influențează sănătatea umană prin compoziția sa chimică și proprietățile sale fizice precum temperatura, umiditate, curenți de aer, radiații și presiune.

Conform Raportului privind starea mediului în județul Botoșani în anul 2017, poluanții din atmosferă variază în funcție de natura lor, concentrație și de durata acțiunii lor asupra organismului uman. Este stabilită de către specialiști în medicină și ecologie o legătură directă între degradarea mediului și creșterea numărului de persoane care suferă de alergii, astm, cancer și alte boli.

Principalii poluanți cu efecte negative asupra corpului uman sunt: oxizii de azot, dioxidul de sulf, ozonul troposferic, monoxidul de carbon, aldehida formică, fenolii, pulberile în suspensie (PM10 și PM2,5).

Poluarea atmosferică apare atunci când anumite gaze, particule de praf și fum sunt eliberate în atmosferă, devenind astfel nocivă pentru populație, pentru infrastructură și pentru mediul înconjurător. Organizația Mondială a Sănătății (OMS) clasifică poluarea aerului ca fiind cel mai mare risc legat de mediu pentru sănătatea umană în Europa. În UE, poluarea aerului cauzează în medie peste 1,000 de decese premature pe zi, un număr de peste zece ori mai mare decât numărul de decese cauzate de accidente rutiere.

Potrivit AEM, în anul 2015, aproximativ un sfert din populația Europei care locuia în zone urbane era expusă la niveluri ale poluanților atmosferici care depășesc unele dintre standardele UE de calitate a aerului și

⁴⁹ Schimbările climatice reprezintă un factor de risc din ce în ce mai mare pentru ecosisteme, sănătatea oamenilor și economie în Europa – Agenția Europeană de Mediu

⁵⁰ Raport privind starea mediului în România în anul 2017

până la 96 % dintre cetățenii UE care locuiesc în zone urbane erau expuși la niveluri ale poluanților atmosferici considerate de către OMS ca fiind nocive pentru sănătate. Poluarea atmosferică tinde să afecteze locuitorii din orașe într-o măsură mai mare decât pe locuitorii din zonele rurale deoarece, din cauza densității populației din orașe, cantitatea de poluanți atmosferici eliberați este mai mare (de exemplu, din transportul rutier) și deoarece dispersia se produce mai greu în orașe decât în mediul rural.

Potrivit OMS, aproximativ 80% din totalul deceselor premature provocate de poluarea atmosferică sunt reprezentate de afecțiuni cardiace și accidente vasculare cerebrale. Acestea sunt urmate de afecțiunile pulmonare, printre care cancerul, și de alte boli.

Efecte ale poluanților din atmosferă

Problemele de sănătate provocate de poluanții atmosferici sunt de tipul atac cerebral provocat de cantități ridicate de PM_{2.5}, boli respiratorii influențate de prezența în aer a O₃, PM, NO₂, SO₂. Bolile cardiovasculare reprezintă un efect al O₃, PM, SO₂, iar bolile hepatice și bolile de sânge sunt un efect al NO₂. În cazul Regiunii Nord-Est se observă o diferență între mediul rural și mediul urban în ceea ce privește calitatea aerului, din cauza factorilor precum proximitatea sursei, condițiile meteorologice (vântul și căldura), transformările chimice, condițiile geografice.

Conform raportului privind starea mediului, **monoxidul de carbon** provine din arderea incompletă a combustibililor fosili. Sursele principale pot fi de tipul naturale (arderea pădurilor, emisiile vulcanice) și din surse antropice (producerea oțelului, fontei, rafinarea petrolului, traficul rutier, aerian și feroviar). Efectele principale asupra sănătății umane se referă la afecțiuni ale sistemului nervos central, slăbirea pulsului inimii, reducerea acuității vizuale și a capacității fizice, a dificultății respiratorii, iritabilitate, migrene, lipsă de coordonare, greață și amețeli.

Ozonul troposferic, prezent la nivelul solului este o componentă a "smogului fotochimic". Expunerea la concentrații de ozon la nivelul solului provoacă iritarea tractului respirator și iritarea ochilor. Iar concentrațiile ridicate pot provoca reducerea funcției respiratorii.

Așadar, mediul urban este mai afectat de problema poluării atmosferice cu PM, O₃, NO₂ și SO₂, în special în zona Municipiului Iași. În județul Iași în anul 2017 au fost înregistrate 36,408 de cazuri cu pacienți afectați de afecțiuni cardiovasculare, dintre care 17,122 doar în cadrul aglomerației urbane Iași.

Referitor la pulberile în suspensie, acestea reprezintă un amestec de particule foarte mici și picături de lichid. Provin din surse naturale, cât și din surse antropice (activitatea industrială, sistemul de încălzire a populației, centrale termoelectrice). În ceea ce privește efectele asupra sănătății un factor important este dimensiunea particulelor. Particulele cu diametrul aerodinamic mai mic de 10 micrometri, pătrund în alveolele pulmonare și provoacă inflamații și intoxicații. Sunt afectate în special persoanele cu boli cardiovasculare și respiratorii. Expunerea pe termen lung la o concentrație scăzută de pulberi poate cauza cancer și moartea prematură.⁵¹ În ceea ce privește concentrațiile de PM₁₀ în municipiile reședință de județ, în Botoșani, Suceava, Vaslui și Bacău valorile se situează între 20 și 30 μg/m³, iar în Iași se situează între 30 și 40 μg/m³, ceea ce reprezintă o problemă, valoarea fiind apropiată de limită anuală pentru protecția sănătății umane, de 40 μg/mc. În mediul rural situația este mult mai favorabilă, media valorilor situându-se sub 20 μg/mc.

În ceea ce privește **oxizii de azot**, aceștia sunt un grup de gaze reactive care conțin azot și oxigen. Aceștia se formează în procesul de combustie, în momentul arderii la temperaturi înalte, dar și din cauza traficului rutier, activităților industriale și producerii de energie electrică. Ca efecte asupra sănătății dioxidul de azot este cunoscut ca fiind un gaz foarte toxic pentru organisme. Expunerea la concentrații ridicate de dioxid de azot poate fi fatală, iar un grad de concentrații reduse afectează țesutul pulmonar.

Concentrația medie anuală de NO₂ nu trebuie să depășească valoarea de 40 μg/mc. În Municipiile Botoșani, Suceava, Piatra Neamț, Bacău și Vaslui valorile se situează sub 20 μg/mc. Situația în Municipiul Iași reprezintă o problemă, media anuală a concentrațiilor de NO₂ fiind cuprinsă între 40 - 50 μg/mc, valoare

⁵¹ Raportul privind starea mediului în județul Botoșani

ce se situează peste limită. În mediul rural situația este favorabilă, valorile înregistrate nefiind semnificative ⁵².

Dioxidul de sulf este un gaz cu miros pătrunzător, iritant pentru ochi și căile respiratorii. Acest poluant provine atât din surse naturale (Erupțiile vulcanice, fitoplanctonul marin, fermentația bacteriană, oxidarea gazului cu conținut de sulf rezultat din descompunerea biomasei) cât și din surse antropice (sistemele de încălzire a populației care nu utilizează gaz metan, centralele termoelectrice, procesele industriale). Expunerea la o concentrație mare de dioxid de sulf poate provoca dificultăți respiratorii severe. Sunt afectate în special persoanele cu astm, copiii, vârstnicii și persoanele cu boli cronice ale căilor respiratorii.

În secțiunea 7.8.1 referitoare la calitatea aerului se regăsesc mai multe detalii ce evidențiază situația comparativă a procentelor contribuției sectoarelor de activitate a emisiilor de pulberi în suspensie, precursori ai ozonului – monoxid de carbon, dioxid de sulf pentru anul 2017.

8.3. ENERGII REGENERABILE

Folosirea energiei din surse regenerabile prezintă numeroase beneficii potențiale, inclusiv o reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, diversificarea aprovizionării cu energie și reducerea dependenței față de piețele de combustibili fosili (în special, față de piața petrolului și a gazelor). Dezvoltarea surselor regenerabile de energie poate avea, de asemenea, potențialul de a stimula ocuparea forței de muncă în UE, prin crearea de locuri de muncă în sectorul noilor tehnologii „verzi”.

Energia din surse regenerabile în UE a crescut puternic în ultimii ani. Mai concret, ponderea energiei din surse regenerabile în consumul final brut de energie a ajuns la o valoare aproape dublă în ultimii ani, de la aproximativ 8,5% în anul 2004 până la 17% în anul 2016.

Această evoluție pozitivă a fost determinată de obiectivele obligatorii din punct de vedere juridic de creștere a ponderii energiei din surse regenerabile prevăzute de Directiva 2009/28/CE privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile ⁵³.

La nivel național au fost atinse obiectivele precizate în Directive 2009/28/CE ale UE privind o creștere de 20% în ponderea globală a energiei din surse regenerabile și un obiectiv de 10% privind energia din surse regenerabile în transporturi. Cele două obiective pot să ofere comunității de afaceri stabilitatea pe termen lung necesară efectuării unor investiții raționale, durabile în sectorul energiei regenerabile, care să permită reducerea dependenței de combustibilii fosili importați și creșterea gradului de utilizare a noilor tehnologii în domeniul energiei. Aceste obiective sunt stabilite în contextul îmbunătățirii eficienței energetice cu 20% până în anul 2020, astfel cum se precizează în Comunicarea Comisiei din 19 octombrie 2006 intitulată „Un plan de acțiune privind eficiența energetică: realizarea potențialului”, aprobată de Consiliul European din martie 2007 și de Parlamentul European prin rezoluția sa din 31 ianuarie 2008 privind planul de acțiune menționat ⁵⁴.

În ceea ce privește consultarea actorilor publice în cadrul întâlnirilor de lucru, reprezentantul Agenției de Protecția Mediului observă că județul Iași reprezintă un potențial din punct de vedere al energiei regenerabile, dar din cele 28 de solicitări pentru aprobare de parcuri de energie eoliană au ajuns să fie construite doar două parcuri.

De asemenea la nivelul județului Neamț în cadrul întâlnirilor de lucru reprezentatul Agenției de Protecția Mediului menționează ca există un interes crescut pentru panourile fotovoltaice ca sursă alternativă de energie.

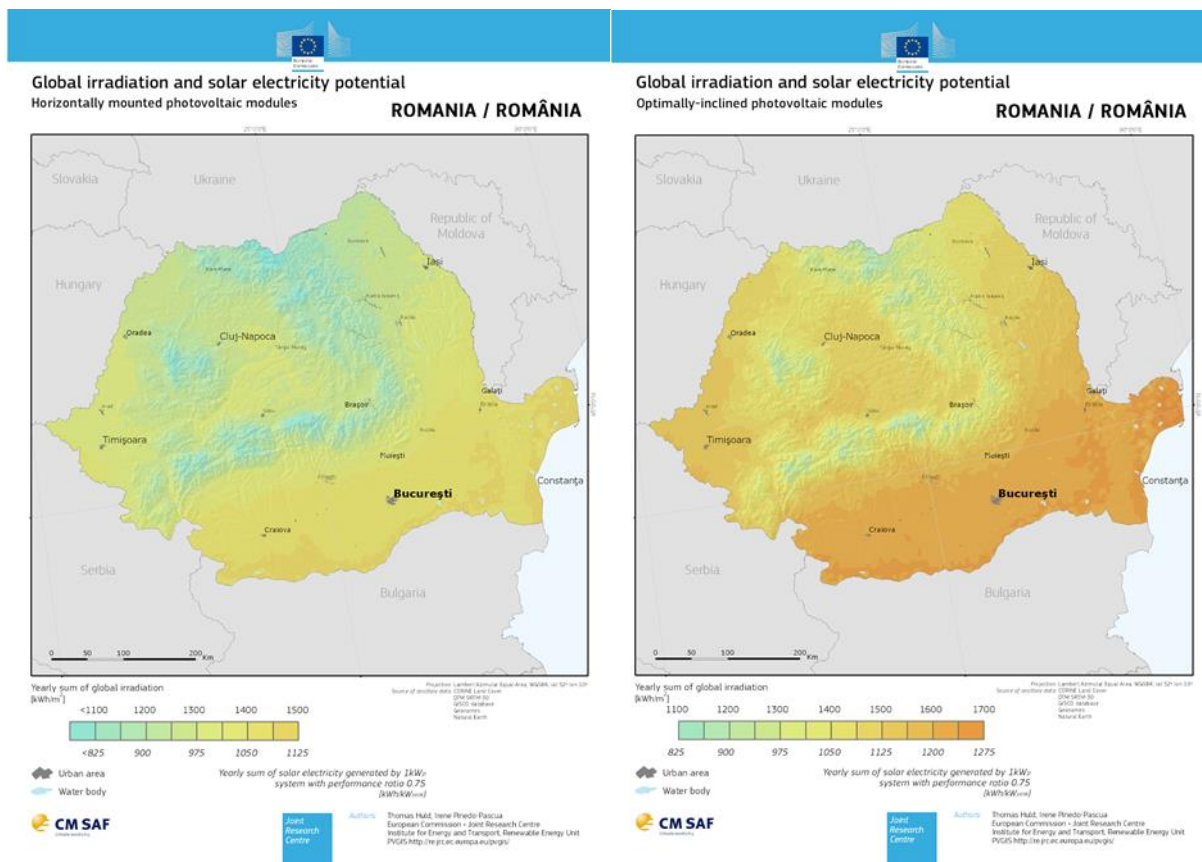
⁵² Eurostat

⁵³ Eurostat

⁵⁴ Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei regenerabile

8.3.1. IRADIEREA GLOBALĂ ȘI POTENȚIALUL ELECTRIC SOLAR

FIGURĂ 269 - POTENȚIALUL ELECTRIC SOLAR ÎN ROMÂNIA

Sursa: https://re.jrc.ec.europa.eu/pvgis_download/map_index.html#

În România, producția de energie electrică la nivelul anului 2016 a fost realizată în proporție de 42,38% din surse regenerabile, iar restul de 57,62% din surse convenționale, potrivit datelor prezentate în Raportul Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE) privind rezultatele monitorizării pieței de energie electrică. Potrivit documentului, dintre sursele regenerabile, centralele hidroelectrice au asigurat 28,86% din producția de energie electrică, urmate de instalații eoliene (10,13%), solar (2,60%) și biomasă (0,75%).

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

În urma sondajului de opinie realizat la nivelul Regiunii Nord-Est se constată un potențial ridicat de producere a energiilor regenerabile destul de ridicat, factor ce ar putea contribui la dezvoltarea economică a acestora (scor mediu de 3.03 puncte).

La nivelul Regiunii Nord-Est se poate observa un potențial electric solar în zona de sud-est (Bacău și Vaslui) mai ridicat, iar în zona de nord mai scăzut (Suceava) în special în apropierea zonei montane și mai puternic împădurită.

În ceea ce privește iradierea globală județele cu potențial ridicat sunt reprezentate de Vaslui, Bacău și Iași, iar cel mai slab potențial este în județul Suceava.

Cele trei județe Vaslui, Bacău și Iași din Regiunea Nord-Est sunt o sursă de producere a energiei regenerabile ce funcționează eficient din punct de vedere energetic, asigurând aproximativ 210 zile cu soare pe an și un flux solar anual cuprins între 1,000 kWh/m²/an și 1,300 kWh/m²/an.

De asemenea județul Vaslui prezintă un puternic potențial de producere a energiilor regenerabile eoliene (prezintă valori cuprinse între 7.0 – 58.4 MWh/kmp), conform studiului Territories and Low-carbon economy.⁵⁵

Un alt aspect important se referă la producerea de energie solară ca și sursă de energie termică inclusă în apa încălzită. Un mod facil de a realiza acest tip de energie este prin intermediul panourilor solare pentru generarea apei calde prin captarea radiațiilor solare infraroșii. Aceste panouri solare sunt construite din oțeluri inoxidabile conform protorelief.ro.

În ceea ce privește implementarea unor astfel de proiecte a fost realizat un program de finanțare prin intermediul Administrația Fondului pentru Mediu ce susține programul Casa Verde.

Prin intermediul acestui program au finanțate un număr de firme în Regiunea Nord-Est ce puteau instala astfel de panouri solare. În Județul Bacău se regăsesc 7 instalatori validați în Programul Casa Verde Fotovoltaice și anume: MARSTE SRL, ELECTROPREST SRL, ENERGO PREST SRL, GEN & IUL TRADING SRL, GENERAL ELECTRIC SRL, MARYELECTRIC SRL, RETE-EL SRL.

În județul Botoșani se regăsesc 6 instalatori validați: BD ELECTRO SERVICE SRL, ELPROEX SA, ELSACO ELECTRONIC SRL, ELSACO SOLUTIONS SRL, FED ELECTRIC SRL BOTOSANI, SCORPION SRL.

La nivelul județului Iași sunt 9 instalatori avizați după cum urmează: CLIMA THERM CENTER SRL, DCMOTT SRL, ELECTROCONSTRUCTIA ELCO SA IASI, GENERAL TEHNIC SRL, Q SRL, SUN POWER CENTER SRL, URBIO RO SRL, URBIOLED SRL, Z.R.S. SRL.

În ceea ce privește județul Neamț se regăsesc 5 instalatori avizați: BUILD INSTAL ELECTRIC SRL, ENERGOICE SRL, FREELUX ELECTRIC SRL, IULION INSTALELECTRIC SRL, VOLTA GRUP SRL.

La nivelul județului Suceava sunt 3 instalatori avizați de AFM și anume: BUCOVINA ENERGO CONSULT SRL, PROLUX SRL, RO UTIL INSTAL SRL.

În județul Vaslui este prezent un singur astfel de instalator și anume ELDAC GRUP SRL.⁵⁶

Astfel se poate concluziona că demersul acestui program a fost destul de bine primit în special în județele Bacău, Iași și Botoșani. Acest proces de finanțare a condus la implementarea a mai multor astfel de proiecte, importante pentru micșorarea disparităților de tip urban-rural în Regiunea Nord-Est și de utilizare a potențialului regenerabil al soarelui.

La nivel regional se regăsește un număr de companii de producere a energiei electrice regenerabile.

În județul Bacău sunt prezente 4 parcuri ce produc energie regenerabilă și anume: E.K.W. ENERGY (energie eoliana), TELESATELIT, Compania Regionala de Apa Bacau și ROMAN IMPEX PREST.

În Botoșani există un parc fotovoltaic – Alfa Land SRL.

În județul Iași se regăsesc următoarele 11 centre de producere a energiei regenerabile: BRIDGECONSTRUCT (eoliana), Comuna Miroslava (parc fotovoltaic), Dan Holding MGM (eoliană), DAS (parc fotovoltaic), FRANCOMI (energie solară), FUTURE POWER (energie solară), GREEN ENERGY FARM (energie solară), MIROSLAVA INDUSTRIAL PARC (energie solară), SOFT GROUP (energie eoliană), SOLAR ENERGY BALTATI (energie solară), WPD ROMANIA WIND FARM 01 (energie eoliană).

În Județul Neamț există următoarele 7 parcuri de producere a energiei: APETROAIE SNC(energie solară), Asociația Familială Atomei Gheorghe (energie hidro), GENERAL ENERGETIC (biomasă provenită din deșeuri lemnoase), MERIT 2000 (energie solară), MUNICIPIUL ROMAN (energie solară), PETROCART (biomasă), RIG BIOMASS (biomasă).

În județul Suceava sunt prezente următoarele 5 companii: ECOTERRA BIOGAS (fosta Teb Project One) (biogaz provenit din biomasă), EGGER ROMANIA (biomasă din silvicultură, agricultură și industriile conexe),

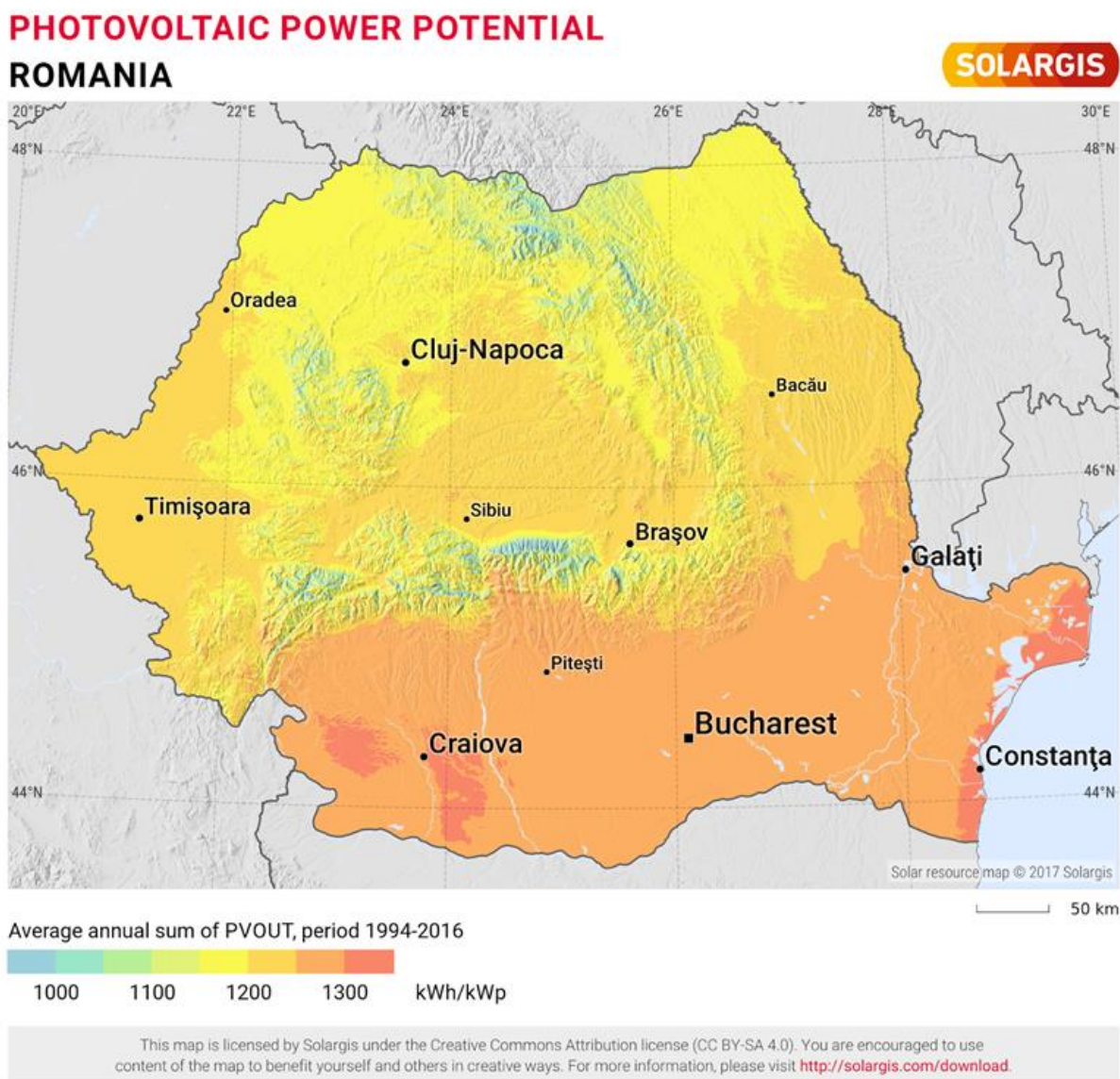
⁵⁵ ESPON Locate

⁵⁶ Anexa 1 - Lista instalatorilor validați în cadrul Programului privind instalarea de sisteme fotovoltaice pentru producerea de energie electrică, în vederea

ROSKY AIR SERVICE (energie hidro), NOVAFIL (energie solară), HYDRO POWER ENERGY TIBAU (energie hidro).

La nivelul județului Vaslui se regăsesc 3 companii de producere a energiei regenerabile: Geo Data (energie solară), MEVCER (biogaz provenit din biomasă), UNISTIL (energie hidro).

FIGURĂ 270 – POTENȚIAL FOTOVOLTAIC ROMÂNIA

Sursa: <https://solargis.com/maps-and-gis-data/download/romania>

8.3.2. POTENȚIALUL ENERGETIC FOTOVOLTAIC

Energia solară fotovoltaică se bazează pe producerea directă de electricitate prin intermediul celulelor cu siliciu. Atunci când strălucește și atunci când condițiile climatice sunt favorabile, soarele furnizează o putere de 1 kW/m^2 . Panourile fotovoltaice permit convertirea directă în electricitate a 10 - 15% din această putere.

La nivel național, până în anul 2016 s-au construit 962 de centrale sau parcuri fotovoltaice, cu o putere instalată cumulată de 4.871,66 MW. 212 dintre acestea produc mai puțin de 1 MW, iar 112 au o producție sub 2 MW. La nivel regional au fost realizate un total de 26 de investiții, autorizări și parcuri.

Conform datelor Transelectrica, la data de 15 mai 2016 erau livrați în sistemul național 2.564,714 MW din surse fotovoltaice. Contribuția Regiunii Nord-Est este semnificativă în special în județul Bacău – 14,83 MW putere instalată, Botoșani – 3,029, Iași – 5,1, Neamț – 4,52, Suceava – 0,648, Vaslui – 0,025 = 28, 152 MW putere instalată⁵⁷.

Potențialul energetic al centralelor hidroelectrice

Conform Legii nr. 107 din 25 septembrie 1996 se stabilește cadrul de reglementare pentru desfășurarea activităților în sectorul energiei electrice și al energiei termice produse în cogenerare, în vederea utilizării optime a resurselor primare de energie în condițiile de accesibilitate, disponibilitate și suportabilitate și cu respectarea normelor de siguranță, calitate și protecție a mediului.

De asemenea este susținut faptul că apele reprezintă o sursă naturală regenerabilă, vulnerabilă și limitată, element indispensabil pentru viață și pentru societate, materie primă pentru activități productive, sursă de energie și cale de transport, factor determinant în menținerea echilibrului ecologic.

Energia Hidro este energia apei în mișcare. Aceasta energie regenerabilă folosește forța apei care curge pentru a o transforma în energie mecanică și apoi în energie electrică. Hidrocentralele sunt una dintre cele mai vechi surse de energie. Din cauza faptului că sursa de energie a hidrocentralei este apa, centralele hidro sunt amplasate în apropierea surselor de apă. Volumul de apă în mișcare și înălțimea de la care aceasta cade determină cantitatea de energie generată conform PROTORELIEF.ro

În Regiunea Nord-Est există producători de energie prin intermediul centralelor hidroelectrice avizați de ANRE. Aceștia se regăsesc în județul Bacău (Compania Regională de Apă Bacău), în Neamț (Asociația Familială Atomei Gheorghe), în Suceava (ROSKY AIR SERVICE, HYDRO POWER ENERGY TIBAU), în Vaslui (UNISTIL). De asemenea se regăsește și un număr considerabil de microhidrocentrale electrice.

Conform comentariilor APM Botoșani, aceste microhidrocentrale sau a centralelor hidroelectrice, o mare parte sunt construite în zone montane, afectează mediul înconjurător determinând dispariții de specii și habitate protejate.

Acest tip de amplasamente de producere a energiei electrice reprezintă pe de o parte o oportunitate în ceea ce înseamnă energie regenerabilă, dar pe de altă parte reprezintă un risc pentru mediul înconjurător în special în legătura cu ariile naturale protejate. Un astfel de proiect necesită un studiu de fezabilitate special pentru a putea determina situația concretă dacă acesta poate fi realizat.

În ceea ce privește protecția cursurilor de apă conform OUG 78/2017 se aprobă lista sectoarelor de cursuri de apă în care este interzisă realizarea de lucrări și activități care pot afecta starea ecologică a apelor, denumite în continuare sectoare de excludere. Sectoarele de excludere reprezintă sectoarele de cursuri de apă localizate între izvor și secțiunea de referință, definite conform prevederilor Art.2 și prevăzute în Anexa2.

8.3.3. POTENȚIALUL ENERGETIC AL BIOMASEI

Energia produsă din biomasă provine din energia solară înmagazinată în plante, prin procesul de fotosinteză. Principala diferență dintre cele două forme de energie este următoarea: combustibilii fosili nu pot fi transformați în energie utilizabilă decât după mii de ani, în timp ce energia biomasei este regenerabilă, putând fi folosită an de an.

Biomasa, conform Legii nr. 220/2008, reprezintă fracțiunea biodegradabilă a produselor, deșeurilor și reziduurilor din agricultură, inclusiv substanțe vegetale și animale, din silvicultură și industriile conexe, precum și fracțiunea biodegradabilă a deșeurilor industriale și urbane.

Biomasa este obținută din materii organice, cum sunt copacii, plantele și deșeurile agricole și urbane. Introducerea acesteia implică o serie de activități, de la cultivarea materiilor prime până la conversia în

⁵⁷ <https://www.agro-business.ro/cate-parcuri-fotovoltaiice-are-romania/2016/07/06/>

energie finală. În 2012, biomasa și deșeurile au reprezentat aproximativ două treimi din totalul energiei din surse regenerabile consumate în UE conform Comisiei Europene.

Ca și sursă de energie, biomasa poate fi utilizată direct sau transformată în alte produse energetice cum ar fi bio-combustibilul și electricitate. Biomasa este, în principiu materie vegetală care este utilizată pentru a genera energie electrică în turbine cu abur și gazeificator. Astfel biomasa poate produce căldură.

În Regiunea Nord-Est biomasa poate deține o poziție importantă în încălzirea caselor din zonele rurale. Astfel aproximativ 90% din casele din zonele rurale folosesc în principal lemnul de foc pentru încălzirea locuințelor.

În momentul de față utilizarea biomasei asigură circa 5% din consumul total de energie la nivel european. Utilizarea biomasei are loc pe ambele planuri, atât pentru producerea de energie și căldură în instalații de cogenerare, cât și ca materie primă în producerea biocombustibililor⁵⁸.

Tipurile principale de materie primă de biomasă, urmărite îndeaproape de proiectul Biomass Energy Europe (BEE) sunt reprezentate de: produse forestiere și reziduuri de pădure, culturi energetice, precum și deșeuri organice.

În Regiunea Nord-Est, zona de Est reprezentată de județele Botoșani, Iași și Vaslui prezintă cel mai ridicat potențial de producere a energiei prin biomasă cu valori cuprinse între 0.71 – 2.54 GWh/kmp. Sunt urmate de Neamț și Bacău cu un potențial de 0.48 – 0.71 GWh/kmp. Cel mai scăzut potențial se regăsește în județul Suceava cu valori cuprinse între 0.09 – 0.26 conform studiului "Territories and Low-carbon economy"⁵⁹.

Atât în prezent, cât și ca estimare pentru anul 2020, principala contribuție a biomasei în România este reprezentată de lemn și reziduurile agricole, folosite pentru încălzirea în sobele tradiționale rurale, circa 40% din populație trăind în mediul rural. Totuși, există un mare potențial pentru biogaz provenit din agricultură, resurse forestiere și deșeuri agricole, fiind un avantaj inclusiv faptul că există experiență în colectarea, depozitarea și utilizarea locală a biomasei⁶⁰.

La nivelul Regiunii Nord-Est, cât și la nivel național, cele mai bogate județe în resurse forestiere sunt județele Suceava - 647,0 mii mc, Neamț - 175,0 mii mc și Bacău - 132,0 mii mc.

În comparație cu potențialul de producere a energiei din biomasă în județele Neamț, Suceava și Vaslui se regăsesc companii ce se folosesc de biomasă. În județul Neamț sunt prezente: GENERAL ENERGETIC (biomasă provenită din deșeuri lemnoase), PETROCARD (biomasă), RIG BIOMASS (biomasă); în județul Suceava: ECOTERRA BIOGAS (fosta Teb Project One) (biogaz provenit din biomasă), EGGER ROMANIA (biomasă din silvicultură, agricultură și industriile conexe); iar în județul Vaslui: MEVCER (biogaz provenit din biomasă).

Combustia este o metodă de eliminare a deșeurilor prin incinerare. În urma procesului de ardeere este generată căldură, gaze, abur și cenușă. Astfel aburul este introdus într-o turbină care produce energie prin intermediul unui generator. Acest tip de căldură produsă prin arderea deșeurilor poate reprezenta o sursă de energie regenerabilă pentru încălzirea zonelor rezidențiale ale populației atât la nivelul mediului urban, cât și rural.

Arderea deșeurilor solide municipale este un mijloc important de generare a energiei din surse regenerabile. Industria transformării deșeurilor în energie a făcut progrese importante în ceea ce privește reducerea gazelor și a altor substanțe poluante care rezultă în urma funcționării acestora conform protorelief.ro.

La nivelul județului Iași a fost construită o stație de tratare mecano-biologică a deșeurilor, ceea ce reprezintă un potențial de resursă de energie regenerabilă.

⁵⁸ <https://www.gazetadeagricultura.info/eco-bio/565-energie-regenerabila/11375-biomasa-sursa-de-energie-regenerabila.html>

⁵⁹ ESPON Locare - https://www.espon.eu/sites/default/files/attachments/Locare_final-report_main_report.pdf

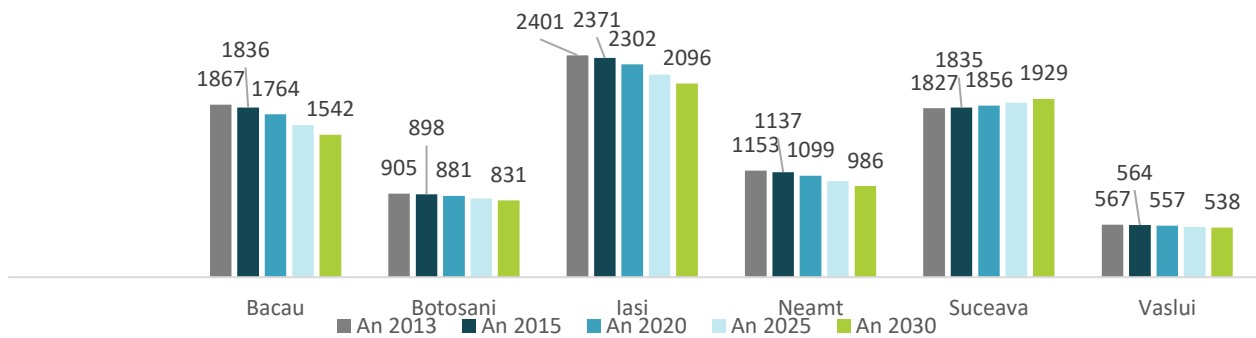
⁶⁰ <http://revista.newprojects.org/?p=1160>

Potențialul de cogenerare

În Regiunea Nord-Est există potențial de cogenerare, definită ca producerea concomitentă cu aceeași instalație (grup motor termic-generator de curent, turbină) a energiei termice. Astfel de instalații au cunoscut o dezvoltare deosebită în ultimele două decenii datorită crizelor energetice și ca urmare a Protocolului de la Kyoto, referitor la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

Acoperirea prin cogenerare a unui procent de 75% din potențialul total de încălzire centralizată înseamnă un potențial net de cogenerare (evaluat la consumator). La nivelul Regiunii Nord-Est se poate observa o tendință ce se prognozează după cum urmează în graficul următor.

FIGURĂ 271 – POTENȚIAL DE COGENERARE LA NIVELUL REGIUNII DE NORD-EST, 2013-2030

Sursa: Raport privind evaluarea potențialului național de punere în aplicare a cogenerării de înaltă eficiență și a termoficării și răcirii centralizate eficiente

FIGURĂ 272 – CELE MAI BOGATE JUDEȚE ÎN RESURSE DE BIOMASĂ ÎN ROMÂNIA

UI 8: Evaluarea potențialului energetic actual al surselor regenerabile de energie în zona de frontieră româno-bulgară (numai pentru partea română)

Fig.8.3 Potențialul energetic al biomasei în România (sursa: INL, 2006)

Sursa: https://issuu.com/addenergy/docs/harta_potential_energetic_al__biomasei_in_romania_

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

În mediul urban există proiecte pentru producerea energiei regenerabile utilizând energia solară, iar în mediul rural atât proiecte care utilizează energia solară cât și eoliană.

Localitățile în care au fost identificate proiecte de producere a energiei regenerabile utilizând energia solară sunt în mediul urban sunt: Municipiul Bacău, Orașul Comănești (județul Bacău), Municipiul Fălticeni, Orașul Solca (județul Suceava) și Orașul Bicaz (județul Neamț), iar în mediul rural: Comuna Parincea, Comuna Măgirești (județul Bacău), Comuna Cacica, Comuna Poiana Stampei (județul Suceava) și Comuna Iscusești (județul Neamț).

Localitățile în care au fost identificate proiecte de producere a energiei regenerabile utilizând energia eoliană în mediul rural sunt: Comuna Mitoc (județul Iași), Comuna Deleni, Comuna Dumești și Comuna Sirețel (Județul Botoșani).

8.4. PATRIMONIUL NATURAL ȘI BIODIVERSITATE

UE dispune de o legislație solidă în domeniul protecției naturii. Aceasta este axată pe rețeaua Natura 2000, formată din 26,000 de situri protejate, care acoperă o cincime din suprafața terestră a UE. Rețeaua are un impact economic major: potrivit estimărilor, beneficiile acesteia se ridică la 200-300 mld. Euro pe an, suma reprezentând între 2 și 3% din PIB-ul UE ⁶¹.

România a desemnat până acum 583 de arii protejate Natura 2000, acoperind aproape 25% din teritoriul național, însă persistă unele lacune în domeniul gestionării efective a acestor zone valoroase. Există încă situri Natura 2000 fără custozi și fără plan de management (instrumentul principal în gestionarea ariilor protejate). Managementul ariilor protejate este afectat de: slaba bază științifică privind speciile și habitatele de pe teritoriul lor, absența de-a lungul timpului a fermității politice și slaba coordonare a rețelei Natura 2000 de la nivel central, sub-finanțarea și lipsa plăților compensatorii pentru proprietarii/administratorii de terenuri, nivelul scăzut de informare la nivel local cu privire la drepturile și obligațiile proprietarilor/concesionarilor de terenuri aflate pe suprafața ariilor protejate, precum și insuficienta participare publică în deciziile pentru avizarea de planuri/proiecte/activități pe suprafața acestor arii protejate ⁶².

Regiunea Nord-Est este acoperită în procent de 11,53% de Arii Naturale Protejate de interes național. Cel mai mare aport este adus de județul Botoșani de 8.76%, urmat de Neamț cu 1.93%. În ceea ce privește Ariile Naturale Protejate de importanță județeană acestea reprezintă 21.8% din suprafața regiunii, județele Suceava și Neamț având cea mai semnificativă contribuție cu 9.4%, respectiv 4.4% din suprafață.

Pe teritoriul Regiunii Nord-Est sunt prezente 103 arii protejate Natura 2000, dintre care 24 de situri de tipul arie de protecție specială avifaunistică și 79 de tipul sit de importanță comunitară. Siturile de tip SPA ocupă o suprafață de aproximativ 297 mii ha – 8%, iar cele de tip SCI 265 mii ha – 7% din suprafața regională. În ceea ce privește suprafețele ocupate de ariile naturale protejate Natura 2000, pe primele locuri se află pentru ariile de tip SPA județele Neamț cu 88,733 ha și Suceava cu 84,085 ha, iar pentru siturile de tip SCI, județele Suceava cu 68,995 ha, Neamț cu 68,299 și Iași cu 67,356 ha.

În cadrul Regiunii Nord-Est se regăsește și o Arie Naturală Protejată de importanță internațională – Tinovul Mare Poiana Stampei în județul Suceava. Tinovul Mare Poiana Stampei este cea mai întinsă rezervație naturală de turbă din România, cu o suprafață de 681 ha, localizată pe teritoriul comunei Poiana Stampei, fiind declarată încă din anul 1955 monument al naturii.

În anul 2007, rezervația Tinovul Mare Poiana Stampei a fost declarată sit de importanță comunitară, dobândind recunoaștere europeană ca parte integrantă a Rețelei Natura 2000. Recunoașterea

⁶¹ Comisia Europeană Mediu

⁶² WWF-România

internațională a fost obținută odată cu aderarea la Convenția privind Zonele Umede⁶³ în anul 2011, prin declararea rezervației ca Zonă Umedă de Importanță Internațională⁶⁴.

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

Conform APM schimbările climatice nu ridică în general probleme prea mari la nivelul Regiunii Nord-Est în sensul reducerii biodiversității (scor mediu 2,83), în special în județele Botoșani (2 puncte), Neamț (2 puncte) și Vaslui (2 puncte). Probleme mari sau destul de mari sunt însă resimțite în județele Suceava (4 puncte), Bacău (4 puncte) și Iași (3 puncte).

Nici conform scorului mediu calculat în baza răspunsurilor oferite de toate instituțiile participante (scor mediu 2,58 puncte) schimbările climatice nu afectează într-o măsură prea mare biodiversitatea. (Sondaj de opinie).

TABEL 57 – ARII NATURALE PROTEJATE DE INTERES NAȚIONAL PREZENTE ÎN REȚEAUA NATURA 2000 ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

NR. CRT	DENUMIRE	LOCALIZARE	SUPRAFAȚĂ HECTARE
1	Găina – Lucina	Suceava	842,547
2	Rezervația Acvatică Lacul Cuejdel	Neamț	105,465
3	Munții Goșman	Neamț	17,152,004
4	Piatra Șoimului Scorțeni Gârleni	Neamț, Bacău	37,383,713
5	Tinovul Mare Poiana Ștampei	Suceava	695,933
6	Pădurea Pătrăuți	Suceava	8,772,349
7	Rezervația Faunistică Brateș	Bacău, Neamț	50,635
8	Tinovul Șaru Dornei	Suceava	41,802
9	Râul Moldovan între Tupilați și Roman	Neamț	4,718,776
10	Rarău Giumalău	Suceava	2526,791
11	Rezervația Faunistică Borca	Harghita, Neamț	411,848
12	Lacurile Vaduri și Pângărați	Neamț	455,511
13	Lunca Siretului Mijlociu	Bacău, Iași, Neamț	10,329,497
14	Pădurea Tutova	Botoșani	119
15	Pădurea Ciornohal	Botoșani	76,5
16	Făgetul Secular Stuhoasa	Botoșani	60,5
17	Arinișul de la Horlăceni	Botoșani	5
18	Turbăria Dersca	Botoșani	10

⁶³ Ramsar, 1971

⁶⁴ Raport de Mediu Suceava 2017

NR. CRT	DENUMIRE	LOCALIZARE	SUPRAFAȚĂ HECTARE
19	Stânca Ștefănești	Botoșani	1

Sursa: Agenția Națională pentru Arii Protejate – Listă Arii Protejate 2018

În ceea ce privește siturile Natura 2000 din cartograma de mai jos se poate observa cum procentul cel mai ridicat de arii protejate se regăsește în județele Suceava și Neamț. Deși acestea se află predominant în mediul rural, totuși municipiile Piatra Neamț, Bacău și Vaslui se află în proximitatea unor astfel de arii, ceea ce reprezintă un potențial turistic pentru zonele urbane. În județele din vestul Regiunii Nord-Est se regăsesc cele mai multe zone, respectiv cea mai mare suprafață de zone protejate IUCN, în special în zona de sud-vest a județului Suceava și de nord-vest a județului Neamț. Zona de est a regiunii este traversată de râul Prut, zonă naturală protejată, iar în Iași se regăsește un număr considerabil de situri protejate de mici dimensiuni din categoria de management a III-a IUCN.

În cadrul acestora se regăsesc zone protejate de categoria V, IV, III și II, administrate special pentru protejarea ecosistemelor și recreere, printre care și Parcul Național Călimani (Suceava), Parcul Național Ceahlău, Parcul Național Cheile Bicazului – Hășmaș (Neamț). Acestea se află în zone muntoase, puternic împădurite, din mediul rural la limitele vestice ale Regiunii Nord-Est.

Ariile protejate de categoria a II-a din regiune prezintă obiective turistice importante la nivel național. În cazul Parcului Național Ceahlău se regăsesc rezervațiile științifice Polița cu Crini, Ocolașul Mare, Cascada Duruitoarea, în parcul Național Călimani sunt rezervațiile cu Jnepeniș, cu Pinus Cembra (ce aparține de categoria Ia IUCN), 12 Apostoli (figuri create de-a lungul timpului pe cale naturală din lavă cimentată a vulcanului), iar în Parcul Național Cheile Bicazului-Hășmaș sunt prezente peisaje de interes ale Cheilor Bicazului, Lacul Roșu. Pe suprafețele rezervațiilor există stațiuni turistice și trasee pentru pătrunderea în regiune.

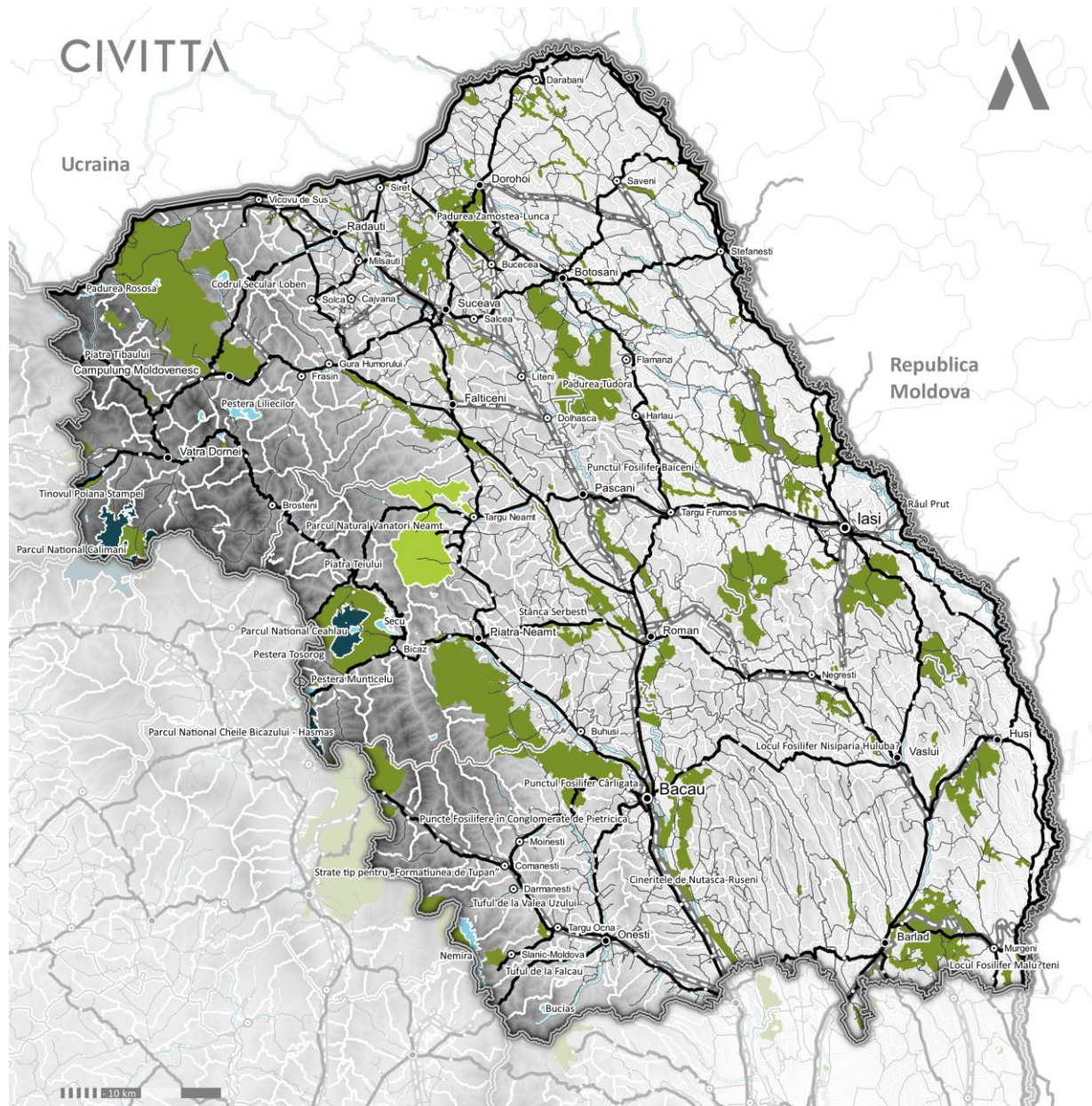
În urma consultărilor actorilor regionali, reprezentanții Agenției de Protecția Mediului din județul Suceava a evidențiat anumite aspecte importante pentru zonă. Acesta a menționat că Țara Dornelor este o zonă eco-turistică cu un potențial deosebit, care trebuie în același timp protejată.

Despre județul Suceava reprezentantul APM spune că este bogat în resurse naturale (nu numai lemn, ci și fructe de pădure, ciuperci etc.), dar acestea sunt exploatate intensiv și comercializate de persoane/companii din afara comunităților locale, în defavoare celor din urmă. Un alt aspect precizat se referă la resursele subsolului ce sunt importante, dar exploatarea acestora a condus la concentrarea riscurilor în anumite zone - în special zonele miniere și în vecinătatea iazurilor de decantare, cum ar fi de exemplu în comuna Ostra.

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

Din sondajul de opinie reiese o disparitate la nivel de potențial turistic, este perceput ca fiind scăzut în mediul rural de către reprezentanții Autorităților Publice Locale din mediul rural, înregistrând un scor de doar 2.63 puncte. La polul opus se află Autoritățile Publice Județene (4.4 puncte) și Autoritățile Publice Locale din mediul urban (3.92 puncte), care consideră că la nivel județean și urban, cadrul natural și antropoc oferă oportunități de dezvoltare mari în domeniul turismului. Județele considerate ca având un potențial turistic foarte mare sunt: Iași (5 puncte), Neamț (5 puncte) și Suceava (5 puncte). Cu potențial turistic mare este considerat județul Botoșani (4 puncte), iar Bacău și Vaslui (3 puncte), destul de mare.

FIGURĂ 273 – ARII NATURALE PROTEJATE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

Limita teritoriului național Limita regiunilor de dezvoltare Limită județ Limită unitate administrativ teritorială de bază Infrastructură de transport rutier Drum național Drum județean Infrastructură de transport feroviar Căi ferate	<p>Rețeaua de localități
(rang cf. legii 351/2001)</p> <ul style="list-style-type: none"> I II III IV | <p>Zone naturale protejate
categoriile IUCN</p> <ul style="list-style-type: none"> Ia - rezervație naturală strictă II - parc național III - monument natural IV - arie de administrare a speciilor/habitatelor V - parc natural, arie (peisaj) protejată Situri Natura2000 Situri de importanță internațională |
|--|--|--|

Sursa: Ministerul Mediului - Zonarea interna GIS a parcurilor naționale si naturale (conform prevederilor planurilor de management)

Intensificarea activităților economice amenință în permanență diversitatea biologică prin exercitarea unor presiuni puternice asupra mediului. Presiunile antropice se manifestă prin distrugerea habitatelor naturale, utilizarea nerațională a solurilor, concentrarea activităților în zone cu valoare ecologică ridicată, exploatarea excesivă a unor resurse naturale, creșterea numărului populației și a gradului de ocupare a terenurilor.

Presiunile antropice se datorează în mare parte extinderii urbanizării, activităților agricole, turismului necontrolat, braconajului, pășunatului excesiv, acestea ducând la reducerea habitatelor naturale și seminaturale ⁶⁵. În Regiunea Nord-Est zonele naturale protejate cel mai puternic amenințate de antropizare sunt prezentate în tabelul următor:

TABEL 58 - ARII NATURALE PROTEJATE AMENINȚATE DE ANTROPIZARE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2019

NR. CRT	DENUMIRE	LOCALITATE	JUDEȚ
1	Lacul Stânca Costești	Ștefănești, Ripiceni, Manoleasa	Botoșani
2	Râul Bârlad între Zorleni și Gura Gârbovățului	Vinderei, Tutova, Băcani, Frunțișeni, Grivița, Pochidia, Bârlad, Zorleni	Vaslui
3	Horga-Zorleni	Zorleni, Banca, Epureni, Frunțișeni, Grivița, Murgeni, Mălușteni, Vinderei	Vaslui
4	Raul Moldova de la Tupilați la Roman	Tupilați	Neamț
5	Lunca Siretului Mijlociu		Neamț
6	Aria naturală protejată de interes național: "Rezervația paleontologică Cozia- Municipiul Piatra Neamț"		Neamț
7	Locul Fosilifer Dealul Repedea	Iași	Iași
8	Pădurea Bârnova	Bârnova, Ciurea, Comarna, Dobrovăț, Grajduri, Schitu Duca și Tomești	Iași
9	Pădurea Uricani	Miroslava	Iași
10	Fânețele seculare Valea lui David	Lețcani, Miroslava, Reditu și Valea Lupului	Iași
11	Pădurea și Pajiștile de la Mârzești	Popricani și Reditu	Iași
12	Fânațele Bârca	Mogoșești	Iași
13	Zona cu Caragena Frutex	Valea Adâncă	Iași
14	Râul Suceava		Suceava
15	Râul Suceava Liteni		Suceava
16	Râul Moldova între Păltinoasa și Ruși		Suceava
17	Râul Moldova între Oniceni și Mitești		Suceava

Sursa: Sondaj de opinie

În ceea ce privește Ariile Naturale Protejate din județul Bacău nu au fost efectuate studii pentru identificarea gradului de antropizare al acestora.

⁶⁵ Raport privind starea mediului în România 2016

8.5. SITURI CONTAMINATE/ POTENȚIAL CONTAMINATE

La nivel național există 210 situri contaminate, ariile respective fiind testate. Poluarea este dovedită și în cazul altor 1,183 de situri potențial contaminate. Acestea din urmă sunt definite în Strategia Națională privind Siturile Contaminate și Potențial Contaminate adoptată în august 2015 de Guvernul României drept situri în cadrul cărora există posibilitate să fi fost desfășurate în trecut activități poluante, însă nu au fost efectuate testele necesare (bilanț de mediu nivel II sau raport de evaluare a riscului) pentru a se dovedi contaminarea. În cadrul acestei evaluări nu sunt incluse și terenurile vecine unui sit contaminat, care ar fi considerate drept situri potențial contaminate ⁶⁶.

În Regiunea Nord-Est există 11 situri contaminate, pe teritoriul județelor Suceava 6 situri contaminate, iar în Iași există 5 situri contaminate.

În ceea ce privește siturile potențial contaminate există un număr de 145 de situri la nivel regional. În județul Bacău sunt prezente 103 situri, în Neamț 29, în județul Botoșani 5, în județul Iași se regăsesc 2, iar în Suceava 6 situri potențial contaminate, conform H683/2015 privind aprobarea Strategiei Naționale și a Planului Național pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România.

În urma întâlnirii de lucru din județul Iași, reprezentantul Agenției de Protecția Mediului face observația că în județul Iași există un singur sit posibil contaminat la Tomești, lângă municipiul Iași.

În ceea ce privește situația la nivelul județului Suceava, în urma focus-grupului realizat reprezentantul Agenției de Protecția Mediului a făcut anumite observații. Acesta menționează că există situri contaminate în fostele zone miniere abandonate. Fostele zone miniere și iazurile de decantare prezintă riscuri ridicate – în special în ceea ce privește alunecările de teren. Decontaminarea și combaterea riscurilor în fostele zone miniere ar presupune costuri foarte ridicate, pe care administrațiile locale nu și le permit. Astfel de proiecte sunt necesare, dar se pune problema finanțării. Deși există Legea nr. 74/2019 privind gestionarea siturilor potențial contaminate și a celor contaminate și a existat oportunitatea finanțării prin POIM 2014-2020, Obiectivul specific 4.3 "Reducerea suprafețelor poluate istoric", nu s-au accesat fonduri. De asemenea acesta remarcă existența unor zone unde s-au început lucrări de punere în siguranță, dar lucrările au rămas neterminate și se pune problema stabilității depozitelor/terenului.

*În anul 2019 a apărut Legea 74/2019 cu privire la gestionarea siturilor potențial contaminate și contaminate a fost demarată procedura de reinventariere a siturilor la nivel național

Județul Vaslui este singura zonă la nivelul țării lipsită de situri contaminate sau potențial contaminate ⁶⁷.

În ceea ce privește repartizarea siturilor contaminate și potențial contaminate în teritoriu se poate observa o concentrare a acestora în proximitatea orașelor cum ar fi Vatra Dornei din județul Suceava, Botoșani, Piatra Neamț și Roman în Neamț. În județele Iași și Vaslui aceste situri se regăsesc în apropierea municipiile reședință.

Spre deosebire de acestea, în județul Bacău există o dispunere pe axa rutieră de legătură dintre municipiul Bacău și orașul Onești a siturilor potențial contaminate, existând astfel o preponderență a acestora în mediul rural.

La nivel regional, doar în județul Bacău există situri cu depozite de deșeuri industriale neconforme. Acestea sunt: Rafinăria Dărmănești batal nr.1 și nr.2, Carom SA Onești ⁶⁸.

Conform Legii nr.74/2019, este prevăzut un mecanism etapizat pentru gestionarea acestor situri, având ca scop prevenirea și minimizarea efectelor adverse ale poluanților asupra sănătății umane. Aceste etape constau în identificarea, inventarierea siturilor, investigarea preliminară a siturilor potențial contaminate și a celor contaminate. Ultima etapă constă în remedierea sitului declarat contaminat.

⁶⁶ ecomagazin.ro

⁶⁷ Strategia Națională pentru Siturile Contaminate din România

⁶⁸ pressone.ro

8.6. ANALIZA TERENURILOR

8.6.1. REPARTIȚIA TERENURILOR PE CATEGORII DE FOLOSINȚĂ

La nivelul Regiunii Nord-Est se poate observa, din graficul de mai jos, faptul că procentul cel mai ridicat al suprafețelor de teren agricole din totalul de fond funciar al fiecărui județ se regăsește în județul Botoșani (78,77%), iar ponderea cea mai scăzută în județul Suceava (40,64%). În ceea ce privește suprafața totală a terenurilor agricole în județul Vaslui se află cea mai mare suprafață – 400,721 ha, iar în Neamț cea mai mică – 281,649 ha.

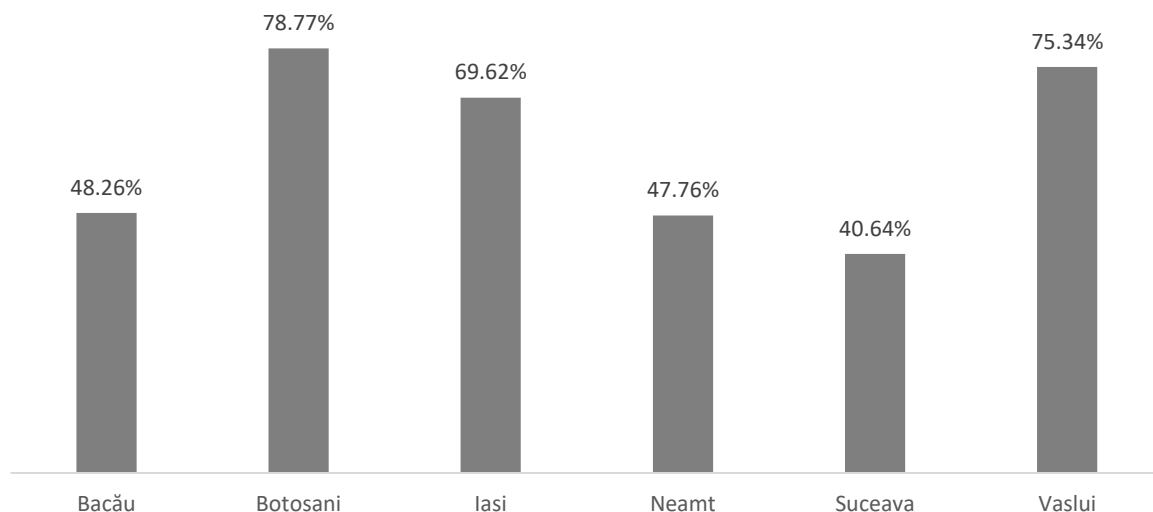
CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

În urma sondajului de opinie este considerat că județele cu potențial agricol foarte mare sunt: Botoșani (5 puncte) și Vaslui (5 puncte). Cu potențial agricol mare sunt văzute județele Iași (4.5 puncte), Bacău (4 puncte) și Suceava (4 puncte), iar județul Neamț destul de mare, înregistrând cel mai mic scor (3.5 puncte).

Aceeași concluzie iese în evidență și la nivel de suprafață a terenurilor arabile, în județele Botoșani și Vaslui se regăsesc cele mai ridicate valori, urmate de Iași, Suceava și Bacău. În județul Neamț se regăsesc cele mai mici suprafețe de teren agricol.

În județul Vaslui se poate observa că din anul 2010 suprafața de teren agricol a scăzut de la 480,332 ha la 400,721 ha în anul 2014. Spre deosebire de acesta, în cazul județelor Bacău, Botoșani, Iași, Neamț și Suceava, suprafața agricolă a scăzut doar cu 0,1% din total.

FIGURĂ 274 – PONDEREA SUPRAFEȚEI AGRICOLE ÎN TOTAL SUPRAFAȚĂ LA NIVELUL JUDEȚELOR DIN REGIUNEA NORD-EST ÎN ANUL 2017

Sursa: INS Tempo

În Regiunea Nord-Est se poate observa faptul că în județul Botoșani se regăsește cea mai mare suprafață arabilă, județul Suceava având cea mai mare suprafață de pășuni, iar Vaslui cea mai mare suprafață de fânețe.

TABEL 59 - REPARTIȚIA TERENURILOR PE CATEGORII DE FOLOSINȚĂ ÎN DOMENIUL AGRICULTURII, ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

CATEGORII DE FOLOSINȚĂ	BACĂU	BOTOȘANI	IASI	NEAMȚ	SUCEAVA	VASLUI
AGRICOLĂ	319521	392761	381256	281649	347632	400721
ARABILĂ	186332	298741	256098	168906	179954	291759
PĂȘUNI	86323	75146	84231	68145	90512	87282
FANETE	39503	14635	22465	42283	74179	7918
VII ȘI PEPINIERE VITICOLE	5930	1602	11679	548		11401
LIVEZI ȘI PEPINIERE POMICOLE	2668	2559	6783	1767	2987	2361
TERENURI NEAGRICOLE TOTAL	341296	105808	166302	307965	507718	131119

Sursa: INSSE Tempo

8.6.2. REPARTIȚIA TERENURILOR PE CLASE DE CALITATE

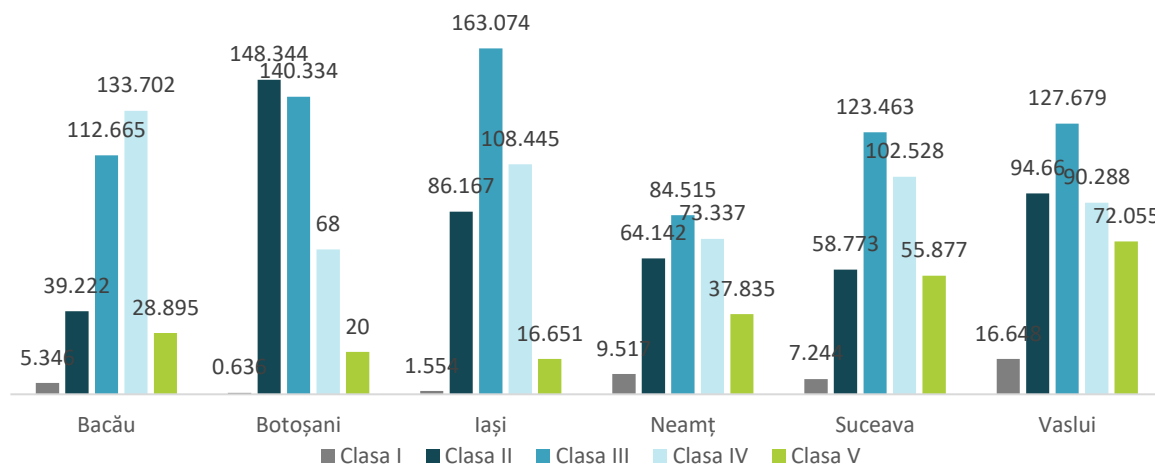
Calitatea terenurilor agricole cuprinde atât fertilitatea solului, cât și modul de manifestare al celorlalți factori de mediu față de plante. Din acest punct de vedere, terenurile agricole se grupează în 5 clase de calitate, diferențiate după nota de medie de bonitare (clasa I – 81-100 puncte, clasa II 60-80 puncte, clasa a III-a 40-60 puncte, clasa a IV-a 20-40 puncte și clasa a V-a – 1-20 puncte).

Clasele de calitate ale terenurilor dau preabilitatea acestora pentru folosințele agricole. Numărul de puncte de bonitate se obține printr-o operațiune complexă de cunoaștere aprofundată a unui teren, exprimând favorabilitatea acestuia pentru cerințele de existență ale unor plante de cultură date, în condiții climatice normale și în cadrul folosirii raționale.

Se remarcă faptul că majoritatea solurilor în Regiunea Nord-Est se încadrează în clasa a III-a (36%), clasa a VI-a (28%) și clasa a II-a (23%). Clasa I este reprezentată doar de 2% din totalul terenurilor agricole, ceea ce reprezintă o problemă din perspectiva calității solurilor.⁶⁹

⁶⁹ Raport privind starea mediului în județele din Regiunea Nord-Est, 2017

FIGURĂ 275 – ÎNCADRAREA TERENURILOR AGRICOLE (HA) ÎN CLASE DE CALITATE DUPĂ NOTA DE BONITARE ÎN JUDEȚELE DIN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: Raport privind starea mediului la nivel județean Regiunea Nord-Est 2017

8.6.3. PROCENTUL DE SUPRAFEȚE ACOPERITE CU PĂDURI

Fondul forestier cuprinde păduri și alte terenuri împădurite, clasificat în funcție de tipul de pădure și de disponibilitatea de furnizare a lemnului. Fondul forestier național cuprinde totalitatea pădurilor, a terenurilor destinate împăduririi, a terenurilor cu destinație forestieră și neproductivă, cuprinse în angajamentele silvice la 01.01.1990 sau incluse ulterior, în condițiile legii, indiferent de forma de proprietate. Sunt considerate păduri, în sensul Codului Silvic, și sunt incluse în fondul forestier național, terenurile cu o suprafață de cel puțin 0,25 ha, acoperite cu arbori. Acești arbori trebuie să atingă o înălțime minimă de 5 m la maturitate în condiții normale de vegetație .

La nivel național, suprafețele cele mai mari de fond forestier se înregistrează, în anul 2017, în județele Suceava (438 mii ha), Bacău (270 mii ha) și Neamț (262 mii ha).

În Regiunea Nord-Est se poate observa o concentrare a suprafeței ocupate cu păduri în județele din vestul regiunii. În Suceava, procentul de ocupare cu păduri este de 49,2%, iar în Neamț este de 38,9915% și 39,814% în Bacău, din suprafața totală al fiecărui județ. În estul județului valorile înregistrate sunt mai scăzute, județul Botoșani este ocupat cu păduri în procent de 11,3%, județul Iași este ocupat 17,86%, iar județul Vaslui în procent de 14,09% de sub 6% în toate cele trei județe.

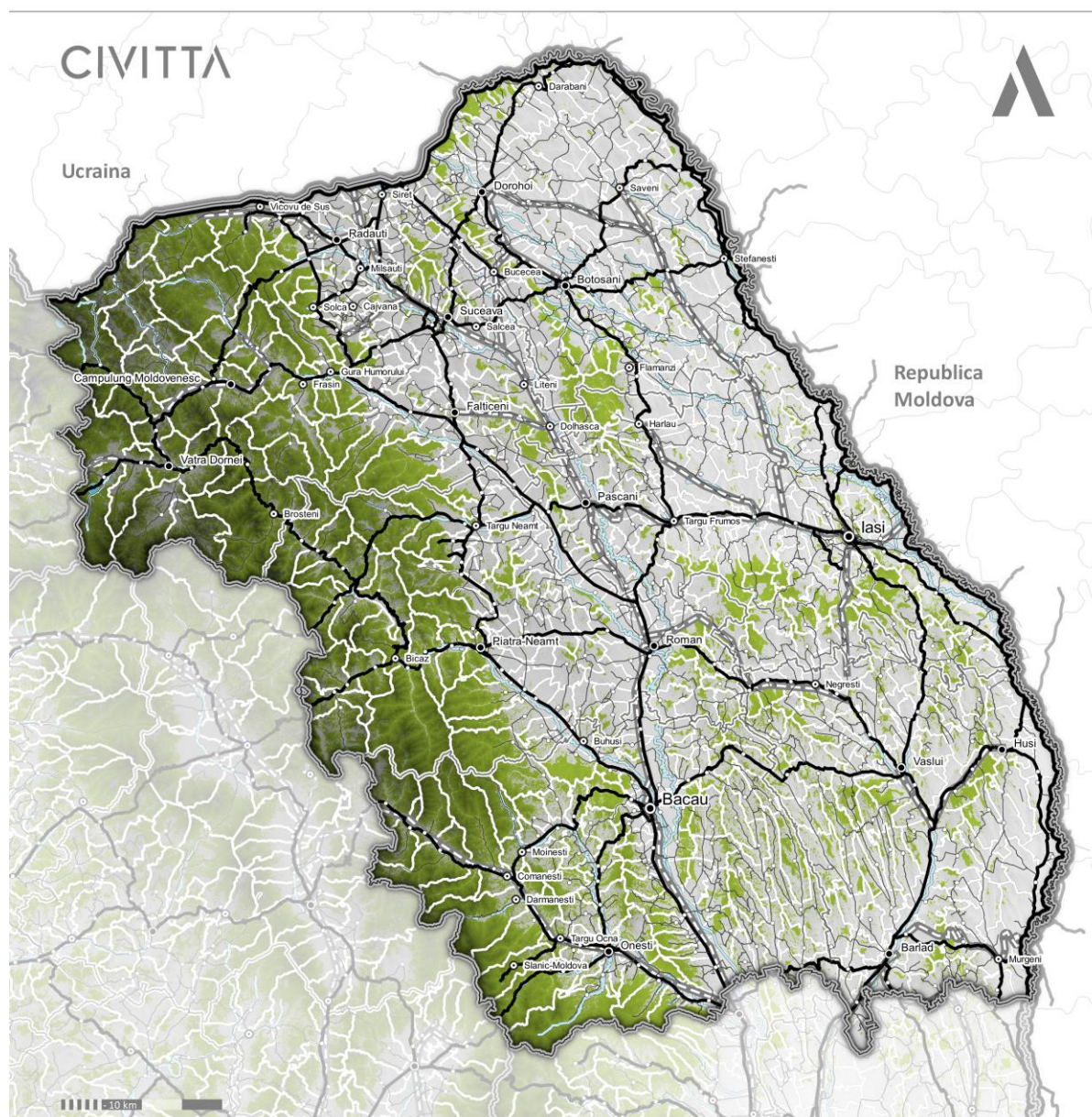
În ceea ce privește suprafețele de păduri în mediul urban la nivelul anului 2017, Municipiul Piatra Neamț se diferențiază cu cea mai mare suprafață de zone împădurite (3,528 ha), fiind urmat de Municipiul Iași (1,043 ha).⁷⁰

În ceea ce privește suprafețele totale la nivel de mediu urban și rural, județul Suceava se află pe primul loc cu o suprafață de 74,719 ha, respectiv 378,942 ha în cele 16 orașe. Acesta este urmat de cele 8 orașe din județul Bacău și cele 5 orașe din județul Neamț, care înregistrează suprafețe împădurite în mediul urban de 34,444 ha, respectiv de 13,294 ha. În zona de est a Regiunii Nord-Est, zonele cu suprafețe împădurite din mediul urban au valori sub 4,500 ha, iar în mediul rural sub 10,000 ha, pe ultimul loc situându-se județul Botoșani.⁷¹

⁷⁰ Raport privind starea mediului în județele din Regiunea Nord-Est, 2017

⁷¹ Raport privind starea mediului în județele din Regiunea Nord-Est, 2017

FIGURĂ 276 – ZONE ÎMPĂDURITE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

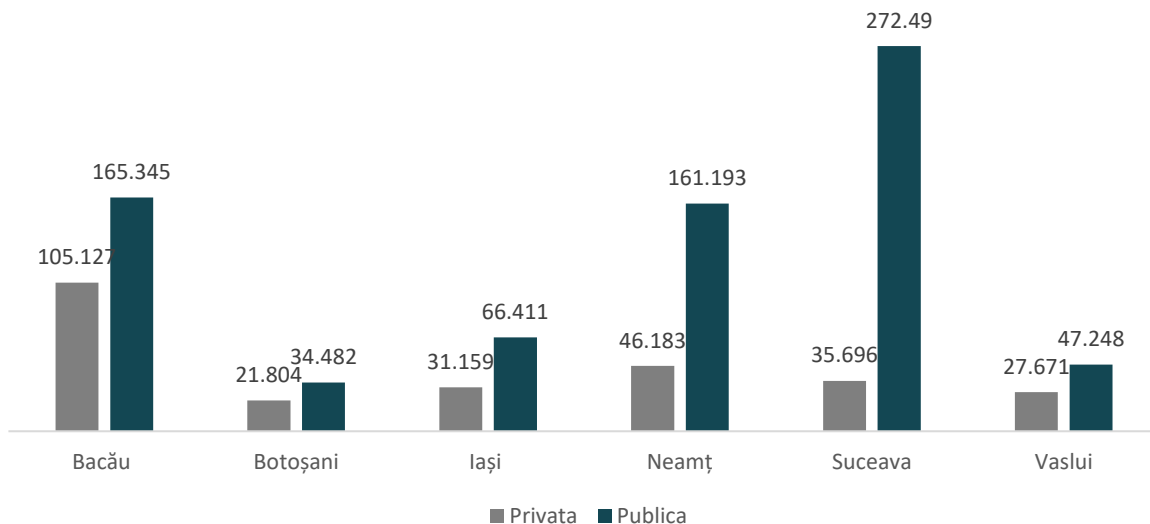

Limita teritoriului național	Rețeaua de localități
(rang cf. legii 351/2001)
Limita regiunilor de dezvoltare	● I
Limită județ	• II
Limită unitate administrativ teritorială de bază	○ III
Infrastructură de transport rutier	○ IV
Drum național	Zone împădurite
Drum județean	
Infrastructură de transport feroviar	
Căi ferate	

Sursa: Prelucrare proprie a datelor regăsite pe <https://www.globalforestwatch.org>

La nivel României, suprafața acoperită de pădure a scăzut în secolul al XX-lea, ajungând în anul 2017 la 28,95% aflându-se sub media UE de 32,4%. La nivelul Regiunii Nord-Est, aproximativ jumătate din suprafața pădurilor se află în proprietate publică a statului și cealaltă jumătate în proprietatea privată a statului. Aproximativ 415,000 ha aparțin micilor proprietari cu suprafețe sub 100 ha și nu sunt administrate, fiind astfel expuse tăierilor ilegale ⁷².

FIGURĂ 277 – SITUAȚIA COMPARATIVĂ A PROCENTULUI DE SUPRAFEȚE ACOPERITE CU PĂDURI ÎN FUNCȚIE DE TIPUL DE PROPRIETATE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: Raport privind starea mediului la nivel județean Regiunea Nord-Est 2017

La nivelul Regiunii Nord-Est, 26% din suprafața totală a fondului forestier se află în proprietate privată, județul Bacău remarcându-se față de celelalte județe cu 39% din suprafața fondului forestier aflat în proprietate particulară.

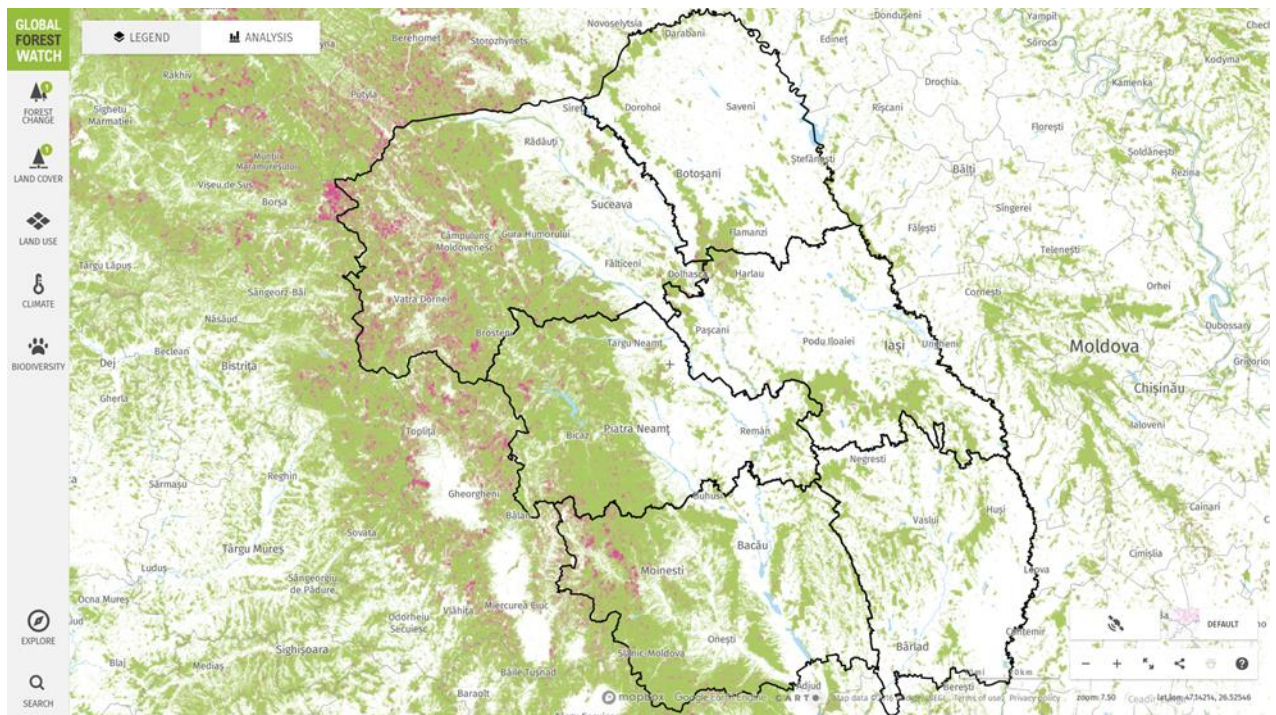
În anul 2017 în Regiunea Nord-Est, aproximativ 267 ha se aflau în proprietate privată, iar 747 ha în proprietate publică.

Se remarcă o problemă în ceea ce privește suprafețele despădurite în județul Suceava. Există o concentrare de despăduriri în zona de vest, ce continuă înspre județele Neamț și Bacău. În Suceava, suprafața pădurilor a scăzut cu 5,270 ha în perioada dintre anii 2001-2018, înregistrând aproximativ 11% din despăduririle la nivel național.

În județele Bacău și Neamț, procentul despăduririlor este de sub 5%, iar în județele din estul regiunii, valorile se situează sub 3% din totalul pierderilor de păduri la nivel național, fapt ce se datorează suprafețelor mult mai scăzute de zone împădurite raportat la județele din vestul regiunii.

⁷² Greenpeace.org

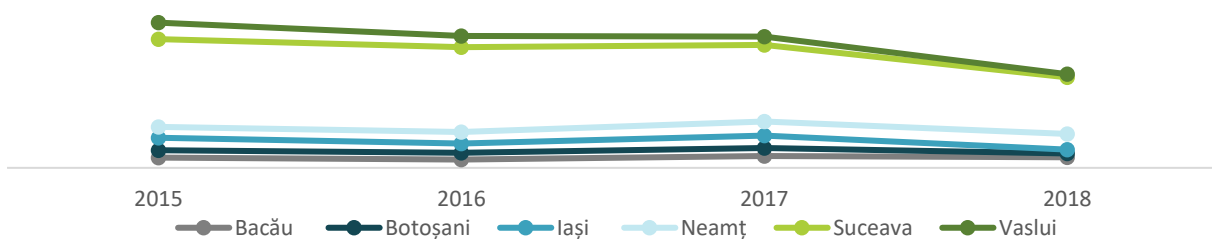
FIGURĂ 278 – SITUAȚIA PIERDERILOR DE SUPRAFEȚE ÎMPĂDURITE ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

Sursa: <http://www.globalforestwatch.org>

Regenerarea reprezintă procesul prin care se instalează o nouă generație de arbori forestieri, ce înlocuiește generația vârstnică, proces prin care se poate realiza pe cale naturală sau artificială. Regenerare naturală se realizează prin lăstari ori drajoni sau prin germinarea semințelor ajunse în mod natural pe sol. Iar regenerarea artificială reprezintă ansamblul de lucrări de plantare de puieti, butași și sade sau de însămânțare a unei suprafețe de teren cu scopul de a crea noi arboreți.⁷³

FIGURĂ 279 – EVOLUȚIA COMPARATIVĂ A SUPRAFEȚELOR DE PĂDURI REGENERATE, REGIUNEA NORD-EST, 2015-2018

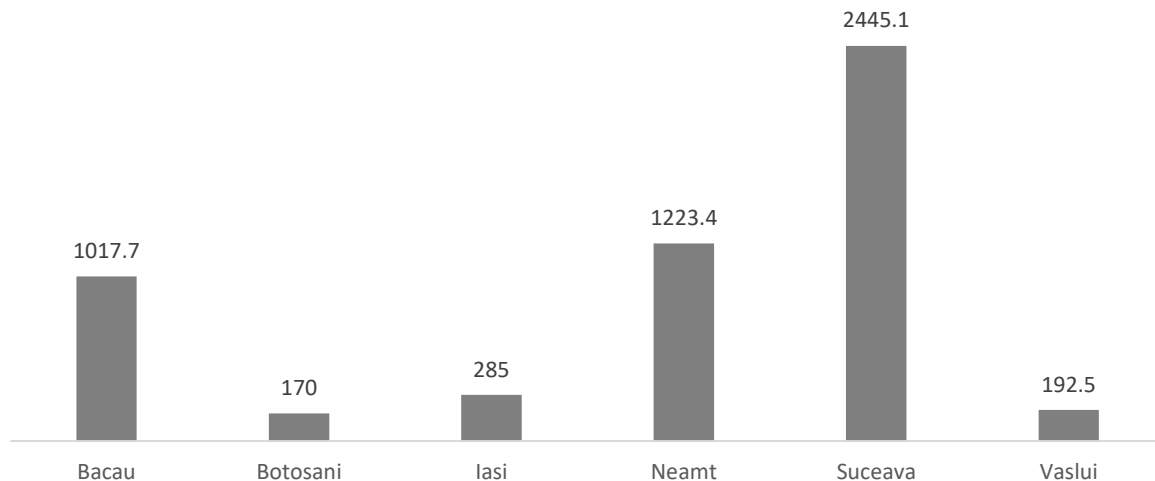
Sursa: Raport privind starea mediului la nivel județean Regiunea Nord-Est 2017

În comparație cu zonele despădurite, regenerarea zonelor împădurite prezintă valori mai scăzute în județele Bacău (2,9%), Botoșani (1%), Iași (1%) și Vaslui (1,2%), diferența între împăduriri și despăduriri fiind de aproximativ 2%.

⁷³ Statistica Activităților din Silvicultură 2017 – INS

În ceea ce privește județele Suceava și Neamț, în care au loc cele mai mari despăduriri, acestea se evidențiază în mod pozitiv prin valori mari ridicate ale suprafețelor cu păduri regenerare, de 15,62%, respectiv 4,33%.

FIGURĂ 280 – SITUAȚIA COMPARATIVĂ A VOLUMULUI DE LEMN RECOLTAT (MCUB) ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: Raport privind starea mediului la nivel județean Regiunea Nord-Est 2017

Se poate observa faptul că în județul Suceava a fost obținută cantitatea cea mai mare de lemn, reprezentând 46% din recolta totală a Regiunii Nord-Est, fiind urmat de județele Neamț și Bacău, cu 23%, respectiv 19%.

8.6.4. NUMĂRUL ȘI SUPRAFAȚA TERENURILOR DEGRADATE

În cadrul Regiunii Nord-Est, cea mai mare suprafață de teren degradat se regăsește pe teritoriul județului Iași (25,999 ha), iar cea mai redusă suprafață se regăsește în județele Neamț și Bacău (13,256 ha, respectiv 14,127 ha).

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

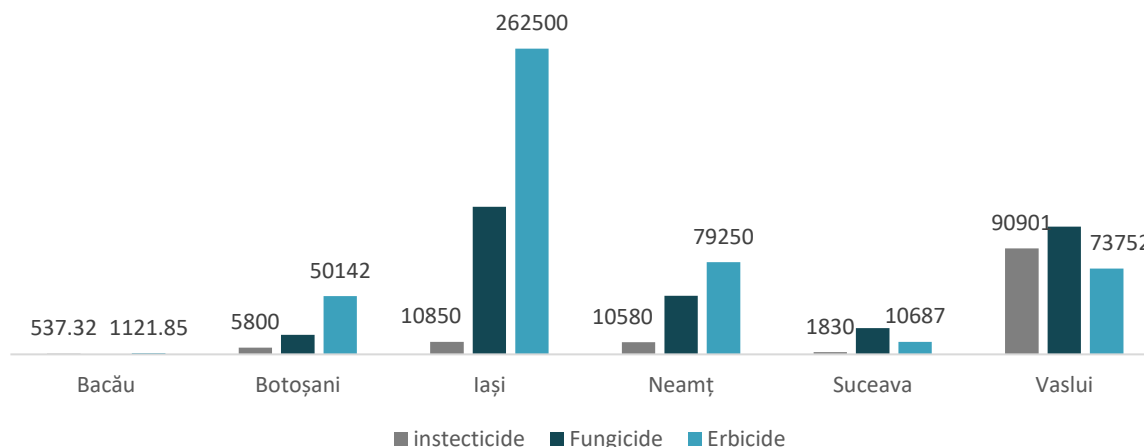
Alunecările de teren (scor mediu 2,4 puncte) cauzate de schimbările climatice nu reprezintă de asemenea o problemă prea mare la nivelul județelor regiunii, cu excepția județului Bacău (4 puncte), la nivelul căruia acest efect al schimbărilor climatice este resimțit într-o măsură mare.

Conform scorului mediu calculat în baza răspunsurilor oferite de toate instituțiile participante (scor mediu 2,27 puncte) în niciunul din județele regiunii nu sunt înregistrate probleme prea mari cauzate de alunecările de teren. Zona este necesar a fi reanalizată și reformulată, din cauză că în rapoartele privind starea mediului la nivel județean reiese ca problemă importantă alunecarea de teren.

O sursă importantă de degradare a solului la nivelul Regiunii Nord-Est este și utilizarea pesticidelor, astfel că în anul 2017 au fost aplicate 924,149.8 kg astfel de substanțe (insecticide, fungicide, erbicide). La nivelul regiunii se remarcă faptul că în ultimii ani, cantitățile aplicate au crescut cu aproximativ 20% în județele Botoșani și Vaslui, iar în Bacău cu aproximativ 50% (suprafață regăsită în principal în jurul Combinatului Chimcomplex).

În județele Iași și Suceava, utilizarea pesticidelor a scăzut cu aproape 30% față de anul 2013. O problemă semnificativă este remarcată, totuși în cazul județului Vaslui, valorile cantității de pesticide pe hectar fiind mai ridicate față de restul regiunii.⁷⁴

FIGURĂ 281 – CANTITATEA DE PESTICIDE UTILIZATE (TONE), ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: Raport privind starea mediului la nivel județean Regiunea Nord-Est 2017

De asemenea, o sursă importantă ce afectează calitatea solurilor este reprezentată de sectorul industrial prin poluare cu halde, iazuri de decantare, depozite de steril (20,5% din suprafața națională). De asemenea, se înregistrează poluare generată de deșuri și reziduuri agricole, cele mai mari suprafețe afectate regăsindu-se în județul Bacău (626 ha din 1,140 ha la nivel național)⁷⁵.

8.7. CALITATEA AERULUI, APELOR ȘI SOLURILOR

8.7.1. CALITATEA AERULUI

Evaluarea calității aerului este reglementată prin Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător ce vizează transpunere în legislația națională directivele Directiva 2008/50/CE a Parlamentului European și a Consiliului referitoare la un aer mai curat pentru Europa, respectiv Directiva 2004/107/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind substanțele nocive, poluanți atmosferici arsenul, cadmiul, nichelul, hidrocarburile aromatice policiclice în aer.

Calitatea aerului este un factor determinant în ceea ce privește gradul de sănătate a populației. Cele mai importante surse de poluare ale aerului sunt particulele în suspensie – PM (PM10 și PM2,5) și ozonul troposferic, care este influențat direct de oxizii de azot, NOx, emiși în aer. Conform Organizației Mondiale a Sănătății, expunerea la poluanți atmosferici de tipul pulberilor în suspensie determină la nivel global 8%

⁷⁴ Rapoarte privind starea mediului în județele din Regiunea Nord-Est, 2017

⁷⁵ Raport strategic privind monitorizarea Planului de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020

din decesele cauzate de cancerul de plămâni și 3% din totalul deceselor cauzate de bolile cardiovasculare. Din punct de vedere statistic, la nivel mondial, 9 din 10 persoane respiră aer poluat ⁷⁶.

La nivelul anului 2017, evaluarea calității aerului în regiunea Nord-Est a fost realizată prin intermediul a 19 stații automate ce fac parte din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului (R.N.M.C.A.). Calitatea aerului a fost monitorizată prin intermediul a 7 stații de tip de fond urban (BC-1, BT-1, IS-2, NT-1, SV-1, VS-1, VS-2), 6 de tip industrial (BC-2, BC-3, IS-3, NT-2, NT-3, SV-2), 2 de tip trafic (IS-1, SV-3), 1 de tip suburban (IS-5), 1 de tip regional (IS-4), 1 de tip urban/trafic (IS-6) și 1 de tip EMEP (EM-3).

DEPĂȘIRI ALE LIMITELOR VALORILOR ANUALE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE POLUANȚI ATMOSFERICI (DIOXID DE AZOT, MONOXID DE CARBON, OZON ETC.)

În cadrul monitorizării calității aerului sunt urmărite criteriile de bază pentru gestionarea calității aerului și valorile limită pentru SO₂, NO₂, PM₁₀, plumb, CO și benzen, respectiv valorile țintă, prag de informare și prag de alertă pentru ozon, metale grele și hidrocarburi aromatice polinucleare, în scopul protejării sănătății umane, în conformitate cu definiția din Ordonanța de Urgență nr.195 privind protecția mediului.

Pe parcursul anului 2017, în Regiunea Nord-Est, nu s-au înregistrat depășiri ale valorilor limită anuale stabilite privind calitatea aerului înconjurător pentru poluanții: SO₂, CO, NO₂, benzen, PM₁₀, monitorizați în rețeaua locală de monitorizare a calității aerului.

Cele mai multe probleme au apărut în județului Iași, unde s-au înregistrat 8 depășiri ale valorii țintă pentru protecția sănătății umane (120 μg/m³). În ceea ce privește poluarea cu ozon (valoarea maximă zilnică a mediilor pe 8 ore), la stația de fond rural IS-4 Aroneanu nu s-a depășit numărul de 25 de zile pe an calendaristic conform legii nr. 104 din 2011. De asemenea, în ceea ce privește dioxidul de azot (NO₂) s-a înregistrat depășirea valorii limită anuale (40 μg/mc) în stația de trafic IS-1 Podu de Piatră. Totodată, nu s-au înregistrat depășiri ale valorii pragului de alertă (concentrația de 400 μg/mc măsurată timp de 3 ore consecutiv).

Concentrațiile de particule în suspensie PM₁₀ din aerul înconjurător se evaluează folosind valoarea limită zilnică (50 μg/mc), care nu trebuie depășită mai mult de 35 ori/an, și valoarea limită anuală, determinată gravimetric (40 μg/mc).

În anul 2017, în județele Bacău și Botoșani s-au înregistrat depășiri ale valorii limită zilnice, fără însă a se depăși numărul de 35 de ori permis într-un an calendaristic pentru fiecare stație. În județul Iași în stația IS-2, numărul depășirilor valorii limită zilnice a fost de 40 de depășiri, dar valoarea limită anuală de (40 μg/mc) nu a fost depășită.

VALORI MAXIME ZILNICE ALE MEDIILOR CONCENTRAȚIILOR PE 8 ORE, PE POLUANȚI ATMOSFERICI (MONOXID DE CARBON, OZON TROPOSFERIC ETC.)

În anul 2017, analizând datele obținute din monitorizarea monoxidului de carbon, se constată că valorile maxime zilnice ale mediilor concentrațiilor pe 8 ore s-au situat mult sub valoarea maximă zilnică admisă pentru protecția sănătății umane (10 mg/mc), cea mai mare valoare fiind de 4,59 mg/mc în Bacău, de 3,04 (mg/mc) în Botoșani, 5,71 (mg/mc) în Iași, de 2,31 (mg/mc) în Neamț, de 4,03 (mg/mc) în Vaslui.

Din monitorizarea efectuată în anul 2017, în raport cu cerințele din Legea 104/2011 privind calitatea aerului înconjurător, se observă faptul că în Regiunea Nord-Est, doar la nivelul județului Iași au fost înregistrate 8 depășiri ale valorii țintă de 120 μg/mc ca valoare maximă a mediilor pe 8 ore pentru ozon, maxima mediei fiind de 128,89 μg/mc la stația de fond rural IS-4 Aroneanu.

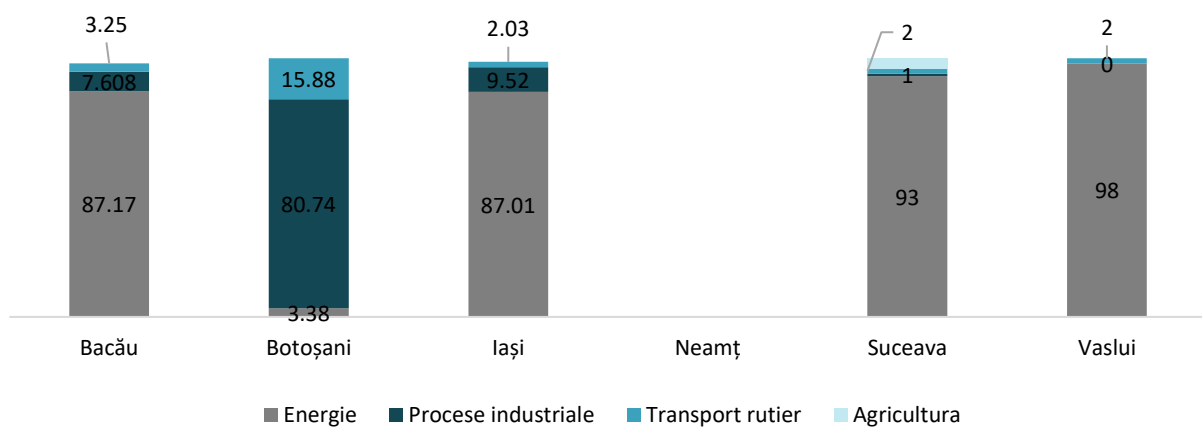
⁷⁶ Avizul Comitetului Economic și Social European privind Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – O Europă care oferă protecție: Aer curat pentru toți

CAUZE CARE AU CONDUS LA DEPĂȘIRILE LIMITELOR

Problemele privind depășirile limitelor analizate au fost cauzate, în general, de traficul rutier și lucrările de modernizare a carosabilului în anotimpul cald. De asemenea, acumularea emisiilor de particule din diferite surse are cauze multiple, dintre care unele sunt prezente pe tot parcursul anului (de exemplu activitățile industriale, traficul sau lucrări de construcții, altele sunt caracteristice perioadei de toamnă - iarnă, respectiv arderea combustibililor solizi pentru încălzirea locuințelor sau activitățile agricole specifice perioadei de toamnă).

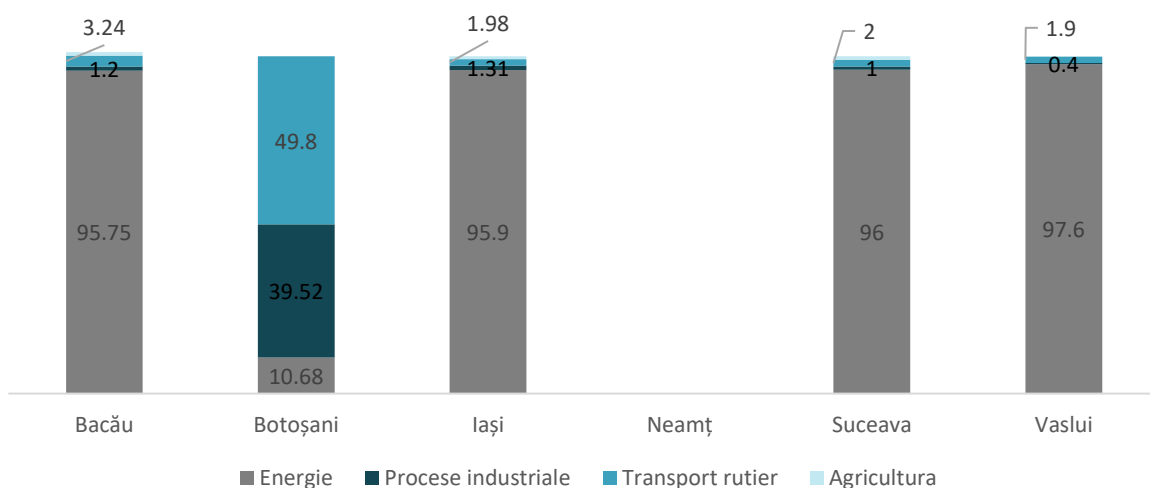
De asemenea, o contribuție majoră la creșterea concentrației de particule în suspensie (PM10) o au și condițiile meteorologice, cum sunt ceața sau calmul atmosferic, care îngreunează dispersia poluanților în atmosferă.

FIGURĂ 282 – SITUAȚIA COMPARATIVĂ A PROCENTELOR CONTRIBUȚIEI SECTOARELOR DE ACTIVITATE LA EMISIILE DE PARTICULE ÎN SUSPENSIE PM10 ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017 (NU EXISTĂ DATE PENTRU JUDEȚUL NEAMȚ)

Sursa: Raport privind starea mediului la nivel județean Regiunea Nord-Est 2017

FIGURĂ 283 – SITUAȚIA COMPARATIVĂ A PROCENTELOR CONTRIBUȚIEI SECTOARELOR DE ACTIVITATE LA EMISIILE DE PARTICULE ÎN SUSPENSIE PM2,5 ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017 (NU EXISTĂ DATE PENTRU JUDEȚUL NEAMȚ)

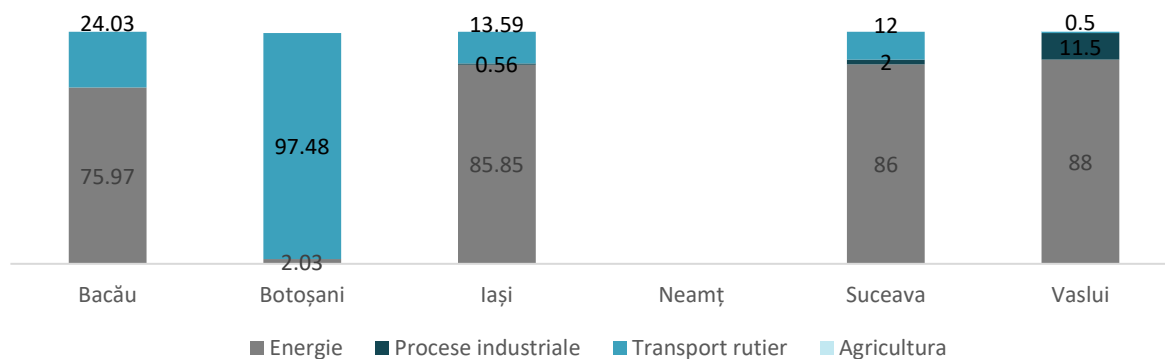
Sursa: Raport privind starea mediului la nivel județean Regiunea Nord-Est 2017

În ceea ce privește producerea de emisii de particule PM10 și PM2.5 sectorul producerii de energie electrică și termică înregistrează cel mai mare procent în județele Bacău, Iași, Suceava și Vaslui. În județul

Botoșani, sectorul de procese industriale reprezintă cea mai mare pondere în emisiile de particule în suspensie.

Un factor important este reprezentat și de transportul rutier și asfaltarea drumurilor, în special în județul Botoșani, din perspectiva traficului rutier care generează poluare cu pulberi. Aceasta este produsă de pneurile mașinilor la oprirea acestora și din cauza arderilor incomplete.

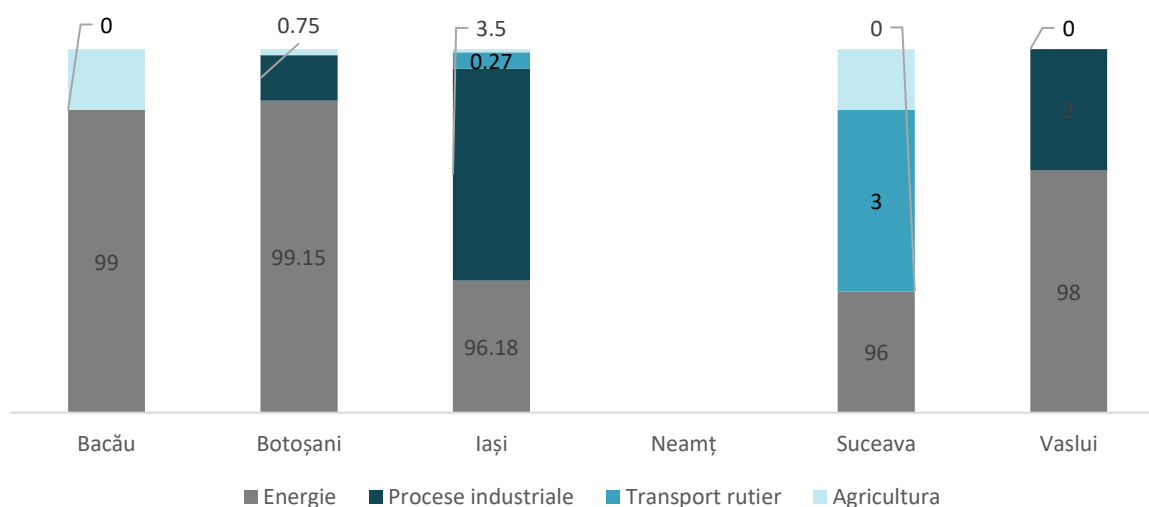
FIGURĂ 284 – SITUAȚIA COMPARATIVĂ A PROCENTELOR CONTRIBUȚIEI SECTOARELOR DE ACTIVITATE LA EMISIILE DE POLUANȚI PRECURSORI AI OZONULUI - MONOXID DE CARBON CO ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: Raport privind starea mediului la nivel județean Regiunea Nord-Est 2017

La nivelul Regiunii Nord-Est, sectoarele de activitate principale ce au contribuit la emisiile de poluanți precursori ai ozonului (cum este monoxidul de carbon generat de arderi și emisii fugitive din sectorul producerii de energie electrică) sunt localizate în cadrul județelor Bacău, Iași, Suceava și Vaslui, iar în județul Botoșani contribuie preponderent sectorul transportului rutier.

FIGURĂ 285 – SITUAȚIA COMPARATIVĂ A PROCENTELOR CONTRIBUȚIEI SECTOARELOR DE ACTIVITATE A EMISIILOR DE DIOXID DE SULF SO₂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: Raport privind starea mediului la nivel județean Regiunea Nord-Est 2017

În cazul poluantului SO₂ se evidențiază o problemă majoră generată de domeniul energetic și de procese industriale ce au ca efecte asupra sănătății apariția de boli respiratorii și boli cardiovasculare.

În urma consultărilor publice a actorilor regionali, reprezentanții Agențiilor de Protecția Mediului au avut mai multe aspecte de dezbătut în ceea ce privește poluarea aerului. De exemplu, la nivelul județului Bacău, reprezentantul APM, a vorbit despre efectul factorului economic. Acesta a precizat în cadrul focus-grupului că există multe unități economice cu potențial poluator și anume 29. Exemplul oferit a fost legat de creșterea păsărilor, într-un număr de 24 de unități. Tot acesta discută de faptul că principala sursă de poluare este traficul, prin intermediul pulberilor în suspensie, din cauza infrastructurii inadecvate și a parcului auto învechit, la care se adaugă o creștere continuă a numărului de autoturisme și a emisiilor generate.

Reprezentantul APM Bacău menționează că în perioada rece, încălzirea se face cu lemne, ceea ce generează poluarea aerului.

În ceea ce privește județul Iași, în cadrul focus-grupului, reprezentantul APM menționează că o problemă importantă este înfrângementul din cauza calității aerului în Iași. Legat de care precizează că există un plan pentru îmbunătățirea calității aerului, iar Ministerul Mediului va construi noi stații pentru monitorizarea calității aerului.

Acesta susține ideea că traficul este principalul poluator la nivelul județului, respectiv că traficul greu trece prin cartierele de locuire și este necesară realizarea șoselelor ocolitoare.

8.7.2. CALITATEA APELOR (INCLUSIV CELE FREATICE SUBTERANE)

Modificările caracteristicilor hidromorfologice ale cursurilor de apă (schimbări ale cursurilor naturale, schimbări ale regimului hidrologic, deteriorarea biodiversității acvatice etc.) sunt rezultatul prezenței presiunilor hidromorfologice care produc un impact asupra stării ecosistemelor active și pot contribui la neatingerea obiectivelor de mediu ale corpurilor de apă.

Conform Directivei Cadru Apă 2000/60/CE, corpurile de apă puternic modificate sunt acele corpuri de apă de suprafață care datorită „alterărilor fizice” și-au schimbat substanțial caracterul lor natural. Alterarea trebuie să fie profundă, permanentă și să afecteze la scară largă. Conform Art. 2.8 din Directiva Cadru a Apei, corpurile de apă artificiale sunt corpurile de apă de suprafață create prin activitatea umană.

Un corp de apă a fost încadrat în categoria corpurilor de apă puternic modificate dacă nu este în stare ecologică bună, ca urmare a alterărilor hidromorfologice potențial semnificative, și a parcurs toate etapele din testul de desemnare, conform cerințelor art. 4.3 al Directivei Cadru Apă.

Obiectivul central al Directivei Cadru în domeniul Apei (DCA) este acela de a obține o „stare bună” pentru toate corpurile de apă, atât pentru cele de suprafață cât și pentru cele subterane, cu excepția corpurilor puternic modificate și artificiale, pentru care se definește „potențialul ecologic bun”. Conform acestei Directive, Statele Membre din Uniunea Europeană trebuie să asigure atingerea stării bune a tuturor apelor de suprafață până în anul 2015, mai puțin corpurile de apă pentru care se cer excepții de la atingerea obiectivelor de mediu ⁷⁷.

⁷⁷ Raport de mediu 2017 Bacău

DETALII GENERALE BAZINE ȘI SUB-BAZINE HIDROGRAFICE (STARE ECOLOGICĂ, POTENȚIAL ECOLOGIC ETC.)

În Regiunea Nord-Est se regăsesc, din punct de vedere hidrografic, două bazine principale: Siret și Prut. În componența fiecăruia există sub-bazinele: Suceava, Moldova, Bistrița, Trotuș pe partea dreaptă a Siretului, sub-bazinul Bârlad pe partea stângă a Siretului și sub-bazinul Jijia pe partea dreaptă a râului Prut.

Suprafața totală a spațiului hidrografic Prut – Bârlad este de 20,267 km², reprezentând o pondere de cca. 8,7% din suprafața țării. Rețeaua hidrografică cuprinde un număr de 392 de cursuri de apă cadastrate, cu o lungime totală de 7.679 km și o densitate medie de 0,38 km/km². În spațiul hidrografic Prut-Bârlad există 72 de lacuri de acumulare importante (cu o suprafață mai mare de 0,5 km²).

Bazinul hidrografic Siret este cel mai mare bazin hidrografic de pe teritoriul României, ce ocupă 18% din suprafața țării. De asemenea, râul Siret este cel mai important afluent al Dunării, având un debit mediu multianual, la vărsare, de cca. 250 m³/s. Bazinul hidrografic al râului Siret are o suprafață totală de 44,811 km² dintre care 42,890 km² pe teritoriul României și 28,116 km² în administrarea Direcției Apelor Siret sub denumirea Spațiului Hidrografic Siret ⁷⁸.

În anul 2017, evaluarea stării ecologice din perspectiva potențialului ecologic al cursurilor de apă s-a efectuat pe baza rezultatelor obținute în secțiunile de monitorizare și aplicând metodologiile de evaluare conforme cu cerințele Directivei Cadru Apă 2000/60/EC.

Bazinul hidrografic Siret

În cadrul bazinului hidrografic Siret au fost evaluate un număr de 58 de corpuri de apă, privind starea ecologică a corpurilor de apă de suprafață naturale (râuri) prin monitorizarea elementelor biologice, cât și a elementelor suport, pe o lungime de 5105.034 km. Pentru cei 5105.034 km, repartitia pe lungimi în raport cu starea ecologică este următoarea:

- 3966.708 km (65,95%) în stare ecologică bună;
- 1138.326 km (34,05%) în stare ecologică moderată.

În ceea ce privește potențialul ecologic al corpurilor de suprafață puternic modificate, în cadrul bazinului hidrografic Siret au fost evaluate pe baza monitorizării 5 corpuri de apă puternic modificate (CAPM) din categoria râurilor, în lungime totală de 127.21 de km. Cei 127.21 km CAPM – râuri evaluați, s-au încadrat astfel:

- 24.82 km (19,51%) în potențial ecologic bun;
- 102.39 km (80,49%) în potențial ecologic moderat.

La nivelul bazinului hidrografic Siret, a fost monitorizat în anul 2017 potențialul ecologic al corpurilor de apă de suprafață artificiale, din punct de vedere al elementelor fizico-chimice generale: 1 corp de apă artificial, Canalul Pietra Neamț – Buhuși cu o lungime de 35.315 km, tipologia RO05, care s-a încadrat în categoria potențial bun.

Sub-bazinul Hidrografic Bârlad

Starea ecologică a corpurilor naturale de suprafață, la nivelul sub-bazinului hidrografic Bârlad, a fost evaluată pe baza datelor de monitorizare pentru un număr total de 5 corpuri de apă naturale – râuri pe o lungime de 231.15 km. În urma evaluării datelor obținute, toți cei 231.15 km s-au încadrat astfel:

- 178.86 km (77,38%) în stare ecologică moderată;
- 44.51 km (19,26%) în stare ecologică slabă;
- 7.78 km (3,36%) în stare ecologică proastă.

⁷⁸ Sinteza calității apelor din România în anul 2017

În cadrul sub-bazinului hidrografic Bârlad au fost evaluate și monitorizate, din punct de vedere al potențialului ecologic, corpurile de apă de suprafață (3 corpuri puternic modificate - râuri, pe o lungime de 216.19 km). Cei 216.19 km s-au încadrat în potențialul ecologic moderat.

Sub-Bazinul Hidrografic Buzău

Starea ecologică a corpurilor de apă naturale de suprafață din cadrul sub-bazinului hidrografic Buzău, a fost evaluată pe baza datelor de monitorizare din punct de vedere a stării ecologice: 13 corpuri de apă – râuri, însumând 526.5 km. Pentru cei 526.5 km pe baza datelor, repartiția pe lungimi în raport cu starea ecologică este următoarea:

- 99.5 km (18,9%) în stare ecologică bună;
- 427 km (81,1%) în stare ecologică moderată.

Bazinul Hidrografic Prut

Starea ecologică a corpurilor naturale de apă de suprafață din cadrul bazinului au fost evaluate și monitorizate în ceea ce privește 8 corpuri de apă naturală – râuri pe o lungime de 536.83 km. Repartiția pe stare ecologică a datelor a fost următoarea:

- 17.68 km (3,29%) în stare ecologică bună;
- 308.35 km (57,44%) în stare ecologică moderată;
- 127.13 km (23,68%) în stare ecologică slabă;
- 83.67 km (15,59%) în stare ecologică proastă.

În cadrul bazinului hidrografic a fost evaluat și monitorizat inclusiv potențialului ecologic pentru cele 6 corpuri de apă de suprafață puternic modificate – râuri, însumând 622.15 km. Repartiția potențialului ecologic pe cei 622.15 km evaluați a fost următoarea:

- 124.51 km (20,01%) în potențialul ecologic bun;
- 479.64 km (79,99%) în potențial ecologic moderat.

Potențialul ecologic al corpurilor de apă de suprafață artificiale din bazinul hidrografic Prut a fost evaluat și monitorizat pentru 2 corpuri de apă artificiale, acestea având o lungime totală de 157.8 km. În urma evaluării, cei 157.8 km s-au încadrat în potențial ecologic moderat.

Comparativ cu starea ecologică din Planul de Management al Spațiului Hidrografic Siret se constată creșterea procentului corpurilor de apă în stare ecologică bună de la 40,57% la 65,95%, ceea ce indică îmbunătățirea stării ecologice a corpurilor de apă. Totodată, se evidențiază în mod negativ bazinul hidrografic Bârlad, care are o stare ecologică moderată (77%) și peste 19% se află într-o stare ecologică slabă și proastă.

În ceea ce privește starea bazinului hidrografic Prut se observă o scădere a procentului corpurilor de apă în stare ecologică bună și foarte bună, de la 23,29% la 3,29%, iar procentul pentru cele în stare ecologică proasta este de 15,59%, ceea ce arată degradarea stării ecologice a corpurilor de apă.

DETALII GENERALE BAZINE ȘI SUB-BAZINE HIDROGRAFICE (STARE ECOLOGICĂ, POTENȚIAL ECOLOGIC ETC.)

În procesul de stabilire a presiunilor potențial semnificative (surse punctiforme) s-a aplicat un set de criterii care a condus la identificarea amenințărilor, având în vedere evacuările de ape epurate sau neepurate în resursele de apă de suprafață, aferente aglomerărilor urbane, industriei, agriculturii.

În ceea ce privește aglomerările umane (mai mari de 2,000 l.e.), în spațiul hidrografic Prut-Bârlad există un număr de 232 de aglomerări umane cu o încărcare organică totală de 2,767,020 l.e., iar în spațiul hidrografic Siret un număr de 332 aglomerări umane cu o încărcare organică de 3,044,899 l.e., considerate presiuni potențial semnificative.

Sursele de poluare industriale și agricole contribuie la poluarea resurselor de apă, prin evacuarea de poluanți specifici tipului de activitate desfășurat. Astfel, se pot evacua substanțe organice, nutrienți (industria alimentară, industria chimică, industria fertilizanților, celulozei și hârtiei, fermele zootehnice, etc.), metale grele (industria extractivă și prelucrătoare, industria chimică, etc), precum și micropoluanți organici periculoși (industria chimică organică, industria petrolieră, etc) ⁷⁹.

Prezența în exces a nutrienților conduce la eutrofizarea apelor, ceea ce determină schimbarea compoziției și scăderea biodiversității speciilor, precum și reducerea posibilității de utilizare a resurselor de apă în scop potabil, recreațional etc. Ca și în cazul substanțelor organice, emisiile de nutrienți provin atât din surse punctiforme (ape uzate urbane, industriale și agricole neepurate sau insuficient epurate), cât și din surse difuze (în special, cele agricole: creșterea animalelor, utilizarea fertilizanților, etc)

În ceea ce privește poluarea difuză cu azot, principala cale de emisie este cauzată de scurgerea subterană (de aproximativ 42%), iar scurgerea din zone impermeabile orășenești contribuie în procent de 35% la emisia difuză de fosfor în bazinul hidrografic Prut-Bârlad. În cadrul bazinului hidrografic Siret se menționează faptul că scurgerea subterană (de 73%) reprezintă principala cale de emisie difuză pentru azot, iar eroziunea solului (de 52%) reprezintă contribuția cea mai mare la emisia difuză de fosfor.

Excesul de nutrienți, indiferent de sursa din care provin, ajunge prin spălare sau infiltrație în corpurile de apă (ape subterane, râuri, lacuri, etc). În mod natural, nitrații (NO₃) și ortofosfații (PO₄³⁻) din ape provin din dejecțiile animalelor acvatice (peștilor cu precădere), din solul ce formează cuveta lacustră sau din descompunerea materiei organice specifice acviferului. Surplusul de fosfați și nitrați provine din activitățile antropice, respectiv din dejecții umane și din diverse surse industriale și agricole (îngrășăminte și dejecții animaliere).

Prezența în apele uzate, în cantități mari, a nutrienților, determină contaminarea râurilor și lacurilor care pot suferi procesul de eutrofizare sau de "înflorire" ⁸⁰. În spațiul hidrografic Prut-Bârlad au fost identificate un număr total de 1,455 de presiuni potențial semnificative hidromorfologice, punctiforme și difuze.

Se constată faptul că ponderea cea mai mare a presiunilor este reprezentată de cele difuze - aglomerări umane fără sisteme de colectare, și de cele punctiforme - ape uzate evacuate de la sistemele de colectare și epurare a aglomerărilor, urmate de presiunile potențial semnificative hidromorfologice.

În spațiul hidrografic Siret au fost identificate un număr total de 595 de presiuni potențial semnificative hidromorfologice, punctiforme și difuze. Se constată că ponderea cea mai mare a presiunilor este reprezentată de presiunile difuze - aglomerări umane fără sisteme de colectare și agricultură și de presiunile punctiforme - ape uzate evacuate de la sistemele de colectare și epurare a aglomerărilor.

Hărțile de hazard și risc la inundații publicate pe site-ul A.N.A.R. și raportate la C.E. sunt realizate pentru probabilitatea de depășire a debitului maxim de 1% (probabilitate medie de depășire), pentru cei 16,400 km de cursuri de apă interioare (la nivel național), dintre care 2.218 km sunt la nivelul A.B.A. Siret.

Bunurile considerate în vederea evaluării pagubelor sunt: populație, drumuri și cai ferate, poduri, lucrări de regularizare, clădiri, suprafețe agricole.

În cadrul ciclului de implementare a Directivei Inundații au rezultat 54 de zone cu probleme de risc potențial semnificativ la inundații. O mare parte a zonelor cu risc la inundații se regăsesc în județul Suceava, predominant în mediul rural în 21 de localități, în județul Bacău se regăsesc 10 localități cu risc potențial, în Neamț 3 localități, iar în Iași și Botoșani câte 2 localități afectate.

În ceea ce privește mediul urban, orașele cele mai afectate de problema de risc de inundații sunt Municipiul Piatra Neamț, Câmpulung Moldovenesc, Pașcani și Suceava. Populația reprezintă una dintre categoriile cele mai sensibile la inundații. În cazul spațiului hidrografic Siret putem discuta de aproximativ 63.600 de locuitori expuși riscului la inundații, repartizați în cca. 488 de localități.

⁷⁹ Planul de Management al bazinului hidrografic Siret

⁸⁰ Raport de mediu Vaslui 2017

În cadrul bazinului hidrografic Prut se evidențiază o zonă cu grad ridicat de inundabilitate în mediul rural al județului Iași și în județul Vaslui. Tot în mediul rural este afectat cu precădere județul Vaslui și zona de est a județului Bacău. Riscul de inundabilitate este prezent în mediul urban în orașele Iași, Dorohoi, Darabani și Bârlad.

Principalele centre cu probleme legate de risc potențial semnificativ la inundații în bazinul hidrografic Prut-Bârlad se concentrează în zona de est a județului Iași cu un număr de 9 localități în mediul rural și 2 în mediul urban, printre care și Municipiul Iași.

În județul Vaslui se regăsesc 5 localități cu probleme de risc potențial la inundații în mediul rural și în mediul urban, Municipiul Vaslui fiind singurul afectat.

Corpurile de apă Bahlui și Bârlad prezintă cel mai ridicat risc de inundabilitate din cadrul bazinului hidrografic Prut-Bârlad ⁸¹.

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

Conform respondenților Sondajului de opinie, o altă problemă a schimbărilor climatice care se manifestă în regiune și ridică probleme destul de mari, conform opiniei APM, sunt inundațiile (scor mediu 3,5 puncte), care afectează în special județele: Bacău (4 puncte), Iași (4 puncte) și Suceava (4 puncte). Și în județele Botoșani (3 puncte), Neamț (3 puncte) și Vaslui (3 puncte) inundațiile reprezintă o problemă destul de mare.

Luând în calcul răspunsurile tuturor instituțiilor participante la studiu (scor mediu 3,38), acest fenomen, cu excepția județului Iași (2,94 puncte) care nu se confruntă cu probleme prea mari cauzate de inundații, în restul județelor reprezintă o problemă destul de mare, înregistrându-se scoruri medii între 3,27 puncte (județul Suceava) și 3,75 puncte (județul Bacău).

Principalele cauze și mecanisme ale inundațiilor în bazinele Prut-Bârlad sunt:

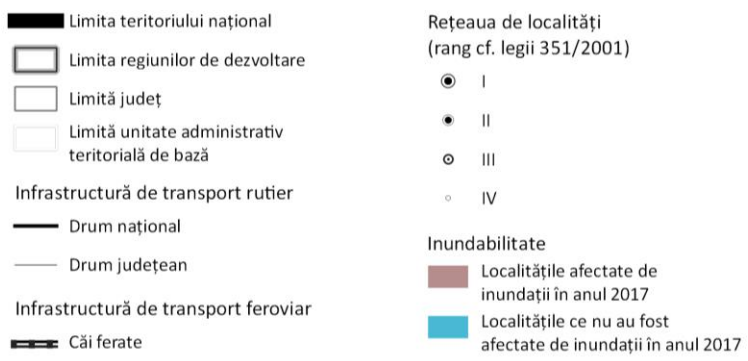
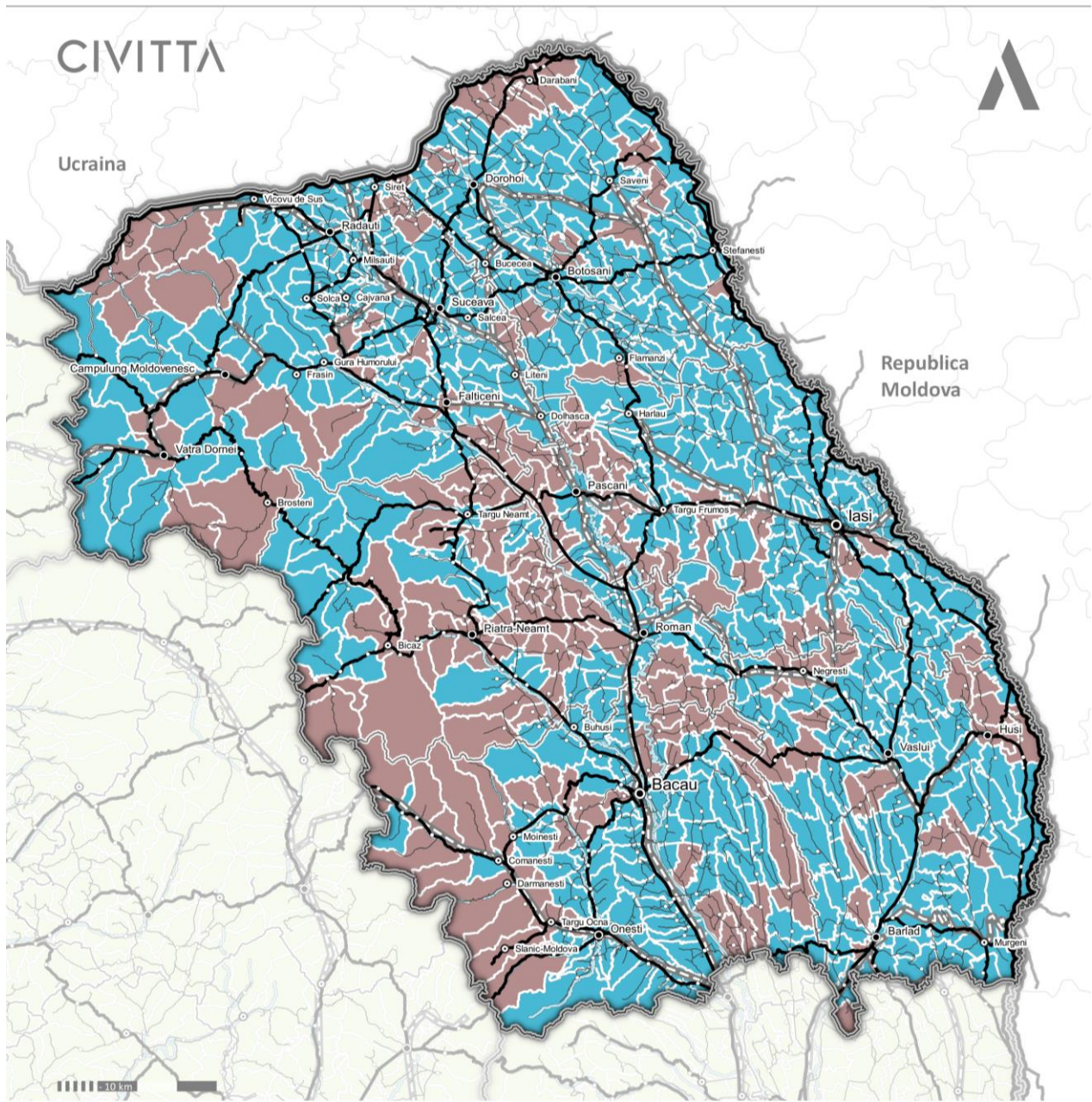
- Scurgeri rapide de suprafață pe versanții abrupti, glaciari, cu un nivel scăzut de infiltrare. Acest fenomen este deosebit de sever în cazul ploilor torențiale din sezonul cald. Aceste efecte determină viiturile rapide în comunitățile stabilite pe pante de-a lungul afluenților.
- Apa generată de inundații bălțește natural în câmpiile inundabile joase, meandrate în bazinele hidrografice Bahlui, Jijia și sistemul Prut. Confluențele acestor sisteme sunt fostele depresiuni glaciare care sunt expuse la inundații prelungite.
- În bazinul Bârlad, râurile abrupte, liniare, din zonele înalte descarcă rapid apa, ceea ce conduce la inundații cu propagare rapidă, complexe, la confluența râurilor Bârlad, Siret și Tecucelu.
- Sistemele urbane de canalizare au capacitate insuficientă de colectare și evacuare a apelor.
- În vestul Regiunii Nord-Est există o zonă de 900 de mil. m² de suprafețe cu eroziune de adâncime, lipsite de vegetație. Acestea contribuie la scurgerile foarte rapide de suprafață ale apei din precipitații, în bazinele din zonele înalte din cauza infiltrației scăzute în sol ⁸².

În urma consultărilor actorilor regionali, în cadrul focus-grupurilor, reprezentantul Agenției de Protecția Mediului a făcut precizarea că în mediul rural există o problemă referitoare la lipsa specialiștilor care să ghideze dezvoltările. Se fac case în zone inundabile și nu există o gândire pe zone geografice. De asemenea acesta precizează că toate rețelele de apă și mediu ar trebui recreionate pe zone geografice.

⁸¹ Masterplanul privind managementul la riscul de inundații în bazinul hidrografic Prut-Bârlad

⁸² Masterplanul privind managementul la riscul de inundații în bazinul hidrografic Prut-Bârlad

FIGURĂ 286 – LOCALITĂȚILE AFECTATE DE INUNDAȚII ÎN ANUL 2017 ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: Raport Anual Privind Starea Mediului în România, anul 2017

8.7.3. CALITATEA SOLURILOR

Solul reprezintă un ansamblu de corpuri naturale solide, situat la suprafața litosferei, constituit din materie organică și minerală, produs în timpuri geologice, prin acțiunea factorilor climatici și biotici asupra rocilor de suprafață, la care se adaugă din ce în ce mai mult și acțiunea omului.

DETALII GENERALE (PROCESE DE PANTĂ, PROCESE NATURALE/ANTROPICE CARE AFECTEAZĂ CALITATEA SOLURILOR)

Solul este supus unor serii de procese de degradare. Unele dintre aceste procese sunt strâns legate de agricultură: eroziunea hidrică, eoliană și lucrările agricole de pregătire a solului, compactarea, scăderea cantității de carbon organic din sol și a biodiversității solului, salinizarea și sodizarea, și contaminarea solului (cu metale grele și pesticide sau cantități excesive de nitrați și fosfați). În fișele informative însoțitoare, se acordă o deosebită atenție eroziunii hidrice și compactării, reducerii materiei organice din sol, precum și salinizării și sodizării. Sunt prezentate, de asemenea, legăturile cu procesele de degradare și problemele de mediu asociate.

Factorul de degradare care afectează cea mai mare parte din solurile din Regiunea Nord-Est este deficitul de elemente nutritive, urmat de eroziunea solului, compactare, exces de umiditate stagnant, pseudo gleizare, alunecări de teren, acidifiere, secetă periodică, gleizare, volum edafic redus, inundabilitate, terenuri nisipoase și sărăturate.⁸³

SUPRAFETELE ȘI GRADUL DE AFECTARE AL TERENURILOR AFECTATE DE FENOMENE DE PANTĂ

În județul Bacău, factori principali de degradare sunt reprezentați de problemele de eroziune în suprafață foarte puternică și excesivă a solurilor afectate de procese naturale în Ardeoani, Dealul Morii, Găințana, Motoșeni, Vultureni, Plopana, fiecare sit având o suprafață cuprinsă între 600-800 ha.

La nivelul județului, Botoșani alunecările de teren reprezintă factorul principal de degradare ale solurilor cu o suprafață afectată de 47,219.72 ha, acestea fiind cauzate de existența unor mase de argile sau roci argiloase, care au rolul de suprafețe de alunecare, fie pentru ele însele fie pentru alte roci aflate pe suprafața lor.

În județul Neamț s-au identificat o serie de procese de degradare naturală și antropică, acestea având ca efect următoarele forme de degradare ale solului: eroziune, alunecări de teren, inundabilitate, acidifiere, compactare, deficit de elemente nutritive, exces de umiditate.

Eroziunea solului este una dintre cele mai importante forme ale degradării terenului în județul Neamț, prezente în special în CES Stănița cu 355,47 ha, Țibucani, Borlești – Reditu – Căndești și Români. Presiune asupra calității solului o reprezintă și acidifierea, sărăcirea solului în microelemente și humus, ca o consecință a diferitelor activități antropice, dar și compactarea și crustificarea pe aproximativ 47,869ha.

În ceea ce privește județul Suceava, acesta se confruntă cu trei probleme majore de degradare a solurilor: compactarea solurilor, fenomen prezent în toate teritoriile comunale situate în zona de podiș colectivizată, fenomenul de tasare, care contribuie la reducerea volumului de apă util plantelor și aciditatea puternică (77.526 ha) și moderată (163,468 ha), care este prezentă în special în zona montană (Câmpulung Moldovenesc, Vatra Dornei, Gura Humorului). Deficitul de elemente nutritive este una dintre marile probleme cu care se confruntă agricultura suceveană, în special lipsa de fosfor și azot.

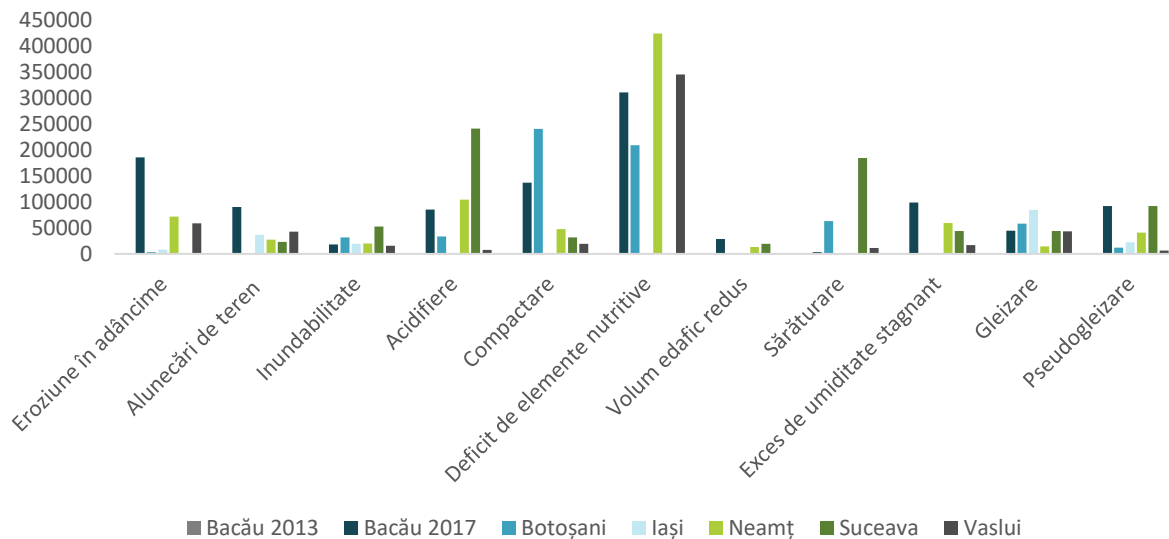
La nivelul județului Vaslui, eroziunea solului și alunecările de teren reprezintă problemele principale care afectează o suprafață de 58,984 ha, respectiv de 42,496 ha. Procesele de degradare apar din cauza vântului, a precipitațiilor, precum și a activităților umane: lucrări agricole, tratamente cu pesticide și fertilizanți chimici, ploi acide.

În cadrul județului Iași, terenurile sunt afectate de diverși factori limitativi. Principala suprafață de teren afectată este de conținutul de humus mare de 30,553 ha. O altă problemă este eroziunea excesivă a solului din cauza apei pe o suprafață de 20316 ha. Compactarea primară a solului, soluri cu textură fină >33%

⁸³ Raport privind Starea Mediului în Județele din Regiunea Nord-Est, 2017

argilă, pe o suprafață de 185.476 ha. Sărăturarea excesivă și foarte puternică a solului afectează aproximativ 3000 ha. De asemenea, acidifierea puternică a solului afectează 3.456 ha.

FIGURĂ 287 – ACTORI DE DEGRADARE A SOLULUI ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2017

Sursa: Raport privind starea mediului la nivel județean Regiunea Nord-Est 2017

Măsurile de consolidare și prevenire ale alunecărilor de teren sunt diverse și trebuie să țină cont de particularități și cauze. Acestea sunt: profilare taluz, drenare ape de suprafață și subterană, realizare de filtre inverse pentru reducerea efectului sufoziunii, stabilizare prin folosirea vegetației, lucrări de rezistență.

CONSULTAREA ACTORILOR REGIONALI

Conform Sondajului de opinie alunecările de teren (scor mediu 2,4 puncte) cauzate de schimbările climatice nu reprezintă de asemenea o problemă prea mare la nivelul județelor regiunii, cu excepția județului Bacău (4 puncte), la nivelul căruia acest efect al schimbărilor climatice este resimțit într-o măsură mare.

În județul Botoșani cele mai mari probleme datorate poluării sunt întâlnite în localitățile din mediul urban și rural cu un management defectuos al deșeurilor menajere (municipale și asimilabile) și al localităților din mediul rural incidente pe Directiva Nitrați-Nitriți.

În județul Vaslui, cele mai mari probleme sunt întâlnite în zonele cu eroziune și alunecări de teren, zonele cu risc potențial la inundații (Bazinul Prut, râul Bârlad, râul Vaslui)

Provocările identificate la nivelul județului Bacău, în mediul urban, sunt: îmbunătățirea calității apelor de suprafață, prin diminuarea impactului datorat evacuării apelor menajere neepurate sau parțial epurate de la stațiile de epurare orășenești, precum și gestionarea corespunzătoare a deșeurilor. În mediul rural, provocările principale sunt cauzate de existența unor zone predispuse la dezastre naturale (alunecări de teren, inundații, eroziunea solului).

Principalele provocări cu care se confruntă județul Iași în mediul urban sunt: urbanizarea și extinderea intravilanelor - fragmentarea peisajului, trafic intens, gestionarea deșeurilor și schimbările climatice și capacitatea de adaptare la acestea, iar în mediul rural: urbanizarea și extinderea intravilanelor, schimbări climatice (inundații, secetă), gestionarea eficientă a deșeurilor, precum și agricultura intensivă

Mobilitate urbană, gestionarea deșeurilor, calitatea aerului, presiunea asupra spațiilor verzi și educație ecologică sunt principalele provocări cu care se confruntă județul Suceava în mediul urban, din perspectiva Agenției pentru Protecția Mediului, iar canalizarea și epurarea apelor uzate, gestionarea deșeurilor, presiunea antropică asupra pădurilor, atacul animalelor sălbatice asupra culturilor și

animalelor domestice, presiunea antropică asupra ariilor naturale protejate și educație ecologică, în mediul rural.

9. CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

În urma consultării actorilor regionali au fost obținute o serie de rezultate și concluzii. Astfel conform analizei de frecvență a opiniei persoanelor intervievate, se observă că este menționat cel puțin o dată cuvântul "infrastructură". Respondenții interviurilor au acordat o importanță ridicată subiectului infrastructură (rutieră, culturală, educațională etc.), considerând că reprezintă o cauză și totodată o soluție a disparităților urban-rural. Dezvoltarea infrastructurii este considerată o prioritate pentru următorii 10 ani pentru o dezvoltare economică stabilă pe termen lung a regiunii Nord-Est.

Printre aspectele menționate se regăsesc următoarele afirmații: "Pentru a dezvolta Regiunea Nord-Est avem nevoie de infrastructură", "Comuna Ciocănești s-a dezvoltat pe parte de turism, dezvoltând partea de infrastructură de drumuri. Este o destinație turistică incredibilă, căutată.", "Da, comunele cu un număr mai mare de locuitori sunt mai dezvoltate prin prisma bugetului alocat, unele comune au drumurile asfaltate, infrastructura este bine pusă la punct".

Principalele tipuri de disparități urban-rural în Regiunea Nord-Est se referă la decalajele de dezvoltare dintre mediul urban și mediul rural.

În consultarea actorilor regionali, deseori sunt făcute observații referitoare la lipsa angajatorilor în mediul rural, la infrastructura de învățământ și de sănătate mult mai puțin dezvoltate în mediul rural, la accesul îngreunat la rețelele de transport public și transport aerian, la educație, la sănătate etc. De asemenea se remarcă faptul că serviciile medicale sunt mai puțin dezvoltate, iar posibilitățile de transport în comun sunt reduse din cauza capacității limitate de a acoperi zona rurală cu transport public adecvat necesităților.

În mediul rural există dificultăți în ceea ce privește accesul la infrastructura socială, dar și la surse de informare adecvate, internet și zone de agrement. O altă problemă se referă la gradul scăzut de echipare edilitară cu apă, canalizare, curent și gaze.

În ceea ce privește aspectul social, se atrage atenția asupra îmbătrânirii populației. În mediul rural populația este îmbătrânită, tinerii migrând spre zonele urbane sau în afara României.

De asemenea, se observă o lipsă a forței de muncă calificate și o rată a șomajului ridicată. Acest aspect este îngreunat și de faptul că există un număr scăzut de agenți economici, așadar o lipsă a locurilor de muncă.

Mai mult, a fost deseori remarcat de către respondenții interviurilor faptul că localitățile aflate în proximitatea zonei urbane sunt mai dezvoltate, iar comunele îndepărtate de orașe sunt defavorizate, din cauza izolării, astfel având parte de o dezvoltare mai lentă. Așadar, populația în satele îndepărtate scade, pe când cea din zonele urbane și din imediata proximitate crește.

O altă categorie de disparități este considerat a fi managementul defectuos al administrației publice cu privire la investițiile disproporționate sau la bugetele insuficiente alocate investițiilor, dar și o lipsă de interes din partea autorităților și a cetățenilor.

Principalele tipuri de disparități rural-urban identificate de actorii regionali între localități de același rang în Regiunea Nord-Est se regăsesc în următoarele cazuri: Orașul Câmpulung și Gura Humorului, Comuna Ciocănești și Comuna Izvoarele Sucevei, între Botoșani, Iași și Vaslui, precum și între comune din apropierea orașului Botoșani și comune îndepărtate de zona urbană.

Principalele cauze ale disparităților de tip rural-urban în Regiunea Nord-Est subliniate de actorii regionali sunt: dispariția dispensarelor, adresabilitatea discriminatorie a celor din mediul rural față de sistemul de sănătate, precum și poziția geografică și teritorială. Un exemplu se referă la satele din Județul Suceava care sunt dispuse dispersat, sunt slab dezvoltate, în cadrul cărora lipsesc investitorii și bugete alocate investițiilor. Se remarcă și probleme de administrație a teritoriului precum lipsa de interes a autorităților locale, management defectuos al administrației publice și investițiile disproporționate. Migrația locuitorilor spre zonele urbane sau emigrarea în afara țării reprezintă o altă problemă identificată în discursul actorilor intervievați.

Principalele probleme de dezvoltare din punct de vedere teritorial în Regiunea Nord-Est se concentrează conform actorilor din regiune în următoarele localități: Vadu Moldovei, Pătrăuți, Comuna Românești, Horlești, Păcureți, Alexandru Vlăhuță, Bogdana, Șupitca, Baranca, zona urbană Ștefănești, Dragomirești, Gherghești, Ibănești, Ivănești, Puiesti, Pungești, Voinești, dar și în orașele Murgeni, Liteni și Negrești. De asemenea se regăsesc problemele de dezvoltare în zona de șes a județului Suceava, comuna Lungani, în Municipiul Iași, în zona Păcureți și Dalaș, în Municipiile Vaslui, Bacău și Suceava, precum și în satele din nordul județului Botoșani în cadrul zonei de graniță cu Republica Moldova, în comune mici precum Gulia.

Problemele comune identificate atât în mediul rural cât și în mediul urban în Regiunea Nord-Est sunt de tipul: lipsă de implicare a autorităților, indicatori economici ce au valori sub cele din vestul țării, îmbătrânirea populației, emigrarea tinerilor ce pleacă la studii sau caută locuri de muncă în străinătate, infrastructură tehnico-edilitară și servicii publice slab dezvoltate, forța de muncă necalificată (ex. lipsa forței de muncă în domeniul construcțiilor), servicii insuficient dezvoltate, slaba implementare a proiectelor și o lipsă de viziune a demersurilor decizionale.

Principalele soluții posibile menționate în cadrul interviurilor referitoare la problemele din Regiunea Nord-Est sunt de tipul: implicare, comunicare publică, documentare, valorificarea resurselor specifice fiecărei zone și protejarea patrimoniului natural și construit. De asemenea, se dorește îmbunătățirea infrastructurii rutiere, sociale, economice, crearea de locuri de muncă atractive pentru tineri, înființarea unor școli de meserii și o dezvoltare a noilor economii urbane (digitală, ecologică). Un alt punct menționat se referă la atragerea de investitori străini și locali și accesarea fondurilor europene. Un alt tip de soluții propuse de către respondenți se referă la modificarea numărului minim de locuitori al unei Unități Administrative Teritoriale de la minim 1.000 de locuitori la minim 10.000 de locuitori, dar și crearea de facilități de finanțare de către mediul guvernamental.

Principalele direcții de dezvoltare pe care Regiunea Nord-Est ar trebui să le urmeze în următorii 10 ani în opinia persoanelor intervievate se referă la dezvoltarea infrastructurii de transport, de sănătate, de educație, exploatarea domeniului agricol ce prezintă potențial, dezvoltarea industriei IT, precum și crearea de clustere. De asemenea, se prezintă și necesitatea de atragere a unui număr cât mai mare de investitori, adoptarea de măsuri pentru scăderea șomajului și a migrației, dar și facilitarea accesării de burse și schimburi de experiență internaționale de către tineri.

Este prezentată ideea de creare a unui parteneriat sustenabil între instituțiile statului și societatea civilă pentru soluționarea problemelor comunităților, crearea unui mediu antreprenorial favorizant investițiilor, dezvoltarea învățământului profesional, dezvoltarea infrastructurii de sănătate în mediul rural sau îmbunătățirea infrastructurii tehnico-edilitare în mediul rural.

Un alt punct remarcat ce ar fi necesar ca direcție și a fost propus de către respondenți se referă la existența mai multor facilități pentru mediul de afaceri, cooperarea între orașe și zonele înconjurătoare pentru realizarea de proiecte de dezvoltare comune și integrate, precum și promovarea politicilor educaționale și de formare proactive pentru copii și tineri. De asemenea, este necesară adoptarea unei atitudini de promovarea a orașelor verzi și de protejare a mediului înconjurător.

O serie de **concluzii generale** realizate în urma interviurii actorilor regionali se referă la următoarele aspecte:

- Într-un clasament referitor la dezvoltarea județelor la nivel regional, conform majorității respondenților, Județul Iași se situează pe primul loc, fiind considerat un exemplu de bună practică, în timp ce finalul clasamentului se regăsesc județele Vaslui și Botoșani.
- Se observă o tendință în mediul academic de a vedea situația de dezvoltare a Regiunii Nord-Est din punct de vedere educațional ca fiind una de competiție între instituții și județe, și nu de colaborare, fapt ce împiedică dezvoltarea în domeniu.
- Regionalizarea este un subiect destul de frecvent menționat în propunerea de soluții referitoare la problemele identificate. Anumite grupuri de actori consideră că regionalizarea reprezintă una dintre cele mai bune măsuri ce pot fi întreprinse.

- Majoritatea respondenților au realizat un prognostic negativ asupra disparităților urban-rural, considerând că în viitor decalajele dintre mediul rural și cel urban se vor accentua, și nu vor fi diminuate.
- Principala problemă ce necesită rezolvare în următorii 10 ani este dezvoltarea infrastructurii.
- Se remarcă o tendință a grupurilor de actori intervievate a se considera neînțelese de către alte grupuri. De exemplu, mediul non-guvernamental consideră că autoritățile publice locale și județene nu investesc suficient de mult în dezvoltare, nu acordă fonduri pentru proiecte și inițiative în beneficiul cetățenilor. Pe de altă parte, autoritățile publice locale consideră că nu sunt înțelese de cetățeni, mediul privat sau organizații non-guvernamentale în ceea ce privește gestionarea bugetului.
- Una dintre principalele probleme care a influențat accentuarea disparităților urban-rural în ultima perioadă o constituie măsura legislativă prin intermediul căreia se poate constitui o Unitate Administrativ Teritorială pornind de la 1.000 de locuitori și trecerea de la statutul de comună la cel de oraș, caz în care există anumite localități cu un specific rural sunt considerate orașe.
- Migrația rămâne unul dintre factorii cu cele mai mari implicații asupra accentuării disparităților de tip rural-urban. De asemenea, este făcută observația că fenomenul migrației afectează în mod semnificativ domeniul economic, social și educațional al Regiunii Nord-Est.
- Actorii regionali se declară în general nemulțumiți de situația actuală a Regiunii Nord-Est.
- Domeniile de activitate cel mai dezvoltate sau în curs de dezvoltare din Regiunea Nord-Est au fost considerate IT-ul și industriile creative, la care un rol important îl deține antreprenoriatul. La polul opus, cel mai puțin dezvoltate sunt considerate industria, cercetarea și inovarea.

Pornind de la aspectele prezentate în cadrul studiului privind disparitățile de tip urban-rural din Regiunea Nord-Est, precum și de la concluziile procesului de consultare a actorilor regionali, se pot desprinde următoarele concluzii și recomandări aferente:

CONCLUZII	RECOMANDĂRI
DISPARITĂȚI DE ORDIN DEMOGRAFIC	
În județele Botoșani, Iași, Bacău și Vaslui există comune subdimensionate care sunt relativ izolate și care fac parte din zone mai ample lipsite de orașe pe o rază de 25-30 de km, aici fiind necesare acțiuni comune prioritare de deservire intercomunală.	Realizarea de parteneriate între UAT-urile izolate și instituțiile publice județene, parteneri privați sau neguvernamentali pentru crearea de centre comunale și servicii de proximitate comune.
O situație particulară este a celor 11 comune care au peste 10.000 de locuitori (Dofteana, Mărgineni și Nicolae Bălcescu din Bacău, Săbăoani din Neamț, Marginea și Scheia din Suceava, Deleni, Belcești, Tomești, Holboca, Ciurea și Miroslava din Iași) dintre care, majoritatea, s-au dezvoltat sub influența fenomenului de suburbanizare a centrelor urbane principale.	Asigurarea de servicii publice complexe în comunele care înregistrează populație asemănătoare unui centru urban.
Deși rata natalității este favorabilă la nivel de regiune precum și în fiecare dintre județele componente, rata mare a mortalității conduce la rate negative ale sporului natural. Totodată, o tendință comună celor 6 județe a fost creșterea constantă a numărului vârstnicilor, cele mai ridicate rate de creștere fiind înregistrate în Iași, Bacău și Suceava.	Crearea de politici sociale pentru stimularea întemeierii de noi familii în regiune și cu precădere în mediul rural (ex: oferirea de teren tinerilor căsătoriți care aleg să își facă locuințe în mediul rural). Asigurarea de servicii sociale și de îmbătrânire activă destinate persoanelor vârstnice.

CONCLUZII	RECOMANDĂRI
<p>În ceea ce privește mișcarea migratorie, majoritatea UAT-urilor, cu precădere cele rurale care nu se află în zonele metropolitane ale orașelor, au înregistrat valori negative ale soldului schimbărilor de domiciliu. De altfel, o problemă majoră percepută de toți actorii locali este emigrarea forței de muncă în străinătate, pentru a lucra în schimbul unor salarii mult mai atractive.</p>	<p>Crearea de programe pentru sprijinirea reîntoarcerii tinerilor români plecați în străinătate care vor să își deschidă afaceri în regiune.</p> <p>Atragerea de investitori în regiune.</p> <p>Crearea de programe pentru integrarea pe piața muncii a tinerilor NEETs și a persoanelor care doresc să se angajeze.</p>
DISPARITĂȚI DE ORDIN ECONOMIC	
<p>La nivelul regiunii se observă polarizarea activităților economice către mediul urban, în special către orașele și municipiile mari.</p> <p>Infrastructura de transport deficitară limitează accesul la piețe și mobilitatea resurselor umane, și descurajează investițiile străine.</p> <p>Educația antreprenorială continuată cu măsuri concrete de sprijinire a inițiativelor privind înființarea de noi companii este redusă, cu mici diferențe la nivel teritorial, însă ar putea constitui un motor important de creștere economică locală.</p> <p>Performanța în domeniul cercetării-inovării este redusă și în scădere, cheltuielile cu activitatea de CD asigurând mai degrabă plata salariilor decât realizarea de investiții. Totodată, activitatea este concentrată la nivelul unui număr redus de municipii (Iași, Suceava).</p> <p>Deși companiile mari din industrie sunt relativ uniform distribuite la nivel teritorial între județele regiunii, activitatea acestora este mai degrabă concentrată pe producția în lohn, generând salarii mici pentru forța de muncă locală.</p>	<p>Crearea de facilități pentru mediul privat</p> <p>Oferirea de facilități pentru atragerea investitorilor</p> <p>Dezvoltarea infrastructurii pentru creșterea accesibilității pentru forța de muncă (rural-urban, urban-urban), piețe de desfacere, furnizori</p> <p>Promovarea exemplelor de bune practici din rândul micilor antreprenori locali</p> <p>Oferirea de facilități angajatorilor pentru stimularea înființării de noi locuri de muncă</p> <p>Susținerea structurilor de sprijin a afacerilor (clustere, incubatoare de afaceri, parcuri industriale)</p> <p>Sprijinirea investițiilor în rețehnologizare industrială</p> <p>Creșterea cooperării între actorii privați, pe de o parte, și între companii și mediul de cercetare, pe de altă parte, pentru creșterea inovării</p> <p>Sectoare cu potențial de dezvoltare: turismul, industria alimentară, industria lemnului și a fabricării de mobilă, IT, echipamente medicale, agricultură</p> <p>Sprijinirea inițiativelor antreprenoriale în mediul rural în domeniul agricol și turistic</p> <p>Valorificarea potențialului cultural al zonei</p> <p>Sprijinirea antreprenoriatului în industriile culturale și creative</p> <p>Dezvoltarea de circuite tematice pentru promovarea obiectivelor turistice din regiune</p>
DISPARITĂȚI PE PIAȚA MUNCII. OCUPARE ȘI ȘOMAJ	
<p>Gradul ridicat de șomaj din mediul rural este datorat lipsei angajatorilor în mediul rural.</p>	<p>Sunt necesare o serie de politici publice de atragere a forței de muncă.</p>
<p>Salariile mici din zonă, parte a calității vieții, conduc la emigrare, că principala cauză a lipsei forței de muncă în regiune.</p>	<p>Oferirea de infrastructură de sprijin pentru mediul de afaceri (oferirea de locație, scutiri de la plata taxelor/impozitelor etc.) pentru atragerea investitorilor.</p>
<p>Migrația este mai reprezentativă în rândul persoanelor cu studii medii și studii superioare.</p>	<p>Programe de formare profesională pentru persoane ce nu au absolvit învățământul obligatoriu sau au studii inferioare.</p>

CONCLUZII	RECOMANDĂRI
<p>Politicile actuale de asistență socială păstrează un număr ridicat de șomeri în mediul rural, existând comune care au aproape 70% asistați sociali, ce refuza să muncească.</p>	<p>Programele de formare profesională trebuie să fie corelate atât cu potențialul regiunii, cât și prin discuții cu antreprenorii locali, pentru a facilita satisfacerea nevoilor de resurse umane ale acestora.</p>
<p>Rata șomajului are o evoluție constantă în ultima perioadă și în scădere, însă rata de ocupare nu crește, din cauza faptului că salariile sunt aproape de minimul pe economie, ceea ce nu favorizează naveta și remanența, iar angajații nu sunt motivați să lucreze.</p>	<p>Sunt necesare măsuri de modificare ale programelor de ajutorare socială, pentru cei ce refuza participarea la diverse cursuri de formare profesională sau a locurilor de muncă oferite.</p>
DISPARITĂȚI DE ORDIN SOCIAL	
Educație	
<p>Dacă prezența unităților de învățământ nu este o problemă, dotarea acestora nu este corespunzătoare, în majoritatea UAT-urilor depășindu-se media națională de 10 elevi pe calculator. Totodată, reprezentanții instituțiilor publice declară faptul că dotarea laboratoarelor, atelierelor și sălilor de curs este una dintre cele mai mari probleme ale învățământului din regiune.</p>	<p>Reabilitarea, modernizarea și dotarea infrastructurii educaționale.</p> <p>Crearea de facilități de orientare și consiliere pentru elevi.</p> <p>Crearea de cabinete medicale și angajarea de medici și asistenți medicali în unitățile de învățământ.</p>
<p>În ceea ce privește școlile ce nu dețin autorizație ISU, problema se identifică cu precădere în mediul urban, iar în mediul rural, predominant în județul Iași pe axa Pașcani – Hârlău, Pașcani – Iași și în Județul Bacău pe axa Onești – Moinești.</p>	<p>Realizarea de intervenții necesare pentru obținerea autorizației ISU pentru toate clădirile de învățământ.</p>
<p>Percepția părinților și a tinerilor asupra învățământului tehnic este una negativă, aceștia nefiind motivați să se înscrie la liceele de profil și să facă performanță în acest domeniu. Totodată, reprezentanții instituțiilor publice declară faptul că în mediul rural învățământul tehnic nu se poate desfășura în condiții ideale deoarece lipsesc angajatorii care să ofere locuri de practică elevilor. În același timp, dotările laboratoarelor din cadrul liceelor tehnice sunt învechite și nu permit specializarea în concordanță cu noile tehnologii de pe piață.</p>	<p>Crearea unui studiu de piață la nivelul regiunii care să identifice nevoile de forță de muncă ale angajatorilor în raport cu specializările liceelor tehnice și care să evidențieze rentabilitatea anumitor meserii practice la nivelul regiunii.</p> <p>Crearea unei campanii de promovare a învățământului dual și tehnic care să promoveze modelele de bună practică din regiune.</p> <p>Dotarea unităților de învățământ tehnic cu tehnologie de ultimă generație.</p> <p>Crearea de parteneriate de practică pentru elevii înscriși la liceele tehnice și școlile profesionale din mediul rural acolo unde nu există angajatori, prin care să se susțină inclusiv deplasarea elevilor către sediile de practică.</p> <p>Creșterea competențelor profesorilor în cadrul învățământului profesional și tehnic.</p> <p>Realizarea de schimburi de experiență internaționale pentru practica elevilor din învățământul tehnic.</p>
Sănătate	
<p>Există comune care nu au medici de familie sau cabinete medicale.</p>	<p>Extinderea rețelei medicale astfel încât să acopere toate nevoile din mediul rural.</p>

CONCLUZII	RECOMANDĂRI
Un număr semnificativ de comune nu beneficiază de nici o farmacie, locuitorii fiind nevoiți să se deplaseze în orașe pentru procurarea medicamentelor.	Crearea de servicii medicale mobile cu frecvență ridicată care să ajungă în comunitățile cu acces dificil la servicii medicale.
Numărul medicilor de familie este insuficient în majoritatea localităților mediul rural, aceștia fiind supraaglomerați în comparație cu media națională. Sunt și cazuri de comune care înregistrează de la 3.000 până la 7.000 locuitori pe medic de familie.	Stimularea antreprenoriatului în domeniul medical la nivelul comunităților rurale. Crearea de servicii medicale mobile cu frecvență ridicată care să ajungă în comunitățile cu acces dificil la servicii medicale.
În ceea ce privește numărul de paturi în spitale/1000 de locuitori, Regiunea Nord-Est se află pe locul 5 în topul regiunilor din România. Deși spitalele din orașele reședință de județ au fost reabilitate, în alte orașe mai mici spitalele lipsesc, se închid sau nu funcționează la standarde europene.	Reabilitarea spitalelor existente din orașele mici. Redeschiderea spitalelor care au fost închise sub administrația spitalelor din reședințele de județ sau crearea de noi unități spitalicești în orașele unde acestea lipsesc.
Servicii Sociale	
Între cele 8 regiuni ale țării, Regiunea Nord-Est se distinge prin cel mai ridicat număr al copiilor aflați în sistemul de protecție socială, aproape de două ori mare față de Regiunea Sud-Est, care se situează pe locul al doilea.	Realizarea de analize și studii sectoriale care să identifice nevoile beneficiarilor. Asigurarea de servicii sociale integrate destinate copilului și/sau familiei. Extinderea serviciilor sociale către mediul rural. Diversificarea serviciilor sociale specifice.
Numărul persoanelor cu dizabilități a crescut constant în intervalul analizat, astfel încât Regiunea Nord-Est se clasează pe locul 3 la nivel național.	Realizarea de analize și studii sectoriale care să identifice nevoile beneficiarilor. Asigurarea de servicii sociale integrate destinate persoanelor cu dizabilități, care pe lângă masă și cazare să ofere servicii complexe ca diferite tipuri de terapii, integrare pe piața muncii, etc. Extinderea serviciilor sociale către mediul rural.
Zone Marginalizate	
Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate, care măsoară marginalizarea și dezvoltarea umană locală la nivel de comunitate, identifică cel mai mare număr al persoanelor care trăiesc în condiții definite de sărăcie, capital uman subdezvoltat (educație și sănătate) și condiții de locuire precare în Regiunea Nord-Est, unde marginalizarea rurală este aproape dublă comparativ cu media națională (11,3% comparativ cu 6,2%). Conform Atlasului Zonelor Urbane Marginalizate din România, mai mult de o treime din populația mediului urban a regiunii trăiește în sectoare de recensământ marginalizate, definite ca fiind acele comunități dezavantajate simultan din punctul de vedere a trei criterii: capital uman, ocuparea forței de muncă și calitatea locuirii, etnia fiind un factor secundar.	Intervenții integrate de regenerare urbană a cartierelor zonelor urbane marginalizate prin intermediul mecanismului DLRC (Dezvoltare Locală Plasată sub Responsabilitatea Comunității) care să implice comunitatea în intervenții susținute pe mai mulți ani. Realizarea de parteneriate cu medici locali care să ia în evidență persoanele dezavantajate. Asigurarea de servicii sociale pentru persoanele dezavantajate din mediul rural și angajarea de mediatori comunitari specializați. Crearea de întreprinderi de economie socială de inserție pentru angajarea persoanelor din grupurile vulnerabile.

CONCLUZII	RECOMANDĂRI
DISPARITĂȚI PRIVIND INFRASTRUCTURA ȘI ECHIPAREA TERITORIULUI	
Accesibilitate și infrastructură de transport	
Accesibilitate rutieră	
Regiunea Nord-Est nu beneficiază de nici un km de rețea rutieră de mare viteză – autostrăzi sau drumuri expres. Pe cale rutieră, localitățile rurale din Vestul și Estul Regiunii Nord-Est sunt lipsite de acces la așezări urbane într-un timp mai scurt de 60 de minute	Intensificarea procesului de promovare la nivel central a necesității de demarare a proiectelor incluse în Master Planul General de Transport în Regiunea Nord-Est atât în actuala perioadă de programare, cât și în programul operațional de infrastructură aferent perioadei de programare 2021-2027.
Regiunea Nord-Est se plasează pe penultimul loc (înaintea Regiunii Nord-Vest) în ceea ce privește ponderea drumurilor modernizate din totalul disponibil în regiune – 40%.	Realizarea unui demers riguros de inventariere a segmentelor de drumuri care trebuie incluse în procese de reabilitare, pe categorii, și stabilirea unei metodologii de prioritizare a intervențiilor, în special prin asigurarea complementarității finanțărilor din bugetele naționale, județene și celor din fonduri nerambursabile.
În cazul drumurilor județene, situația este nefavorabilă în județele Neamț (10 % drumuri modernizate), Iași (14 % drumuri modernizate) și Botoșani (36 % drumuri modernizate).	Se impune alocarea unor sume semnificative pentru modernizarea drumurilor comunale și județene, în special în zonele slab deservite de rețea de drumuri naționale, pentru facilitarea conexiunii cu centrele urbane, respectiv zona aflată la Vest de drumul național 2, zona dintre drumul național 2 și drumul național 24, zona din vestul drumului național 24 și frontiera de Est a țării, sau zona aflată la nord de drumul național 29.
În categoria drumurilor comunale domină drumurile pietruite. Situația cea mai precară este în categoria drumuri comunale, unde, la nivel de regiune, media este de 12%, însă pe județe, situația este gravă în județele Iași (2% drumuri comunale modernizate), Bacău (7%) și Vaslui (8%).	
Pe ultimul loc, ca proporție a străzilor orășenești modernizate, este județul Botoșani, cu 45%. Din cei 4.005 km de străzi orășenești din Regiunea Nord-Est, 59% reprezintă străzi orășenești modernizate.	Sunt necesare investiții în modernizare, în special prin integrarea modurilor de transport nemotorizate. În acest sens, pot fi continuate și intensificate demersurile de dezvoltare și finanțate de proiecte în acest domeniu, în corelație cu elaborarea de planuri de mobilitate durabilă pentru localitățile din mediul urban care nu au astfel de documente de planificare strategică.
Per total, regiunea conduce în topul național al accidentelor de circulație rutieră cauzatoare de vătămări corporale, conform datelor Institutului Național de Statistică. Situația precară, identificată și prin rezultatele la chestionarele aplicate actorilor relevanți din județele și localitățile din regiune, cât și de datele analizate din surse statistice și rapoarte de specialitate sunt confirmate și de date legate, spre exemplu, de numărul de accidente cu victime înregistrat la nivelul fiecărui județ.	Promovarea, alături de proiectele de dezvoltare a infrastructurii rutiere, a politicilor de educație rutieră pentru conducători auto/moto și pietoni în colaborare cu autoritățile naționale de profil (poliția rutieră, Ministerul Transporturilor etc.).
Majoritatea accidentelor grave se petrec pe teritoriul localităților rurale aflate pe traseul acestor drumuri, în absența unor variante ocolitoare sau a unor configurații cu mai multe benzi pe sens în cazul drumurilor cu trafic intens.	

CONCLUZII	RECOMANDĂRI
Accesibilitate aeriană	
<p>Accesul la aeroporturi este relativ ușor pentru localitățile aflate în zonele din apropierea municipiilor sau de pe traseu drumului național 2 și mai dificil pentru localitățile din mediul rural de unde accesul se realizează pe drumuri județene sau comunale.</p>	<p>Corelarea politicilor și proiectelor de dezvoltare a infrastructurii rutiere și feroviare cu necesitățile de mobilitate ale populației, în special în mediul rural. Astfel, pot fi prioritizate acele proiecte care vor contribui semnificativ la îmbunătățirea conectivității așezărilor rurale, în special, și reducerea timpului de parcurgere a distanțelor față de mari zone urbane polarizatoare și nodurile de transport importante ale regiunii.</p>
Accesibilitate feroviară	
<p>Există foarte multe trasee de cale ferată, în special care ar trebui să asigure legătura cu mediul urban pentru localitățile urbane mici și comune, nefuncționale, în zona de Est a regiunii (județul Vaslui, Botoșani), zona de Nord (zona montană a județului Suceava) și zona vestică montană (județul Neamț). Foarte multe căi ferate secundare, în principal linii simple neelectrificate, sunt nefuncționale – zona montană din Vestul județului Suceava, Nordul și Vestul județului Botoșani și partea de Est a județului Vaslui. Între municipiile Botoșani și Suceava sau Dorohoi – Suceava, nu există conexiuni de cale ferată directe, deși sunt despărțite de distanțe relativ scurte de aproximativ 50 de km.</p>	<p>Sunt necesare fie soluții de mobilizare a autorităților responsabile de administrarea căilor ferate pentru securizarea de resurse financiare necesare politicilor de reabilitare și modernizare, fie elaborarea și implementarea unor soluții alternative de asigurarea a conectivității, prin alte mijloace de transport (linii de autobuze, de exemplu).</p>
<p>Zonele acoperite de căi ferate funcționale sunt afectate de calitatea slabă a infrastructurii feroviare, care cauzează viteze reduse de deplasare. De exemplu, traseul Dorohoi-Iași este realizat de o companie privată, iar secțiunea Dorohoi-Botoșani este nefuncțională, ceea ce înseamnă că localitățile din mediul rural aflate pe traseul acestei căi ferate trebuie să utilizeze alte mijloace de transport pentru a avea acces la serviciile disponibile în mediul urban învecinat.</p>	
Deplasări nemotorizate	
<p>Deplasările nemotorizate sunt promovate încă în mod timid de către autoritățile publice locale și județene și au loc în special în interiorul localităților, ca alternativă la deplasarea cu autoturismele. În mediul rural, spre exemplu, deși există acest mijloc de deplasare, infrastructura este cvasi-inexistentă, în condițiile în care la nivelul anului 2017, doar 12% dintre drumurile comunale erau modernizate. De asemenea, se înregistrează deficiențe majore ale infrastructurii pentru deplasarea pietonală. Această situație precară a fost recunoscută și de către respondenții chestionați în cadrul cercetării cantitative. Aceștia au caracterizat calitatea sau existența acestei infrastructuri ca o problemă majoră.</p>	<p>Principalele măsuri se leagă de dezvoltarea infrastructurii de transport nemotorizat/pietonal în zonele rurale, dar și în cele urbane prin continuarea susținerii prin Programul Operațional Regional, dar și din surse complementare, a proiectelor în domeniu.</p>

CONCLUZII	RECOMANDĂRI
Transport public local	
<p>O componentă care suferă este legată de planificarea politicilor de mobilitate urbană în orașele și municipiile din Regiune. Astfel, dacă municipiile reședință de județ au elaborat planuri de mobilitate urbană durabilă, celelalte municipii și orașe (32 din 46 de orașe și municipii sau 70 % din totalul acestora din Regiunea Nord-Est) nu beneficiază de astfel de documente de planificare sectorială.</p>	<p>Dezvoltarea la nivelul municipiilor și orașelor din Regiunea Nord-Est a planurilor de mobilitate urbană durabilă pentru identificarea structurată a problemelor de mobilitate și a soluțiilor pentru asigurarea unui sistem de transport durabil și mai puțin poluant.</p>
<p>Numărul redus de mijloace de transport în comun în raport cu nevoie de acoperire a teritoriului urban cu linii de transport. Doar 13 din cele 46 de municipii și orașe ale Regiunii Nord-Est beneficiază de servicii de transport public local. În același timp, aceste servicii sunt asigurate covârșitor, cu excepția a 3 municipii, așa cum am arătat mai sus, cu ajutorul autobuzelor și microbuzelor.</p>	<p>Extinderea și modernizarea sistemelor de transport public local în localitățile urbane unde acestea există și analiza necesității de crearea de servicii de transport public local în acele localități unde nu există în momentul de față, inclusiv achiziția de mijloace de transport noi și mai nepoluante. În prezent, doar 28 % din localitățile din mediul urban beneficiază de sisteme de transport public local.</p>
<p>Vechimea parcului auto și de tramvaie cauzează un grad ridicat de poluare cu noxe. Spre exemplu, doar 3 municipii au în dotare troleibuze și tramvaie (Iași, Piatra-Neamț și Vaslui). Doar 5 din 46 de localități din mediul urban au pregătit proiecte și accesat fonduri nerambursabile pentru promovarea de investiții în sistemele de transport public și mobilitate urbană pe parcursul a două exerciții de programare.</p>	<p>Intensificarea procesului de întocmire de proiecte de investiții în sistemele de mobilitate urbană și accesarea surselor de finanțare nerambursabile pentru susținerea acestora.</p>
Infrastructură tehnico-edilitară	
<p>Infrastructura asociată rețelei de alimentare cu apă potabilă este insuficient dezvoltată în special în mediul rural prin comparație cu mediul urban. Există inclusiv UAT-uri din mediul urban care nu sunt racordate la acest tip de rețea. Totuși, cele mai mari probleme la nivel de județ se remarcă în județele Suceava, Iași și Bacău.</p>	<p>Dezvoltarea lungimii rețelei de alimentare cu apă potabilă în special în mediul rural în vederea sporirii nivelului de accesibilitate la acest tip de infrastructură - atât la nivel de UAT (rețea comună), cât și la nivel de gospodărie (rețea individuală racordată la rețeaua comună);</p> <p>Dezvoltarea lungimii rețelei de alimentare cu apă potabilă în UAT-urile din mediul urban care nu beneficiază de acces la acest tip de infrastructură rețea comună), cât și la nivel de gospodărie (rețea individuală racordată la rețeaua comună);</p> <p>Reabilitarea infrastructurii de alimentare cu apă potabilă, unde este cazul (în special în zonele unde este înregistrat un consum foarte mare, care poate fi cauzat de eventuale pierderi pe traseul de distribuție către consumatori);</p> <p>Dezvoltarea unor programe care să sprijine din punct de vedere financiar, dar și în ceea ce privește racordarea propriu-zisă (manopera), persoanele cu venituri foarte mici care nu pot să asigure costurile necesare racordării la rețeaua comună de alimentare cu apă potabilă.</p>

CONCLUZII	RECOMANDĂRI
<p>Infrastructura de apă uzată este insuficient dezvoltată în mediul rural prin comparație cu mediul urban, cele mai multe probleme referitoare la accesul la acest tip de rețea înregistrându-se în județul Botoșani. Cu toate acestea, se remarcă nevoia de investiții mari pentru dezvoltarea rețelei inclusiv în județele Bacău, Suceava și Iași.</p> <p>Deși au fost înregistrate creșteri ale lungimii rețelei de apă uzată pentru județe precum Botoșani, se remarcă situații conform cărora, în cadrul acestor județe se observă faptul că există cel mai mare număr de persoane nedeservite de acest tip de infrastructură – cele mai mari discrepanțe sunt în județul Botoșani. Cauza acestui fenomen se justifică prin faptul că deși există rețea comună, o mare parte din populație nu este racordată la aceasta (cea mai frecventă cauză fiind aceea că nu dispun de resurse financiare pentru realizarea lucrărilor).</p>	<p>Dezvoltarea lungimii rețelei de apă uzată în special în mediul rural în vederea sporirii nivelului de accesibilitate la acest timp de infrastructură - atât la nivel de UAT (rețea comună), cât și la nivel de gospodărie (rețea individuală racordată la rețeaua comună);</p> <p>Reabilitarea infrastructurii de apă uzată, unde este cazul (în special în contextul protejării mediului împotriva contaminării cu diferite substanțe nocive, cauzele fiind asociate cu pierderi necontrolate de apă uzată din cauza unor avarii ale conductelor);</p> <p>Dezvoltarea unor programe care să sprijine din punct de vedere financiar, dar și în ceea ce privește racordarea propriu-zisă (manopera), persoanele cu venituri foarte mici care nu pot să asigure costurile necesare racordării la rețeaua comună de apă uzată.</p>
<p>Deși se observă faptul că dezvoltarea rețelei de gaze naturale este prezentă atât în mediul urban, cât și în mediul rural, cele mai mari nevoi de investiții în acest tip de infrastructură se remarcă în mediul rural. Județul Botoșani este cel în cadrul căruia se înregistrează cele mai puține UAT-uri racordate și cea mai redusă creștere a lungimii rețelei.</p>	<p>Dezvoltarea lungimii rețelei de gaze naturale în special în mediul rural în vederea sporirii nivelului de accesibilitate la acest timp de infrastructură - atât la nivel de UAT (rețea comună), cât și la nivel de gospodărie (rețea individuală racordată la rețeaua comună);</p> <p>Reabilitarea infrastructurii de alimentare cu gaze naturale, unde este cazul;</p> <p>Dezvoltarea unor programe care să sprijine din punct de vedere financiar, dar și în ceea ce privește racordarea propriu-zisă (manopera), persoanele cu venituri foarte mici care nu pot să asigure costurile necesare racordării la rețeaua comună de alimentare cu gaze naturale.</p>
<p>Rețelele de alimentare cu energie termică sunt prezente aproape exclusiv pe teritoriul UAT-urilor din mediul urban, cu câteva excepții în mediul rural din cadrul județelor Neamț și Suceava. În județul Neamț nu mai există deloc rețele de alimentare cu energie termică în sistem centralizat.</p> <p>În general în mediul rural nu există cerere pentru dezvoltarea acestui tip de infrastructură, dat fiind faptul că în cazul majorității gospodăriilor populația utilizează alte surse de alimentare cu energie termică în locul racordării la un sistem centralizat (în principiu sursele utilizate sunt mult mai accesibile din punct de vedere financiar – cum sunt lemnele pentru sobe; în alte situații sunt utilizate centralele termice, buteliile, reșouri electrice etc).</p> <p>Deși în mediul urban evoluția consumului de energie termică este puternic ascendentă, se remarcă faptul că toate județele înregistrează reduceri ale numărului de apartamente racordate la rețea.</p>	<p>Reabilitarea infrastructurii de alimentare cu energie termică, unde este cazul (în special în zonele unde este înregistrat un consum foarte mare, care poate fi cauzat de eventuale pierderi pe traseul de distribuție către consumatori);</p> <p>Dezvoltarea unor programe care să sprijine din punct de vedere financiar, dar și în ceea ce privește racordarea propriu-zisă (manopera), persoanele cu venituri foarte mici care nu pot să asigure costurile necesare racordării la rețeaua comună de alimentare cu energie termică.</p> <p>Fundamentarea unor analize care să determine nivelul de eficiență/rentabilitate/necesitate al sistemelor centralizate de distribuție a energiei termice în vederea hotărârii cu privire la dezvoltarea acestui tip de infrastructură (extindere, reabilitare, modernizare etc) sau a desființării în favoarea utilizării centralelor individuale.</p>

CONCLUZII	RECOMANDĂRI
	Dezvoltarea unor programe de informare a populației (în special din mediul rural) cu privire la riscurile utilizării surselor alternative de alimentare cu energie termică – în special cele improvizate de tipul buteliilor etc.
Infrastructura asociată rețelei de telecomunicații prezintă o situație mult mai defavorabilă pentru mediul rural față de mediul urban, cele mai limitate performanțe înregistrându-se în județele Bacău, Botoșani, Iași și Vaslui. Regiunea Nord-Est în general se numără printre cele mai dezavantajate la nivel național în ceea ce privește accesul la aceste tipuri de infrastructuri.	Dezvoltare infrastructurii de telecomunicații în special în mediul rural, dar și în mediul urban. Sporirea performanțelor rețelelor existente. (broadband și NGN).
La nivel general, suprafața totală a spațiilor verzi a înregistrat o creștere ușoară la nivelul regiunii, cea mai remarcabilă fiind în cazul județului Suceava. Deși județul Bacău a înregistrat cea mai mare scădere a suprafeței de spații verzi, acesta rămâne pe prima poziție prin comparație cu celelalte județe în ceea ce privește valoarea spațiilor verzi pe cap de locuitor.	Dezvoltarea rețelei de spații verzi prin proiecte care vizează atât amenajări de tipul parcurilor, cât și a celor de tipul scuarurilor publice, a grădinilor, păduri etc. Reabilitarea spațiilor verzi existente, unde este cazul (inclusiv replantarea de arbori/arbuști/flori etc). Amenajarea unor aliniamente de vegetație cu rol de protecție de-a lungul traseelor pietonale/pentru bicicliști, unde este cazul.
Cultură - Agrement	
Regiunea Nord-Est se bucură de prezența a numeroase resurse inedite, de interes atât pentru locuitori, cât și pentru vizitatori, cum ar fi: bogăția etnografică din Bucovina, potențialul eco-turistic din Ținutul Zimbrului, Țara Dornelor sau Vânători-Neamț, prezența patrimoniului UNESCO în Județul Suceava, vitalitatea culturală crescută a unor orașe precum Botoșani sau Iași etc. Cu toate acestea, de cele mai multe ori este subliniată insuficiența valorificare a elementelor de specific local, atât în mediul urban, cât și în mediul rural.	Valorificarea arhitecturii tradiționale prin protejarea locurilor valoroase, amenajarea de centre etnografice sau promovarea acestora în cadrul identității regiunii. Sprijinirea practicării meșteșugurilor tradiționale prin promovarea meșterilor locali și prin dezvoltarea unor piețe de desfacere pentru produsele rezultate. Dezvoltare unei identități culturale și turistice a regiunii și promovarea acestora la nivel național și internațional (inclusiv prin participarea la evenimente de profil, realizarea de campanii și materiale de promovare dedicate ofertei culturale sau actualizarea permanentă a portalului http://www.infoturism-moldova.ro/) Amenajarea și promovarea unor trasee culturale la nivelul regiunii care să conecteze principalele centre urbane de localitățile urbane și rurale din împrejurimi. Sprijinirea organizării de evenimente culturale fanion, care să atragă public atât din țară, cât și din străinătate.
Infrastructura culturală și patrimoniul construit din Regiunea Nord-Est sunt mai bine reprezentate în Județele Iași, Suceava și Neamț, în timp ce Județele Vaslui și Botoșani prezintă un patrimoniu cultural mai puțin dezvoltat. Mai mult, deși per ansamblu se remarcă existența unor resurse valoroase de dotări culturale și patrimoniul construit, acestea sunt de cele mai multe ori insuficient valorificate.	Realizarea unei cartografieri a spațiilor culturale și a monumentelor în stare avansată de degradare, care necesită lucrări de reabilitare / modernizare / consolidare / dotare. Realizarea unei cartografieri a spațiilor cu potențial de valorificare culturală (spre exemplu, foste spații industriale sau clădiri publice neutilizate) și promovarea acestora pentru identificarea de parteneri care le pot transforma în centre culturale și comunitare.

CONCLUZII	RECOMANDĂRI
	Realizarea unui ghid de amenajare și privind serviciile oferite în cadrul dotărilor culturale (muzee, biblioteci) astfel încât acestea să fie mai atractive și să se alinieze la standardele internaționale de expunere a materialelor și a informațiilor.
Regiunea Nord-Est este caracterizată de o serie de disparități accentuate între mediul urban și mediul rural în ceea ce privește infrastructura de agrement.	Identificarea de zone cu potențial ridicat, inclusiv în mediul rural, pentru amenajarea unor dotări de agrement tematice (spre exemplu, parcuri de aventură). Dezvoltarea unor centre comunitare la nivelul comunelor care să reunească o ofertă diversificată și adaptată de servicii culturale și comunitare.
DISPARITĂȚI PRIVIND SITUAȚIA FACTORILOR DE MEDIU ȘI SCHIMBĂRILE CLIMATICE	
La nivelul Regiunii Nord-Est există probleme referitoare la calitatea aerului la emisiile de ozon troposferic și pulberi în suspensie 10 și 2.5, în special în județul Iași. Acestea sunt cauzate de traficul intens în anumite zone, producerea de energie și activitatea industrială.	Respectarea și implementarea Planurilor de Mobilitate Urbană Durabilă pentru reducerea transportului cu autovehiculul propriu și oferirea unei alternative de transport ce reduc gradul de poluare. Utilizarea energiilor regenerabile și producerea acestora în funcție de potențialul zonei.
Deși gradul de conectare al populației la serviciile de salubritate a crescut în ultimii ani, aproape toate localitățile din regiune având operator al deșeurilor (excepție în județul Neamț, unde există probleme referitoare la atribuirea unui operator). Gradul de colectare selectivă, reciclare și valorificare a deșeurilor rămâne foarte redus, în special în mediul urban.	Asigurarea că Sistemul Integrat de Management al Deșeurilor este pus în aplicare de către operatorii de colectare a deșeurilor. Realizarea unui program de informare și educare a cetățenilor privitor la colectarea selectivă a deșeurilor și efectele negative ale deșeurilor ce nu sunt reciclate asupra mediului. Crearea de politici pentru stimularea locuitorilor să sorteze deșeurile și să composteze fracția umedă.
Există un potențial ridicat de producere a energiilor regenerabile la nivel de regiune. În nordul și vestul regiunii există un potențial ridicat de producere a energiei bazată pe biomasă și energie eoliană. În zona de sud a regiunii există un potențial crescut de producere a energiei solare.	Crearea de programe și politici ce susțin producerea de energie regenerabilă la nivelul regiunii.
La nivelul Regiunii de Nord-Est există un potențial ridicat în ceea ce privește cadrul natural și ariile protejate. La nivelul județelor există arii de importanță națională și în fiecare județ există arii Natura2000. Județul Suceava se evidențiază printr-un sit de importanță internațională.	Asigurarea că aceste arii protejate nu sunt afectate de procesul de antropizare. Oprirea declinului diversității biologice, cum ar fi speciile, ecosistemele, peisajul. Refacerea sistemelor ecologice biodegradate. Promovarea cunoștințelor și a tehnologiilor curate ca măsuri de sprijin pentru conservarea biodiversității.
În județele Suceava, Neamț și Bacău există un procent ridicat de suprafețe cu păduri. Totodată există o problemă referitoare la despăduriri, gradul de volum de lemn tăiat fiind mai ridicat decât cel plantat. Așadar,	Este necesară o gestionare durabilă a fondului forestier ce asigură realizarea funcțiilor de natură economică, socială și ecologică. Stoparea influenței antropice asupra pădurilor.

CONCLUZII	RECOMANDĂRI
<p>există o problemă odată de defrișările pădurilor, cât și referitoare la gradul scăzut de regenerare al acestora.</p>	<p>Creșterea gradului de regenerare artificială la nivel regional.</p>
<p>O problemă importantă este reprezentată de schimbările climatice ce conduc la secete, cresc gradul de risc la inundabilitate și afectează calitatea solurilor conducând la alunecări de teren.</p>	<p>Creșterea gradului de conștientizare asupra problemei al locuitorilor regiunii.</p> <p>Adoptarea unei atitudini de protejare a resurselor și mediului prin diverse metode precum: utilizarea energiei regenerabile, colectarea selectivă a deșeurilor etc.</p>

10. ANEXE

10.1. ANEXE LA CAPITOLUL 2.4

GRUPURI DE ACȚIUNE LOCALĂ ÎN REGIUNEA NORD-EST, 2018

NR.CRT	DENUMIRE	DOMENIU	COMPONENTĂ	JUDEȚ
1	Asociația de Dezvoltare durabilă și Intercomunitară	Servicii sociale, transport, mediu, turism, educație, utilități publice, resurse umane, cercetare inovare, administrație, mediu de afaceri	Comună Prăjești	Bacău
2	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară a comunelor Colonești și Răchitoasa	Proiecte de dezvoltare	Comunele Colonești și Răchitoasa	Bacău
3	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară a comunelor Sarata și Luizi Călugăra	Proiecte de dezvoltare	Comunele Sarata, Luizi Călugăra	Bacău
4	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Bacău	Realizarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii aferente serviciilor de bază strategiei de dezvoltare	Județul Bacău	Bacău
5	Asociația de Dezvoltare intercomunitară Letea Veche și Săucești	Realizarea proiectelor de dezvoltare regională de interes comun în domeniile servicii sociale, transport, mediu, turism, educație, utilități publice, resurse umane, cercetare inovare, administrație, mediu de afaceri	Comunele Letea Veche, Săucești	Bacău
6	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Mărgineni -Măgura	Renovare, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale	Comunele Mărgineni, Măgura	Bacău
7	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Nicolae Bălcescu, Sărata	Renovare, dezvoltarea satelor, îmbunătățirea serviciilor de bază pentru economia și populația rurală și punerea în valoare a moștenirii rurale	Comunele Nicolae Bălcescu, Sărata	Bacău
8	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Odobești – Plopana	Gestionarea rețelelor edilitare	Comunele Odobești, Plopana	Bacău
9	Asociația pentru Dezvoltare Intercomunitară pentru Salubritate Bacău	Salubritate	Județul Bacău	Bacău
10	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Ungureni – Buhoci	Domeniile serviciilor sociale , transport , mediu, mediu de afaceri, turism si de a obține finanțări interne si externe	Ungureni, Bucoci	Bacău

NR.CRT	DENUMIRE	DOMENIU	COMPONENȚĂ	JUDEȚ
11	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Bacău	Dezvoltarea infrastructurilor, obiectivelor de dezvoltare	Municipiul Bacău Orașul Buhuși, Comune: Berești-Bistrița, Buhoci, Făraoani, Filipești, Gioseni, Hemeiuș, Itești, Izvoru Berheciului, Letea Veche, Luizi-Călugăra, Măgura, Mărgineni, Gârleni, Odobești, Prăjești, Sărata, Săucești, Secuieni, Tamași, Blăgești, Horgești și Traian	Bacău
12	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Aqua Botoșani	Domeniul Apei	Consiliul Județean Botoșani, Consiliul Local Dorohoi, Darabani, Saveni	Botoșani
13	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Albești-Trușești	Realizarea unor proiecte de investiții publice de interes zonal	Comunele Albești, Trușești	Botoșani
14	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Drumuri Eminesciense Ipotești	Realizarea unor proiecte de investiții publice de interes zonal	Municipiul Botoșani, Comuna Ipotești	Botoșani
15	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Ecoproces Botoșani	Salubritate	Județul Botoșani	Botoșani
16	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Sitna	Realizarea unor proiecte de investiții publice de interes zonal	Comunele Sulița, Lunca Județul Botoșani	Botoșani
17	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Comuna Corni și Comuna Vorona	Realizarea în comun a unor proiecte de interes zonal sau regional	Comunele Corni, Vorona	Botoșani
18	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Trușești-Dângeni	Realizarea în comun a unor proiecte de interes zonal sau regional	Comunele Trușești, Dângeni	Botoșani
19	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Dealurile Moldovei	Realizarea în comun a unor proiecte de interes zonal sau regional	Satul și comuna Durnești	Botoșani
20	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Valea Corogei	Realizarea în comun a unor proiecte de interes zonal sau regional	Comunele Albești, Românești	Botoșani
21	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Valea Miletinului	Salubritate, Rețele edilitare	Orașul Flămânzi, 5 unități teritoriale	Botoșani
22	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Nord-Est Botoșani	Realizarea în comun a unor proiecte de interes zonal sau regional	Comunele Văculești, Corlățeni, Vârfu Câmpului, Cordăreni,	Botoșani

NR.CRT	DENUMIRE	DOMENIU	COMPONENȚĂ	JUDEȚ
23	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Albești-Todireni Valea Jijilei	Realizarea în comun a unor proiecte de interes zonal sau regional	Municipiul Botoșani, Comuna Todireni	Botoșani
24	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Comuna Răchiți și Comuna Nicșeni	Realizarea în comun a unor proiecte de interes zonal sau regional	Comunele Nicșeni, Răchiți	Botoșani
25	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară George Enescu – Pomârla – Hilișeu Horia – Ibănești	Realizarea în comun a unor proiecte de interes zonal sau regional	Comunele George Enescu, Pomârla, Hilișeu Horia, Ibănești.	Botoșani
26	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Trușești-Dângeni	Realizarea în comun a unor proiecte de interes zonal sau regional	Comunele Trușești, Dângeni	Botoșani
27	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Tansa-Dumești	Dezvoltarea și promovarea comunelor pe plan economic	Comunele Tansa-Dumești	Iași
28	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Codrii Iașilor	Îmbunătățirea mediului înconjurător și dezvoltarea durabilă a comunităților	Comunele Dobrovăț, Bârnova	Iași
29	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Valea Rebricii	Dezvoltare Economică	Comunele Rebricea, Scânteia	Iași
30	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară a Comunelor Aroneanu și Victoria	Realizarea în comun a unor proiecte de interes zonal sau regional	Comunele Aroneanu, Victoria	Iași
31	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară a Comunelor Mironeasa și Tibana	Realizarea în comun a unor proiecte de interes zonal sau regional	Comunele Mironeasa, Tibana	Iași
32	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Brăești-Lungani	Realizarea în comun a unor proiecte de interes zonal sau regional	Comunele Brăești, Lungani	Iași
33	Asociația de Dezvoltare Golăiești-Ungheni	Dezvoltare Economică	Comunele Golăiești, Ungheni	Iași
34	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Ipatele-Drăgușeni	Dezvoltare Economică	Comunele Ipatele, Drăgușeni	Iași
35	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Letcani, Voinești, Horlești	Dezvoltare Economică	Comunele Letcani, Voinești, Horlești	Iași
36	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Miroslava, Voinești	Realizarea în comun a unor proiecte de interes zonal sau regional	Comunele Miroslava, Voinești	Iași
37	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Miroslava, Horlești	Realizarea în comun a unor proiecte de interes zonal sau regional	Comunele Miroslava, Horlești	Iași
38	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Mogoșești, Voinești	Realizarea în comun a unor proiecte de interes zonal sau regional	Comunele Mogoșești, Voinești	Iași

NR.CRT	DENUMIRE	DOMENIU	COMPONENȚĂ	JUDEȚ
39	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Movileni, Romanești	Dezvoltare Economică	Comunele Movileni, Românești	Iași
40	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară pentru Salubritate	Salubritate	Județul Iași	Iași
41	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Balcot	Scop de interes social	Comunele Cotnari	Iași
42	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Șipote, Gropnița	Realizarea de proiecte de infrastructură rurală	Comunele Șipote, Gropnița	Iași
43	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Cucuteni	Dezvoltarea infrastructurii rurale	Comunele Cucuteni, Todirești, Hărmanești	Iași
44	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Valea Bunei	Realizarea de proiecte de infrastructură rurală	Comunele Războieni,	Iași
45	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară EURONEST	Realizarea de proiecte	Județul Iași	Iași
46	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Prutul, Prisăcani, Costuleni	Dezvoltarea infrastructurii rurale	Comunele Prisăcani, Costuleni	Iași
47	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară SARA	Dezvoltarea infrastructurii rurale	Comunele Răchiteni, Săbăoani	Iași
48	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară a Comunelor Fântânele, Șipote	Dezvoltarea infrastructurii rurale	Comunele Fântânele, Șipote	Iași
49	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Bălțați, Lungani	Dezvoltarea infrastructurii rurale	Comunele Bălțați, Lungani	Iași
50	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Ciohorăni, Stolniceni, Prăjescu	Realizarea de proiecte de infrastructură rurală	Comunele Ciohorăni, Stolnicescu, Prăjescu	Iași
51	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară de Utilități pentru serviciul de Alimentare cu Apă și Canalizare ECO APA	Realizarea de proiecte pe infrastructură edilitară	Județul Iași	Iași
52	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Moldova	Dezvoltarea infrastructurii rurale	Comunele Mădârjac, Costești, Miroslăvești	Iași
53	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Oteleni, Boghicea	Realizarea de proiecte de infrastructură rurală	Comunele Oțeleni, Boghicea	Iași
54	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară	Realizarea de proiecte de infrastructură rurală	Comunele Ruginoasa, Todirești, Costești	Iași

NR.CRT	DENUMIRE	DOMENIU	COMPONENȚĂ	JUDEȚ
	Ruginoasa, Todirești, Costești			
55	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Vasile Alecsandri	Realizarea de proiecte de infrastructură rurală	Comunele Mircești	Iași
56	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Vânători, Hărmănești	Realizarea de proiecte de infrastructură rurală	Comunele Hărmănești, Vânători	Iași
57	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Vânători, Todirești	Realizarea de proiecte de infrastructură rurală	Comunele Todirești, Vânători	Iași
58	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară ECO-Zona 3	Dezvoltare Economică	Orașul Târgu Neamț	Neamț
59	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Aqua Neamț	Alimentare cu apă	Județul Neamț	Neamț
60	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară ECONEAMȚ	Salubritate	Județul Neamț	Neamț
61	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Bahnița Banești	Realizarea de proiecte de infrastructură rurală	Comunele Bahnița, Banești	Neamț
62	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Tupilați, Văleni	Servicii Publice	Comunele Tupilați, Văleni	Neamț
63	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Roman Metropolitan	Dezvoltarea infrastructurilor și realizarea obiectivelor	Județul Neamț	Neamț
64	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Valea Topoliței	Infrastructură edilitară – Gaze naturale	Județul Neamț	Neamț
65	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară	Domeniul Apă Uzată	Comunele Bicăz Chei, Bicăzu Ardelean	Neamț
66	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară	Realizarea de proiecte de infrastructură rurală	Comunele Tașca, Bicăzu Ardelean,	Neamț
67	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Brusturi, Drăgănești	Realizarea de proiecte de infrastructură rurală	Comunele Brusturi, Drăgănești	Neamț
68	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară ECORPR	Realizarea de proiecte de colectare, de transport	Orașul Roznov	Neamț
69	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Cuiejdul	Prevenirea inundațiilor, mediu, turism	Comuna Gârcina, Consiliul Județ Neamț	Neamț
70	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Obcinele Bucovinei	Gestiunea eficientă a serviciilor, activităților și proiectelor	Orașul Câmpulung Moldovenesc	Suceava

NR.CRT	DENUMIRE	DOMENIU	COMPONENȚĂ	JUDEȚ
71	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Fatana Mare-Baia	Infrastructură rutieră	Comunele Fântâna Mare, Baia	Suceava
72	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Malini-Cornu Luncii	Realizarea de proiecte de infrastructură rurală	Comunele Malini, Cornu Luncii	Suceava
73	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Boroaia, Bogdănești, Rasca	Realizarea de proiecte de infrastructură rurală	Comunele Boroaia, Bogdănești, Rasca	Suceava
74	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Cornu Luncii, Horodniceni	Realizarea de proiecte de infrastructură rurală	Comunele Cornu Luncii, Horodniceni	Suceava
75	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Plesă	Infrastructură rutieră și edilitară	Comunele Adâncata, Hânțești	Suceava
76	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Radașeni, Baia	Realizarea de proiecte de infrastructură rurală	Comunele Baia, Rădășeni	Suceava
77	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Slatina, Malini	Realizarea de proiecte de infrastructură rurală	Comunele Slatina, Malini	Suceava
78	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Valea Moldoviței	Realizarea de proiecte de infrastructură rurală	Comunele Valea Moldoviței	Suceava
79	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Suceava	Dezvoltarea durabilă a UAT-urilor	Orașul Suceava, Salcea, Comunele Adâncata, Ipotești, Mitocu Dragomirnei, Moara, Pătrăuți, Bosanci, Dărmănești	Suceava
80	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Boroaia, Fântâna Mare	Realizarea de proiecte de infrastructură rurală	Comunele Boroaia, Fântâna Mare	Suceava
81	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Forăști, Vadu Moldovei	Dezvoltarea infrastructurii rurale	Comunele Forăști, Vadu Moldovei	Suceava
82	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Verești, Dumbrăveni	Realizarea de proiecte de infrastructură rurală	Comunele Dumbrăveni, Verești	Suceava
83	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Comunitatea Montană Câmpulung Bucovina	Dezvoltarea durabilă	Orașul Câmpulung Moldovenesc, Comunele, Pojorâta,	Suceava
84	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară de Gestionare a Deșeurilor în Județul Suceava	Salubritate	Județul Suceava	Suceava
85	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Frătăuții Vechi, Gălănești	Realizarea în comun a proiectelor de dezvoltare regională	Comunele Frătăuții Vechi, Gălănești	Suceava

NR.CRT	DENUMIRE	DOMENIU	COMPONENȚĂ	JUDEȚ
86	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Fundu Moldovei, Breza – Obcina Feredeului	Dezvoltare Economică	Comunele Fundu Moldovei, Breza	Suceava
87	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Burla-Iaslovăț	Dezvoltarea infrastructurii rutiere	Comunele Iaslovăț, Burla	Suceava
88	Asociația pentru Dezvoltare Intercomunitară Cârlibaba – Izvoarele Sucevei	Realizarea de proiecte de dezvoltare locală	Comunele Cârlibaba, Izvoarele Sucevei	Suceava
89	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Gălănești, Bilca	Realizarea în comun a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii	Comunele Bilca, Gălănești	Suceava
90	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Dornești, Mușenița, Frătăuții Noi	Realizarea în comun a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii	Comunele Dornești, Frătăuții Noi, Mușenița	Suceava
91	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zorleni, Frunțișeni	Realizarea în comun a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii	Comunele Frunțișeni, Zorleni	Vaslui
92	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Deleni, Costești	Realizarea în comun a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii	Comunele Costești, Deleni	Vaslui
93	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Elena Cuză	Realizarea în comun a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii	Comuna Solești	Vaslui
94	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Lipovat, Muntenii de Jos	Realizarea în comun a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii	Comunele Lipovăț, Muntenii de Jos	Vaslui
95	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Osești, Rafaila	Realizarea în comun a proiectelor de dezvoltare a infrastructurii	Comunele Osești, Rafaila	Vaslui
96	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Rossești, Balș	Promovarea drepturilor și îmbunătățirea condițiilor de viață	Comunele Balș, Rossești, Perieni	Vaslui
97	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Solești, Văleni	Infrastructură rutieră	Comunele Codăești, Solești, Văleni	Vaslui
98	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Valea Bârladului, Stemnicului	Realizarea în comun a proiectelor de dezvoltare intercomunale	Comunele Valea Bârladului, Stemnicului, Ștefan cel Mare	Vaslui
99	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zona Metropolitană Vaslui	Stimularea și sprijinirea creșterii prosperității zonei	Orașe Vaslui, Comune Bălteni, Delești, Laza, Lipovăț, Muntenii de Jos, Muntenii de Sus, Pușcași, Ștefan	Vaslui

NR.CRT	DENUMIRE	DOMENIU	COMPONENTĂ	JUDEȚ
			cel Mare, Văleni, Zapodeni	
100	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Zorleni, Perieni, Pogona	Realizarea în comun a proiectelor de dezvoltare intercomunale	Comune Zorleni, Perieni, Pogona	Vaslui
101	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară a județului Vaslui	Implementare și management de proiecte	Județul Vaslui	Vaslui
102	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară de Utilități Publice	Alimentare cu apă și Canalizare	Municipiile Vaslui, Bârlad, Huși, Orașul Negrești	Vaslui
103	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Băcani, Alexandru Vlăhuță	Promovarea drepturilor și îmbunătățirea condițiilor de viață în mediul rural	Comune Băcani, Alexandru Vlăhuță	Vaslui
104	Asociația de Dezvoltare Intercomunitară Banca, Viișoara, Zorleni	Realizarea în comun a proiectelor de dezvoltare intercomunale	Comune Banca, Viișoara, Zorleni	Vaslui
105	Asociația Intercomunitară Puiești, Voinești	Realizarea în comun a proiectelor de dezvoltare intercomunale	Comune Puiești, Voinești	Vaslui

10.2. ANEXE LA CAPITOLUL 7.6

În cadrul Ghidului de Investiții pentru Proiecte de Apă și Apă Uzată din anul 2015 elaborat de Banca Mondială pot fi consultate cartogramele ce prezintă situația la nivelul fiecărui județ al Regiunii Nord-Est a populației fără acces la rețeaua de apă potabilă și la rețeaua de apă uzată, respectiv lista de investiții prioritare (POIM 2014-2020) pentru aceste două tipuri de infrastructură.

10.3. ANEXE LA CAPITOLUL 7.9

Monumente istorice de valoare națională excepțională identificate în Regiunea Nord-Est:

Denumirea	Unitatea Administrativ-Teritorială	Județul
Monumente și ansambluri de arhitectură		
Cetăți		
Cetatea Neamțului	Orașul Târgu-Neamț	Neamț
Cetatea de scaun a Sucevei	Municipiul Suceava	Suceava
Ansambluri curți domnești ruinate		
Vestigiile curții domnești	Municipiul Iași	Iași
Vestigiile curții domnești	Municipiul Suceava	Suceava
Castele, conace, palate		

Denumirea	Unitatea Administrativ-Teritorială	Județul
Palatul Cantacuzino-Paşcanu	Orașul Pașcani	Iași
Palatul Alexandru Ioan Cuza	Comuna Ruginoasa	Iași
Ansamblul Biserica Adormirea Maicii Domnului, Conacul Cantacuzino-Deleanu, zidul de incintă	Comuna Deleni	Iași
Conacul Rosetti-Balș	Comuna Codăești	Vaslui
Conacul Rosetti-Solescu	Comuna Solești	Vaslui
Clădiri civile urbane		
Așezămintele Sofian	Municipiul Botoșani	Botoșani
Casa Dosoftei	Municipiul Iași	Iași
Casa Bașotă	Municipiul Iași	Iași
Casa Balș	Municipiul Iași	Iași
Palatul Rosetti-Roznoveanu	Municipiul Iași	Iași
Palatul domnitorului Alexandru Ioan Cuza	Municipiul Iași	Iași
Teatrul Național	Municipiul Iași	Iași
Palatul Culturii	Municipiul Iași	Iași
Hanul Domnesc	Municipiul Suceava	Suceava
Ansambluri urbane		
Centrul istoric al orașului	Municipiul Botoșani	Botoșani
Biserici din lemn		
Biserica Vovidenia	Comuna Mărgineni	Bacău
Biserica de lemn a fostului schit Pogrețu	Comuna Corbasca	Bacău
Biserica Sfinții Voievozi	Comuna Bălușeni	Botoșani
Biserica Adormirea Maicii Domnului	Comuna Sâmbăta	Botoșani
Biserica Cuvioasa Paraschiva	Comuna Miroslovești	Iași
Biserica Sfântul Gheorghe	Comuna Dumești	Iași
Biserica de lemn Cuvioasa Paraschiva	Comuna Fărcașa	Neamț
Biserica Schimbarea la Față	Municipiul Piatra-Neamț	Neamț
Biserica de lemn Sfânta Troiță a fostului schit Cozla-Draga	Municipiul Piatra-Neamț	Neamț
Biserica Sfântul Nicolae	Comuna Broșteni	Suceava
Biserica Sfântul Spiridon	Comuna Drăgușeni	Suceava
Biserica Intrarea în Biserică după Tradiție	Comuna Putna	Suceava
Biserica de lemn Sfântul Nicolae a fostului schit Strâmba	Comuna Puiști	Vaslui
Biserica Sfântul Gheorghe	Comuna Lipovăț	Vaslui
Biserica Sfântul Nicolae	Comuna Solești	Vaslui

Denumirea	Unitatea Administrativ-Teritorială	Județul
Biserici rupestre		
Chilia lui Daniil Sihu	Comuna Putna	Suceava
Biserici și ansambluri mănăstirești		
Biserica Precista	Municipiul Bacău	Bacău
Biserica Adormirea Maicii Domnului	Municipiul Onești	Bacău
Biserica Sfântul Nicolae-Popăuți, cu turnul	Municipiul Botoșani	Botoșani
Biserica Întâmpinarea Domnului și Sfinții Împărați (Ruset)	Municipiul Botoșani	Botoșani
Biserica Uspenia (Adormirea Maicii Domnului), cu clopotnița	Municipiul Botoșani	Botoșani
Biserica domnească Sfântul Gheorghe, cu clopotnița	Municipiul Botoșani	Botoșani
Biserica Sfântul Nicolae, cu clopotnița	Municipiul Dorohoi	Botoșani
Biserica domnească Sfântul Nicolae	Municipiul Iași	Iași
Biserica Mănăstirii Golia	Municipiul Iași	Iași
Biserica Trei Ierarhi	Municipiul Iași	Iași
Biserica Sfântul Sava	Municipiul Iași	Iași
Biserica Barnovschi	Municipiul Iași	Iași
Ansamblul Mănăstirii Galata	Municipiul Iași	Iași
Ansamblul Mănăstirii Cetățuia	Municipiul Iași	Iași
Ansamblul Mănăstirii Frumoasa	Municipiul Iași	Iași
Ansamblul Mitropoliei Moldovei și Bucovinei	Municipiul Iași	Iași
Ansamblul Mănăstirii Bârnova	Comuna Bârnova	Iași
Biserica fostei Mănăstiri Coborârea Sfântului Duh	Comuna Dobrovăț	Iași
Biserica Sfânta Paraschiva	Comuna Cotnari	Iași
Biserica Sfântul Gheorghe	Orașul Hârlău	Iași
Biserica fostului schit Hlincea	Comuna Ciurea	Iași
Biserica Sfântul Spiridon (Rotundă)	Comuna Lețcani	Iași
Sinagoga Mare	Municipiul Iași	Iași
Biserica Sfântul Ioan Botezătorul și turnul	Municipiul Piatra-Neamț	Neamț
Ansamblul Mănăstirii Neamț	Comuna Vânători-Neamț	Neamț
Ansamblul Mănăstirii Secu	Comuna Vânători-Neamț	Neamț
Ansamblul Mănăstirii Bistrița	Comuna Vișoara	Neamț
Biserica Sfântul Mihail	Comuna Războieni	Neamț
Ansamblul Mănăstirii Tazlău	Comuna Tazlău	Neamț
Biserica Mănăstirii Pângărați	Comuna Pângărați	Neamț

Denumirea	Unitatea Administrativ-Teritorială	Județul
Ansamblul Mănăstirii Agapia	Comuna Agapia	Neamț
Biserica Armenească	Municipiul Roman	Neamț
Biserica Sfântul Gheorghe Mirăuți	Municipiul Suceava	Suceava
Biserica Mănăstirii Sfântul Ioan cel Nou	Municipiul Suceava	Suceava
Biserica Sfântul Dumitru	Municipiul Suceava	Suceava
Biserica Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul (Coconilor)	Municipiul Suceava	Suceava
Ansamblul Mănăstirii Zamca	Municipiul Suceava	Suceava
Biserica Sfântul Nicolae (Bogdana)	Municipiul Rădăuți	Suceava
Biserica Sfânta Treime	Orașul Siret	Suceava
Ruinele bisericii catolice	Comuna Baia	Suceava
Biserica Sfântul Gheorghe (Alba)	Comuna Baia	Suceava
Biserica Adormirea Maicii Domnului	Comuna Baia	Suceava
Biserica Sfântul Nicolae	Comuna Grămești	Suceava
Ansamblul Mănăstirii Putna	Comuna Putna	Suceava
Biserica Sfânta Paraschiva	Comuna Dolhești	Suceava
Ansamblul Mănăstirii Dragomirna	Comuna Mitocu Dragomirnei	Suceava
Biserica Înălțării Sfintei Cruci	Comuna Volovăț	Suceava
Biserica Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul	Comuna Udești	Suceava
Biserica Tuturor Sfinților	Comuna Todirești	Suceava
Ansamblul Mănăstirii Slatina	Comuna Slatina	Suceava
Biserica Înălțarea Sfintei Cruci	Comuna Pătrăuți	Suceava
Biserica Mănăstirii Voroneț	Orașul Gura Humorului	Suceava
Biserica Sfântul Ilie	Comuna Scheia	Suceava
Biserica Tăierea Capului Sfântului Ioan Botezătorul	Comuna Arbore	Suceava
Ansamblul Mănăstirii Probota	Comuna Dolhasca	Suceava
Ruinele vechii Biserici Sfântul Nicolae din Poiană	Comuna Dolhasca	Suceava
Ansamblul Mănăstirii Humorului	Comuna Mănăstirea Humorului	Suceava
Ruinele vechii biserici	Comuna Mănăstirea Humorului	Suceava
Ansamblul Mănăstirii Moldovița	Comuna Vatra Moldoviței	Suceava
Ruinele vechii biserici	Comuna Vatra Moldoviței	Suceava
Ansamblul Mănăstirii Râșca	Comuna Râșca	Suceava
Ansamblul Mănăstirii Sucevița	Comuna Sucevița	Suceava
Biserica domnească Sfântul Ioan Botezătorul	Municipiul Vaslui	Vaslui

Denumirea	Unitatea Administrativ-Teritorială	Județul
Arhitectură industrială; amenajări căi de comunicație		
Gara Târgu Frumos	Orașul Târgu Frumos	Iași
Podul de piatră	Comuna Ștefan cel Mare	Vaslui
Monumente de arhitectură populară (locuințe sătești)		
Gospodăria Matisievici Ecaterina	Comuna Moldovița	Suceava
Complexul gospodăresc cu ocol întărit Maria Veruleac	Comuna Breaza	Suceava
Monumente și situri arheologice		
Complexe paleolitice		
Așezare din paleoliticul superior (în punctul „Malu Galben”)	Comuna Mitoc	Botoșani
Așezare paleolitică (în punctul ”Izvor”)	Comuna Ripiceni	Botoșani
Ansambluri neolitice și eneolitice		
Tell neolitic – culturile Precucuteni și Cucuteni (în punctul „Dealul Ghindaru”)	Comuna Poduri	Bacău
Așezare – cultura Cucuteni	Comuna Traian	Bacău
Așezare eponimă a culturii Cucuteni (în punctul „Dâmbu Morii”)	Comuna Cucuteni	Iași
Așezare – cultura Cucuteni (în punctul „La Siliște”)	Comuna Strunga	Iași
Așezare – cultura Cucuteni (în punctul „Cetățuia Frumușica”)	Comuna Bodești	Neamț
Așezare – cultura Cucuteni (în punctul „Dealul Nedeea”)	Comuna Bârgăuani	Neamț
Așezare – cultura Cucuteni și cetate dacică	Comuna Piatra Șoimului	Neamț
Așezare – cultura Cucuteni (în punctul „Dealul Fântânilor”)	Comuna Zănești	Neamț
Fortificații și așezări din prima epocă a fierului		
Fortificație (în punctul „Dealul Bobeica”)	Comuna Mihai Eminescu	Botoșani
Fortificații dacice		
Davă antică; complexe arheologice reprezentând așezări succesive din neolitic și epoca bronzului (în punctul „Zargidava”)	Comuna Negri	Bacău
Davă antică Tamasidava; necropolă tumulară; fortificație din epoca bronzului, cultura Monteoru (în punctul „Cetățuie”)	Comuna Horgești	Bacău
Cetate traco-getică (în punctul „Dealul Cătălina”)	Comuna Cotnari	Iași
Cetate dacică (în punctul „Dealul Cozla”)	Municipiul Piatra-Neamț	Neamț

Denumirea	Unitatea Administrativ-Teritorială	Județul
Așezare fortificată dacică (în punctul „Dealul Bâțca Doamnei”)	Municipiul Piatra-Neamț	Neamț
Cetate traco-getică (în punctul „Cetățuia Mogoșești”)	Comuna Arsura	Vaslui
Cetate traco-getică (în punctul „Dealul Bobului”)	Comuna Bunești-Averești	Vaslui
Necropole și zone sacre – epoca fierului		
Zonă de tumuli funerari; mormânt tumular	Comuna Cucuteni	Iași
Monumentele medievale identificate pe baza cercetărilor arheologice		
Ansamblul de vestigii medievale din vatra orașului	Municipiul Iași	Iași
Cetatea Nouă a Romanului	Comuna Sagna	Neamț
Curte boierească cu biserică și necropolă (în punctul „Brătuleț”)	Comuna Grumăzești	Neamț
Cetatea Șcheia	Municipiul Suceava	Suceava
Ruinele bisericii și curții boierești (în punctul „Siliște”)	Comuna Volovăț	Suceava
Rezervații arheologice cuprinzând situri cu niveluri de locuire pe perioade îndelungate – așezări și necropole		
Vestigii arheologice din diverse epoci: așezare de tip „Cucuteni A”, necropolă bastarnică; necropolă getică; necropolă carpică: morminte sarmatice și așezare de tip „Sântana de Mureș - Cerneahov” (în punctul „Dealul Teilor”)	Comuna Poienești	Vaslui

Sursa: Legea nr. 5/2000 privind aprobarea Planului de Amenajare a Teritoriului Național – Secțiunea a III-a – Zone protejate, Anexa Nr. III

Distribuția monumentelor istorice din Regiunea Nord-Est pe Unități Administrativ Teritoriale și pe categorii:

Județul Bacău

Denumire UAT	Monumente istorice (total)	Din care: monumente de arheologie	Din care: monumente de arhitectură	Din care: monumente de for public	Din care: monumente memoriale și funerare	Din care: monumente categoria A	Din care: monumente categoria B
MUNICIPIUL BACAU	48	3	37	4	4	12	36
MUNICIPIUL MOINEȘTI	4	1	2	0	1	1	3
MUNICIPIUL ONEȘTI	3	0	2	0	1	1	2
ORAS BUHUSI	7	0	7	0	0	0	7
ORAS COMANEȘTI	10	5	5	0	0	4	6
ORAS DARMANEȘTI	8	0	8	0	0	1	7
ORAS SLANIC MOLDOVA	3	0	2		1	1	2
ORAS TIRGU OCNA	24	4	17	1	2	14	10
AGAS	0	0	0	0	0	0	0
ARDEOANI	2	1	1	0	0	0	2
ASAU	2	1	1	0	0	0	2
BALCANI	0	0	0	0	0	0	0
BEREȘTI-BISTRITA	1	1	0	0	0	0	1
BEREȘTI-TAZLAU	8	0	7	1	0	5	3
BERZUNTI	3	0	3	0	0	0	3
BIRSENEȘTI	0	0	0	0	0	0	0
BLAGEȘTI	2	0	1	0	1	0	2
BOGDANEȘTI	2	1	1	0	0	0	2
BRUSTUROASA	0	0	0	0	0	0	0
BUCIUMI	2	0	2	0	0	0	2
BUHOCI	0	0	0	0	0	0	0
CAIUTI	4	0	4	0	0	3	1
CASIN	5	0	5	0	0	4	1
CLEJA	2	1	1	0	0	0	2
COLONEȘTI	3	0	3	0	0	0	3
CORBASCA	1	0	1	0	0	0	1
COTOFANEȘTI	1	0	1	0	0	0	1
DAMIENEȘTI	3	0	3	0	0	1	2
DEALU MORII	6	6	0	0	0	0	6
DOFTEANA	3	0	3	0	0	3	0
FARAOANI	6	6	0	0	0	0	6
FILIPENI	1	0	1	0	0	0	1

FILIPESTI	7	6	1	0	0	1	6
GAICEANA	4	2	2	0	0	0	4
GHIMES-FAGET	1	0	1	0	0	0	1
GIOSENI	0	0	0	0	0	0	0
GIRLENI	4	0	4	0	0	0	4
GLAVANESTI	5	5	0	0	0	0	5
GURA VAIU	2	0	2	0	0	0	2
HELEGIU	0	0	0	0	0	0	0
HEMEIUS	6	1	4	0	1	4	2
HORGESTI	4	2	2	0	0	0	4
HURUIESTI	2	1	1	0	0	0	2
ITESTI	2	2	0	0	0	0	2
IZVORU BERHECIULUI	4	4	0	0	0	0	4
LETEA VECHE	1	0	1	0	0	0	1
LIPOVA	0	0	0	0	0	0	0
LIVEZI	3	2	1	0	0	0	3
LUIZI-CALUGARA	0	0	0	0	0	0	0
MAGIRESTI	1	0	1	0	0	0	1
MAGURA	3	0	3	0	0	0	3
MANASTIREA CASIN	7	0	7	0	0	7	0
MARGINENI	1	0	1	0	0	1	0
MOTOSENI	6	0	6	0	0	0	6
NEGRI	11	10	1	0	0	7	4
NICOLAE BALCESCU	1	0	1	0	0	0	1
ODOBESTI	1	0	1	0	0	0	1
OITUZ	1	0	0	0	1	1	0
ONCESTI	8	7	1	0	0	0	8
ORBENI	2	0	2	0	0	1	1
PALANCA	4	0	3	0	1	1	3
PARAVA	0	0	0	0	0	0	0
PARINCEA	2	1	1	0	0	0	2
PARJOL	1	0	1	0	0	0	1
PINCESTI	10	8	2	0	0	4	6
PIRGARESTI	0	0	0	0	0	0	0
PLOPANA	2	0	2	0	0	0	2
PODU TURCULUI	3	1	2	0	0	0	3
PODURI	8	5	3	0	0	4	4
PRAJESTI	1	1	0	0	0	0	1
RACACIUNI	13	5	6	2	0	3	10
RACHITOASA	8	1	7	0	0	6	2

RACOVA	1	0	0	0	1	0	1
ROSIORI	1	0	1	0	0	0	1
SANDULENI	1	0	1	0	0	0	1
SARATA	0	0	0	0	0	0	0
SASCUT	6	1	4	0	1	0	6
SAUCESTI	0	0	0	0	0	0	0
SCORTENI	4	0	4	0	0	3	1
SECUIENI	3	2	1	0	0	0	3
SOLONT	1	0	1	0	0	0	1
STANISESTI	4	3	0	0	1	0	4
STEFAN CEL MARE	22	7	15	0	0	4	18
STRUGARI	1	0	1	0	0	0	1
TAMASI	0	0	0	0	0	0	0
TATARASTI	3	0	3	0	0	0	3
TIRGU TROTUS	6	3	3	0	0	6	0
TRAIAN	1	1	0	0	0	0	1
UNGURENI	1	0	1	0	0	0	1
URECHESTI	0	0	0	0	0	0	0
VALEA SEACA	2	2	0	0	0	0	2
VULTURENI	5	5	0	0	0	0	5
ZEMES	0	0	0	0	0	0	0
TOTAL	365	118	223	8	16	103	262

Județul Botoșani

Denumire UAT	Monument e istorice (total)	Din care: monumente de arheologie	Din care: monumente de arhitectură	Din care: monumente de for public	Din care: monumente memoriale și funerare	Din care: monumente categoria A	Din care: monumente categoria B
MUNICIPIUL BOTOSANI	124	1	111	8	4	19	105
MUNICIPIUL DOROHOI	22	1	18	3	0	4	18
ORAS BUCECEA	3	0	2	1	0	0	3
ORAS DARABANI	8	3	5	0	0	0	8
ORAS FLAMANZI	13	9	2	2	0	0	13
ORAS SAVENI	8	6	2	0	0	0	8
ORAS STEFANESTI	10	6	4	0	0	0	10
ADASENI	0	0	0	0	0	0	0
ALBESTI	5	5	0	0	0	0	5
AVRAMENI	4	4	0	0	0	0	4
BALUSENI	9	4	5	0	0	0	9
BLANDESTI	4	4	0	0	0	0	4
BRAESTI	3	0	3	0	0	1	2

BROSCAUTI	0	0	0	0	0	0	0
CALARASI	6	6	0	0	0	0	6
CANDESTI	2	0	2	0	0	0	2
CONCESTI	1	1	0	0	0	0	1
COPALAU	2	2	0	0	0	1	1
CORDARENI	1	1	0	0	0	0	1
CORLATENI	8	7	1	0	0	0	8
CORNI	9	8	1	0	0	0	9
COSULA	9	0	9	0	0	8	1
COTUSCA	10	10	0	0	0	0	10
CRISTESTI	6	4	2	0	0	0	6
CRISTINESTI	4	3	1	0	0	0	4
CURTESTI	15	8	7	0	0	0	15
DERSCA	2	1	1	0	0	1	1
DIMACHENI	2	1	1	0	0	0	2
DINGENI	2	1	1	0	0	0	2
DOBARCENI	0	0	0	0	0	0	0
DRAGUSENI	7	6	1	0	0	0	7
DURNESTI	2	1	1	0	0	0	2
FRUMUSICA	8	5	3	0	0	1	7
GEORGE ENESCU	5	4	0	0	1	1	4
GORBANESTI	0	0	0	0	0	0	0
HANESTI	8	7	1	0	0	0	8
HAVIRNA	6	3	3	0	0	0	6
HILISEU-HORIA	5	0	5	0	0	0	5
HLIPICENI	6	6	0	0	0	0	6
HUDESTI	4	1	3	0	0	0	4
IBANESTI	2	1	0	1	0	0	2
LEORDA	4	4	0	0	0	0	4
LOZNA	1	1	0	0	0	0	1
LUNCA	0	0	0	0	0	0	0
MANOLEASA	7	7	0	0	0	0	7
MIHAI EMINESCU	7	1	3	0	3	1	6
MIHAILENI	2	0	1	0	1	0	2
MIHALASENI	7	6	1	0	0	0	7
MILEANCA	0	0	0	0	0	0	0
MITOC	16	15	0	1	0	3	13
NICSENI	5	5	0	0	0	0	5
PALTINIS	15	15	0	0	0	0	15
POMIRLA	4	0	4	0	0	0	4
PRAJENI	8	8	0	0	0	0	8

RACHITI	0	0	0	0	0	0	0
RADAUTI-PRUT	10	8	2	0	0	0	10
RAUSENI	1	1	0	0	0	0	1
RIPICENI	4	4	0	0	0	0	4
ROMA	1	0	1	0	0	0	1
ROMANESTI	0	0	0	0	0	0	0
SANTA MARE	1	1	0	0	0	0	1
SENDRICENI	7	4	3	0	0	0	7
STAUCEI	4	4	0	0	0	0	4
STIUBIENI	5	4	1	0	0	0	5
SUHARAU	6	4	2	0	0	0	6
SULITA	8	3	5	0	0	0	8
TODIRENI	0	0	0	0	0	0	0
TRUSESTI	6	5	1	0	0	0	6
TUDORA	5	5	0	0	0	0	5
UNGURENI	3	3	0	0	0	0	3
UNTENI	1	1	0	0	0	0	1
VACULESTI	10	1	9	0	0	0	10
VARFUL CAMPULUI	1	0	1	0	0	0	1
VIISOARA	0	0	0	0	0	0	0
VLADENI	3	3	0	0	0	0	3
VLASINESTI	1	1	0	0	0	0	1
VORNICENI	4	3	1	0	0	0	4
VORONA	6	1	5	0	0	0	6
TOTAL	508	248	235	16	9	40	468

Județul Iași

Denumire UAT	Monumente istorice (total)	Din care: monumente de arheologie	Din care: monumente de arhitectură	Din care: monumente de for public	Din care: monumente memoriale și funerare	Din care: monumente categoria A	Din care: monumente categoria B
MUNICIPIUL IASI	574	18	469	47	40	60	514
MUNICIPIUL PASCANI	8	3	3	2	0	2	6
ORAS HIRLAU	19	5	14	0	0	4	15
ORAS PODU ILOAIEI	9	6	3	0	0	0	9
ORAS TARGU FRUMOS	10	0	8	1	1	0	10
ALEXANDRU I. CUZA	15	10	4	1	0	0	15
ANDRIESENI	12	8	4	0	0	0	12
ARONEANU	11	9	2	0	0	2	9
BALS	5	5	0	0	0	0	5

BALTATI	28	27	1	0	0	0	28
BELCESTI	41	40	1	0	0	0	41
BIRNOVA	12	0	12	0	0	8	4
BIVOLARI	1	0	1	0	0	0	1
BRAESTI	4	3	1	0	0	0	4
BUTEA	5	0	4	1	0	0	5
CEPLENITA	17	7	10	0	0	0	17
CIOHORANI	0	0	0	0	0	0	0
CIORTESTI	6	5	1	0	0	0	6
CIUREA	26	17	9	0	0	5	21
COARNELE CAPREI	0	0	0	0	0	0	0
COMARNA	10	9	1	0	0	0	10
COSTESTI	2	1	1	0	0	0	2
COSTULENI	12	10	2	0	0	0	12
COTNARI	15	10	5	0	0	9	6
COZMESTI	6	5	1	0	0	0	6
CRISTESTI	5	3	2	0	0	1	4
CUCUTENI	44	43	1	0	0	9	35
DAGITA	11	9	2	0	0	0	11
DELENI	12	0	12	0	0	6	6
DOBROVAT	14	8	6	0	0	5	9
DOLHESTI	10	9	1	0	0	0	10
DRAGUSENI	3	0	3	0	0	0	3
DUMESTI	39	35	4	0	0	1	38
ERBICENI	36	34	2	0	0	0	36
FANTANELE	0	0	0	0	0	0	0
FOCURI	0	0	0	0	0	0	0
GOLAIESTI	1	0	1	0	0	0	1
GORBAN	5	5	0	0	0	0	5
GRAJDURI	6	3	3	0	0	0	6
GROPNITA	1	0	1	0	0	0	1
GROZESTI	0	0	0	0	0	0	0
HALAUCESTI	0	0	0	0	0	0	0
HARMANESTI	0	0	0	0	0	0	0
HELESTENI	15	14	1	0	0	0	15
HOLBOCA	18	16	2	0	0	1	17
HORLESTI	1	0	1	0	0	0	1
ION NECULCE	17	14	2	1	0	0	17
IPATELE	10	9	1	0	0	0	10
LESPEZI	9	9	0	0	0	0	9
LETCANI	24	19	5	0	0	1	23

LUNGANI	2	0	1	0	1	0	2
MADIRJAC	2	0	2	0	0	0	2
MIRCESTI	8	4	3	0	1	0	8
MIRONEASA	4	0	4	0	0	4	0
MIROSLAVA	23	15	8	0	0	0	23
MIROSLOVESTI	2	0	2	0	0	0	2
MOGOSESTI	9	9	0	0	0	0	9
MOGOSESTI-SIRET	5	5	0	0	0	0	5
MOSNA	2	1	1	0	0	0	2
MOTCA	1	1	0	0	0	0	1
MOVILENI	5	4	1	0	0	0	5
OTELANI	12	12	0	0	0	0	12
PLUGARI	12	10	2	0	0	0	12
POPESTI	30	22	8	0	0	0	30
POPRICANI	43	43	0	0	0	0	43
PRISACANI	2	0	2	0	0	0	2
PROBOTA	0	0	0	0	0	0	0
RACHITENI	0	0	0	0	0	0	0
RADUCANENI	11	9	2	0	0	3	8
REDIU	11	11	0	0	0	0	11
ROMANESTI	7	7	0	0	0	0	7
ROSCANI	2	0	2	0	0	0	2
RUGINOASA	17	9	6	1	1	0	17
SCHEIA	22	21	1	0	0	0	22
SCHITU DUCA	16	11	5	0	0	0	16
SCANTEIA	14	11	3	0	0	0	14
SCOBINTI	2	0	2	0	0	0	2
SINESTI	5	3	2	0	0	0	5
SIPOTE	3	0	3	0	0	0	3
SIRETEL	11	11	0	0	0	0	11
STOLNICENI-PRAJESCU	2	0	2	0	0	0	2
STRUNGA	39	37	2	0	0	5	34
TANSA	1	0	1	0	0	0	1
TATARUSI	1	1	0	0	0	0	1
TIBANA	1	1	0	0	0	0	1
TIBANESTI	33	23	9	0	1	3	30
TIGANASI	38	37	1	0	0	0	38
TODIRESTI	7	3	4	0	0	4	3
TOMESTI	16	16	0	0	0	0	16
TRIFESTI	22	17	4	0	1	0	22

TUTORA	7	7	0	0	0	0	7
UNGHENI	1	0	1	0	0	0	1
VALEA LUPULUI	0	0	0	0	0	0	0
VALEA SEACA	11	11	0	0	0	0	11
VICTORIA	6	4	2	0	0	0	6
VINATORI	14	14	0	0	0	0	14
VLADENI	7	4	3	0	0	0	7
VOINEȘTI	10	5	5	0	0	0	10
TOTAL	1628	827	701	54	46	133	1495

Județul Neamț

Denumire UAT	Monumente istorice (total)	Din care: monumente de arheologie	Din care: monumente de arhitectură	Din care: monumente de for public	Din care: monumente memoriale și funerare	Din care: monumente categoria A	Din care: monumente categoria B
MUNICIPIUL PIATRA NEAMT	61	5	45	3	8	14	47
MUNICIPIUL ROMAN	71	1	64	2	4	8	63
ORAS BICAZ	2	0	2	0	0	0	2
ORAS ROZNOV	4	1	2	1	0	0	4
ORAS TIRGU NEAMT	16	0	13	1	2	2	14
AGAPIA	21	0	20	1	0	14	7
ALEXANDRU CEL BUN	10	0	9	0	1	9	1
BAHNA	8	8	0	0	0	0	8
BALTATESTI	1	0	1	0	0	0	1
BICAZ-CHEI	1	1	0	0	0	0	1
BICAZU ARDELEAN	2	0	2	0	0	1	1
BIRA	5	5	0	0	0	0	5
BIRGAUANI	14	12	1	0	1	0	14
BODEȘTI	4	2	2	0	0	0	4
BOGHICEA	0	0	0	0	0	0	0
BORCA	5	0	5	0	0	0	5
BORLEȘTI	1	1	0	0	0	0	1
BOTEȘTI	0	0	0	0	0	0	0
BOZIENI	5	4	1	0	0	0	5
BRUSTURI	4	2	2	0	0	1	3
CEAHLAU	15	0	15	0	0	0	15
CINDEȘTI	1	1	0	0	0	0	1
CORDUN	0	0	0	0	0	0	0
COSTISA	9	6	3	0	0	0	9
CRACAOANI	6	0	5	0	1	0	6

DAMUC	0	0	0	0	0	0	0
DOBRENI	5	3	2	0	0	0	5
DOCHIA	2	2	0	0	0	0	2
DOLJESTI	3	0	3	0	0	0	3
DRAGANESTI	1	1	0	0	0	0	1
DRAGOMIRESTI	3	2	1	0	0	0	3
DULCESTI	14	10	2	0	2	0	14
DUMBRAVA ROSIE	6	5	1	0	0	0	6
FARCASA	2	0	2	0	0	1	1
FAUREI	1	0	1	0	0	0	1
GADINTI	5	1	4	0	0	1	4
GHERAESTI	3	3	0	0	0	0	3
GHINDAOANI	0	0	0	0	0	0	0
GIRCINA	4	0	4	0	0	0	4
GIROV	6	0	6	0	0	0	6
GRINTIES	1	0	1	0	0	0	1
GRUMAZESTI	7	5	1	0	1	4	3
HANGU	4	0	4	0	0	0	4
HORIA	0	0	0	0	0	0	0
ICUSESTI	1	1	0	0	0	0	1
ION CREANGA	0	0	0	0	0	0	0
MARGINENI	1	0	1	0	0	0	1
MOLDOVENI	3	3	0	0	0	0	3
NEGRESTI	1	1	0	0	0	0	1
ONICENI	0	0	0	0	0	0	0
PANCESTI	4	3	1	0	0	0	4
PASTRAVENI	0	0	0	0	0	0	0
PETRICANI	10	10	0	0	0	0	10
PIATRA SOIMULUI	8	6	2	0	0	0	8
PINGARATI	6	0	6	0	0	6	0
PIPIRIG	4	0	3	1	0	0	4
PODOLENI	4	1	3	0	0	0	4
POIANA TEIULUI	9	0	9	0	0	0	9
POIENARI	0	0	0	0	0	0	0
RAUCESTI	1	1	0	0	0	0	1
RAZBOIENI	5	0	5	0	0	5	0
REDIU	2	0	2	0	0	0	2
ROMANI	4	4	0	0	0	0	4
RUGINOASA	4	0	4	0	0	0	4
SABAOANI	20	20	0	0	0	0	20

SAGNA	1	0	1	0	0	0	1
SAVINESTI	0	0	0	0	0	0	0
SECUIENI	5	4	1	0	0	0	5
STANITA	0	0	0	0	0	0	0
STEFAN CEL MARE	12	4	8	0	0	0	12
TAMASENI	5	4	1	0	0	1	4
TARCAU	4	0	4	0	0	4	0
TASCA	0	0	0	0	0	0	0
TAZLAU	7	0	6	1	0	6	1
TIBUCANI	12	5	7	0	0	0	12
TIMISESTI	0	0	0	0	0	0	0
TRIFESTI	2	0	2	0	0	1	1
TUPILATI	5	0	5	0	0	0	5
URECHENI	0	0	0	0	0	0	0
VALEA URSULUI	0	0	0	0	0	0	0
VALENI	9	6	3	0	0	0	9
VINATORI-NEAMT	51	11	38	1	1	27	24
ZANESTI	3	3	0	0	0	0	3
TOTAL	536	168	336	11	21	105	431

Județul Suceava

Denumire UAT	Monumente istorice (total)	Din care: monumente de arheologie	Din care: monumente de arhitectură	Din care: monumente de for public	Din care: monumente memoriale și funerare	Din care: monumente categoria A	Din care: monumente categoria B
MUNICIPIUL SUCEAVA	84	8	67	0	9	45	39
MUNICIPIUL CAMPULUNG MOLDOVENESC	13	0	13	0	0	0	13
MUNICIPIUL FALTICENI	25	0	15	5	5	0	25
MUNICIPIUL RADAUTI	42	0	35	0	7	4	38
MUNICIPIUL VATRA DORNEI	16	0	15	0	1	2	14
ORAS BROSTENI	7	1	6	0	0	0	7
ORAS CAJVANA	1	1	0	0	0	0	1
ORAS DOLHASCA	17	6	11	0	0	7	10
ORAS FRASIN	0	0	0	0	0	0	0
ORAS GURA HUMORULUI	9	1	7	0	1	5	4
ORAS LITENI	3	1	1	0	1	0	3
ORAS MILISAUTI	4	2	2	0	0	2	2
ORAS SALCEA	1	0	1	0	0	0	1

ORAS SIRET	19	8	10	0	1	12	7
ORAS SOLCA	10	1	9	0	0	7	3
ORAS VICOVU DE SUS	0	0	0	0	0	0	0
ADANCATA	1	0	1	0	0	1	0
ARBORE	5	2	3	0	0	5	0
BAIA	6	3	3	0	0	3	3
BALACEANA	0	0	0	0	0	0	0
BALCAUTI	0	0	0	0	0	0	0
BERCHISESTI	0	0	0	0	0	0	0
BILCA	3	0	3	0	0	0	3
BOGDANESTI	3	0	3	0	0	0	3
BOROAIA	3	2	1	0	0	1	2
BOSANCI	4	3	1	0	0	0	4
BOTOSANA	11	8	3	0	0	1	10
BREAZA	3	0	3	0	0	0	3
BRODINA	1	0	1	0	0	0	1
BUNESTI	2	1	1	0	0	0	2
BURLA	1	1	0	0	0	0	1
CACICA	5	1	4	0	0	0	5
CALAFINDESTI	1	0	1	0	0	0	1
CAPU CAMPULUI	0	0	0	0	0	0	0
CIOCANESTI	0	0	0	0	0	0	0
CIPRIAN PORUMBESCU	0	0	0	0	0	0	0
CIRLIBABA	0	0	0	0	0	0	0
COMANESTI	0	0	0	0	0	0	0
CORNU LUNCII	1	0	1	0	0	0	1
COSNA	0	0	0	0	0	0	0
CRUCEA	1	0	1	0	0	0	1
DARMANESTI	3	1	2	0	0	0	3
DOLHESTI	3	2	1	0	0	2	1
DORNA CANDRENILOR	2	0	2	0	0	0	2
DORNA-ARINI	0	0	0	0	0	0	0
DORNESTI	0	0	0	0	0	0	0
DRAGOIESTI	4	4	0	0	0	4	0
DRAGUSENI	2	2	0	0	0	0	2
DUMBRAVENI	0	0	0	0	0	0	0
FANTANA MARE	0	0	0	0	0	0	0
FINTINELE	1	0	1	0	0	0	1
FORASTI	1	0	1	0	0	1	0
FRATAUTII NOI	0	0	0	0	0	0	0

FRATAUTII VECHI	1	1	0	0	0	0	1
FRUMOSU	0	0	0	0	0	0	0
FUNDU MOLDOVEI	4	0	4	0	0	4	0
GALANESTI	0	0	0	0	0	0	0
GRAMESTI	5	2	3	0	0	3	2
GRANICESTI	2	0	2	0	0	0	2
HANTESTI	2	0	2	0	0	1	1
HARTOP	0	0	0	0	0	0	0
HORODNIC DE JOS	4	2	2	0	0	0	4
HORODNIC DE SUS	1	1	0	0	0	0	1
HORODNICENI	6	0	5	0	1	3	3
IACOBENI	1	0	1	0	0	0	1
IASLOVAT	0	0	0	0	0	0	0
ILISESTI	8	3	1	2	2	0	8
IPOSTESTI	0	0	0	0	0	0	0
IZVOARELE SUCEVEI	0	0	0	0	0	0	0
MALINI	1	0	0	1	0	0	1
MANASTIREA HUMORULUI	8	0	8	0	0	6	2
MARGINEA	1	0	1	0	0	0	1
MITOCU DRAGOMIRNEI	17	7	10	0	0	7	10
MOARA	7	3	4	0	0	3	4
MOLDOVA-SULITA	0	0	0	0	0	0	0
MOLDOVITA	1	0	1	0	0	0	1
MUSENITA	0	0	0	0	0	0	0
OSTRA	1	0	1	0	0	0	1
PALTINOASA	0	0	0	0	0	0	0
PANACI	0	0	0	0	0	0	0
PATRAUTI	3	0	3	0	0	3	0
PIRTESTII DE JOS	0	0	0	0	0	0	0
POIANA STAMPEI	2	0	2	0	0	0	2
POIENI-SOLCA	0	0	0	0	0	0	0
POJORITA	0	0	0	0	0	0	0
PREUTESTI	4	4	0	0	0	0	4
PUTNA	16	0	15	0	1	13	3
RADASENI	6	4	2	0	0	1	5
RISCA	5	0	5	0	0	5	0
SADOVA	0	0	0	0	0	0	0
SARU DORNEI	1	0	1	0	0	0	1

SATU MARE	1	0	1	0	0	0	1
SCHEIA	20	16	4	0	0	4	16
SERBAUTI	0	0	0	0	0	0	0
SIMINICEA	0	0	0	0	0	0	0
SLATINA	8	0	8	0	0	8	0
STRAJA	1	0	1	0	0	0	1
STROIESTI	7	4	3	0	0	0	7
STULPICANI	0	0	0	0	0	0	0
SUCEVITA	7	0	7	0	0	6	1
TODIRESTI	10	6	4	0	0	2	8
UDESTI	10	4	5	1	0	4	6
ULMA	0	0	0	0	0	0	0
VADU MOLDOVEI	5	3	1	1	0	0	5
VALEA MOLDOVEI	1	1	0	0	0	0	1
VAMA	6	0	5	0	1	0	6
VATRA MOLDOVITEI	8	0	8	0	0	0	8
VERESTI	0	0	0	0	0	0	0
VICOVU DE JOS	0	0	0	0	0	0	0
VOITINEL	0	0	0	0	0	0	0
VOLOVAT	5	4	1	0	0	1	4
VULTURESTI	2	1	1	0	0	0	2
ZAMOSTEA	0	0	0	0	0	0	0
ZVORISTEA	2	0	2	0	0	0	2
TOTAL	518	125	353	10	30	176	342

Județul Vaslui

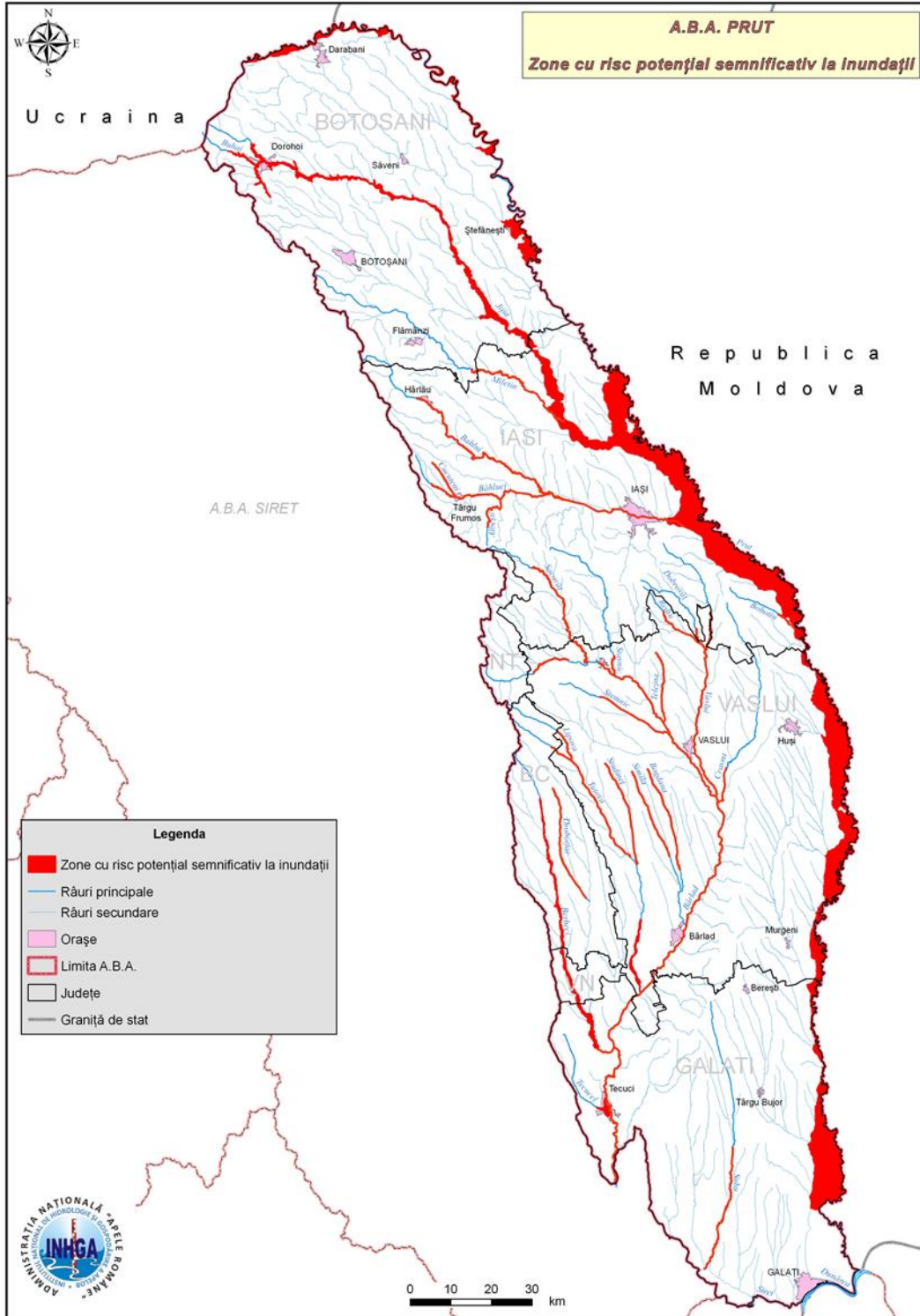
Denumire UAT	Monumente istorice (total)	Din care: monumente de arheologie	Din care: monumente de arhitectură	Din care: monumente de for public	Din care: monumente memoriale și funerare	Din care: monumente categoria A	Din care: monumente categoria B
MUNICIPIUL VASLUI	28	2	21	0	5	3	25
MUNICIPIUL BIRLAD	63	0	56	0	7	5	58
MUNICIPIUL HUSI	56	1	52	0	3	7	49
ORAS MURGENI	12	10	2	0	0	0	12
ORAS NEGRESTI	1	0	1	0	0	0	1
ALBESTI	2	1	1	0	0	0	2
ALEXANDRU VLAHUTA	0	0	0	0	0	0	0
ARSURA	8	7	1	0	0	1	7

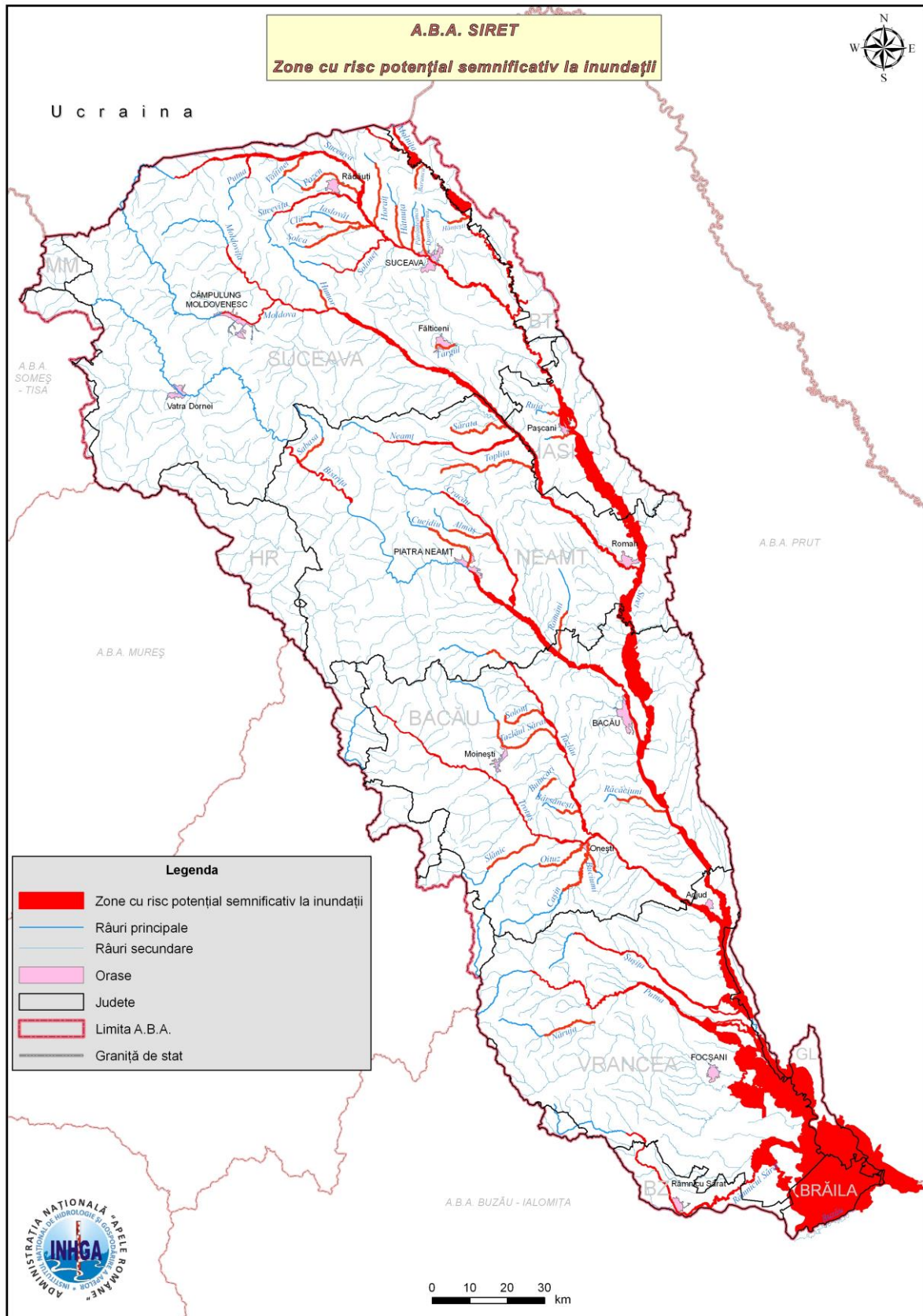
BACANI	1	1	0	0	0	0	1
BACESTI	2	0	2	0	0	0	2
BALTENI	0	0	0	0	0	0	0
BANCA	3	3	0	0	0	0	3
BEREZENI	0	0	0	0	0	0	0
BLAGESTI	0	0	0	0	0	0	0
BOGDANA	1	0	1	0	0	0	1
BOGDANESTI	3	0	3	0	0	0	3
BOGDANITA	3	1	2	0	0	1	2
BOTESTI	4	0	4	0	0	0	4
BUNESTI- AVERESTI	8	7	1	0	0	1	7
CIOCANI	3	3	0	0	0	0	3
CODAESTI	3	0	3	0	0	3	0
COROIESTI	0	0	0	0	0	0	0
COSTESTI	5	0	5	0	0	4	1
COZMESTI	7	0	7	0	0	5	2
CRETESTI	2	1	1	0	0	0	2
DANESTI	7	1	6	0	0	0	7
DELENI	0	0	0	0	0	0	0
DELESTI	2	0	2	0	0	1	1
DIMITRIE CANTEMIR	1	0	1	0	0	0	1
DODESTI	9	9	0	0	0	0	9
DRAGOMIRESTI	1	0	1	0	0	1	0
DRINCENI	1	1	0	0	0	0	1
DUDA-EPURENI	0	0	0	0	0	0	0
DUMESTI	11	2	8	0	1	1	10
EPURENI	19	19	0	0	0	0	19
FALCIU	0	0	0	0	0	0	0
FERESTI	0	0	0	0	0	0	0
FRUNTISENI	2	0	2	0	0	0	2
GAGESTI	3	3	0	0	0	0	3
GHERGHESTI	1	0	1	0	0	0	1
GIRCENI	13	5	8	0	0	3	10
GRIVITA	3	1	0	0	2	1	2
HOCENI	2	0	2	0	0	0	2
IANA	0	0	0	0	0	0	0
IBANESTI	8	7	1	0	0	1	7
IVANESTI	8	6	2	0	0	1	7
IVESTI	0	0	0	0	0	0	0
LAZA	0	0	0	0	0	0	0

LIPOVAT	3	0	3	0	0	2	1
LUNCA BANULUI	0	0	0	0	0	0	0
MALUSTENI	15	13	2	0	0	0	15
MICLESTI	3	0	2	0	1	1	2
MUNTENII DE JOS	1	0	0	0	1	0	1
MUNTENII DE SUS	0	0	0	0	0	0	0
OLTENESTI	2	1	1	0	0	0	2
OSESTI	2	0	1	0	1	0	2
PADURENI	2	0	2	0	0	0	2
PERIENI	6	6	0	0	0	0	6
POCHIDIA	0	0	0	0	0	0	0
POGANA	3	0	3	0	0	1	2
POGONESTI	0	0	0	0	0	0	0
POIENESTI	13	8	5	0	0	13	0
PUIESTI	3	0	3	0	0	1	2
PUNGESTI	1	0	1	0	0	0	1
PUSCASI	0	0	0	0	0	0	0
RAFAILA	2	0	2	0	0	0	2
REBRICEA	13	11	2	0	0	1	12
ROSIESTI	7	6	1	0	0	0	7
SOLESTI	9	0	6	0	3	9	0
STANILESTI	0	0	0	0	0	0	0
STEFAN CEL MARE	3	0	3	0	0	1	2
SULETEA	2	2	0	0	0	1	1
TACUTA	8	0	8	0	0	0	8
TANACU	0	0	0	0	0	0	0
TATARANI	1	0	1	0	0	0	1
TODIRESTI	9	6	3	0	0	0	9
TUTOVA	0	0	0	0	0	0	0
VALENI	1	0	1	0	0	0	1
VETRISOAIA	1	0	1	0	0	0	1
VIISOARA	0	0	0	0	0	0	0
VINDEREI	1	0	1	0	0	1	0
VOINESTI	3	0	3	0	0	2	1
VULTURESTI	2	0	2	0	0	0	2
VUTCANI	3	0	3	0	0	2	1
ZAPODENI	8	0	8	0	0	3	5
ZORLENI	6	4	2	0	0	4	2
TOTAL	439	148	267	0	24	81	358

10.4. ANEXE LA CAPITOLUL 8.7.2

Administrația Națională Apele Române – zone cu risc potențial semnificativ la inundații:

Investim în viitorul tău! Proiect cofinanțat din Fondul European de Dezvoltare Regională
prin Programul Operațional Regional 2014-2020

Titlul proiectului: Studiu privind disparitățile de tip urban-rural în regiunea Nord-Est
Editorul materialului: Agenția pentru Dezvoltare Regională Nord-Est
Data publicării: Decembrie 2019

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României.